00001312

891.21
KSh
1312

00001312

Digitized with financial assistance from

Ms.Swati Thakar

on 13 March, 2020

महाकविक्षेमेन्द्रविरचिता बोधिसत्त्वावदानकल्पलता।

AVADÁNA KALPALATÁ

A COLLECTION OF LEGENDARY STORIES ABOUT THE BODHISATTVAS

BY

KSHEMENDRA

3119

WITH ITS TIBETAN VERSION CALLED

དཀོན་བརྗོད་དཔག་བསམ་ཁྲིའུ་ཞེས་

Rtogs brjod dpag bsam khri Shiṅ

BY

SOṄTON LOCHÂVA AND PAṆḌITA LAKSHMĪ'KARA.

NOW FIRST EDITED FROM A XYLOGRAPH
OF LHASA AND SANSKRIT MANUSCRIPTS OF NEPAL

BY

SARAT CHANDRA DA'S, C. I. E.,

ASSOCIATE MEMBER, AS. SOC., BENG.

AND

PAṆḌIT HARI MOHAN VIDYA'BHU'SHAṆA,

LIBRARIAN, AS. SOC., BENG.

VOL. I.

PUBLISHED FOR THE BIBLIOTHECA INDICA.

CALCUTTA:

PRINTED BY W. CAREY, AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1888.

PREFATORY NOTE.

In presenting this great work of Kshemendra to the learned public, I feel it my pleasant duty to lay, in the manner of a Tibetan traveller, a stone on the tomb of that Hungarian scholar who first unearthed the literary treasures of Tibet. While travelling in the footsteps of Alex. Csoma de Körös in the domain of letters, I should be guilty of a grave sacrilege, if I failed to pay due tribute to his revered memory. For his writings first inspired me with the desire of studying the literature of Tibet, one of the results of which has been the recovery, from Lhasa, of the Avadána Kalpalatá, the lost gem of India. This work was presented to the celebrated Saskya Paṇḍita Kun-*dgah rgyal mtshan* by S'ákya S'rí Paṇḍita of Kaśmír who visited Tibet in 1202 A. D., and translated into Tibetan, seventy years later by S'oñ ton Locháva under the auspices of Phags-pa, the spiritual guide of the Emperor Qúbláí Qáán. The Tibetan version which is a masterpiece of Tibetan poetry, being executed with utmost literal accuracy under the guidance of Paṇḍita Lakshmíkara, will illustrate the relation which the classical Tibetan bears to Sanskrit.

About fifty years ago Csoma wrote in the preface of his grammar:—"Insulated among inaccessible mountains, the convents of Tibet have remained unregarded and almost unvisited by the scholar and the traveller; nor was it until within these few years conjectured that in the undisturbed shelter of this region, in a climate, proof against the decay and the destructive influences of tropical plains, were to be found, in complete preservation, the volumes of the Buddhist faith, in their original Sanskrit, as well as in faithful translations, which might be sought in vain on the Continent of India."

This passage and some others of its kind, which I met with in his works, created in my mind an earnest desire to travel into the country of Himavat, for the purpose of mastering its language and examining its literary stores.

In the beginning of 1882, while residing at the Gyañkhar castle near Gyañ-tse, as the guest of Kusho tsheriñ Norgay, a

dignitary of some rank, I first traced the existence of the Sanskrit text of the Avadána Kalpalatá in Tibet. Kusho Norgay kindly gave me a MS. copy of the popular version in prose of that work, prepared from the classical text which was embodied in the 93rd Vol. (ཀ་པ) of the *B*stan *h*gyur under the orders of king Mi Waṅg in the year 1730 A. D. The learned introduction, which Goṅ sal*ñ*apa (the 1st sovereign Dalai Lama) had published with the classical text and which I found in this prose version, furnished me with the history of this great poetical work, and also with the accounts of its translation into Tibetan, its revision at different times by some of the eminent scholars of Tibet, and its criticism by the devout Lamas.

During my residence at Lhasa in the middle of 1882, I cultivated the friendship of the *Parpon*, superintendent of the grand Lama's printing establishment at Potala. He agreed to furnish me with a list of the works that were for sale in his press. When I told him that, being a native of India, I valued Sanskrit works above all other works of Tibet, he brought to me a clean block-print copy of the Bodhisattvávadána Kalpalatá, consisting of 620 leaves, with a transliteration of the Sanskrit text (in Tibetan characters), and with a Tibetan translation printed in juxta-position. He also told me that the wooden blocks from which the book was printed were locked up in the grand Lama's palace under the seal of the Regent, in consequence of which they were not accessible to the public. I read with impatience the last page of the book which contained the pictures of Dáyan Qáán, the then ruler of Tibet and his chancellor *H*phrin las *r*gya *m*tsho. The substance of its contents are as follows :—"With a view to enable the intelligent and the studious to write notes on the original printed texts, the preparation of this work was commenced under the direction of Phyag *m*dsod *h*phrin las *x*gya *m*tsho (ཕྱག་མཛོད་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ), on Thursday the 15th of the 5th lunar month (June) in the year called Krodhana (of the Indian cycle of sixty years, corresponding with the year *male tree-dragon* of the Tibetans, *i. e.*, 1662 A. D.) The printing was completed on the 15th of the month of Á*s*'vin (October) in the year called *female tree-dragon* (corresponding with A. D. 1663)."

It is clear from his introduction that Goṅ sal*ñ*apa had collected a number of MSS. from which the xylograph was prepared. The

principal among them were the following:

1, Shwalu block-print.

2, Tsoñ-khapa's own copy.

3, The Dansa-thil MSS. which belonged to king Tai Situ Chañ chhub Gyal-tshan.

4, Rinchhen Puñpa MSS.

Of these four copies the first was a block-print, executed by the great Shwalu Locháva Chhoskyoñ bssañ-po, with the two texts in juxta-position, which formed the basis of the grand Lama's edition. To give an idea of the contents of the Dalai Lama's introduction to this work, the text of which is published *in extenso*, I extract the following:

Among the works on the Játakas of Buddha Śákya Simha, as mentioned in the Sútra and Ágama the following have been translated into Tibetan:—(1.) The work called skyes-rab so bshi-pa, composed by the Indian philosopher Paṇḍita Víra (also called Áchárya Dharmakírti). (2.) The work called skyes-rab so-lña-pa written by A'chárya Simhapada. (3.) The drama called Lokánanda by the sage Chandra Gomin. (4.) The drama called Nágánanda by S'ríharshadeva. (5.) And lastly the Avadána Kalpalatá by Kshemendra and his son Somendra. Of these Játakas, the Avadána Kalpalatá is by far the best, possessing the four especial qualifications of a great poem, which have made it a perfect work of its kind.

The author of this work, Kshemendra, sprang from the line of the ministers of Kaśmír, who traced their origin to the noble race of the Śákyas. His father Prakáśendra was both a scholar and a saint. At the request, first, of a certain Bráhman, second, of a learned friend called Nyakka, and lastly being instructed in a dream by the Tathágata himself, he composed 107 *pallavas* on the deeds of the Bodhisattva. After his death his son Somendra wrote the Jímúta Váhana Avadána, which he added to the Kalpalatá to conclude its *pallavas* with the auspicious number of 108.

Some of the great Lamas of Tibet, holding different theories, have discarded this great poem on the ground that being written by a layman it was devoid of sacredness. In doing so they have really condemned king Indrabhúti and the patriarch kings of Tibet. Some Lama scholars of Tibet have also repudiated this work on account of its containing matters which are different from the real Játakas of the Buddha.

This is owing to their imperfect acquaintance with the Sútras and Ágamas. In the 108 *pallavas* the authors have strikingly illustrated the six transcendental (moral) perfections of a Bodhisattva, *viz.*, transcendental (1) charity, (2) moral character, (3) patience, (4) diligence, (5) contemplation, and (6) wisdom.

Apart from these considerations which give it the character of Játakas, the Avadána Kalpalatá possesses those special characteristics which in their perfection distinguish its lines from beginning to end, so that one need not go elsewhere to seek for the excellencies of a great and perfect poem. For they are all to be found in the Kalpalatá, the wishing-tree of the Buddhists, under the cool shade of which the pious and the world-wearied may happily repose. Under the commands of Lama *H*Phags-pa, the first sovereign hierarch of Tibet, and his viceroy S'ákya *B*ssañ-po, the Avadána Kalpalatá was translated by the Indian Paṇḍita Mahákavi Lakshmíkara and the illustrious S'oñton Locháva at the monastery of *D*ge-*h*dun *b*shi *s*de in Mañyul (Kirong). The celebrated Shwalu Locháva Rinchhen Chhos *s*kyoñ *b*ssañ-po first put this poem and its translation in block-print. Thenceforth the scholars of Tibet began to appreciate its merits. A host of erudite Lochávas and scholars of Tibet have devoted their attention to its study in order to model their versification after the natural and flowing style of the inimitable S'onton Locháva.*

Somendra's introduction to his father's work throws light on some points connected with the history of Kaśmír which may prove important factors in determining the date of the Avadána Kalpalatá. M. Sylvain Levi and Prof. Bühler and other eminent writers have discussed this question at some length, identifying Somendra with Somadeva Bhaṭṭa, the reputed author of the Kathá

* The work reached the Dalai Lama, being handed down from one generation to another in the following succession :—

Kshemendra ; Somendra ; Lakshmíkara ; S'oñ lo *r*Dorje *n*gyal *m*tshan ; *B*lo gros *b*rtanpa ; *D*wañ chhos *s*kyoñ *d*pal ; *D*wañ Lochava *B*lo gros *b*rtan-pa ; Lochhen Byañ chhub *r*tse-mo ; Lochava Grags pa *r*gyal *m*o'hhan ; Bo doñ Phyogs las *r*nam *r*gyal ; Ñag *d*wañ Grags-pa, of *S*tag luñ ; Kun *s*pañs *r*nam *r*gyal Grags-pa ; *H*bum Rab *h*byams-pa Rin chhen Chhos *d*wañ ; Rab *h*byams tshul Khrims *d*wañ phyug ; Lochava *D*Wyañs chan *b*sñems pat-*h*i *s*de of *D*Pal Khañ ; Yontan *r*gya *m*tsho of *M*do kham ; Tshe *d*Wañ *B*kra S'is of *H*bras *s*puñs ; *R*je-tshe *d*wañ kun *m*khyen ; *D*wañ phyug *r*gyal *m*tshan of Kunbssañ *r*tse ; *B*lama *n*dorje *m*tshañ ; Ñag *d*wañ *r*nam *r*gyal of *D*pal *h*byor glif. ; Rigs *b*rgya*h*i Khyalb *b*dag *m*gon-po Bso*d* nam*s* *m*chhog *l*dan ; Ssur *r*dorje *h*chhañ Chhos *d*Wyiñs rañ grol, &c., &c.

Sarit Ságara. According to them Kshemendra lived in the beginning of the 11th century A. D., when Kaśmír was ruled by king Ananta Deva. When the last *pallava* of the Avadána Kalpalatá, called Jímútaváhana, has been published, the reader will be in a position to compare it with the Jímútaváhana of the Kathá Sarit Ságara which appears to me to be the work of a different author. Somendra's introduction to his father's great work and also to the Jímútaváhana, and his metrical list of the contents of the former, will afford sufficient means to compare his writings with those of Somadeva Bhaṭṭa.

The Dalai Lama's introduction to *D*Pag-bsam *h*khri S'iñ will shew how greatly it is valued in Tibet. One of the learned commentators of the Tibetan version of S'rí Daṇḍin's Kávyádarśa remarks :—" *d*pag-bsam *h*khri S'iñ is the prince of all the poetical works of Tibet &c."

In his introduction to the Jímútaváhana, Somendra has depicted the merits, nay, the real character of the Avadána Kalpalatá in its true light. In moral excellence and also in portraying the transcendental virtues of its divine hero, the Avadána Kalpalatá surpasses all other great poetical works of the Sanskrit literature. To quote a memorable passage from Somendra's introduction to the Jímútaváhana :—

" संसक्तनेचास्तचित्रचित्राः कालेन ते ते विगता विहाराः ।
सरस्वतीतूलिकया विचित्रवर्णक्रमैकोल्लिखितावदानः ।
तातेन योऽयं विहितो मदर्थैः सद्नन्दनपुण्यमयो विहारः ।
न तस्य नाशोऽस्ति युगक्षयेऽपि ज्वलानलोल्लासपरिप्लवेन । "

" Those well-known *viháras*, gorgeous with the array of pictures, pleasing to the eye, have passed away in the course of time. But the *vihára* of moral merits, excellent and delightful, erected by my father, in which the Avadánas, with weighty meanings underlying them, are carved out, as it were, and painted in variegated colours by the pencil of the goddess of learning, will not perish even at the end of time, not even by the ravages of fire or of water."

I beg to offer my grateful thanks to E. T. Atkinson, Esq., B. A., C S., late President of the Asiatic Society and A. F. Rudolf

Hoernle, Ph. D., Philological Secretary, for the warm interest they have shown in the publication of this work. I am especially indebted to the latter gentleman for his generous co-operation in the performance of the arduous task of editing the two texts together. Orientalists, and particularly the students of Tibetan, will be under deep obligation to these two gentlemen for the service they have done to oriental learning by recognizing the claims of Tibetan to a place in the Bibliotheca Indica. The classical "literature of Tibet is entirely of Indian origin and the immense volumes on different branches of science, which are embodied in the *Bkah hgyur* and *Bstan hgyur* collections &c., being exact translations from Sanskrit works taken from Bengal, Magadha, Kas'mír, Nepal &c., commencing in the seventh century after Christ", are expected to bring to light many obscure points of Indian history, particularly of the period which followed Hiouen Thang's travels, when the Tibetan history only commenced. Lastly, my cordial thanks are due to Paṇḍit Haraprasáda Sástrí, who first brought the merits of the Avadána Kalpalatá to the notice of the Asiatic Society of Bengal and interested that learned body in its publication. He has been rendering valuable help to Paṇḍit Harimohan Vidyábhúshan in preparing the Sanskrit text for the press.

In editing the Sanskrit portion of the work we have carefully avoided making any alterations in the text with the exception of the use of such words as are unmistakeably suggested by their equivalents in the Tibetan version.

S'arat Chandra Dás.

Calcutta, *Nov.* 1888.

A short note on the Avadána Kalpalatá.

The first forty chapters of the Avadána Kalpalatá were lost in India for several centuries. In the Hodgson and Wright Collections of Buddhist Sanskrit MSS., brought from Nepal, the remaining chapters only of that work were available; and in one of the MSS. of it there is a passage to the effect that, though searched for very carefully, the first part is nowhere to be found (पूर्वार्द्धं कुत्रचिन्न प्राप्तम्).

Under these circumstances the announcement of the recovery of the complete work from Tibet, with its Tibetan translation, was received with pleasure by the Asiatic Society of Bengal, and the Council gave permission to publish it with the translation, for the purpose of facilitating the study of the classical Tibetan through the medium of Sanskrit.

The materials used for the preparation of this edition cannot therefore be expected to be very ample. The Sanskrit original is a block print from Lhasa written in Tibetan characters. The blocks are upwards of two hundred years old. In some places the impressions are not very distinct, and the blocks, having been prepared at a place so far away from the seat of Sanskrit learning, cannot be expected to be as correct as might be desired. The MSS. used in the preparation of the blocks had not been altogether free from defects, as has been acknowledged twice in the footnotes of the Tibetan translation of the second *pallava*. In one place a verse was wanting, and its place was supplied by another by re-translating the Tibetan word for word, and in another a line was wanting which has been similarly replaced. The occurrence of slight discrepancies of spelling and grammar in the block-print is therefore not to be wondered at. Where the Sanskrit gives no sense, the translation is a great help. The translation has been very carefully made; and in ascertaining the meaning of difficult passages, its utility has been very great. The Buddhist Sanskrit, it is well-known, differs from the classical Sanskrit of Pánini in many respects, both in grammar and dictionary, and the knowledge of Buddhist Sanskrit may be said to be still in its infancy. I have not therefore ventured to make alterations in the text to suit the requirements of classical Sanskrit. I have noted in the footnotes all those cases in which I have been obliged to make slight alterations in the text to suit the meaning as given in the translation. A list of those cases in which, apart from evident clerical errors and slips, some changes might have been made either in spelling or in grammar to conform to the rules of ordinary Sanskrit, is subjoined. The reason for not making these changes in the published text is, that some of them come within the scope of options given in Sanskrit grammar and orthography, though such options are seldom availed of by classical writers, and also that some of them may prove with the progress of Buddhist Sanskrit studies to be true Buddhistic forms.

HARIMOHAN S'ARMA'.

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
1st Pallava.			
Sloka	9	मौलीचक्रेषु	मौलिचक्रेषु
,,	13	कैलाशमिव	कैलासमिव
,,	15	मिलित०	मौलित०
,,	26	दाच०	दाच्य०
,,	31	विन्था	वैन्था
,,	36	विनयग्राहितो	विनयं ग्राहितो
,,	39	०वैलज्ज्यात्	०वैलच्ज्यात् (एवं सर्व्वत्र)
,,	44	स्खलितालील०	स्खलिताखिल०
,,	57	०विषदा	०विशदा
2nd Pallava.			
Sloka	6	स बभूव	यो बभूव
,,	9	धर्म्मपुरे	धर्म्मपरे
,,	14	पराष्टत्य	परावर्त्त्य
,,	16	लज्जति	लज्जते
,,	17	विधीयतां	विधेयतां
,,	22	सर्व्वप्रदे भवत्यवतिष्ठन्	सर्व्वप्रदो भवत्येव तिष्ठन्
,,	26	गिरो	गिरो
,,	,,	वचने	वदने
,,	29	उपकारतां	उपकारितां
,,	36	तमाश्रमपदं	तदाश्रमपदं
,,	,,	माणवकं	माणवकः
,,	49	इत्यक्त्वा हृदयदयितां	इत्युक्त्वाच्छ्य दयितां
,,	52	दत्तायास्त्यागशीलिना प्रियायाः	दत्तायां त्यागशीलेन प्रियायां
,,	64	भवितव्यतायं वायं	भवितव्यतयैवायं
,,	65	त्यक्त्वा आश्रम०	त्यक्त्वा हि श्रम० (or) त्यक्त्वानिश्रम०
,,	,,	सच्चात्मभिः	सच्चास्माभिः
,,	69	छच्छेश्वपणित०	छच्छेश्वपगत०

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.			SUGGESTED ALTERATIONS.
2nd Pallava.			
Sloka	71	भमविस्मय०	भयविस्मय०
,,	73	व्यस्तोग्रे	न्यस्तोग्रे
,,	74	वैग्रसावेग्र०	वैग्रसावेग्र०·
,,	,,	निष्कृणिता०	निष्कूणिता०
,,	75	वक्त्रमुन्नमुद्दम्य	वक्त्रोमुक्तमुदस्य or वक्त्रोमुक्तमुद्यम्य
,,	101	दयथास्मासु	दयस्वास्मासु
,,	108·	अविचरिणा	अविनाशिना or अविचारिणा
,,	111	भूमुजाममात्यवरः	भूभुजामात्यपुङ्गवः
,,	112	०ग्रासनिना०	०ग्रासनेना०
,,	113	कदाचिदिव	कथञ्चिदिव
,,	118	अनुच्कसत्वं	अचुभ्रसत्वं or अनुच्कूसन्तं
,,	126	०विमल्य०	०वैमल्य०
,,	127	काण्डमिवोन्नतः	काण्ड इवोन्नतः
,,	128	सञ्जीवन्नौषधि०	सञ्जीवनौषधि०
,,	136	प्रमोद०	प्रमुद०

INTRODUCTION.

BY

GOÑ SAL-ÑAPA CHHENPO,

THE FIRST SOVEREIGN DALAI LAMA.

ཨོཾ་བདག་ཅག་གི་སྙོན་པ་ཤཱཀྱའི་དབང་པོ་ དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་ཚུལ་ཆེ་བའི་ནོམ་པར་ཐར་པ་ མཐའ་ཡས་པ་ནི་ སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གིས་ སྦྱིད་ཡུལ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ གདུལ་བྱའི་ བློ་དང་འཚམ་པར་མདོ་དང་ ལུང་ལས་ གསུངས་པ་ནོམས་ཚད་མའི་ དཔང་པོར་བྱས་ཏེ་ འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ པཎྜི་ཏ་ ཆེན་པོ་ སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས་འཁྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་ཞབས་འབྱིང་པས་ སྐེས་རབས་ སུམ་ཅུ་ཚོ་ལྔ་པ། མཁས་པ་ ཙནྡྲགོ་མིས་ འཇིག་རྟེན་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་ ཟློས་གར། དཔལ་དགའ་བའི་ལྷས་གླུ་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་ ཟློས་གར། ཆོས་ ཀྱེལ་དགེ་དབང་ ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་ འབྲི་ཤིང་སོགས་ མདོད་ན་མཁས་པས་ མཛད་པའི་ བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ རིགས་གང་རས་རིའི་ ལྷུང་འདིར་འགྱུར་བ་ ཇི་སྙེད་ཅིག་ ཡོད་པའི་ནང་ནས་ རྟོགས་ བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་ འབྲི་ཤིང་འདི་ཉིད་ བརྗོད་བྱ་དོན་དང་ འབྲེལ་བས་རྟོགས་སྟ། ཇོད་བྱེད་ཀྱིན་དང་འབྲེལ་བས་ ནོ་བར་སྐྱ། ཆོག་ཀོང་སྐེལ་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་བས་གཅོད་མཚམས་ཕྱེད། མིང་མཚོན་བརྗོད་དང་ འབྲེལ་བས་ངོ་མཚར་བ་སྐྱེ་བྱུང་ཆོས་ བཞི་དང་ ལྡན་པ་ ཡིན་པས་ ཕུན་སུམ་ ཚོགས་ལ།

ཐམས་ཅད་ མཁྱེན་པ་བྱའི་ ཚེས་འབྱུང་དུ་ འདི་ཉིད་ལ་ སྨོན་དོའོ་ བགྱང་བ་ནི་ སྨོན་དོའོ་དང་ཀྱོལ་པོ་ མི་འགལ་བའི་དབང་དུ་ མཛད་པ་སྟེ། དོན་དུ་ འདི་ཉིད་ས་སྨྱོད་ ཆེན་པོ་ ཡིན་པའི་ ལུང་ནི།

དཔལ་ལྡན་ ཀྱོལ་པའི་ ཅོད་པན་ཆློག

ཟླ་བཟང་མི་དབང་ཞེས་ རིགས་ལ།

གདེངས་ཅན་དབང་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་ཅན།

ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་པའི་ དབང་པོ་བྱུང།

ཞེས་དཔལ་ལྡན་ ཤཀྱའི་ རིགས་ཀྱི་ ཀྱོལ་པོའི་མདུན་ན་འདོན་དུ་གྱུར་པའི་ མིའི་དབང་པོའི་ རིགས་བསྟུད་ལས་ བྱང་བ་ཡིན་ལ། ཁེ་ཡང་མེས་པོ་ ཀྱོལ་པོ་ ཀྱ་མཆོ་ ཞེས་བྱ་པའི་ སྡས་ས་སྤྱོད་རབ་གཟལ་དུ་ གྱགས་པ་ ལྷག་ས་ གཉིས་ཀྱི་ དཔལ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ སྡས་སུ་ བལྟམས་པའི་ ཚེས་ཀྱོལ་དགེ་བའི་དབང་པོས་ བསྟན་བཅོས་འདི་ མཛད་པའི་ ཀྱེན་ཡང།

གཉིས་སྣེས་དམ་པའི་ སྐྱེ་བོ་དགའ།

རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ རྣུལ་བྱེད་པ།

ཞེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།

དེ་ནས་ཀྱོལ་བ་ བཅོམ་ལྡན་འདས།

རང་གི་ མི་ལམ་དུ་ བསྐྱལ་ཏེ།

ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་འདི་ རྟོག་ས་ཤེག་པར་དང་པོར་བྱམ་ཅེས་བསྐྱལ་བ། བར་དུ་བྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ། ཐ་མར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་གསལ་ནས་བཟུང་ཟས་གཙང་མའི་

རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་བར་བཅུ་ཙོ་བདུན་པོ་ནོམས་བྱུལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ མཛད་ནས། སྨིན་ལ་ཞོན་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ གྲངས་ཚང་བའི་ སྐད་དུ་དགེ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་སྐས་ཟླ་བའི་དབང་པོ་ལ་རྩོམས་ཤིག་བར་ བསྐུལ་བས་ན།

དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད།
བཅུ་ཙོ་བདུན་པོ་ འདི་དག་བྱས།
བཀྲ་ཤིས་ གྲངས་ནི་ རྗོགས་པ་ལ།
གཅིག་ནི་ རབ་ཏུ་ འབད་པས་བྱ།

ཞེས་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ ཡང་འདུབ་ བཅུ་ཙོ་ བཅུད་པ་ འདི་ཉིད་སྟོན་དང་གསལ་ཀྱི་ ཚོག་སྤྱིར་ལ་ཟློག་པ་ ཤར་བའི་ ལུགས་ཀྱིས་ ཚོག་ནོ་བར་ མི་འཛེགས་ཤིང་དོན་�གོ་དཀའ་བ་མ་ཡིན་པར་ དངོས་ཟློ་པའི་ ལུགས་ཀྱི་ ཚོག་སྤྱིར་ཐུན་སུམ་ཚོགས་བ་ཁོ་ནའི་ རྗེས་སུ་ འབྲངས་པའི་ཚུལ་མཚན་གྱིས།

ཚོགས་བཅད་ཀྱིང་པར་ བསྟམས་པ་དང་།
ལམ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ རྗེས་འབྲངས་པ།
མཚོག་དུ་ཟབ་ཅིང་ རབ་ཏུ་ དཀའ།
ཐུབ་ཆེར་བསྟན་པ་ ཐུབ་བ་ཡི།
སྐྱེས་རབས་དག་གི་འཕྲེང་བ་ཡོད།

ཅེས་གསུངས་པའི་ ལམ་གཅིག་ ཉིད་ཀྱི་ རྗེས་འབྲངས་པ་ཞེས་པའི་ ཚོག་གཅིག་བུ་འདིས་ཟློ་ཕྱོགས་པའི་ ལམ་ཁོ་ན་དང་མཐུན་པར་དོངས་སུ་བསྟན་ཏོ་ ཞེས་མཁས་པའི་དབང་པོ་ གྲངས་ཆེན་ལོ་ཙྪ་བ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེས་ ངོམས་པ་ཤད་དུ་ མཛད་པ་ནི་ ཟླ་ན་མེད་པའི་ ལེགས་པར་ བཤད་པའོ།། དེ་ཡང་བོད་

འདིར་རང་གཞན་གྱི་ གྲུབ་པའི་མཐའ་འཛིན་པའི་ ཏྭ་ཆེན་མང་པོས་རྟོགས་ བརྗོད་འདི་ནི་ གྱེལ་པོས་ བཅོམས་པས་བྱིན་ཏྭབས་ མི་འབྱུང་ ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ ཁྱོན་གྱི་ གྱེལ་པོ་ ཤིན་ཏུ་དྲི་དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་གྱེལ་མེས་དབོན་ སོགས་དམ་པ་ མང་པོ་ཡའང་སྨྲོད་པར་ འགྱུར་བའི་ངག་གིས་ ལས་ངན་གསོག་པར་ཟད་ཅིང། མཁས་ཏྲིམ་ལ་ལ་དག་དག་དབང་ཡབ་སྲས་གཟིགས་གྱི་ ཚུང་བས་ བསྟན་བཅོས་འདིར་ སངས་གྱེས་ཀྱི་ནོན་ཐར་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ རྟོགས་བརྗོད་མང་དུ་ ཡོད་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ནོན་ཐར་ཁོ་ན་མིན་ནོ་ ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་ སྨྲ་བ་པོ་ རང་ཉིད་རྟོགས་བརྗོད་འདི་ལ་ ཏྲི་གྱེས་ཀྱིས་ འཇུག་པ་ ཞིབ་མོར་མ་བྱས་ཤིང་མདོ་ལུང་ནོམས་དང་ མ་འདྲིས་པའི་ རང་གི་ནང་ཆ་ཕྱིར་ སྟོན་པ་ ཁོ་ན་སྟེ།

དམ་པའི་གྲིབ་བསིལ་ དང་ལྡན་ བདོན་བའི་ ཆོས་ཀྱི་
ཆོ་བས་ བསྐོང་ཅིང་ བསོད་ནམས་ར་བར་གནས།
ཏྲི་དང་ རིག་པ་ སྐྱིང་རྡེ་ལ་སོགས་ཆུ་ཡིས་ནོམ་
མཛོས་ ནོམ་པར་གྱེས་པའི་ ཡལ་ག་ཅན།
ཆོག་ཤེས་དྲི་མེད་ ཡལ་འདབ་གྲགས་སྐྱེན་
དཀར་བའི་ མེ་དོག་དོག་དུ་ དམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི།
བསམ་གྱན་ཡོངས་སུ་ རྫོགས་བར་ མཛད་པ་
དཔལ་ལྡན་ སངས་གྱེས་ལྷོན་པ་ ནོམ་པར་གྱེལ་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་པ་ འདིས་རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེའི་ ཆོག་དོན་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། བསྟན་ཚུལ་ཁྱད་ཆོས་ཤང་པོ་ནི། མགོན་པོ་ ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱིས།

དང་པོར་ བྱང་ཆུབ་ མཆོག་དུ་ སྨོག་བསྐྱེད་དེ།
བསྐལ་པ་ གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ ཚོགས་བསགས་ཤིང་།
བར་དུ་ གཅོད་པའི་ བདུད་བཞི་ འཇིམས་བྱེད་པ།
བཅོམ་ལྡན་ སེང་གེ་དེ་ལ་ ཕྱག་འཚལ་ལོ།

ཞེས་དང་པོར་ བྱང་ཆུབ་དུ་སྨོག་བསྐྱེད། བར་དུ་ ཚོགས་ བསགས། མཐར་ བདུད་བཞི་ བཅོམ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ སྡོམ་པ་ ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ རྣམ་པར་ ཐར་པའི་ ཚ་བ་ཡིན་པས་ དམ་པའི་ གྲིབ་བསིལ་ སོགས་ཀྱི་ དོན་ ཚུལ་ འདི་དང་ མཐུན་པར་འཆད་ཚུལ་ རྗེ་ལྟར་ཞེས། དང་པོར་ ཐེག་པ་ ཆེན་པོར་ རིགས་ངེས་པའི་ དམ་བཅའ་མི་འགྱུར་བར་ བརྟན་པའི་ ཚོར་ རློབ་པ་དང་ འཇུག་པའི་ སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚ་བས་རབ་ བསྐོར་ཅིང་ འཕེལ་བ་ནི་ གྲིབ་བ་ཡིན་ ཡལ་འདབ་དང་པོ་ རབ་གསལ་གྱི་ རྟོགས་བརྗོད་དང་ བཀྱེ་བ་ བསོད་ནམས་ རབ་གསལ་གྱི་ རྟོགས་བརྗོད་གཉིས་ཀྱིས་ བསྟན། བར་དུ་ བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ ར་བར་གཤགས་པ་ལ་ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ ཏིང་དང་ རིགས་ཤེས་རབ་དང་བཟླ་བ་སྟེང་རྟེ་ཆེན་པོ་ གསུམ་དཔོགས་སུ་ བསྟན་ལ སོགས་ཁོང་ནས་སྨིན་ཚུལ་བཅད་ བར་ཆོམ་ བསམ་གཏན་ལྟ་ ཤུགས་ཀྱིས་ བསྟན་པའི་ སྐྱོ་ནས་ ཀུལ་སྤས་ཀྱི་ སྤྱིད་པའི་ཚུ་ཡིས་ ཆོམ་པར་ མཐོས་པར་ བྱས་ནས་ གྲངས་མེད་ གསུམ་དུ་ ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ སྔོང་བྱ་ ཆེས་ཆེར་ཀུས་པ་ཡིན་པས། དེའི་དོན་ རྟོགས་བརྗོད་འདིར་ཀུས་པར་ཕྱེ་བའི་སྐབས་ ཡལ་འདབ་ གཉིས་པ་དཔལ་ སྟེ། གསུམ་པ་ གཙུག་ཏོར། བཞི་པ་ང་ལེ་ཀུ། ལྔ་པ་རྒྱ་དེད། ཉེར་བཞི་པ་ཐམས་

ཚད་སྒྲོལ། ཞེ་གསུམ་པ་ གསེར་མདོག། ང་གཅིག་པ་ གསེར་ལྕགས་ ང་གཉིས་པ་ བསོད་ནམས་ མི་དམག། ང་ལྔ་པ་ཐམས་ཅད་སྡེར། ང་བཅུད་པ་ བསོད་ནམས་ སྡེབོས། རེ་བཞི་པ་ནོར་བཟང་ དོན་དགྲུབ་ དབང་ཆེན་སྡེ། གྲུ་ལྔ་པ་ཕན་པ་ འཆོལ། གོ་ལྔ་པ་སྡུག་མོ་ལུས་བྱིན། གོ་བྱུག་པ་སྐྱང་པོ། གོ་བདུན་པ་རྒྱས་སྦྱལ། གོ་དགྲུབ་པ་པདྨ་ཚེ། བཅུ་དང་ གསུམ་དགའ་བའི་གོང་བུ། བཅུ་དང་བཞི་རི་བོང་། བཅུ་དང་བཅུད་སྤྲིན་ཞེན་ནོམས་སྤྲིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་སྦྱར།

སོ་གསུམ་པ་ ཁྲད་པར་ལོ་མ། སོ་བཅུད་པ་ ལྷུགས་པ་འཕྲོའོ། །བྱ་དྲུག་པ་བ་མེན་ གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྦྱར།

སྒོམ་ཆུ་པ་ ཀ་ཤི་མཛེས་དགའ། སོ་གཉིས་པ་དགེ་བྱེད། སོ་དགྲུ་པ་ བཟོད་པ་ལ་དགའ་བ། ཞེ་དྲུག་པ་ བྱས་ཤེས། གོ་གཉིས་པ་ མཛའ་བོའི་བྱ་མོ་ནོམས་ བཟོད་པ་ལ་སྦྱར།

དྲུག་པ་བར་བགྲོད། ཞེ་བཅུད་པ་དོན་གྲུབ་ བཅུ་དང་དྲུག་པ་ གསེར་ཀྱི་ གོ་ཆ་ནོམས་ བརྩོན་འགྲུས་ལ་སྦྱར།

ང་བཞི་པ་ སེམས་ཅན་སྨན། རེ་ལྔ་པ་དྲྭ་གཅིག་པ། ཀུ་བཅུད་པ་ ཤག་པ་ གླང་པོ་བསྐྱེ། གོ་བཅུད་པ་ དཀའ་ལྡན་པ། བཅུ་དང་ གཅིག་པ་ སྟོ་བསངས་ ཅན་ ནོམས་ བསམ་གཏན་ལ་སྦྱར།

བཅོ་བཅུད་པ་ མེ་ལོང་བཞི། སོ་གཅིག་པ་ གསེར་ལོགས། ང་གསུམ་པ་ ལེགས་ བཤད་འཆོལ། རེ་དྲུག་པ་ སྐྱབ་ངག་མཁན། གོ་གཅིག་པ་ཤི་བི་ལེགས་ བཤད། བཅུ་དང་ གཉིས་པ་སེང་གེ། བཅུ་དང་བདུན་པ་ ཟས་གཙང་མ་ ནོམས་ ཤེས་རབ་ལ་སྦྱར།

མཐར་མཉེན་པར་ རྩོགས་པ་ སངས་རྒྱས་པའི་ ཚུལ་དོགས་དུ་ དམ་པའི་ འབྲས་བུ་ ཕུན་སུམ་ ཚོགས་པ་ནི་ འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ རང་རང་གི་ རེ་བ་དང་ མཐུན་པར་ བསམ་པ་ཀུན་ ཡོངས་སུ་ རྫོགས་པར་ མཛད་པ་ ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ རྟོགས་ བརྗོད་དུ་ བྱོས་པར་ བྱ་བའི་ བདུན་པ་སྦྱིན། འབྲི་ཤིང་ བཟོད་པ་ དཔལ་སྦས། དགུ་པ་མེ་སྐྱེས། བཅུ་པ་མངལ་བྱང་། བཅུ་གཅིག་པ་ མཚོས་དགའ། བཅུ་གཉིས་པ་ འཕགས་སྐྱེས་པོ། བཅུ་གསུམ་པ་ འཕྲོག་མ། བཅུ་བཞི་པ་ཚེ་འཕྱུག་བསྟན་པ། བཅོ་ལྔ་པ་ཉ་བནས། བཅུ་དྲུག་པ་བྲག་འཕངས་པ། བཅུ་བདུན་པ་ བྱམས་པ་ལྷང་བསྟན། བཅུ་དགུ་པ་ ཤྲཱིའི་བྷ། ཉི་ཤུ་པ་ བྷི་བཞིན་བྷེ་བཀོ། ཉེར་གཅིག་པ་ ཤ་མྲ་སྐྱོང། ཉེར་གཉིས་པ་བྱོལ་བྱེད་ཚལ་ ཡོངས་སུ་ བཟུང་བ། ཉེར་གསུམ་པ་ ཡབ་སྲས་མཇལ་བ། ཉེར་ལྔ་པ་ མངོན་པར་བྱང་བ། ཉེར་དྲུག་པ་ བདུད་བཅོམ་པ། ཉེར་བདུན་པ་ ཤྲཱུ་འབྱུང་བ། ཉེར་བཞྱོད་པ་ ཐྲི་བཞིན་ བྷེ་བ་ཉི་ཤུ་པ། ཉེར་དགུ་བཅོར་སྐྱོང། སོ་བཞི་པ་དགའ་བོ་ ཉེར་དགའ་བདུལ་བ། སོ་ལྔ་པ་ལེགས་བྱིན། སོ་དྲུག་པ་ གདངས་ཅན། སོ་བདུན་པ་གང་པོ། བཞི་བཅུ་པ་ སེར་སྐྱེ། ཞེ་གཅིག་པ་ ཇུ་ཀ་ཡ། ཞེ་གཉིས་པ་མཁས་པ། ཞེ་བཞི་པ་ གསེར་ལགས། ཞེ་ལྔ་པ་མ་ སྐྱེས་དགྲ། ཞེ་བདུན་པ་ སྐལ་བ་སྐྱོང་བ། ཞེ་དགུ་པ་ སྤྲང་པོ་ཅན། ལྔ་བཅུ་བ་ལས་ བཅུ་སྐྱེད་བ། ང་དྲུག་པ་བ་ལང་སྐྱོང་བདུལ་བ། ང་བདུན་པ་ མཆོད་རྟེན། ང་དགུ་པ་ ཀུན་ལ། དྲུག་ཆུ་པ་ཀླུ་ གཞོན་ནུ། རེ་གཅིག་པ་ཞིང་པ། རེ་གཉིས་པ་གྲགས་བྱིན། རེ་གསུམ་པ་འོད་སྲུངས། རེ་བདུན་པ་ དཔེ་འདུན་སྲུངས། རེ་བཀྲིད་པ་ བདམ་ལྡན། རེ་དགུ་པ་ ཆོས་ཀྱི་ རབ་གཤེན། བདུན་ཅུ་པ་ཉི་མ་ཀུང་པ། དོན་གཅིག་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན། དོན་གཉིས

བ་ཉིར་སྦྱས། དོན་གསུམ་པ་ཀུལ་སྦྱིངས་པ། དོན་བཞི་པས་གཞི་ཕུལ་བ། དོན་ལྔ་པ་རྣེབ་བའི་བཅུ་གཅིས། དོན་དྲུག་པ་བི་དུ་ར། དོན་བདུན་པ་ ཀ་ན་ཡ་ཀཱ། དོན་བཀྱད་པ་ བཀྱོ་བྱིན་ལྷུང་བ། བཀྱད་ཆུ་པ་རབ་བཟང། གྲུ་གཅིག་པ་སྐྱེའི་མཆོག། གྲུ་གཉིས་པ་དམྱལ་བ་ མངོན་ལྷན། གྲུ་གསུམ་པ་སྐྲ་གཙུབ་ཟིན། གྲུ་བཞི་པ་སྦྲང་རྩི་ངབྱངས། གྲུ་བདུན་པ་ པད་ཅན། གྲུ་དགུ་པ་ཆོས་སྲེག དཀྱུ་བཅུ་པ་ནོར་ཅན། གོ་གསུམ་པ་མ་གཏུན། གོ་བཞི་པ་ གྲགས་པའི་ བཤེས་གཉེན། བཀྱོ་དང་ལྡན་པ་རི་བཏའི་ ཡལ་འདབ་ནོམས། མངོན་པར་ སངས་ཀྱས་པ་ འབྲས་བུའི་མཛད་བ་ལ་སྦྱངས་ནས་ བཤད་མ་ཐག་བའི མཛད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད། ཁྱད་ཆོས་གཉིས་པ་རྟོད་བྱད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱིན ཉམས་དང་ འགྱུར་བ་སྟོང་གིས་ངོ་མཚར་བས་འདི་ལས་ ལྷག་བ་གཞན་ དུ་འཆོལ་ མི་དགོས་པའི་ ཆོག་ཤེས་ ཤིང་ཀྱིན་སྟོང་ཚུལ་ལོག་པ་ སོགས་རྟོག་པའི་ སྐྱེ་གྱི་དྲེ་མ་ཆུང་ཟད་ཙམ ཡང་སྐྱགས་བ་མེད་པའི་ ནོམ་པར་ཐར་པའི་ ཡལ་འདབ་ བཀྱོ་ཅོ་བཀྱད་པ་ངོ་མཚར་བའི་ཀྱིན་གྱིས་ ཚོ་ལྷན་ནོམས་ཀྱི་ ཡིད་རང་ དབང་དུ་ འཕྲོག་ཅིང། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པ་ ནོམ་པར་ ཀྱིས་པའི་ སྲེབ་སྟོང་གྱི་ ཡལ་གཱ་ མཐའ་ཀླས་ པ་ཙམ་ རིན་ཅེག་ འབྱུང་གནས་ སོགས་ནས་ བཤད་པའི་ལྷུ་ཡང་ འབྲུལ་པ་ མེད་པས་ གཅོད་མཚམས་ཕྱེད། ཁྱད་ཆོས་ བཞི་པ་ཕྱལ་དུ་ བྱུང་བའི་ གྲགས་པའི་སྐྱན་པ་ མིང་གི་མངོན་བརྗོད་མཛེས་པས་ དཀར་བ་ མེ་ཏོག་གི་ ཁན་ཛད་ གཡུར་ཏུ་ ཐེག་ནས་ དཔལ་ལྡན་ སངས་ཀྱས་ བཅོམ་ལྡན་ འདས་ཀྱི་ རྟོགས་བརྗོད་ཀྱི་ ལྷོག་པ་ཆེན་པོ་ སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ ཐུགས་རྗེའི་ གྲིབ་བསིལ་དང་ ལྡན་པ་ལ་ལྷུས་ཅཉ་ཀྱན་བདེ་བར་ངལ་གསོ་བ་ འདི་ཉིད་ ཐྱོགས་དུས་ཀྱན་དུ་

ནོར་བར་གྱུར་ བར་གྱུར་ཅིག། ཅེས་ཤིས་པ་ བརྗོད་པའི་ མདོར་བསྡུས་གྱོས་
བཤད་ཀྱི་ ལེགས་བཤད་ཉི་མ་ཚེགས་པོ་ འདི་ཉིད་ མངོན་སུམ་དུ་ ལྟ་བའི་སྐལ་
བར་གྱུར་ན་ལོག་རྟོག་གི་སྐུན་པ་ ཐམས་ཅད་བསངས་པར་ འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་
རྗེ་སྟ་པཾ་གྱི་ གསུང་ཚོགས་ཀྱི་ གྱུལ་པོ་ འཕགས་པའི་ ཐུགས་ལ་ ཉེ་བར་
བཞག་སྟེ་བྷ་ མོགས་འཕྲོ་བ་ཙམ་ཞིག་ ཤ་ཟ་ཁ་ཟ་གྱི་ བཤེས་ཅད་ཡོད་ གཉིས་ཀྱི་
བདག་ཀོད་ལ་ བཏེན་ནས་ འཇིག་རྟེན་གྱི་ མིག་གཅིག་བྱ་ སྐྱེགས་དུས་གྱི་
ཐམས་ཅད་ མཁྱེན་པ་ ཤོང་སྟོན་ལོ་ཙྪ་བ་རྗེ་རྗེ་གྱུལ་མཚན་གྱིས་ འབགས་ཡུལ་
གྱི་ སྐྱེན་དངགས་ མཁན་ཆེན་པོ་ ལ་ཀྱི་གཱར་ལ་ བཏེན་ནས་ མང་ཡུལ་
འཕགས་པའི་ ཟུང་དུ་བོད་ཀྱི་ སྐད་དུ་ལེགས་པར་བསྒྱུར། དེ་ནས་བཟུང་
སྟེ་ཞ་ལུ་ལོ་ཙྪ་བ་རིན་ཆེན་ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ་ དངོས་ཀྱི་ སློབ་མར་བཅས་པའི་
བར་དུ་གཙུག་ལག་འདི་ཉིད་ལ་དབྱིས་ ཕྱིན་པར་ སྐྱངས་པའི་ མཁས་པ་
ནས་མཁའི་ སྐར་ཚོགས་ ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང། དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ དབང་གིས་ལེགས་
པར་སྐྱངས་པའི་ དབྱིད་ལྡན་ ཆེས་ཆེར་ དཀོན་ནའང་གྱོན་ ཆུང་ཟད་མ་ཉམས་
ཙམ་གནས་པ་ ལས་རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་ འདིའི་དཀའ་བའི་གནད་ ནོམས་
ཀྱིས་ཞིབ་མོར་ བཤད་པའི་ བསྟོད་པ་ནི་ ཤོང་སྟོན་ནས་ རིམ་པ་བཞིན་གཞུང་
ལོ་ཆེན་བྱོ་གྲོས་ བཏེན་པ། ལོ་མཆོག་པ། ཐམས་ཅད་ དཔང་ལོ་ཆེན་
པོ། ལོ་ཆེན་ བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། ལོ་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། ལོ་ཆེན་ཤེས་རབ་
དཔལ། ལོ་ཆེན་ཐུགས་རྗེ་དཔལ། མཚུངས་མེད་ བྱང་དུ། མཚན་ཅན། གནས་
བཏེན་ལེགས་པ་ གྱུལ་མཚན། ཞ་ལུ་ལོ་ཆེན་ ཆོས་སྐྱོང་བཟང་པོ། དེའི་དབོན་པད་

དཀར་ཆོས་སྐྱོང། གྲངས་ཚེན་ལོ་ཅན་བ འཧས་དཔལ་ངོ་རྡེ། སྨོན་འགྲོ་པཀྵི་དཀིག་གནས་ཀྱི་མཆོད་འཕྲེང་བ་འཇིག་པ་ཚེ་དབང་ཉིག་གྲུབ། རིགས་ཆོས་ཀྱི་སྒས་འཧས་དབྱངས་ཤད་ཀྱི་རྡོ་རྗེའི་ དྲང་དུ་སྐད་ གཉིས་སྦྱར་བ་ ཟ་ཧོར་གྱི་བ་ནེ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གྱི་མཆོས་སྒོས་སོ། །ཡུང་ཀྲོང་གི་ བསྒྱུར་བ་ཀྱི་ ཆོས་ཀྱི་ བཀེ་བའི་ དབང་པོ། སྒས་རྒྱ་བའི་ དབང་པོ། པཀྵི་ཤ་ཀྱི་ཀ་ར། ཤོང་ལོ་རྡོ་རྗེ་ཀྱི་མཆན། གཅུང་བློ་གྲོས་ བཀོན་པ། དབོན་ཆོས་ སྐྱོང་དཔལ། དབང་ལོ་ཅ་བ་བློ་གྲོས་ བཀོན་པ། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྩེ་མོ། ལོ་ཏྲ་བ་ གྲགས་བ་ཀྱི་མཆན། བོ་དོང་ཕྱོགས་ལས་ ནོམ་ཀྱི་ལ། སྤྱག་ཡུང་པ་ངག་དབང་གྲགས་པ། ཀུན་སྦང་ས་ ནོམ་ཀྱི་ གྲགས་བ། འབྲས་རབ་འབྲས་ཅ་ རིན་ཅེན་ཆོས་དབང། རབ་འབྲས་པ་རྩོལ་ཁྲིམས་ དབང་ཕྱུག། དབལ་ཁང་ལོ་ཏྲ་བ་ དབྱངས་ཅན་ བསྟེམས་པའི་སྡེ། མདོ་ཁམས་པ་ ཡོན་ཏན་ཀྱི་མཆོ། འབྲས་སྦྱངས་ པ་ཚེ་དབང་བཀྲ་ཤིས། རྡེ་ཚེ་དབང་ ཀུན་མཁྱེན། ཀུན་བཟང་རྩེ་པ་ དབང་ཕྱུག་ཀྱི་མཆན། ཐུ་མ་རྡོ་རྡེ་ཀྱི་མཆན། དཔལ་འབྱོར་གྲྭིང་པ་ ངག་དབང་ནོམ་ཀྱི་ རིགས་བཀྱི་ ཁྲབ་བདག་ མགོན་པོ་ བསོད་ནམས་ མཆོག་ལྡན། ཆུང་རྡོ་རྡེ་འཆང་ ཆོས་དབྱིངས་ ངང་གྲོལ། ཡང་ན་དཔལ་ ཁང་ལོ་ཏྲ་ནས། ཀྱི་སྟོན་བྱང་ཆུབ་ དབང་ཀྱི་ལ། འཧས་དབྱངས་ ཀུན་མཁྱེན་ཆེ་ དབང་ནས་རྡེ་ ཆོས་དབྱིངས་ ངང་གྲོལ་ཀྱི་ བར་གོང་ བཞིན་ཏེ། དེ་ལ་བདག་གིས་ ནོས་ཤིང་ བསྟན་པ་རིན་པོ་ ཆེའི་ཀྱོན་ལ་ བསམས་ནས་ ཐོས་བསམ་གྱི་ ཆེད་དུ་འཆད་ ཉན་ཐོ་གསུམ་ འབྱད་པས་ བསྒྲུབས་པ་ལས་ བཟང་རྟོ་འཁྱུག་པ་ སྦྱོས་པའི་

འགྲིང་ཚུལ་ ལྷུར་ལེན་པ་ ཤོམས་དང་ འདྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཀེ་ཡང་སྒྲིབ་པ་ མཐའ་དག་མེ་ འབར་བའི་ ཁྲོང་ཁྱར་ སྐྱག་བསྡལ་གྱི་ རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཤེས་ ནས་ འགོངས་བ་ལས་ ཤོམ་པར་ གྲོལ་བའི་ ཆུ་ངན་ལས་ འདས་པའི་གོ་འཕང་ དོན་དུ་གཅེར་བའི་ ངེས་འབྱུང་གི་ བསམ་པས་ ཟིན་པའི་གང་ཟག་ ཆེས་དཀོན་ ནའང་ དུས་ཀྱི་ དབང་གིས་ འདོད་པའི་ ལོངས་སྤྱོད་ལ་ སྤེད་པ་ཆེས་ཆེར་ འཕེལ་ཀྱང་ མང་དུ་ཐོས་པའི་ ཚུལ་ལ་ཟླ་སྣ་བསྡུངས་ཏེ་ངེས་འབྱུང་སྦུ་སྡུད་ཀྱི་ ཤོམ་པས་ གསོལ་འདེབས་ ཐང་གྲང་དང་ཟླས་ ཚོམ་སེམས་ ཁྱིད་སད་སྡུད་ཀྱི་ ཡིག་ཆ་ལ་ཤ་རྟུལ་ ལ་སྦྱང་མ་ འཕྲིན་བ་ལྟར་ འདུ་ཞིང་ གཞུང་ཆེན་པོ་ཤོམས་ གལ་བར་ འདོད་པའི་ དབང་གིས་ གང་ས་རིའི་ ལྷོངས་འདིར་དུས་ཀྱི་ འཁོར་ལོའི་ ཡིག་ཆ་ལ་ མཁས་ལྷོར་ གཞན་གྱི་ བཅོམས་ ཆོས་ གང་གིས་ཀྱང་ སྐྱོན་དུ་མེད་པ་ གྲགས་པ་ དོན་ལྡན་གྱི་ མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ ཆོར་བཟང་གྱི་ མཆོས་མཛད་པའི་ སྟོན་མེད་ཀྱི་ ལེགས་པ་ཤད་དུ་ མེད་འོད་ གྱི་ནས་བར་དུ་ འཁོད་ ནའང་དོན་དུ་ གཅེར་བ་ ཆེས་དཀོན་པས།

INTRODUCTION

BY

SOMENDRA.

དཔལ་ལྡན་ཐུབ་བའི་ཅོད་པན་ཏྲོག། བློ་བཟང་མི་དབང་ཞེས་རིགས་ལ།
གདེངས་ཅན་དབང་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་ཅན། ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་བའི་དབང་པོ་བྱུང། 1

སྐྱིང་སྟོབས་གཏེར་གྱུར་དེ་ཡི་བུ། ཡོན་དྲན་རིན་ཅེན་ཆོགས་ཀྱི་གནས།
དཔལ་ལྡན་ཆོག་གི་བདུད་རྩི་བསྐྱེད། ཐུབ་མཆོག་དང་མཉྫུཤས་ཐུབ་མཆོག་བྱུང། 2

དེ་ཡི་བུ་ནི་རབ་གསལ་དབང། སྤྱིན་པའི་བསོད་ནམས་དགའ་གིས་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཡོན་དྲན་འོས། ས་ལ་རབ་གསལ་དབང་མཉྫུཤས་བྱུང། 3

དེ་ཡི་བུ་ནི་དགེ་བའི་དབང། སྐྱབ་ངག་མཁའ་དབང་རྒྱ་ཤར་བཞིན།
གང་གི་བྱགས་པ་རྒྱ་བའི་འོད། དམ་པའི་ཡིད་ནི་རངས་བར་བྱེད། 4

གཉིས་སྐྱེས་དམ་པའི་སྐྱེ་བོ་དགའ། རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐུལ་བྱེད་པོ།
དགའ་བའི་བྱགས་པ་གང་གི་ནི། བསོད་ནམས་དང་པའི་ཕོ་ཉར་བྱུར། 5

ནམ་ཞིག་བདེ་བར་ཡོད་དེ་ལ། བློགས་པོ་ཡོན་དྲན་ལྡན་པའི་མཆོག།
ལེགས་བྱས་བྱགས་ལྡན་བདེ་གཤེགས་པ། ནཀ་ཞེས་པས་རབ་སྨྲས་པ། 6

INTRODUCTION

BY

SOMENDRA.*

नरेन्द्रनाम्नः सुमतेः श्रीजयापीड़मन्त्रिणः ।
वंशे बभूव भोगीन्द्रो भोगीन्द्र इव भोगवान् ॥ १ ॥

तस्य सत्त्वनिधेः[१] श्रीमान् गुणरत्नगणाश्रयः ।
स्तनुर्वाणीसुधास्रुतिः[२] सिन्धुः सिन्धुरिवाभवत् ॥ २ ॥

तस्य पुत्रः प्रकाशेन्द्रः प्रकाशेन्द्रनिभो भुवि ।
बभूव दानपुण्येन बोधिसत्त्वगुणोचितः ॥ ३ ॥

क्षेमेन्द्रस्तनयस्तस्य कवीन्द्रः कीर्त्तिचन्द्रिका ।
चन्द्रस्येवोदिता यस्य मानसोल्लासिनी सताम् ॥ ४ ॥

यस्य रामयशाः सर्व्वप्रबन्धप्रेरको द्विजः ।
प्रयातः सज्जनानन्दः पुण्यः प्रथमदूततां ॥ ५ ॥

तं कदाचित् सुखासीनं सुहृद्गुणवतां वरः ।
सौगतः ख्यातसुकृतो नक्तनामा समभ्यधात् ॥ ६ ॥

---

* In editing the Introduction and the Contents by Somendra I have derived much help from the Hodgson MS. in the Library of the Asiatic Society.

१ Hodgson MS. सत्त्वनिधिः । २ Orig. वाणीसुधायुति ।

*བློ་ཡོ་བ་འཚོས་སྨིན་སོགས་ཀྱིས། དེགས་བརྩེད་རིམ་པ་རབ་བྱངས་ཏེ།
བདུས་ཤིང་བདུས་པ་རབ་བསྟེབས་པ། ཆོགས་བཅད་ཀོང་པར་བསྟམས་པ་དག། 7

ལམ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་རྟེས་འབྲང་བ། མཆོག་དུ་ཟབ་ཅིང་རབ་དུ་དཀའ།
གྱི་ཆེར་བསྟགས་པ་གྱེལ་བ་ཡི། སྐྱེས་རབས་དག་གིས་འཚེང་བ་ཡོད། 8

ཁྱོད་ཀྱི་དེགས་པ་བརྩེད་པ་ཡི། རིམ་པ་མདོར་བསྡུས་རབ་གྱིས་པ།
དགའ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདམ། མཉེན་པ་དག་ནི་བྱ་བར་འོས། 9

དེ་ཡིས་དུལ་བས་འདི་བརྩེས་ཚེ། གདམ་དེ་བྱ་བར་རབ་དུ་བཅོམས།
དེགས་པ་བརྩེད་པ་གསུམ་བྱས་ནས། ཤིན་དུ་རིང་བས་དོར་བར་གྱུར། 10

དེ་ནས་གྱེལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། རང་གི་མིལ་ལམ་དུ་བཞུལ་ཏེ།
དེགས་པ་བརྩེད་པའི་དོན་བསྡུ་བའི། རྩོམ་པ་དེ་ཡིས་སྨར་ཡང་བྱོང་། 11

དེ་ནས་ཤེས་རབ་སྙིང་བ་ཅན། སྨོན་དཔོན་བརྩོན་འགྲུས་བཟང་ཞེས་པ།
ལེགས་བྱས་རབ་དུ་འབར་བར་གྲགས། གྱེལ་བའི་བཀའ་ཡིས་བསྡུན་བཅོས་ལ། 12

ཡིད་ནི་ཡོངས་སུ་རབ་གནས་པ། རང་ཉིད་དེ་ཁྱིམ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ།
ཟབ་མོའི་ལུང་གི་ལམ་འདིར་ནི། རིགས་ཅན་སྨོན་མེ་ཉིད་དུ་བྱུར། 13

བདག་གི་ཡབ་ཀྱིས་རྩོགས་པ་བརྩེད། བགྱི་ཚོ་བདུན་ནི་བྱས་པ་ལ།
ཟླ་བའི་དབང་པོ་ཆད་གཅིག་ཏེ། བཀྲ་ཤིས་རྩོགས་པའི་སྨད་དུ་བྱས། 14

---

* སྡེ་དགོངས།

आचार्य्यगोपदत्ताद्यैरवदानक्रमोज्झिताः ।
उचित्योचित्य विहिता गद्यपद्यविशृङ्खलाः ॥ ७ ॥

एकमार्गानुसारिण्यः परं गाम्भीर्य्यकर्कशाः ।
विस्तीर्णवर्णनाः सन्ति जिनजातकमालिकाः ॥ ८ ॥

अवदानक्रमेणैव त्वन्तु संक्षेपविस्तरैः ।
रम्यैस्तथागतकथाः कोमलाः कर्तुमर्हसि ॥ ९ ॥

इत्युक्तस्तेन विनयात्तां कथां कर्त्तुमुद्यतः ।
अवदानत्रयं कृत्वा विररामातिदैर्घ्यतः ॥ १० ॥

ततः स्वप्ने भगवता जिनेन प्रेरितः स्वयम् ।
सोऽग्रहीत् पुनरुद्योगमवदानार्थसंग्रहे ॥ ११ ॥

अथाभ्येत्य स्वयं तस्य गृहं प्रज्ञाप्रकाशवान् ।
आचार्य्यो वीर्य्यभद्राख्यः प्रख्यातसुकृतोज्ज्वलः ॥ १२ ॥

जिनशासनशास्त्रेषु परिनिष्ठितमानसः ।
गम्भीरागममार्गेऽस्मिन् ययौ रत्नप्रदीपताम् ॥ १३ ॥

अस्मत्पित्रावदानानां कृते सप्तोत्तरे शते ।
सोमेन्द्रेण मयाप्येकं कृतं मङ्गलपूरणम् ॥ १४ ॥

གང་གི་ཡག་སོན་བསྡུན་བཅོས་ནི། ཐམས་ཅད་དག་པ་ཉིད་འགྱུར་བ།
སྨོན་དཔོན་ཉི་མའི་དཔལ་དེ་འདིར། ཡི་གེ་འགོད་པའི་དོན་དུ་ཞུས། 15

ལོ་ནི་ཉི་ཤུ་ཙོ་བདུན་གྱི། ས་གའི་དཀར་ཕྱོགས་ཤར་བ་ན།
གྱོལ་བའི་སྐྱེས་པའི་དགའ་སྟོན་ཚེ། དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་འདི་བྱས་སོ། 16

འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་གང་གི་སྲིག་པའི་དབུ་བཅོམ་ཚོམ་གྱགས་པ་ནི།
སྒྲོལ་མ་ཁྲོ་གཉིས་ཅན་འཁྲུངས་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་བ་ཅི་ཡང་ལེགས་པར་སོང་།
ས་ཡི་བདག་པོ་ཡོངས་སུ་བསྡུན་པ་མཐའ་ཡས་དེ་ནི་ས་སྐྱོང་ཚོ།
རང་ནི་བདེ་བ་ཅན་ཧོམས་ཆོམ་པའི་སྐད་དུ་གཞུང་འདི་ཧོམ་སྐྱལ་ལོ། 17

ཁྱེད་ཀྱི་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་བརྒྱ་དཀའ་བྱོ་ཉམས་ཧོམས་ཀྱི་རབ་ཞི་འགྲོ་བ།
རྣོངས་བ་ཆེན་པོའི་ཁང་པ་གྲུ་ཆེ་ལམ་དུ་གདུང་བའི་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲུར།
གྱུགས་དང་སྡང་བའི་གཞི་མ་ཡུལ་གྱི་དུག་གི་སྟིང་པོ་ཧོམ འགྱུར་ཅན།
རབ་རིབ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྒྲིབས་པ་གྱོལ་བའི་འོད་ཀྱིས་འགྲོག་གྱུར་ཅིག། 18

བསམ་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཧོམས་ནི་མཆོག་ཏུ་ཆོམ་བྱེད་ཅིང་།
མཛོས་ཤིང་རབ་དང་སྐལ་བཟང་ལེགས་བྱས་དག་དང་རབ་ཏུ་ལྡན།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་དང་སྟེན་ངག་དག།
ཧོམ་པར་གྱིས་པ་འདི་ནི་འགྲོ་ཧོམས་དགའ་བའི་སྐད་གྱུར་ཅིག། 19

यस्य हस्तगतं सर्व्वशास्त्रमायाति शुद्धताम्।
आचार्य्यः सोऽच सूर्य्यश्री र्लिपिन्यासार्थमर्थितः ॥ १५ ॥

संवत्सरे सप्तविंशे वैशाखस्य सितोदये।
कृतेयं कल्पलतिका जिनजन्ममहोत्सवे ॥ १६ ॥

कीर्त्तिस्ताराभ्रकुटिरुदिता पापशत्रुप्रमाथे[1]
दिक्षूत्साहः किमपि सुगतो लोकनाथस्य यस्य।
तस्मिन् क्षोणीपतिपरिवृढे[2] शासति क्षामनन्ते
सन्तोषाय प्रशमसुखिनां निर्म्मितोऽयं प्रबन्धः ॥ १७ ॥

अपारं दुर्वारं प्रशमपरिहारं हतधियाम्
महामोहागारं व्यसनगणभारं पृथुपथे।
मदद्वेषाधारं विषयविषसारं जिनरुचि
विकारं संसारं तिमिरपरिवारं हरतु वः ॥ १८ ॥

सन्तोषकारि परमं विमलाशयानाम्
कान्तं प्रसादसुभगं सुकृतप्रयत्नम्।
भूयात् प्रियाय जगतां तदिदं विकाशि
काव्यं वपुर्भगवतश्च तथागतस्य ॥ १९ ॥

---

१ Hodgson MS. ०भ्रकुटिरुचिता पापशस्त्रप्रमाथे।
२ Hodgson MS. क्षोणीपतिपरिवृते।

STATEMENT OF CONTENTS

IN THE FORM OF A HYMN

BY

SOMENDRA.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་སུ། གང་ཞིག་ན་བདག་ར་བ་གསལ་གྱིས།
གླང་ཆེན་མཐོང་ནས་ཞི་བ་ཐོབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་དེས་ཁྱོད་ལ་བསྟུངས།(1) 1

གང་ཞིག་དཔལ་སྟེས་ལུས་བྱིན་དང་།(2) དེ་བཞིན་ནོར་བུ་གཙུག་ནོར་གྱིས།(3)
ང་ལས་ནུ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱོལ།(4) རྒྱ་བའི་འོད་ཀྱིས་མགོ་བོ་བྱིན།(5) 2

ཤིན་དུ་དགའ་ཡི་སྐྱེ་བར་གང་། བ་ད་ར་ཡི་གླིང་བགྲོད་བྱས།(6)
གང་ཞིག་རི་མོའི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས། ཐུ་དྲིག་ཙམ་ནི་རྗེས་བཟུང་མཛད།(7) 3

གང་ཞིག་དཔལ་སྦས་ལ་བསྟན་དང་།(8) མེ་སྐྱེས་སྐལ་ལྡན་དུ་གསུངས་དང་།(9)
གང་ཞིག་དགའ་བོ་མཛེས་མ་ལ། ཚགས་པ་དག་ནི་འབད་པས་བསལ*།(10) 4

གང་ཞིག་ཤྲཱུ་བརྟག་བྱས་པས། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་དམྱལ་བར་གསུངས།(11)
.གང་ཞིག་ནོར་སྦྱིན་བྱད་མེད་ནི། འཕྲོག་མ་དུལ་བར་མཛད་པ་དང་།(12) 5

ཆོ་འཕྲུལ་རབ་དུ་བསྟན་པ་དང་།(13) གང་ཞིག་ལྷ་ལས་བབས་པ་དང་།(14)
གང་ཞིག་མཁའ་ལ་རྡོ་བ་འཕངས།(15) བྱམས་བ་དག་ནི་ལུང་བསྟན་དང་།(16) 6

---

* མངལ་ནས་འཆྱད་པ་བསྟན་པ་དང་། (गर्भावक्रान्ति). In the Tibetan version of the "Contents" the names of 109 *pallavas* are mentioned, but as there cannot be more than 108 *pallavas* in the work the extra *pallava* must evidently have been a spurious addition to it. The 10th *pallava* of the xylograph called the Garbhâvakrânti is not mentioned in the Sanskrit list or in the Hodgson MS. Again the 49th *pallava* of the

STATEMENT OF CONTENTS

IN THE FORM OF A HYMN

BY

SOMENDRA.

बोधिसत्त्वदशायां यः प्रभासः पृथिवीपतिः ।
शान्तिं लेभे गजं दृष्ट्वा स वः पायात्तथागतः[१] ॥ १ ॥

यः श्रीसेनस्तनुं प्रादा[२] न्मणिचूड़स्तथा मणिम्[३] ।
मान्धाताप्यजयल्लोकान्[४] ददौ चन्द्रप्रभः शिरः[५] ॥ २ ॥

यश्चक्रे वदरद्वीपयाचां सुप्रियजन्मनि[६] ।
यश्चित्रप्रतिबिम्बेन मुक्तिकानुग्रहं व्यधात्[७] ॥ ३ ॥

शशाम यश्च श्रोगुप्तं[८] धन्यं ज्योतिष्कमभ्यधात्[९] ।
नन्दस्य सुन्दरीरागं प्रयत्नेन जहार यः[१०] ॥ ४ ॥

विरूढ़कस्य नरकं प्राह यः शाक्यसंक्षयात्[११] ।
हारीतिकाया दमनं यश्चक्रे यक्षयोषितः[१२] ॥ ५ ॥

अदर्शयत्प्रातिहार्यं[१३] देवावतरणञ्च यः[१४]
यः शिलामक्षिपत् व्योम्नि[१५] मैत्रेयं व्याचकार च[१६] ॥ ६ ॥

Hodgson and Cambridge MSS. called the Shaḍdanta does not occur in the xylograph. It seems to me that the Tibetans substituted the Garbhâvakrânti in the place of Shaḍdanta which was lost; and probably Paṇḍita Lakshmîkara wrote the former to make the work complete in 108 *pallavas*. The Garbhâvakrânti will therefore be published as an appendix to the 1st volume.

གང་ཞིག་མེ་ལོང་བཞིར་དང་ནི། (17) ཤ་རིའི་བུ་ཡི་གཏམ་མཆོག་གསུངས། (18)
བསོད་ནམས་མཚན་ཉིད་ནོར་བྱོན་ཅན། ཐོ་བཞིན་བྱེ་ནོར་གང་གྱུར་དང་། (19) 7

གང་ཞིག་ཁ་སྦ་སྐྱོང་མའི་སྦྱོར། ལེགས་བྱས་ལ་འོས་གསུངས་པ་དང་། (20)
གང་ཞིག་བྱོལ་བྱེད་ཚལ་བཟུང་དང་། (21) ཡབ་དང་མཐུ་བ་མཛོད་པ་དང་། (22) 8

ཐམས་ཅད་སྐྲོལ་བྱི་སྐེ་བར་གང་། བྱ་དང་ཆུང་མ་ལ་སོགས་བྱེན། (23)
ཤ་ཀྱའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས་གྱུར་པ། གང་གིས་མངོན་པར་འབྱུང་བ་མཛོད། (24) 9

བདུད་ནི་ཆོམ་བར་བཀུལ་མཛོད་ནས། (25) ཤ་ཀྱ་འབྱུང་བར་གང་བསྔངས་དང་། (26)
སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་དཔལ་ལྡན་གང་། གྲོ་བཞིན་བྱེད་པ་ཉིད་ཤུར་གྱུར། (27) 10

གང་ཞིག་ནོར་སྐྱོང་ཞེས་པ་ཡི། སྨྲང་ཆེན་དག་ནི་མྱོས་པ་བཀུལ། (28)
གང་ཞིག་ཀུ་ཤིའི་མཛོས་པ་ཡིས། ཞི་སྨད་བཟོད་པ་ཆོམ་བར་བསམས། (29) 11

སེམས་ཅམ་ཐག་བྱེད་དེ་དྲག་ས་གང་། གསེར་གྱི་ལོགས་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། (30)
གཤོད་བྱེད་ལ་ཡང་ཆོམ་འབྱུང་མེད། དགེ་བྱེད་དག་དུ་གང་གྱུར་དང་། (31) 12

རང་གི་ཆུང་མའི་སྙིག་སྦྱོང་ལས། ཁྱད་པར་ལོ་མ་གང་ཆགས་བྱམ། (32)
དགའ་བོ་ཉིད་དགའི་ཀུན་དག་ལ། གང་གིས་ཞི་བ་བསྟན་པ་དང་། (33) 13

བརྩེ་བའི་གཉེར་ཀྱི་གང་ཞིག་གིས། ཁྱིམ་ལེགས་སྦྱིན་ལ་རབ་དང་མཛོད། (34)
གང་ཞིག་དཔལ་ལྡན་ཁ་དོན་ཐུབ་བྱུར། (35) དེ་བཞིན་གང་པོ་ཡོན་དུན་གང་། (36) 14

प्राहादर्शमुखस्याग्रां[१७] शारिसूनोश्च यः कथाम् [१८] ।
यः श्रोणकोटिकर्णोऽभूत् पुण्यलक्षणकर्णिकः[१९] ॥ ७॥

यश्चाम्रपालीचरितं सुकृतोचितमभ्यधात्[२०] ।
यश्चाग्रहीज्जेतवनं[२१] चक्रे पिचा च सङ्गमम्[२२]॥८॥

प्रददौ पुचदारादि यो विश्वन्तरजन्मनि[२३] ।
अभिनिष्क्रमणं यश्च जातः शाक्यकुलेऽभ्यधात्[२४]॥ ९॥

मारविद्रावणं कृत्वा [२५] शाक्योत्पत्तिमुवाच यः[२६] ।
यः श्रोणकोटिविंशाख्यः श्रीमान् जन्मान्तरेऽभवत्[२७]॥ १० ॥

धनपालाभिधानं यः शशास मदकुञ्जरम् [२८] ।
यः काशिसुन्दरः शान्त्यै क्षान्तिमेव व्यचिन्तयत्[२९]॥ ११ ॥

सुवर्णपार्श्वनामासीत् यः सत्त्वहितकृन्मृगः[३०] ।
कल्याणकारी यश्चाभूदपकारेष्यविक्रियः[३१]॥ १२ ॥

यो विशाखः स्वजायायाः पापाचाराद्व्यरज्यत[३२] ।
दिदेश नागयोः शान्तिं यश्च नन्दोपनन्दयोः[३३] ॥ १३ ॥

चक्रे लूहसुदत्तस्य यः प्रसादं दयानिधिः[३४] ।
योऽभवद्घोषिलः श्रीमान्[३५] पूर्णः पूर्णगुणस्तथा[३६]॥ १४ ॥

ཚགས་བྱལ་དཔལ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པས། གང་གིས་སྐུགས་འཕྲ་ཉིད་མཛད་
དང་། (37)

གང་ཞིག་བཟོད་རྩོལ་ལྡས་བཅད་ཀྱང་། ཞི་བས་ནོམ་འགྱུར་མེད་ལྡན་གྱུར། (38) 15

སེར་སྐྱ་འཇིགས་རྩང་རྩུ་སྤིན་དབྱིབས། གང་གིས་ཉེན་མོངས་དག་ལས་བཀྲོལ། (39)
མི་བདག་ཟུའུ་ཡ་ན་ལ། གང་གི་སྡིག་ལས་གྲོལ་བ་བསྟན། (40) 16

མཁས་པའི་འབྱོར་པ་གང་ཞིག་གིས། བསོད་ནམས་དག་ལས་འབྱུངས་པར་
གསུངས། (41)

མི་བདག་སྐྱེ་གཤེད་དཔག་བསམ་ཤིང་། གསེར་མདོག་ཅེས་པར་གང་གྱུར་དང་། (42) 17

གསེར་གྱི་ལག་པའི་སྟྲོང་རྩོལ་གྱིས། ལེགས་བྱས་གང་གིས་རབ་ཏུ་བསྟུགས། (43)
གང་གིས་མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡི་པ། དེ་ཡིས་བཅིངས་ལ་རབ་དགོངས་དང་། (44) 18

བྱས་ཤེས་ཀྱི་ཀིར་གང་གྱུར་དང་། (45) གང་གིས་ས་ལི་ཀ་བར་གསུངས། (46)
ཡིད་བཞིན་ནོར་བྱ་ནོར་སྤྲིན་གང་། དོན་ཀུན་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་དང་། (47) 19

དཔལ་ལྡན་གསེར་གྱི་སྒང་པོ་ཅན། སྒང་པོ་ཅན་ཞེས་གང་གྱུར་དང་། (48)
གང་ཞིག་གཉིས་འཕྲང་སོ་དྲུག་གྱུར། (49) གང་ཞིག་ལས་བཅུ་སྤྲོད་པ་དང་། (50) 20

གང་གིས་གསེར་ལྡན་རྡོགས་བརྟེན་ལ། སྐྱ་མོ་ལ་ནི་རང་ལྷས་བྱིན། (51)
མི་བདག་བསོད་ནམས་མི་དམན་གང་། སྤྲོང་བ་ཀུན་གྱི་གཉེན་གྱུར་གང་། (52) 21

वैराग्यान्मूकपङ्गुत्वं चक्रे यः श्रीपराङ्मुखः[१७] ।
यः क्षान्तिशीलः शान्त्याभूत्[1] छिन्नाङ्गोऽप्यविकारवान्[१८]
॥ १५ ॥

कपिलं घोरमकराकारं क्लेशान्मुमोच यः [१९] ।
उद्रायणस्य नृपतेः पापमुक्तिं दिदेश यः[२०] ॥ १६ ॥

पुण्योत्पन्नामकथयद्विभूतिं पण्डितस्य यः[२१] ।
योऽभूत् कनकवर्णाख्यः प्रजाकल्पद्रुमो नृपः[२२] ॥ १७ ॥

हिरण्यपाणिदत्तेन सुकृतं प्रशशंस यः [२३] ।
अजातशत्रोः पितरं यस्तु बद्धममोचयत्[२४] ॥ १८ ॥

कृती[2] यश्च कृतज्ञोऽभूत्[२५] शालिस्तम्बमुवाच यः[२६] ।
आसीत्सर्व्वार्थसिद्धो यश्चिन्तामणिधनप्रदः[२७] ॥ १९ ॥

हेमहस्त्युचितः श्रीमान् हस्तकाख्यो बभूव यः[२८] ।
षड्दन्तोऽभूद् द्विपो यश्च[२९] दशकर्म्मश्रुतिश्च यः[३०] ॥ २० ॥

रुक्मवत्यवदाने यः स्वयं व्याघ्रे तनुं ददौ[३१] ।
अदीनपुण्यो यश्चाभून्नृपः सर्व्वार्थिबान्धवः[३२] ॥ २१ ॥

---

१ Hodgson MS. शान्ताभूत् । २ Orig. कृकी ।

མི་བདག་ལེགས་བཤད་འཆོལ་བ་ནི། སྲོག་གིས་ལེགས་བཤད་ཉོ་བ་དང། (53)
ནད་ཀྱི་གཟིར་བ་ཀུན་འཕྲོག་གང། སེམས་ཅན་སྨན་ཞེས་བརྗོད་གྱུར་དང། (54) 22

འདབ་ཆགས་བསྐྱབ་ལ་རང་ལུས་སྟེར། ཐམས་ཅད་སྟེར་བར་གང་གྱུར་དང། (55)
གང་གིས་ཀླུ་ནི་བཏང་སྐྱོང། གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི་བར་མཛད། (56) 23

གང་གིས་མཐུ་ཡིས་ནོར་འཕེན་ནི། རིན་ཅིན་མཆོད་རྟེན་བྱིས་མཆོག་གྱུར། (57)
ནད་ཀྱི་གཟིར་བ་སྐྱོབ་པའི་གཉེན། བསོད་ནམས་སྟོབས་སུ་གང་གྱུར་དང། (58) 24

ཚུལ་ལྡན་ཀུ་རུ་ལར་གང་གྱུར། (59) གང་གིས་ཀླུ་ནི་ཞི་བར་མཛད། (60)
གང་ཞིག་ཞིང་པ་བཀྲ་ཤིས་གྱུར། (61) ཞི་ལྡན་བྱགས་སྨིན་ཞེས་པ་དང། (62) 25

གང་གིས་འོད་སྲུངས་རྗེས་བཟུང་མཛད། (63) གང་གིས་མི་འམ་ཅི་མོ་ཐོབ། (64)
རྣ་གཅིག་ཐུབ་བར་གང་གྱུར་དང། (65) ས་སྐྱོང་བུ་ནི་སྐྱེས་དང་གས་མཁན། (66) 26

གང་ཞིག་དགེ་སློང་དགེ་འདུན་སྲུངས། (67) དབྱ་བཅོམ་གནས་སུ་བསྐྱེད་མཛད་
དང། (68)
པདྨ་ཅན་གྱི་ཚུལ་རབ་གསུངས། གང་ཞིག་ཆོས་བྱོལ་རབ་དུ་གནས། (69) 27

གང་ཕྱིར་ཉི་མ་གང་པ་ཡིས། ཁ་ཆེར་གཙུག་ལགཁྱིམ་མཆོད་བསྐྱབས། (70)
ཤྲ་ནའི་གོས་ཀྱིས་བཅོམ་བཟླག་དུ། གང་ཞིག་གཙུག་ལག་ཁང་སྦྱལ་དང། (71) 28

གང་གི་མཐུག་དུ་ཉིར་སྐྱས་ནི། བདུད་ལས་བྱོལ་བར་གྱུར་པ་དང། (72)
མི་བདག་ཐུ་ངན་མིད་པ་ཡིས། གང་དྲན་ཀླུ་ལ་བཀའ་བཀོད་དང། (73) 29

सुभाषितगवेषी च प्राणस्तूक्तक्रयी नृपः(५३)।
सर्व्वातुरव्याधिहारी योऽभूत् सत्त्वौषधाभिधः(५४) ॥ २२ ॥

सर्व्वंददोऽभवद्यश्च खगत्राणे स्वदेहदः(५५)।
चक्रे गोपालनागस्य विषशान्तिं[1] दृशैव यः(५६) ॥ २३ ॥

यत्प्रभावेण वसुधा रत्नचैत्याङ्किताभवत्(५७)।
आसीत् पुण्यबलो यश्च रोगार्त्तत्राणबान्धवः(५८) ॥ २४ ॥

कुणालः शीलवान् योऽभूत्(५९) नागशान्तिं व्यधाच्च यः(६०)।
कर्षकः श्रीपदो योऽभूत्(६१) यशोदाख्यश्च शान्तिमान्(६२) ॥२५॥
यः काश्यपानुग्रहकृत्(६३) प्राप्तवान् यश्च किन्नरीम्[2](६४)।
मुनिर्यश्चैकशृङ्गोभूत्(६५) कविश्च क्षितिपात्मजः(६६) ॥ २६ ॥

यः संघरक्षितं भिक्षुं चकारार्हत्पदोचितम्[3](६७)।
प्राह पद्मावतीवृत्तं(६८) धर्म्मराजस्थितश्च यः(६९) ॥ २७ ॥

कश्मीरेषु विहारार्चां यस्मै माध्यन्तिकोऽभ्यधात्(७०)।
शाणवासो विहारं यो मथुरायां विनिर्म्ममे(७१) ॥ २८ ॥

उपगुप्तश्च यस्यान्ते[4] बभूवालक्षणो जिनः(७२)।
यत्स्मृत्याशोकनृपतिर्नागेषान्नां न्यवेशयत्(७३) ॥ २९ ॥

१ Orig. शान्तिं कर। २ Hodgson MS. प्राप्तवान् यस्य कीर्त्तनात्।
३ Orig. चकारार्हत्पदोदितम्। ४ Orig. यस्यान्ते।

གང་གིས་ས་གཞིའི་སྤྱིན་པ་གསུངས་(74)།དེ་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཡང་(75)
བི་དུ་རུ་ཡི་ཉེན་མོངས་བཀྲོལ།(76) གང་གིས་ཀ་ནེ་ཡ་ལ་བསྟན།(77) 30

གང་གིས་བགྱི་བྱིན་ལྷུང་བ་ལ། ཉེ་བར་སྐུར་ཡང་བརྟེན་བར་མཛད།(78)
གང་ཞིག་ཀོ་ཤི་ཀ་ལ་ནི། དབང་ཆེན་སྟེ་ཡིས་འདོད་པ་བྱིན།(79) 31

གང་གིས་མཐར་ཐུག་གྱུར་པ་ནི། རབ་བཟང་གི་ནི་རྟེས་བཟུང་མཛད།(80)
སྟོན་གྱི་བཅོམ་ལྡན་དེ་བཞིན་གཤེགས། གྱུ་ཡི་མཆོག་དུ་གང་གྱུར་དེ།(81) 32

དམྱལ་བར་སྡིད་པའི་ཁོ་ཆ་ཡིས། ཉོན་མོངས་གང་གིས་ཞེ་བར་མཛད།(82)
གང་ཞིག་སྲས་ནི་སྐྱ་གཅན་འཇོམ། སྟོན་གྱི་ལས་དག་སྤྱོད་གསུངས་དང་།(83) 33

གང་གིས་འཇིགས་རྟང་འཁོར་བ་ལས། སྤྲང་རྩིའི་དབྱངས་ནི་ཡང་དག་བསྒྲལ།(84)
ཐན་ཚོལ་གང་གིས་ཐན་པ་བྱིན།(85) གང་ཞིག་བ་མེན་གོན་པོར་གྱུར།(86) 34

པད་ཅན་ཁྲིམས་ལྡན་གང་གྱུར་དང་།(87) ནག་པ་གང་གིས་རྟེས་སུ་བསྐྱངས།(88)
ཉ་ཡི་བྱ་ནི་ཆོས་སྡིད་ལ། གང་གིས་རྟེས་སུ་བཟུང་བ་མཛད།(89) 35

གང་ཞིག་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། ཤོར་ལྡན་བདག་ཉི་སྐལ་བཟང་བསྐྱབས།(90)
གང་ཞིག་ཤི་བི་ར་ང་ཉིད་ཀྱིས། ཤ་ཁྲག་བྱིན་ནས་ལེགས་བ་ཤད་ཟློང་ས།(91) 36

གང་ཞིག་མཛའ་བོའི་བྱ་མོ་ཡིས། མ་ཡི་གཤོད་ལས་གཟིར་ཐོབ་གྱུར།(92)
གང་ཞིག་ར་ང་ཉིད་བྱིན་པ་ཡིས། མ་གཏུ་བཟང་བསྟན་འོན་མཛད།(93) 37

पृथ्वोप्रदानं यः प्राह[७४] प्रतीत्योत्पादमप्यथ[७५]।
विदुरक्लेशमुक्तिञ्च[७६] कैनेयञ्च शशास यः[७७] ॥३०॥

प्रत्यासन्नच्युतेश्चक्रे यः शक्रस्य धृतिं पुनः[७८]।
महेन्द्रसेनः प्रददौ कौशिकायेप्सितञ्च यः[७९] ॥ ३१ ॥

अनुग्रहं सुभद्रस्य यः पर्य्यन्तायतेर्व्यधात्[८०]।
हेतूत्तमाख्यो भगवान् योऽभूत् पूर्व्वस्तथागतः[८१] ॥ ३२ ॥

नरकक्लेशशान्तिं यश्चकार भवशर्म्मणः[१] [८२]।
पूर्व्वकर्म्मस्मृतिं सूनोः प्राह राहुलकस्य यः[८३] ॥ ३३ ॥

घोरात्सन्तारितो येन संसारान्मधुरस्वरः[८४]।
पथ्यं हितैषी यः प्रादात्[८५] ज्येष्ठोऽभूत् यः कपिञ्जलः[८६]
॥ ३४ ॥
पद्मकः शीलवान् योऽभूत्[८७] चिरं चानुशशास यः[८८]।
अनुग्रहं मत्स्यतनोर्यश्च धर्म्मरुचेर्व्यधात्[८९] ॥ ३५ ॥

विदधे धनिकं धन्यं सत्यसन्दर्शनेन यः[९०]।
स्वमांसास्रक्प्रदानेन यः शिविः सूक्तमग्रहीत्[९१] ॥ ३६ ॥

मातुर्विकारात् प्राप्तार्त्तिर्योऽभवन्मैचकन्यकः[९२]।
श्लाघ्यां सुमागधां चक्रे स्वयमागमनेन यः[९३] ॥ ३७ ॥

---

१ Orig. भववर्म्मणः।

གང་ཞིག་རབ་ཞིའི་ཚུལ་སྨྲོས་གྱིས། བྱགས་པའི་བཤེས་གཉེན་སྐོལ་བ་བསལ། (94)
སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་སྙག་ལྟུག་དང། ཀུན་པོ་དག་ནི་གང་གིས་བསྟུངས། (95) 38

སྒང་དབང་དག་གི་ཟློོག་པོའི་སྡེ། (96) ཚོང་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམ་སྦྱངས་གྱིས། (97)
གང་གི་སྡོམ་གྱི་དཀའ་ཐུབ་ཅན། (98) བྱང་ཆུམས་དག་བ་ལྡན་པར་མཛད། 39

བློོང་པ་གསོོ་སྦྱངས་པདྨ་ཅན། (99) རོ་ཏེ་ད་ཡི་ཉར་བྱུང་གང།
གང་ཞིག་རབ་གསལ་བའི་བ་བསྟེན། (100) སྡོོ་བསངས་ཟླ་མ་དག་ལ་གུས། (101) 40

གང་ཞིག་དོན་མཐུན་སེང་གེས་བསྟུངས། (102) གང་ཞིག་དགའ་བའི་གོང་བུར་
བྱུང། (103)
རི་བོང་ཅན་གྱི་ལུས་བྱིན་གང། (104) གང་གིས་རེ་བ་ད་དག་བདེན། (105) 41

གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དག་གི་གཏམ། བློོང་ཁྲེར་ལྷ་བུ་གང་གསུངས་དང། (106)
ཟས་གཙང་གང་གིས་རིན་ཆེན་གྱིས། མི་བདག་བུ་མོའི་ལེགས་བཤད་ཟློོངས། (107)
གདེངས་ཅན་སྐྱབས་ལ་ལུས་བྱིན་པ། སྨྲིན་གྱི་བཞེན་པར་གང་བྱུང་ངའོ། (108) 42

ཀུན་ལས་མཐོ་ཞིང་བདེ་གཤེགས་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན།
བཟང་ཞིང་རབ་མང་བཙོོན་འགྲུས་སྟོོབས་དང་བཟོད་པ་ཅན།
མི་དག་ཙོ་བ་སྨིད་བའི་ཕྱོོགས་པ་རབ་འཇོམས་པ།
བྱོགས་པ་བློོག་མཛད་བཅོམ་ལྡན་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།། 43

यश्चोमिचस्य यस्तृष्णामहरत्प्रशमाम्बुदः[९४] ।
चौरौ जन्मान्तरे व्याघ्रशावकौ च ररक्ष यः[९५] ॥ ३८ ॥

मन्त्रिवंशगजेन्द्रो[१] यः[९६] कच्छपञ्च वणिग्जनम्[९७] ।
चकार कुशलोपेतान्मल्लान् यः पूर्व्वतापसान्[९८] ॥ ३९ ॥

यश्च रोहितमत्स्योऽभूत्पौरस्वास्थ्याय पद्मकः[९९] ।
यः प्रभासः शर्म्म भेजे[१००] श्यामाकश्च गुरुप्रियः[१०१] ॥ ४० ॥

सिंहो ररक्ष यः सार्थं[१०२] प्रियपिण्डश्च योऽभवत्[१०३] ।
तनुं यः शशकः प्रादात्[१०४] रैवतं चोज्जहार यः[१०५] ॥ ४१ ॥

पुरोपमानां यः प्राह कथां कनकवर्म्मणः[१०६] ।
रत्नैर्नृपसुतास्तुक्तं यश्च शुद्धोदनोऽग्रहीत्[१०७] ॥
देहदाता फणित्राणे योऽभूज्जीमूतवाहनः[१०८] ॥ ४२ ॥

सर्व्वोन्नताय सुगताय गुणान्विताय
भद्राय भूरितरवीर्य्यवलक्षमाय[२] ।
उन्मूलिताकुशलमूलभवद्रुमाय[३]
तस्मै नमो भगवते मदवारणाय ॥ ४३ ॥

१ Orig. मन्त्रिवर्गगजेन्द्रः । २ Hodgson MS. भूरिभरवीर्य्यवलक्षमाय ।
३ Hodgson MS. °कुशलमूल्यभवद्रुमाय ।

CORRIGENDA.

PALLAVA I.

Sloka	5	विद्याधरवतीसिद्ध०	विद्याधरवती सिद्ध०
,,	6	བསྟན་	བསྟེན་
,,	12	चिद्ग्राह्ये	चिद्ग्राह्यः
,,	21	ད་	དེ
,,	22	तेन प्रयत्नेन	तेनाप्रयत्नेन
,,	31	ཇོགས་	ཇོགས
,,	34	दण्डिनः	दन्तिनः
,,	43	ཡིན	མིན
,,	62	བྱིད་	བྱིང་
,,	,,	दलित०	कलित०

PALLAVA II.

Sloka	6	प्रजापुण्यैमति०	प्रजापुण्यैर्मति०
,,	8	ལྷོང་	སྐོང་
,,	14	सर्व्वैः	स्वल्पैः
,,	45	འདོད་བའི་	འདོད་པའི་
,,	60	མེད་ལ	མེ་ལ
,,	65	འཇུག་དོགས	འཇུག་ངོགས
,,	75	ग्रियिलितेचरः	ग्रियिलिताचरः
,,	89	रत्नमाणो	रत्न्यमाणो

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་།

རབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

།ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།

གང་ཐུགས་དྲི་བྲལ་ཤེལ་ལ་ཆགས་མཆོག་འཇོན་པ་མིན་པ་ཉིད།
ཡིད་ནི་སྟོང་རྗེས་བརླན་ལ་གང་གིས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་བསྐམས།
གང་གིས་ཁྲོ་བ་མེད་ལ་རང་གིས་འཁོར་བའི་དགྲ་མངོན་བཅོམ།
ཀུན་མཁྱེན་དེ་ཡིས་ཁྱེད་ལ་དགེ་ལེགས་གཡོ་བ་མེད་གྱུར་ཅིག། 1

དམ་བའི་གྲིབ་བསིལ་དང་ལྡན་བདུན་བའི་ཚོས་ཀྱི་ཆོ་བས་བསྐོར་ཅིང་བསོད་
ནམས་ར་བར་གནས།

ཇི་དང་རིག་པ་སྟོང་རྗེ་ལ་སོགས་ཆུ་ཡིས་རྣམ་མཛེས་རྣམ་པར་གྱིས་པའི་
ཡལ་གा་ཅན།

ཚོགས་ཤེས་དྲི་མེད་ཡལ་འདབ་གྲགས་སྟེགས་དཀར་བའི་མེ་དོག་དུ་དམ་
པའི་འབྲས་བུ་ཀི།

བསམ་ཀུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་དཔལ་ལྡན་སངས་རྒྱས་ལྷོད་པ་
རྣམ་པར་གྱེལ་གྱུར་ཅིག། 2

बोधिसत्त्वावदानकल्पलता।

प्रभासावदानम्।

नमः सर्व्वज्ञाय।

चित्तं यस्य स्फटिकविमलं नैव गृह्णाति रागं
कारुण्यार्द्रं मनसि निखिलाः शोषिता येन दोषाः।
अक्रोधेन स्वयमभिहतो येन संसारशत्रुः
सर्व्वज्ञोऽसौ भवतु भवतां श्रेयसे निश्चलाय ॥१॥

सच्छायः स्थिरधर्म्ममूलवलयः पुण्यालवालस्थिति-

धीविद्याकरुणाम्भसा[1] हि विलसद्विस्तीर्णशाखान्वितः।

सन्तोषोज्ज्वलपल्लवः शुचियशः-पुष्पः सदासत्फलः

सर्व्वाशापरिपूरको विजयते श्रीबुद्धकल्पद्रुमः ॥ २ ॥

---

१ Orig. ०णाम्भपादि।

འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་ལས། འགྲོ་བ་གདོན་བའི་ཚྭ་གྲོས་ཀི།
མཐུ་ཆེན་རོམས་ལ་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་འདི་སྐད་རྗེས་སུ་ཐོས། 3

གསེར་གྱི་བ་གམ་གཞལ་ཡས་ཁང་། ཁང་བས་བསྐོར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཀི།
འོད་ལྔ་ཞེས་བྱ་བསོད་ནམས་ལས། འོད་ལྔ་མཐོ་རིས་ལྟ་བུ་ཡོད། 4

ལེགས་པ་རོམས་ཀྱིས་ལེགས་བྱས་པའི། རིག་འཛིན་དང་ལྡན་གྱུར་པ་དང་།
དྲི་ཟའི་ཚོགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྟེན། བགྱི་བྱེད་གྲོང་ཁྱེར་སར་གཤེགས་འདུ། 5

ཆོས་ཀྱི་གླུ་ལ་ཡིའི་ཞོ་བྱང་བཞིན། བསོད་ནམས་ཁང་པ་བསྟུགས་འོས་ཤིང་།
བདེན་དང་བཏུལ་ཞུགས་སྨྲེག་པ་དང་། བཟེ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་དེགས་བསྟན། 6

གཟི་བརྗིད་ལ་བརྟེན་ལྡན་རོམས་ཀྱིས། གང་གི་གྲགས་པ་མངོན་མཆོད་པ།
རབ་གསལ་ཞེས་བྱའི་ས་བདག་དེ། དེར་ནི་ས་ཡི་ཐེག་ལེར་གྱུར། 7

གང་གི་གྲགས་པའི་མེ་དོག་གི། དོག་པ་ཡོན་དུན་དྲི་བཟང་ཚོགས།
ཕྱོགས་ཀུན་དེ་དྲགས་མིག་ཅན་གྱི། ཀོ་བ་ཡི་ནི་གྱོན་དུ་གྱུར། 8

ཐབས་ཤེས་ལྡན་པ་གང་གི་བཀའ། ས་སྐྱོང་མཀོ་ཡི་ཚོགས་རོམས་ལ།
གསེར་གྱི་མེ་དོག་དྲི་མེད་ཀྱི། འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བཀྱེད། 9

ནམ་ཞིག་ས་ཡི་དབང་ཕྱུག་དེ། མདུན་སར་བཞུགས་ལ་བློང་ཐོ་ཡི།
ནགས་ཀྱི་བདག་པོ་མངོན་ཕྱོགས་དེ། ཕུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་ནས་སྨྲས། 10

जायते जगदुद्धर्तुं संसारमकराकरात् ।
मतिर्महानुभावानामचानुश्रूयते यथा ॥ ३

अस्ति प्रभावती नाम हेमहर्म्यगृहैर्वृता ।
पुरिः प्रभावतीव द्यौर्विमानैः पुण्यकर्म्मणाम् ॥ ४

विद्याधरवतीसिद्धगन्धर्व्वगणसेविता ।
गां श्रिता शक्रनगरी सुकृतेन सतामिव ॥ ५

सेविता सततं सत्यव्रतदानदयामयैः ।
राजधानीव धर्म्मस्य पुण्यावसथशालिनी ॥ ६

अभूद्भूतिलकस्तस्यां प्रभासो नाम भूपतिः ।
सप्रभा सादरै र्यस्य कीर्त्तिरभ्यर्च्यते सुरैः ॥ ७

गुणसौरभसम्भाराः सर्व्वासां[2] हरिणीदृशां ।
यद्यशःपुष्पमञ्जर्य्यो याताः कर्णवतंसतां ॥ ८

उपायज्ञस्य यस्याज्ञां सुवर्णकुसुमोज्ज्वलां ।
मालामिव महीपाला मौलीचक्रेषु चक्रिरे ॥ ९

तं कदाचित् सभासीनमभ्येत्य भुवनेश्वरं ।
उवाच क्षितिविन्यस्तजानुर्नागवनाधिपः ॥ १०

---

१ Orig. पुण्यविशथ । २ Orig. सर्व्वाणां ।

ལྷ་གཅིག་ཏུ་ཀུགས་ཐོས་གྱུར་ནས། སངས་སྨད་སལ་འོད་པ་ལྟའི།
བླང་ཆེར་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་ནི། མིད་དུ་བྱང་བ་བདག་གིས་བཟུང་ 11

སྐབས་གསུམ་པར་འོས་སོ་གཉིས་འདི། སྒོ་ནས་སོ་རབ་ཏུ་གཟིགས།
གང་ཕྱིར་ཇི་བཞིན་གཟིགས་གྱུར་ན། གཡོག་འཁོར་ངལ་འབྲས་དང་བཅས། 12

དེ་དག་ཐོས་ནས་མི་བདག་ནི། ཏིཀ་ལ་ཡང་དག་བཀོས་ནས་སོང་།
སྒོར་ནི་སོ་གཉིས་ཀྱི་ལ་ཡ། གཡོ་བ་ལྟ་བུ་མཐོང་གྱུར་ཏེ། 13

རབ་ལྷག་དྲི་བཟང་གིས་བོས་བ། བྱང་བ་འབྱམ་པའི་ངོ་ནོམས་ཀྱིས།
སྐག་པའི་གྱོན་ནི་ཡིད་འོང་བ། དཔྱིད་ཀ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བསྟེན། 14

འབིགས་བྱེད་ཀྱི་ནི་ཆུ་ཤེང་དང་། ཤ་ལ་ཀི་ཡི་ནགས་ཀྱི་དཔལ།
དྲན་ལས་མིག་ནི་ཟློམ་གྱུར་ཅིང་། སོ་ཡི་བར་དུ་ལག་པ་བཀྱངས། 15

འདབ་མ་བདུན་པའི་དྲིས་ཀྱིས་ཤིང་། ཛ་གསྡུ་ཡིས་བསྡན་པ་ལས།
འབིགས་བྱེད་མི་གཡོ་ཤ་ལ་ནི། བླང་པོའི་གྱོལ་པོར་གྱུར་ལྟར་མཁོ། 16

སོ་ཡི་ཀ་བས་རབ་བཀྱོན་ཅིང་། དཔལ་འབྱོར་རྣམ་པར་རྩེ་བའི་གནས།
དེ་ནི་རྣམ་གཟིགས་ཤ་ཡི་བདག། ཡ་མཚན་གྱུར་ནས་འདི་ལྟར་བས་མས། 17

ཞེ་མ་གསར་པ་གསར་པར་ནི། རབ་གྱུར་ངོ་མཚར་སྤྲོལ་བྱེད་པ།
བསྟན་ཤ་འདི་ལས་རྣོ་མོས་འཁོར་བར་ནི། སྤྲོས་པའི་གྱོན་དག་ཚད་པ་མེད། 18

देव दिव्यद्युतिर्दन्ती गृहीतोऽस्माभिरद्भुतः ।
त्वत्कीर्त्तिश्रवणाद्भूमिमैरावण इवागतः[1] ॥ ११ ॥

द्वारि स्थितोऽसौ द्विरदस्त्विदृशार्हः[2] प्रदृश्यतां ।
भृत्यानां प्रभुना दृष्टः सफलो हि परिश्रमः ॥ १२ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिर्निर्गत्यामात्यसम्मतः ।
ददर्श द्विरदं द्वारि कैलाशमिव जङ्गमं ॥ १३ ॥

उद्दामसौरभाकृष्टै र्भ्रमरै र्गण्डडिण्डिमैः ।
शृङ्गाराभरणोदारं वसन्तमिव सेवितं ॥ १४ ॥

दन्तपर्य्यन्तविश्रान्तकरं मिलितलोचनं ।
स्मरन्तं विन्यकदली-शल्लकी-काननश्रियः ॥ १५ ॥

अगस्त्यशासनात् यातं भुवि कुञ्जरराजतां ।
स्फुरत्[3]-सप्तच्छदामोदं विन्याचलमिवोन्नतम् ॥ १६ ॥

तं विलोक्य क्षितिपतिर्दन्तस्तम्भविभूषितं ।
लक्ष्मीविलासभवनं विस्मयादित्यचिन्तयत् ॥ १७ ॥

अहो नवनवोत्कर्षा निर्म्माणाश्चर्य्यशालिनाम् ।
कर्म्मणामनवच्छिन्ना संसारसर्गसन्ततिः ॥ १८ ॥

---

१ Orig. इवामितः । २ Orig. °शार्हं । ३ Orig. स्फुर्ज्जत् ।

བདུད་རྩིའི་རྒྱ་གཏེར་མ་བསྡུབས་ཤིང་། ནོར་བྱོས་ཐང་ཡང་མ་བཅད་ལ།
རི་བོ་བསྒྲིལ་བ་མེད་པར་ནི། བླང་པོ་འདི་ནི་སྡུ་ཡིས་བསྒྲུབ། 19

དེ་ནས་བླང་ཆེན་ཁ་ལོ་པ། ཀུན་དུ་བཟོད་ཅེས་བཀའ་གཏན་ལ།
བླང་ཆེན་འདི་ནི་ཐུལ་ཅིག་ཅེས། སངས་བདག་པོས་ཀུན་དུ་བསྟན། 20

དཀའ་མས་སྐྱོང་ནང་གི་ནི། བློང་གི་ཁང་པར་གཉིས་པར་བྱུར།
བསྟབ་པ་ཀུན་གྱི་ངུར་བཟོད་པའི། བླང་ཆེན་ཀུན་དུ་བཟོད་ཀྱིས་བཟློང་། 21

དེ་ཡི་སྨོན་མ་དམ་པ་བཞིན། སྐྱེ་བ་སྣར་གོམས་པདང་བྱུར་པ།
ཤེས་རབ་ལྡན་དེས་འབད་མེད་དུ། བསྟབ་པ་ཀུན་གྱིས་ནོམ་དུལ་ཐོབ། 22

སྨྲིན་མང་གདུང་བ་མེད་པ་དང་། སྟོབས་དང་སྨྲ་ལྡན་བཟོད་པར་ལྡན།
དབྱ་འཛེམས་ལེགས་པར་འགྲོ་བ་དེ། ཀུལ་པོ་ཉིད་དང་མཚུངས་པར་བྱུར། 23

དེ་ནས་བླང་པོའི་དབང་པོ་དེ། གདུལ་བའི་བྱ་བ་མཐར་ཕྱིན་ནས།
བྱ་བ་བྱས་པའི་ཀུན་བཟོད་ཀྱིས། མི་དབང་ལ་ནི་སྨན་པར་བྱུར། 24

ནོམ་འབྱུང་མེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་པ། ལྷགས་ཀྱི་དབང་བྱུར་དེ་མཐོང་ནས།
སྨྲ་བ་ཡི་ནི་རྩེར་ཞུགས་པ། ཀུལ་པོའི་དཔལ་དུ་ཀུལ་པོས་བསམས། 25

དེ་ནས་རབ་དགའ་ཡང་དག་སྐྱེས། མཁས་པར་བསྟབས་པ་བལྟ་ཕྱིར་དེ།
འོད་སྟོང་ཤེར་ཀྱི་རི་ལ་བཞིན། དེ་ལ་སྨྲ་བ་ཆེན་པོས་ཞོན། 26

अमन्थेन सुधाम्भोधेरनायासेन वासुकेः ।
अनाकर्षेण शैलस्य केनायं जनितो गजः ॥ १९ ॥

अथ हस्तिमहामात्यं संयातं नाम भूपतिः ।
आदिदेशार्चितादेशं गजोऽयं दम्यतामिति ॥ २० ॥

तदादिश्य महीपाले यातेऽन्तःपुरमन्दिरम् ।
नागं जग्राह संयातः सर्वशिक्षाभरक्षमम् ॥ २१ ॥

स सच्छिष्य इव प्राज्ञः प्राग्जन्माभ्यासयन्त्रितः ।
नीतस्तेन प्रयत्नेन सर्वशिक्षाविनीतताम् ॥ २२ ॥

बहुदाननिरुद्वेगः शक्त्युत्साहयुतक्षमी ।
रिपुप्रघातसुगतिः[1] स राज्ञस्तुल्यतां ययौ ॥ २३ ॥

दम्यक्रियासमुत्तीर्णं ततस्तं कुञ्जरेश्वरम् ।
नरेश्वराय संयातः कृतकृत्यो न्यवेदयत् ॥ २४ ॥

दृष्ट्वा तमङ्कुशायत्तं निर्विकारवलोदयम् ।
उत्साहशिखरारूढं मेने राजा जयश्रियम् ॥ २५ ॥

स सञ्जातप्रहर्षोत्थदाक्षशिक्षादिदृक्षया ।
तमारुरोह सोत्साहः सहस्रांशुरिवोदयम् ॥ २६ ॥

---

१ Orig. प्रघतिसुगतिः ।

དེ་ནས་བླང་པའི་དབང་པོ་དེའི། དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་དུ་ཡང་དག་བྱུ།
མཁས་པ་ཆོས་བཞིན་དབང་སྐུར་བ། ཀུན་དུ་བཟོད་ཀྱིས་ཡང་དག་བརྟན། 27

བྱུལ་བོ་རང་གི་སྤྲོ་བ་བཞིན། བླང་པོ་བཤད་བའི་ཞར་ལའི།
ཇོན་ལ་རྩེ་ཞིང་དག་འཇུག་པས། ཆེ་བའི་ནགས་སྐུ་འབྱམས་པར་བྱུར། 28

རིན་ཆེན་དཔུང་བྱོན་འོད་ཟེར་གི། རིང་དུ་འཕྲོ་དེ་ཤ་ཎྜ་ཀའི།
ལོ་འདབ་མཆོག་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ནི། བླང་རོམས་འབོད་པ་ལྟ་བུར་སོང་། 29

ནགས་སྐུ་དེ་ནི་འགྲོ་བ་དག། རབ་དགའ་ཡ་མཚན་ཀུན་བྱོས་ཤིང་།
མིག་ནི་ཧོར་བར་ཇོགས་བྱས་པ། ནགས་ཀྱི་ལྷ་ཡིས་མཐོང་བར་བྱུར། 30

ཧོར་འཛོམ་གྱི་བདག་དབང་པོ་དེ། ཤ་བར་ཡི་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱིས།
མེ་ཏོག་དྲི་བཟང་ཛོགས་པའི་གྱོས། འབིགས་བྱེད་རྒྱང་བསྟེན་པར་བྱུར། 31

དེ་ནས་འབིགས་བྱེད་ཉེ་བ་ནི། རང་དབང་བདེ་བའི་འདབ་ལྟེན་པས།
ཆེ་དགའི་བསམ་པ་དྲན་བྱུར་ཏེ། བླང་པོ་ཤིན་དུ་ཆོག་པར་བྱུར། 32

དགའ་བས་བཅིངས་པའི་བླང་མོ་ཡི། དྲི་མ་སྣོམ་ཞེང་གཉིས་འཐུང་དེ། ..
མི་བདག་གཡེར་བས་ལུགས་བཞིན་དུ། ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་བཏང་། 33

སོ་ལྟན་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་བཀུག་པ། རྗེས་སུ་ཆགས་བཅས་བྱོག་པ་དེ།
རྒོང་པ་འཁོད་བ་དག་ལ་བཞིན། གང་དུའང་དགའ་དང་བཅལ་མ་བྱུར། 34

संयातोऽथ गजेन्द्रस्य मन्त्रीव वशवर्त्तिनः ।
सर्वमण्डलसञ्चारचातुर्यं समदर्शयत् ॥ २७ ॥

गजप्रेक्षाप्रसङ्गेन मृगयाकेलिलालसः ।
राजा निजोत्साहमिव व्यगाहत वनं महत् ॥ २८ ॥

स ययौ रत्नकेयूरकिरणैर्दूरसर्पिभिः ।
शल्लकीपल्लववरैर् दिग्नागानाह्वयन्निव ॥ २९ ॥

व्रजन्तं तच दृष्ट्वुस्तं वने वनदेवताः[1] ।
प्रहर्षविस्मयाकीर्णकर्णपूरीकृतेक्षणाः ॥ ३० ॥

शवरीकवरीपाशपुष्पसौरभनिर्भराः ।
विन्ध्या वसुन्धराधीशं मरुतस्तं सिषेविरे ॥ ३१ ॥

अथ विन्ध्योपकण्ठेषु स्वच्छन्दसुखशाखिषु ।
स्मृत्वा विलासवृत्तान्तं गजः सोत्कण्ठतां ययौ ॥ ३२ ॥

करिण्याः प्रेमबद्धाया गन्धमाघ्राय स द्विपः ।
नीतिं नृप इवोत्सिक्तस्तत्याजाङ्कुशयन्त्रणाम् ॥ ३३ ॥

सवेगं धावतस्तस्य रागाकृष्टस्य दण्डिनः ।
विमूढस्येव संसारे नाभवत् विरतिः क्वचित् ॥ ३४ ॥

---

१ Orig. व्रजन्ति दृष्ट्वुस्तम् वने वनदेवता ।

བླུང་བཞིན་མགྲོགས་པར་བགྲོད་པ་ཡི། བླང་པོ་མཐོང་ནས་ཐེ་ཚོམ་གཅོ།
སྐྱེས་བའི་ཀུལ་པོ་བླང་པོ་ཡིས། ཀུན་དུ་བགྲོད་ལ་འདི་སྨྲས་སོ། 35

ཀྱེ་མ་མ་ལ་བླང་པོ་འདི། ཁྱོད་ཀྱིས་འདུལ་བ་འཛིན་དུ་བཙུན།
ལྷག་སར་ཀུ་སྡིག་བ་དག་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཕྱིར་ཕྱོགས་སོང་བ་མཐོང་། 36

འདི་ཡི་ཀོང་བཀོད་ཁར་བྱིས་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའཁོར་བ་བཞིག
ཀོང་པས་འཕྱང་ནོམས་རྟེས་སྐྱོག་བཞིག། སར་ནོམས་ཀུན་འབྱུལ་མྱོས་པ་བཞིག། 37

འདིར་ཀི་ཁ་རྟེ་དུས་མིན་པས། རབ་དུ་མི་མཐུན་བྱུང་པ་བཞིག།
སྐྱེས་བུའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ། འབད་པས་ཞུགས་པ་འབྲས་མེད་བྱུས། 38

དེ་སྐད་རྟེ་ཡི་གསུང་ཐོས་ནས། འཇིགས་པར་གྱུར་པའི་ཀུན་དུ་བགྲོད།
བསྐྲན་པ་སྐད་པས་སྐྱབས་བྱུང་ཅིང། ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བྱས་ནས་སྐྲས། 39

ཁྱ་གཅིག་བདག་གི་བླང་པོ་འདི། བྱ་བ་ཀུན་གྱི་དབང་དུ་བགྱིས།
འོན་ཀྱང་དེ་རིང་བླང་མོ་ཡི། དྲི་མ་མནམ་ཞིང་ཧོམ་འགྱུར་གྱུར། 40

འདོད་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡི། སྐྱེ་བོ་ཧོམས་ཀི་ཆུན་ངག་མིན།
སྟོམ་པ་མ་ཡིན་ཡོན་མིན་ཞིང་། ལེགས་པ་ཉིད་མིན་འདོད་པ་དྲན། 41

ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པའི་ཐྲི། དགའ་བའི་ངོ་ལ་ཆགས་བྱུང་པ།
གཡོང་གཡོང་མང་ཡོད་རི་ཡི་ཚུ། ཧོམ་པར་ཆྱང་བཞིན་སྲུ་ཡིས་བཐྲོག། 42

दृष्ट्वा प्रभञ्जनजवं कुञ्जरं राजकुञ्जरः ।
व्रजन्तं जातसन्देहः संयातमिदमब्रवीत् ॥ ३५ ॥

अहोवतायं भवता विनयग्राहितो गजः ।
दृष्टः प्रयातो वैमुख्यं गुरोरस्याङ्कुशस्य यः ॥ ३६ ॥

भ्रमतीव दिशां चक्रमनुयान्तीव पादपाः ।
पादन्यासभरेणास्य क्षीवेणाघूर्णते क्षितिः ॥ ३७ ॥

अस्मिन् देव इवाकाले प्रयाते प्रतिकूलताम् ।
सर्व्वाः पुरुषकारस्य निष्फला यत्नवृत्तयः ॥ ३८ ॥

वचः श्रुत्वेति संयातः प्रभोरायातसाध्वसः[1] ।
शिक्षापवादवैलक्ष्यादुवाच रचिताञ्जलिः ॥ ३९ ॥

देव सर्व्वक्रियायत्तः कुञ्जरोऽयं मया कृतः ।
करिणीगन्धमाघ्राय यातः किन्वद्य विक्रियाम् ॥ ४० ॥

नोपदेशं न नियमं न दाक्षिण्यं न साधुताम् ।
स्मरन्ति जन्तवः कामं कामस्य वशमागताः ॥ ४१ ॥

केन रतिरसोत्सिक्ता विषयाभिमुखी मतिः ।
अदभ्रश्वभ्रविभ्रष्टशैलकूल्येव वार्य्यते ॥ ४२ ॥

---

१ Orig. °रायतसाध्वसः ।

ལུས་ནི་ངལ་བའི་བསླབ་པ་ལ། འདུལ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ནོ་མཁས།
ཡིད་ནི་སྟོོན་པའི་བསླབ་པ་ལ། སྒབ་པ་ཆོས་ཀུང་མཁས་པ་ཡིན། 43

ཚགས་ལས་ངལ་བར་མི་རྟོག་ཅིང་། བསྟམས་པ་མལ་ལུས་བཟལ་བྱར་དེ།
ངན་སོོང་བཞིར་དུ་ལམ་མེད་ནས། གཉིས་འགྲུབ་འདི་ནི་རབ་དུ་གྲུགས། 44

སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཡང་རེ་ལྟུང་། ངེས་པར་ལྟུང་བར་བགྱིད་པ་ཉིད།
ས་བདག་ཉོོན་པའི་ལོ་མ་ཆོས་ས། ཡང་དག་བརྟུང་ལ་འདི་ནི་ཐོོང་། 45

མི་བདག་གིས་ནི་ཀུན་དུ་འགྲོ་བ། དེ་དུས་སུ་འོས་ཆོག་ཐོས་ནས།
དེ་དང་ལྡན་ཅིག་ཤིང་ཆེན་གྱི། ལོ་མ་དག་ལ་ཕུངས་པར་གྱུར། 46

མི་བདག་ཤིང་ལ་བབས་གྱུར་ཏེ། དཔལ་ཞོོན་ནས་གཤེགས་པར་གྱུར།
བླང་ལོ་ནགས་སུ་འཁྱམས་བྱུང་པས། བླང་མོ་ལ་ནི་འཁྱུད་པ་ཐོོབ། 47

དེ་འོག་བླང་ཆེན་འདོད་པ་ཞེ། ཉིན་ཞག་བདུན་གྱི་འོོད་པའི་སར།
རང་ཉིད་མངོོན་དུ་འོོངས་ཤིང་ཆགས། བཟའ་བ་མངོོན་པར་འདོོད་ཅིང་གནས། 48

བསླབ་པས་བསྟམས་པའི་དབང་བྱུང་ཅིང་ རང་ཉིད་འོོངས་པ་དེ་མཐོོང་ནས།
མཁས་པ་ཤེས་དུ་དགའ་བ་ཡི། ཀུན་དུ་བགྱིད་ཀྱིས་བྱོལ་ལ་སྨྲས། 49

ཚགས་པའི་ཞགས་པས་བྱངས་བྱུང་ཅིང་། འདོོད་པས་གཟིར་ནས་རབ་སོོང་གང་།
བསླབ་པ་དག་དང་མི་འགལ་བར། བླང་ལོ་འདི་དེ་རང་ཉིད་འོོངས། 50

शरीरश्रमशिक्षायां दमकाः कुशला वयम् ।
मनोनियमशिक्षायां मुनयोऽपि न पण्डिताः ॥ ४३ ॥

रागाद्गणितायासः स्खलितालीलसंयमः ।
एष धावत्यमार्गेण मूर्खः खल इव द्विपः ॥ ४४ ॥

दक्षशाखां समालम्ब्य त्यजेमं पृथिवीपते ।
व्यसनी पतितः सत्यं पातयत्येव दुर्जनः ॥ ४५ ॥

संयातस्य वचः श्रुत्वा तत्कालसदृशं नृपः ।
तेनैव सहितः शाखामालम्बे महातरोः ॥ ४६ ॥

अवतीर्य्य तरोरश्वमारुह्य नृपतौ गते ।
प्राप्यालिलिङ्ग करिणीं विगाह्य गहनं गजः ॥ ४७ ॥

ततः शान्तस्मरो हस्ती दिनैरभ्येत्य सप्तभिः ।
स्वयमालानसंबद्धस्तस्थौ भुक्त्वा यथासुखम्[१] ॥ ४८ ॥

शिक्षासंयमयन्त्रितं तं दृष्ट्वा स्वयमागतम् ।
संयातः कौशलोत्कर्षहर्षात् राज्ञे न्यवेदयत् ॥ ४९ ॥

रागवागुरयाकृष्टः प्रययौ यः स्मरातुरः ।
शिक्षायामविसंवादी सोऽयं प्राप्तः स्वयं गजः ॥ ५० ॥

---

१ Orig. स्वयमालानसिलक्तस्तस्थौ कचललापः ।

བདོ་དང་ལྡན་པའི་དབང་གྱུར་གཟིགས། ཐ་ལ་ཀྱི་སའི་རོ་ཤེས་པ།
ཤིན་དུ་ཚ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ཟས། འཇིམ་ཉིང་དུལ་བ་དག་དུ་གནས། 51

འདི་ནི་འདོད་པའི་རོ་ཡིས་བྱངས། ཀུན་དུ་སྤྲུག་བསྔལ་རོ་ཡིས་བྱངས།
འདོད་པའི་རིམ་ནི་རབ་ཞི་ནས། ཕྱི་ནས་ནོར་དུ་གནས་པ་ཐོབ། 52

ལྷ་གཅིག་སེང་གེ་སྐྱག་དང་ནི། བྲང་ཡོ་ལ་སོགས་འདུལ་བར་ནས།
ཚགས་པའི་ཚང་གིས་མྱོས་པའི་ཡིད། ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པ་མིན། 53

དེ་དག་ཐོས་ནས་ས་སྐྱོང་གིས། དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་བསམས་ནས་སྨྲས།
ཀུན་དུ་བགྲོད་ཁྱོད་བདེན་པ་དང་། རིགས་པ་དཀའ་དུ་བརྩོད་པ་ཡིན། 54

རབ་ཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་དག་གིས། སེམས་ཀྱི་གཉེན་འགྲུང་མྱོས་པ་ནི།
སྟོམ་པའི་ཐག་པས་བཏགས་གྱུར་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འགའ་ཡོད་དམ། 55

དེ་སྐད་སྨྲས་ཆེ་ཀུན་དུ་བགྲོད། ལྷ་ནི་བཞུགས་པས་དེ་ལ་སྨྲས།
ལྷ་གཅིག་འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་ནོམས། མ་ལུས་འཇོམས་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་། 56

ནོམ་པར་རིག་ལྡན་འཇིག་རྟེན་ན། འབད་པས་ཚགས་བྱལ་སྐྱེད་པ་ཡོད།
ཞི་དང་ཆོག་ཤེས་དྲི་མ་མེད། རབ་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའོ། 57

དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་མཚན་ཐོས་པས། སྐྱེ་བ་སྣར་སྐྱེས་གོམས་པ་ལས།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། རྒྱལ་པོ་ཡི་ནི་སྨོན་ལམ་སྐྱེས། 58

सङ्केतयन्त्रितो वश्यो रसज्ञः शल्लकीभुवाम्।
सन्तप्तलोहकवलं गृह्णाति विनये स्थितः ॥ ५१ ॥

एष कामरसाकृष्टः कष्टां विकृतिमाययौ।
पुनः प्रकृतिमापन्नः प्रशान्तमदनज्वरः ॥ ५२ ॥

शक्या दमयितुं देव सिंहव्याघ्रगजादयः।
नतु रागासवक्षीवं[1]-विषयाभिमुखं मनः ॥ ५३ ॥

एतदाकर्ण्य भूपालस्तत्तथेति विचिन्तयन्।
उवाच सत्यमुचितं संयात कथितं त्वया ॥ ५४ ॥

अप्यस्ति कश्चिल्लोकेऽस्मिन् येन चित्तमदद्विपः।
नीतः प्रशमशीलेन संयमालानलीनताम् ॥ ५५ ॥

इत्युक्ते देवताविष्टः संयातस्तमभाषत।
देव सन्ति जगत्क्लेशनिःशेषोन्मूलनोद्यताः ॥ ५६ ॥

विवेकालोकिता लोके वैराग्यजनिताग्रहाः।
शमसन्तोषविषदा बुद्धा एव प्रबोधिनः ॥ ५७ ॥

इति बुद्धाभिधां श्रुत्वा सम्यक्सम्बोधिचेतसः।
राज्ञः प्राग्जन्मजाभ्यासप्रणिधानमजायत ॥ ५८ ॥

---

१ Org. क्षीवि।

འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་སྐུ། རྣམ་པར་བྱངས་པའི་འགྲོ་བ་འདི།
དག་བའི་ལམ་ནས་ཇོགས་པ་ཡི། བྱང་ཆུབ་གྲོལ་བར་ཡང་དག་བསྐྱལ། 59

དེ་ནས་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལས། གཙང་མ་རིས་ཀྱི་ལྷ་ཡིས་སྨྲས།
ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ། ས་བདག་མངོན་པར་འཚང་རྒྱ་འགྱུར། 60

དེ་སྐད་དེ་ཡི་ཚེག་ཐོས་པས། གྲོལ་པོ་རྟུལ་བྷལ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག།
སྐྱེ་བ་དྲན་ཞིང་ལྷ་མིག་ལྡན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

དེ་ནས་དེ་ནི་སྟེང་སྨོན་སེམས་ཡངས་ལྡན་མིག་ནི་དེ་ཉིད་དག་ལ་གཏད།
སྲིད་པའི་ཆུ་གཏེར་བྱིད་བའི་འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་བརྩེ་ལྡན་ཞིང་།
ཡང་དག་རིག་པ་སྒོམ་པ་དང་ལྡན་མངོན་པར་གསང་བ་བསྒེད་པ་ལས།
སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡང་དག་བསྐལ་ཕྱིར་དག་བའི་ལམ་དག་བགྲོས་པར་གྱུར། 62

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་རབ་གསལ་
གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་དང་པོའོ།། ॥

विनिमज्जज्जगदिदं संसारे मकराकरे।
सन्तारयेयं सम्बोधिमुक्तः कुशलसेतुना ॥ ५९ ॥

अथोचुर्देवता व्योम्नस्तं श्रुत्वावासकायिकाः।
सम्यक्सम्बोधिसम्बुद्धो भविष्यसि महामते ॥ ६० ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा राजा विरजसां वरः।
जातिस्मरो दिव्यचक्षुः प्रययौ बोधिसत्त्वताम् ॥ ६१ ॥

अथ स विपुलसत्त्वस्तत्त्वनिक्षिप्तचक्षुः
भवजलनिधिमज्जत्सर्व्वभूतानुकम्पी।
अभवदभिनवोद्यत्संविदुत्साहयोगात्
दलितकुशलसेतुः सत्त्वसन्तारणाय ॥ ६२ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां प्रभासावदानं नाम प्रथमः पल्लवः समाप्तः ॥

Chapter II.

ཡལ་འདས་གཉིས་པ་

དཔལ་གྱི་སྟེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ།

གང་ཞིག་བཅད་བདར་བསྒེགས་པས་ཀྱང་། གཞན་གྱི་དོན་ལ་བསྒྲུ་མེད་པ།
འགྲོ་འདིར་བསོད་ནམས་ཙོན་དགའ་བྱེད། ཀོང་འཕྱང་དེ་དག་ཀྱོལ་གྱུར་ཅིག། 1

ཨ་རི་ཀྲ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲོང་། ཡོན་དུན་ཆོགས་ཀྱི་བཀང་བྱ་བ།
འབྲོན་རྒྱབས་བྱོན་གྲོང་ཁྱེར་ནི། གང་ལས་བརྒྱང་བམིན་པ་ཡོད། 2

དེར་ནི་ས་སྐྱོང་བྱང་གྱུར་པ། དཔལ་གྱི་སྟེ་ཞེས་མོམ་པར་གྲགས།
ཡོན་དུན་རིན་ཆེན་ཆོགས་མོམས་ཀྱི། འབྱུང་གནས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་བཞིན། 3

གཞན་ལ་ཕན་པའི་ནུས་པ་ཆེན། གང་གི་མཐུ་ཡིས་ཕྱོགས་མོམས་ཀུན།
རྗེས་སུ་ཆགས་ཤིང་མཇོས་གྱུར་པ། ཉི་མ་ཡི་ནི་ངོ་ཀྱིས་བཞིན། 4

སྡུག་བསྔལ་བྱེད་པའི་དྲི་བཟང་ཆེན། འབྱོར་པ་དཀར་བའི་གྲགས་པ་དང་།
གྲུང་པོ་གང་གིས་འགྲོ་བ་དག། མཇོས་པ་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་བཞིན། 5

སྐྱེ་ཀུའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེས་གང་། སྐུ་ཚེལ་གནས་ཀྱང་དྲང་པོར་གྱུར།
དྲང་པོར་གྱུར་ཀྱང་བློ་བྲེས་ཆེ། བློ་ལྡན་གྱུར་ཀྱང་སྐུ་བྱེད་མིན། 6

द्वितीयः पल्लवः ।

श्रीसेनावदानम् ।

ते जयन्ति जगत्यस्मिन् पुण्यचन्दनपादपाः ।
छेदनिर्घर्षदाहेऽपि ये परार्थेषु निर्व्यथाः ॥ १ ॥

गणनीया गुणगणैरस्त्यरिष्टाभिधा पुरिः ।
स्पर्धया शक्रनगरी यस्या न स्यान्नरीयसी ॥ २ ॥

तस्यां बभूव भूपालः श्रीसेन इति विश्रुतः ।
समग्रगुणरत्नानां रत्नाकर इवाकरः ॥ ३ ॥

परोपकारशक्तस्य चतुरस्य[1] प्रभावतः ।
अनुरक्ता दिशः सर्व्वाः सूर्य्यस्येव प्रभावतः ॥ ४ ॥

यशोभिः शोभितं येन घनदानसुगन्धिभिः ।
गजैश्च भूतिधवलैर्जगत्कल्पद्रुमैरिव ॥ ५ ॥

कलालयोऽपि शरलः शरलोऽपि महामतिः ।
स बभूव प्रजापुण्यैर्मतिमानप्यवञ्चकः ॥ ६ ॥

---

१ Org. चतुर्यस्य ।

ཇི་སྲིད་ཚ་ཟེར་གྱིས་གདུངས་དང་། ཇི་སྲིད་རླུང་ནི་སྐྱེད་བྱེད་པ།
དེ་སྲིད་གང་གི་བཀའ་དང་ནི། གྲགས་པར་རབ་དུ་གཞེས་མེད་གྱུར། 7

མཆུངས་པ་ངལ་ཞིང་མཁས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དྲུག་ཤེས་མིག་དང་ལྡན།
བློན་པོ་ལྷོང་ཐུག་བཅུ་གཏེར་ཀྱིས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཉེ་བར་བསྟེན། 8

ཚོར་གཅོད་འཇོམ་པའི་བྱ་ལ་པོ་དེར། སྐྱེ་བོ་ལེགས་བྱས་ལྷན་པར་གྱུར།
སྐྱེ་གྲི་རྩེ་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས། མཆུངས་པ་ཁོ་ན་བྱད་མེད་བཞིག། 9

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་དབང་གིས་ནི། སྐྱེ་བོ་མཐོ་རིས་འགྲོ་བ་ཡི།
གཞལ་མེད་ཁང་གི་བསྒྱུ་བྱེད་གྲོང་། ལམ་དང་བྲལ་བར་རབ་དུ་བྱེད། 10

ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དག་དུ་མིའི། འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་ཞུགས་མཐོང་ནས།
སར་བདག་ལ་ནི་ཁྲོ་བ་དག། སྐྱེས་དེ་མཚོད་སྤྲིན་བསྒྱུ་བས་བསམས། 11

ཀྱེ་མ་སྐ་སྤྱོད་དཔལ་གྱིས་སྡེས། ཤིན་དུ་སྤྲིན་བར་བྱེད་པ་དང་།
དགེ་བའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྐྱེ་གྲི་ནོམས། བདག་དང་མཆུངས་པར་རབ་དུ་བཀོད།* 12

---

* ཅེ་མ་ས་སྤྱོད་དཔལ་ཞི་ སྡེས་ལོགས་ཤི་ ཤོ་ཁོ་ཀ་ཁཅིག་པོ་ ཉིད་འི་རྩ་སྐད་ མ་དཔེ་ཆོར་ ཆད་པ་དབང་པོ་རེ་རྡེ་ སྟེབ་སྤྱོར་རྩ་ཟ་ཅོར་ཞི་ བཅ་དེས་ བསྟེགས་པ་སྒར་ཚུ་དཔེ་ཆེད་ཅ་ ཉཐར་

i. e., "Kye-ma sa-*spyod dpalgyi sde*, &c. This single śloka was destroyed in the original Indian language MS. A *Bande* of Ssahor recomposed it in the metre of *Dwan-po rdorje* (Indra Vajra). Insert the śloka hereafter from the Indian copy if obtained."

The Bande (Buddhist Pandit) seems to have translated the Tibetan version of the śloka word for word into Sanskrit. Reversing the order of that version we have: *Sde dpal-gyi Sa-spyod kyema*, &c., the Sanskrit equivalent of which, word for word, is—**सेनेन लक्ष्मी वसुधेषु चारस्साश्चर्य्य** &c.

यावत्तपति तिग्मांशुर्यावद्वहति मारुतः।
तावदाज्ञा च कीर्त्तिश्च यस्याप्रतिहताभवत् ॥ ७ ॥

समव्यायामविदुषां षड्गुणज्ञानचक्षुषाम्।
यं द्वादशसहस्राणि मन्त्रिणां पर्य्युपासते ॥ ८ ॥

तस्मिन् धर्म्मपुरे राज्ञि बभूव सुकृती जनः।
भर्त्तृतुल्या भवन्त्येव गुणैस्त्रिय इव प्रजाः ॥ ९ ॥

तस्य पुण्याधिवासेन[1] जनास्त्रिदिवगामिनः।
विमानैः शक्रनगरीं निःसञ्चाराः प्रचक्रिरे ॥ १० ॥

दृष्ट्वा मनुजलोकेन सुरलोकसमाहृतिम्।
जातवैरः क्षितिपतौ शतक्रतुरचिन्तयत् ॥ ११ ॥

सेनेन लक्ष्मी वसुधेषु चार-
स्याश्वर्य्यकर्त्तव्य च दत्तनित्यम्।
कल्याणशीलेन च सर्व्वचेत-
न्यप्रव्यहासामन अस्मकाश्च[2] ॥ १२ ॥

---

१ Org. पुण्यापिवासेन।
२ See foot-note, page 22.

བདག་གི་སྐྱེ་མ་བསྐྱེལས་ནས་ནི། སྨིན་བའི་སྐྱིང་སྟོབས་མཐུ་ལྡན་ཞིང་།
སེམས་ནི་ཉམས་པ་མེད་པ་དེའི། བདེན་པ་རབ་ཏུ་བརྟག་པར་བྱ།* 13

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་ནོམ་བསམས་ནས། བཀྱེ་བྱིན་གཟུགས་ནི་གཞན་བསྐྱུར་ཏེ།
རྩེས་འབྲང་ལྟ་ནི་ཉང་ངུ་དང་། མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་དག་ཏུ་ཞུགས། . 14

སྐབས་དེར་བློ་བཟང་བློན་པོ་ནི། བྱ་ལ་སྨིད་སྐྱང་བའི་བྲམ་ཟེས།
སྐྱེ་གཤེའི་བྷ་ག་ཙོ་བོར་ནི། ཡོངས་རྫོག་མི་ཡི་བདག་ལ་སྨྲས། 15

བྱ་ལ་པོ་བྱ་ལ་སྨིད་མཛེས་ལྡན་ཞིང་། དུལ་བྲལ་ཟེལ་མེད་སྨིན་བྱེད་པ།
ཁྱོད་ཀྱི་སྐབས་གསུམ་དབང་ཕྱུག་ནི། ཐམ་པར་བྱས་པས་ངོ་ཚར་བྱུས། 16

གཞན་གྱི་ཡོན་དམ་རྫོགས་པ་དང་། བདག་ཉིད་དེ་ལས་དམན་པ་ནི།
མཐོང་ནས་ཐུག་དོག་ནོམ་འཕྱལ་དག། ངེས་པ་ཁོ་ནར་ཅིས་མི་འབྱུང་། 17

ཆེན་པོ་ནོམས་ཀྱི་ལེགས་བྱས་ལའང་། ཁྱད་འཕགས་གཞན་ལ་འབྱན་པའི་མེ།
བསྟེན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐུག་དོག་ཅམ། ཐལ་ཆེར་གདུང་བས་ཉེན་པར་འགྱུར། 18

སྨིན་ལ་གཅགས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། ཤོར་ཀུན་སྨིན་པ་ལྷགས་སུ་བྱུར།
བྱ་དང་ཆུང་མ་བདག་ཉིད་ཀྱང་། སྨིན་བསམ་ཐུབ་ཚོར་ཤིན་དུ་ཆེས། 19

---

* སྐྱེས་པའི་སྐིང་སྟོབས་མཐུ་ལྡན་ཞིང་ ཤེས་པའི་ རྣམ་རིག་པོ་ འདི་ཉི་ སྐད་དོད་ མི་འཇིག་པ་ སངས་པ་ཐཞན་ཆམས་དང་མཐུན་པར་ལ་ སྐོ་ལང་མའི་ རྩེས་སྐོར་རྣ་འདར་ ལོས་བཀོད་པ་ཅི་ དཔེ་ཆེད་ཅ་འཐུར་

i. e., "*S*byin-pa*h*i *s*ñi̱n *s*tob*s* *m*thu *l*dan shiṅ. The Sanskrit equivalent of this half-line was lost. Lochava (interpreter) *H*dor recomposed it conformably to the sense of the other half-lines of the śloka, in the metre of La *s*go yaṅ-ma. Insert here the equivalent from the Indian copy if obtained."

तस्याखण्डितचेतसः दृङ्निदल्यानुभावपाम्[1]।
कर्त्तव्या धैर्य्यजिज्ञासा मया मायाविधायिना ॥ १३ ॥

इति सञ्चिन्त्य सुचिरं सर्व्वैरनुगतः सुरैः।
रूपं शक्रः पराहृत्य मर्त्यलोकमवातरत् ॥ १४ ॥

अथान्तरे प्रजाकार्य्यपर्य्यालोचनतत्परः।
राज्यरक्षागुरुर्मन्त्री नृपमूचे महामतिः[2] ॥ १५ ॥

राजन् विरजसा राज्य-राजमानेन निर्जितः।
निर्व्याजदानैर्भवता लज्जति चिद्गणेश्वरः ॥ १६ ॥

परस्य पूर्णगुणतामात्मनस्तद्विहीनताम्।
दृष्ट्वा को नाम नायाति मात्सर्य्यस्य विधीयताम् ॥ १७ ॥

ईर्षालवः परोत्कर्षसंघर्षस्य युषो जनाः।
प्रायेणोद्वेगमायान्ति महतां सुकृतेष्वपि ॥ १८ ॥

सर्व्वस्वदानमर्य्यादादानव्यसनिनोऽस्तु ते।
पुनदारात्मदाने तु संकल्पो ह्यतिसाहसः ॥ १९ ॥

---

१ See foot-note, page 24.

२ Org. नृपमूढ़महामतिः।

གང་གིས་འགྲོ་བའི་གཙུག་གི་ནི། ནོར་བུ་ཉམས་བྱེད་རབ་བཙོད་པ།
ཤིན་དུ་དྲག་ཅིང་འཇིགས་པའི་ཀྱུ། མི་བཟང་ལྷི་ལམ་དེ་དེ་མཐོང་། 20

ནོམ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྨྲ་བ་ནོམས། སར་སྐྱོང་སྐུ་ལྷས་སྨིན་པ་ནི།
བགྱིད་པར་འགྱུར་ཞེས་བཤོག་དཀའི་གཏམ། རབ་དུ་སྨྲ་བ་དག་ཀྱང་ཐོས། 21

ལྷས་ཀྱི་སྨིན་པ་སྨོང་བའི་ཚོགས། ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཀྱུ།
དཔག་བསམ་སར་སྐེས་གནས་པ་ནི། ཀུན་ལ་རབ་དུ་བྱིན་གྱུར་ཉིད། 22

དེ་ཕྱིར་ས་སྐྱོང་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷས། འགྲོ་བ་བསྡུང་བའི་རིམ་ཅན་ཕྱིས།
སྐྱེ་གྱུའི་དབང་གྱུར་གཏོང་བ་ཡིས། ཐུབ་ཆོད་འདི་ལ་དགྱེས་བྱལ་མཛོད། 23

བློན་པོའི་མཆོག་གིས་སྨྲས་པ་ནི། ཐོས་ནས་ནོར་འཛིན་བདག་པོ་ནི།
སྐྱིང་སྟོབས་དཀར་འཇུམ་ཀྱིས་བཀྲུས་པའི། མཆུ་མཛེས་ལྷན་པས་དེ་ལ་སྨྲས། 24

བློན་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། བློན་པོར་འོར་ཤིང་ཕན་པ་བཙོད།
འོན་ཀྱང་སྨྲོང་སྐྱེ་ཕྱིར་སྟོག་པས་པའི། གཏུང་བ་བདག་གིས་ཡོངས་མི་བཟོད། 25

སྨྲང་ཞིག་ཅེས་ནི་བཙོད་བ་ལ། དགག་པའི་ཡེ་གེ་ཙུ་མོའི་ཚོགས།
གང་གི་ཁ་ནས་མོམ་པར་ཀྱུ། དེ་དག་གསོམ་པོ་སྟོག་སོང་ཡིན། 26

འདི་ལས་འདི་ནི་ཐོག་འགྱུར་ཞེས། སྐྱིང་ལ་བཟུང་ནས་སྨྲོང་བ་ཡི།
འདོར་བ་གང་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཤིང་། དེ་ཡི་འགྲོ་བ་གསོན་པས་ཅི། 27

दृश्यन्ते दारुणास्ते ते स्वप्नाः साध्वसहेतवः।
जगतः स्रुच्यते तीव्रं यैश्चूड़ामणिखण्डनम् ॥ २० ॥

देवज्ञानां प्रवादश्च श्रूयते तत्त्ववादिनाम्।
शरीरं पृथिवीपालो दास्यतीति सुदुःसहः ॥ २१ ॥

शरीरदानं सर्व्वार्थिसार्थनैष्फल्यकारणम्।
सर्व्वप्रदे भवत्यवतिष्ठन् कल्पमहीरुहः ॥ २२ ॥

तस्मादस्मान्महीपाल विरम त्यागसाहसात्।
रक्षारत्नं हि जगतः प्रजायत्तं वपुस्तव ॥ २३ ॥

इति मन्त्रिवरेणोक्तमाकर्ण्य वसुधाधिपः।
तमूचे सत्त्वधवलस्मितधौताधरद्युतिः ॥ २४ ॥

उक्तं हितं महामात्य भवता सचिवोचितम्।
किन्त्वर्थिजनवैमुख्यसन्तापं नाहमुत्सहे ॥ २५ ॥

देहीति वादिषु गिरौ[1] निषेधपरुषाक्षराः।
स्फुरन्ति वचने येषां सजीवास्ते गतासवः ॥ २६ ॥

इदमस्मादवाप्स्यामीत्याधाय हृदि याचकः।
प्राप्तः प्रयाति वैमुख्यं यस्मिन् किं तेन जीवता ॥ २७ ॥

---

१ गिरौ ?

སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བོ་གང་དག་གི། གདུང་བ་ཐོས་པས་ཡིད་བསིལ་ཞིང་།
སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། བསོད་ནམས་ཞན་དེའི་སྐྱེ་བ་སྨད། 28

འགའ་ཞིག་དུ་ནི་འགའ་ཞིག་ཚོ། གང་ཞིག་འགའ་ལ་ཕན་པར་འགྱུར།
དེ་དོན་ལེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས། འདི་ནི་གཉིད་པར་བཅས་ཀྱང་དགའ། 29

མི་བདག་སྙིང་སྟོབས་ལྡན་པའི་ཚོགས། དེ་སྐད་ཐོས་ནས་ཟློག་པོ་ཞེ།
གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། བསམས་ནས་ཅི་ཡང་མི་སྨྲའོ། 30

དེ་རྣམས་ནམ་ཞིག་ས་ཡི་རྡེ། རོལ་ཅིང་རྣམ་པར་གནས་པ་དེའི།
བཙུན་མོ་ཀུན་ལ་བའི་འོད་ཟེར་པ། དགའ་མའི་པདྨ་མོའི་དགའ་མ་བཞིག། 31

མཛེས་མ་སེམས་ཀྱི་རི་དགས་ཞགས། འཆད་ལ་མཁས་པའི་ཐབ་པ་ནི།
རིང་ནས་རང་དགར་འོངས་གྱུར་པ། མིག་ནི་འཇུམ་བླལ་འཛིན་པས་མཐོང་། 32

སྐྱེ་བ་སྔ་མ་གཞན་དག་ཀྱ། འབྲེལ་ཞིང་མཛའ་བས་འདྲིས་པ་བཞིག
དེ་མཐོང་དེ་ཡི་འཛིན་པ་དང་། བཏོན་པའི་ཕྱང་བོ་གཅོར་མ་གྱུར། 33

དེ་ཡི་ཡིད་ནི་ཆགས་བླལ་ཡང་། བག་ཆགས་ཀུན་ནས་ལངས་གྱུར་ཅིང་།
དངོས་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་བཏང་གྱུར་ཀེ། མངོན་པར་འདོད་པའི་སེལ་ཡིས། 34

གང་ཕྱིར་སྡོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སྐྱེ་བ་སྔར་གོམས་པག་ཆགས་ནི།
ཀུན་དུ་དགའ་བའི་སྐུད་པ་ཡིས། དཀ་དུ་བཅོམས་འདི་མེད་མི་འགྱུར། 35

धिग्जन्म पुण्यहीनस्य तस्य निष्करुणात्मनः।
यस्यार्त्तजनसन्तापश्रवणे शीतलं मनः ॥ २८ ॥

एतदर्थमयं कायः सापायोऽपि सतां प्रियः।
यत्कस्यचित् क्वचिद् याति कदाचिदुपकारताम् ॥ २९ ॥

श्रुत्वेति नृपतेर्वाक्यममात्यः सत्त्वशालिनः।
नोवाच किञ्चिदचलां विचिन्त्य भवितव्यताम् ॥ ३० ॥

ततः कदाचिद् भूभर्त्तुस्तस्य लीलाविहारिणः।
जायां जयप्रभां नाम रतिं रतिपतेरिव ॥ ३१ ॥

दूराद् यदृच्छयायातां चित्तसारङ्गवागुराम्।
मुनिरध्यापकः कान्तां ददर्श विनिमेषदृक् ॥ ३२ ॥

प्राग्जन्माभ्याससम्बन्धस्नेहात् परिचितामिव।
तां दृष्ट्वा स धृतेः प्राप धैर्य्यराशिरनीशतां ॥ ३३ ॥

तस्य वीतस्पृहस्यापि वासनोल्लसितं मनः।
उत्सृज्य भववैमुख्यमभिलाषभुवं ययौ ॥ ३४ ॥

इयं हि सततस्यूता सन्ततप्रीतितन्तुभिः।
नापैति सर्व्वजन्तूनां प्राग्जन्माभ्यासवासना ॥ ३५ ॥

དེ་ནི་གནས་སུ་འངོས་པ་ལ། ཡོན་ནི་བློང་པར་མཛོད་ཅག་ཅེས།
ཀློག་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཡོངས་རྫོགས་པའི། སྨོན་མ་བྱས་ཟིའི་ཁྲེའུ་སྨོས། 36

དེ་ལ་དེས་སྨོས་མཉེས་གཤིག་དག། ནགས་སུ་བདག་ལ་ནོར་མི་དགོས།
འོག་ཀྱང་སྐྱིང་ནས་གུས་པ་ན། གང་ཞིག་མངོན་པར་འདོད་པ་ཉིན། 37

ས་པདག་དཔལ་སྦ་ལི་ཚུ་མོ་ནི། བྱོལ་བའི་འོད་དེ་གལ་ཏེ་ན།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྨྱིན་དུ་ཐོབ་པ་ན། འདི་ནི་བདག་གི་ཡོན་དུ་འགྱུར། 38

དེ་རྐང་ཟླ་མས་བརྩོད་ཐོས་ནས། སྨྲོས་མའི་ཡིད་ནི་རབ་དུ་འདར།
མི་ཐོད་བསྐང་ན་ཆེད་པ་ལ། ཐེ་ཚོམ་ཀུན་དུ་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 39

དེ་ནི་སྨྲོང་ནོམས་རང་འདོད་བཞིན། དཀ་དུ་གཏངས་པའི་སྐོར་སོང་ནས།
ས་སྐྱོང་ནོམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡི། ཁང་པར་ཡིད་ཆེས་ཞན་པས་ཞུགས། 40

མི་འཐོབ་དོགས་སྨྲོང་ཞུམ་པ་ཡི། བསམས་པས་ཡིད་ནི་མི་གཡོ་ཞིང་།
ཤིན་དུ་སྐྱེས་ལས་གདོང་བདུད་དེ། ས་ལ་དོག་ཅིང་ཁྲ་བ་བཞིན། 41

སྨྲོང་བ་འོང་པ་དེ་མཐོང་ནས། ས་བདག་རབ་དུ་དགྱེས་པར་གྱུར།
བདུད་ཆོ་རབ་སྨྱིན་ཆས་པ་ཡི། ཆུ་གཏེར་ཡང་དག་བྱོས་གྱུར་བཞིན། 42

ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་ཅི་ཞིག་ཅེས། བརྩེད་ནས་ས་ལ་སྨྱོད་པས་མཆོད།
འོས་པ་མིག་བརྩེད་ངོ་ཚ་ཞིང་། ཡི་གེ་འཁྱམ་པར་དེ་ཡིས་སྨྲས། 43

तमाश्रमपदं प्राप्तः समाप्ताध्ययनव्रतः।
शिष्यो माणवकं प्राह दक्षिणा गृह्यतामिति ॥ ३६ ॥

स तमूचे न मे वत्स वने वृत्तिः प्रयोजनम्।
तथापि यदि निर्बन्धः श्रूयतां यद्भीप्सितम् ॥ ३७ ॥

श्रीसेनस्य क्षितिपतेर्यदि देवी जयप्रभा।
लभ्यते भवता दातुं तदसौ मम दक्षिणा ॥ ३८ ॥

इत्युक्तं गुरुणा श्रुत्वा शिष्यः कम्पितमानसः।
अशक्यप्रार्थनालाभे संशयाकुलितोऽभवत् ॥ ३९ ॥

स गत्वा सततस्वेच्छाविवृतद्वारमर्थिनां।
विवेश स्वैरविश्रम्भभवनं भूभृतां प्रभोः ॥ ४० ॥

अलभ्यार्थार्थनादैन्यचिन्तातिक्लिष्टमानसः।
नम्राननोऽतिवैलक्षात् वीक्षमाण इव क्षितिम् ॥ ४१ ॥

तं दृष्ट्वार्थिनमायातं प्रहृष्टोऽभूत् महीपतिः।
सुधाप्रदानसन्नद्धसमुद्भूतिरिवाम्बुधिः ॥ ४२ ॥

किन्तवेप्सितमित्युक्ता पूजितः स महीभुजा।
उवाचानुचिताख्यानवैलज्जस्खलिताक्षरः ॥ ४३ ॥

---

१ Org. प्रार्थ। २ Org. °चिन्तातिमानसः।

ཁྱོད་ཀི་སྨོང་པའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། སྔོན་ཚད་གཞན་གྱིས་མ་བསྐངས་ཤིང་།
ཤིན་ཏུ་རྣེ་དཀའི་གནས་དེ་ཡང་། ཐུབ་མའི་དོན་དུ་བདག་སྨོང་གྱུར། 44

བདག་གི་རིག་པའི་བདུལ་ཞུགས་རྟོགས། སྨོབ་དཔོན་མངོན་པར་འདོད་བའི་ཡོན།
གྱུལ་པོ་ལྟ་མོ་གྱུལ་བའི་ངོད། གལ་ཏེ་ཐོད་ན་གནང་བར་མཛོད། 45

ཐུབ་པའི་སྨོབ་མས་དེ་བརྟོད་པའི། འཕྲལ་ཉིད་ས་ཡི་བདག་པོ་ལ།
མཛའ་དང་སྨིན་པའི་རོང་གཅགས་པ། ནམ་པ་གཉིས་ཤིག་བྱང་བར་གྱུར། 46

སོ་ཡི་འོད་ཟེར་མདུན་དགྲིགས་པས། སྐྱིང་དུ་སྐྱག་པའི་བཙུན་མོ་དག།
དཀར་བའི་གོས་ཀིས་གཡོགས་པ་བཞིན། དེ་ཡིས་གཉིས་སྐྱེས་དག་ལ་སྐྱེས། 47

འབྲལ་བས་འཇིགས་པའི་སེམས་ལ་ཡང་། ང་ཡིས་བདེན་པར་མི་རྟོ་ཞིང་།
ནོམ་པར་མི་དབྱད་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། ཐུབ་གང་བཞེད་བདག་གིས་སྨྲིག 48

དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་གྱུལ་པོ་ཡིས། བཙུན་མོ་ལྷུདའི་སྐུ་ཕྲེང་མ།
དཀག་ཏུ་སྐྱིང་ལ་ཡང་དག་གཅགས། འཆོོ་སྐྱེག་གཞན་པ་ལྟ་བུ་བོས། 49

འབྲལ་བས་གཏུང་བའི་མེ་དག་ནི། ཐུབ་མར་གྱུར་བས་བརྟྲོག་གྱུར་ཅིང་།
མཛའ་བ་ཤིན་ཏུ་འཚེལ་བ་ཡི། འདོད་པའི་གཉེན་གྱིས་བཀག་གྱུར་ཀྱང་། 50

ཐུབ་པའི་སྨོབ་ལ་རབ་ཏུ་བྱིག། འཕྲལ་ལ་རི་དགས་མོ་བཞིན་དུ།
འདོི་ནི་ཅི་ཞེས་ངལ་བ་དང་། སྐྱག་བཅས་མིག་ནི་རིག་རིག་གྱུར། 51

अनर्थितपरः पूर्वमर्थिकल्पतरोस्तव।
गुर्व्वर्थमर्थितां यातः सुदुर्लभपदेऽप्यहम्॥ ४४॥

मम विद्याव्रते पूर्णे दक्षिणाभिमता गुरोः।
राजन् जयप्रभा देवी दीयतां यदि शक्यते॥ ४५॥

इत्युक्ते मुनिशिष्येण सहसैव महीपतेः।
स्नेहदानरसाविद्धं द्विधाभूतमभून्मनः॥ ४६॥

स जगाद द्विजं दन्तज्योतिषाग्रविसारिणा[1]।
गृह्यतां दयिता स्वच्छवाससाच्छादयन्निव॥ ४७॥

अविचार्य्य मया देयमीप्सितं तव यद्गुरोः[2]।
वियोगचकितं चेतः सत्यं न गणयाम्यहम्॥ ४८॥

इत्यक्त्वा हृदयदयितां राजा राजीवलोचनाम्।
सदा हृदयसंसक्तां जीववृत्तिमिवापराम्॥ ४९॥

निवारितोऽपि गुरुणा वियोगव्यसनाग्निना।
निषिद्धोऽप्यतिदृढेन स्नेहेन स्मरबन्धुना॥ ५०॥

प्रददौ मुनिशिष्याय सहसा हरिणीमिव।
किमेतदिति सायाससन्त्रासतरलेक्षणाम्॥ ५१॥

---

5 १ Org. °विवारिणा। २ Org. देवयमीप्सितं तव यत्।

ས་སྦྱོད་གཏོང་བའི་ངང་ཅན་གྱིས། དགེ་མ་བཏང་བར་བྱུང་པ་ཡི།
གཏོང་བས་འཇིགས་པ་བཞིན་དུ་སེ། ཚུ་གཏེར་སྐེ་རགས་གཡོ་ལྡན་འདར། 52

གང་ཕྱིར་ལུས་ལ་གནས་སྐབས་ངན། དབང་པོ་བྲལ་སོགས་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས།
བཟོད་དཀའ་དེ་ཡང་བཟོད་བྱེད་པ། དགའ་མ་དེ་ལ་སྡུ་མི་དགའ། 53

ལ་ལའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལའི་ཏོར། ལ་ལའི་དཀའ་ཐུབ་ལ་ལའི་ཆོས།
ལ་ལའི་ངོ་ཚ་ལ་ལའི་ལུས། བྱད་མེད་ཆེད་དུ་བཏང་བར་བྱུར། 54

སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བའི་སྒོག། ཆགས་པའི་ཏོར་ཀུན་གང་དག་ཉིད།
དེ་ཉིད་སེམས་དཔའ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། སྤྱིན་ལ་སྟོ་ཡི་གཟེགས་མ་བཞིན། 55

དེ་ནི་བྱངས་ནས་སོང་བས་དེ། བྲལ་བས་ཡིད་འབྲུགས་མི་ཡི་བདག།
དགའ་མ་དང་བྲལ་བའི་ལ་སྟང་། ཡིད་འབྱུང་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བྱུར། 56

སྒོབ་མས་ས་བདག་ཆུང་མ་ཞི། འཆོ་བ་དང་བྲལ་འཇིག་རྟེན་དག།
ཐ་རོལ་སེར་བགྲོད་བཞིན་བྱུང་ཤིང་། འོང་བ་ཐུབ་པས་མཐོང་བྱུར་ཏེ། 57

འགྲོད་པ་དྲག་པོས་ཡང་དག་གདུངས། མཆོག་དུ་ངོ་ཚས་ཤིན་དུ་ཞུམ།
ལས་ནི་རྣམ་པར་བསྨད་པ་ལས། བདག་ཉིད་རིགས་པ་མིན་པར་བསམས། 58

ཀྱེ་མ་མ་རབས་བྱིས་པ་བཞིན། བདག་གིས་གཡོ་བ་འབའ་ཞིག་ལས།
བླ་གས་པ་རྣམས་བའི་འདམ་དུ་ནི། རོགས་མེད་རང་གིས་བདག་ཉིད་བསྐྱུར། 59

दत्तायास्त्यागशीलिना प्रियायाः पृथिवीभुजा।
चकम्पे त्यागभीतेव भूमिर्लोलाब्धिमेखला ॥ ५२ ॥

यत्कृते दुर्दृशं देहे सेहिरे दुःसहामपि।
इन्द्रचन्द्रादयो देवास्ताः प्रियाः कस्य न प्रियाः ॥ ५३ ॥

शीलं केचिद्धनं केचिद्धर्म्मं केचित्तपः परे।
लज्जां केचित्तनुं केचित्त्यजन्ति योषितां कृते ॥ ५४ ॥

यदेव रागसर्व्वस्वं पुंसां जीवितजीवितम्।
तदेव स्फीतसत्त्वानां दाने तृणलवायते ॥ ५५ ॥

तामादाय गते तस्मिन् विरहाकुलितो नृपः।
विरहिणः सुखद्वेषी मनोभव इवाभवत् ॥ ५६ ॥

शिष्येण मुनिरानीतां दृष्ट्वा भूपतिवल्लभाम्।
रहितां जीवितेनेव परलोकभुवं गताम् ॥ ५७ ॥

गाढानुशयसन्तप्तः परं लज्जानिमीलितः।
अचिन्तयदनौचित्यमात्मनः कर्म्मविप्लवात् ॥ ५८ ॥

अहो नु बालकेनेव मया केवलचापलात्।
निःशङ्कमयशःपङ्के स्वयमात्मा निपातितः ॥ ५९ ॥

བདག་ནི་ཚོས་མིན་བྱེད་པ་ཡིས། རིགས་གནས་བློ་མའི་བཙུན་མོ་ནི།
ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་གཏེའི་མར་གྱུར་འདི། སྡུག་བསྔལ་མེད་ལ་རབ་དུ་གཏད། 60

བདག་གིས་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་བསམས་ཤིང་། ཡང་དག་སྒོམ་པ་མ་དྲན་ལ།
ཆགས་དང་བྲལ་ཉིད་མ་རྟོགས་ཤིང་། དབེན་པ་ནམ་པར་མ་བསྟོས་ཅི། 61

ཀྱེ་མ་དོག་དབྱེད་མེད་ནམས་ཡིད། ཡང་དག་སྒོམ་མིན་ཚང་གིས་མྱོས།
ལེགས་པའི་ལམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ། འདིར་ནི་གཡང་ས་ཁོ་ནར་ཟྱུག། 62

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཐུབ་པ་དེ། སྐྱེངས་པས་གཟི་བརྗིད་ཉམས་བྱུང་ཅིང་།
བཞིན་ནི་དམན་པས་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། གྲོལ་བའི་བཙུན་མོ་ལ་སྨྲས་པ། 63

དབུགས་དབྱུང་མཛོད་ཅིག་མ་གཅིག་ཀྱི། མྱ་ངན་བཀྱེ་བར་མི་འོས་སོ།
ངེས་པར་བདག་ནི་ཚུལ་ངན་པས། ཁྱོད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་འདི་ཉིད་དོ། 64

འཇུག་དོགས་ཤིང་འདིའི་འོག་ཏུ་ནི། ངལ་བའི་གཏུང་བ་བཏང་བྱས་ནས།
ང་དང་ལྡན་ཅིག་རང་ཁྱིམ་དུ། དཔལ་ཉིད་དུ་ཁྱོད་འགྲོ་འགྱུར། 65

ཐུབ་པས་འདི་བཙོང་ལྟ་མོ་ནི། བདུད་རྩིའི་ཚར་གྱིས་བྱིན་པ་བཞིན།
འཇིགས་པའི་ཀུན་རྩོངས་བཏང་གྱུར་ཅིང་། སྲོག་ནི་འཇོམ་པ་རྣམ་པར་གྱུར། 66

གཏོང་བའི་སྤྱོད་པ་མོད་བྱུང་གིས། མཐོ་རིས་ཁྲབ་པ་དེ་ཐོས་ནས།
གྲོལ་བའི་བཟེ བའི་སྐྱིང་སྟོབས་དག། ཤེས་འདོད་ནོར་ལྡའི་བུ་ཉིད་འོངས། 67

इयं प्रजानां जननी धर्म्याणां धर्म्मकारिणा।
वर्णाश्रमगुरोर्जाया मया दुःखानलेऽर्पिता ॥ ६० ॥

किन्तु नाकलितं शीलं न स्मृतः संयमो मया।
गणितं नैव वैराग्यं विवेको नावलोकितः ॥ ६१ ॥

अहोऽच निर्व्विचाराणां सन्मार्गविमुखं मनः।
असंयमासवक्षीवमपथेष्वेव धावति ॥ ६२ ॥

इति सञ्चित्य स मुनिर्वैलक्षक्षपितद्युतिः।
अभ्येत्य राजदयितामुवाच विनताननः ॥ ६३ ॥

समाश्वसिहि हे मातर्न शोकं कर्त्तुमर्हसि।
भवितव्यतायं वायं क्लेशस्ते दुर्नयश्च मे ॥ ६४ ॥

त्यक्ता आश्रमसन्तापमस्य तीरतरोरधः।
अधुनैव निजं धाम सहात्मभिर्गमिष्यसि ॥ ६५ ॥

इत्युक्ते मुनिना देवी सिक्तेवामृतदृष्टिभिः।
अवाप्तजीवितधृतिस्तत्याज भयसम्भ्रमम् ॥ ६६ ॥

श्रुत्वैतत् चिदिवव्यापि दातुश्चरितमद्भुतम्।
राज्ञः सत्त्वदयां ज्ञातुं वासवः समुपाययौ ॥ ६७ ॥

མི་མེད་ནགས་སུ་སྡུག་གིས་ནི། སྨད་ཀྱི་ཡུས་ཕྱེད་ཟོས་གྱུར་ཅིང་།
བྱ་བཞི་ཡིས་ནི་ངུ་བཞིན་དུ། བཟང་བར་གྱུར་པ་བྱམ་ཟེའི་གཟུགས། 68

ཁྲག་ནི་མང་པོ་རབ་ཟག་ཅིང་། ཚྭ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཕྱང་བར་ལྷུན།
སྐྱེགས་བས་བཏེགས་པར་བྱས་པ་བཞིན། སྡུག་ཀྱང་སྲོག་དང་མ་བྲལ་ཏེ། 69

རབ་དུ་གསར་པ་ཤ་ཡི་དྲེས། ཤ་ཟིའི་ཚོགས་ནོམས་རྟེས་འབྲང་བ།
བཀོམ་ཚགས་ཀྱིལ་དང་ཀྱིན་པོས་བསྐྱེད། ནོར་མེད་ནོམས་ཀྱིས་ནོར་ལྡན་བཞིན། 70

བྱོང་ཁྲེར་དབུས་སུ་ཞུགས་པ་ལས། དེ་ནི་བྱོང་ན་གནས་ནོམས་ཀྱིས།
སྐྱིང་རྡེ་ཞུམ་དང་སྡུག་བསྔལ་གཟེར། འཇིགས་དང་ཡ་མཚན་ཀྱི་རྣ་གྱུར། 71

དེ་ཡི་བཟོད་དཀའ་སྐྱ་ངན་དང་། སྐྲག་པ་ནོམ་པ་དང་བཅས་བཞིན།
འཕྲལ་དུ་བྱོང་གི་བྱད་མེད་ནོམས། འཇིགས་པས་སྐྱིད་ནི་ཡུག་པར་བྱེས། 72

དེ་ནས་ས་བདག་སྲིང་བ་ནོམས། བལ་ཕྱིར་འདུན་སར་འཁོད་པ་དེའི།
མདུན་དུ་བྱ་གཟུགས་བཞི་པོ་དེས། དེ་ནི་ཁྱི་ལ་བཞག་སྟེ་བཀོད། 73

མི་བཟང་ཉོན་མོངས་ནོམ་འཁྲུགས་ཤིང་། མི་སྡུག་ཆ་ལུགས་དེ་མཐོང་ནས།
སྐྱེ་བོ་བཞིན་གྱི་ཚོགས་ནོམས་ནི། སྐྱ་མེད་མིག་ནི་ཟུམ་པར་གྱུར། 74

འདར་བས་འཁྲུགས་ཤིང་བཀྲོང་པ་ཡིས། དཔྱང་པ་གཡས་པ་བསྐྱངས་བྱས་ནས།
གཏུང་བས་ཡི་གེ་བྲལ་བའི་ཚོག། དེ་ཡིས་ས་སྐྱོང་དག་ལ་སྨྲས། 75

भक्षिताधःशरीरार्द्धो व्याघ्रेण विजने वने ।
पुच्छैश्चतुर्भिराक्रन्दैर्गृहीतो ब्राह्मणाकृतिः ॥ ६८ ॥

प्रस्रवद्भूरिरुधिरो लम्बमानान्त्रमण्डलः ।
कृच्छ्रेषपणितप्राणः पापैरिव दृढ़ीकृतः ॥ ६९ ॥

प्रत्यग्रामिषगन्धेन क्रव्यादैर्भृशमन्वितः ।
लुब्धपार्थिवचौरोत्थैरनर्थैरर्थवानिव ॥ ७० ॥

नगरान्तरमासाद्य स ययौ पुरवासिनाम् ।
कारुण्यदैन्यदुःखार्त्तो भ्रमविस्मयहेतुताम् ॥ ७१ ॥

स शोक इव साकारः स त्रास इव दुःसहः ।
विदधे साध्वसायासं सहसा पौरयोषिताम् ॥ ७२ ॥

सोऽर्थिसन्दर्शनस्थानस्थितस्याथ महीपतेः ।
पुच्छरूपैश्चतुर्भिस्तैर्व्यस्तोऽग्रे मञ्चिकार्पितः ॥ ७३ ॥

तं दृष्ट्वा वैश्रसावैशविषमक्लेशविह्वलम् ।
निष्कुणिताननवनो जनोऽभून्मीलितेक्षणः ॥ ७४ ॥

स कम्पविह्वलं वक्षमुक्तमुद्दम्य दक्षिणम् ।
भुजं जगाद भूपालं व्यथाशिथिलितेक्षरः ॥ ७५ ॥

ས་བདག་ཁྱོད་ནི་དགེ་བར་གྱུར། བྱམ་ཟེ་བདག་གི་གཤས་སྐབས་འདི།
བཟོད་དཀའི་སྨིག་པ་བཞིན་དུ་ཐོབ། བདག་ལ་གཟིགས་ཤིག་སྙིང་རྗེའི་གཏེར། 76

འཁོར་བ་ལྟ་བུར་འཇིགས་པའི་ནགས། ཟབ་མོ་དག་ཏུ་སྣག་གིས་ཟིས།
སྡུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་སྣ་ཚོགས་འདི། ཁོང་སྦྱོང་ཕྱིར་ན་བདག་འཚོའོ། 77

ཐོང་པའི་གདུང་བ་འདི་ལ་ཡང་། དྲག་པོའི་ཉོན་མོངས་བཟོད་ཤས་པའི།
སྤྱག་འདིས་བདག་ནི་མི་གཏོང་སྟེ། མཛའ་བ་ཤེས་དམ་པའི་སྐུ་བོས་བཞིན། 78

སྡུ་ཞིག་བདག་ཉིད་ལུས་ཕྱེད་བཙད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་སྡེར་པ་ན།
དེས་ཁྱོད་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས། ནམ་མཁའི་ལྷ་ཡིས་བདག་ལ་སྨྲས། 79

འགྲོ་བ་འདི་ན་སྐྱེ་བོ་རྣམས། གཞན་གྱི་དོན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཏེ།
ཕལ་ཆེར་རང་གི་བདེ་བ་འཚོལ། སྡུ་ཞིག་སྤོག་སྡེར་སྙིང་རྗེའི་གཏེར། 80

ཐམས་ཅད་ཆོ་ན་ཐམས་ཅད་གཏོང་། དམན་ཞིང་ཐོང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན།
ལུས་སྦྱིན་ལས་ཀྱང་ཕྱིར་མ་ཕྱོགས། ཁྱོད་ལ་སྐྱབས་སུ་བདག་སོང་ངོ་། 81

རྩལ་མེད་གྱས་ཤིང་ཙྪི་ཆེ་བའི། སྦྱིན་པར་གང་གི་འབྲས་བུ་འབྱུངས།
ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པུ་འཇིག་རྟེན་འདིར། ལེགས་བས་ཀོང་འཕྱང་དག་ཏུ་སྐྱེས། 82

གཏོང་ཐོད་ལྷན་པ་གང་ཁྱོད་ཀྱིས། ལེགས་བྱས་ཌི་ནི་འཇིག་རྟེན་ན།
སྦྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་བར་བགྱིད། ཡོན་ཏན་བསྒྲགས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི། 83

स्वस्ति तुभ्यं महीपते ब्राह्मणोऽहमिमां दशाम्।
तीव्रपाप इव प्राप्तः पश्य मां करुणानिधे ॥ ७६॥

संसारघोरगहने वने व्याघ्रेण भक्षितः।
जीवाम्यवश्यभोग्यत्वात् दुःखस्यास्य गरीयसः ॥ ७७ ॥

अस्मिन्नपि विपत्तापे तीव्रक्लेशसहिष्णवः।
विमुञ्चन्ति न मां प्राणाः सुहृदः सज्जना इव ॥ ७८ ॥

ददाति यदि ते कश्चित् छित्वा देहार्द्धमात्मनः।
तत्ते जीवितमस्तीति मामूचे व्योमदेवता ॥ ७९ ॥

को ददाति जगत्यस्मिन् जीवितं करुणानिधे।
प्रायेण स्वसुखान्वेषी परार्थविमुखो जनः ॥ ८० ॥

सर्व्वदा सर्व्वदातारं दीनव्यसनबान्धवम्।
देहदानेऽप्यविमुखं त्वामस्मि शरणं गतः ॥ ८१ ॥

एकस्त्वमेव लोकेऽस्मिन् जातः सुकृतपादपः।
निर्व्याजमादरोदारं दानं यस्य फलोन्नतिः ॥ ८२ ॥

किमन्यैर्वा वदान्यस्य कीर्त्तितैर्भवतो गुणैः[१]।
दानमेवाहतो यस्य लोके सुकृतडिण्डिमः ॥ ८३ ॥

१ Orig. किममै र्वदानस्य कीर्त्तिस्ते भवतो गुणैः।

ལྷུང་ཞིང་ཉེན་རིམས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ། གཅང་མར་སྦྱོང་བའི་བདུལ་ཞུགས་ལྡན།
ཐོང་བའི་དུས་སུ་ཁྲོད་ལྟ་བུ། བསོད་ནམས་ཚོང་ཟོང་དག་གིས་འཕྲོག 84

མི་དམན་ཀུན་དུ་དགའ་བའི་གཉེན། ཏ་རི་ཙན་དན་བཞིན་དུ་བསིལ།
ཆྭོ་ཡི་ཕྱོགས་ཀྱི་རླུང་གིས་བཞིན། དམ་པ་རིམས་ཀྱི་གདུང་བ་འཕྲོག 85

རྣོགས་པའི་ཟླ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་ཞལ། མཐོས་པ་འདི་ལས་འབྱུངས་པ་ཡི།
ཚོག་གི་བདུད་རྩིའི་ཆར་གྱུན་ཞི། ཟླ་བོད་ལྟ་བུས་འཚོ་བ་ཉིད། 86

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་འཕྲལ། དེ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་སྐྱིང་ལ་འཕོས།
སྐུང་ཞིང་དོན་མས་བར་གྱུལ་པོ་ཡིས། སྙོངས་ཤིང་བགྱིལ་བ་དེ་ལ་སྨྲས། 87

སྤོག་འབྲལ་ལས་སྐྱེས་འཇིགས་པ་དག། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོང་ལ་དབུགས་དབྱུང་མཛོད།
ལུས་ཕྱེད་རྐོག་དབྱེད་མེད་ཉིད་དུ། གཉིས་སྐྱེས་ཁྱོད་ལ་བདག་གིས་སྨྲེག 88

གང་འདི་སྐད་ཅིག་འཇད་པའི་ལུས། འདི་ནི་བསྲུངས་ཀྱང་མི་འཛད་མིན།
དམ་པ་རིམས་ཀྱི་ལུས་འདི་ཞི། གཞན་ལ་ཕན་ཕྱིར་འཇད་པར་འགྱུར། 89

ས་སྐྱོང་དེ་སྐད་བཙོད་ཟིན་ལ། སྐྱིང་ནི་ཡང་དག་འདར་གྱུར་པ།
རྟ་རྩེས་བཅོམ་བཞིན་ཁྲོས་པོ་ཞི། ཆེན་པོ་ཁྲོ་གྲོས་ཆེན་པོས་སྐྱེས། 90

ཀྱེ་མ་བབ་ཅོལ་གོམས་པ་ལས། ཇོ་བོ་གདུང་བས་གཟིར་མིན་ནམ།
སྐྱེ་བུ་བསོད་ནམས་ཡོངས་ཟད་ལས། ཕན་པ་ཉིད་ལ་མི་རྩི་བོ། 91

आपन्नार्त्तिपरित्राणपवित्रचरितव्रताः।
प्राप्यन्ते पुण्यपण्येन विपत्काले भवद्विधाः॥ ८४॥

अमन्दानन्दसुहृदो हरिचन्दनशीतलाः।
हरन्ति सन्तः सन्तापं दक्षिणाः पवना इव॥ ८५॥

पूर्णेन्दुसुन्दरादस्मादुदिता वदनात्तव।
ज्योत्स्नेव जीवयत्येव वाणी पीयूषवर्षिणी॥ ८६॥

इत्युक्तस्तेन सहसा हृदि संक्रान्ततद्व्यथः।
सम्मोहमूर्च्छितं राजा तमूचे वाचमाकुलम्[1]॥ ८७॥

समाश्वसिहि मुञ्च त्वं भयं प्राणवियोगजम्।
प्रयच्छामि शरीरार्द्धमविचार्य्यैव ते द्विज॥ ८८॥

धन्यस्य यात्ययं कायः परोपकृतये क्षतिम्।
क्षणक्षयी हि देहोऽयं रक्षमाणोऽपि नाक्षयः॥ ८९॥

इत्युक्तवति भूपाले समुत्कम्पितमानसः।
वज्राहत इवोवाच महामात्यो महामतिः॥ ९०॥

अहो नु साहसाभ्यासादायासव्यसनी प्रभुः।
हितं न गणयत्येव प्रजापुण्यपरिक्षयात्॥ ९१॥

---

१ Orig. तमूर्खवाचराकुलम्।

སྐྱེ་བོ་འབྱོར་པར་བྱེད་པའི་མགུ། ཁྱོད་མཚུངས་ཡོན་དུན་ལྡན་པ་སྟེ།
གང་ཞིག་གཡོག་འཁོར་གྱས་པས་བརྟེན། ཉན་དང་བྱེད་པོ་ས་ཡི་བདག། 92

རྩོ་བོ་གླང་ཆེན་རོལ་པ་ལྟར། མིག་རྒྱས་པན་པ་མི་མཛད་ན།
འཁོར་བཟང་ནོམས་ཀྱི་དབང་ཐང་དང་། ཕུན་ཚོགས་འདི་སྟེད་ཁོར་རྟེ། 93

འདུལ་བ་སྟེ་བ་ནོམས་ཀྱི་ཚོག། དགེ་བའི་མེ་དོག་གིས་བསྲུམས་པ།
སྟོང་རྟེའི་དོགས་པ་གང་དག་གིས། ནོ་བར་བགྱིས་ཏེ་ཡུན་རིང་མཛེས། 94

འགྲོ་ནོམས་བསྲུང་བའི་རིན་ཆེན་བྱིས*། སྐུ་ལུས་སུ་ཞིག་སྟོང་གུང་པ།
འདི་ཀི་སྲིན་པོའཁམ་ཀ་ཟ་སྟེ། †སུ་བྱེད་བྱམ་ཟེའི་ནོམ་པར་བྱས། 95

གཡ་ཏེ་འདི་ཀི་ཆེ་བའི་སྐྱུ། འདི་ཀི་ངེས་པར་མ་བགྱིས་ན།
ལུས་འདི་ཆུས་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་། འཆོ་བ་དེ་ལྟ་གལ་མཆིས། 96

གདོན་ངན་དག་གི་ལེགས་བྱས་ཀི། རྟོག་དཔྱོད་མེད་པ་གང་བྱེད་པ།
དེ་དག་བདག་ཉིད་གདུང་ཞིང་རྩུབ། འཇིག་རྟེན་གཞན་དུའང་བདེ་བ་མེད། 97

དཀའ་དུ་ནས་པ་ཁོ་ན་སྟེག། མི་ནུས་པ་ཅི་ཐེ་ལྟར་སྟེག།
བདོག་ཀུན་དང་ཤི་ལུས་སྟེགས་སོགས། རབ་དུ་སྐྱ་བ་ཁོ་ནས་མཛེས། 98

གང་འདི་ཀྱི་མཚོར་ཆོར་བྱ་སྟེར། རིང་ནས་ནོ་བའི་བདུད་རྩི་སྟེ།
སྐྱོང་བ་ཡང་དག་འོངས་ནོམས་ཀྱིས། དེར་ཤི་བདུང་བའང་གཞན་ལས་སོ། 99

---

* ཐྱི། † ཐུས་ཐེད་ ?

प्रजानां भूतये शक्तः कोऽन्यस्त्वत्सदृशो गुणी।
यद्भक्तिमुखरो भृत्यः श्रोता कर्त्ता च भूपतिः॥ ९२॥

न करोति हितं स्वामी गजलीलानिमीलितः।
गणनीयाः सुभृत्यानामियत्यो[1] भोगसम्पदः॥ ९३॥

भान्ति ते सुचिरं कर्णे यैः कृता मधुमञ्जरी।
कल्याणकर्णिकाकीर्णा वाणी विनयवादिनाम्॥ ९४॥

राक्षसोऽयं पिशाचो वा छद्मना ब्राह्मणाकृतिः।
रक्षारत्नस्य जगतां शरीरैरर्थितां गतः॥ ९५॥

यदि नाम न मायेयं कृता तेन महीयसी।
तत्कथं कृत्तदेहस्य क्षणमप्यस्ति जीवितम्॥ ९६॥

अविचार्य्यैव सुकृतं क्रियते दुर्ग्रहेण यत्।
तदात्मपीडापरुषं परलोकेऽपि निःसुखम्॥ ९७॥

शक्यमेव सदा दद्यादशक्यं दीयते कथम्।
सर्व्वस्वदेहदानादि प्रवाद एव शोभनः॥ ९८॥

कर्णामृतमिदं दूराद् यन्महार्थिमणिप्रदः।
सम्प्राप्तानां पुनस्तच्च पानमस्यान्यतोऽर्थिनाम्[2]॥ ९९॥

---

१ Orig. सुभृत्यानामियभ्यो। २ Orig. मानतेमस्य०।

བྱུལ་པོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྡོག། སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར།
ཆྱོད་ཤེ་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། གཞན་སྡོག་གིས་ཀྱང་བསྲུང་བར་འོས། 100

ལྷ་གཅིག་བབ་ཅོལ་མ་མཛད་པས། བདག་ལ་དང་ཞིང་བཅུ་བར་མཛོད།
མཆིང་བུ་དུམ་བུའི་སྐད་དུ་ནི། རིན་ཅེན་བཅོང་བར་མ་མཛད་ཅིག། 101

འདི་སྐྱས་རྣེ་ཡི་ཞབས་དག་ལ། བློན་པོའི་གང་ཟག་འགྲེལ་གྱུར་ཀྱང་།
ས་བདག་ལྷས་ནི་སྨིན་པ་ཡི། ནོམ་པར་བཏུག་ལས་གཡོས་མ་གྱུར། 102

དགའ་བའི་འཇུམ་གྱིས་ཕྱེ་བ་ཡི། སོ་ཡི་འོད་ཀྱིས་སྤྲོག་ལ་ནི།
ཚགས་པ་མྱོངས་པའི་སྐུན་པ་དག། ཡོངས་སུ་ཟུག*་ས་ཞིག་དེ་ཡིས་སྐྱས། 103

བློན་པོ་ཆེན་པོ་ཆྱོད་ཀྱིས་ནི། གུས་དང་བཅས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ།
གསལ་བར་བརྗོད་དེ་བྱམ་རྩེའི་སྤྲོག། གེ་ཚོམ་ཡིས་མི་བཟོད་དོ། 104

དོ་ཤལ་གྲང་རེག་པའྱོ་དང་། པད་ཙོ་རྒྱ་བ་ཙན་དན་གྱིས།
ནང་གི་གདུང་བཟློག་སྟོང་བ་ནི། ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱག་བསྲལ་ལས་སྐྱེས་མིན། 105

སྐྱག་བསྲལ་དག་གིས་གཟིར་བ་ཀུན། ཀུན་ནས་འཕྲོག་སེམས་སྟོ་ལྡན་པ།
བདག་གི་བྱང་ཆུབ་བར་ཆད་ནི། བློ་བཟང་བགྱི་བར་མི་འོས་སོ། 106

ཡང་དག་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས། སེམས་ཀྱིས་འདས་པ་བདག་གིས་དྲན།
སྐྱེ་བ་གཞན་དུའང་ལུས་པོ་དག། བྱིན་པས་བདག་ནི་ནད་མེད་གྱུར། 107.

* ཟུགས།

रक्ष्यः सर्व्वप्रयत्नेन परेषामपि जीवितैः।
प्रजानां जीवितं राजन्नर्थिचिन्तामणिर्भवान्॥ १००॥

प्रसीद दयया स्मासु देव मा साहसं कृथाः।
न काचशकलस्यार्थे क्रियते चात्मविक्रयः॥ १०१॥

इत्युक्ता पादयोः पत्युः पपातामात्यपुङ्गवः।
शरीरदानसङ्कल्पाद् नोच्चचाल च भूपतिः॥ १०२॥

सोऽवदत् प्रणयस्मेरविकसद्वदनद्युतिः।
जीवितस्नेहसम्मोहतमः परिहरन्निव॥ १०३॥

केवलं भक्तिसंयुक्तमुक्तं व्यक्तमिदं त्वया।
न सहेऽहं महामात्य विप्रस्य प्राणसंशयम्॥ १०४॥

हारैस्तुषारैः कमलैर्मृणालैरिन्दुचन्दनैः।
निवर्त्ततेऽन्तःसन्तापो नार्थिवैमुख्यदुःखजः॥ १०५॥

सर्व्वथा सर्व्वदुःखार्त्तिहरणोद्यतचेतसः।
न बोधेरन्तरायं मे सुमते कर्त्तुमर्हसि॥ १०६॥

जन्मान्तरेऽपि ददतो देहं मे न व्यथाभवत्।
स्मराम्यतीतवृत्तस्य सम्यक् सम्बोधिचेतसा॥ १०७॥

སྡུག་མོ་ལྟོགས་ཤིང་ཉམས་མེད་སྟོན། བྱ་ནི་བཟའ་བར་བཙོན་པ་མཁོང་།
དེ་བསྲུང་སླབ་དུ་ཕྱས་པོ་ནི། ཆོས་འགྱུར་མེད་པར་བདག་གིས་བྱིན། 108

ཤི་བིར་སྐྱེས་ཆོ་ལོང་བ་ལ། མིག་ནི་ཟུང་དག་བདག་གིས་བྱིན།
ཁྲ་ལས་སྐྱེས་བའི་འཇིགས་བ་ལས། ཕྱག་རོན་རང་གི་སྲོག་གིས་བསྲུངས། 109

ཟླ་བའི་འོད་དུ་གྱུར་ཆེ་ཡང་། དྲག་པོའི་མིག་ལ་མགོ་བོ་བདུང་།
སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་བོདྷི་ཀྱན་དང་། བྱ་དང་ཆུང་མ་སོགས་ཀྱང་བྱིན། 110

ས་སྟོང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། དེ་སྐད་སྨྲས་པའི་ཚིག་པོ་མཆོག།
གསོན་མིན་ཤི་བ་མ་ཡིན་བཞིན། དབང་པོ་གདུང་བས་ཉེན་པར་གྱུར། 111

དེ་ནས་སོག་ལེ་རྟོན་པོ་ཡིས། སྐུ་ལུས་བཙད་པའི་བྱ་བ་དག།
བགོམ་པར་མི་རྣམ་གྱོལ་པོ་དེ་བཀས། *བཟོ་བོ་དག་ལ་བསྐོས་པར་གྱུར། 112

མྱ་ངན་བྲག་པོས་འབངས་དེ་དག། བཙུ་བྱིན་སྐུ་ཡིས་ནོམ་རྩོངས་ཏེ།
ཇི་ཞིག་ལྟར་སྡེས་ས་བདག་གིས། ལུས་ནི་གཅོད་ལ་ཡང་དག་ཞུགས། 113

སོག་ལེ་རྣོ་ཞིང་རྩུབ་པ་ཡིས། མི་བདག་ནོམ་འགྱུར་མི་མངའ་བའི།
ལུས་ཕྱེད་ནོམ་པར་བཙད་པའི་ཚེ། ས་ནི་ཡང་དག་གཡོས་པར་གྱུར། 114

སྐར་མདའ་ལྟུང་བའི་གོས་དམར་ཅན། བྱོ་སྐར་འཁྲུགས་ཤིང་སྐྲ་ཆེན་སྐྲོགས།
མཆེ་མའི་ཐེགས་པའི་ཆོགས་ལྟུང་ཞིང་། མཁའ་ནི་སྐྲ་བཅས་ཏུ་བ་བཞིན། 115

---

*ཡ་ལ་གཏ་ཞེས་བྱ་བ་བཟོ་བོ་།

पुरा दृष्ट्वोद्यतां व्याघ्रीं क्षुत्क्षामां पोतभक्षणे।
तद्रक्षायै मया दत्तं शरीरमविक्षरिणा॥ १०८॥

शिविजन्मनि चान्धाय दत्तं नेत्रयुगं मया।
रक्षितश्च स्वदेहेन कपोतः श्येनकाद् भयात्॥ १०९॥

चन्द्रप्रभावतारे च रौद्राक्षायार्पितं शिरः।
सर्व्वस्वपुत्रदारादि दत्तं चान्येषु जन्मसु॥ ११०॥

इत्युक्ते बोधिसत्त्वेन भूभुजाममात्यवरः।
न सजीवो न निर्जीव इवाभूत् व्यथितेन्द्रियः॥ १११॥

अलङ्घ्यशासनेनाथ राज्ञा क्रकचधारया।
नियुक्तौ पलगण्डाख्यौ शरीरच्छेदकर्म्मणि॥ ११२॥

तौ तीव्रशोकविवशौ शक्रमायाविमोहितौ।
कदाचिदिव भूभर्त्तुर्देहच्छेदे समुद्यतौ॥ ११३॥

नृपतेर्निर्व्विकारस्य क्रूरक्रकचधारया।
विदार्य्यमाणे देहार्धे पृथिवी समकम्पत॥ ११४॥

भ्रष्टोल्का रक्तवसना निर्घातच्युततारका।
द्यौः सशब्दं रुरोदेव कीर्णाश्रुकणसन्ततिः॥ ११५॥

མི་རྟང་གཟིགས་པས་དབུགས་ཇོ་ཡི། སྡུག་བསྔལ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའ་བྱུར།
ཉི་མ་དུལ་གྱིས་གོས་དག་གིས། ཐུབ་དུ་གདོང་ཕ་བསྒྲིགས་པ་བཞིན། 116

སྐྱེ་གཤེའི་མགོན་གྱི་ལུགས་ལ་དེར། སོག་ལེགས་ཀ་ཁ་གས་པས་སྐྱེ་གཤེ་རྣམས།
ངུས་ཤིང་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཡི། སྐུ་སྣ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་ངེས་བཀང་། 117

མི་བདག་སྙིང་སྟོབས་མ་བྱི་ན*། བཙོ་བྱིན་གཉིས་སྐྱེས་མདོག་དབྱིབས་ཅན།
ཡ་མཚན་འགྲོད་པས་རོན་བ་ཡི། ཞེམས་ཀྱིས་མཁྲོང་ནས་རིང་ཉིག་བསམས། 118

འདི་ལ་ཁྲོ་ཆེན་འདི་ཡི་ཡིད། གཞན་གྱི་དོན་དུ་གདུང་བ་ལ།
སྙིང་རྗེ་བས་ཀྱང་མཉེན་པ་དང་། རྟོ་རྗེ་བས་ཀྱང་སྤ་བ་ཐོག། 119

ཀ་མ་བདག་ཉིད་ཆེ་སྤྲོད་ཚུལ། གྲུ་མཆོ་བས་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཟབ།
རི་རབ་པས་ཀྱང་ཡང་དག་མཐོ། མཐོ་རིས་པས་ཀྱང་ངོ་མཚར་བཅས། 120

ཀྱེ་མ་སྤྲོག་ནི་འབྱོ་ན་ཡང་། སྙིང་སྟོབས་གྲུ་མཆོ་སྙིང་སྟོབས་ལྷན།
དམ་པ་ཡ་ངར་ལྷུང་ན་ཡང་། ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་མི་ཉམས་བཞིན། 121

མིག་སྟོང་ལྷན་པས་དེ་བས་མས་ཆོ། ས་ཡི་བདག་པོའི་ལྟེ་བོ་ན།
ལུས་ཕྱེད་ངེས་པར་བཅད་ནས་ནི། ས་ལ་སྐུད་དུ་ལྷུང་བར་གྱུར། 122

ལུས་ནི་རོ་མ་གཉིས་གྱུར་ཀྱང་དེ། དགའ་དང་སྤྲོ་བའི་ཇང་བཞིན་གྱུར།
འབྱུང་པོ་ཀུན་ཡོངས་ཀཡུབ་པ་ཡི། སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་སྤྲོག་ནས་བཟུང་། 123

* མ་ཐེ་བ (undiminished).

वैश्रसालोकनोद्भूततीव्रदुःखासहिष्णुना।
तूर्णं रजःपटेनेव रविणा पिहितं मुखम् ॥ ११६ ॥

तस्मिन् प्रजाः प्रजानाथे क्रकचाक्रान्तविग्रहे।
चक्रन्दुः पूरिताक्रन्दा दिग्वधूभिः प्रतिस्वनैः ॥ ११७ ॥

अनुच्छसत्त्वमालोक्य नृपं शक्रो द्विजाकृतिः।
विस्मयानुशयाक्रान्तचित्तश्चिरमचिन्तयत् ॥ ११८ ॥

अहो महामतेरस्य करुणाकोमलं मनः।
प्राप्तं परार्थपीडासु वज्रादपि कठोरताम् ॥ ११९ ॥

सागरादपि गम्भीरं मेरोरपि समुन्नतम्।
चिदिवादपि साश्चर्यमहो वृत्तं महात्मनाम् ॥ १२० ॥

अहो प्राणप्रवासेऽपि सत्त्वं सत्त्वमहोदधेः।
साधोरिव विपत्पाते महत्त्वं नावहीयते ॥ १२१ ॥

इति चिन्तयति क्षिप्रं सहस्राक्षे क्षितिप्रभोः।
नाभेरधःशरीरार्द्धं निष्कृत्तमपतत् क्षितौ ॥ १२२ ॥

स द्विधाभूतदेहोऽपि हर्षोत्साहमयोऽभवत्।
सर्व्वभूतपरित्राणसत्त्वेन धृतजीवितः ॥ १२३ ॥

*དཔལ་བཀའ་ཡིས་ལུས་ཕྱེད་ནི། སྐྱར་ནས་ཉམས་པ་ཧོལ་དུ་གནས།
ཡོངས་རྫོགས་ལུས་ནི་ཡང་དག་ལངས། བྱམ་ཟེ་ཡིས་ནི་དེ་ལ་སྐྱེས། 124

ཇེ་མ་ཀྱེལ་པོ་ཁྲིད་ཀྱི་ནི། རྩོལ་མེད་ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིས།
དཀྱེལ་བྱལ་མཆོད་འོས་ཁྱད་པར་དུ། དྲི་མེད་བཀས་པས་ཧོམ་པར་མཛེས། 125

ཁྲིད་ཡིད་ཧོར་བྱ་དྲི་མེད་དང་། མཆོངས་པ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པ།
ཀེ་མ་བྱེད་†པོ་རྣོངས་པ་དག། དཔེ་ཡིས་ཀྱང་ནི་ཤིན་དུ་དབྱལ། 126

དྲང་ཞིང་རབ་རྒྱམ་མངར་བས་ཁེངས། མཐོ་ཞིང་བཅད་པར་བྱུང་པ་ཡིས།
བྱར་ཤིང་སྡོང་པོ་ལྟ་བུ་ཡི། གཞན་དོན་བཟོད་དཀའི་གདུང་བ་བཟོད། 127

འདི་སྐྱས་བྱམ་ཟེའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི། བཙུ་བྱིན་དྲན་པ་ལས་སྐྱེས་པ།
ཡང་དག་གསོ་བྱེད་སྐྱབ་གྱི་ཚོགས། བདུད་རྩིའི་ཁུ་བས་དེ་རྫོགས་བྱས། 128

དེ་ནས་‡བྱད་གཟུགས་གསལ་བར་བྱས། ཡོངས་སུ་ཚོམ་ནས་བཙུ་བྱིན་གྱིས།
རང་གི་ལུས་ཕྱེད་ལེགས་སྐྱར་བའི། ས་ཡི་བདག་པོ་རབ་དུ་བསྐྱགས། 129

དེ་ནས་མེ་ཏོག་དཀར་པོའི་ཚོགས། མཁའ་ལས་རབ་དུ་ཕྱུང་བྱུང་པས།
དེ་ཚེ་ས་གཞི་དག་ཞིང་དུགོད། བྱེ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུས་མཛེས། 130

དེ་ལྟར་བྱུང་པས་མཚོར་སྐྱེས་པ། ཐུབ་པས་སྐབས་དེར་དེ་ལ་ནི།
བཙུན་མོ་དཔག་མ་བྱིན་བའི་འོད། ཁྱེར་ཏེ་མངོན་དུ་ཐོགས་ནས་ཕུལ། 131

---

* དེ་ † ཇེ་པོ་ (ཛེཔཐཿ). ‡ ཇེ་ ཁཏྲཔཱ་ (আকার).

तदाश्रया शरीरार्द्धे श्लिष्टे सम्पूर्णविग्रहः।
स्वस्थक्षितिः समुत्थाय ब्राह्मणस्तमभाषत ॥ १२४ ॥

अहो विराजसे राजन् पूज्यं विरजसस्तव।
निर्व्याजदेहदानेन विशेषन्तु भवद्यशः[1] ॥ १२५ ॥

त्वन्मनोमणिविमल्यतुल्यं किञ्चिदकुर्व्वतः।
उपमानेन दारिद्र्यमहो मुग्धस्य वेधसः ॥ १२६ ॥

क्षत्तः सुवृत्तः सरलः परार्थे मधुराशयः।
सहसे दुःसहां पीड़ामिक्षुकाण्डमिवोन्नतः ॥ १२७ ॥

इत्युक्त्वा ब्राह्मणाकारः शक्रस्तं स्मृतिजन्मभिः।
सञ्जीवन्नौषधिजातैः सुधास्यन्दैरपूरयत् ॥ १२८ ॥

ततः प्रकटिताकारः परितोषात् पुरन्दरः।
सुश्लिष्टनिजदेहार्द्धं प्रशशंस महीपतिम् ॥ १२९ ॥

अथाम्बरान्निपतितः सितकुसुमसञ्चयः।
तत्कालोल्लासितक्षोणीहर्षहास इवाबभौ ॥ १३० ॥

अथान्तरे मुनिस्तस्मै प्रियां जायां जयप्रभाम्।
आदायाभ्येत्य तद्वृत्तं जाताश्चर्य्यो न्यवेदयत् ॥ १३१ ॥

---

१ Orig. विशेषद्यशः।

ནོན་དག་རང་གི་གྲགས་པ་བཞིན། བཙུན་མོ་དེ་དང་ཡང་དག་འགྲོགས།
གཅིག་ལ་ནོན་འགྱུར་མི་མངའ་བ། བསྟོད་བྱེད་བྱིས་དེས་ཡིས་སྨྲ། 132

དེ་ནས་རབ་མཆོག་སེང་གེའི་ཕྱི། བི་ཤྭ་ཀཱརས་སྐྱེལ་པ་དང་།
རིན་ཆེན་ཆར་གྱིས་རབ་གང་བའི། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་སང་ཐང་ན། 133

ཟླ་ཡི་དབང་པོས་བསྟན་པ་བྱས་ནས། བཙུན་མོར་བཅས་པ་མངོན་དབང་བསྐྱེད།
སྨིན་པའི་བསོད་ནམས་མཐུས་བསྐྱེན་པའི། དག་བས་སྐྱེ་གྱི་ཚོར་པར་བྱས། 134

འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ནི། ཡང་དག་སྒྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་བྱས།
ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ། མངོན་འཚང་གྱི་ཡིད་རབ་དག་རྒྱུར། 135

གྱུལ་པོའི་ཐུགས་ནི་བྱམས་པ་དང་ལྡན་སྙིང་རྗེ་དར་བས་སྙིང་སྟོབས་གྲུབ།
ནོམ་པར་དག་ཅིང་ཐོང་བའི་གདུང་བ་རབ་ཞིའི་འབྲས་གྱིས་དག།

རབ་སྟེར་རབ་དགའི་ཚུ་ཡིས་བགྱིས་པའི་མིག་གིས་བལྟས་ནས་སྐྱབས་བྱེར་པའི། 136
བསྟོ་བྱེད་འཆི་མེད་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ཡི་གྲགས་བས་ཀྱེབས་པ་དག་དུ་སོང་།

དེ་སྟར་དེ་ནི་ལྷ་ཡི་ཚོགས་དང་བྲག་པ་གཅིག་སྨིན་དང་།
ལྷོ་འཕྲེའི་དཔང་གི་སྤྱི་ཐང་མཛེས་པའི་བྱག་པས་མཆོད་སྐོན་མཐུ།

ས་ནོམས་དག་ནི་མཐོ་རིས་བརྐོག་བྱས་བྱས་ཤིང་བསྲུང་ཆུས་ལ།
སྨིན་བྱལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་མཛེས་པ་ཐོབ་སྐོན་བྱང་ཆུབ་སེམས། 137

---

* (ཀུ་ལཀ)

पूतया[1] सङ्गतः पत्न्या स्वकीर्त्त्येव विशुद्धया।
उवाच पृष्टः शक्रेण निकारे निर्विकारितः ॥ १३२ ॥

ततः सिंहासने दिव्ये वि॰ कर्म्मविनिर्म्मिते।
रत्नवर्षसमाकीर्णे जम्बुद्वीपे स भूपतिः ॥ १३३ ॥

अभिषिक्तः सुरेन्द्रेण प्रसाद्य दयितासखः।
दानपुण्यप्रभावोत्थकुशलव्यापितप्रजः ॥ १३४ ॥

समाप्तसत्त्वसंसारसन्तारणकृतव्रतः।
सम्यक्सम्बोधिसम्बुद्धमनाः प्रमुदितोऽभवत् ॥ १३५ ॥

मैवं चेतस्तरुणकरुणं सत्त्वसिद्धं विशुद्धम्
आपन्नार्त्तिप्रशमनफलस्फीतमात्मप्रदानम्।

दृष्ट्वा राज्ञः प्रमोदसलिलक्षालिताक्षो[2] विलक्षः
शक्रः प्रायादमरनगरीं पूरितां तद्यशोभिः ॥ १३६ ॥

इति स विबुधवृन्दैः सिद्धयक्षोरगेन्द्रैः
पुलकरुचिरवक्त्रैरर्च्यमानप्रभावः।

अवनिमवनशक्तः कल्पयन्नाककल्पाम्
अभवविभवशोभामाप्तवान् बोधिसत्त्वः ॥ १३७ ॥

---

१ Orig. पतया। २ Orig. प्रमोदसलिलक्षालितां भो।

སྟོན་བྱང་ཡང་དག་བརྗོད་པ་ཡིས། སྤྱིན་པ་ཁྱད་འཕགས་གསལ་བྱེད་ཅིང་།
དགེ་སློང་ནོམས་ལ་གདོམས་པའི་སྒྲ། བཅོམ་ལྡན་ཀྱིལ་བ་དེ་སྐད་གསུང་། 138

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དཔང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་དཔལ་གྱི་
སྟེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་གཉིས་པོའོ།།། ॥

पूर्व्वावतारसंवादे दानोत्कर्षमुदाहरन्।
उपदेशाय भिक्षूणामित्याह भगवान् जिनः॥ १३८॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
श्रीसेनावदानं नाम द्वितीयः पल्लवः॥

A list of those cases, in which apart from evident clerical errors and slips, some changes might have been made either in spelling or in grammar to conform to the rules of ordinary Sanskrit, is subjoined.

		WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.	SUGGESTED ALTERATIONS.
3rd Pallava.			
Sloka	16	गोविन्दो नाभिगर्भेण	गोविन्दनाभिर्गर्भेण
,,	21	पाथेयमन्ये	पाथेयमन्त्ये
,,	22	ह्रपो वधूवचः	ह्रपवधूवचः
,,	,,	जने	जनः
,,	26	तुरितं	दुरितं
,,	28	पुष्परत्नध्वजं ह्रचं पताका॰	पुष्परत्नध्वजच्छ्रचपताका॰
,,	41	सोच्छासेनेव	सोच्छ्वासेनेव
,,	55	सर्व्वार्थसार्थ॰	सर्व्वार्थिसार्थ॰
,,	66	वेगमं	वेश्मसं
,,	77	यात्यनुकम्पताम्	यात्यनुकम्प्यताम्
,,	81	तूर्णं	तूर्णं
,,	99	श्रक्षानां	रुक्षानां
,,	107	वनमवविगाह्यताम्	वनमेव विगाह्यताम्
;,	118	बभूव दृष्टि॰	बभूवादृष्टि॰
,,	122	संसारवैमुख्यः विवेक॰	संसारवैमुख्यविवेक॰
,,	123	न देयं	नादेयं
,,	124	तथेत्यवधार्य्य	तथेत्याधार्य्य
,,	138	मनोदृत्तिरिव न सुखतां	मनोदृत्तिरिव निःसुखतां
,,	146	भोगत्रणो नैव	भोगत्रणेनैव
,,	148	निलयं	निलये
,,	149	विस्रष्टाः	विस्रष्टाः
,,	150	विश्वस्त॰	विश्रस्त॰
,,	155	न	नु

WORDS AS THEY OCCUR IN THE XYLOGRAPH.		SUGGESTED ALTERATIONS.
3rd Pallava.		
Śloka 156	ऋण०	ऋणं
„ 158	कृपाकोमलचित्तदृत्तैः	कृपाकोमलचित्तवृत्तैः
„ 161	कृशंसदृत्तैः	कृशंसवृत्तैः
„ 164	सहर्षः	स हर्षं
„ „	°मनोरूथेन	°मनोरथस्य

CORRIGENDA.

Page 59	मान्धातावदानम् ॥ ४ ॥	मान्धात्रवदानम् ॥ ४ ॥

PALLAVA III.

S'loka	5	अतः	श्रुतः
,,	6	འདྲིན་	འཇོག་
,,	21	བྱོས	བྱོལ
,,	,,	སྟུག་བསྔལ་	སྟུག་བསྔལ་
,,	56	མི་འཆོ	མི་འཆོ
,,	59	पानभोजनम	पानभोजनम्
,,	64	འཆོ་བ་མེད	འཆོ་བ་མེད་
,,	82	गजम	गजम्
,,	102	भृङ्गते	भुङ्गते
,,	106	བཅོ་བ་	བཟློ་བ་
,,	116	བྱང	བྱོང་
,,	117	བྱུང་	བྱུང་
,,	133	एकाकौनं	एकाकिनं
,,	154	दृत्यर्थिताः	दृत्यर्थितः
,,	160	सरक्त०	स रक्त०
,,	168	०र्भागव०	र्भार्गव०
,,	176	རང	རབ་

PALLAVA IV.

S'loka	1	अति	श्रुति
,,	35	སྟུག་བསྔལ་	སྟུག་བསྔལ་

मणिचूडावदानम् ॥ ३ ॥

मान्धातावदानम् ॥ ४ ॥

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་གཙུག་ནོར་གྱིས། ३

ང་ལས་ནུ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱོལ།། ৫

Chapter III.

ཡལ་འདབ་གསུམ་པ།

གཙུག་ན་ཏོར་བྱའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ནི།

འགྲོ་འདིར་སྨོས་པ་མ་དང་བྱང་རིན་ཅེན་ཚོགས།
ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་དག་ལས་སྐྱེ་བར་ལྷག
སྐུ་ཞིག་ཀྱང་ནི་རབ་དུ་གསལ་བ་ཏེ།
བདེ་བར་འགྲོ་བ་སྐྱེས་བྱ་རིན་ཅེན་སྐྱེས། 1

*བ་གམ་འདོད་ཆོགས་ག་བྱར་བྱིས། ཡོངས་སུ་དཀར་པོའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི།
སྤྲ་ཀེ་དེ་ཞེས་བྱ་བསྟེ། སྐལ་བཟང་ས་ཡི་ཐིག་ལེ་ཡོད། 2

འཇུག་ངོགས་བཞིན་དུ་བསྟེན་འོས་གང་། བསོད་ནམས་བྱེད་གཙང་གཟི་བྱིན་དང་།
སྐྱིང་སྟོབས་རང་བཞིན་གང་གླུ་ལྟར། ཏེ་མེད་ཡིད་སྐན་དག་དུ་གནས། 3

ནམ་ཞིག་གྲགས་པའི་མེ་དོག་ལྟེག། བསོད་ནམས་དྲི་བཟང་རབ་དུ་གྱོས།
ལེགས་བྱས་སྐྱེད་ཚལ་དགའ་སྟེར་དུ། གྲོང་ཁྱེར་པ་ནོམས་རབ་དུ་རྩེན†། 4

དེར་ནི་སངས་དག་ཆུ་གཏེར་ཆེ། རབ་མང་ཡོན་དན་རིན་ཅེན་དང་།
གྲགས་པའི་རི་བོང་མཚན་མ་བསྐྱེད། གསེར་གྱི་གཙུག་ཕུད་ཅེས་གྲགས་བྱུང་། 5

---

* ཚཽ་ཧི། † རྩེ, རབ་ཏུ།

तृतीयः पल्लवः ।

मणिचूड़ावदानम् ।

अस्मिन्नद्भुतसर्गे मकराकरजायमानमणिवर्गे ।
कोऽपि प्रकटितसुगतिः पुरुषमणिर्जायते ॥ १ ॥

अस्ति सौभिप्रभापूरकर्पूरपरिपाण्डुरम् ।
साकेतनाम नगरं सौभाग्यतिलकं भुवः ॥ २ ॥

सेव्यैः[२] प्रभासच्चमयै र्गङ्गाविमलमानसैः ।
तीर्थैरिव स्थितं यच्च प्रविचैः पुण्यकर्तृभिः ॥ ३ ॥

यशःकुसुमिते यच्च पुण्यसौरभनिर्भरे ।
रमन्ते सुकृतोद्याने नन्दने पुरवासिनः ॥ ४ ॥

तत्राभूत् भूपतिर्भूरिगुणरत्नमहोदधिः ।
भूतिर्यशःशशाङ्कस्य हेमचूड़ इति श्रुतः ॥ ५ ॥

---

१ सौभि (dome). २ Orig. सेव्यैः ।

དཀག་དྲུ་དམ་པས་བསྟེན་འོས་ཤིང་། རྩོད་དྲས་རབ་དུ་འཕྲོག་བྱེད་པ།
རྗོགས་སྡེན་ལྷ་བྱ་གང་གིས་ནི། སྐྱེ་བོ་ཆོས་ནོམས་འཇིན་པར་བྱས། 6

སངས་གཏག་བཟོད་ལ་ཀུན་ཆགས་ཤིང་། དཔལ་ཀྱིས་དཀྱིས་གྱར་སྐྱིང་རྗེ་དགའ།
རབ་གྲགས་ལ་ཡང་དབང་ཐུལ་གང་། སྐྱེ་ཀུ་ནོམས་ཀྱི་དགའ་བྱེད་གྱུར། 7

མི་གསོད་མཆོད་སྦྱིན་བསྒྲབ་ལྡན་པ། གང་གི་བསོད་ནམས་མི་འཇིགས་ཡོན།
འཆི་མེད་སྒྲ་*དབྱངས་ཡོངས་རྫོགས་པ། འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་བྱིན་པར་གྱུར། 8

མཐུ་དང་ལྡན་ཡང་གང་མ་རྟོག། ཧོམ་པར་འབྱོར་ཡང་སྐྱན་པར་སྨྲ།
རྗེ་ཉིད་ཡིན་ཡང་བཟོད་ལྡན་ཚུལ། ལང་ཚོ་ལྡན་ཡང་དྲང་པོ་ཐུལ། 9

མཐོན་པོར་གྱུར་པའི་ཟབ་མོ་དང་། རྒྱབའི་འོད་ཟེར་དཔའ་བོ་དང་།
སངས་ཀྱི་འཇིག་པ་དམ་པའི་ཆྱོགས། གང་གི་ཡ་མཚན་བྱས་པར་གྱུར། 10

བྱོལ་པོ་དེ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི། བྱོན་ནི་གཉིས་ཤིག་བྱུང་གྱུར་ཏེ།
གཅིང་པ་རྗོགས་པའི་སྐྱིང་རྗེ་དང་། ལེགས་བྱས་དཔལ་ནི་དར་བབ་པའོ། 11

པདྨའི་འབྱུང་གནས་དེ་ཡིས་ནི། ལྷ་མོ་མཛེས་ལྡན་དགའ་མར་གྱུར།
སྤྲ་དྲོའི་དཔལ་བཞིན་དཀར་བྱ་ནི། སྐྱོན་མེད་དགའ་བ་མངོན་པར་འཆར། 12

ལུགས་ནི་རྗེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དང་། དཔལ་ནི་འབར་བ་གཅིང་བ་དང་།
མཛེས་པ་ཉིད་ནི་ཁྱིམས་ཀྱིས་བཞིན། དེ་ནི་བྱོལ་པོས་རྒྱ་བས་མཛེས། 13

* Sound and voice.

सदा सदाश्रयार्हेण कलिकालापहारिणा।
कृतः कृतयुगेनेव येन धर्म्मधरो जनः॥ ६॥

महीपतिः क्षमाशक्तः श्रीहृतः करुणारतः।
वल्लभोऽभूत् प्रजानां यः प्रख्यातो विजितेन्द्रियः॥ ७॥

अमरासवसम्पूर्णामहिंसासचदीक्षितः।
ददौ यः सर्व्वभूतानां पुण्यामभयदक्षिणाम्॥ ८॥

निर्मदो यः प्रभावेऽपि विभवेऽपि प्रियंवदः।
क्षमाशीलः प्रभुत्वेऽपि यौवनेऽपि जितेन्द्रियः॥ ९॥

गम्भीरेणोन्नतिमता शूरेण शशिकान्तिना।
सत्पक्षेण क्षितिभृता येनातन्यत विस्मयः॥ १०॥

राज्ञस्तस्याद्वितीयस्य बभूवाभरणद्वयम्।
त्यागपूर्णञ्च कारुण्यं तारुण्यं सुकृतश्रियः॥ ११॥

पद्माकरस्य तस्याभूत् देवी कान्तिमती प्रिया।
प्रभातश्रीरिव सदा निर्दोषाभ्युदयोत्सवा॥ १२॥

नीतिः प्रभुगुणेनेव त्यागेन श्रीरिवोज्ज्वला।
रराज राजचन्द्रेण सा शीलेनेव चारुता॥ १३॥

དོག་ཀུ་དགའ་བྱེད་སྐྱེ་བ་དག། རབ་བཀྲམ་ཚོམ་བར་གྱུར་བ་དེས།
སལ་འཛོག་མཆོག་ཀུ་མཛེས་གྱུར་བ། མཁྲ་རིས་དཔལ་གྱི་ལྷུན་པོ་བཞིན། 14

རྡེ་ལས་དུས་སྐུ་དགེ་བའི་གནས། མངལ་ནི་དེ་ཡི་བཟང་གྱུར་ཏེ།
འཇིག་རྟེན་པད་ཀློ་འབྱོར་བའི་སྐད། ཙཱ་དི་དེ་ཡི་ཉིན་བྱེད་བཞིན། 15

བདུད་རྩིའི་ཟིར་གྱི་ཆུ་གཏེར་རྒྱས། ཚངས་པའི་པདྨ་ཁྲུག་འཁྱགས་སྟེ།
དགའ་ཐྱེད་དགའ་གིས་སྐྱབ་ཤིང་བཞིན། དེ་ནི་མངལ་གྱིས་མཛེས་པར་གྱུར། 16

དེ་ཡི་མངལ་གྱི་མཐུས་སྐྱེད་པའི། མངོན་པར་འདོད་བཞིན་མི་བདག་གིས།
མངོན་པར་འདོད་ལས་མངོན་ལྷག་ཅོར། སྐྱོང་བའི་ངོན་མཐུན་ཀུན་ལ་བྱིན། 17

སྐར་ཡང་ས་བདག་གིས་སྐྱེད་བྱེས། དགེ་བའི་མངལ་དང་ལྡན་པ་དེ།
དབྱངས་ཚ་མ་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱིས། དམ་ཆོས་ནོམ་པར་བཤད་པ་བྱས། 18

ཡོངས་རྫོགས་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་གི། ཆོས་གཏེར་བསྐྱབ་པ་རབ་འཛོད་པས།
ཐོང་ཁའི་སྐུགས་བསྟལ་ཀྱིས་པ་ལས། དོག་ཀུ་བསྲུངས་ཤིང་རབ་ཏུ་བསྲུང་། 19

འབྲོག་དགོན་བཀྲིད་དཀར་ཡོངས་སྐྱང་འཛིག་རྟེན་གི།
ཕ་རོལ་ལམ་དུ་གདུང་བས་ཉིན་ནོམས་ལ།
ཡིད་འོང་རབ་ཀྱིས་འབྲས་བུས་རྫོགས་པའི་ཕྱོགས།
ཀྱིབ་ཤིང་ཆོས་དང་མཚུངས་པ་གཉེན་ཡོད་མིན། 20

सदानन्दनविख्यातयशःप्रसरया तया।
मेरुस्त्रिदिवलक्ष्येव बभौ भूमिभृतां वरः॥ १४॥

काले कल्याणनिलयं भर्त्तुः सा गर्भमादधे।
भूत्यै भुवनपद्मस्य दिवाकरमिवादितिः॥ १५॥

अरणिः पावकेनेव वेलेवाब्धेः सुधांशुना।
ब्रह्माजेनेव गोविन्दो नाभिगर्भेण सा बभौ॥ १६॥

तस्या गर्भानुभावेन दोहदाभिमतं नृपः।
ददौ सर्व्वार्थिसार्थेभ्यो वाञ्छिताभ्यधिकं वसु॥ १७॥

पुनर्भूमिभुजा पृष्टा दोहदं शुभगर्भिणी।
सरस्वतीव सा चक्रे स्वयं सद्धर्म्मदेशनाम्॥ १८॥

पूर्णपुण्यमणिर्धर्म्मनिधिर्विधिसमुद्भृतः।
विपद्विपुलदुःखेभ्यः सदा रक्षति रक्षितः॥ १९॥

कान्तारदुर्गेषु परिच्युतानां
तापातुराणां परलोकमार्गे।
स्निग्धः प्रवृद्धः फलपूरिताशः
छायातरुर्धर्म्मसमोऽस्ति नान्यः॥ २०॥

རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བ་ཐོང་བ་བའི་དུག་ལ་ནོར་བ་སྟུང་
ལ་ལག་པའི་མཆེལ་པ་སྟེ།
སྨྲོང་ལ་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་འགྲོ་ལ་ཕྱིན་བའི་ཤིང་དེ་
ལམ་གཞན་དག་ལ་ལམ་བྱེ་བཟློག་ས།
སྡུག་བསྔལ་ནད་ལ་སྨན་ཆེན་དང་ནི་སྦྱིད་པའི་འཇིག་པ་
ཀུན་འཁྲུགས་བསམ་པ་དབུགས་འབྱིན་པ།
གཏུང་བ་དག་ལ་ཟས་དན་ནགས་ཚལ་བདེན་པའི་མཛའ་
ཤེས་ཆོས་ནི་དམ་པ་ནོམས་ཀྱི་གཉེན། 21

དེ་སོགས་མི་བདག་བཙུན་མོའི་ཆོག། དཀར་བའི་ཆོས་ནི་ཐོས་བྱུང་ནས།
དཔལ་ལྡན་འགྲོ་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ། དམ་ཆོས་གཅིག་ཡུལ་སྐྱབས་སུ་བྱུས། 22

དེ་ནས་དུས་ནི་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ། མཁའ་ལ་བདུད་རྩིའི་འོད་ཟེར་བཞིག
འགྲོ་བའི་རབ་རིབ་འཇོམས་པའི་བྱ། ལྟ་མོ་ལ་ནི་བཅས་པར་བྱུས། 23

དེ་ཡི་གཏུག་གྱོན་ནོར་བུ་ནི། ལྟག་སྐྱེས་དག་ཏུ་སྐྱེས་བྱུར་དེ
སྐྱེ་བ་གཞན་སྤར་འགྲོགས་པ་ཡི། དབེན་པ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་མེད། 24

དེ་ཡི་གཏུག་ན་གང་འོད་མཐུས། མཚན་མོ་ཉིན་དུ་བགྱིད་པ་ཡིས།
ནོར་བུ་བསོད་ནམས་ལ་སྐྱེས་པ། *རབ་སྡུག་དེ་ཡིས་མཛེས་པར་བྱུས། 25

* སུབྷགा ।

आलोकस्तिमिरे[1] विपद्विषमणिः पाते करालम्बनम्
यात्राकल्पतरुर्जगज्जयरथः पाथेयमन्ये पथि।
दुःखव्याधिमहौषधं भवभयोद्भ्रान्ताश्रयाश्वासनम्
तापे चन्दनकाननं स्थिरसुहृद्धर्म्मः सतां बान्धवः॥ २१॥

इत्यादिधर्म्मधवलं श्रुत्वा नृपो वधूवचः।
धर्म्मैकशरणः श्रीमान् बभूव भुवने जने॥ २२॥

ततः कालेन सम्पूर्णं द्यौरिवामृतदीधितिम्।
असूत दारकं देवी[2] जगत्तिमिरदारकम्॥ २३॥

अजायतास्य सहजश्चूड़ालङ्करणं मणिः।
प्राग्जन्मान्तरसंसक्तो विवेक इव निर्म्मलः॥ २४॥

स बभौ सुभगस्तस्य[3] मूर्द्धि पुण्यमयो मणिः।
यस्य प्रभाप्रभावेण यामिन्यो दिनतां ययुः॥ २५॥

१ Orig. आलोके तिमिरे।
२ Orig. has also another reading वा चि।
३ Orig. स बभौ भगस्तस्य।

གཅོག་ཏོར་དང་བཅས་ཤོར་བྱ་དེའི། བདུད་རྩི་ཁྲུ་བའི་ཐིགས་པ་ཡིས།
ལྷགས་ཀོམས་སྐྱུར་དུ་ཞི་བ་དང་། གསེར་དུ་བསྐྱབ་པ་ཉིད་དུའང་བགྱིད། 26

དེ་ནས་སྐྱེ་དྲན་བྱིས་པ་དེའི། ཆོག་གིས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
ཤོར་བྱའི་བཅུད་འབྲུངས་གསེར་ཀོམས་ཀུན། སྨྱོང་བ་ཆོམས་ལ་ཏོག་དུ་བྱིན། 27

དེ་སྐྱེས་ཆོ་ན་ལྟ་ཀོམས་ཀྱིས། མཁའ་ལ་བྱོང་ཁྱེར་མེ་ཏོག་དང་།
རིན་ཆེན་གྱོལ་མཚན་གདུགས་དང་ཀི། བ་དན་རྒྱང་གཡབ་གོས་ཀྱིས་བཀབ། 28

ཤིན་དུ་གསལ་བར་བསྒྱིད་པ་ཡིས། རིག་པ་ཀུན་གྱིས་ཀོམ་མཛེས་བདག།
དེ་མིང་མི་བདག་གིས་མཛད་པ། བཅོག་ན་ཆོར་བྱ་ཞེས་སྨྲ་བགས། 29

ཡོངས་འདུ་དག་གི་ཚུ་གཉེར་བཞིན། བྱ་སྐྱེས་མངོན་པར་སྐྱེས་པ་དེས།
ཡབ་ཀྱི་བསམ་པ་དགའ་བ་ཡི། བདུད་རྩིས་རབ་དུ་ཞུམ་པར་བྱས། 30

ཞུམ་བས་པོ་ལེ་མི་བཞིན་དང་། གཞོན་ནུས་དེ་ཡི་སྲས་མོ་བཞིན།
མཆོད་པར་འོས་པར་སྐྱེས་པ་ཡིས། གཞོན་ནུ་དེ་ཡི་ཡུམ་ཡང་མཛེས། 31

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ས་ཡི་བདག། བསོད་ནམས་ཐེམ་སྐས་དག་ལ་ནི།
ལྷ་ཡི་གནས་སུ་ཡང་དག་འཛེགས། གཅོག་ན་ཆོར་བྱ་མི་བདག་བྱུར། 32

སྨྱོང་བ་ཆོམས་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་ཆོར། དེ་ཡི་སྲིན་བས་ཡོངས་ཁེངས་བས།
བསོད་ནམས་བདེ་སྐང་འཛིག་རྟེན་ཀ། ཡོངས་པར་གྱུར་མེད་སྨྱོང་བའང་མེད། 33

सोष्णीषस्य मणेस्तस्य पीयूषस्यन्दिविन्दवः।
नयन्ति हेमतां लोहं तुरितं शमयन्ति च ॥ २६ ॥

शिशोर्जातिस्मरस्याथ वचसा तस्य भूपतिः।
ददौ हेम सदार्थिभ्यः सर्व्वं मणिरसोद्भवम् ॥ २७ ॥

पुष्परत्नध्वजं छत्रं पताकाव्यजनांशुकैः।
अपूरयन् पुरं व्योम्नः तस्य जन्मनि देवताः ॥ २८ ॥

सुप्रकाशोदिताशेषविद्याविद्योतितात्मनः।
मणिचूड़ इति ख्यातं नाम तस्याकरोन्नृपः ॥ २९ ॥

स चकाराशयं हर्षपीयूषोच्छलितं पितुः।
अभिजातः सुतो जातः पारिजात इवोदधेः ॥ ३० ॥

पौलोमीव जयन्तेन जननी पूज्यजन्मना।
बभौ तेन कुमारेण कुमारेणेव पार्व्वती ॥ ३१ ॥

ततः कालेन सुकृतसोपानैः पृथिवीपतौ।
दिव्यधामसमारूढ़े मणिचूड़ोऽभवन्नृपः ॥ ३२ ॥

अर्थिचिन्तामणेस्[1] तस्य दानेन परिपूरिते।
लोके पुण्यसुखालोके नार्त्तोऽभून्न च याचकः ॥ ३३ ॥

---

१ Orig. मणिः।

བྱོལ་པོ་དེ་ཡི་གླང་ཆེན་གི། བཟང་པོའི་རི་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར།
བདག་པོ་བཞིན་དུ་རྣེས་མཐུན་པར། སྨྲིན་པའི་བརྒན་ལྡན་ལག་པའི་རྗེང། 34

ནམ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་བདེན་བྱེད་དེ། ཆེན་པའི་གནས་ན་འཁོད་གྱུར་པས།
བྱི་གྲའི་རིགས་འཁྲུངས་ཐུབ་པ་གི། སྲིད་འབྱོར་ཡང་དག་འོང་གྱུར་ཏེ། 35

མི་དམན་མཚན་མོའི་བདག་པོ་ཡི། འོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བཞིན།
འཇོ་སྐྱེག་རོལ་པའི་བཞིན་རས་ཙམ། མཇེས་མ་མཆོག་གཅིག་བཟུང་བར་གྱུར། 36

ཤུ་མ་དག་ནི་མི་དབེན་བཞིན། ཀོང་པའི་ཆུ་སྐྱེས་དམར་བ་དང་།
མིག་དག་གཡོ་བས་འགྲོ་ལ་དེ། ཤིན་དུ་ངོ་མཚར་གྱུར་པ་བཞིན། 37

དཀའ་ཐུབ་དཔལ་དང་འགྲོགས་པ་བཞིན། མཇེས་མ་རྣེས་འབྱང་ཐུབ་པ་དེ།
སྐྱེ་བྱའི་མགོན་བྱིས་མཆོད་བྱས་ནས། སྐུན་ནི་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་གྱུར། 38

མཇེས་མ་དེས་ཀྱང་མི་བདག་གི། བདོན་ལྡན་ཟབ་ཅིང་མཇེས་པ་དག།
གཞན་ལ་གདུང་ལ་སྐྱིང་རྗེ་ནས། གཞུ་བཞག་འདོད་པའི་དབང་ཐུགས་བཞིན། 39

གཅུག་གི་རིན་ཅེན་འོད་ཟེར་གི། མ་རྟང་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིས།
ཐོག་སུ་བསྡུང་བའི་ཡིག་འབྲེང་དག། གུར་གྱམ་གྱེས་ནི་འདྲི་བ་བཞིན། 40

རླུང་ནི་གཡབས་ཤིང་འཕེན་བྱེད་པའི། ངོ་ཡབ་དག་གིས་རོམ་མཇེས་པ།
འགྲོ་བ་ཡང་དག་སྐྲོལ་མིན་པས། སྐྱིང་སྡོམས་བྱེད་དུ་འཐུང་བཅས་བཞིན། 41

तस्य भद्रगिरिर्नाम बभूव गजपुङ्गवः।
प्रभोरिवानुकारेण दानार्द्रकरपुष्करः॥ ३४॥

तं कदाचिन्महास्थानस्थितं भुवननायकम्।
भवभूतिः समभ्यायात् भृगुवंशभवो मुनिः॥ ३५॥

दिव्यकन्यां समादाय लावण्यललिताननाम्।
मूर्त्तामिव प्रभालक्ष्मीमक्षीणस्य क्षपापतेः॥ ३६॥

कुचयोरविवेकेन रागेण चरणाब्जयोः।
नेचयोश्चापलेनेव सा जगत्यतिलज्जिता॥ ३७॥

तपःश्रियेव सहितं तं कन्यानुगतं मुनिम्।
अपूजयत् प्रजानाथः कृतासनपरिग्रहम्॥ ३८॥

कन्यापि नृपमालोक्य धीरं गम्भीरसुन्दरम्।
परपीड़ासु कारुण्यात् न्यस्तचापमिव स्मरम्॥ ३९॥

चूड़ारत्नस्य किरणैर्दुरितक्षयकारिभिः।
लिखन्तं कुङ्कुमेनेव दिक्षु रक्षाक्षरावलिम्॥ ४०॥

विक्षेपक्षिप्तमरुता चामरेण विराजितम्।
सोच्छ्वासेनेव सत्त्वेन जगत्संतारणं विना॥ ४१॥

རིན་ཆེན་ཡིད་འོང་དོ་ཤེལ་དག། སྟེང་གར་བཟང་བར་བྱས་པ་ནི།
ས་འོག་ཀུད་པ་ཞི་བའི་སྣང་། ཆུག་མ་ཚན་གྱིས་བསྟེན་པ་བཞིག། 42

ཆེ་བའི་དཔྱང་པས་ས་དང་ནི། སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དག།
མཐོང་ནས་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡ་མཚན་དབང་དུ་རབ་དུ་བྱུར། 43

རི་དགས་གཡོ་བའི་མིག་ཚན་མ། ལྷས་མེད་ཀྱི་ནི་གསེས་གྱུར་ཏེ།
ཐུབ་པས་པང་དུ་བཟུང་ནས་ནི། འགྲོ་བའི་བདག་ཉར་རབ་སྐྱེས་པ། 44

འཇིག་རྟེན་འདི་ན་འགྲོ་བའི་མིག། འདབ་བཅུ་ཧོམ་པར་བྱེས་བའི།
ཆུ་ནི་ཁྲོད་དང་ཉི་མ་དག། འཆར་བས་རབ་དུ་མཛེས་པར་བྱུར། 45

འབྱོར་ལས་ཆེད་སྐད་འབྱུང་བ་ཡི། ཀུན་རྫོངས་གྲོགས་ལྡན་བྱེགས་བ་དག།
དག་ནོམས་ཡོན་དུན་ལ་སྦང་བཞིན། ཤེ་མཉེ་ཁྲོད་ལ་མེད་པ་ཉིད། 46

བྱེལ་པོ་བྱམས་ལྡན་འཇིག་རྟེན་མགོན། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་རྗེ་ཀུན་རྗོགས་པྱགས།
ཁྲོད་ཀྱི་གྲགས་པ་སྐྲོལ་བ་བཞིན། མཆོག་དུ་ཁ་ངོལ་བྱིན་པར་བྱུར། 47

ཁྲོད་ཀི་མི་སྐྱོ་བྱང་པོ་དང་། གཉོང་པོད་རྩོལ་མེད་ལེགས་བྱས་ལྡན།
འདི་ཉིད་ཐྱིང་ནས་ཁྱད་པར་དུ། བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་བྱུར། 48

མཛེས་མ་མེ་དོག་མིག་ཚན་འདི། པདྨའི་ཁོངས་ནས་ཡང་དག་བྱུང།
སྤྱིན་སྲེག་ལྷག་མའི་འོ་མ་ཡིས། བདག་གི་གནས་སུ་ལེགས་པར་གསོས། 49

रत्नोदारेण हारेण हृदयग्रहकारिणा।
पातालविपदां शान्त्यै शेषेणेव निषेवितम्॥ ४२॥

वहन्तं महता दैर्घ्येण क्षमां चित्तेन च क्षमाम्।
प्रययौ साभिलाषस्य विस्मयस्य विधेयताम्॥ ४३॥

गृहीत्वा मुनिरुत्सङ्गे कुरङ्गतरलेक्षणाम्।
जीवनीं तामनङ्गस्य जगाद जगतीपतिम्॥ ४४॥

उदितेन जगन्नेत्र[1]-शतपत्रविकाशिना।
भवता भाति लोकोऽयं देवेन च विवस्वता॥ ४५॥

अहो नु तव नास्त्येव विभूतिसुखभोङ्गवः।
साधोरिव गुणद्वेषः सम्मोहोपचितो[2] मदः॥ ४६॥

लोकनाथस्य ते लोककारुण्यपूर्णचेतसः।
राजन् मैत्रीजुषा कीर्त्तिः स्थिरा पारमिता परम्[3]॥ ४७॥

अखेदशरलो दाता निर्व्याजसुकृतो भवान्।
अतएव विशेषेण माननीयो मनीषिणाम्॥ ४८॥

पद्मोदरसमुद्भूता कन्या कमललोचना।
होमावशेषपयसा वर्धितेयं मयाश्रमे॥ ४९॥

---

१ Orig. नेत्रं शतपत्र। २ Orig. सम्मोहपचितो।
३ Orig. राजन् मैत्रिजुषश्चरा कीर्त्तिः पारमिता परम्।

བཙུན་མོ་ཆེན་མོ་ས་གཞི་ཡིས། ཀུན་མང་སྐྱེས་མཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་ལོང་།
ཁྱབ་འཇུག་ལ་ནི་དཔལ་མོ་བཞི། འདི་ནི་ཁྱོད་བདག་ཉིད་ལ་འོས། 50

དུས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བསོད་ནམས་འབྲས། རྫོགས་པར་བདག་ལ་སྦྱིན་པར་མཛོད།
འདི་བརྩོད་ཆོ་གས་ཀྱལ་པོ་ལ། མཛེས་མ་བྱིན་ནས་ཐུབ་པ་ཤཱཀྱས། 51

ཡིད་སྤྲུབ་དགའ་མ་ཐོབ་པ་བཞིན། ཀྱལ་པོས་སྨྲུག་མ་པདྨ་ལྟ།
དགེ་ལ་བསོད་ནམས་ལྷན་པ་བཞིན། མཛེས་མས་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དུ་རྩེས། 52

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་བྷ། འབྲི་ཤིང་སྨིག་མའི་སྤུ་དེག་བཞིན།
བདུད་རྩི་པདྨའི་གཙུག་ཅས་པ། ཡབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེ་ལོང་གྱུར། 53

བཀྱེ་བྱིན་འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་སོགས་ཀྱིས། བགེགས་པར་མི་འོས་ཆེ་བར་དར།
རང་ཉིད་པདྨར་སྐྱེས་སོགས་ཀྱིས། ཀུན་ནས་བསྟོད་འོས་སྤྱོད་པར་ལྷན། 54

བྱགས་པའི་དྲི་བཟང་རབ་ཀྱེས་པས། ཐུགས་ཀྱི་ཁོངས་ནི་ཡང་དག་ཇོགས།
སྤྱོང་བའི་ཚོགས་ཀུན་དགེ་བ་ཐ། བཀྱེད་བའི་རཏན་བསམ་ཀོང་འཕྱང་ཞི། 55

ཐ་བདག་བདག་གིས་ཐུབ་པའི་ཚོགཱ། དུས་སུ་བྱ་བར་དྲན་གྱུར་ནས།
མི་འཆོ་ཉོར་ནི་ཡོངས་ཇོགས་ཤིང་། ཡོན་ནི་ཡངས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་པས། 56

ཐྲིགུའི་བུ་སོགས་ཐུབ་པ་དང་། མི་བདག་རབ་དུ་བཟོད་དཀའ་སོགས།
འདོད་པ་ཀུན་གྱིས་མ་བསྟམས་པའི། མཚོད་སྦྱིན་དེར་ནི་ཡང་དག་འོངས། 57

गृह्यतामग्रमहिषी पत्नीत्वे भवता नृप।
विष्णोः श्रीरिव योग्येयं तवैव पुरुषोत्तम ॥ ५० ॥

यन्नपुण्यफलं पूर्णं कालेन मम दास्यसि।
इत्युक्ता विधिना राज्ञे कन्यां दत्त्वा ययौ मुनिः ॥ ५१ ॥

प्रियां पद्मावतीं राजा रतिं प्राप्येव मन्मथः।
अरंस्त रुचिरोद्याने सुकृते पुण्यवानिव ॥ ५२ ॥

ततः कालेन सा पुत्रं वंशवल्लीव मौक्तिकम्।
असूत पद्मचूड़ाख्यं गुणानां दर्पणं पितुः ॥ ५३ ॥

शक्रादिभिर्लोकपालैरनुल्लङ्घ्यमहोदयः।
संस्तूयमानचरितः स्वयं कमलजन्मना ॥ ५४ ॥

यशःसौरभसम्भारसम्पूरितदिगन्तरः।
सर्व्वार्थसार्थकल्याणकलनाकल्पपादपः ॥ ५५ ॥

स्मृत्वा मुनेर्वचः काले कर्त्तुं विपुलदक्षिणाम्।
अहिंसावसुसंपूर्णामाजहार महीपतिः ॥ ५६ ॥

तस्मिन् यज्ञे समाजग्मुः सर्व्वकामैरनर्गले[2]।
मुनयो भार्गवमुखा नृपा दुष्प्रसहाशयः ॥ ५७ ॥

11 १ Orig. रत्नुलङ्घ। २ Orig. कामैर्विरर्गले।

གྲངས་མེད་ཅིང་གྱི་ཚར་འབེབས་པའི། སྣོན་སྤེག་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་དེའི།
མེ་ཡི་དབུས་ནས་ལྷ་ཡི་དབང་། སྤྲིན་པོའི་གཟུགས་སུ་ཡང་དག་ལངས། 58

རིད་ཅིང་ནོམ་འགྱུར་ལུས་ཚའ་དེ། ས་སྐྱོང་ལ་ཞི་ཉིར་བཏུད་དེ།
བདག་ཉི་བཀྲེས་སོ་སྐོམ་མོ་ཞེས། བཟའ་དང་བཏུང་བ་སྦྱོང་བར་གྱུར། 59

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོའི་བཀས། རིམ་གྱི་པ་ཡི་འཁོར་ནོམས་ཀྱིས།
བཟའ་བ་ནོམ་པ་སྦ་ཚོགས་དང་། བཏུང་བ་དག་ཀྱང་ཉེ་བར་བསྟེན། 60

དེ་ནས་སྤྲིན་པོས་ས་བདག་ལ། ཆུང་ཟད་དགོད་བཞིན་རབ་ཏུ་སྨྲས།
བྱོལ་པོ་འདི་ལ་བདག་མི་དགའ། གང་ཕྱིར་བདག་ཉི་ཤ་ཡིས་འཚོ། 61

འཕྲལ་ལ་བསད་པའི་ཤ་དང་ཁེ། ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཁྲག་དག་གིས།
བདག་ཅག་ཚོམ་པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ། གང་ཞེག་འདོད་པ་གནང་བར་མཛོད། 62

འདོད་ཀུན་རབ་ཏུ་སྟེར་ངོ་ཞེས། ཁྱོད་ཅག་བདག་ཉི་ཡང་དག་འོངས།
སྤྲིན་ཉོན་ཞེས་ཁེ་རབ་བསྒྲགས་ནས། དགག་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འོས་པ་མིན། 63

དེ་སྐད་སྤྲིན་པོའི་ཚེག་ཐོས་ནས། སྐྱིང་རྡེས་གཟིར་བའི་མི་བདག་ཉི།
འཚོ་བ་མེད་པར་ངེས་པས་ན། སྐྱོང་བ་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྐྱ་བསྟལ་བྱུར། 64

བཟོད་དཀའི་འཚེ་བ་མི་བཟོད་དེ། སྐྱོང་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའང་མིན།
ཀྱི་མ་ཚེས་ལ་ཐེ་ཚོམ་འདི། བྱིད་པོས་བྱས་ཤེས་དེ་ཡིས་བསམས། 65

वर्त्तमाने मखे तस्मिन् निःसंख्यवसुवर्षिणि।
रक्षोरूपः समुत्तस्थौ वह्निमध्यात् सुरेश्वरः॥ ५८॥

उपस्तृत्य स भूपालं क्षुधो विकृतविग्रहः।
क्षुत्पिपासार्दितोऽस्मीति ययाचे पानभोजनम्॥ ५९॥

शासनादथ भूभर्त्तुस्तस्मै विविधभोजनम्।
उपनिन्युः परिचिताः पानञ्च परिचारकाः॥ ६०॥

ततः किञ्चिद् विहस्यैव क्षितिपं प्राह राक्षसः।
नेदमस्मत्प्रियं राजन् वयं हि पिशिताशनाः॥ ६१॥

सद्योहतस्य मांसेन रुधिरेण च भूयसा।
तृप्तिरुत्पद्यतेऽस्माकं दीयतां यदभीप्सितम्॥ ६२॥

सर्व्वकामप्रदोऽसीति त्वामहं समुपागतः।
ददामीति प्रतिश्रुत्य न निषेधस्तवोचितः॥ ६३॥

इति रक्षोवचः श्रुत्वा करुणाकुलितो नृपः।
अहिंसानियमेनाभूदर्थिवैमुख्यदुःखितः॥ ६४॥

सोऽचिन्तयत्तदा दैवाज्जातोऽयं[1] धर्म्मसंशयः।
न सहे दुःसहां हिंसां न च नैष्फल्यमर्थिनः॥ ६५॥

---

१ Orig. सोऽचिन्तयदेवाज्जतोऽयम्।

བསད་པ་མེད་པར་ལུས་ལས་ནི། ཀ་དག་སྟེང་པ་ཡོད་མ་ཡིན།
བདག་གི་བློག་སྤྱང་དག་གི་ཡང་། ལུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཐུ་མི་བཟོད། 66

བདག་གིས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། འཇིགས་མེད་བསོད་ནམས་ཡོན་བྱིན་ནས།
སྒོག་ཆགས་བསད་ལས་བྱང་བའི་ཀ། འདི་ལ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་སྨྲིན། 67

དེ་ལྟར་ལེགས་བསམས་མི་བདག་ཀྱི། སྙིང་རྗེས་འབྲུགས་པས་དེ་ལ་སྨྲས།
རང་ལུས་ཡང་དག་བཅད་ནས་ཀྱི། ཀ་ཁྲག་ཁྲིད་ལ་སྨྲིན་པར་བྱ། 68

ས་ཡི་བདག་པོས་དེ་སྨྲས་པས། འགྲོ་བ་ཆོམས་ཀྱི་འབྲུགས་པར་གྱུར།
ལུས་ཀྱི་ཟད་པར་སྒྲོ་བ་ཡང་། གྲོགས་མཆོག་ཆོམས་ཀྱིས་བཟོད་མ་གྱུར། 69

ས་སྐྱོང་དེ་བཞིན་ཐུབ་ཆོམས་ཀྱིས། བཙོ་བས་རབ་ཏུ་བརྟོག་གྱུར་ཀྱང་།
རང་གི་ལུས་ལ་བཅད་ནས་ཀི། ཀ་ཁྲག་ཞག་ཆོམས་དེ་ལ་བྱིན། 70

མགྲིན་པའི་བར་དུ་ཁྲག་འཐུངས་པའི། སྲིན་པོས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི།
ཀ་ཆོམས་རབ་ཏུ་ཟ་བའི་ཚེ། རྟག་ཅིག་ས་ནི་རབ་ཏུ་འདར། 71

དེ་ནས་ལྷ་མོ་པདྨ་ལྟེམ། བདག་པོ་དེ་ལྟར་གྱུར་མཐོང་ནས།
སྒྲོ་སྐྲགས་འདོན་ཅིང་རབ་ཏུ་འགྲེལ། མོངས་ཤིང་བཟློག་ནས་དཀྲིས་པར་གྱུར། 72

མི་ཡི་དབང་པོའི་སྙིང་སྟོབས་ནི། རབ་ཀྱིས་དེ་མཐོང་ལྟ་དབང་གིས།
སྲིན་པོའི་གཟུགས་ཀི་ཡོངས་བཏང་ནས། ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་དེ་ལ་སྨྲས། 73

न च मांसं शरीरेभ्यो लभ्यते वैगमं विना।
नाहं पिपीलकस्यापि कायक्लेशलवं सहे ॥ ६६ ॥

दत्त्वाहं सर्व्वभूतेभ्यः पुण्यामभयदक्षिणाम्।
कथमस्मै प्रयच्छामि मांसं प्राणिवधोद्भवम् ॥ ६७ ॥

इति सञ्चिन्त्य नृपतिस्तमूचे करुणाकुलः।
स्वशरीरसमुत्कृत्तमस्मद्मांसं ददामि ते ॥ ६८ ॥

इत्युक्ते भूमिपतिना बभूवाकुलितं जगत्।
न च देहव्ययोत्साहं सचिवास्तस्य सेहिरे ॥ ६९ ॥

प्रणयात् वार्य्यमाणोऽपि भूपालैर्मुनिभिस्तथा।
ददौ स्वदेहमुत्कृत्य तस्मै मांसमसृग्वसाम् ॥ ७० ॥

आकण्ठं पीतरक्तेन राक्षसेन क्षितिप्रभोः।
भक्ष्यमाणेषु मांसेषु क्षणं क्षितिरकम्पत ॥ ७१ ॥

ततः पद्मावती देवी पतिं दृष्ट्वा तथागतम्।
विलपन्ती निपतिता मोहमूर्च्छाकुलाभवत् ॥ ७२ ॥

मनुजेन्द्रस्य देवेन्द्रस्तदृष्ट्वा सत्त्वमूर्ज्जितम्।
रक्षोरूपं परित्यज्य तमुवाच कृताञ्जलिः ॥ ७३ ॥

ཡེ་མཁོ་གྱེལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། བྱ་བ་དཀའ་བའི་ལས་འདི་ཡིས།
བ་སྤུ་ལངས་པ་གཏམས་པའི་གོས། ལུས་ལ་ཅི་ཕྱིར་འབྱུང་མི་འགྱུར། 74

གྱེལ་པོ་དུལ་བྱལ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། ཞེ་མ་བསོད་ནམས་ཕུན་མོང་མིན།
ཞེ་མ་སྐྱིང་སྟོབས་བློ་ན་མེད། ཞེ་མ་བཏེན་པ་མཐའ་དང་བྲལ། 75

ཐ་རོལ་སྡུག་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཞིང་། རྟེན་དཀའ་ལ་ཡང་ཚགས་དང་བྲལ།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བཟོད་ལྡན་པ། དམ་པ་རྣམས་ནི་ལེགས་བྱས་ལམ། 76

གང་གིས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ལ། རྗེས་སུ་བརྩེ་བྱུང་བདག་ཉིད་ཆེ།
སྐྱིང་རྗེས་བརླན་པའི་སྐྱིང་སྟོབས་ཀྱིས། སྨོ་བ་འདི་ནི་ཡང་དག་གསལ། 77

འདི་བཤོད་ལྟ་ཡི་སྨན་ནོམས་ཀྱིས། དེ་ལུས་ནོལ་དུ་གནས་པར་བྱས།
རབ་ཏུ་དང་ཞིང་ངོ་ཚས་དམན། བཟློ་བྱིན་རང་གི་གནས་སུ་སོང། 78

དེ་ནས་མཆོད་སྤྲིན་ཆོ་ག་བཞིག། རྟོགས་དེ་སྐབས་གསུམ་པས་མཆོད་པའི།
སཱ་ཡི་བདག་པོས་གྱེལ་པོ་དང་། ཐུབ་མཆོག་ནོམས་ཀྱང་མཆོད་པ་བྱེས། 79

མཆོད་སྤྲིན་མཐུག་ཏུ་མཛེས་མ་དང་། གློང་དང་གློང་ཁྲེར་རིན་ཆེན་ཚར།
སྐབས་གསུམ་པར་འོས་དེ་དག་ནི། གལེར་གྱི་འཕྲེང་ཐུན་བཅས་དེས་བྱིན། 80

དཔག་ཚད་བཀྱེར་ནི་མཁྱོགས་པ་ཅ། ཉམ་གཅིག་གིས་འཁོར་བ་གང་།
གྱེལ་པོའི་སྐྲོང་ཆེན་མདུན་ན་འདོན། ཚངས་བའི་ཤིང་དེ་ཞེས་པར་བྱེན། 81

अहो नु कर्म्मणा राजन् दुष्करेण तवामुना।
रोमाञ्चकञ्चुकाकीर्णः कायः कस्य न जायते ॥ ७४ ॥

अहो पुण्यमसामान्यमहो सत्त्वमनुत्तरम्।
अहो धैर्य्यममर्य्यादं राजन् विरजसस्तव ॥ ७५ ॥

दुःखिताः परदुःखेषु निर्लोभा दुर्लभेषु च।
विपक्षेषु क्षमावन्तः सन्तः सुकृतसेतवः ॥ ७६ ॥

समुन्मिषति कोऽप्येष सत्त्वोत्साहो महात्मनाम्।
त्रैलोक्यं करुणार्द्राणां येन यात्यनुकम्पताम् ॥ ७७ ॥

उक्तेति दिव्यौषधिभिस्तं कृत्वा स्वस्थविग्रहम्।
प्रसाद्य लज्जावनतः शक्रः स्वनिलयं ययौ ॥ ७८ ॥

ततः समाप्ते विधिवत् यज्ञे राज्ञां महीपतिः।
चक्रे मुनिवराणाञ्च पूजां चिदभ्रपूजितः ॥ ७९ ॥

स रत्नवर्षैर्यज्ञान्ते कन्याग्रामपुरप्रदः।
सहितं चिदभ्रहेण हरिणा हेममालिना ॥ ८० ॥

ददौ राजगजं ब्रह्मरथाख्याय पुरोधसे।
योजनानां शतं तूर्णं एकेनाह्ना प्रयाति यः ॥ ८१ ॥

ཐུབ་པོའི་སྐུང་ཆེན་བཟང་པོའི་རི། དེ་ལ་ཡང་དག་གཉད་མཐོང་ནས།
ཐུབ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའ་དེར། ཚགས་བས་དྲངས་པའི་ཡིད་དུ་གྱུར། 82

དེ་ནས་ས་བདག་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས། དཔལ་གྱི་ཡ་མཚན་གཤེགས་གྱུར་ཅིང་།
ས་ཡི་སྟོང་པས་མཆོད་སྦྱིན་འབྲས། བྱི་གུའི་ཟུལ་གཉད་པའི་ཚེ། 83

མ་དི་ཅི་སྟོབ་ཐུབ་པ་ནི། མཆོད་དང་སྡུན་ཐོབ་བྱ་ཅི་ཀ།
ཡང་དག་འོངས་ནས་ཤིས་པའི་ཚེགས། མངོན་དུ་བཏང་ནས་དེ་ལ་སྨྲས། 84

ཐུབ་པོ་སྟོབ་གཉེར་གང་གི་མཐུས། བདག་གི་ཐུབ་མ་ཐུབ་མའི་ཡོན།
གཡོག་འཁོར་དོན་དུ་སྐྱེ་པོ་ནི། ཐུན་མོང་བ་ལས་རྣམ་དཀའ་བཞེད། 85

སྐྱབ་བྱེད་ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པུ་ཡིས། རྣམ་དཀའ་རབ་ཏུ་སྦྱིན་པ་སྤྱལ།
དཔག་བསམ་ཀློང་འཕྱང་འཇིག་རྟེན་ན། ནམ་ཡང་མང་པོ་སྐྱེ་མི་འགྱུར། 86

བདག་གི་ཐུབ་མ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས། ཉམ་ཆུང་གིས་བའི་གཡོག་འཁོར་དུ།
བརྟུལ་ལྡན་བའི་ཚུལ་མོ་ནི། བྱ་དང་བཅས་པ་གནང་བར་མཛོད། 87

ཐུབ་པས་དེ་བཛོད་ཀྱོལ་པོ་ནི། བཏེན་པ་ས་འཛིན་བཙུན་མོ་དང་།
འཕལ་ལས་སྐྱེས་པའི་མྱ་ངན་ལས། ཡིད་ནི་བཏེན་པས་དེ་ལ་སྨྲས། 88

དག་ར་མ་སྲོག་ལས་མངོན་པར་ལྷག། ཀྱོལ་ཚབ་དག་དང་བཅས་པ་ནི།
མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་མའི་ཡོན། ཐུབ་པ་ཁྱོད་ལ་རབ་ཏུ་སྨྲིག། 89

तस्मै समर्पितं दृष्ट्वा राज्ञा भद्रगिरिं गजम् ।
अभूद् दुष्प्रसहो राजा तत्स्पृहाक्षुष्टमानसः ॥ ८२ ॥

प्रयातेष्वथ भूपेषु विस्मितेषु मखश्रिया ।
समर्पिते यज्ञफले भार्गवाय महीभुजा ॥ ८३ ॥

तमुवाच समभ्येत्य स्वस्तिवादपुरःसरम् ।
मरीचिशिष्यो वाहीकः प्राप्तपूजासनो मुनिः ॥ ८४ ॥

राजन्नध्ययनस्यान्ते गुरुर्मे गुरुदक्षिणाम् ।
ईहते परिचर्य्यार्थी सामान्यजनदुर्लभाम् ॥ ८५ ॥

एकस्त्वमेव विधिना निर्म्मितो दुर्लभप्रदः ।
बहवो जातु जायन्ते न लोके कल्पपादपाः ॥ ८६ ॥

देवी पद्मावती पुत्रसहिता गुरवे मम ।
तपःक्षपाय दृढाय दीयतां परिचारिका ॥ ८७ ॥

इत्युक्ते मुनिना राजा दयिताविप्रयोगजाम् ।
रुजं संस्तभ्य मनसा तमूचे धैर्य्यभूधरः ॥ ८८ ॥

प्रयच्छामि मुने तुभ्यमीप्सितां गुरुदक्षिणाम् ।
सहितां युवराजेन जीविताभ्यधिकां प्रियाम् ॥ ८९ ॥

དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་མི་བདག་གིས། བད་ལྷན་སྒས་བཅས་དེ་ལ་བྱིན།
སེམས་དཔའ་ཆུང་ལྷན་བདག་ཉིད་ནོམས། རང་སྒོག་ལ་ཡང་ཆགས་མེད་གཏོང་། 90

བྱས་བའི་ཉེན་མོང་ཀྱིས་སྐྱག་པའི། གྲོལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྒས་དང་བཅས།
ཟངས་ཏེ་གནས་སུ་སོང་ནས་ནི། ཐུབ་པས་ཟབ་ལ་རབ་ཕྱལ། 91

སྐབས་དེར་དྲེགས་བཅས་ཀུ་རྡེའི་གྲོལ། ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའ་ས་དབང་ལ།
བླང་ཆེན་བཟང་པོའི་རི་བོ་ནི། འབྲོང་ཕྱིང་ཕྱོ་ཉས་ཉེ་བར་ཟློས། 92

མདུན་ན་འདོན་ལ་བྱིན་ཟིན་པའི། སོ་གཉིས་གྲོལ་པོས་མ་བྱིན་གང།
དེ་ཚོ་རང་ཉིད་མང་པོའི་སྡེས། གཡུལ་ནི་རབ་དུ་འགྱེད་དུ་འོང། 93

ཀུ་རྡེའི་གྲོལ་པོའི་དཔུང་ནོམས་ཀྱིས། བྱོང་ཁྲེར་ལམ་ནོམས་བགེགས་པ་ལ།
ས་གཞི་སྐྱོང་བའི་དམག་གི་ཚོགས། གཡུལ་དུ་འཛུག་པ་རབ་སྤྲོད་བྱུར། 94

དཔའ་བོ་བླང་ཆེན་སེང་གེ་དེ། དགྲ་ནི་ནོམ་འཇོམས་ནུས་བྱུར་ཀྱང།
སྐྱེ་བོ་འཛངས་པས་འཇིགས་ཤིང་འཁྲུགས། སྐྱིང་རྡེ་ལས་ནི་ཡང་དག་བསམས། 95

གྲོལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་གཀའ་ནི། བད་གཅི་རྡེས་མཐུན་གྱོགས་ཀྱི་མཆོག།
བླང་པོ་དག་ལ་ཆགས་རྣོངས་པ། བྱེ་མ་འཕྲལ་ལ་དགྲ་ཉིད་གྱུར། 96

དམ་པའི་མཛའ་བ་མཛའ་བའི་མཐའ། བར་མ་ནོམས་ཀྱིས་མཛའ་མེད་མཐའ།
ངན་པ་ནོམས་ཀྱི་སྒོག་འཕྲོག་པས། ཤིན་དུ་འཇིགས་རྩང་དགྲ་མཐའ་ཡིན། 97

इत्युक्ता ससुतां तस्मै ददौ पद्मावतीं नृपः।
स्वजीविते विनिस्नेहस्त्यागः सत्त्वमयात्मनाम्॥ ९०॥

आदाय राजदयितां विरहक्लेशकातराम्।
सपुत्रामाश्रमं गत्वा प्रददौ गुरवे मुनिः॥ ९१॥

अथान्तरे दुष्प्रसहः कुरुराजः क्षितीश्वरम्।
हन्तो ययाचे दूतेन भूत्यै भद्रगिरिं गजम्॥ ९२॥

पुरोहितार्पितं राजा न ददौ द्विरदं यदा।
तदा विपुलसैन्येन स्वयं योद्धुं समाययौ॥ ९३॥

बलिना कुरुराजेन रुद्धेषु पुरवर्त्मसु।
बभूव भूमिपालस्य सैन्यं रणरसोद्भटम्॥ ९४॥

स वीरकुञ्जरहरिः शक्तोऽप्यरिविदारणे।
जनक्षयभयोद्विग्नः कारुण्यात् समचिन्तयत्॥ ९५॥

अहोऽनुकूलमिदं मे राजा दुष्प्रसहः परम्।
मतङ्गलोभमोहेन सहसा शत्रुतां गतः॥ ९६॥

स्नेहान्ताः सुजनैः स्नेहा निःस्नेहान्ताश्च मध्यमैः।
दुर्जनैर्घोरवैरान्ता भवन्ति प्राणहारिणः॥ ९७॥

ཀྱེ་མ་འབྱོར་བ་ལ་ཆགས་པས། བདག་གི་ཡང་དག་སྤྱོད་བ་འདི།
སྲོག་ནི་སྐད་ཅིག་འཇིགས་ལྡན་ཞིང་། གཞན་གྱི་སྲོག་ནི་གཅོད་པ་ལའོ། 98

འཆོ་བས་ངལ་ལ་རབ་ཆགས་ཤིང་། གཡུལ་གྱི་ཁྲག་གིས་མངོན་གཏུམ་པའི།
སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྤྱོད་བ་འདི། ཟས་དོན་རྟོད་པའི་ལས་ལའོ། 99

གཡོག་འཁོད་གཏུམ་དྲག་ཐུབ་མ་ཅན། སྲོག་ནོམས་འཆོང་ཞིང་ཁ་ཟས་དག།
དོན་གཉིས་ནོམས་ཀྱི་རྟོད་པ་ནི། ཁྱི་ནོམས་བྱི་བཞིན་བཟོད་པར་དཀའ། 100

ཀྱེ་མ་ཇོ་ལ་ཆགས་པའི་ཚུལ། ཐ་རོལ་གདུང་བས་བསིལ་བྱུང་པ།
རང་ཉིད་བདེ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། མ་རྟུངས་སྤྱོད་ལ་རབ་དུ་གྱུག། 101

གང་ཞིག་གཡུལ་གྱབ་གོ་བགོས་ཤིང་། ཁྲག་གིས་སྦུགས་པའི་དཔལ་ཟ་བ།
དེ་སྐྱིང་རབ་དུ་དྲག་པོ་ལ། སྐྱིང་རྡེའི་ཆ་ནི་གལ་ཞིག། 102

ཚུལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའ་འདི། ཆོས་པར་འབྱོར་ལ་ཆགས་ཤིང་རྨོངས།
བདག་གི་སྐྱིང་རྡེའི་ཡུལ་གྱུར་པས། གཤེད་བྱེད་ཀྱང་གསད་མི་འོས། 103

དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་སྐྱིང་རྡེ་ལས། ནག་ནི་འཆོལ་བྱེད་དེ་ཡི་སྨྲ།
རང་སངས་ཀྱོས་ནི་ཆོམ་པ་བཞི། རང་ཉིད་མཁའ་ལས་ཡང་དག་འོངས། 104

ཀུན་མཁྱེན་མཆོད་དང་སྡུན་ཐོབ་ཅིང། དང་བས་རབ་ཞི་ངང་ཚུལ་ཅན།
ཚུལ་པོ་ཡ་ང་དག་བཞེད་པ་དེ། ཐོས་ནས་དེ་ཉིད་རབ་དུ་གསུངས། 105

अहो विभवलोभेन क्षणक्षयिणि जीविते।
समुद्यमोऽयमस्माकं परप्राणनिपातने ॥ ९८ ॥

हिंसयापप्रशान्तानां शक्तानां कलिकर्म्मसु।
रणरक्ताभिषिक्तानां भक्तार्थोऽयं समुद्यमः ॥ ९९ ॥

सेवाविक्रीतजीवानां चण्डपिण्डार्थिनामयम्।
कलहो दुःसहः क्रौर्य्यपिशुनानां शुनामिव ॥ १०० ॥

अहो विभवलुब्धानां परसन्तापशीतलाः।
स्वसुखायैव धावन्ति नृशंसचरिता धियः ॥ १०१ ॥

ये युधि सिद्धिसन्नद्धा रक्तान्तां भूञ्जते श्रियम्।
कुतः क्रूरतरे तेषां हृदये करुणाकणः ॥ १०२ ॥

एष दुष्प्रसहो राजा लुब्धो विभवमोहितः।
न वध्यः सापराधोऽपि कारुण्यायतनं मम ॥ १०३ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य कारुण्यात् काननैषिणः।
प्रत्येकबुद्धाश्चत्वारः स्वयं व्योम्ना समाययुः ॥ १०४ ॥

प्राप्तपूजासनाः श्रुत्वा सर्व्वज्ञास्तत्समीहितम्।
राज्ञः प्रशमशीलस्य प्रसन्नास्तत्त्वमूचिरे ॥ १०५ ॥

འཁོར་བ་ཀུན་རྟོང་རབ་རིབ་ཀྱི། ལོང་བར་བཅོ་བ་དང་ལྡན་པས།
སེམས་པ་སྐང་བའི་རྣམ་རིག་ཅན། སངས་རྒྱས་ཁྱོད་ནི་མཐོང་བར་བྱུར། 106

གྱེལ་པོ་དགྱེས་པར་མཛོད་ཅིག་དང། བྱང་ཆུབ་དུ་ནི་བློ་བཟོས་ཀྱི་གསུངས།
ད་ལྟ་རབ་དུ་འགོག་པའི་ཚེ། ཤཱཀ་ཉིད་དུ་ནི་འགྲོ་བར་བྱེད། 107

ཆུ་གྱོན་རབ་གསལ་ལྷུང་ལྷུང་སྐྱོག། ཡང་དག་སིམ་བྱེད་ཐིགས་པ་ཅན།
དབེན་པའི་ནགས་ཀྱི་ས་ཡྱོགས་དེ། ཞི་བ་ཧོམས་ཀྱི་དགའ་བསྐྱེད་ཉིད། 108

རྩེས་སུ་བཟུང་བློས་འདི་གསུངས་ནས། དེ་ལ་མཁའ་གཤེགས་བསྐྱབས་བྱས་ཏེ།
འོད་ཀྱིས་ཡྱོགས་ཧོམས་རབ་གསལ་ཞིང་། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་དེ་ཧོམས་གཤེགས། 109

དེ་ཧོམས་རང་རང་གནས་གཤེགས་ཏེ།. ས་སྐྱོང་གང་ས་ཅན་ངོས་ཀྱི་ནགས།
ཡང་དག་ཐོབ་པས་རབ་དང་ཞིང་། རབ་དུ་ཞི་བ་དགའ་བྱུར། 110

སྐྱེང་སྟོབས་ལྡན་ཧོམས་ནང་ན་ཞི། དེ་བྱོ་དབེན་ཞིང་དྲི་མ་མེད།
དགའ་བའི་ཚར་ནི་རྫོགས་པའི་ས།* ནགས་ཀྱི་ས་གཞི་བཞིན་དུ་སྐྱུར། 111

ས་བདག་འོད་ལྡན་འཕྲལ་ལ་ནི། ས་འཛིམ་དག་གིས་བསྐྲེགས་པ་དེར།
གཏི་སྐུག་རབ་རིབ་ཐོབ་པ་ཡིས། རྒྱ་ངན་འགྲོ་ཆོགས་སྐྱེ་གྱི་ཉལ། 112

དེ་ནས་ཐུབ་པ་མ་དྲྭ་ཅོའི། དབུས་སུ་དེ་ཡི་བྱོན་པོ་སོང་།
གྱེལ་སྲིད་བཟུང་བར་ཆུས་གྱུར་པའི། གྱེལ་པོའི་སྲས་ནི་རབ་དུ་བསྐྲངས། 113

པཱ་ཨ་ཡིཾ་ "དཔའ་བའི་ཚར་" ཞེས་སྐྱེ་དོད་ཡིག་ཨབྷ་ཀཱཤྱ་ཚད་པ་མ་དཔེ་ཆམས་ལྷས་མ་ཤེད་པ་ "ཐྲི་ཡ ཆེ་" ཞེས་པ་ཡིད་ཨངཔ་ལོས་ཁས་ཀངཔ་ཅ་ཨཆུཀ།

सम्मोहपटलान्धेषु संसारिषु दयालुता ।
शोभते तव भूपाल सत्त्वलोकविवेकिनः ॥ १०६ ॥

क्रियतामीप्सितं राजन् बोधौ बुद्धिर्निधीयताम् ।
सम्प्रति प्रतिरोधेऽस्मिन् वनमवविगाह्यताम् ॥ १०७ ॥

स्वैरनिर्झरझङ्कारकीर्णसन्तोषशीकराः ।
विविक्तकाननोद्देशाः शमिनामेव वल्लभाः ॥ १०८ ॥

इत्युक्तानुग्रहधिया विधायास्य वियन्नतिम् ।
प्रभाप्रसाधितदिशस्ते तेन सहिता ययुः ॥ १०९ ॥

यातेषु स्वपदं तेषु हिमवत्तटकाननम् ।
सम्प्राप्य पृथिवीपालः प्रयतः प्रशमोऽभवत् ॥ ११० ॥

विवेकविमलास्तस्य धियः सत्त्ववतामिव ।
बभुः प्रियनिवुः* पूर्णनिवाण्यो वनभूमयः ॥ १११ ॥

भूधरान्तरिते तस्मिन् सहसा भूपभास्वति ।
शुशुचुर्मोहतिमिरप्राप्तशोकप्रजाः प्रजाः ॥ ११२ ॥

ततस्तत्सचिवा जग्मुर्मरीचं मुनिमाश्रमे ।
शक्तं राज्यस्य रक्षायै राजपुत्रं ययाचिरे ॥ ११३ ॥

* Three words of this line *i. e.* the Sanskrit equivalent of ཐམ་པའི་ཚེ། were lost. Hdar Lochâva substituted प्रिय निवु &c. in their place.

ཐུབ་པས་ནོམ་འབྱུང་མེད་པར་བྱིན། ཏྲོན་པོ་ཡིས་ནི་ཟློངས་བྱས་ཏེ།
གྲུལ་སྲས་རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། དམག་ཚོགས་ཡང་དག་ལྡན་པར་བྱས། 114

དེ་ནས་དམག་སྟེའི་སྤྱི་བ་བཞིན། ཤིན་ཏུ་དཔའ་བ་སྟོན་འགྲོ་བ།
གྲུལ་པོ་མཆོག་གི་སྲས་པོ་ཡིས། འཁྲུག་སར་ཀུན་དུའི་གྲུལ་པོ་སྐྱེབ། 115

དེ་ཡི་ཤིང་ཏ་གྲང་པོ་ཆེ། བཅོམ་ཞིང་ནོམ་པ་ཤིག་བཅག་པས་དེ།
འབྲོས་པས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་བྱེད་ཅིང། ཀུསྟི་ན་ཡི་གྲང་དུ་སོང། 116

སྟོབས་ལྡན་གྲུལ་པོའ་སྲས་པོ་དེས། ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའི་གཡུལ་བཅོམ་ལ།
ཏྲོན་པོས་དེ་དབུང་ས་བཀོད་པས། ལྷག་མ་ཅན་བཞིན་དགའ་བར་བྱས། 117

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་སྐོག་བདག་ཉིད། གྲུལ་པོ་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་ཡི།
གྲོང་དུ་ཆད་མེད་སྐུ་གེ་དང། ཡམས་ཀྱི་ཉེ་བར་འཚེ་བ་བྱུང། 118

མི་བཟད་གྲོང་དཔལ་གྱིད་པ་དག། བསམས་པས་རྟེས་སུ་གདུང་བས་གཟིར།
དགེ་བའི་བྱ་བ་འབྲས་མེད་དེས། ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པ་དོག་མ་བྱུང། 119

གྱིད་པ་སེལ་བྱེད་དེ་ཡིས་དྲིས། ཏྲོན་པོ་ནོམས་ཀྱིས་དེ་ལ་སྨྲས།
གྲུལ་པོ་ཆེན་པོ་བཟོད་དཀའ་འདི། སྐྱེ་བོ་གདུང་བ་ཡང་དག་བསྐྱེད། 120

ས་བདག་གཙུག་ན་རིན་ཆེན་བྱིས། རྩེ་བོ་གལ་ཏེ་གཙུག་གི་ཆོར།
བདུད་རྩིའི་བརླན་ལྡན་རྟེད་ན་ནི། དེ་ཡི་གྱིད་པ་འདི་ལས་ཐར། 121

मुनिना निर्विकारेण दत्तमादाय मन्त्रिणः।
राजहनुं स्वनगरे चक्रुः सैन्यसमुद्यमम् ॥ ११४ ॥

ततः सैन्यसमुत्साह इव राजवरात्मजः।
सुभटाग्रेसरः प्राप कुरुराजं रणाजिरे ॥ ११५ ॥

स तेन हतविध्वस्तभङ्गस्यन्दनकुञ्जरः।
पलायनपरित्राणः प्रययौ हस्तिनापुरम् ॥ ११६ ॥

बलिना राजपुत्रेण जिते दुष्प्रसहे युधि।
मन्त्रिभिस्तद्भुजन्यस्ता भूमिः शेषधृतिं ययौ ॥ ११७ ॥

राज्ञो दुष्प्रसहस्याथ कालेन कलुषात्मनः।
बभूव दृष्टिदुर्भिक्षमरकोपप्लवः पुरे ॥ ११८ ॥

स विचिन्त्यानुतापार्त्तस्तीव्रां जनपदापदम्।
न विवेद परित्राणं विफलस्वस्तिकक्रियः ॥ ११९ ॥

पृष्टा विपत्प्रतीकारं तेनामात्यास्तमूचिरे।
दुःसहोऽयं महाराज प्रजानां व्यसनोद्भवः ॥ १२० ॥

मणिचूडस्य भूभर्त्तुर्यदि चूडामणिः प्रभो।
लभ्यते स सुधास्यन्दी तेनेयं तीर्य्यते विपत् ॥ १२१ ॥

གང་ཟ་ཆུ་ངོས་ནས་ཀྱོལ་པོ་དེ། དབེན་ཞིང་དྲི་བཟང་བསམ་པ་ཡིས།
འཁོར་བའི་ལས་ནི་ཕྱིར་ལྡོག་གས་གནས། བདག་གིས་བྱ་མ་དཀོ་ལས་ཐོས། 122

ཀུན་གྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བྱ་དེ། བསྟུངས་ན་ནོར་བྱ་སྟེར་བ་ཉིད།
བྱ་དང་ཆུང་མ་ལུས་ལ་སོགས། དེ་ཡིས་སྤྲིན་མིན་ཅི་ཡང་མེད། 123

དེ་སྐད་ཟློག་པའི་ཚོགས་ཐོས་ནས། སེམས་ལ་དེ་བཞིན་བཀོན་བྱས་ཏེ།
དེ་ཡི་སྟོང་ཕྱིར་བྱམ་ཅེན་མས། དེ་ཡི་དྲུང་དུ་བརྗོངས་པར་གྱུར། 124

སྐབས་འདིར་གྱོལ་པོ་གཙུག་ན་ནི། ནོར་བུ་ནགས་སུ་ཐྱོ་བ་ཡིས།
ཐུབ་པ་མ་སྟེ་ཅིའི་གནས་ཀྱིས། ཉེ་འཁོར་ཡངས་པར་ཕྱིན་པར་གྱུར། 125

དེར་ནི་ལྷ་མོ་པདྨ་ལྡན། ཙོ་བ་འབྲས་ཅའི་བདུལ་ཞུགས་བཟུང།
མི་མེད་ནགས་སུ་ཐུབ་པ་ཡིས། བསྟན་པ་ལས་ནི་འཇིགས་ཤིང་སོང། 126

རྗོན་ལ་འགོ་བའི་ཤ་བ་དིས། སྐྱ་གབྷལ གནས་སྐབས་བསྟེན་པ་མཐོང།
འཇིན་པར་འདོད་པས་འདུ་བྱེད་ཅིང། སྐྱིང་རྡེ་རྡེ་སྐད་ཆོ་ངེས་བཏབ། 127

ཀྱེ་ཧུད་གྱོལ་པོ་གཙུག་ན་ནོར། ཞེས་དང་སྐྱབས་ཤེས་མི་བཟད་པ།
བྱ་ནི་ཀུ་དེ་སྐྱེགས་བཞིན། སྐྱིང་རྡེར་ཆོ་ངེས་བྱགས་པ་ཐོས། 128

མི་བདག་བྱོགས་པའི་འཕྲལ་ལ་ནི། རང་གི་མཛེས་མ་མཐོང་བྱུང་ཏེ།
ཟླ་བ་སྐྱ་གཅན་གྱིས་སྐྱག་པ། འོད་ནི་ཧོམ་པར་ཉམས་པ་བཞིན། 129

चारेभ्यः श्रुतमस्माभिः स राजा हिमवत्तटे।
स्थितः संसारवैमुख्यः विवेकविमलाशयः॥ १२२॥

अर्थितः स ददात्येव विश्वचिन्तामणिर्मणिम्।
पुत्रदारशरीरादि न देयं तस्य किञ्चन॥ १२३॥

इति मन्त्रिवचः श्रुत्वा तथेत्यवधार्य्य चेतसि।
स द्विजान् मणियाञ्चायै विससर्ज्ज तदन्तिकम्॥ १२४॥

अस्मिन्नवसरे राजा मणिचूड़श्चरन् वने।
मरीचेराश्रमोपान्तमवाप विपुलं मुनेः॥ १२५॥

देवी पद्मावती तच फलमूलधृतिव्रता।
व्रजन्ती विजने भीता विपिने मुनिशासनात्॥ १२६॥

शवरैर्मृगयायातैर्दृष्टा कष्टदशां श्रिता।
जिघृक्षुभिः कम्पमाना चुक्रोश करुणस्वरम्॥ १२७॥

आकर्ण्य करुणाक्रन्दं कुरलीकूजितोपमम्।
हा राजन् मणिचूड़ेति चायस्वेति सुदुःसहम्[1]॥ १२८॥

सहसाभिद्रुतः कान्तां[2] ददर्श नृपतिर्निजाम्।
राहुसन्त्रासितस्येन्दोर्द्युतिं निपतितामिव॥ १२९॥

---

१ Orig. रदुःसहम्। २ Orig. सहसाभद्रुतकान्ताम्।

ཆགས་བྲལ་ལྷས་ཀྱི་ཁོག་འཇོམ་ཅིང་། མིག་སྨན་ཡོངས་སུ་འཇོམ་དང་བྲལ།
རྟོག་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་སྤྱོད་རོམས། མི་དཀའ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་བཞིན། 130

གྱེལ་པོ་ངང་པ་བདེ་བར་གཤེགས། ནུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་གནས།
འཇིག་བྱེད་མཆེ་མའི་ཐུབ་སྐྱིལ་ཀྲུང་། སྐྱིང་རྟེའི་ས་དེ་རོམ་གཟིགས་ནས། 131

འཁོར་བའི་སྤྱོད་པ་ངོ་མཚར་ཅན། རོམ་པར་སྤྱོད་ལ་སྦ་བྱར་ཀྱང།
ས་བདག་ཡིད་ཀེ་བརྩེ་བ་ཡི། ཐུ་གྲིས་ངེས་པར་བཅད་པ་བཞིན། 132

ལྷ་མོ་མགོན་མེད་ལྷ་བུ་ཡིས། ཁཁས་སུ་མགོན་པོ་གཅིག་ཐུ་ཉིད།
འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་དེ་ལྟར་སོང་། གདུགས་དང་ངོ་ཡབ་བྱལ་མཐོང་ནས། 133

དེ་བྱལ་དུགཱ་གིས་ཆོན་པ་དང་། དེ་མཐོང་ཉམས་དགའ་ཐྱོས་པ་དག།
མྱ་ངན་དགའ་བ་ཡང་དག་རྟོགས། སྨྲ་དུ་རོམ་པར་འབྲུགས་པར་བྱུར། 134

གྱེལ་པོ་ཞི་བཀྲིས་ཤ་བ་རི། དམོད་པས་འཇིགས་ནས་རབ་དུ་བྱོས།
ཉི་མ་མངོན་པར་འཆར་བ་ཡིས། མཐུ་ལྟན་མྱ་ངན་པར་མཐོང། 135

བར་འདིར་ཞི་ལ་སྡང་བའི་བདུད། འབྱུང་པོ་ཀུན་གྱི་བསམ་པར་གནས།
སྐྱེས་བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ཡང་དག་འོངས། མི་བདག་ལ་ནི་སྨྲས་པར་བྱུར། 136

གྱེལ་པོ་ཆུ་སྐྱེས་སྨན་ལྟན་དག། མི་མེད་ནགས་སུ་དག་འམ་ནི།
ཕྱང་ལྟས་མིག་ཅན་མཉེས་གཤིག་མ། འདི་ནི་གཉང་བར་མི་འདོས་སོ། 137

वीतरागाङ्गवसनां निरञ्जनपरिग्रहाम्।
वदन्तीमिव सम्भोगसंयोगानामनित्यताम्॥ १३०॥

तां राजहंससुगतां विहारस्तनमण्डलाम्।
अश्रुकाषायनयनां विलोक्य करुणावनीम्॥ १३१॥

संसारचरिताश्चर्य्यविचारेष्वपि कर्कशम्।
कृपाकृपाणीनिर्लूनमिवासीद् भूपतेर्मनः॥ १३२॥

एकाकीनं वने देवीं विगतच्छचामरम्।
दृष्ट्वा नाथमनाथैव लोकनाथं तथागतम्॥ १३३॥

तद्वियोगविषाक्रान्ता तद्दर्शनरसाकुला।
शोकहर्षसमाकीर्णा बभूव मृशविह्वला॥ १३४॥

सा नीता शवरा राज्ञा शापभीताः प्रदुद्रुवुः।
न नामाभ्युदये भानोर्दृष्टं सप्रतिभं तमः॥ १३५॥

अथान्तरे शमद्वेषो सर्व्वभूताशयाशयः।
मारः पुरुषरूपेण समेत्य नृपमब्रवीत्॥ १३६॥

राजन् राजीवनयनां प्रियां प्रणयिणीमिमाम्।
न त्यक्तुमर्हस्यजने वने वनजलोचन॥ १३७॥

བྱོལ་སྤིད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྐྱངས་ནས། ངེས་པར་བདེ་མེད་ཐྲུར་པ་འདི།
ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་བཞིན། བྱོལ་པོའི་བྱོལ་པོ་མི་མཛེས་སོ། 138

དེ་དག་ཐོས་ཤིང་དབེན་པ་ཡིས། བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡིད་བྱང་དུ།
ཆོས་པར་ཤེས་ཏེ་མི་བདག་གིས། འཇུམ་བཅས་དེ་ལ་ལན་སྨས་པ། 139

དུལ་ལ་ཞི་བ་མི་འདོད་པའི། འདོད་པ་ཁྱོད་ཀི་བདག་གིས་ཤེས།
རབ་དུ་སིམ་པར་འདོད་པ་ཆོམས། སུ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོམ་མི་རྩོངས། 140

སར་སྐྱོང་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཡིས། འཕྲལ་ལ་འདོད་པ་མི་སྐང་ཐུབ།
འབྲལ་བའི་མེ་ཡིས་གདུངས་པ་ཡིས། ལྷ་མོ་ཤིན་དུ་ཆོམ་པར་འཁྲུགས། 141

ཡིད་བྱང་ལས་བྱོལ་བྱོལ་པོ་ཡི། བཙུན་མོ་བདག་པོ་ལོངས་སྤྱོད་བྲལ།
སྤྲུག་བསྔལ་མི་འོས་སྤྲུག་བསྔལ་ལྷག། དེ་ལ་དབུགས་ནི་འབྱིན་ཞིང་སྐྱས། 142

ལྷ་མོ་ཆོས་ནི་བྱ་བར་རིགས། མྱ་ངན་བྱ་བར་མི་འོས་སོ།
བདེ་བས་ཆོམ་པར་འཁྲུལ་པ་ཡིས། རོ་བྲལ་མཐུགས་ནི་སྤྲུག་བསྔལ་ཡིན། 143

ལུས་ཚན་ཆོ་ནི་བྱུག་ཆུ་འདྲ། གཡོ་བ་ཆོམས་ཀྱི་སྐྱིང་སྤྲུག་བྱོགས།
པདྨ་གཡོ་བའི་འདབ་རྩེ་ག། འབྲེང་བའི་ཆུ་ཐིགས་ལྟ་བུ་ཡིན། 144

དཔལ་འདི་ཡུད་ཙམ་གང་མཁས་དང་། དུས་ཀྱི་སྟོན་བྱོགས་འཁྲུག་པ་དང་།
འཁོར་བའི་སྐྱལ་བྱེ་འཛོམ་ཞི། ཆོམ་པར་རྩེ་བཞིན་རབ་དུ་གཡོ། 145

इयं हि ते मनोवृत्तेरिव न सुखतां गता।
वर्ज्जिता राज्यभोगेन राजराज न राजते ॥ १३८ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिस्तं विज्ञाय मनोभवम्।
अन्तरायं विवेकस्य प्रत्यभाषत सस्मितः ॥ १३९ ॥

जानामि त्वामहं काममकामं शमसंयमे।
सन्तोषवतां को नाम भवता न विमोहितः ॥ १४० ॥

इति वादिनि भूपाले सहसान्तरिते स्मरे।
बभूव विक्लवा देवी तप्ता विरहवह्निना ॥ १४१ ॥

दुःखितां तामार्त्तदुःखां पतिभोगवियोगिनीम्।
उवाचाश्वासयन् राजा जायां जितमनोभवः ॥ १४२ ॥

देवी धर्म्मक्रियायुक्ता न शोकं कर्त्तुमर्हसि।
दुःखावसानी विरसः सर्व्वोऽयं भोगविभ्रमः ॥ १४३ ॥

देहिनां दयितासङ्गास्तरङ्गतरलायुषाम्।
लोलपद्मपलाशाग्रखलज्जललवाकुलाः ॥ १४४ ॥

इमा मुहूर्त्तनर्त्तक्यः कालमेघतडिल्लताः।
संसारसर्परसना विलासचपलाः स्त्रियः ॥ १४५ ॥

ལོངས་སྤྱོད་སྐད་ཅིག་ཁོ་ནས་འབྲལ་བའི་ནང།
འཇིག་པ་རྟེན་མཐའ་བག་མ་ལེན་དང་མཚུངས།
བདེ་བའི་དཔལ་ནི་བླང་བསྟེན་མར་མེའི་རྩེ།
སྲིད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་འདི་དག་སྤོང་བའི་གར། 146

སྙིང་རྗེ་ཀུན་གྱི་བསྟེན་བྱ་དཔལ་འབྱོར་མིག
དམ་ཚོས་ཏིག་དུ་གསལ་བྱེད་མར་མེ་མིག
གྲགས་སྒྲན་རོམས་ཀྱིས་དགའ་སྟན་ཀ་ཚུང་མིག
བསོད་ནམས་དག་ནི་བཏེན་ལྷན་འཚོ་བ་མིག 147

བདེན་བའི་བདུད་ཞུགས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་དེ་སྐད་གདམས།
དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་འདུལ་བ་བཙུན་མོ་རོམས་བཏང་ནས།
འཁོར་བ་ལས་ནི་ཕྱིར་ཟོག་རོམས་ཀྱི་དགའ་ཐུབ་ནགས།
ཡང་དག་བསིལ་བྱེད་བསོད་ནམས་ལྷན་པར་གྱུར་ཞིང་སྨོན། 148

གྱོལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀས་མྱུར་བར་གཉིས་སྐྱེས་ལྷ།
ནོར་པར་བཏང་ཞིང་ཞི་བཞིན་སོང་བས་དེས།
ནོར་དག་སྐྱིང་སྟོབས་སྨྲོང་བ་རོམས་ཀྱི་ཀི།
དུས་མེད་གཉེན་གཅིག་པོ་དེ་ཤཱཀ་མཐར་མཐོང། 149

भोगक्षणो नैव वियोगरोगः
विभूतयः स्वप्नविवाहतुल्याः।
वाताहता दीपशिखा सुखश्री-
रुन्मत्तनृत्यं[1] भवदृत्तमेतत्॥ १४६॥

सर्व्वोपजीव्या करुणा न लक्ष्मीः
धर्म्मः प्रकाशः सततं न दीपाः[2]।
यशांसि रम्याणि न यौवनानि
स्थिराणि पुण्यानि न जीवितानि॥ १४७॥

सत्यव्रतस्तामिति सान्त्वयित्वा
विसृज्य जायां निलयं महर्षेः।
चचार संसारपराङ्मुखानाम्
सन्तोषपुण्येषु तपोवनेषु॥ १४८॥

तथागतं वे
तथागतास्ते त्वरया विसृष्टाः
पञ्च द्विजा दुष्प्रसहेन राज्ञा।
तमर्थिनामेकमकालबन्धुम्
विशुद्धसत्त्वं ददृशुर्वनान्ते॥ १४९॥

१ Orig. सुखश्रीत्युन्मत्तनृत्यं। २ Orig. लक्ष्मी सद्धर्म्मप्रकाशः सततनदीपाः।

འཇིགས་ནས་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཤད་བཏང་བ་བཞིན།
དེ་དག་གིས་ནི་སྐྱ་བསྐྱངས་ཤིས་བརྗོད་བསྐྱབས།
ཤུགས་རིང་རིང་ཞིང་རྒྱ་བའི་རྒྱང་དག་གིས།
མི་བཟད་གདུང་བ་བསལ་བྱེད་དེ་ལ་སྐྱེས། 150

གྱེལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ།
གྱེལ་པོ་དྲག་པོའི་ཉེར་འཚེས་དག་ཆོག་སར་བཅོམ།
སྐྱེ་བོའི་འདོད་པ་མཐའ་དག་ཚད་པར་བྱས།
རབ་འདོད་གཟིར་བའི་སྐྱ་ཙམ་ལྷག་མར་གྱུར། 151

སྐྱོན་ཆོམས་མ་ལུས་ཞི་ཞའི་གྱེ་གཅིག་ཏུ།
འཇིག་རྟེན་གསུམ་བསྲུང་གྲགས་པའི་མཐུ་ལྡན་པ།
གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་དཔལ་བར་ཁ།
དེ་ཡིས་ཉེ་བར་འཚེ་མཆོམས་ཞིར་བཀྲིད། 152

བཙུ་བས་བསྡེགས་པ་ཙོག་དན་ཡལ་འདབ་ཆརྟན་པ་དང་།
དྲི་མེད་བསམ་པ་རྒྱ་བའི་ནོར་བུ་རབ་གསལ་བ།
ཁྲོད་ཉིད་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་གདུང་ཞའི་དུས་སུ་ནི།
སྲིད་པར་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། 153

ते स्वस्तिवादं शनकैर्विधाय
विश्वस्तधैर्या इव साध्वसेन।
तमूचिरे सूचिततीव्रतापाः
दीर्घोष्णनिश्वाससमीरणेन ॥ १५० ॥

राजन् पुरे दुष्प्रसहस्य राज्ञः
क्रूरोपसर्गैर्हतशान्तवर्गः।
जनः कृतः कृत्तसमस्तकामः
प्रकाममार्त्तस्वनमात्रशेषः ॥ १५१ ॥

अशेषदोषप्रशमैकहेतुः
त्रैलोक्यरक्षाप्रथितप्रभावः।
चूडामणिर्देव भवद्वितीर्णः
करोति तस्योपनिपातशान्तिम् ॥ १५२ ॥

दयायुषश्चन्दनपल्लवार्द्राः
स्वच्छाशयाश्चन्द्रमणिप्रकाशाः।
सन्तापकाले शरणं जनानाम्
भवद्विधा एव भवे भवन्ति ॥ १५३ ॥

དེ་དག་གིས་ནི་དེ་སྐད་བསྟང་སེལ་ལ་སྨོང་སྟོབས་ནོམས།
ནོམ་པར་མ་བྱིན་སྨིང་རྗེའི་ངོ་ཡིས་ཡང་དག་ཁྱེངས།
ཐོས་པའི་ལམ་ནས་སྐྱེ་བོའི་ཉེ་བར་གདུང་བ་དག།
གོང་དུ་ཡང་དག་ཞུགས་བཞིན་ལེགས་པར་བསམས་ནས་སྨྲས། 154

ཀྱེ་མ་མ་ལ་ཉེ་བར་འཇོམས་པའི་ལས་ཀྱིས་ནི།
ངེས་པར་གཟེར་བའི་སྐྱེ་གྱུ་བྲལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས།
རབ་སྐྱེས་ཆོ་ངའི་སྐྱ་ནི་ཁང་གི་བྱེད་པ་དག།
ངེས་པར་འཇོམས་པ་ཀུན་པོ་དེས་ནི་ཇི་ལྟར་བཇོད། 155

བདག་གི་མགོ་ཡི་ཙོ་བ་ལས་སྐྱེས་ཤོར་བྱ་འདི།
སྡུང་དུ་ངེས་པར་ཆོད་ལ་རབ་དུ་བཟུང་བར་གྱིས།
གལ་ཏེ་སྐྱེ་བོ་སྨོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་འཇོད་པ་ཡི།
ཀུན་ཉིད་དུ་ནི་སྐད་ཅིག་བདག་འགྲོ་བདག་ལེགས་སོ། 156

ཤོར་འཇོམ་བདག་པོས་དེ་སྐད་སྨྲས་ཙམ་ལ།
ས་འཇོམ་ཆུ་གཏེར་དང་བཅས་འཇོམ་མ་ནི།
དེ་ཡི་སྨྱོ་བོ་འགེམས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དག།
དྲག་པོས་འཇིགས་པ་བཞིན་དུ་རིང་ཞིང་འདོར། 157

इत्यर्थितास्तैरविलुप्तसत्त्वः
संपूर्य्यमाणः करुणारसेन ।
उवाच सञ्चिन्त्य जनोपतापम्
संक्रान्तमन्तः श्रुतिवर्त्मनेव ॥ १५४ ॥

अहो स राजा सहते कथं न
दैवोपघातेन निपीड़तानाम् ॥
निदारितान्तःकरणं प्रजानाम्
वियोगदुःखोद्भवमार्त्तनादम् ॥ १५५ ॥

अयं मणिर्मस्तकमूलजन्मा
निष्कृत्य तूर्णं प्रतिगृह्यतां मे ।
धन्योऽस्मि यद्यर्थिजनस्य दुःख-
क्षये क्षणकारणतां व्रजामि ॥ १५६ ॥

इत्युक्तमाचे वसुधाधिपेन
धराधराम्भोधिमहीधरिचौ ।
चिरं चकम्पे चकितेव तस्य
शिरस्तटोत्पाटनतीव्रदुःखात् ॥ १५७ ॥

དེ་འོག་མི་བདག་ཐུགས་སྐྱོང་བརྩེ་བ་ཡིས།
མཉེན་པའི་གསུང་གིས་རབ་རྣོ་མཚོན་པས་ཀྱང་།
རྣོ་བའི་སེམས་ལྟེན་དེ་རོམས་མཚོན་རྣོན་ཀྱིས།
རང་ཉིད་སྐྱོ་བོ་འགེམས་ལ་རབ་དུ་ཞུགས། 158

རིག་འཛིན་གྱབ་པ་སྐུབ་པོ་རྣམས་ཚོགས་ཤོག་རོ།
པདྨའི་སྙན་སོགས་མཁའ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་།
མི་དབང་དེ་ཡི་དཀའ་སྤྱད་མཛད་པ་ལ།
སྐྱིང་སྟོབས་མ་ཞུམ་བཞུ་ཕྱིར་ཡང་དགའ་ངོང་། 159

འཕྲལ་ལ་སྐྱོ་བོ་རོམ་པར་ཐགས་པ་ཡིས།
རིན་ཆེན་འོད་དུ་རོམ་པར་འཕྲལ་འཛིན་པའི།
ཁྲག་གི་ཀྱུན་བྱིས་མཆོག་གཏེར་ལྷུས་ཅན་དེ།
སྐྱོང་བའི་བདེ་ལ་རབ་ཞུགས་གདུང་བ་བཟོད། 160

སྡུག་བསྔལ་དག་པོའི་ཤུགས་ཀྱིས་མིག་རྒྱམ་ཞིང་།
བདེན་པའི་སྐྱིང་སྟོབས་ཀྱིས་བཅིངས་དེ་མཐོང་སྟེ།
སྐད་ཅིག་སྲིན་པོ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པ་བཞིན།
གཏུམ་སྟོད་བརྒྱལ་རྒྱབ་ཏུ་ཕྱིན་ནས་ཀྱང་། 161

ततः कृपाकोमलचित्तवृत्तैः
सुतीक्ष्णशस्त्रैर्वचसा नृपस्य ।
सुतीक्ष्णशस्त्रादपि तीक्ष्णचित्तः
स्वयं शिरः पाटयितुं प्रवृत्तः ॥ १५८ ॥

तद्दुष्करं कर्म्म नरेश्वरस्य
व्योम्नि विमानैर्नलिनासनाद्याः ।
सुराः सविद्याधरसिद्धसाध्याः
समाययुर्द्रष्टुमलुप्तसत्त्वम् ॥ १५९ ॥

विपाट्यमाने शिरसि प्रसह्य
रत्नप्रभाविभ्रममादधानैः ।
सरक्तपूरैरभिषिक्तकायः
सेहे व्यथामर्थिसुखे प्रवृत्तः ॥ १६० ॥

विलोक्य तं सत्त्वनिबद्धधैर्य्यम्
तीव्रव्यथावेगनिमीलिताक्षम् ।
ययुर्विरामं न नृशंसवृत्तैः
विप्राः क्षणं राक्षसतामवाप्ताः ॥ १६१ ॥

ཀུལ་པོས་ངང་ལུས་སྟུག་བསྟལ་ནོམ་དྲྭད་པས།
འཁོར་བ་བ་ནོམས་ཉེན་མོངས་ངང་བཞིན་ལུས།
ནོམ་པ་འདི་སྡུག་བསྟལ་སྡོང་འབྱམ་གྱི།
ཟིལ་གྱིས་མནན་ཅེས་རབ་དུ་གདུང་བར་གྱུར། 162

དེས་བསམས་ལུས་བཅིངས་རིན་ཅིན་བྱིན་པ་ལས།
བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་བདག་གིས་གང་ཐོབ་དེས།
བསོད་ནམས་མིན་སྨིན་དམྱལ་བར་མི་ནོམས་ཀྱི།
དྲག་པོའི་སྡུག་བསྟལ་ཆ་ཡང་མེད་པར་གྱུར། 163

ཁྲག་དང་ཞག་གིས་ངེས་བྲན་ཞོར་བུ་དེ།
གཡོ་མེད་འཚོག་མའི་ཙོ་བ་ལས་བཏེག་པའི།
བགྱིལ་བས་འབྲུགས་ཀྱང་སྐྱོང་བའི་རེ་བ་དག།
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དེ་ནི་རབ་དགར་གྱུར། 164

གཉིས་སྐྱེས་ནོམས་ལ་རང་གི་ལག་སོར་གྱི།
ཡལ་འདབ་འདར་བཞིན་ཞོར་བུ་བྱིན་ནས་དེ།
ཡང་དག་སྐུན་པས་འཇིག་རྟེན་འཛོམ་བྱེད་ཅིང།
ཚ་ཟེར་ཆན་བཞིན་ཤིག་ཏུ་དམར་བར་ལྷུང། 165

विचार्य्य राजा स्वशरीरदुःखम्
संसारिणां क्लेशमयं शरीरम् ।
एवम्बिधैर्दुःखसहस्रलक्षै-
राक्रान्तमित्यार्त्ततरो बभूव ॥ १६२ ॥

सोऽचिन्तयद्देहनिबद्धरत्न-
दानेन यत्पुण्यफलं मयाप्तम् ।
तेनाग्रदुःखं कलयामि माभूत्
अपुण्यपाके नरके नराणाम् ॥ १६३ ॥

समुद्धृतें रक्तवसावसिक्ते
तस्मिन्मणौ निश्चलतालुमूलात् ।
मूर्च्छाकुलोऽपि प्रययौ सहर्षः
सम्पूरणेनार्थिमनोरथेन ॥ १६४ ॥

स कम्पमानाङ्गुलिपल्लवेन
दत्त्वा स्वहस्तेन मणिं द्विजेभ्यः ।
निमीलयन् सन्तमसेन लोकम्
ययात तिग्मांशुरिवातिरक्तः ॥ १६५ ॥

བླ་ནོམས་མེ་དཀྲ་ཆར་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ།
སྙིང་སྟོབས་བྱིན་མེད་པའི་ས་དེར་ལྷུང་།
གཉིས་སྐྱེས་སྐྱེས་དེ་ནོམས་ནོར་བུ་ཡང་དག་ཏྲྀངས།
ཀུལ་པོ་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའི་བྱོང་ཁྲེར་སོང་། 166

དེ་ཡི་འཕྲལ་ལ་ཉེ་བར་འཚོ་ནོམས་ཞེ།
མཐོ་རིས་འོས་པའི་ཡབ་ཡོངས་སྤྱོད་ཚོགས་ནོམས་ཐོབ།
སེམས་ཅན་མཐའ་དག་ཡང་དག་སྒྲོལ་འོས་པ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་སྟོབས་དེ་ཡིས་བསྟབས། 167

སྐབས་འདིར་མི་དབང་འདུ་ཤེས་ཆུང་ཟད་ཐོབ།
བྱི་གྱའི་བུ་དང་གྲོའུ་ད་མ་སོགས།
མ་རྟེ་ཅོ་སོགས་ཐུབ་པ་ནགས་ཚལ་ལས།
རིན་ཆེན་བྱིན་པ་ཐོས་ནས་ཡང་དག་འོངས། 168

ལྷུ་མོ་བད་ལྷན་མ་རྟེ་ཅོ་ཉིད་ཀྱིས།
རྟེས་བཞིན་སོང་བས་ཡོངས་བརྟག་དེ་མཐོང་ནས།
ཀུན་མོངས་ཤུགས་ཀྱིས་མངོན་བཅོམ་ས་ལ་ཞི།
འབྲི་ཤིང་གཞོན་ནུ་བཅད་བཞིན་སྐད་ཅིག་འགྱེལ། 169

अलुप्तसत्त्वे पतिते पृथिव्याम्
तस्मिन् सुराणां सह पुष्पवर्षैः।
मणिं समादाय ययुर्द्विजास्ते
तूर्णं पुरं दुष्प्रसहस्य राज्ञः॥ १६६॥

स तेन सद्यः शमितोपसर्गः
स्वर्गोचितासादितभोगवर्गः।
तद्बोधिसत्त्वस्य समस्तसत्त्व-
सन्तारणार्हं प्रशशंस सत्त्वम्॥ १६७॥

अथान्तरे किञ्चिदवाप्तसंज्ञम्
नरेश्वरं विश्रुतरत्नदानम्।
समाययुर्भोगवगौतमाद्याः
मरीचिमुख्या मुनयो वनेभ्यः॥ १६८॥

मरीचिमेवानुगता च देवी
पद्मावती वीक्ष्य परिक्षतं तम्।
सम्मोहवेगाभिहता पपात
क्षणं क्षितौ वाललतेव लूना॥ १६९॥

དེ་ནས་མཁའ་ལ་བྱུང་བའི་ལྷ་ནོམས་ཀྱི།
མི་བདག་ལེགས་བརྗོད་ཐོག་མས་མཐར་བྱུང་བའི་ཚེ།
ཀུན་པོའི་སྡས་དེ་བློན་དང་ལྷན་ཅིག་དུ།
སྐྱེ་གྱུ་སྐྱེ་གྱུའི་མགོན་ཅན་ཉེ་བར་སོང། 170

ཁྲག་གིས་ལུས་བགོས་སྙིང་སྟོབས་མ་ཟད་ཅིང།
ས་ཡི་དབང་པོ་ས་ལ་འགྲེལ་མཐོང་ནས།
ཉོན་མོངས་བདུང་བ་ཆེ་ལྷན་སྐྱེ་བོ་ནོམས།
ཡང་ངག་མིན་དོན་ནོམ་རྟོག་བརྗོད་པར་གྱུར། 171

རང་དོན་ལ་ཆགས་མངོན་སྤྱོར་བདག་ཉིད་ངན།
ཤིང་གཅོད་འགའ་ཡིས་སྙིང་རྗེས་བརླན་ལྷན་ཞིང།
སྤྱོང་ཀུན་བྱིས་བསྟེན་དྲང་ཞིང་ལེགས་སྤྱོད་པའི།
ཀུ་མ་ཉམ་ངར་གྲིབ་བསིལ་ཤིང་འདི་བཅག། 172

ཀུ་མ་ཐ་རོལ་དོན་དུ་སྤྲོག་གཏོང་འདི།
མཆོག་དུ་ངོ་མཚར་གནས་སྐབས་ངག་དུ་སོང།
ཤོག་དུ་དྲི་བཟང་རང་གི་ལུས་གཅོད་པ།
ཡིད་འོང་ཤིང་ནི་ས་ཉ་ཀར་ཉིད། 173

दिगन्तसञ्चारिणि चारणानाम्
नभश्चराणां नृपसाधुवादे।
सराजपुत्राः सह मन्त्रिमुख्यैः
प्रजाः प्रजानाथमथोपजग्मुः ॥ १७० ॥

वीक्ष्य क्षितीशं क्षतजोक्षिताङ्ग-
मक्षीणसत्त्वं पतितं पृथिव्याम्।
पृथुव्यथाक्लेशयुषं जनाना-
मभूदभूतार्थविकल्पजल्पः ॥ १७१ ॥

कुठारिकैः कैश्चिदहो दयार्द्रैः
सर्वार्थिसेव्यः सरलः सुवृत्तः।
दुरात्मभिः सार्थलवाभियुक्तैः
छायातरुः कष्टमयं निकृत्तः ॥ १७२ ॥

अहो परार्थोज्झितजीवितोऽयम्
परां चमत्कारदशां प्रयातः।
ससौरभच्छिन्नतनुर्गतात्मा
भवत्युदारः सहकार एव ॥ १७३ ॥

བཀོམ་ཚགས་སྲོག་ཆགས་རང་གི་ཡིན་ཡང་རང་།
མ་ཡིན་འདོད་པའི་འདོད་པ་རྣོན་དོད་མིག
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བཟོད་བདག་ཉིད་ཅན།
བཅུ་ལྡན་དེ་ཡི་ལུས་ཀྱང་ཚགས་གནས་མིག 174

གང་དོན་སྨོང་སྐྱེ་འདི་ནི་སྨྲ་བའི་དངོས།
ཀུན་དོན་གཉེར་ལ་ཞུམ་པར་རབ་འགྲོ་བ།
ཞུམ་པ་འདོན་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཆགས་སྲོག།
དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་རྩོང་རྩ་ལྡ་ཡིག 175

དེ་སྐད་རང་བཞིད་རོས་མང་མཐུ་ཡིས་ནི།
ཐུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོམ་པར་འཕེལ་བའི་ཚེ།
མ་དྲི་ཅོ་ཐུབ་མཆི་མར་བཅས་པའི་སྡུག
ཚགས་པས་ས་སྐྱོང་ལ་ནི་མངོན་ཕྱོགས་སྨྲས། 176

ཀྱེ་མ་མ་ལ་གྱོལ་པོའི་སྐྱེ་གྱེ་རོམས།
ཡོངས་སྐྱོབ་གཉེར་གྱི་ས་གཞི་འགྲོ་བ་ཡིས།
གྱེ་མེད་གཉེན་གྱི་དངོས་པོར་བསྟེན་བྱས་ནས།
ཁྱོད་ཀྱི་བཙེ་བས་ལུས་འདི་རྟོ་བཞིན་བྱིག 177

लुब्धस्य न स्वः स्वजनोऽपि जन्तोः
न कामकामस्य धनेऽनुरोधः।
सर्व्वात्मना सत्त्वहितोद्यतस्य
देहेऽपि न स्नेहपदं दयालोः॥ १७४॥

येषां कृते दैन्यमयं प्रयाति
सर्व्वात्मना चार्थिजनोऽर्थिभावम्।
त एव दीनोद्धरणव्रतानाम्
प्राणाः परित्राणपणे तृणानि॥ १७५॥

इति प्रवादे विविधानुभावे
विजृम्भमाणे मुनिमण्डलस्य।
भूपालमभ्येत्य सवाष्पचक्षुः
मुनिर्मरीचिः प्रणयादुवाच॥ १७६॥

अहो नु निष्कारणबन्धुभाव-
मालम्ब्य राजन् दयया जनस्य।
प्रजापरित्राणविधानभूमिः
तनुस्त्वयेयं तृणवद् विसीर्णा॥ १७७॥

སྟོང་བའི་གཅིག་ཏུ་རང་ཉིད་སྤོག་ལ་ཡང།
ལྷོས་པའི་སྦྱོད་ཚུལ་ཟད་པར་འཕས་རབ་ཞུགས།
གང་ཞིག་དཔལ་འབྱོར་གནས་ཀྱི་ལུས་འདི་ཤི།
ཁྱོད་ཀྱིས་གཤེང་བའི་གནས་སུ་ཡང་དག་སྦྱར། 178

གྱེལ་པོ་ལེགས་བྱས་བཏུལ་ཞུགས་བསོད་ནམས་ཀྱི།
རྩང་འདི་ལས་ཀྱང་འབྲས་འགའ་བཞེད་ཨས་དྲང།
སྟོང་བའི་གྱེས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་མཆོག་མ་ཕྱི།
སྐྱོ་ལས་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་མ་བསྟེན་ནམ། 179

ཐུབ་དབང་དབུས་སུ་ཐུབ་པས་དེ་སྐང་ངུ།
མོད་བྱང་མཚོར་བའི་ཡིད་ཀྱིས་དྲིས་པ་དེས།
འབད་པས་ངལ་དུབ་བཟོད་བྱས་ཁྲག་གིས་ནི།
མངོན་པར་སྒྲུབས་པའི་བཞིན་རས་ཕྱིས་ནས་སྨྲས། 180

ཐུབ་པ་བདག་ལ་འབྲས་འདོད་གཞན་མ་མཆིས།
འོན་ཀྱང་མངོན་འདོད་གཅིག་ཉིད་རབ་དུ་མང།
གང་ཞིག་སྒོག་ཆགས་འཇིགས་རྒྱང་འཁོར་བར་བྱིང།
སྐྲོལ་བྱེད་ཉིད་དུ་སྒོད་པར་བདག་གྱུར་ཅིག། 181

क्षयं प्रवृत्तो निरपेक्षवृत्ते-
स्तवार्थिबन्धोर्निजजीवितेऽपि ।
यदेष कामं कमलानिकायः
कायस्त्वयापायपदे नियुक्तः ॥ १७८ ॥

अप्यस्ति राजन् सुकृतव्रतेऽस्मिन्
फलस्पृहा प्राणपणेऽपि काचित् ।
अस्यार्थिहेतोस्तव तालुभेद-
खेदाद् विकारं भजते न चेतः ॥ १७९ ॥

इत्यद्भुताविष्कृतमानसेन
मुनीन्द्रमध्ये मुनिना स पृष्टः ।
उवाच संस्तम्भ्य रुजं प्रयत्नात्
रक्ताभिषिक्तं वदनं प्रमृज्य ॥ १८० ॥

फलस्पृहा नास्ति मुने ममान्या
किन्त्वेक एव प्रचुरोऽभिलाषः ।
यद्घोरसंसारनिमग्नजन्तु-
सन्तारणायैव भवे भवेयम् ॥ १८१ ॥

སྨོང་བ་དགའ་བར་ལུས་ནི་ཧོར་བཅོམ་འདིར།
ཧོར་འགྲུང་ཚ་ཤས་གང་ཡང་མེད་པ་ཉིད།
གལ་ཏེ་ངེས་བརྗོད་དམ་ཚིག་འདི་བདེན་ན།
དེ་ཡི་ལུས་འདི་ཧོལ་དུ་གནས་གྱུར་ཅིག། 182

གྱོལ་པོ་བདེན་ཞེར་ལྷན་འདི་བརྗོད་ཙམ་ལ།
སྨིང་སྟོབས་ལ་འོས་ལྷན་སྐྱེས་མཐུ་ལྡན་པ།
བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལུས་མི་གསོས་ཤིང་།
དེ་ཚེ་སྐྱེས་ཚའི་རིན་ཅེན་ལྷན་པར་གྱུར། 183

དེ་ནས་བཀྱོ་བྱིན་ཚངས་སོགས་ལྷོ་ཧོས་ངང
རབ་དགའ་སྐྱེས་པའི་ཐུབ་པ་ཐ་སྙད་ཙང་ཀྱོས།
ས་སྐྱོང་སྐད་དུ་མངོན་པར་གསོལ་བདེབ་ཀྱང་།
ས་བདག་ལོངས་སྤྱོད་མངོན་པར་བཞེད་མ་བྱུར། 184

བག་ཆེད་ལྷང་དང་ལྷན་ཐུབ་པ་ཡིས།
རབ་བསྟལ་གྱོལ་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲོག་ནས་ནི།
སྐྱེ་གྱུའི་སེང་གེའི་ཁྲིར་བཞུགས་བདེ་བ་ལ།
འབྲལ་བ་ཞི་སྐད་ཐད་ག་ལ་ཐུགས་ཐ་བཀའ། 185

अर्थिप्रिये देहविदारणेऽस्मिन्
नैवास्ति मे कोऽपि विकारलेशः।
यद्येष सत्यः समयो मयोक्तः
तदस्तु मे स्वस्थमिदं शरीरम्॥ १८२॥

इत्युक्तमात्रे सहजानुभावे
सत्त्वोचिते सत्यधनेन राज्ञा।
अभूदपुः सत्यबलेन तस्य
रूढव्रणं तत्क्षणजातरत्नम्॥ १८३॥

ततः सुरैः शक्रविरिञ्चिमुख्यैः
जातप्रहर्षैर्मुनिभिश्च सर्व्वैः।
अभ्यर्थितोऽपि क्षितिपालनाय
भोगाभिलाषी न बभूव भूपः॥ १८४॥

अवाप्तसंज्ञा मुनिना प्रमुक्ता
पद्मावती राजसुतेन सार्द्धम्।
पतिं ययाचे विरहोपशान्त्यै
सिंहासनाक्रान्तिसुखं प्रजानाम्॥ १८५॥

དེ་ནས་ངང་གྱོལ་དེ་རོམས་མངོན་ཕྱོགས་དེ།
འབྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་བརྩེ་བས་འཁྲུགས་གྱུར་དེ།
ལུས་ཀྱི་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆ་ཁེངས་པ་ནི།
དགྱེས་པ་གསལ་བར་མཛད་བཞིན་དེ་ལ་སྨྲས། 186

བྱལ་བའི་མཐུག་ནི་རིང་ཞིག་ལོན་ནས་ཐོབ།
ཡང་ནི་ཡོངས་གཏེར་གནས་སྐབས་བཟོད་དཀའ་བ།
གང་ཕྱིར་ལན་གཅིག་མིན་ལྡུང་སྤྱག་བསྟལ་བཅིངས།
བཟོད་པ་གྱོལ་བ་འབྲས་མིན་ལྟ་མོས་མིན། 187

ཀོད་ལྡན་སྤྱག་བསྟལ་རབ་ཞིའི་ཐུབ་གཅིག་ཏུ།
རང་ལུས་སྨོང་ལ་གང་གིས་རབ་སྦྱིན་ཞིང་།
གང་འདི་ཚོས་འདི་འང་གཞན་དོན་ཉིད་ན་དེ།
རང་གི་མི་ལའང་བཏང་སྙོམས་ཇི་ལྟར་བྱ། 188

དེ་དག་གིས་ནི་བརྩེད་ཐོས་མི་ཡི་དབང་།
བློ་ཡིས་དེ་བཞིན་ཞེས་ངེས་ཇི་ལྟར་ཡང་།
མཁའ་ཡི་ལམ་ནས་རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཕྱིན།
སྲས་བཅས་རང་གི་གྱོལ་སྲིད་གནས་ནོམས་བསྟེན། 189

ततस्तमभ्येत्य कृपाकुलास्ते
प्रत्येकबुद्धा जगतो हिताय।
देहप्रभापूरितदिग्विभागा
बभाषिरे हर्षमिवोद्गिरन्तः॥ १८६॥

चिरादवाप्ते विरहावसाने
पुनः परित्यागदृशामसह्याम्।
न राजपुत्रः सहते न देवी
दुःखानुबन्धो ह्यसकृन्निपातः॥ १८७॥

स्वमर्थिने यः प्रददाति देहम्
आपन्नदुःखप्रशमैकहेतुः।
कथं स कुर्य्यात् स्वजनेऽप्युपेक्षाम्
धर्म्मोऽप्ययं यस्य परार्थ एव॥ १८८॥

इत्युक्तमाकर्ण्य नरेश्वरस्तै-
स्तथेति निश्चित्य धिया कथञ्चित्।
व्योम्ना विमानैः स्वपुरीमवाप्य
भेजे निजं राज्यपदं स्वपुत्रैः॥ १८९॥

དེ་ལྟར་དེ་ནི་སྐྱིང་སྟོབས་ཡངས་ཤིང་བདེ་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ།
ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་བྱོལ་སྡིག་བཟློང་ཞིང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གནས་བསྟེན་ནས།
བྱོལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་རིན་ཆེན་མཆོད་ཅེན་གདུགས་དང་རིན་ཆེན་སྒྲོག་མ་ནི།
རབ་ཏུ་གསལ་བ་ནོམ་མང་དཔལ་གྱིས་མཚན་པའི་བྱང་ཆུབ་གོམས་པར་གྱུར། 190

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།
དགེ་སློང་ནོམས་ལ་སྦྱིན་པའི་གདམས་ངག་ཏུ།
རང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་མཐའ་ནི་དཔེར་མཛད་ནས།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་འདི་སྐད་གསུངས། 191

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲིང་ཤིང་ལས།
གཙུག་ན་རེར་བྱའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་གསུམ་པའོ།།

इति स विपुलसत्त्वः सत्यवान् बोधिसत्त्वः
सुचिरपिहितराज्यः सौगतं धाम भेजे।
जिनपुरमणिचैत्यच्छत्ररत्नप्रदीप-
प्रकटितविविधश्रीर्लक्षणाभ्यस्तबोधिः ॥ १९० ॥

इत्याह भगवान् बुद्धः स्वदत्तान्तनिदर्शने।
दानोपदेशे भिक्षूणां सम्यक्सम्बोधिसिद्धये ॥ १९१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां मणिचूड़ावदानं नाम तृतीयः पल्लवः ॥

Chapter IV.

ཡལ་འདས་བཞི་པ།

ངང་ལས་ནུབ་རྩོག་པ་བརྗོད་པ།

ཀཱ་ཤྱ་མཿཏེ་སཱ་ཏི་ཡཱ་ཡཱ་ཏཱ་ཏྲ་ཡ་ཨཱཏྨ་ཡཱ་ཨཱཏྨ

चतुर्थः पल्लवः ।

मान्धात्रवदानम् ।

शोभन्ते भुवनेषु भव्यमनसां यन्नाककान्ताकर-
प्रौढ़ोदञ्चितचारुचामरसितच्छत्रस्मिताः सम्पदः ।
यच्चोत्सर्पति तर्पितश्रुति यशः कर्पूरपूरोज्ज्वलम्
स्वल्पं दानकणस्य तत्फलमहो दानं निदानं श्रियः ॥ १ ॥

अभूदुपोषधो नाम भूभृत् यस्य विभावतः ।
विबुधाभिमता कीर्त्तिः सुधा दुग्धोदधेरिव ॥ २ ॥

वसुधामवतो यस्य वसुधामवतः पुरः ।
ननाम प्रणतौ कस्य न नाम नृपतेः शिरः ॥ ३ ॥

शुद्धा धीरिव धर्म्मेण दानेनेव दयालुता ।
विभूतिर्विनयेनेव भूषिता येन भूरभूत् ॥ ४ ॥

गुणिनः प्रांशुवंशस्य बभूवेन्दुद्युतेः स्थितिः ।
यस्य सर्व्वातपत्रस्य मूर्द्धि सर्व्वमहीभृताम् ॥ ५ ॥

གང་གི་བྱགས་པ་འཇིག་རྟེན་བྱོན། དཀར་ཞིང་དབང་ཕྱུག་སྦྱི་བོར་གནས།
དྲི་མེད་གང་བྱའི་ཚུ་བོ་ཞི། རབ་མང་འཇིག་རྟེན་ནོམས་སུ་བྱོ། 6

མཆོད་སྦྱིན་སྡོང་གིས་བྱེད་པ་པོ། མིག་སྡེང་པ་ལས་ལྷུག་པའི་དབལ།
གང་གི་བཙུན་མོ་ལྷ་མཇེས་ནི། སྡོང་ཕྲག་དྲུག་ཅུ་བྱང་བར་བྱུར། 7

ནམ་ཞིག་དྲང་སྲོང་བསྲུང་བའི་ཕྱིར། སྲིན་པོ་གཞེམ་པར་དམ་བཅས་ནས།
དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཀྱི་ས་ལ་དེ། རྟ་ལ་ཞེན་ནས་ནོམ་པར་བྱོས། 8

གྲོལ་པོ་དྲང་སྲོང་འགའ་ཡིས་དེར། བྱ་ཡི་མཆོད་སྦྱིན་བྱམ་པ་བཞག།
ལམ་རིང་གིས་ངལ་དུབ་པ་དེས། ཚུ་ཡིས་གང་བ་འཐུངས་པར་གྱུར། 9

སྐྱེ་བོ་མེད་པར་རྟེད་པའི་ཚུ། སྔགས་ཀྱི་བྱམ་པ་ལས་འཐུངས་ནས།
གྲོལ་པའི་ཐོ་བྱང་འོངས་པ་ན། ས་ཡི་བདག་པོས་མངལ་ཐོབ་གྱུར། 10

མི་ལམ་སྐྱུ་མ་མིག་འཕྲུལ་སོགས། གང་གིས་ལྟད་མོའི་ཟེར་མ་ནི།
མོད་བྱང་ཡང་དག་ཚོགས་པའི་ས། བརྒྱ་པར་བྱ་སྡེ་གྲོལ་གྱུར་ཅིག། 11

མཚན་བའི་ལས་ཀྱིས་ནོམ་བསྐྱེན་པ། སྐྱེས་བྱེད་སྐྱ་ཚོགས་ནོམ་པར་བཀྲ།
ངོ་མཚར་རེ་མོ་བགོད་པ་ལ། གཅོད་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཕྱུག་སྟེ། 12

དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་སྦྱི་བོ་ནི། རྡོལ་ནས་བྱིས་པ་ཉི་མ་བཞིན།
མཇོས་སྐྱེ་བྱེད་ལྷན་སྐྱེས་གྱུར་ཏེ། འཕྲལ་ལ་མོ་ནི་རབ་དུ་བསོས། 13

यस्येश्वरशिरःस्थायि शुभ्रं गङ्गाजलोज्ज्वलम्।
भ्रमत्यद्भ्रं लोकेषु भुवनाभरणं यशः ॥ ६ ॥

कर्तुः क्रतुसहस्राणां सहस्राक्षाधिकश्रियः।
यस्य षष्टिसहस्राणि कलत्रं सुदृशामभूत् ॥ ७ ॥

कदाचित् मुनिरक्षायै रक्षःक्षयकृतक्षणः।
विचचाराश्वमारुह्य स तपोवनभूमिषु ॥ ८ ॥

तच्च राजर्षिभिः कैश्चित् पुचेष्टिकलशं धृतम्।
दूराध्वश्रमसन्तप्तः स पयःपूर्णमापपौ ॥ ९ ॥

विजनासादितं पीत्वा स मन्त्रकलशात् पयः।
राजधानीं समासाद्य गर्भं लेभे विभुर्भुवः ॥ १० ॥

स्वप्नमायेन्द्रजालादि यस्याः कौतुकविप्रुषः।
जयत्यद्भुतसम्भारभूमिः सा भवितव्यता ॥ ११ ॥

विधेर्विविधवैचित्र्यचित्रकर्म्मविधायिनः।
आश्चर्य्यरेखाविन्यासं कः परिच्छेत्तुमीश्वरः ॥ १२ ॥

कालेन तस्य मूर्द्धानं भित्वा बालोंऽशुमानिव।
रूढव्रणस्य सहसा दिव्यद्युतिरजायत ॥ १३ ॥

བསོད་ནམས་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་བཞིག། འགྲོ་བའི་ཡང་དག་གྲོལ་བ་འཚོག།
ལྷན་པ་དེ་ནི་མཉེས་གཅིན་ལས། ནུ་ཟགས་གྲོལ་བའི་བཙུན་མོས་བླང་སེ། 14

བྱིས་པ་བསྟགས་འོས་འདི་ཡི་ནི། མ་ཡི་གནས་སུ་བདག་གྱུར་ཅེས།
དེ་ནོམས་ཐན་ཚུན་ཆོག་གིས་ནི། གྲོལ་སྲས་ང་ལས་ནུ་ཞེས་གྱུར། 15

དབང་པོ་དྲུག་ནི་རབ་འདུས་དུས། བསོད་ནམས་ཀྱིས་བརྙེན་མི་ཟད་ཚོ།
དེ་ནི་རབ་དུ་བསྒྱེད་ལྷན་ཞིང་། བྱིས་པའི་རྣ་དགས་ནོམ་པར་རོལ། 16

ལང་ཚོ་གསར་པར་རབ་ཞུགས་ཏེ། རིག་གནས་ཀུན་གྱི་ཐ་རོལ་ཕྱིན།
ཡབ་ནི་མཐོ་རིས་གཉེགས་ལ་དེས། རིམ་པས་འོངས་པའི་གྲོལ་སྨིད་བཟུང་། 17

ཁེགས་བྱས་ཀྱིས་ནི་འབངས་གྱུར་པའི། གནོད་སྦྱིན་མཁའ་ཡི་ཁྱིམ་ཞེས་པས།
དེ་ཡི་དབང་བསྐུར་ཡོ་བྱད་ནོམས། མཆོག་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པར་གྱུར། 18

གསེར་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཅོད་པན་དང་། གཙུག་དོར་ཟུར་ཕྱད་བྱས་པ་དེས།
སྟེན་གའི་སྐྱིན་གྱི་ནོ་ཚ་ཅན། ལྷུན་པོའི་མཛེས་པ་ཐོབ་དང་ལྡན། 19

དེ་ནས་དེ་ཡི་རིན་ཅེན་བདུན། དེ་ཚོ་བྱང་གྱུར་འཁོར་ལོ་ཏེ།
ནོར་བྱ་གླང་པོ་བྱད་མེད་དང་། ཁྱིམ་བདག་དམག་དཔོན་སྟོན་འགྲོ་བའོ། 20

ས་བདག་འདི་ཡི་བྱ་ནོམས་ནི། གཟུགས་དང་སྟོབས་དང་གཟི་བརྗིད་མཚུངས།
དཔུང་པ་བཞིན་དུ་དགྲ་འཇོམས་པ། སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་བྱང་བར་གྱུར། 21

तं राजजाया जगृहुर्जगत्साम्राज्यरक्षणे[1]।
वात्सल्यप्रस्नुतक्षीरा[2] पुण्यं मूर्त्तमिवाश्रितम्॥ १४॥

मां धारयिष्यति शिशुः श्लाघ्योऽयं जननीपदे।
इति तासां मिथोवाक्यैर्मान्धाताभूत् नृपात्मजः॥ १५॥

तस्य प्रवर्धमानस्य बालक्रीड़ाविलासिनः।
षड़िन्द्रः प्रययौ कालः पुण्यक्रीड़ाक्षयायुषः॥ १६॥

नवयौवनमारूढ़ः सर्व्वविद्यासु पारगः।
स याते पितरि स्वर्गं भेजे राज्यं क्रमागतम्॥ १७॥

यक्षो दिवौकसो नाम सुकृतेर्दासतां गतः।
अभिषेकोपकरणं दिव्यं तस्योपनीतवान्॥ १८॥

स स्वर्णैर्बद्धमुकुटः कल्पितोष्णीषशेखरः।
शरदभ्रावतंसस्य मेरोः शोभामवाप्तवान्॥ १९॥

सप्तरत्नानि तस्याथ प्रादुर्भूतानि तत्क्षणे।
चक्राश्वमणिहस्तिस्त्रीगृहसेनाग्रगाण्यपि॥ २०॥

बभूव चास्य पुत्राणां तुल्यरूपबलौजसाम्।
सहस्रं विजितारातेर्भूभुजामिव भूभुजः॥ २१॥

---

१ Orig. जगत्सम्राज्यरक्षणि। २ Orig. वात्सल्यप्रस्नुतक्षवाः।

ཚུགས་མ་ངལ་བས་བདེར་གཤས་པ། མཐའ་དག་ཆུ་གཏེར་རྣབས་ཀྱི་ནི།
སྐེ་རགས་ལྷན་པའི་ཤིར་འཇོམ་མ། མ་ལུས་དཔུང་པས་བཟུང་བར་གྱུར། 22

ས་ནི་བསྲུང་བར་ཆས་གྱུར་ཅིང། རབ་དུ་གསལ་བའི་དཔལ་ལ་གནས།
འཁོར་ལོས་སྐྱོང་དེ་ལེགས་བྱས་ཏྱེས། ཁྱབ་འཇུག་ལག་ཏ་བཞིན་དུ་མཛེས། 23

གྲགས་པ་འགྲོ་གསུམ་གང་གྲ་དང། མཐུ་ཡིས་ཧོར་བར་བཅོམ་པའི་དཔལ།
འདི་དེ་བསོད་ནམས་འབྲིལ་ཤིང་གི། མེ་ཏོག་རབ་འཕོན་དང་པོ་ཡིན། 24

དེ་ནི་ནམ་ཞིག་ནགས་ཀྱི་མཐར། བློན་པོ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ།
མེ་ཏོག་ཧོམ་པར་གྱིས་པའི་དཔལ། མཛེས་པ་ལྟ་ཞིང་གྱུ་བར་གྱུར། 25

དེར་ནི་འདབ་མ་མེད་པའི་བྱ། ཀོང་པས་འགྲོ་ཧོམས་མཐོང་གྱུར་ཏེ།
མཁའ་ཡི་ལམ་བགྲོད་དྲན་པ་ཡི། ཤེས་དུ་རིད་པར་གྱུར་པ་བཞིན། 26

འདབ་མས་དམན་ཞིང་བགྲོད་བྱེད་མིན། འཆོ་བ་ཟད་ཅིང་ལུས་གཡོ་གས་མེད།
དེ་ཧོམས་དབུལ་པོ་བཞིན་མཐོང་ནས། མི་བདག་བཙི་བས་རབ་སྨྲས་པ། 27

ཀུ་མ་སྤུག་པའི་བྱ་འདི་ཧོམས། ངན་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞེག་བྱས།
གང་ལས་འདི་དག་སྨྲོ་དང་བྲལ། དཀའ་ལས་ཀོང་པས་གྱུར་གྱུར། 28

སྐྱིང་རྡེས་འཁྲུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། ས་བདག་གིས་དེ་བཏྲོད་པ་ལ།
བློ་ངོ་ཆེན་པོ་བདེན་པའི་སྡེ། མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་ལ་སྨྲས། 29

वसुन्धरां समस्ताब्धिवेलाकलितमेखलाम्।
निखिलां विदधे दोष्णि शेषविश्रान्तिनिर्वृताम्॥ २२॥

भुवनातपसन्नद्धः प्रत्यग्रकमलाश्रयः।
चक्रवर्त्ती स सुकृतेर्विष्णोः कर इवाबभौ॥ २३॥

चिज्जगज्जाह्नवी कीर्त्तिः प्रभावाभरणाः श्रियः।
सोऽयं सुकृतवल्लीनां प्रथमः कुसुमोद्गमः॥ २४॥

स कदाचित् वनान्तेषु विकाशिकुसुमश्रियः।
रुचिरं सचिवैः सार्द्धं विचचार विलोकयन्॥ २५॥

ददर्श तच निष्पक्षान् विहगान् पादचारिणः।
व्योममार्गगतिं स्मृत्वा प्रयातान् कृशतामिव॥ २६॥

पक्षहीनानगतिकान् वृत्तिक्षीणान् निरम्बरान्।
दरिद्रानिव तान् वीक्ष्य प्रोवाच कृपया नृपः॥ २७॥

अहो वराकैर्विहगैः किमेतैः कुकृतं कृतम्।
यदेते पक्षविकलाः कृच्छ्रचरणचारिणः॥ २८॥

इत्युक्ते भूमिपतिना करुणाकुलितात्मना।
पुरःस्थितो महामात्यः सत्यसेनस्तमब्रवीत्॥ २९॥

ལྷ་གཅིག་འདབ་ཆགས་རོམས་ཀྱི་འདབ། གང་ལས་བྱི་བར་གྱུར་པའི་ཚུ།
ནགས་ན་སྦྲིད་རོམས་ཐྲེང་གྱུར་པ། དེ་དག་བདག་གིས་རབ་དུ་ཕོས། 30

དཀའ་ཐུབ་ཁ་དོན་ནུས་ལྡན་པ། ཐུབ་པ་གཟི་བྱིད་འབར་བ་ཞི།
ལྷ་བཚུ་བསོད་ནམས་གནས་གྱུར་པའི། དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་འདི་ན་ཡོད། 31

དེ་དག་གི་ཀློག་བསམ་གཏན་དང་། བརླས་པའི་བགེགས་ནི་སྤྱན་བྱེད་པ།
ཤིང་གི་ནགས་ལ་བྱ་འདི་རོམས། དཀ་དུ་ཅ་ཅོ་སྦྲོགས་པར་གྱུར། 32

རོ་བར་མཆོག་དུ་གཤེད་པ་དག། ཤིན་དུ་ཡང་དག་གྱིས་བྱེད་པ།
བྱ་ཡི་འདུས་པ་དེ་དག་ལ། ཐུབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྲོས་པར་གྱུར། 33

དེས་བསྐྱེན་ཆེན་པོའི་དམོད་པ་ནི། སྲིག་བྱེད་གདུང་བ་ཐམས་ཅད་དུ།
གཤེད་པ་བྱས་པའི་བྱ་རོམས་ཀྱི། འདབ་གཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་ཟགས་གྱུར། 34

བྱ་ནི་འདི་རོམས་དེ་དག་སྟེ། སྨྲག་བསྟལ་གྱིས་འཆོ་འདབ་གཅིག་བྲལ།
ཁྱོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཐྱོགས་བཞིན་དུ། ངལ་ཞིང་ནགས་སུ་ཀོང་པས་གྱི། 35

བློན་པོ་ཆེན་པོས་བརྟེད་དེ་དག། ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི།
བྱ་རོམས་དམོད་པས་གདུངས་པ་ལ། སྐྱིང་རྟེས་རབ་དུ་ཞེན་པས་སྨྲས། 36

ཀྱེ་མ་ཐུབ་པ་སོལ་བ་རོམས། ཞི་བར་གྱུར་ཀྱང་ནགས་སུ་ནི།
ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་མེ་དག་གིས། མི་བློག་སྲེག་པར་བྱེད་པ་ཉིད། 37

श्रुतमेतत् मया देव कथ्यमानं वनेचरैः।
कारणं पक्षपतने यदभूत् पक्षिणामिह ॥ ३० ॥

सन्ति पञ्चशतान्यत्र पुण्यधाम्नि तपोवने।
तपःस्वाध्यायशक्तानां मुनीनां दीप्ततेजसाम् ॥ ३१ ॥

तेषामध्ययनध्यानजपविघ्नविधायिनः।
एते कोलाहलं चक्रुः खगास्तरुवने सदा ॥ ३२ ॥

तस्मै विहगसंघाय कर्णज्वरकरे रुते[1]।
अभिसम्बद्धमानाय चुकोप मुनिमण्डलम् ॥ ३३ ॥

तदुद्भूतमहाशापतापस्रोषेण सर्व्वतः।
क्षणेन पक्षिणां पक्षा व्यशीर्य्यन्त कृतागसाम् ॥ ३४ ॥

त एते विहगाः पक्षरहिता कृच्छ्रवर्त्तिनः।
त्वद्विपक्षा[2] इव वने श्रान्ताश्चरणचारिणः ॥ ३५ ॥

महामात्येन कथितं निशम्यैतत् महीपतिः।
उवाच करुणाक्रान्तस्तप्तः शापेन पक्षिणाम् ॥ ३६ ॥

अहो तेजः परिणतं शान्तानामपि कानने। True
अङ्गाराणां मुनीनाञ्च दहत्येवानिवारितम् ॥ ३७ ॥

18 १ Orig. कर्णे कायपरं श्रुते। २ Orig. खद्विपक्षा इव।

རང་ཉིད་བདེ་སྐྱིད་གང་གི་ཡིན། ཁྲོ་བས་གདུང་ལ་བཟོད་པ་ཡི།
ཚུལ་ཡིས་ཡོངས་སུ་བྱན་མ་བྱས། ལོག་པའི་བཀའ་སྩལ་ཅན་དེས་ཅི། 38

རབ་དང་ལྡོ་དང་བྱམས་པའི་ཡིད། བརྩེ་བའི་སྙིགས་པ་དུལ་ཞིང་བཟོད།
གང་དེ་དཀའ་སྤྱད་བསྒགས་པར་འོས། སྐྱ་མ་ལྷས་ནི་སྐེམས་པ་ཉིད། 39

འཇིག་ཚོགས་འཇིམ་པའི་དཀའ་སྤྱད་ཅི། ནམ་པར་བསྣད་ལ་ནགས་ཀྱིས་ཅི།
ཚགས་དང་བཅས་ལ་འབྱོར་པས་ཅི། སྤྱོད་ཚུལ་ངན་ལ་ཐོས་པས་ཅི། 40

དེ་ལྟར་སྨིག་པའི་སེམས་སྐྱན་ཞིང། ཁྲོ་བ་དྲག་པོས་བསྐྱོད་པ་ཡི།
བཟོད་དཀའ་སྤྱད་པ་དེ་དག་ཉིད། བདག་གི་ཡུལ་ནས་འགྲོ་གྱུར་ཅིག། 41

འདི་བཟློད་དེ་ལ་མི་བདག་གིས། ཇི་སྲིད་བདག་ནི་དབང་བའི་སა།
དེ་སྲིད་བཏང་བར་བྱོས་ཤིག་ཅེས། སྐྱེས་བུས་འཕྲིན་ནི་བསྲིངས་པར་གྱུར། 42

བྱ་ཡི་འདབ་གཉོག་བྱི་བ་ཡིས། ཁྲོས་པའི་ཤ་ཡི་བདག་པོ་དེའི།
འཕྲིན་ཐོས་སྐྱེངས་པར་གྱུར་པ་ཡི། ཐུབ་པ་ཧོམས་ཀྱིས་ཡང་དག་བསམས། 43

ཀུ་མཆོ་བཞི་ཡི་འོངས་ཀྱི་ནི། སྐྱ་རགས་ལྷན་པ་ས་ཡི་བདག།
ཡུལ་གང་མི་བདག་མི་དབང་ལ། གང་ཞིག་བདག་ཅག་གང་དུ་འགྲོ། 44

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཐུབ་པ་ཧོམས། གསེར་གྱི་ས་འཇིག་དག་གི་ངོས།
ཚྭ་དང་གྲབ་པས་ཡོངས་གང་བ། འཛམ་བུའི་ཤིང་གས་དང་ཉེ་བར་སོང། 45

मिथ्यातपस्विभिः किन्तैः स्वसुखाय न यैः कृतः।
मनसः कोपतप्तस्य परिषेकः क्षमाम्बुभिः ॥ ३८ ॥

प्रसन्ना धीर्म्मनो मैत्रं दया दानं दमः क्षमा।
येषां तेषां तपः श्लाघ्यं शेषाणां कायशोषणम् ॥ ३९ ॥

किन्तपोभिः सकोपानां विप्लुतानां बलेन किम्।
विभवैः किं सलोभानां दुर्वृत्तानां श्रुतेन किम् ॥ ४० ॥

एवं कलुषचित्तास्ते तीव्रमन्युपरायणाः।
दुःसहा एव मुनयः प्रयान्तु विषयान्मम ॥ ४१ ॥

इत्युक्ता प्राहिणोत्तेभ्यः सन्देशं पुरुषैर्नृपः।
यावती मद्वशा भूमिस्तावती त्यज्यतामिति ॥ ४२ ॥

विहङ्गपक्षपातेन कुपितस्य महीपतेः।
सन्देशं मुनयः श्रुत्वा विलक्षाः समचिन्तयन् ॥ ४३ ॥

चतुःसमुद्रपरिखामेखलायाः क्षितेः पतिः।
नरेन्द्रोऽयं क्व गच्छामः को देशोऽस्य वशे न यः ॥ ४४ ॥

इति सञ्चिन्त्य मुनयः पार्श्वं कनकभूभृतः।
सुरसिद्धसमाकीर्णं जम्बूखण्डान्तिकं ययौ ॥ ४५ ॥

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་དེའི། མཐུ་ནི་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཡིས།
ས་ཞི་མ་རྨོས་སྨིག་བྱེད་ཅིང། མཁའ་ཡང་རིན་ཅེན་གོས་སྐྱེད་གྱུར། 46

སྨིག་པ་གསོད་བྱེད་སྐྱེས་པར་ནི། བཀྲིད་པར་དེ་ཡིས་བསྟན་པ་ལས།
སྨྲིན་ཆོགས་འབེབས་པར་བཀྲིད་ནོམས་ཀྱིས། ཞག་བདུན་གསེར་གྱིས་ཆར་པ་ཕབ། 47

དེ་ཡི་མཐུ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིས། རྫེ་དང་ལྷན་ཅིག་མཁའ་ལ་ཕྱིན།
ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ཞེས་བྱའི་གླིང། མཆོག་གི་སྐྱེ་བོ་དབང་དུ་བྱས། 48

དེ་ཡི་དམག་དཔོན་མཆོག་དག་ནི། རྟུལ་ཕོད་སྟོབས་དང་གཟི་ཀྱིས་པ།
དཔའ་བོ་བྱེ་བ་ཕྲག་བཅོ་བཀྱེད། མཁའ་ལ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱུར། 49

དེ་འོག་བ་གླང་སྤྱོད་གླིང་དང། དེ་ནས་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན།
ལྷུན་པོ་ཡི་ནི་ངོས་ནོམས་ཀྱང། ཉམས་མེད་བསྟན་ནས་བསྲུངས་པར་བྱུར། 50

བཀྱེ་བྱིན་མང་པོ་འདས་གྱུར་དུས། ལྷུན་པོ་གསེར་གྱི་ལྷོག་ལ་ནི།
གླིང་བཞིའི་ས་ཡི་བདག་པོ་དེ། བདེ་བས་ནོམ་པར་རབ་དུ་རྟེ། 51

ནམ་ཞིག་ལྷ་ནོམས་བསྟན་བཞེད་པས། ལྷ་བཞིན་མཁའ་ལ་གཤེགས་བཞིན་དེའི།
སྨྲིན་སྟོན་གྱིས་བཞིན་གླང་པོ་ཡིས། ཕྱོགས་ནོམས་རབ་དུ་ཁྱབ་པར་བྱུར། 52

དེ་ནས་ཐུབ་པ་བསྐད་དེ་ནོམས། ལྷུན་པོའི་ངོས་ལ་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས།
གཤེས་པའི་སྤྱི་བོར་མཁའ་ལས་ནི། དེ་ཡི་ཏི་གླང་སྐངས་ནོམས་ལྷུང། 53

अथ तस्य महीभर्त्तुः प्रभावेण महीयसा।
अभूदकृष्टशस्या भूर्द्यौश्च रत्नाम्बरप्रसूः ॥ ४६ ॥

पाकशासनवैलक्ष्यकरणात्तस्य शासनात्।
सप्ताहं हेम वर्षुर्मेघाः संघातवर्षिणः ॥ ४७ ॥

स प्रभावेण महता सह सैन्यैर्नभोगतिः।
चक्रे पूर्व्वविदेहाख्यं द्वीपं दिव्यजनं वशे ॥ ४८ ॥

बभूवुरग्रे सैन्यानि स्फीतशौर्य्यबलौजसाम्।
भटानां व्योमगमने तस्याष्टादशकोटयः ॥ ४९ ॥

गोदानीयं ततो द्वीपमथोत्तरकुरूनपि।
पार्श्वानि स सुमेरोश्च शशासाहतशासनः ॥ ५० ॥

सुखं विहरतस्तस्य मेरोः कनकसानुषु।
बहुशक्रो ययौ कालश्चतुर्द्वीपमहीपतेः ॥ ५१ ॥

स कदाचित् सुरान् द्रष्टुं व्योम्ना गच्छन् सुरोपमः।
चकार नीलजलदव्यस्ता इव गजैर्दिशः ॥ ५२ ॥

अथ तेषां निरस्तानां मेरुपार्श्वे तपस्यताम्।
मुनीनामपतत् मूर्द्ध्नि तन्नजाश्वसकृद्दिवः ॥ ५३ ॥

དེ་ལས་དེ་ནོམས་ཐྲོ་བས་གདུངས། མིག་གིས་མཁའ་ལ་ལྟ་བྱེད་ཅིང་།
སེར་སྐྱའི་འོད་ཀྱིས་འཕྲོ་ཤིང་གི། ཆོགས་ཀྱི་ཡྱོགས་ནོམས་སེར་སྐྱར་བྱས། 54

དེ་ནོམས་འདི་ཅི་ཞེས་བཤེད་ཐྲོས། དམོད་པའི་མེ་ནི་སྤྲོ་འདོད་དེར།
ལྷ་ཡི་ཡོ་ཉ་མངོན་ཡྱོགས་ཏེ། རབ་དགའ་ནོམ་པར་གྱིས་པས་སྤྲས། 55

འདི་ནི་ས་སྐྱོང་མ་ལུས་ཀྱི། མགོ་ལ་བཀའ་ནི་ངལ་གསོ་ཞིང་།
བགྱི་བྱིན་དགའ་དང་མཚུངས་པའི་དཔལ། ས་ཡི་བདག་པོ་ང་ལས་ཀྱ། 56

མི་ཡི་ལྷ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ། སྟེ་དང་བཅས་པ་རབ་དུ་གཤེགས།
གང་གི་དྲག་པོའི་ཚོག་འདི་སྨྲགས། བསོད་ནམས་མངོན་པའི་ང་གྱལ་ལྷག 57

འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་བདེ་བའི་དཔལ། སྤྱིན་བྱེད་གང་ལ་འབྱོར་པ་ཡིས།
རབ་བསྐྱེད་གྱུགས་པ་མ་མཐོང་སྟེ། ཡང་དག་རིག་ལ་གཏི་མུག་བཞིན། 58

ནོར་འཛིན་གསལ་བས་ཀུ་བེ་ར། སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་གཞོན་ནུ་སྟེ།
ཁྱུ་མཆོག་ལྡན་པ་དབང་ཕྱུག་དང་། དཔལ་དང་འགྲོགས་པས་ཁྱབ་འཇུག་དང་། 59

འོད་རབ་སྤྲོ་བས་ཉི་མ་དང་། སྐྱེ་བོ་དགའ་བས་རྒྱ་བ་དང་།
མཐོང་བས་སྟོབས་གཅོད་དབང་པོ་ཡི། གཟུགས་མཆོག་འདི་ཡིས་ནོམ་པར་
འཇོམ། 60

སྟོབས་ལྡན་ས་འོག་རབ་དུ་ཞུགས། དཔྱིད་ཚ་ཡང་རུས་ལྷག་ཉིད།
ཚུ་གཉིར་དིང་ཡང་འབྲུག་མི་འདོར། འདི་ཡི་གཉོང་བས་ཡིན་ནམ་སྨོས། 61

ततस्ते क्रोधसन्तप्तदृशा व्योमावलोकिनः।
चक्रुः शृङ्गप्रभावल्लिकलापकपिला दिशः॥ ५४॥

किमेतत् कोप इत्युक्ता शापाग्निं विसिसृक्षया[1]।
अभ्येत्य देवदूतस्तान् प्रहर्षाकुलितोऽवदत्॥ ५५॥

एष निःशेषभूपालमौलिविश्रान्तशासनः।
पाकशासनतुल्यश्रीर्मान्धाता पृथिवीपतिः॥ ५६॥

नभसा नरदेवोऽयं सह सैन्यैः प्रसर्पति।
यस्य कीर्त्तनधन्येयं वाणी पुण्याभिमानिनी॥ ५७॥

न दृष्टो यस्य निर्दिष्टसर्व्वलोकसुखश्रियः।
*मोहसंविन्मयस्येव * * * विभवो मदः॥ ५८॥

कौवेरं धनदव्यक्त्या कौमारं शक्तिमत्तया।
ऐश्वरं वृषभयोगात् वैष्णवं श्रीसमागमात्॥ ५९॥

प्रतापप्रसरात् सौरमैन्दवं जननन्दनात्।
ऐन्द्रं हृतबलच्छेदात् दिव्यं रूपं विभर्त्ययम्॥ ६०॥

बलिः प्रयातः पातालं दधीचोऽप्यस्थिशेषताम्।
अस्य त्यागेन जलधिः[2] क्षोभमद्यापि नोज्झति॥ ६१॥

---

१ Orig. इत्युक्तौः शापाग्निसिसृक्षया। २ Orig. जलेब्धिः।

* Three letters are wanting in this line the equivalents of which are not traceable in the Tibetan version.

དེ་སྐད་ཟླ་ཡི་ཐོ་ཉའི་ཚོགས། བྱས་ནས་ཐུབ་པའི་དབུས་སོན་པའི།
བཞིན་ངན་ཞེས་བྱ་ཐུབ་པ་ཡིས། དམོད་པའི་ཚུ་ནི་མཁའ་ལ་གཏེར། 62

དེ་ནས་སྟེ་དབོན་ཡོངས་འདྲེན་གྱིས། རབ་ཏུ་བཞད་ཅིང་དེ་ལ་སྨས།
དང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཁྲོ་བ་ཐོང་། དཀའ་ཐུབ་ཟད་པར་ཡོངས་མ་མཐོང་། 63

ས་བདག་མདུན་དུ་དམོད་པ་འདི། འབྲས་མེད་ངོ་ཚར་འགྲོ་བར་འགྱུར།
ཁྲོད་ཀྱིས་གང་གིས་འདབ་གཡོག་ཟད། བཟོད་པའི་བྱ་དེ་བདག་ཅག་མིན། 64

དེ་སྐད་སྟེ་དབོན་གྱིས་སྨས་ཚེ། དམོད་པས་བཟུང་བའི་དཔུང་ཚོགས་ལ།
མདུན་དུ་ས་བདག་གིས་བལྟས་ནས། ཡ་མཚན་པས་འདི་ཅི་ཞེས་གསུངས། 65

དེ་ནས་སྟེ་དབོན་ཁྲོ་ལྡན་པས། དེ་ལ་ཡང་དག་མངོན་ཕྱོགས་སྨས།
ལྷ་གཅིག་བྱང་སྲོང་དེ་དག་གིས། དམོད་པས་དཔུང་འདི་མི་བགྲོད་དོ། 66

ཁྲོད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིན་ཆེན་འདི་འང་། མཁའ་ལ་དམོད་པས་ཧོར་བར་འཁྱམ།
སྨྲེན་གྱིས་ཡང་དག་བགགས་པ་ཡི། ཚ་ཟེར་ཅན་དང་མཚོངས་པར་བཟུང་། 67

དེ་དག་ཐོས་ཤིང་མི་བདག་གིས། མདུན་དུ་དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཀྱང་།
མིག་ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་དམོད་པ་དག། འབྲས་མེད་རབ་གཏུམ་བསྟད་པར་རོ། 68

སྐྱིང་རྡེའི་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷས་འཇིག་པས། ཡོངས་བསྲུངས་དེ་ཡི་ཀུལ་ཀའི་བཀས།
དམན་པའི་དྲང་སྲོང་ཆེ་ཆོམས་ཀྱི། རལ་པ་ས་ལ་ལྷུང་པར་གྱུར། 69

श्रुत्वेति देवदूतस्य वचनं मुनिमध्यगः।
ससर्ज दुर्मुखो नाम मुनिः शापजलं दिवि ॥ ६२ ॥

प्रहसन्नथ तं प्राह सेनानां परिणायकः।
महर्षे संहर रुषं मा कृथास्तपसः क्षयम् ॥ ६३ ॥

वैफल्यलज्जां शापोऽयं यास्यत्यग्रे महीपतेः।
नैते वत खगा येषां यूयं पक्षक्षयक्षमाः[1] ॥ ६४ ॥

इत्युक्ते सैन्यपतिना शापस्तव्यामनीकिनीम्।
दृष्ट्वाग्रे विस्मयादूचे किमेतदिति भूपतिः ॥ ६५ ॥

संरब्धोऽथ समभ्येत्य सेनापतिरुवाच तम्।
तेषां देव महर्षीणाम् शापात् सैन्यं न सर्पति ॥ ६६ ॥

इदञ्च चक्ररत्नं ते व्योम्नि शापविघूर्णितम्।
धत्ते जलदसंरुद्धतिग्मदीधितितुल्यताम् ॥ ६७ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिर्दृष्ट्वा चाग्रे तथैव तत्।
दध्यौ विदधे शापं विफलोच्चण्डविप्लवम् ॥ ६८ ॥

देहक्षयं महर्षीणाम् परिरक्षन् कृपाकुलः।
जटा न्यपातयत्[2] भूमौ स लोलालसशासनः ॥ ६९ ॥

---

१ Orig. न ते वध खगा येषां यूयं पक्षक्षयक्षमाः।

२ Orig. जटन्यपतियत्।

ཁྲོ་དང་རྣོངས་པ་མི་ཐུབ་ན། བདག་ཅག་དོན་མེད་ངྱང་ཅེས།
དེ་དག་རལ་པ་ངོ་ཚ་ནས། ས་གཞི་ལ་ནི་འབྱར་བ་བཞིན། 70

དེ་ནས་མི་བདག་ལྷུན་པོའི་རྩེར། ཕྱིན་ནས་ལྷ་ནམས་གནས་པ་ནི།
གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ན་སྡུག་ཅེས་པ། ལྷ་ན་མཛེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 71

དེར་ནི་རོལ་མཆོ་ལས་འཕྲོས་པའི། ཀླུ་ནམས་དག་ལ་རབ་བཙོམས་ནས།
གཤེད་སྨིན་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། འཕྲེང་འཇོམ་ཞེས་པའི་ལྷ་དང་ནི། 72

དེ་བཞིན་དཀའ་མྱོས་ཞེས་པའི་ལྷ། ཁྲོ་བས་སྡོམ་བྱེད་སྡེ་ནམས་དང་།
གྲུལ་ཆེན་བཞི་ཡི་རིས་ཞེས་པ། ཤིན་ཏུ་སྡོབས་ལྡན་སྐབས་གསུམ་པ། 73

གྲུལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་ནོམས། གོ་བགོས་མཆོག་ཐོགས་གཡུལ་ཞུགས་པ།
གྲུལ་པོའི་མཐུ་ཡིས་ཡམ་གྱུར་ནས། རང་སྡེ་ནམས་ཀྱི་སྡོམ་འགྲོ་བྱེད། 74

དེ་ནས་གྲུ་ཆེ་དཔག་བསམ་ཤིང་། ཡིད་འཕྲོག་ཀོ་བི་དུ་ར་ནི།
ཡོངས་འདུ་ཞེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། ལྷ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་བསྟེག། 75

དེ་ནས་ལྷུན་པོའི་རྩེར་འོད་ཟེར། འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་དྲི་མ་མེད།
མཁའ་ནི་རང་འོད་ཀྱིས་གསལ་བ། ཆོས་བཟང་ཞེས་པའི་མདུན་སར་ཕྱིན། 76

གསེར་དང་བྱ་རྡུ་བི་དུརའི། ཀ་བའི་ཆོགས་ནི་གསལ་ཞིང་མཛེས།
ཁང་བཟང་ནོམ་པར་གྲུལ་ཞེས་པ། གྲགས་པས་གང་ལས་ནོམ་པར་མཛེས། 77

अजितक्रोधमोहानां भारभूता वृथा वयम् ।
इतीव लज्जया तेषां लीनाः क्षितितले जटाः[1] ॥ ७० ॥

अथ मेरुशिरः प्राप्य नृपः सुरनिकेतनम् ।
पुरं सुदर्शनं नाम ददर्श प्रियदर्शनम् ॥ ७१ ॥

नागास्तत्र कृतारक्षाः प्रख्यातोदकनिश्रिताः ।
करोटपाणयो यक्षाः सुरमालाधराभिधाः ॥ ७२ ॥

सदा मत्तास्तथा देवाः क्रोधोत्तम्भितसैनिकाः ।
महाराजकायिकाख्याः[2] चिदशा बलवत्तराः ॥ ७३ ॥

महाराजाश्च चत्वारः सन्नद्धकवचायुधाः ।
जित्वा राज्ञा प्रभावेण निजसेनाग्रगाः कृताः ॥ ७४ ॥

ततः कल्पद्रुमोदारकोविदारमनोहरम् ।
ददर्श पारिजाताख्यं संश्रयं चिद्दिवौकसाम् ॥ ७५ ॥

मेरोर्मूर्ध्नि ततः शुभ्रप्रभां मालामिवामलाम् ।
सुधर्माख्यां सभां प्राप प्रभावोद्भासिताम्बराम्[3] ॥ ७६ ॥

हेमविद्रुमवैदूर्यस्तम्भसम्भारभास्वरः ।
प्रासादो वैजयान्ताख्यः प्रख्यातो यत्र राजते ॥ ७७ ॥

---

१ Orig. जनेः । २ Orig. reads also चातुर्राजकायिकाख्याः ।
३ Orig. reads also खभावोद्भासिताम्बराम् ।

གང་དུ་ཆུ་སྐྱེས་བཞིན་དས་དང་། བྱང་བ་ལན་བྱས་མཆོངས་གྱུར་པ།
ལྷ་ཡི་བྱ་མོས་བད་ལྷོན་དང་། བདུན་དེ་ཤིང་གི་ལྷ་མོ་འོ། 78

ནོར་བུའི་ཞལ་ཞལ་ཀ་བ་ས། གང་དུ་ལྷ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་གྱིས།
ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་། ལྷ་ཡི་འཇིག་རྟེན་དུ་མ་འཇོམ། 79

རིན་ཆེན་དུ་བབས་བ་གམ་གྱི། འོད་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ནོམ་བཀུ་གང་།
ཕྱོགས་ནོམས་མཛེས་པས་ཁྱབ་གྱུར་ཏེ། བཅུ་ཐུག་བཅུ་བྱིན་ཆོག་གྱིས་བཞེག། 80

གང་དུ་རྒྱང་བཞེག་གྱིས་བསྐྱོད་པའི། དཔག་བསམ་ཀོང་འགྲུང་འབྱི་ཤིང་གིས།
དགའ་བ་བསྐྱེད་དེ་དགའ་བའི་དཔལ། ཞིང་རབ་བསྐར་མ་བཞིན་དུ་མཛེས། 81

གང་ན་ཤིན་དུ་སྣ་ཚོགས་ཞེས། ལྷ་ཡི་སྐྱེད་ཚལ་ཡིད་དགའ་བ།
དོག་དུ་སྤྲོ་བས་དགའ་མ་དག། འདོད་དང་སོ་ཀའི་བཞེད་པ་བཞེག། 82

འདོད་པ་ཀུན་དང་བདེ་བ་ཀུན། དུས་ཚོགས་ཀུན་དུ་མེ་དོག་འབར།
ལྷ་ནོམས་གནས་ནི་ཐམས་ཅད་ཅད་ལས། ཁྱད་འཕགས་ཀྱལ་པོས་མཐོང་ངུར་ནས། 83

ཡུད་ཙམ་ཡ་མཚན་གཡོ་མེད་ཅིང་། འཆྱོམ་པའི་སྤྲུན་དང་ཀུན་དགའ་བཅས།
ལེགས་བྱས་ནོམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། འབྲས་བུ་དེ་ནི་འདི་ཞེས་བསམས། 84

ལྷ་ཡི་བདག་པོའི་ས་སྤུང་ཀི། སྤེད་ལེན་བྱང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་པ།
དགའ་ཚལ་ནོམ་པ་དང་བཅས་བཞེག། དེར་ནི་དྲི་བཟང་ལྷན་པ་མཐོང། 85

यत्राङ्गैर्वदनैर्भृङ्गैरलकैस्तुल्यतां गताः ।
पद्मिन्यः सुरनारीणां पद्मिनीनां सुराङ्गनाः ॥ ७८ ॥

विम्बितैस्त्रिदशैर्यत्र मणिभूस्तम्भभित्तिषु ।
सुरलोको विभर्त्येकोऽप्यनेकसुरलोकताम् ॥ ७९ ॥

रत्नतोरणहर्म्यांशुनिवहैर्यत्र चिचिताः ।
व्याप्ता विभान्ति ककुभः शक्रायुधशतैरपि ॥ ८० ॥

यत्र बालानिलालोलकल्पपादपपल्लवैः ।
नृत्यद्धस्ता इवाभान्ति नन्दिन्यो नन्दनश्रियः ॥ ८१ ॥

यत्र चैत्ररथं नाम देवोद्यानं मनोरमम् ।
धत्ते नित्योत्सवं प्रेमिकामं कामवसन्तयोः ॥ ८२ ॥

सर्व्वकामं सर्व्वसुखं सर्व्वर्त्तुकुसुमोज्ज्वलम् ।
सर्व्वातिशयितं दृष्ट्वा देवानां सदनं नृपः ॥ ८३ ॥

मुहूर्त्तविस्मयास्यन्दसानन्दस्निग्धलोचनः ।
अचिन्तयत् सुकृतीनामिमास्ताः फलभूमयः ॥ ८४ ॥

ऐरावणं सुरपतेर्लीलालिबलयाकुलम् ।
ददर्श तत्र सामोदं साकारमिव नन्दनम् ॥ ८५ ॥

དེ་ནས་སངས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། འོངས་པར་ཤེས་ནས་དབང་པོ་ནི།
ལྷ་ཡི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དག། རབ་དགའ་ལྡན་པས་བསྙུངས་བྱས། 86

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བས་རོམ་མཛེས་པའི། མདུན་སའི་སྐ་གཞི་གྲུབ་པོ་ཡི།
གྲུབ་པོ་ལྷ་ཡི་གྲུབ་པོ་ཡིས། མཆོད་པ་དུལ་བྲམ་མཆོག་གིས་བསྟེན། 87

རིན་ཆེན་སྤྲིན་གྱི་འཕྲེང་བ་ལ། སྐབས་གསུམ་པ་ནོམས་ཉེར་བཞུགས་ཤིང་།
མཆོད་སྤྲིན་བཀྲ་བའི་སྤྲིན་ཕྱེད་ལ། མི་ཡི་བདག་པོ་དཔལ་ལྡན་བཞུགས། 88

དེར་ནི་སྤྲིན་གཅིག་ལ་འདུག་པའི། ལྷ་དབང་མི་ཡི་བདག་པོ་དག།
ཡོན་ཏན་ཚོགས་ནི་བྱ་ཆེ་བའི། གཟུགས་ནི་ཁྱད་པར་མེད་པར་མཐོང་། 89

དེ་ནས་ལྷ་ཀུན་བྱིས་སྤྲོས་པའི། རབ་གསལ་མིག་ནི་ཀོང་དྲུག་པས།
བཞིན་པད་འཐུང་ལྡན་མི་བདག་ལ། འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་སྐྱེས། 90

ཀྱེ་མ་གཟི་བརྗིད་གཏེར་གྱི་གཟི། གང་ཞིག་བསྟན་འོས་མངོན་པར་འཆར།
ཁྱེད་ཀྱིས་ཁ་ནི་བཀྱེན་གྱུར་ཅིང་། འོད་ལྡན་ལྷ་ཡི་ནམ་མཁའ་ཡང་། 91

མཐུ་ཡིས་རབ་མཐོ་བྱགས་སྣ་དག། གསལ་བའི་གོས་ཅན་ས་གསུམ་དུ།
ཡང་དག་བྱོལ་པོ་ནོམ་བྱོལ་བ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱོལ་མཚན་འདི་མཇོས་སོ། 92

ཁྱོད་གཏམ་བདུད་རྩིའི་བཏུང་བ་དང་། ཁྱོད་ནི་བལྟ་བའི་རོ་ལ་ཡང་།
ནོ་བ་མིག་ཀྱང་རབ་བསྐུལ་ཅིང་། བདེ་བའི་སྐུ་ལ་དབྱངས་ཅན་གོ། 93

पुरन्दरस्ततो ज्ञात्वा प्राप्तं भूमिपुरन्दरम्।
प्रत्युद्ययौ प्रमुदितः सह सर्व्वैर्मरुद्गणैः ॥ ८६ ॥

पूजितः सुरराजेन रत्नराजिविराजिताम्।
राजराजः सभाभूमिं भेजे विरजसां वरः ॥ ८७ ॥

चिदंशेषूपविष्टेषु रत्नपर्य्यङ्कपंक्तिषु।
उपाविशन्नृपः श्रीमानासनार्धे शतक्रतोः ॥ ८८ ॥

एकासनजुषोस्तच्च सुरेन्द्रमनुजेन्द्रयोः।
रूपं गुणगणोदारं निर्विशेषमदृश्यत ॥ ८९ ॥

ततः सर्व्वसुरोत्सृष्टस्पष्टलोचनषट्पदैः।
पीयमानमुखाम्भोजं व्याजहार हरिन्नृपम् ॥ ९० ॥

अहो पदोयं श्लाघ्यस्ते तेजसा तेजसां निधे।
भवता भूषिता भूमिर्द्यौश्च देवेन भास्वता ॥ ९१ ॥

अभ्युन्नतप्रभावोऽयं लसत्सितयशोंशुकः[1]।
भ्राजते ते त्रिभुवने साम्राज्यविजयध्वजः ॥ ९२ ॥

त्वत्कथामृतपानस्य त्वद्दर्शनरसस्य च।
प्रेर्य्यते श्रोत्रनेत्रेण सुखाख्याने सरस्वती ॥ ९३ ॥

---

१ Orig. लसत्सितयशांशुकम्।

ལས་ནོམས་འབྲས་བུ་རྟོད་པ་ཡི། ཐེ་ཚོམ་ཆད་ཅིང་ངེས་པ་འདི།
འབྱོར་པ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས་ཐོབ་པ། ཁྱོད་ཉིད་ཁོ་ནས་བདེན་བྱས། 94

བསོད་ནམས་འོས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ལྟ། ཁྱོད་ལྟ་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་གང་།
འདི་ཉིད་ཕྱིར་ན་དབང་པོ་ཡི། ཚོགས་ལས་མིག་ཉིད་དགའ་བའི་གནས། 95

ལྷ་ཡི་དབང་པོས་འདི་བརྟོད་ཚེ། བྱགས་པའི་གཏེར་ནི་ང་ལས་ནུས།
མཐུ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་དྲན་ནོ་ཞེས། སྨྲས་ནས་གདོང་ནི་དྲུད་པར་གྱུར། 96

དེ་ལྟར་དེ་ནི་ལྷ་ནོམས་ཀྱིས། དཔག་དུ་གུས་པས་མཆོད་ལྟའོ་དེའི།
ལྷ་ཡུལ་བཞུགས་ཤིང་གནས་པ་ལས། དབང་པོ་དྲུག་གི་དྲས་འདས་གྱུར། 97

ལྷ་མིན་དཀྱིལ་འཁོར་མཐའ་དག་ནི། དེ་ཡི་ཐ་རོལ་གནོན་པས་ཉམས།
ལྷ་ཡི་གྲོལ་པོ་འཆོ་མེད་ཅིང་། དར་བ་དང་ནི་གྲོལ་བར་གྱུར། 98

གཟི་ལྡན་གཡུལ་དུ་གཞུ་འཛིན་ལྟའི། དབུང་པའི་གྲིབ་མས་ཉེར་འཆོ་ནོམས།
དཔའ་པོ་ལྟོན་པ་ཆེན་པོ་དེའི། ངལ་གསོ་དག་ནི་བསྟེན་པར་བྱེད། 99

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཚོང་ཟོང་གིས། རྒྱས་པ་མི་ཟད་བདེ་སྤྱོད་པའི།
དུས་ཀྱི་གྲུབ་ནི་ཆེ་བ་ལ། བགྱི་བྱིན་དྲུག་ནི་འདས་པར་གྱུར། 100

དམ་པའི་ལས་འབྲས་སྤྱོད་པ་ཡིས། དཀས་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད།
དེ་ནི་རྣོག་པར་གྱུར་པ་ལས། རབ་དུ་ཉེ་བར་ཡོངས་ཟད་གྱུར། 101

स्थिरीकृतस्त्वयैवायं[1] सुकृतामविभूतिना।
कर्म्मणां फलवादस्य निश्चयश्छिन्नसंशयः॥ ९४॥

अतएवेन्द्रियग्रामे चक्षुरेव सृहास्पदम्।
पुण्यैः पुण्योचिताचार दृश्यन्ते यद्भवद्विधाः॥ ९५॥

इत्युक्ते चिदशेन्द्रेण मान्धाता यशसां निधिः।
त्वत्प्रसादप्रभावोऽयमित्युवाच नताननः॥ ९६॥

इत्येवं पूज्यमानस्य तस्य नित्यादरैः सुरैः।
षड्इन्द्रः प्रययौ कालः चिदिवे वसतः सतः॥ ९७॥

तत्पराक्रमविश्वस्तसमस्तसुरमण्डलः।
बभूव सुरराजस्य निरपायोदयो जयः॥ ९८॥

दीप्तदानवसंग्रामे तस्य शौर्य्यमहातरोः।
विश्रान्तिं भेजिरे देवा भुजच्छायोपजीविवत्॥ ९९॥

तस्य पुण्यपणक्रीतं भुञ्जानस्याक्षयं सुखम्।
कालप्रवाहे महति प्रययुः षट् पुरन्दराः॥ १००॥

सत्कर्म्मफलभोगस्य लाञ्छनं विमलं मनः।
कालुष्याज्जायते तस्य प्रत्यासन्नः परिक्षयः॥ १०१॥

---

20 १ Orig. वापि।

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ས་བདག་ནི། ཉེས་པའི་རྟོག་པས་རབ་བགོས་ཤིང་།
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཆགས་པ་ཡིས། ཐེལ་མཆོད་ཡིད་ལ་འདོད་པར་བྱུར། 102

སྐབས་གསུམ་པ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ནི། བདག་གི་དབྱངས་པའི་སྡོམས་ཀྱིས་བསྒྲུབས།
དེ་ལས་རེ་ཞིག་སྡུག་ཕྱེད་ཀྱིས། བག་འཁྲམ་འདི་ནི་ཡོངས་མི་བཟོད། 103

འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཁྲུང་འཛིན་པ། བདག་གི་དབྱང་པ་འདི་ཡིས་བཟོད།
བདག་རང་གཅིག་པུ་ལྷ་དབང་དུ། མཐུ་ཡིས་འགྲུང་བ་མིན་པ་ཅི། 104

ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཉམས་བྱས་ནས། མཁྲོ་རིས་ཀྱལ་སྲིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས།
གཏུགས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ནི། རང་ཉིད་འཛིན་པར་འོས་པ་བསྟེན། 105

དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་བསྒོ་བྱིན་ལ། འཁྲུ་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་དེའི།
དཀར་བའི་འོད་ལྟན་མཐུ་ཡི་དཔལ། འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་ཉམས་པར་བྱུར། 106

སྡུག་བོས་ཀྱིས་པར་བསམས་པ་ཡིས། སྐྱེ་བོ་ལེགས་པའི་དོགས་གཅོད་པའི།
གཡོ་ལྟན་དཔལ་ནི་སྲིད་བཅས་ཀྱིས། ཡིད་ཀྱི་ཇིང་བུ་དྲི་མར་བྱེད། 107

བག་མེད་ཀུད་པའི་ཐོ་ཉ་ནི། ཆེ་རིམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོད་པར་དཀའ།
རིགས་ནི་ཉམས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྨད། སྲིག་པས་འཁྲུགས་པའི་ཁྲོ་གློས་སོ། 108

སྲིག་པ་རིམ་པར་བརྟགས་ཙམ་གྱིས། ས་བདག་ས་ལ་སྐད་ཅིག་གིས།
ལྟུང་སྟེ་འབྲས་བུ་རིམ་ལྟུང་ཞིང་། ཙོ་བ་བཅད་པའི་ལྟོན་པ་བཞིན། 109

अथ कालेन कालुष्यकलितस्य मनोरथः ।
अभूल्लोभाभिभूतस्य भूपतेरभिमानिनः ॥ १०२ ॥

चिदशानामियं लक्ष्मीर्मदाहुबलपालिता ।
तदिमां न सहे तावद्धासनविड़म्बनाम् ॥ १०३ ॥

अहमेकः सुरपतिप्रभावोऽनु भवामि कम् ।
अयं मम भुजः सर्व्वजगत्भारभरक्षमः ॥ १०४ ॥

च्यावयित्वा सुराधीशं स्वर्गसाम्राज्यसम्पदम् ।
एकातपत्रतिलकां स्वयंग्राहोचिताम् भजे ॥ १०५ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य शक्रद्रोहाभिलाषिणः ।
शुभ्रप्रभा प्रभावश्रीर्मालेव म्लानतां ययौ ॥ १०६ ॥

घनोदयसमुत्सिक्ता सौजन्यतटपातिनी ।
लोलं कलुषयत्येव मानसं श्रीतरङ्गिणी ॥ १०७ ॥

प्रमदा विपदां दूतिः दुःसहा महतामपि ।
कुशलोन्मूलनायैव किल्बिषाकुलिता मतिः ॥ १०८ ॥

पापसंकल्पमात्रेण क्षितौ क्षितिपतिः क्षणात् ।
पपाताविभ्रमफलश्छिन्नमूल इव द्रुमः ॥ १०९ ॥

མ་གོམས་པ་ཡིས་རིག་པ་འཇེམས། ཀྱེགས་པ་ཀྱོས་པས་དཔལ་འབྱོར་འཇེམས།
ནོམ་སྐང་གིས་ནི་ལེགས་ཉིད་འཇེམས། ཚགས་པས་ཡང་དག་མཐོ་བ་འཇེམས། 110

ཀྱེ་མ་ཀྱ་ཡི་དང་ཀྱོས་ཆེ། ཆེ་ཞིང་མཐོ་བའི་རྩེར་འཇོགས་པ།
འབྱོར་པས་ཀྱེགས་པ་སྐྱེས་པ་ནོམས། འཕལ་ཉིད་དུ་ནི་འོག་དུ་ལྷུང། 111

དེ་ཡི་སྐྱེ་བ་སྡུ་མ་ལ། ཐམས་ཅད་ཟིལ་གནོན་ཞེས་བྱ་མཆོད།
ལྷ་དབང་ཀྱེལ་སྲིད་བསྟེན་འོས་ནི། དེ་ཡིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཀྱང་ཅིའང། 112

གང་ཡང་ལྷ་དབང་ལས་ལྷག་པ། མཐུ་ནི་ཡ་མཚན་ལྡན་པ་དག།
དེ་ཡི་སྟོད་ལ་སྦྱིན་པའི་ཚོས། བསྐྱེད་པ་མི་ཉང་སྐལ་བར་གྱུར། 113

གཉེན་ལྡན་ཞེས་ནི་བྱ་བ་ཡི། གྲོང་ཁྱེར་འོས་ཤིང་གཙང་བ་སྟེ།
ཚོང་དཔོན་ཟུང་ཀ་ངི་ཀ་ཞེས། དེ་ཡི་སྡོམ་ཀྱི་སྐྱེ་བར་གྱུར། 114

ཡང་དག་རྫོགས་པའི་སངས་ཀྱོས་ནི། ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིང་སེམས་ཅན་ཀུན།
སྒྲོལ་བ་ལ་བཙོན་ནོམ་གཟིགས་མཚན། བསོད་སྙོམས་སྤྱད་དུ་དེ་ཁྱིམ་ཞུགས། 115

དེ་ཡི་སྟོད་དུ་དང་བའི་བྲོས། སྤན་མ་ཚགས་གང་དེ་ཡིས་འཕངས།
དེ་ལས་ལྷག་མ་བཞི་དག་ནི། ཟ་ཡི་གཞི་ལ་ལྷུང་བར་གྱུར། 116

དེ་ཡི་སྨིན་པའི་རྣབ་ཡིས་ནི། ཟ་ཡི་བདག་པོ་ང་ལས་ཀུ།
བློང་ནོམས་ཀུན་གྱི་བདག་གྱུར་ནས། བཀྱི་བྱིན་སྐུན་ཕྱེད་ཐོག་བར་གྱུར། 117

हन्ति विद्यामनभ्यासः श्रियं हन्ति मदोद्यः।
विद्वेषः साधुतां हन्ति हन्ति लोभः समुन्नतिम्॥ ११०॥

अहो वत महोत्कर्षस्पृङ्गारोहो महोदयः।
विभवोद्भवमत्तानां सहसैव पतत्यधः॥ १११॥

तेन सर्व्वविभूर्नाम पूजितः पूर्व्वजन्मनि।
तत्फलादाप्तवान् राज्यं स्पृहनीयं मरुत्पतेः॥ ११२॥

सुराधिपाधिकः कोऽपि प्रभावो विस्मयावहः।
अनल्पपिण्डस्तस्याभूत् पाचदानांशसम्भवः॥ ११३॥

बन्धुमत्यभिधानायां नगर्य्यामुषितः शुचिः।
वणिगुत्करिको नाम सोऽभवत् पूर्व्वजन्मनि॥ ११४॥

विपश्यी नाम भिक्षायै सम्यक् सम्बुद्धतां गतः।
विवेश तद्गृहं सर्व्वसत्त्वसन्तारणोद्यतः॥ ११५॥

पाचे तस्य स चिक्षेप[1] मुद्गमुष्टिं प्रसन्नधीः।
फलानि तच्च चत्वारि पेतुः शेषाणि भूतले॥ ११६॥

तेन दानप्रभावेण मान्धाता पृथिवीपतिः।
सर्व्वद्वीपपतिर्भूत्वा शक्रार्द्धासनमाप्तवान्॥ ११७॥

१ Orig. स गंक्षेव।

དེ་ཡི་སེམས་ནི་གཞན་གང་ལས། སྲོག་མ་བྱིན་མ་ས་ལ་རྒྱུད།
དེ་ཚེ་འདི་ནི་འབྲས་བུའི་མཐར། སྐབས་གསུམ་པ་ལས་རྒྱང་བར་གྱུར། 118

གང་ཞིག་མི་ལམ་སྐྱུ་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ནམ་ཡང་མི་འཕྲོ་བའི།
ཆོས་རྣོག་འཕྲེང་བ་རྒྱང་ཟད་འབྱུགས་པས་གང་ལ་ཉེ་བར་རབ་སྦྱང་བ།
འདི་ནི་སྨིན་པའི་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་མཚོངས་མེད་འབྲས་བུ་རབ་གྲུབ་ཚོ། ◆
འབྱོར་པའི་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་སྐལ་བ་བསྟེན་པ་ཆོས་དག་གྱུར། 119

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་དག་ལས་པ་ཡིས། རང་གི་སྐྱེ་བ་གཞན་བརྗོད་ཅིང་།
དག་སྒྲོང་ཆོས་ལས་རྗེས་བསྟན་ཏུ། སྨིན་པའི་འབྲས་བུའི་དཔལ་འདི་གསུངས། 120

ཞེས་པ་དག་བ་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣོག་པ་ བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས།
དལས་ནུའི་རྣོག་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཞི་པའོ།།

मूलशेषश्रुतेा यस्मात् भूमौ तस्यान्यचेतसः।
तद्सौ फलपर्य्यन्ते पतितस्त्रिदशालयात्॥ ११८॥

लुठति विकलकल्पा यच संकल्पमाला
स्फुरति न च कदाचित् स्वप्नमायान्तरे या।
भवति विभवभोगाभोगिनी भाग्यभाजा-
मतुलफलततिः सा दानकल्पद्रुमाणाम्[1]॥ ११९॥

इत्याह भगवान् बुद्धः प्रेत्य दानफलश्रियम्।
निजजन्मान्तराख्याने भिक्षूणामनुशासने॥ १२०॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां मान्धात्रवदानं नाम चतुर्थः पल्लवः॥

---

१ Orig. दानकल्पद्रुमः।

Chapter V.

ཚུལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ནི།

1. །ཤེས་རོལ་ཀྱིས་བསྟངས་བསྡུངས་བས་ཤིན་དུ་འཁྲུགས་ཤིང་འདི་ཚུ་གཏེར་རིང་ཞིག་འདུག།
ངང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་དུ་གཏོང་ཚེ་དཔག་བསམ་ཤིང་ཡང་འདུར་རོ་ལོ། གང་ཞིག་ལྷས་ནི་རབ་དུ་གཏོང་ཡང་སྐུ་ལོང་ཚོགས་འཇིམ་འདུར་བ་མི་མངའ་ཞ། སྐུ་ཞིག་གཅིག་པུ་དེ་ནི་ལྷས་བཙུམས་སྨིན་པའི་ལྷགས་འདི་གོམས་པར་གྱུར་པ་ཡིན། 1

2. ཀེ་ལ་ཤས་མཆོག་བྱང་ཕྱོགས་ཀ། ཆུ་ན་མེད་པའི་གློང་ཁྲེར་ནི། བཟང་པོ་འབྲ་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། སཡི་ཀུན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད། 2

3. གང་དུ་གྲགས་སྐྱེས་མེ་དོག་དཀར། ཕུན་ཚོགས་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་བཟང། སྨིན་པའི་སྐྱེད་ཚལ་འཁྲི་ཤིང་ནི། གློང་ཁྲེར་པ་ནོམས་དགའ་སྣང་གྱུར། 3

4. གློང་ཁྲེར་གསུམ་གྱི་ལ་མིག་གིས་མེས། གང་དུ་སྐྲག་པས་ཡིད་འབྱུང་ནི། སྟོབས་མེད་གཡེ་ཞིང་རྩེ་བ་ཡི། སྨིན་མ་འཁྲོག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུངས། 4

पञ्चमः पल्लवः ।

चन्द्रप्रभावदानम् ।

दुग्धाब्धिर्विबुधार्थनातिविधुरः क्षुब्धश्चकम्पे चिरं
कम्पन्ते च निसर्गतः किल फलोत्सर्गेषु कल्पद्रुमाः ।
एकः कोऽपि स जायते तनुभृतैरभ्यस्तदानस्थितिः
निष्कम्पः पुलकोत्करं वहति यः कायं प्रदानेष्वपि ॥ १ ॥

अस्ति कैलासहासिन्यामुत्तरस्यामनुत्तरा ।
दिशि भद्रशिला नाम भुवनाभरणं पुरी ॥ २ ॥

यस्यां सितयशःपुष्पाः सफलाः सर्व्वसम्पदः ।
दानोद्यानलताः प्रीत्यै बभूवुः पुरवासिनाम् ॥ ३ ॥

यच्च त्रिपुरजिन्नेत्रशिखिवक्त्रो मनोभवः ।
अबलाभिश्चलक्रीडभ्रूभङ्गैरेव रक्ष्यते ॥ ४ ॥

གང་དུ་གསེར་གྱི་ཁང་བའི་འཕྲེང་། མུ་དྲིག་ཚོགས་རབ་འབར་བས་མཛེས།
རྒྱུན་པོ་རྩེ་ཡི་འཕྲེང་བ་ནི། གྲོས་བའི་གྲུ་སྐར་འཕྲོ་བ་བཞིག། 5

དེར་ནི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་བོད། ས་འཇོམ་ནོམས་ཀྱི་མཆོག་དུ་གྱུར།
ཉིན་མོའི་ཟླ་བོད་མཛེས་པ་ཡིས། གང་ཞིག་ཀེ་ལ་ཤ་བཞིན་བྱས། 6

གང་གིས་ལུས་བོད་ཟླ་ཉ་ཡི། བོད་ལྡར་རྫོགས་པའི་འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས།
གསལ་བྱེད་ཅན་མིན་སྟང་བའི་མཚན། བྱམས་པའི་ཡོན་ཏན་ཟད་མ་གྱུར། 7

འདོ་མཐོང་ཉིད་ན་གྱུ་སྐར་ནོམས། འདོད་པའི་རིམས་ནི་བསྟེན་འགྱུང་ཞེས།
མཁའ་ལ་གདུགས་ཀྱི་ཟེལ་དག་གིས། འདི་ནི་ཟླ་བས་བསྒྲིབས་པ་བཞིག། 8

དམ་པའི་མཛོད་ན་གནས་པའི་དཔལ། དེག་དུ་འདི་ཡིས་རབ་སྟེར་ཞེས།
གང་ཞིག་མཐོང་ལ་པདྨ་ཅན། རྒྱམ་པར་རབ་དུ་ཐོབ་པ་བཞིག། 9

སྟེ་ཡི་ང་ཀྱལ་རབ་བདུང་ནས། གཉོང་བ་དཀར་བའི་དཔལ་གྱིས་དཔལ།
གདུགས་དང་ཆོད་པན་རབ་གསལ་ནོམས། བྱོང་ཁྲེར་པ་ནོམས་དག་ལ་བདུང། 10

དེ་ཡི་འབྱོར་པ་དུལ་པ་ཡིས། དཔལ་གྱིས་བགྱིས་ཅིང་མཐོ་བ་མཛེས།
གཞུ་ལྟར་གྱུག་པའི་ཡོན་དན་གྱུར། གཞན་དག་རྩེ་དུ་འཛོགས་པ་ཉིད། 11

སྟོང་ཕྲག་བཞི་བཅུ་དག་དང་ནི། བཀྱེ་ཕྲག་དག་གི་ལོ་ནོམས་ཀྱང།
ལུས་ཅན་ནོམས་ཀྱི་ཚོར་གྱུར་པ། དེ་དུས་རྩོད་ལ་སྟང་བ་བྱུང། 12

मुक्ताजालोज्ज्वला यत्र भाति हेमगृहावली ।
मेरोः शिखरमालेव विस्फुरत्स्फीततारका ॥ ५ ॥

तस्यां चन्द्रप्रभः श्रीमानभूत् भूमिभृतां वरः ।
कैलाश इव यः कान्त्या चकार दिनचन्द्रिकाम् ॥ ६ ॥

यस्य देहप्रभापूरैः पुर्णेन्दुद्युतिहारिभिः ।
निशासु दीपकाभासु नाभूत् स्नेहगुणक्षयः ॥ ७ ॥

स्मरज्वरं भजन्तोऽस्य दर्शनेनैव तारकाः ।
इति छत्रछलादस्य छादितं खमिवेन्दुना ॥ ८ ॥

प्रदिशत्येष सततं श्रियं सत्कोशसंश्रयाम् ।
इति तद्दर्शनेनैव संकोचं प्राप पद्मिनी ॥ ९ ॥

सेनाहंकारमुत्सृज्य त्यागशुभ्रश्रिया श्रियः ।
निर्दिष्टाः छत्रमुकुटप्रकटाः पुरवासिनाम् ॥ १० ॥

शुशुभे विभवस्तस्य पुण्यालङ्करणोन्नतेः ।
आरोहति परां कोटीं नम्रस्य धनुषो गुणः ॥ ११ ॥

चत्वारिंशत्सहस्राणि वत्सराणां शतानि च ।
बभूव देहिनामायुस्तस्य काले कलिद्विषः ॥ १२ ॥

འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་ལས་ལྷག་པའི་དཔལ། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་རིའི་གྲོང་ཁྱེར་ནི།
ཕྱན་སྲས་ཆོགས་པས་གང་བ་དག། སྟོང་ཕྲག་དུག་ཅུ་བྱང་བར་གྱུར། 13

མཆོད་སྤྲིན་བྱེད་པོ་དེ་ཡི་དཔལ། གྲགས་པའི་ཐེག་ལེ་བཟོད་ཤམས་བགྱི་ན།
མཆོད་སྤྲིན་དུ་བའི་འཁྲི་ཤིང་དག། འཁྱོག་པས་གཡོ་བའི་ལན་བྱ་མཛེས། 14

དེ་ཡི་བློན་པོ་རྒྱ་ཆེན་པོ། རབ་འབར་རྒྱ་བའི་སྣང་བ་བཞིན།
ཕྱན་ཆོགས་ཀུ་སུད་ལྡན་པ་ནི། དཀའ་དུ་ཧོམ་པར་གྱིས་བགྱིད་གྱུར། 15

གཡོ་མེད་མཚན་མ་ཤེས་རབ་ཀྱིས། བ་དན་གྱི་ལ་སྲིད་རྩ་གཏེར་གྱི།
ཧོ་བ་འཇོམ་པ་གང་གིས་ནི། གཙོ་བོའི་གྲགས་པ་ཁ་རོལ་བསྒྲལ། 16

དེ་ཡི་བློན་པོའི་གླང་པོ་ནི། ས་འཇོམ་ཞེས་བྱ་སྡེ་ཀླུར།
བཟོད་པ་གཞན་ཡང་བྱང་གྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ལྟ་བ་བཞིན། 17

གང་ཞིག་ཕྱར་བྱའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། མ་ཕྱེ་བྱོས་ཀྱི་གསང་སྔགས་ཀྱིས།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔའ་བོ་དག། སྤྲུལ་གྱི་དུག་བཞིན་བཏང་བར་གྱུར། 18

བློན་པོ་དེ་ཡི་མི་བདག་དང་། ཐུལ་པོ་ཡིས་ཀྱང་དེ་བགྱིན་པ།
སྐྱེས་བུ་དམ་པས་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་བཞིན། 19

བྱས་ཤེས་དྲང་བའི་རྟེ་བོ་དང་། དམ་པའི་གཡོག་ནི་རབ་གུས་པ།
ལེགས་བྱས་ལས་སྐྱེས་ཁོར་ན་ཡི། སྐལ་པ་ལྡན་པར་བརྟེན་པར་འགྱུར། 20

तस्य षष्टिसहस्राणि पुरीणां पूर्णसम्पदाम्।
बभूवुर्लोकपालस्य लोकपालाधिकश्रियः॥ १३॥

यज्वानः कीर्त्तितिलकास्तस्य पुण्यविभूषणाः।
यज्ञधूमलताभङ्गैः बभुर्लोलालकाः स्त्रियः॥ १४॥

तस्य सम्यत्कुमुदिनीविकासेन सदोदितः।
अभूत् मन्त्री महाचन्द्रश्चन्द्रलोक इवोज्ज्वलः॥ १५॥

येन निश्चललक्ष्मेण प्रभोः प्रज्ञापताकया।
राज्याब्धिकर्णधारेण पारमुत्तरितं यशः॥ १६॥

महीधराभिधश्चासौ बभूवामात्यकुञ्जरः।
भूमिभारसहस्तस्य दिङ्नाग इव पञ्चमः॥ १७॥

मन्त्रणाभिन्नमन्त्रस्य यस्य नीतिबृहस्पतेः।
त्याजिताः प्रतिसामन्ताः शौर्यं विषमिवाहयः॥ १८॥

तेनामात्येन स नृपः स च राज्ञा विभूषितः।
गुणः सत्पुरुषेणेव गुणेनेव च सज्जनः॥ १९॥

कृतज्ञः सरलः स्वामी सत्भृत्यो भक्तिनिर्भरः।
सुकृतप्रभवेणैव भाग्ययोगेन लभ्यते॥ २०॥

རྗེ་ཡི་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་ནང། གང་གི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པས་རིག།
འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཐུབ་ཆོགས་ཀུན། རིང་དུ་འཁྱམ་པའི་ངལ་གསོ་ཡིན། 21

སྨིན་ལ་ཞེན་པས་ས་བདག་ནི། འཇིག་འགྱུར་གང་གི་འབྲས་བུ་ཅན།
བློན་པོ་གཞན་དང་དེ་གཉིས་ཀྱིས། ནམ་ཞིག་རྨི་ལམ་མཐོང་བར་གྱུར། 22

མཚན་མ་ངན་པར་རབ་བྱུང་བ། མཐོང་བས་དོགས་པར་གྱུར་དེ་དག།
དཀའ་དུ་ཞི་དང་ཤེས་པ་ཡིས། ལས་ནོམས་དག་ལ་ཆགས་པར་གྱུར། 23

སྐ་ཚོགས་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ། དཀའ་ཐུབ་ནགས་ན་དྲང་སྲོང་ཆེ།
འདི་ནོམས་ཀྱང་ནི་མཚན་མ་དག། མཐོང་བས་ཡིད་དམན་དེ་དག་བརྗོད། 24

བར་དེར་སྐྱེ་བོ་སྤུ་མ་ནི། ཚངས་པའི་སྲིན་པོ་ཚངས་པའི་གཉེན།
མ་རྟངས་བཟོད་དཀའ་སྐྱེ་བོ་ངན། ཐུག་དོག་དྲག་པོའི་མིག་ཅེས་པས། 25

ཀུལ་པོའི་ཡོན་དན་ཀུན་རབ་འབར། སྨིན་པས་རབ་བསྐྱེད་བྱགས་སྟེན་ཐོས།
ཡོན་དན་མེད་དེ་ཡོན་དན་ལ། སྡང་བའི་གཏུང་བས་ཡང་དག་བསམས། 26

ཀྱེ་མ་ཀྱེ་ཧུད་མི་བདག་འདིའི། བྱགས་པ་མཁའ་ལ་ཉིན་མཚན་དུ།
བྱབ་པ་དྲི་ཟ་ཆོག་མངའ་ཡི། བྱད་མདེ་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྲག་པར་གྱུར། 27

དེ་ཡི་ཡོན་དན་བསྟོད་པའི་ཁབ། དཀའ་དུ་བདག་གི་ནོ་བར་ཞུགས།
ཅི་བྱ་ཡོན་དན་བྱིས་མཐོ་གཞན། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་མི་བཟོད། 28

इयमेव चिरभ्रान्तिविश्रान्तिः सर्व्वसम्पदाम्।
यत् गुणज्ञतया वेत्ति स्वामिसत्पुरुषान्तरम् ॥ २१ ॥

तौ कदाचिद्दृशतुः स्वप्नमन्ये च मन्त्रिणः।
क्षयो यस्य फलं दानव्यसनेन महीपतेः ॥ २२ ॥

तौ दृष्ट्वा दुर्निमित्तानि प्रादुर्भूतानि शंकितौ।
व्यग्रौ बभूवतुर्नित्यं शान्तिस्वस्तिककर्म्मसु ॥ २३ ॥

निमित्तदर्शनोद्विग्नास्तपोवनगता अपि।
विश्वामित्रप्रभृतयः स्वामीत्युचुर्महर्षयः ॥ २४ ॥

अथान्तरे ब्रह्मबन्धुः प्राग्जन्मब्रह्मराक्षसः।
रौद्राक्षो नाम मात्सर्य्यक्रौर्य्यदौर्जन्यदुःसहः ॥ २५ ॥

श्रुत्वा दानोद्भवां कीर्त्तिं राज्ञः सर्व्वगुणोज्ज्वलाम्।
निर्गुणः स गुणद्वेषी सन्तप्तः समचिन्तयत् ॥ २६ ॥

अहो बतास्य नृपतेर्गीयते गगने यशः।
अनिशं सिद्धगन्धर्व्वगीर्व्वाणललनागणैः ॥ २७ ॥

सदा विशन्ति मे कर्णे तद्गुणस्तुतिसञ्चयः।
किं करोमि प्रकृत्यैव सहे नान्यगुणोन्नतिम्[1] ॥ २८ ॥

१ Orig. नान्यस्य गुणोन्नतिम्।

དེས་ན་སྨིན་པའི་ངང་ཚུན་དེའི། སྨིན་པས་བསྒྲུབས་པའི་གྲགས་པ་དག།
ཕྱིན་ནས་མགོ་སྐྱོང་དགག་པ་ཡིས། ཉམས་པ་འདི་ནི་བདག་གིས་བྱས། 29

གལ་ཏེ་མགོ་བོ་མི་སྡེར་ན། སྨིན་པས་བསྐང་བའི་གྲགས་ཉམས་འགྱུར།
ཅི་སྟེ་སྡེར་ན་བདག་གི་ནི། ཞེ་སྡང་རབ་དུ་ཞི་བར་འགྱུར། 30

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་ནི། དྲྭ་སྡང་རི་ཞབས་མཐར་གནས་པ།
གཡོ་སྒྱུ་མ་རྣངས་དྲག་པོ་དེ། བཟང་པོའི་བྱག་དུ་སོང་བར་གྱུར། 31

མིག་འཕྱུལ་སྨྱོར་བ་ཤེས་པ་དེ། རབ་དུ་ཞི་ཞིང་རིགས་པས་ཆས།
བྱས་ཤིང་སྨིག་པའི་ཀུན་རྟོག་སྤྲུ། ས་བདག་བློང་ངྲེར་སྐྱེབ་པར་གྱུར། 32

སྨིད་པའི་ནགས་འདིར་དཀའ་དུ་ནི། ཡོན་ཏན་སྐྱོན་གྱིས་ཡང་དག་གང་།
དཔག་བསམས་ཤིང་རིགས་རབ་སྐྱེས་དེ། དུག་གི་ཤིང་ནོམས་སྐྱེས་པར་གྱུར། 33

མ་ལུས་ཉམས་པ་མཆོག་བྱེད་ཅིང་། འཇིགས་རྩང་སྐྲག་པར་བྱེད་པ་དག།
ལྟས་ངན་ལྟ་བུའི་མི་བསྟན་པས། སྐུ་ལ་ཉོན་མོངས་སྐྱེད་མི་བྱེད། 34

ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། དགྲ་བྱང་རབ་གསལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
སྐྱོན་ལ་བརྟེན་པར་མི་བསྟུན་དང་། རབ་རིབ་དག་ལ་དབྱེ་བ་ཅི། 35

ལེགས་པ་ནོམས་ཀྱི་ཡིད་གཏུགས་འཇོམས། ནོམ་པར་སྣང་བའི་དུག་བཟོད་དག།
ལོགས་རིང་སྐྱེ་བོ་མི་བསྟུན་སྐྱལ། འཇིགས་སྐྲ་རྩང་བ་སྐྱེས་སྐྱལ། 36

तत् गत्वा दानशीलस्य तस्य दानार्जितं यशः ।
करोम्येष शिरोयाच्ञाप्रतिषेधेन खण्डितम् ॥ २९ ॥

यशस्त्याज्यते दानेात्थं शिरश्चेन्न प्रदास्यति ।
अथ दास्यति विद्वेषप्रशान्तिर्मे भविष्यति ॥ ३० ॥

इति सञ्चित्य सुचिरं स क्रौर्यकठिनः शठः ।
गन्धमादनपादान्तवासी भद्रशिलां ययौ ॥ ३१ ॥

इन्द्रजालप्रयोगज्ञः स कृत्वा प्रशमोचितम् ।
वेशं कलुषसंकल्पः पुरीं प्राप महीपतेः ॥ ३२ ॥

अस्मिन् भववने नित्यं गुणदोषसमाकुले ।
कल्पवृक्षाः प्रजायन्ते जायन्ते च विषद्रुमाः ॥ ३३ ॥

अशेषनाशपिशुनैर्घोरसन्त्रासकारिभिः ।
दुर्निमित्तैरिव खलैः खेदः कस्य न दीयते ॥ ३४ ॥

गुणिद्वेषः प्रकृत्यैव प्रकाशपरिपन्थिनः ।
दोषाश्रयस्य को भेदः खलस्य तिमिरस्य च ॥ ३५ ॥

स्वच्छन्दघाती साधूनां विद्वेषविषदुःसहः ।
दीर्घपक्षः खलव्यालकरालः केन निर्मितः ॥ ३६ ॥

གྲོང་ཁྱེར་དེར་ནི་རབ་ཀྲག་ཆོ། གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་ནི་གཟགས་ཅན་མ།
སྐག་པའི་མིག་ནི་གསོ་བ་ཡིས། སངས་ལ་ནི་མངོན་ཕྱོགས་སྣས། 37

ཚངས་བའི་གཉེན་ནི་མགོ་སྐོང་པ། འདི་ནི་ཁྱོད་ཅན་ཉེ་བར་འོངས།
འགྲོ་བའི་འཆོ་བ་ཁྱེད་ཀྱིས་ནི། འཆོ་བ་གཅོད་བྱེད་འདི་གཞིས་འོས། 38

བདག་གིས་བསམ་པ་དྲི་མ་ཅམ། དེ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་སྐོ་ཏུ་བགག་ས།
དེ་མཐོང་བ་ན་བདག་གི་ཡིན། སྐག་ཅིང་དག་བ་མ་ཐོབ་བོ། 39

འདི་སྐྱས་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་མོ་ལ། སྐྱོང་བ་བགག་ས་བས་ངོ་ཚ་དག།
རབ་སྐྱེས་བཞིན་རས་དམན་གྱུར་པའི། སངས་གིས་ནི་རབ་དུ་སྐྱས། 40

ལྷ་མོ་སྐྱོང་བ་མངོན་འོངས་པ། འདི་ནི་མ་རྟོག་ནང་དུ་ཐོང།
སྐྱོང་བའི་བསམ་པ་འབྲས་མེད་པའི། ཤུགས་རིངས་བདག་གིས་ཡོངས་མི་བཟོད། 41

སྐྱོང་བའི་དོན་གཉེན་ཚངས་དོན་དུ། ལུས་ཉམས་བསོད་ནམས་རབ་དུ་ཐོབ།
གང་ཕྱིར་ལུས་ནི་དུས་བཞིའི་གྲངས། གནས་ཀྱང་ཚངས་པར་འཇིག་པར་འགྱུར། 42

སྐྱོང་བ་རེ་བ་ཉམས་པ་དག། འདི་ཚངས་མདུན་དུ་མི་བགྱིད་གང།
དེ་ཉིད་སྐྱེ་བོ་ལེགས་ཚངས་ཀྱིས། འཆོ་ཉ་འགྲོ་བར་མཆོད་པར་འོས། 43

བདག་གི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ནི། དགེ་བར་འོས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཇོད།
དེ་ཡི་བསམ་པ་ཚོམ་བཅོམ་པའི། གཏུང་བ་སྐུར་དུ་བླུགས་པར་མཇོད། 44

तस्मिन् प्रविष्टे नगरं रूपिणी पुरदेवता।
उवाचाभ्येत्य भूपालं सन्त्रासतरलेक्षणा॥ ३७॥

शिरोयाचक एष त्वां ब्रह्मबन्धुरुपागतः।
वध्योऽसौ जीवितोच्छेदी जगतो जीवितस्य ते॥ ३८॥

निरुद्धो नगरद्वारि स मया मलिनाशयः।
मम तद्दर्शनत्रस्तं[1] धृतिं न लभते मनः॥ ३९॥

इति ब्रुवाणां भूपालः प्रोवाच पुरदेवताम्।
अर्थिसंरोधसंजातलज्जया नमिताननः॥ ४०।

देवि याच्ञाभियातोऽसौ प्रविशत्वनिवारितः।
दीर्घोच्छ्वासं सहे नाहमाशावैफल्यमर्थिनः॥ ४१॥

याच्ञाप्रणयिनामर्थे पुण्यप्राप्तस्तनुव्ययः।
युगसंख्यामपि स्थित्वा विपद्यन्ते हि देहिनः॥ ४२॥

एतदेव सुजातानां पूज्यं जगति जीवितम्।
यदेषामग्रतो याति नार्थी भग्नमनोरथः॥ ४३॥

क्रियतामानुकूल्यं मे भवत्या कुशलोचितम्।
आशाविघाते संतापस्तस्य तूर्णं निवार्यताम्॥ ४४॥

---

१ "ममतद्रक्षे चक्षम्"।

དེ་སྐད་སངས་བདག་ཆོག་ཐོས་ནས། གསོལ་བ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིས།
བསམ་པས་ཡིད་ནི་རབ་གདུང་བ། ལྷ་མོ་སྣང་བ་མིན་པར་གྱུར། 45

དེ་ནས་གྲུ་གྲུ་ཅན་དེ་འོངས། མི་བསྡུན་སོག་ལེའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཅན།
མི་བཟང་བྱང་ཐོའི་ཤིང་དག་ནི། སྤྱོད་ལ་རང་ཉིད་སྤྱོད་བ་བཞིན། 46

སློང་ལ་སྐྱེ་ནི་རབ་ཕྱེ་བ། མི་བདག་ཁང་པ་དེར་འོངས་ལ།
སངས་རྒྱས་འཇིག་པས་འཇིགས་པ་ཡིས། སངས་རྒྱས་དང་བཅས་འདུན་བར་གྱུར། 47

སྐྱ་གཅན་བཞིན་དུ་གདོང་ངན་དེ། མི་དབང་ཟླ་བའི་དྲུང་དུ་འོངས།
མི་ཤིས་དོན་བཞིན་ཤིས་པ་ནི། བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བར་བྱ། 48

ཀུན་པོ་དག་གྱུར་གཉིས་སྐྱེས་བདག། དབེན་པར་གྱུབ་པ་སྐྱབ་པ་པོ།
སློང་བ་ཀུན་གྱི་ལྷ་ཡི་ཤིང་། ཁྲོད་ཅན་འདོད་པ་ཐོབ་ཕྱིར་འོངས། 49

དེག་དུ་གང་གིས་གཟིགས་པ་བདུད་རྩིའི་ཚར་ཆེན་ཡིད་ནི་སྐྱེ་བོ་དམ་པའི་གྲོགས།
བཟོད་པ་ཁོང་ཁྲའི་དུལ་རྣམས་རབ་སེལ་ཆུ་བོ་ཟླ་གྲོས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་གཟིར་མ།
དཔལ་འབྱོར་དྲི་མེད་སྤྱིན་པའི་ཚུ་ནི་མངོན་འཐོར་ཆོག་ནི་བདེན་ཞིང་རིགས་པར་ལྡན
འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཁྲོད་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཁོ་ན་ཡིན། 50

འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་བའི་མགོ་ཡིས་ནི། བདག་གིས་འགྲུབ་ཅེས་འགའ་ཡིས་སྨྲས།
དེ་ནི་བྱིན་མཛེད་ཁྲོད་ལས་གཞན། སྐུ་ཡི་མགོ་བོ་སྤྱིན་པར་ཤེས། 51

इति भूमिभृतः श्रुत्वा वचो निश्चलनिश्चयम्।
जगामादर्शनं देवी चिन्तासन्तापमानसा ॥ ४५ ॥

अथाययौ स कुटिलः खलः क्रकचचेष्टितः।
दारुणः सरलस्यैव छेदाय स्वयमुद्यतः ॥ ४६ ॥

तस्मिन्नृपगृहं प्राप्ते विहतद्वारमर्थिनाम्।
भूर्भूपतिक्षयभयाच्चकम्पे सधराधरा ॥ ४७ ॥

नरेन्द्रचन्द्रमासाद्य स राहुरिव दुर्मुखः।
समभ्यधाद्विधाय प्रागशिवार्थामिवाशिषम् ॥ ४८ ॥

स्वस्ति राजन् द्विजन्मा हि विजने सिद्धिसाधकः।
प्राप्तस्तामीप्सितप्राप्त्यै सर्व्वार्थिसुरपादपम् ॥ ४९ ॥

दृष्टिर्दृष्टिरिवामृतस्य महती सौजन्यमिदं मनः
क्षान्तिः क्रोधरजःप्रमार्जननदी दुःखार्त्तमाता मतिः।
लक्ष्मीर्दानजलाभिषेकविमला सत्योपयुक्तं वचः
नित्यं यस्य स एक एव हि भवान् जातो जगद्बान्धवः ॥ ५० ॥

सिद्धये कथितं कैश्चिच्चक्रवर्त्तिशिरो मम।
दीयतां तत् त्वदन्यो वा दातुं शक्नोति कः परः ॥ ५१ ॥

གསལ་བའི་དོན་སྟེར་ཡིད་བཞིན་ནོར། དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་ལ་སོགས་ཡོད།
རྣེད་དགའ་དོན་ནི་རབ་སྟེར་མཆོག། ཁྱོད་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་ཉུང། 52

དེ་ཡི་དེ་བརྗོད་མི་བདག་ནི། མིག་གཡོ་ཡངས་བའི་བསམ་པ་ཅན།
སྨོང་བ་གཟིགས་བས་ཀུན་དགའ་དག། རྗོགས་པ་ཡིས་ནི་དེ་ལ་སྨས། 53

གང་ཞིག་བདག་གིས་ལེགས་འཆོ་དག། སྨོང་བ་ནམས་ཀྱི་དོན་གྱུབ་སྨད།
ནམ་བར་མི་རྟོག་ཡོ་བྱད་དུ། ཟད་འགྱུར་བྱམ་ཟེ་བདག་ལེགས་སོ། 54

བདག་སྤོག་ཐ་རོལ་དོན་དུ་ནི། ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞེས་རེ་བ་ཡོད།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་བསྒངས་པ། འདི་ནི་བསོད་ནམ་ཅིས་མ་ཡིན། 55

འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་སྨོང་ནམས་ལ། གང་གང་བྱིན་པ་དེ་དེ་བཏུས།
གྱུབ་པའི་ཡོ་བྱད་བདག་གི་མགོ། བསྟེགས་པར་འོས་པ་བཟང་བར་མཛོད། 56

ས་སྤྱོད་སྐྱིང་སྤོའས་ལེགས་ལྡན་པ། རབ་དགའ་ལྡན་པས་འདི་བརྗོད་ཚོ།
བློ་བོ་ཆེན་པོ་བླ་ཆེན་དང་། ས་འཛིན་དགེ་གིས་དེ་ལ་སྨས། 57

རྗེ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོས་དང་པོ། རང་གི་སྤོག་ནི་བསྟང་བ་ཉིད།
འགྲོ་བར་ཁྱོད་ནི་འཆོ་བ་མ། སྤོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་འཆོ་བར་འགྱུར། 58

གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ལྷས་ཀུན་གྱི་གཞི། མགོ་བོ་སྤྱིན་པར་མི་འོས་སོ།
རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་མགོ། བྱམ་ཟེ་འདི་ལ་སྤྱིན་པར་མཛོད། 59

सन्ति स्पष्टार्थदाश्चिन्तामणिकल्पद्रुमादयः ।
दुर्लभार्थप्रदातारो विरलास्तु भवद्विधाः ॥ ५२ ॥

इत्युक्ते तेन नृपतिर्निष्कम्पविपुलाशयः ।
अर्थिसन्दर्शनानन्दनिर्भरस्तमभाषत ॥ ५३ ॥

धन्योऽहं यस्य मे ब्रह्मन्नर्थिनामर्थसिद्धये ।
निर्विकल्पोपकरणं व्ययं याति सुजीवितम् ॥ ५४ ॥

कदा प्राणाः परार्थे मे प्रयान्तीति मनोरथः ।
किमेतानि न पुण्यानि प्रार्थ्यन्ते ते यदि त्वया ॥ ५५ ॥

अहोपकरणसिद्धौ श्लाघ्यं मे गृह्यतां शिरः ।
तत्तदेव स्थिरं लोके यद्यदर्थितमर्पितम् ॥ ५६ ॥

इत्युक्ते हर्षयुक्तेन भूभुजा सत्त्वशालिना ।
तमूचतुर्महामात्यौ महाचन्द्रमहीधरौ ॥ ५७ ॥

निजजीवितरक्षैव धर्म्मस्ते प्रथमः प्रभो ।
त्वयि जीवति जीवन्ति सर्व्वे जगति जन्तवः ॥ ५८ ॥

न दातुमर्हसि शिरः सर्व्वाधारं हि ते वपुः ।
दीयतां ब्राह्मणायास्मै हेमरत्नमयं शिरः ॥ ५९ ॥

སྨོང་བའི་དོན་མཐུན་རེ་བ་དག། གང་གི་དོན་ཀུན་གྱིས་རྗོགས་པ།
དེ་དག་ཡང་དག་བསྟུངས་པ་ཡིས། ཐམས་ཅད་བསྟུངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 60

སྟོག་པའི་སེམས་ལྡན་གཉིས་སྐྱེས་འདིའི། ཆོས་རྟོག་འདི་ནི་འཇིགས་སུ་རུང།
གང་ཕྱིར་སྨོང་བའི་དཔག་བསམ་ཤིང། ཅོ་བཙད་ཉེ་བར་འཚོ་བྱ་མིན། 61

རིན་ཅེན་གསེར་གྱི་མགོ་ཐོག་ནས། འདི་ནི་འགྲོ་འགྱུར་མགོ་ཡིས་ཅི།
བཀྲེས་པ་ནོར་ཀྱི་ཡིད་བཞིན་ནོར། ནོར་པར་བརྟགས་ནས་བག་མ་བྱ་མིན། 62

བློན་པའི་གཙོ་བོས་འདི་སྨས་ཚེ། རིན་ཅེན་གསེར་གྱི་ངང་བཞིན་མགོ།
དེ་ནི་བདག་གིས་འགྲུབ་པ་ལ། ཉེར་མཁོ་མེད་ཅེས་བྱ་ཅེས་སྨས། 63

དེ་ནས་ཅོད་པན་མི་བདག་གིས། རབ་བཀྲོལ་སྐུ་ཏིག་འོད་ནམས་ནི།
མགོ་དང་བྲལ་བའི་སྐྱེགས་བསྐལ་གྱིས། ཀུན་ནས་མཆི་མའི་ཀུན་བཅས་བཞིག། 64

སྐད་ཅིག་དེ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་བའི། ཅོད་པན་ནོམས་ནི་ས་གཞི་ལ།
ཕྱོགས་ནི་བསྡིག་མཚུངས་མཁལ་མེ་དང་། སྐར་མདའ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་ཁྱུང་། 65

ཀུལ་པོས་མགོ་ནི་རབ་སྡེར་བ། ནོམ་པ་ཀུན་དུ་ཡོངས་བཏེགས་ཏེ།
མཐོང་བར་མི་བཟོད་ཁྲོས་པོ་ནི། དེ་དག་ལྷུས་ནི་བཏང་བར་བྱས། 66

དེ་ནས་སྐྱེད་ཚལ་རིན་ཅེན་ནང་། ཞུགས་ཏེ་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
རབ་ཀྱོས་ཙམ་པ་ཀ་འོག་དུ། མགོ་པོ་གཅོད་དུ་ཡང་དག་ཤེགས། 67

सर्व्वार्थैरर्थिसार्थानां पूर्य्यन्ते यैर्मनोरथाः ।
तेषां संरक्षणेनैव सर्व्वं भवति रक्षितम् ॥ ६० ॥

संकल्पोऽयं द्विजस्यास्य क्रूरः कलुषचेतसः ।
मूलच्छेदोपजीव्यो हि न कल्पतरुरर्थिनाम् ॥ ६१ ॥

हेमरत्नशिरः प्राप्य यात्वेष शिरसास्य किम् ।
चिन्तामणिर्विनिष्प्रेक्ष्यो भुज्यते न बुभुक्षितैः ॥ ६२ ॥

इत्युक्ते मन्त्रिमुख्याभ्यां हेमरत्नमयं शिरः ।
सिद्धो नैवोपयोग्यं तन्ममेति ब्राह्मणोऽब्रवीत् ॥ ६३ ॥

अथोन्मुमोच नृपतिर्मुकुटं मौक्तिकांशुभिः ।
शिरोविरहदुःखेन साश्रुधारामिवाभितः ॥ ६४ ॥

मुकुटानि क्षणे तस्मिन् निपेतुः पुरवासिनाम् ।
दिग्दाहोन्मुखतुल्याभिरुल्काभिः सह भूतले ॥ ६५ ॥

राज्ञा प्रदाने शिरसः सर्व्वथा परिकल्पिते ।
तौ चक्रतुस्तनुत्यागं मन्त्रिणौ द्रष्टुमक्षमौ ॥ ६६ ॥

रत्नगर्भमथोद्यानं प्रविश्य पृथिवीपतिः ।
उत्फुल्लचम्पकस्याधः शिरश्छेत्तुं समुद्यया ॥ ६७ ॥

སྐྱེད་མོས་ཚལ་གྱི་ལྷས་མཐོང་ནས། མགོ་བོ་གཅོད་པར་བཙོན་དེ་ལ།
གྱེལ་པོ་ཐུབ་ཆོད་མ་མཇད་ཅེས། ཤུ་ངན་དག་གིས་འབྲུགས་པར་སྨྲས། 68

འདོད་ལྷན་འཁྲི་ཤིང་རབ་སྨྲས་པ། བྱང་བ་མྱོས་ཆོགས་སྐྲ་དང་ནི།
ཡལ་འདབ་རབ་ཏུ་གཡོ་བ་ཡིས། ལག་པ་དག་གིས་བརྡོག་པ་བཞིན། 69

ནོར་པར་བརྟགས་པ་གཡོ་མེད་དེས། སྐྱེད་ཚལ་ལྷ་ཡང་དག་བྱས་ནས།
དྲི མེད་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི། སྟོན་ལམ་དག་དང་ལྡན་པར་གྱུར། 70

གྲོང་དང་རིན་ཆེན་རང་བཞིན་ཚལ། འདི་ནི་བསོད་ནམས་ཕུང་པོས་མཐོ།
སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲོལ་འོས་པ། སྟོན་པའི་མཆོད་རྟེན་འབྱུང་གྱུར་ཅེག། 71

བདག་གིས་བརྟག་པ་འདི་ཡིས་ནི། བསོད་ནམས་ཆུང་ཟད་བསྒྲུབས་པ།
དེ་ཡི་འཁོར་བར་ལུས་ཅན་ནོམས། འཁོར་བ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཤོག། 72

དེ་ལྟར་དམིགས་ནས་མི་བདག་གིས། ཙམ་པ་ཀ་ཤིང་ལོ་མ་ལ།
སྐ་ཚོགས་ཀྱིས་བཏགས་བཅད་ནས་མགོ། གཉིས་སྐྱེས་ལ་ནི་རབ་ཏུ་བྱིན། 73

དེ་ནས་མི་ཡི་བདག་པོའི་སྐྱིང་སྟོབས་སྤྲོ་ཞིང་གསལ་བའི་སྐྱེས་ལམ་དང་།
གང་ཡང་དྲི་མེད་བསོད་ནམས་སྐང་བ་ཐོབ་ནོམ་པར་འཕྲོ་བ་ཡིས།
རྣོང་པའི་སྐུས་ཀྱི་ནས་ཀྱི་ཐུབ་ཆེན་ནོམ་པར་སེལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྨིན་འདས་ལ་བཏེག་དང་།
སྤྲིད་པར་གོམས་པའི་ངལ་བ་རབ་སེལ་འགྲོ་ལ་སྐད་ཅིག་དག་གིས་གྱུར། 74

उद्यानदेवता दृष्ट्वा तं शिरश्छेत्तुमुद्यतम्।
मा कृथाः साहसं राजन्नित्युवाच शुचाकुला ॥ ६८ ॥

कम्पमानाः प्रलापिन्यस्तं मत्तालिकुलस्वनैः।
न्यवारयन्नवलता लोलपल्लवपाणिभिः ॥ ६९ ॥

सोऽपि निश्चलसंकल्पः प्रसाद्योद्यानदेवताम्।
विमलां बोधिमालम्ब्य बभूव प्रणिधानवान् ॥ ७० ॥

अस्मिन् रत्नमयोद्याने पुण्यराशिसमुन्नतम्।
स्तूपमस्तु प्रशास्तुस्तु सत्त्वसन्तारणोचितम् ॥ ७१ ॥

यत्किञ्चिदर्जितं पुण्यं संकल्पेन मयामुना।
भवन्तु तेन संसारे निःसंसाराः शरीरिणः ॥ ७२ ॥

ध्यात्वेति चम्पकतरोः शाखायां नृपतिः शिरः।
बद्ध्वा कचकलापेन छित्त्वा प्रादात् द्विजन्मने ॥ ७३ ॥

अथ नरपतेः सत्त्वोत्साहस्फुटप्रणिधानतः
किमपि विमलैः पुण्यालोकैर्दिगन्तविसारिभिः।
विगलितमहामोहौघान्तः श्रितः परिनिर्वृतिम्
प्रविरतभवाभ्यासायासः क्षणाद्भवज्जनः ॥ ७४ ॥

དེ་ལྟར་སྔོན་སྐྱེས་སྤྱོད་པའི་མཐའ། བཤད་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱི་ཉ་བ་ཡིས།
སྤྱིན་པ་དག་པའི་དམ་ཚོས་དག། དགེ་སློང་ནོམས་ལ་བསྟན་པ་བསྒྲུབས། 75

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས། ཟླ་བའི་བོད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་ལྔ་པའོ།།

इति प्राग्जन्मवृत्तान्तकथया भगवान् जिनः।
भिक्षूणां विदधे शुद्धदानसद्धर्मदेशनाम्॥ ७५॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां चन्द्रप्रभावदानं नाम पञ्चमः पल्लवः।

Chapter VI.

བ་དཀའ་སྤྱོང་དུ་འགྲོ་བའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ཡལ་འདབ་དྲུག་པ།

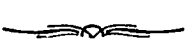

1 །སྨྲིག་པ་ལ་བརྩོན་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཚེའི་གནས།
དཀྱ་བའི་བདག་ཉིད་སྟོང་སྨོན་ཀྱི་མཆོད་དང་།
སྨྲ་བ་ཆེ་ལྷན་ནོམས་ནི་གཞན་དོན་ལ།
ཀྱེ་མ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བཞེད་པ་ཡིན།

གང་ཞིག་མཁའ་སྟོག་དོ་བོ་སྲལ་བཅས་དག་ལ་རྩེ་དགས་བ་གམ་ལ་འཇོག་ནས་དང་།
གང་དག་ཆུ་ཚོགས་འཁྲུག་ཅིང་གྱེན་འཕོར་ཀྱི་མཆོད་དག་ལ་རོལ་བས་བ་ལང་རྩེས།
གང་ཡང་ནགས་ཚལ་སྤུག་པོའི་ཁྱོན་ལ་དག་འབད་བདེར་ཁང་བའི་ཐང་བཞིན་འགོད་
བྱེད་པ།
དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེ་ནོམས་སྟོང་སྨོན་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ཀྱིས་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ནོམ་
རྩེན་ཡིན། 2

སྟོན་ནི་སངས་ཀྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། མཉ་ངག་རབ་དུ་གསལ་བ་ཡིས།
མཉན་ཡོད་གྲོང་ཁྱེར་བ་ནོམས་ཀྱིས། མི་ཤེས་ལས་སྐྱེས་སྡུག་བ་གསལ། 3

षष्ठः पल्लवः ।

वदरद्वीपयाचावदानम् ।

दानोद्यतानां पृथुवीर्य्यभाजां
शुद्धात्मनां सत्त्वमहोदधीनाम् ।
अहो महोत्साहवतां परार्थे
भवन्त्यचिन्त्यानि समाहितानि ॥ १ ॥

हर्म्याारोहणहेलया यदचलाः स्वर्भ्रैः सहाभ्रंलिहा
यद्वा गोष्पदलीलया जलभरक्षोभोद्धताः सिन्धवः ।
लङ्घन्ते भवनस्थलीकलनया ये चाटवीनां तटा-
स्तद्वीर्य्यस्य महात्मनां विलसतः सत्त्वोर्जितं स्फूर्जितम् ॥ २ ॥

पुरा हि भगवान् बुद्धः श्रावस्त्यां पुरवासिनाम् ।
उपदेशप्रकाशेन जहाराज्ञानजं तमः ॥ ३ ॥

དེ་ནི་ནས་ཞིག་མ་གུང་དུར། དགེ་སློང་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐོར་ཅིང་།
ཚོང་པའི་སྐྱེ་བོའི་རྣེས་འབྲང་བཅས། རང་ཉིད་གྱུ་ཞིང་གཤེགས་པར་གྱུར། 4

ནོར་ཆེན་དོན་མཐུན་རྣེས་འབྲང་ཞིང་། ནགས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཤེགས་པ་དེ།
ཚོམ་ཀྱུན་ཆོགས་ཀྱིས་མཐོང་གྱུར་ནས། སྐྱ་ལའི་ནགས་སུ་རྣམ་བསམས་པ། 5

སེམས་ཅན་ཕན་དགེས བཅོམ་ལྡན་འདས། འདི་ཀི་སྡོན་ལ་གཤེགས་སུ་གནུག།
ནོར་གྱི་ཕུང་པོས་གང་བ་ཡི། དོན་མཐུན་ཕྱི་ནས་གཟུང་བར་བྱ། 6

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཀུན་མཆེན་གྱིས། དེ་ནམས་འདོད་པ་མཆེན་གྱུར་ནས།
ནོམ་འགྱུར་མི་མངའ་བཞིན་འཇུམ་པས། འདི་དག་ཅི་ཞེས་དེ་ལ་གསུངས། 7

དེ་ཡིས་རབ་དང་རྣམ་འཇུམ་པ་ཡིས། སྐང་བས་རབ་རིབ་བཅོམ་པ་བཞིན།
དེ་དག་གཏུག་པ་ཡོངས་བཏང་ཞིང་། སྐན་པའི་ཚོག་གིས་དེ་ལ་སྨྲས། 8

བཅོམ་ལྡན་བདག་ཅག་འཚོ་བ་འདི། སྐད་པར་འོས་པ་ལས་ཀྱིས་སྐྱལ།
ཐུ་ངན་མ་ཡིན་ཞིང་ལས་མིན། གཞན་སྡུང་མ་ཡིན་བྱིན་ལེན་མིན། 9

བདག་ཅག་གཏུག་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས། རང་བཞིན་གྱིས་ཤི་སྟིག་བདག་ཉིད།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ནི། སྐྱལ་གྱི་མཆེ་རྣོན་ཇི་ལྟར་སེལ། 10

དེས་ན་བདག་ཅག་འཚོ་བ་ནི། ཉམས་བྱང་མི་འོས་གཤེགས་པར་མཛོད།
ཁྱོད་ཀི་གཤེགས་ན་དོན་མཐུན་གྱི། ནོར་ནམས་ཐམས་ཅད་བདག་ཅག་འཐོག། 11

भिक्षुसङ्घैः परिवृतः स कदाचिद्वणिग्जनैः ।
कृतानुयात्रो मगधात् स्वयं चारिकया ययौ ॥ ४ ॥

महार्थसार्थानुगतं व्रजन्तं वनवर्त्मना ।
तं दृष्ट्वा तस्करगणः शालाटव्यामचिन्तयत् ॥ ५ ॥

एष प्रयातु भगवान् पुरः सत्त्वहिते रतः ।
पश्चात् सार्थं ग्रहीष्यामः पूर्णं द्रविणराशिभिः ॥ ६ ॥

भगवानथ सर्व्वज्ञस्तेषां ज्ञात्वा समाहितम् ।
किमेतदिति तानूचे निर्व्विकारस्मिताननः ॥ ७ ॥

ते तमूचुः परित्यज्य क्रौर्य्यं मधुरया गिरा ।
तत्प्रसादस्मितालोकैर्विनष्टतिमिरा इव ॥ ८ ॥

भगवन् जीविकास्माकं[1] निन्द्येयं कर्म्मनिर्म्मिता । the 4 castes
न वृत्तिर्न कृषिर्नान्यरक्षणं न प्रतिग्रहः ॥ ९ ॥

सहजं क्रौर्य्यमस्माकं निसर्गकलुषात्मनाम् ।
क्रियते किं स्वभावस्य देव तीक्ष्णाहिकर्णिका ॥ १० ॥

तस्मान्न वृत्तिलोपो नः कर्त्तुमर्हसि गम्यताम् ।
याते तु त्वयि सार्थस्य वयं सर्व्वार्थहारिणः ॥ ११ ॥

१ Orig. जीविता।

དེ་སྐད་དེ་དག་ཚོག་ཐོས་ནས། སྟོད་རྩེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཐུགས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བློ་བྱོས་ནི། སྐད་ཅིག་ཁྲོགས་ལ་འཕྱང་བར་བྱུང་། 12

དེ་ནས་དོན་མཐུན་ཞོར་ནོམས་ཀུན། ཡོངས་བསྐང་དེ་དང་མཉམ་པ་ནི།
དེ་ཚེ་ཐོབ་པའི་གཏེར་དག་ལས། ཚོམ་ཀུན་ཚོགས་ལ་དེ་ཡིས་བྱིན། 13

ཡང་གཉེགས་བྱོན་པས་ལམ་དུ་ནི། རིམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས།
དོན་མཐུན་སྐྱོལ་ཕྱིར་དེ་ཡིས་ཞོར། ལན་དྲུག་དེ་ནོམས་ལ་རབ་བྱིན། 14

ཡང་ནི་ལམ་དེ་ནས་འོང་སྟེ། རྩེས་སུ་འབྲང་དང་བཅས་དེ་ལ།
དེ་ཡི་ཟས་ནི་མཁྱོན་གཉེར་བའི། བློ་བྱོས་ཚོམ་ཀུན་ནོམས་ལ་བྱང་། 15

དམ་པ་མཐོང་བས་དྲི་བྱལ་ཏེ། ཡང་དག་བཞད་བས་དགེ་བ་ཡང་།
འགྲོགས་ལ་ཀོམས་པས་ལེགས་པའི་ལམ། ཟམ་སྟེགས་དག་ནས་འགྲོ་བར་བྱུང་།16

མི་དགེ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་ཟད་ལས། དེ་ནོམས་འདོད་པ་དག་པ་ཀུན།
དེར་ནི་བཅོམ་ལྡན་ཀྱོལ་བ་དག། དྲང་པོར་གཟིགས་པས་མཉེན་པར་བྱུང་། 17

དོན་སྦྱོང་པ་དང་དོན་མཐུན་དང་། བདོག་པ་གཏེར་དང་སྐྱན་པར་སྨྲ།
བསྟུབའི་དངོས་པོར་བཞི་པོ་ལ། ངེས་པའི་བདག་ཉིད་གང་དག་དང་། 18

གང་ཞིག་སྟིང་སྟོབས་ལྡན་ནོམས་ཀྱིས། ཚངས་པ་ཡི་ནི་གནས་བཞི་པོ།
སྟེང་རྩེ་དག་འ་བ་བཟང་སྟོམས་དང་། བྱམས་པ་ཞེས་བྱ་ཡོངས་འཛིན་དང་། 19

इति तेषां वचः श्रुत्वा करुणापूर्णमानसः।
दोलालोलायितमतिः बभूव भगवान् क्षणम्॥ १२॥

ततः सार्थधनं सर्व्वं परिसङ्ख्याय तत्समम्।
स ददौ चौरचक्राय तत्क्षणान्ननिधानतः॥ १३॥

तद्विधेन क्रमेणैव पुनः पथि गतागतैः।
षट्कृत्वः प्रददौ तेभ्यः सोऽर्थं सार्थस्य मुक्तये॥ १४॥

पुनश्चोपगते तस्मिन् वर्त्मना तेन सानुगे।
बभूव बुद्धिश्चौराणां तद्भोजननिमन्त्रणे॥ १५॥

दृशा दिशन्ति वैमल्यं शुभं सम्भाषणेन च।
व्रजन्ति सङ्गमाभ्यासैः सन्तः सन्मार्गसेतुताम्॥ १६॥

तचातिर्य्यग्दृशा सर्व्वं सर्व्वाकुशलसंक्षयात्।
तेषां समाहितं शुद्धं विदधे भगवान् जिनः॥ १७॥

येषां संग्रहवस्तूनि चत्वारि नियतात्मनाम्।] Buddha to his ph
अर्थचर्य्या समानार्थभावस्त्यागः प्रियं वचः॥ १८॥

येषां ब्रह्मविहाराश्च चत्वारः सत्त्वशालिनाम्।
करुणा मुदितोपेक्षा मैत्री चेति परिग्रहः॥ १९॥

མ་ཚགས་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་མེད། མ་རྟོངས་པ་དེ་དག་ཁའི་ཚོ།
གསུམ་ནི་ཐགས་ལ་ཞེན་པ་ཡིས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་དག་དང་། 20

སྨིག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་འབྱུས། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་དྲག་བསྟེན་ཞིང་།
ཐབས་དང་སྨོན་ལམ་ཡི་ཤེས་དང་། སྟོབས་ཀྱི་རབ་ཏུ་བསྟེན་པའི་ཐུགས། 21

ཡོངས་སྐྱོབས་དཔའ་བོ་གཅིག་ཕུ་དང་། དཀའ་ཏུ་གཉིས་མེད་གསུང་ཉིད་དང་།
རིག་པ་གསུམ་ཀྱི་གསལ་བ་དང་། དྲི་མེད་བཞི་དང་ལེགས་པར་ལྡན། 22

ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ནི་འབྱེད་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བཀྱད་ཅིར་སྟོན། 23

ཀུན་སྦྱོང་དགུས་དམན་གྱུར་བ་ནི། སྟོབས་བཅུའི་བདག་ཉིད་ལྡན་དག་གིས།
འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། མི་མངྒལ་བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། 24

དེ་ནས་ཤིན་དུ་སྙིང་རྗེ་ཡིས། ཞབས་ལ་མགོས་གཏུགས་དེ་དག་ལ། ..
དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དེ་ཡི་ཟས་ལ་ཞུམ་གྱིས་བཞེས། 25

དེ་མཐོང་སྨིག་པ་ཟད་གྱུར་པ། དེ་དག་གིས་ནི་མཉམ་དུ་ཕྱལ།
དག་སྨོང་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོང་བ་ཡིས། ཟས་ཀུན་ཚོ་གཅིག་དུ་ཟློང་ས། 26

དེ་འདི་དེ་ཡི་སྨོན་ལམ་ནི། ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིས།
དེ་དག་མིག་ནི་ཡང་དག་ཕྱེ། རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གནས་མཐོང་གྱུར། 27

येषां कुशलमूलानि सक्तानि[1] चीर्णि चेतसि।
अलोभश्चापरिद्वेषोऽप्यमोहश्च महात्मनाम्॥ २०॥

दानशीलक्षमावीर्य्यध्यानप्रज्ञाजुषां सदा।
उपायप्रणिधिज्ञानबलैराश्रितचेतसाम्॥ २१॥

परिचारैकवीराणां सदैवाद्य[2]वादिनाम्।
विद्याचयप्रदीप्तानां चतुर्वैमल्यशालिनाम्॥ २२॥

पञ्चस्कन्धविमुक्तानां षडायतनभेदिनाम्।
सप्तबोध्यङ्गयुक्तानामार्य्याष्टाङ्गोपदेशिनाम्॥ २३॥

नवसंयोगहीनानां तेषां दशबलात्मनाम्।
किं वस्त्ववि[ि]दितं लोके जिनानां जनचेष्टितम्॥ २४॥

ततस्तेषतिकारुण्याच्चरणालीनमूर्धसु।
तथेत्युवाच भगवांस्तद्भोज्योपनिमन्त्रणे॥ २५॥ usually by

तैस्तत्सन्दर्शनक्षीणकिल्विषैः सममर्पितम्।
भिक्षुसङ्घैर्वृतो भोज्यं विधिवत् सर्व्वमाददे॥ २६॥

ततस्तत्प्रणिधानेन ज्ञानालोकशलाकया।
ते समुन्मीलितदृशः प्रकाशं ददृशुः पदम्॥ २७॥

---

१ Orig. शक्तानि। २ Orig. यदैवादय०।

དེ་དག་འཕྲལ་ལ་དྲག་པོར་ནི། ཚགས་བྲལ་ཡོངས་སྨིན་རབ་དུ་དངས།
རབ་ཏུ་བྱང་དང་ལྡན་ཐོབ་ནས། འགྲོ་བའི་མཆོད་འོས་ཉིད་དུ་གྱུར། 28

དེ་དག་འཕྲལ་ལ་དགེ་བ་དེ། སྟོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་མཐོང་ནས།
དགེ་སློང་ནོམས་ཀྱིས་འདི་ཅིཞེས། དྲིས་ཤིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། 29

འདི་དག་བདག་དང་འབྲེལ་བ་འདི། དོན་མཐུན་བསྡུངས་ཤིང་སྨྲ་བཡིས།
ཐྲིང་དུ་འགྲོ་བའི་སྐྱེ་བ་ནི། གཞན་དག་ལ་ཡང་གྲུབ་པར་གྱུར། 30

ནོམ་གྱིས་སྟོ་བ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས། རབ་མཆོག་མཁས་པ་དག་འབའི་ས།
བར་ན་སི་ཞེས་པའི་གྲོང་། མཐོ་རིས་སྟེ་ཡིས་འཚམས་གྱུར་ཡོད། 31

གང་ན་དྲི་མེད་ཆུ་རྣབས་ནི། འཇོག་པ་ལྟ་ཡི་གྱོན་འཇོག་དག།
དཀའ་དུ་ལུས་ཅན་ནོམས་ཀྱིས་སྐྱིང་། བཙོ་བ་བཞིན་དུ་དང་བར་བགྱིད། 32

བཟོད་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་པོ་ཀུན། བག་ཕབ་བའི་བར་གནས་པ་གང་།
འཆོ་བ་མེད་བཞིན་དམ་པས་བསྟེན། རིག་པ་བཞིན་དུ་མཁས་པས་འདོད། 33

དེ་ནས་མི་བདག་ཚངས་པར་ནི། བཏགས་བྱ་ནོམ་གྱིས་བླུདར་བསྟེན།
ཚངས་བྱིན་ཞེས་བྱས་འཇིག་རྟེན་ནི། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་བཞིན་དུ་བསྐྱངས། 34

དེར་ནི་དེད་དཔོན་དག་བའི་སྟེ། ཞེས་པ་ནོམ་ཐོས་བྱ་ལྟ་བུ།
ཆུ་ནོམས་དག་གོ་ཆུ་གཏེར་བཞིན། ནོར་གྱི་དོན་མཐུན་གནས་སུ་གྱུར། 35

ते सद्यस्तीव्रवैराग्यपरिपक्वाः प्रसादिनः।
प्रव्रज्यायोगमासज्य जग्मुर्जगति पूज्यताम् ॥ २८ ॥

तत् तेषां कुशलं दृष्ट्वा सहसोपनतं पुरः।
बभाषे भगवान् पृष्टः किमेतदिति भिक्षुभिः ॥ २९ ॥

एतैर्ममायं सम्बन्धः सार्थरक्षणनिष्क्रयैः।
द्वीपयाचागतस्यासीदन्यस्मिन्नपि जन्मनि ॥ ३० ॥

अस्ति विस्तीर्णमार्गस्य स्वर्गवर्गावधिर्विधेः।
पुरी वाराणसी नाम कौशलोत्कर्षहर्षभूः ॥ ३१ ॥

यस्याममलकल्लोलवाहिनी सुरवाहिनी।
सदा दयेव हृदयं प्रसादयति देहिनाम् ॥ ३२ ॥

अहिंसेव सतां सेव्या विद्येव विदुषाममता।
क्षमेव सर्व्वभूतानां या विश्रम्भसुखस्थितिः ॥ ३३ ॥

ब्रह्मकल्पे नृपे तस्या विकसत्कमलाश्रये।
ब्रह्मदत्ताभिधे लोकं[1] त्रैलोक्यमिव रक्षति ॥ ३४ ॥

प्रियसेनाभिधानोऽभूत् तत्र वैश्रवणोपमः।
सार्थवाहोऽर्थसार्थानां स्थानमब्धिरिवाम्भसाम् ॥ ३५ ॥

१ Orig. लोके।

དེ་སྲས་ཤིན་དུ་དགའ་ཞེས་པ། སྐྱེས་བུ་ལེགས་པའི་གནས་སུ་བྱུང་།
གང་ལ་བཟེན་པའི་ཡོན་དཔག་ཚོགས། དོན་བྱས་ཉིད་དུ་རབ་དུ་གྱུར། 36

སྨིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་ལྡན།
བྱད་པོ་རིམ་པར་ཚགས་སྟང་གང་། ལེགས་བྱས་དཔལ་དུ་བྱས་པ་བཞིན། 37

དེ་ནི་དྲི་མེད་རིག་ཀུན་ནང་། སྐུ་ཚོལ་ཤིན་དུ་ཡངས་པར་ཡང་།
ངོ་ལྡན་ཡིད་འོང་ཆུ་གཏེར་ཆེར། ཆུ་བོ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པར་བྱུང་། 38

སྨྲོད་པ་ཡོན་དན་གྱིས་བསྒྱེན་ཅིང་། ལུས་ནི་མཚན་གྱིས་བསྒྱེན་པ་གང་།
སྐྱེས་བུ་མཆོག་ལ་ཆགས་པ་བཞིན། བསྟགས་པར་འོས་པའི་དཔལ་གྱིས་བསྟེན། 39

བསོད་ནམས་ཀྱིས་མྱོས་མཐོ་རིས་སུ། ཡང་ནི་དུས་ཀྱི་གཤེགས་པའི་ཚེ།
དེ་ཡི་ཐ་སྙད་ཁྱད་དག་ནི། ཐུགས་པའི་ངོས་ལ་གནས་པར་བྱས། 40

དེ་བསམས་བདག་གི་དཔལ་འབྱོར་འདི། རིམ་པས་འོང་ཞིང་ཡངས་པ་སྟེ།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྐྱོང་ཀུན་གྱིས། རེ་བ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་སྟམ། 41

སྤར་འོངས་སྐྱོང་བས་ཟོས་ཉིད་ཚེ། གང་ཞིག་ཕྱིས་སྐྱོང་འབྲས་བུ་མེད།
སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལ་གནས་དཔལ། ཤིན་དུ་ཆེ་བ་དེས་ཀྱང་ཅི། 42

དཾ་གདོང་སྐྱོང་བ་གཉིག་དེ་ཡང་། གང་གིས་ད་དུང་ཡོངས་མ་རྫོགས།
རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་བྱེད་པོ་ཡིས། ཡངས་པར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མེད། 43

तस्यासीत् सुप्रियो नाम सौजन्यनिलयः सुतः।
प्रययौ यं समाश्रित्य गुणसार्थः[1] कृतार्थताम् ॥ ३६ ॥

दानशीलक्षमावीर्य्यध्यानप्रज्ञासमन्वितः।
धाचा विलोभनायैव यः कृतः सुकृतश्रियः ॥ ३७ ॥

तं सर्व्वविद्या विशदाः कलाश्च विपुलाशयम्।
विविशुः सरसोदारा महोदधिमिवापगाः ॥ ३८ ॥

गुणालङ्कृतचारित्रं लक्षणालङ्कृताकृतिम्।
पुरुषोत्तमलुब्धेव यं श्लाघ्यं श्रीरशिश्रियत्[2] ॥ ३९ ॥

कालेन सुकृतक्रीतं पितरि चिद्दिवं गते।
चक्रे स्कन्धतटे तस्य व्यवहारभरः स्थितिम् ॥ ४० ॥

सोऽचिन्तयदियं लक्ष्मीर्विपुलात्मक्रमागता।
तथापि मन्ये पर्य्याप्ता न सर्व्वार्थिमनोरथे ॥ ४१ ॥

किं तया सुमहत्यापि श्रिया सत्पुरुषस्थया।
पूर्व्वागतार्थिभुक्तेव या शेषार्थिषु निष्फला ॥ ४२ ॥

रत्नाकरस्य वैपुल्यं निष्फलं वेधसा कृतम्।
अद्यापि पूरितो येन नैकोऽप्यर्थी स वाड़वः ॥ ४३ ॥

25 १ Orig. omits the word गुण in गुणसार्थ॰।
२ Orig. श्रीरर्च्छिश्रियत्।

ཡང་ན་བརྒྱ་པ་ཙམ་རྩེ་བའི། སྨྲོང་བ་སྤུ་ཡི་ཡོངས་རྫོགས་དེ།
ཨ་ཀ་སྤུ་ཡི་ཁྲོད་ཆུ་ཡིས། རྟག་ཏུ་ཚུ་མཚོ་ཆེན་པོ་སེང་། 44

དཔལ་ནི་གཅིག་ལ་སྨྲོང་བ་མང་། སྨྲོང་བ་ཀུན་ཁེངས་བཟོད་པ་གང་།
ཧོར་དེ་བདག་གིས་ཡོངས་མི་འཛོག། ཅི་བྱ་འདི་ཀི་ཤིན་དུ་གཏུང་། 45

དཔལ་དང་ཧོར་བྱ་ལ་སོགས་ཀྱིས། ལྷ་དྲུག་ཉིད་ཁེངས་གཞན་མིན་ཞེས།
ཆུ་གཏེར་དཀྱུང་དོ་གཏོང་མེ། གཏུང་བ་ནང་དུ་འབབ་བ་བཞིན། 46

སྨྲོང་བ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཐ་ཡིས་ནི། སྐྱ་གབྲལ་ཤུགས་རིངས་ཡོངས་མི་བཟོད།
དེ་སྣད་བདག་གིས་འབབ་བ་ཡིས། གྲངས་མེད་ཧོར་ཀི་བསྐྱབ་པར་བྱ། 47

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་དེ། དོན་མཐུན་ཆེན་པོས་བསྐོར་ནས་ནི།
རིན་ཅེན་གྲིང་གི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། ཕྱིན་ནས་རིན་ཅེན་བསྐྱབ་བྱས། 48

དེ་འདོག་དོན་བྱས་སྐར་ལོག་སྟེ། འོང་བ་དེ་ནི་ཚོམ་ཀྱེན་པ།
དོན་མཐུན་ཧོར་འཕྲོག་སྨྲོང་བ་ལ། ནགས་ན་ཀྱོ་བས་ལམ་དུ་མཐོང་། 49

དེ་དག་དོན་མཐུན་ཧོར་བསྐྱང་ཕྱིར། བཅ་ཅོལ་དུ་སྨྲོང་དེས་མཐོང་ནས།
ངང་གི་ཧོར་ཀུན་བྱིན་ནས་ནི། རྩེས་སུ་འབྱང་བའི་ཧོར་ཧམས་བསྐྱངས། 50

ཕྱི་ནས་རིམ་པ་དེ་བཞིན་ཉིད། རིན་ཅེན་གྲིང་གི་འགྲོ་འོང་གིས།
དོན་མཐུན་བསྐྱབ་ཕྱིར་ཚོམ་ཀྱེན་ལ། ཧོར་ནི་ལན་དྲུག་རབ་དུ་བྱེན། 51

अथवा पृथुसङ्कल्पः केनार्थी परिपूर्य्यते।
जगामाब्धिरगस्त्यस्य चुलुकावमनीयताम्॥ ४४॥

किं करोम्यतितापोऽयं श्रीरेका बहवोऽर्थिनः।
न तदासाद्यते वित्तं यत् सर्व्वार्थिभरक्षमम्॥ ४५॥

पञ्च षट् पूरिता एवं नान्ये श्रीकौस्तुभादिभिः।
इतीवाद्यापि तप्तोऽन्तर्ज्वलदौर्व्वानलोऽम्बुधिः॥ ४६॥

तस्मात् करोमि यत्नेन निःसङ्गद्रविणार्জ্জनम्।
न सहे दुःखनिःश्वासं विमुखस्य मुखेऽर्थिनः॥ ४७॥

इति सञ्चिन्त्य स चिरं सार्थेन महता वृतः।
रत्नद्वीपपुरं गत्वा विदधे रत्नसंग्रहम्॥ ४८॥

ततः प्रतीपमायान्तं कृतार्थन्तं वनेचराः[1]।
सार्थार्थहरणोन्मुक्ता ददृशुर्दस्यवः पथि॥ ४९॥

सार्थार्थहरणे दृष्ट्वा स तेषां साहसोद्यमम्।
निजसर्व्वस्वदानेन संररक्षानुयायिनम्[2]॥ ५०॥

पुनः क्रमेण तेनैव रत्नद्वीपगतागतिः।
सार्थत्राणाय चौराणां षट्कृत्वः प्रददौ धनम्॥ ५१॥

---

१ Orig. कृतार्थं वनेचरः। २ Orig. संरक्षानुयायिनम्।

ཕྱིས་ཀྱང་ལམ་ནི་དེ་ཉིད་ནས*། འོངས་པས་དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱིན་པ།
དོན་མཐུན་ནོར་ནི་འཕྲོག་པ་ལ། ལྷག་པར་བཀོམ་པ་དེ་དག་མཐོང་། 52

དེས་བསམས་ཀྱི་མ་བདག་གི་ནོར། ཆེན་པོ་ཡིས་ནི་ཡོངས་སུ་སིམ།
འདི་དག་ཚ་རོལ་ནོར་འཕྲོག་ལ། བཙོན་པ་ལས་ནི་ཕྱིང་མ་ལོག། 53

ནོར་གྱིས་འགྲོ་བ་ཁེངས་བྱས་ཞིང་། བདག་གིས་ཡང་ཡང་བརྗོད་གྱུར་ཀྱང་།
ཀྱེ་མ་མ་ལ་ཆོས་ཀྱིན་ནི། གཏུག་པ་འདི་དག་ཡོངས་མ་ཁེངས། 54

རིགས་པའི་སྒོ་བ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། ལན་སྣ་ཀུན་དུ་བཅོམ་པ་དང་།
སྣང་བར་འོས་པའི་དམ་བཅའ་བཞིན། ངན་པ་སྤྱིས་པ་བདག་སྐྱེ་སྣང་། 55

དེ་ལྟར་སེམས་ཤིང་འགྲོད་པ་ཡི། མ་ཡིས་རབ་ཏུ་གཏུངས་པ་དེ།
སྐྱེ་བོ་མེད་པར་མཚན་མོ་ནི། ལོ་བཀྱེ་ལྟ་བུར་རབ་ཏུ་གྱུར། 56

སྐྱ་ངན་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ཡི། བློང་པོའི་དབང་པོ་བཞིན་མི་གཡོ།
དབུགས་རིང་དེ་ལ་རྨི་ལམ་དུ། ལྷ་ནི་མཐུ་ཆེན་ལྡན་པས་སྨྲས། 57

བློ་བཟང་སྐྱ་ངན་མ་བྱེད་ཅིག། དོན་མེད་ལྷུས་ནི་རབ་སྐེམ་ཡིན།
ནོམ་བཏུགས་དམ་པར་མངོན་འཛེགས་པ། ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར། 58

---

* ཕྱོས་ཐུབ་ལྷམ་ནི་དེ་ཉིད་ནས་ཞེས་པའི་ཚིག་མང་ཐཚིག་པོ་འདིའི་སྐད་དོད་མི་འཆག་པ་མང་པ་ཐཞན་ནོམས་དང་མཐུན་པ་ལ་སྐོ་ཆག་པའི་རྟེན་སྐོང་ཅ་འདར་ལོངས་བསྐྱེས་པ་ཐུབ་དཔེ་ཉིད་ཅ་ཐུང་།

तथैव त्वां पुण्यविपन्वानिसंप्राप्तस्तथैव[1] ।
तान् ददर्श चौरान् सार्थार्थहरणेऽधिकादरान् ॥ ५२ ॥

सोऽचिन्तयद्देहो वित्तैर्महद्भिः परिपूरिताः ।
मयैते न निवर्त्तन्ते परार्थहरणोद्यमात् ॥ ५३ ॥

जगत् सम्पूरयाम्यर्थैरित्युक्तापि मया सकृत् ।
अहो नु दस्यवो नैते वराकाः परिपूरिताः ॥ ५४ ॥

उचितोत्साहहीनस्य व्याहतोत्तरवादिनः ।
विकत्थनप्रतिज्ञस्य धिङ्मे जन्म कुजन्मनः ॥ ५५ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य तप्तस्यानुशयाग्निना ।
विजने प्रययौ रात्रिः सम्वत्सरशतोपमा ॥ ५६ ॥

तं शोकपङ्कसंमग्नं[2] गजेन्द्रमिव निश्चलम् ।
दीर्घोच्छ्वासं महेशाख्या स्वप्ने प्रोवाच देवता ॥ ५७ ॥

सुमते मा कृथाः शोकं शरीरोच्छोषणं वृथा ।
सत्सङ्कल्पाभिरूढस्य भविष्यति तवेप्सितम् ॥ ५८ ॥

---

१ The original of this line was lost. The present line which was composed by *Bdar Lochâva* is quite unintelligible.

२ Orig. °सदुद्धम् ।

བློ་ལྡན་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་ནོར་ཀྱིས། འབད་པས་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ།
མི་ལམ་ནོམ་རྟོག་རྣོན་དཀའ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དེ་ཡོད་མིན། 59

གང་ཡང་ནུས་པ་དེ་དབེ་མེད། གང་ཞིག་གཉིས་སྐྱེས་གཅིག་གི་ཡང་།
གསུང་གི་ཀུལ་ཀ་ཁོ་ན་ཡིས། འབིགས་བྱེད་ས་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 60

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བྱ་བའི་དུས། མི་མཉམ་པ་ཡང་མཉམ་པར་འགྱུར།
རིང་བ་ནོམས་ཀྱང་ཉེ་བར་འོང་། ཆུ་ཡང་སྐམ་ས་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

གཞན་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་བརྩོན་པ་འདི། འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་མེད།
སྙིང་སྟོབས་སྤྱིད་པ་སྨྲ་བ་ཡིས། ཐེ་ཚོམ་ལ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། 62

ལྷ་ནོམས་ཀྱིས་བསྟེན་བ་དང་རའི། བློང་ན་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཡོད།
གང་ཞིག་གཅིག་གི་མཐུ་ཡིས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཁྱེད་པར་མཇོད། 63

གང་ཕྱིར་མི་ཡི་ས་འདས་ནས། དེ་ནི་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ས།
བསོད་ནམས་རང་བཞིན་བྱིས་འཕོ་སྟེ། སྙིང་སྟོབས་ལེགས་བྱས་མིན་པས་མིན། 64

བྱ་དག་ཡིད་ནི་གདུང་བ་ཕྱོང་། བདེན་པའི་བྱོ་གོས་ནོམ་པར་བསྒྲུབས།
བ་དན་ཡི་གྲིང་འགྲོ་ལ། རབ་དུ་སྦྱོ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། 65

ཁྱོད་ནི་སྙིང་སྟོབས་མཐུ་ཐོབ་ཤིང་། འཁོར་བ་རབ་དུ་སྤྲོལ་བར་བཟོད།
དེ་ཕྱིར་བྱ་ཕྱིར་ཕྱོགས་དང་ནི། ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་དག་ཉོན། 66

न तदस्ति जगत्यस्मिन् स्वप्नसङ्कल्पदुर्लभम् ।
यन्न सिध्यति यत्नेन[1] धीराणां व्यवसायिनाम् ॥ ५९ ॥

सा काप्यनुपमा शक्तिरेकस्यापि द्विजन्मनः ।
यदाज्ञास्यन्दितेनैव विन्ध्यः क्ष्मासमतां ययौ ॥ ६० ॥

विषमं समतां याति दूरमायाति चान्तिकम् ।
सलिलं स्थलतामेति कार्य्यकाले महात्मनाम् ॥ ६१ ॥

परार्थोऽयं तवारम्भः फलत्येव न संशयम् ।
न भवन्ति विसम्वादसन्दिग्धाः सत्त्ववृत्तयः ॥ ६२ ॥

रत्नानि वदरद्वीपे सन्ति चिदृशसेविते ।
येषामेकप्रभावोऽपि त्रिजगत्पूरणक्षमः ॥ ६३ ॥

मर्त्तभूमिमतिक्रम्य सा हि भूमिर्महीयसी ।
आसाद्यते पुण्यमयी नासत्त्वैर्नाकृतात्मभिः ॥ ६४ ॥

विषादस्त्यज्यतां पुच स्थिरावुद्विर्विधीयताम् ।
वदरद्वीपयात्रायामुत्साहः परिगृह्यताम् ॥ ६५ ॥

श्रूयतामेष तत्प्राप्त्यै दिङ्मात्रानुक्रमक्रमः ।
स्फीतसत्त्वप्रभावस्त्वं संसारोत्तरणक्षमः ॥ ६६ ॥

---

१ Orig. सिध्यत्ययत्नेन ।

ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡོད། ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་གྲོང་དག་ནི།
བདུན་བཟློ་རབ་དུ་འདས་གྱུར་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་རིན་ཆེན་བདུན། 67

ཆུ་གླང་བདུན་དང་རྟེས་འགྲོ་དང་། བཟློག་འགྲོ་ཞེས་བའི་ཆུ་ཡི་གཏེར།
རྟེས་སུ་མཐུན་པའི་ཟླུང་གིས་དེར། ཐ་རོལ་འཕོ་བ་བསོད་ནམས་ཅན། 68

དེ་ནས་དེ་མཚོངས་མིང་ཅན་དེ། ཟླུང་གིས་རབ་རིབ་རྣོངས་པར་བྱེད།
སྨན་ཆེན་དོན་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིས། མིག་གཉིས་གང་ཉུ་ནོལ་གནས་སྟེར། 69

དེ་ནས་ཀུན་འཁོར་ཞེས་ཆུ་གཏེར། གང་དུ་ཟླུང་ཀི་བེ་དྲམ་བྱས།
འབྱིང་ཞིང་འབྱུང་བས་སྲོག་ཆགས་ནོངས། ཀུན་འཁོར་བདུན་ལས་སྒོལ་བར་བྱེད། 70

དེ་ནས་ཀུན་འཁོར་ཞེས་པའི་རི། གང་ན་མཚན་ཀྱུ་དུང་གི་ལྟེ།
འཇིགས་སུ་རུང་ཞིང་སྲོག་འཕྲོག་པ། སྐབས་གསུམ་པ་ཡང་སྐག་བྱེད་གནས། 71

དེ་ན་སྨན་ཆེན་དུང་གི་ལྟེ། སྦྲལ་ཞི་ནག་པོས་དཀྲིས་གྱུར་པ།
མིག་དང་མགོ་ལ་བཞག་པ་ན། བསོད་ནམས་ལྡན་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ། 72

དེ་ནས་ཆུ་སྟོན་ཞེས་པའི་མཚོ། གང་ན་སྲིན་པོའི་མིག་དམར་ཡོད།
མ་ཀིར་ཞེས་བྱའི་སྨན་འཇིམ་དང་། སངས་ཀྱས་རིག་བྱེད་རིག་པའི་དབང་། 73

དེ་ནས་ཆུ་སྟོན་ཞེས་པའི་རི། གང་ན་མཁྲིག་པ་སྟོན་པོ་ནི།
མཚན་ཅུ་མིག་ནི་རབ་འབར་བ། སྲིན་པོ་ལྕ་བཀྱེ་དག་དང་གནས། 74

अस्ति पश्चिमदिग्भागे समुल्लङ्घ्य महीयसाम्[1] ।
शतानि सप्त द्वीपानां तथा सप्त महाचलान् ॥ ६७ ॥

सप्तापगास्वानुलोमप्रतिलोमाभिधोऽम्बुधिः ।
अनुकूलानिलैर्यस्मिन् पारमाप्नोति पुण्यवान् ॥ ६८ ॥

ततस्तत्तुल्यनामाद्रिर्वातैस्तिमिरमोहकृत् ।
यचाक्ष्णोर्दिशति स्वास्थ्यममोघाख्या महौषधिः ॥ ६९ ॥

अथावर्त्ताभिधोऽम्भोधिर्वैरम्भैर्यच वायुभिः ।
मज्जनोन्मज्जनैर्जन्तुः सप्तावर्त्तेषु तार्य्यते ॥ ७० ॥

आवर्त्ताख्यस्ततः शैलः शङ्खनाभो निशाचरः ।
घोरः प्राणहरो यच चिदश्चासकृत् स्थितः ॥ ७१ ॥

कृष्णसर्पावृता यच शङ्खनाभिर्महौषधिः ।
वायते पुण्यसम्पन्नं नेत्रे शिरसि चार्पिता[2] ॥ ७२ ॥

अथ नीलोदनामाब्धीरक्ताम्भो यच राक्षसः ।
मकर्य्याधिभूतां बुद्धविद्याविद्वान् वशे[3] ॥ ७३ ॥

अथ नीलोदनामाद्रिर्नीलग्रीवः क्षपाचरः ।
प्रदीप्तनेत्रो यचास्ते रक्षसां पञ्चभिः शतैः ॥ ७४ ॥

---

१ Orig. महायसाम् । २ Orig. चार्पितम् ।
26 ३ This line is hopelessly corrupt.

དེ་ན་དོན་ཡོད་ཅེས་པའི་སྨན། མཐོང་དང་དབྱག་དང་རེག་པ་དང་།
མཆེ་བ་རབ་སྦོས་དུག་གི་མེ། རྣ་དུ་སྦྱལ་བྱི་དུག་ནོམས་སྲུང་། 75

གསོ་སྦྱོང་བདུད་ཞུགས་ལྡན་པ་དང་། བྱམས་དང་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས།
སྦྱལ་ནི་ནག་པོ་རབ་བསྐད་ནས། སྨན་ཆེན་དེ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། 76

དེ་ཡིས་མིག་སྨན་ཟུང་ཕྱད་ནི། བྱས་ནས་སྤྱི་པོའི་ཤིང་ཏ་རི།
འབྲས་མེད་བྱག་པ་ཕྱུ་མོ་ཙམ། བསོད་ནམས་ལྡན་བས་སྒྲོལ་བར་འགྱུར། 77

དེ་ནས་བེ་རམ་བྱ་ཞེས་རི། དེ་རྗེས་གང་གིས་ཕ་རོལ་གཞན།
འཇིགས་རྩང་ཟངས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་པ། སྤྲ་ལ་ཆེན་པོའི་ནགས་ཀྱི་ནང་། 78

དེ་ན་སྦྱལ་ནི་སྦྲམ་ཆེན་དག། ཟངས་མིག་ཅེས་པ་བཟོད་དཀའ་བ།
དྲག་པོའི་དྲི་ལྡན་གང་གི་རླུང་། ཉིད་ཀྱིས་འཚོ་བར་མི་བྱེད་གནས། 79

ཟླ་བ་དྲུག་དུ་ཉལ་གྱུར་པའི། ཁ་ཆུ་ཡི་ནི་དཔག་ཚད་ཁྲབ།
ལྷོགས་པས་གདུངས་ནས་ཟླ་དྲུག་ནི། གཉིད་དང་བྲལ་བས་ཆུང་བར་གྱུར། 80

འོད་མའི་ཙོ་བ་རྟོས་བསྟམས་ཕུག། རབ་དུ་ཕྱེ་བས་དྲི་དང་ལྡན།
ཉིན་དང་མཚན་དུ་རབ་འབར་བ། མིག་སྨན་དུ་འོས་སྨན་ཐོབ་འགྱུར། 81

སྡང་མེད་ཅེས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། རིག་པ་བཟླས་པས་སྨྲམ་ཆེན་ནི།
འཇིགས་རྩང་དེ་དང་གཟི་བརྗིད་ཆེ། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་འཇིགས་མི་འགྱུར། 82

तचौषधिममोघाख्यां रक्षत्याशीविषः सदा।
दृष्टिनिःश्वाससंस्पर्शदंष्ट्रोत्सृजद्विषानलः॥ ७५॥

उपोषधव्रतवता मैत्रेण करुणात्मना।
लभ्यते सा समुत्सार्य्य कृष्णसर्पं महौषधिः॥ ७६॥

तं रक्षःशकटं शैलं निष्फलक्षक्षणकन्दरम्।
तामञ्जने शिखायाञ्च कृत्वा तरति पुण्यवान्॥ ७७॥

अथ वरभनामाद्रिः पारे यस्योत्तरा तटे।
घोरा ताम्राटवी नाम महाशालवनान्तरा॥ ७८॥

महानजगरस्तत्र ताम्राक्षो नाम दुःसहः।
आस्ते यस्योग्रगन्धेन वायुनैव न जीव्यते॥ ७९॥

षण्मासान् स्वपतो यस्य लाला व्याप्नोति योजनम्।
क्षुत्सन्तप्तस्य षण्मासानल्पीभवति जाग्रतः॥ ८०॥

वेणुगुल्मशिलाबद्धां गुहामुत्पाट्य मेदिनीम्।
प्राप्यौषधीं दिवारात्रं ज्वलन्तीमञ्जनोचिताम्॥ ८१॥

तस्माद्जगराद्घोरादन्यतो[1] वा महौजसः।
अवैराख्यां बुद्धविद्यां जपतो न भवेद्भयम्[2]॥ ८२॥

---

१ Orig. घोरान्यतः। २ Orig. भवेर्भयः।

དེ་ནས་དེ་ནི་ཆེ་བ་བདུན། འོད་མའི་ཚོར་མས་གཏམས་གྱུར་པ།
ཟངས་ཐྲེགས་ཀྱིས་མཚན་ཀོང་པ་ཡིས། བཙོན་འགྲས་ལྷན་པས་ཐར་པར་འགྱུར།83

དེ་རྗེས་ཤལ་མ་ལི་ནགས་དང་། འགྱུར་བྱེད་ཆུ་གླུང་རྣམ་བདུན་དག།
བགོལ་ནས་རྩེ་གསུམ་ཞེས་བའི་རི། རབ་དུ་མཐོ་བ་དག་ཏུ་སྣེ་བས། 84

དེ་ན་རྩེ་གསུམ་ཞེས་པ་ཡིས། ཚོར་མ་རྡོ་རྗེ་འབིགས་བྱེད་ཡོད།
ཟངས་ཀྱི་ཐྲེགས་བྱ་ངེས་སྦྱར་བའི། ཀོང་པ་དག་ལ་མི་འཚུགས་ཀོ། 85

ཆུ་གླུང་རྩེ་གསུམ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ན་ལྷགས་ཀྱི་རྩེ་ཡི་རི།
ཆུ་གླུང་ངོས་དང་ལྷགས་ཕྱུང་བྱི། རི་བོ་དེ་ནས་དེ་ལྟའི་གླུང་། 86

དེ་ནས་བཅོ་བཅྱུད་འཕྱོག་ཅེས་པའི། རི་བོ་བཟློད་པར་དཀའ་བ་དང་།
དེ་ནས་དེ་དང་མིང་མཚུངས་གླུང་། དེ་རྗེས་ཕྱ་མོ་ཞེས་པའི་རི། 87

དེ་ནས་དུ་བའི་མིག་ཅེས་རི། ཕྱོགས་ངོས་དུ་བས་ཆོག་གྱུར་པ།
མ་རྟང་སྒྲལ་གདུག་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི། མཐོང་བ་རེག་པའི་དུག་གིས་ཁྱབ། 88

དེ་ཡི་རྩེ་ན་རྗིང་བུའི་མཐའ། རོ་བས་བཅིངས་པའི་ཕྱག་ཆེན་པོ།
ཕྱག་ནང་ཞོར་བྱ་འོད་ཁྲུང་དང་། སྨན་ཆེན་འཚོ་བྱེད་ཅེས་པ་ཡོད། 89

དེ་ཕྱེ་དེ་ཡིས་མགོ་དང་ནི། ཀོང་ལག་ལྟོལ་མངོན་པར་བྱུགས།
གསང་སྔགས་སྟོབས་དང་བཅས་བགྲོད་ན། མ་རྟང་སྒྲལ་གྱིས་གཏེར་མི་འགྱུར། 90

ततः सप्त महाशैला वेणुकण्टकसङ्कटाः।
ताम्रपट्टाङ्कपादेन तीर्य्यन्ते वीर्य्यशालिनः॥ ८३॥

ततश्च शाल्मलीवनं सप्त क्षारतरङ्गिणीः।
उत्तीर्य्यासाद्यते प्राङ्गुस्त्रिशङ्कुर्नाम पर्व्वतः॥ ८४॥

तच्च त्रिशङ्कवो नाम कण्टका वज्रभेदिनः।
पादयोर्न विशन्त्येव ताम्रपट्टावनद्धयोः॥ ८५॥

त्रिशङ्कुर्नाम तटिनी तचायःशङ्कुपर्व्वतः।
उपस्कीलनदी तच ततो द्विधा द्विधा सरित्[1]॥ ८६॥

अथाष्टादशवक्त्राख्यः पर्व्वतो निरवग्रहः।
तत्तुल्यसंज्ञाथ नदी क्षणो नाम गिरिस्ततः॥ ८७॥

अथाद्रिधूमनेत्राख्यो धूमनिर्द्दग्धदिक्तटः।
दृष्टिस्पर्शविषैर्व्याप्तः क्रूराशीविषमण्डलैः॥ ८८॥

तन्मूर्ध्नि पल्वलस्यान्तः शिलाबद्धा महागुहा।
ज्योतीरसो मणिर्यस्यां जीवनी च महौषधिः॥ ८९॥

भित्त्वा गुहां तदभ्यक्तशिरःपादकरोदरः।
व्रजन्मन्त्रबलोपेतः क्रूरसर्पैर्न बाध्यते॥ ९०॥

---

१ Orig. नदी तदुपस्कीलः ततोद्विखाद्विधा सरित्।

དེ་ནས་སྨྲལ་གདུགས་དེ་བོང་བདུན། སེམས་ཅན་དྲག་པོས་ཀུན་དུ་ཁེངས།
དེ་ལྟའི་ཚུ་གྱུང་དག་ཀྱང་སྟེ། ཆུ་ཡི་ཕྱུན་ཚོགས་ཐ་མཐའ་མེད། 91

དེ་དག་ན་ལྷས་རབ་བཀོལ་ཏེ། གཉན་ཐག་བརྩོན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།
རྩེ་མོ་མཁའ་ལ་རེག་གྱུར་པ། དཀར་བའི་རི་ལ་འཛོག་པར་འགྱུར། 92

དེ་ནས་དེ་ཡི་ངོས་གཉན་ལ། རོ་ཏི་དུ་ཀི་ཞེས་བྱོང་ཁྱེར།
དཔག་བསམ་ཤིང་གིས་ཉེ་བར་མཛེས། མཐོ་རིས་དང་མཚུངས་མཐོང་བར་འགྱུར། 93

དེ་ན་དེད་དབོན་སྐྱིང་སྟོབས་ནི། ཆེན་པོ་མ་གུ་ཞེས་པ་ཡོད།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཐན་པར་དགྱེས། བཙུ་བྱིན་བཞིན་དུ་རོམ་པར་གྱུར། 94

ཤེས་བཟང་བློ་གྲོས་སྐྱེས་མེད་དེས། བ་དན་ཡི་བྲིང་དག་དུ།
འགྲོ་བར་བརྩོན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། ལམ་གྱི་གདམས་ངག་ཀུན་ཉེད་འགྱུར། 95

འདི་བརྗོད་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན་གྱིས་བཞིན། འོས་པའི་ཚོག་གིས་ཤིན་དུ་དགའ།
མང་དུ་སྨྲོ་བ་བསྐྱེད་བྱས་ནས། ལྷ་མོ་འཕྲལ་ལ་མི་སྣང་གྱུར། 96

ཤིན་དུ་དགའ་ནི་རབ་སད་ནས། ཐམས་ཅད་དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་བསམས།
རང་གི་སྨྲོ་བ་སྟོན་བཏང་ནས། སྐྱིང་སྟོབས་ལ་ནི་ཞོན་ཏེ་ཆས། 97

དེ་ཡིས་བསྟན་པའི་ལམ་ལས་ནི། ངལ་བ་མེམ་བཅོམ་དེས་བགྲོད་པས།
ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པ་ནི། རོ་ཏི་དུ་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱེས། 98

अथोग्रसत्त्वसङ्कीर्णाः सप्ताशीविषपर्व्वताः ।
नद्यश्च तद्विधा यासामपारवारिसम्पदः ॥ ९१ ॥

एतदुत्तीर्य्य निखिलं पुण्यैः परहितोद्यतः ।
आरोहति सुधाशैलं शृङ्गैरालिङ्गिताम्बरम् ॥ ९२ ॥

ततस्तस्यापरे पार्श्वे कल्पवृक्षोपशोभितम् ।
पुरं रोहितकं नाम दृश्यते स्वर्गसन्निभम् ॥ ९३ ॥

अस्ति तत्र मघोनाम मघवानिव विश्रुतः ।
सार्थवाहो महासत्त्वः सर्व्वसत्त्वहिते रतः ॥ ९४ ॥

वदरद्वीपयात्रायामुद्यतस्यानवद्यधीः ।
मार्गोपदेशं देशज्ञः स ते सर्व्वं करिष्यति ॥ ९५ ॥

इत्युक्त्वोत्साह्य बहुशः सुभद्रैरिव सुप्रियम् ।
वचोभिरुचितैर्देवी सहसान्तरधीयत ॥ ९६ ॥

प्रबुद्धः सुप्रियः सर्व्वं तत्तथेति विचिन्तयन् ।
प्रतस्थे सत्त्वमारुह्य निजोत्साहपुरःसरः ॥ ९७ ॥

स व्रजन् विजितायासस्तेन निर्दिष्टवर्त्मना ।
पुण्यैर्द्वादशभिर्वर्षैः प्राप रोहितकं पुरम् ॥ ९८ ॥

དེ་ནས་སྨྲལ་གཏུག་དེ་བོང་བདུན། སེམས་ཅན་དྲག་པོས་ཀུན་དུ་ཁེངས།
དེ་ལྟའི་ཚུ་གྱུང་དག་ཀྱང་སྟེ། ཆུ་ཡི་ཕྱུན་ཚོགས་ཐ་མཐའ་མེད། 91

དེ་དག་མ་ལུས་རབ་བཅོམ་ཏེ། གཉན་ཐག་བཅོན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།
རྩེ་མོ་མཁའ་ལ་རེག་གྱུར་པ། དཀར་བའི་རི་ལ་འཛོག་པར་འགྱུར། 92

དེ་ནས་དེ་ཡི་ངོས་གཉན་ལ། རོ་ཏེ་དུ་ཀི་ཞེས་གྲོང་ཁྱེར།
དཔག་བསམ་ཤིང་གིས་ཉེ་བར་མཛེས། མཐོ་རིས་དང་མཚུངས་མཐོང་བར་འགྱུར། 93

དེ་ན་དེད་དབོན་སྐྱིང་སྟོབས་ནི། ཆེན་པོ་མ་གཏུན་པ་ཡོད།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཐན་པར་དགྱིས། བཟོ་བྱིན་བཞིན་དུ་རོམ་པར་གྲགས། 94

ཤེས་བཟང་བློ་གྲོས་སྐྱེན་མེད་དེས། བ་དར་ཡི་གྲྭང་དག་དུ།
འགྲོ་བར་བརྩེན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། ལམ་གྱི་གདམས་ངག་ཀུན་བྱེད་འགྱུར། 95

འདི་བརྗོད་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན་གྱིས་བཞིན། འོས་པའི་ཚོགས་གིས་ཤིན་དུ་དགའ།
མང་དུ་སྨྲོ་བ་བསྐྱེད་བྱས་ནས། ལྷ་མོ་འཕྲལ་ལ་མི་སྣང་ངོ། 96

ཤིན་དུ་དགའ་ནི་རབ་སད་ནས། ཐམས་ཅད་དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་བསམས།
རང་གི་སྨྲོ་བ་སྟོན་བཏང་ནས། སྐྱིང་སྟོབས་ལ་ནི་ཞེན་དེ་ཆས། 97

དེ་ཡིས་བསྟན་པའི་ལམ་ལས་ནི། ངལ་བ་མེད་བཅོམ་དེས་བཀྲོད་པས།
ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པ་ནི། རོ་ཏེ་དུ་ཀའི་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱེབ། 98

अथोग्रसत्त्वसङ्कीर्णाः सप्ताशीविषपर्व्वताः ।
नद्यश्च तद्विधा यासामपारवारिसम्पदः ॥ ९१ ॥

एतदुत्तीर्य्य निखिलं पुण्यैः परहितोद्यतः ।
आरोहति सुधाशैलं शृङ्गैरालिङ्गिताम्बरम् ॥ ९२ ॥

ततस्तस्यापरे पार्श्वे कल्पवृक्षोपशोभितम् ।
पुरं रोहितकं नाम दृश्यते स्वर्गसन्निभम् ॥ ९३ ॥

अस्ति तत्र मघोनाम मघवानिव विश्रुतः ।
सार्थवाहो महासत्त्वः सर्व्वसत्त्वहिते रतः ॥ ९४ ॥

वदरद्वीपयात्रायामुद्यतस्यानवद्यधीः ।
मार्गोपदेशं देशज्ञः स ते सर्व्वं करिष्यति ॥ ९५ ॥

इत्युक्त्वोत्साह्य बहुशः सुभद्रैरिव सुप्रियम् ।
वचोभिरुचितैर्देवी सहसान्तरधीयत ॥ ९६ ॥

प्रबुद्धः सुप्रियः सर्व्वं तत्तथेति विचिन्तयन् ।
प्रतस्थे सत्त्वमारुह्य निजोत्साहपुरःसरः ॥ ९७ ॥

स व्रजन् विजितायासस्तेन निर्द्दिष्टवर्त्मना ।
पुण्यैर्द्वादशभिर्वर्षैः प्राप रोहितकं पुरम् ॥ ९८ ॥

སྐབས་འདིར་དེར་ནི་དོན་མཐུན་བདག། མ་གླ་ལས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ལས།
གསོ་བ་དཀའ་བའི་ནད་ཀྱིས་ནི། ལུས་ནི་ཤིན་དུ་མི་ནགས་གྱུར། 99

དེ་ནས་གྲོལ་པོའི་ཁབ་ལྟའི་ཁྱིམ། ནང་དུ་འཇུག་པ་མ་ཐོབ་ནས།
དེ་ཡི་སྐོ་ནི་ཤིན་དུ་དགའ། བྱ་བ་བསྒྲུབ་སྟད་འདུག་པར་གྱུར། 100

དེ་ནས་སྨན་པའི་ཟོལ་གྱིས་ནི། དེ་ནི་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཐོབ།
ཅི་བར་རིགས་པའི་གཏམ་ཤེས་པ། སྐུ་ཡི་གུས་པའི་ས་མ་ཡིན། 101

ཆོ་ཡི་རིག་བྱེད་སྒྲུབ་ཤེས་ཤིང་། འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་དེས།
ཟླ་དྲུག་མཇུག་ཉིད་དེ་ཡི་ཆོར། ཤེས་ནས་བསམ་པ་འབྲུགས་པར་གྱུར། 102

དགའ་ཞིང་ཕན་པའི་སྨན་མང་དང་། དེ་ཡི་རིམ གྱོ་ལེགས་བྱས་པ།
དུས་ནི་ཤིན་དུ་ཐུང་བ་ཡིས། ཤིན་དུ་དགའ་དང་མཉེའ་བོར་གྱུར། 103

དེ་ལ་མཉེའ་བས་སྨན་སྦྱར་ནོམས། དེ་ཡིས་འདོད་པ་བྱ་བར་གྱུར།
མཉེའ་བོས་ཆུང་ཟད་བྱིན་པ་གང་། དེ་དག་ཀུན་ལ་ཡིད་དགའ་འོ། 104

དཔའ་བའི་བའི་རིམ་གྱོས་དེའི། ནད་ནི་ཆུང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།
དམ་པའི་གྲོངས་ལས་སྨན་བསྟན་ཞིང་། དེ་ལས་ནད་དང་བྲལ་བར་གྱུར། 105

དེ་ནས་མ་གྲུ་མཉེའ་བ་ལས། ཡིད་ཞེས་སྐྱེས་ལ་ཤིན་དུ་དགའ།
སྨད་ནས་ངང་གི་གཏམ་གྱི་ཆོ། སྦྱོང་ཆུལ་མཐའ་ནི་རིག་པར་བྱས། 106

अचान्तरे कर्म्मयोगात् तत्र सार्थपतिर्मघः।
व्याधिना दुश्चिकित्सेन बभूवास्वस्थविग्रहः॥ ९९॥

अलब्धान्तःप्रवेशोऽथ गृहे राजगृहोपमे।
तस्य व्यलम्बत द्वारं सुप्रियः कार्य्यसिद्धये॥ १००॥

ततो वैद्योपदेशेन स प्रवेशमवाप्तवान्।
उपयोगकथाप्रज्ञा न कस्यादरभूमयः॥ १०१॥

आयुर्व्वेदविधानज्ञः स तस्यारिष्टलक्षणैः।
षण्मासशेषमेवायुर्ज्ञात्वा चिन्तान्तरोऽभवत्॥ १०२॥

तस्य प्रियहितप्रायोभैषज्यपरिचर्य्यया।
अत्यल्पेनैव कालेन सुप्रियः प्रियतां ययौ॥ १०३॥

भैषज्ययुक्तिस्तत्प्रीत्या तस्य वल्लभतां ययौ।
प्रियोपनीतं यत्किञ्चित् तत्सर्व्वं मनसः प्रियम्॥ १०४॥

प्रियोपचारैस्तस्याथ व्याधिरार्द्रवमाययौ।
आधिः शाम्यति सत्सङ्गात् ततो व्याधिर्विशीर्य्यते॥ १०५॥

ततः सञ्जातविश्रम्भः सुप्रियः प्रणयान्मघम्।
चक्रे विदितवृत्तान्तं पश्चान्निजकथाक्षणे॥ १०६॥

བ་དུ་རུ་ཡི་བློང་བགྱོད་ལ། བདག་ཉིད་ཆེ་དེའི་སྤྲོ་བ་དག།
གཞན་དོན་གཡོ་མེད་ཤེས་བྱུང་ནས། མ་བླངས་ཡ་མཚན་དེ་ལ་སྨས། 107

ཀུ་མ་སྐྱིང་པོ་མེད་པ་ཡི། འཁོར་བ་འདིའི་སྐྱིང་པོའི་གཟུགས།
གཞན་གྱི་བསམ་པའི་དཔྱང་ལྟེའི་ནི། ཧོར་བུ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། 108

ཀ་ཆོད་གཞོན་ཞིང་མཇེས་པའི་གཟུགས། གཞན་གྱི་དོན་ལ་གཅགས་པའི་ཡིད།
ཡོན་དན་ཕུན་ཚོགས་བསོད་ནམས་ལྡན། གནས་འདི་ཁྱོད་ཉིད་ཁོ་ནའི་ཡིན། 109

འདི་སྐྱེད་ས་འདི་རབ་འདས་ནས། ཁྱོད་ནི་གཞན་གྱི་དོན་དུ་འོངས།
ཁྱོད་ཀྱི་སྡོང་གྲོགས་བགྱིད་པ་ལ། འོན་ཀྱང་བདག་ནི་མཆོག་དུ་གཟིར། 110

མཚམས་ནི་ངེས་པ་ལྟས་ཙམ་གྱི། སྤོག་ནི་ངེས་ཐར་འགྲོ་བ་ཉིད།
ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཚུལ་ཉིད་དུ། བདག་གི་དེ་མཐར་གྱུར་ཀྱང་སྣུབས། 111

དཔྲལ་ཉིད་དུ་ཟད་པ་གང་། དེ་ནི་ཟད་པར་ཡོངས་སུ་བགྱང་།
གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྤོག་རག་ཀྱང་། ཟད་པ་རྣེད་པ་བཙོ་དང་མཉམ། 112

བདག་གི་བ་དུ་རུ་ཡི་བློང་། མ་མཐོང་འོན་ཀྱང་བདག་གིས་ཐོས།
ཚུ་གཉིར་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་ལྷུང་སྟོན། དེ་དང་དེ་ཡི་མཚན་མ་ཤེས། 113

དེ་སྐད་བཙོད་ནས་སྡ་བདག་གིས། བློགས་བཟང་མཉེན་པའི་ཚོག་ཀྱང་དོད།
དེ་ཡིས་བཀུ་ཤེས་གྱུ་གཟིངས་ནི། ཤིན་ཏུ་དགའ་དང་ལྡན་ཅིག་བཟུང་། 114

वदरद्वीपयात्रायां तस्योत्साहं महात्मनः।
परार्थे निश्चलं ज्ञात्वा तमूचे विस्मयान्मघः॥ १०७॥

अहो वतास्मिन् संसारे निःसारे सारूपिणः।
जायन्ते मणयः केचित् परचिन्तापरायणाः॥ १०८॥

नवं वयः प्रिया मूर्त्तिः परार्थप्रवणं मनः।
पुण्योचितस्तथैवायं[1] स्थाने गुणसमागमः॥ १०९॥

इयतीं भूमिमुल्लङ्घ्य परार्थे त्वमुपागतः।
करोमि तव साहाय्यं किन्वहं भृशमातुरः॥ ११०॥

निबद्धावधयः प्राणाः प्रयान्त्येव शरीरिणाम्।
ते व्रजन्तु ममान्तेऽपि त्वत्समाहितहेतुताम्॥ १११॥

एवमेव व्ययो यस्तु व्ययः स परिगण्यते।
परार्थे जीवितस्यापि व्ययो लाभशतैः समः॥ ११२॥

न मया वदरद्वीपं दृष्टं किन्तु श्रुतं मया।
महाब्धौ दिक्समुद्देशं तैस्तैर्जानामि लक्षणैः॥ ११३॥

इत्युक्त्वा भूपतिं सुहृदन्धुवाक्येऽप्यनादरः।
स मङ्गलप्रवहणं सुप्रियेण सहारुहे॥ ११४॥

---

१ Orig. पुण्योचितस्त्वा च वयम्।

དེ་ནས་བསམ་པ་ཡངས་པ་ནི། དེ་དག་གཟིངས་ལ་ཞོན་ཀྱང་དེ།
རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་རླུང་དག་གིས། དཔག་ཚད་བཟོ་ཡང་འགྲོ་བར་བྱེད། 115

གཤེན་དང་གཤེས་སུ་ཆུ་གཏེར་ཆེའི། ཆུ་ནི་ཀ་དོག་སྔ་ཚོགས་མཐོང་།
འདི་དག་ཅི་ཞེས་ལྟད་མོའི་སྨད། ཤིན་དུ་དགས་དྲིས་མ་བླ་ལའོ།། 116

ཀུ་མཆོ་འདི་ཡི་ཆུ་ལ་ནི། ལྷགས་ཀྱི་རི་བོ་ལྟ་དག་ཡོད།
གཞན་ཡང་ཟངས་དང་དངུལ་རང་བཞིན། གཞན་ནི་རིན་ཅན་གསེར་རང་བའོ། 117

དེ་ནོམས་གྲིབ་མའི་བྱེ་བྲག་གིས། ཀ་དོག་སྔ་ཚོགས་གཤེས་དང་གཤེས།
ཁོང་གཤེས་རབ་འབར་སྣང་དག་གིས། ཆུ་གཏེར་འདི་ཉི་འབར་བར་མཐོང་། 118

འདི་བརྟེད་ན་གླང་དུས་ཀྱི་འཚམས། ཐོབ་ཅིང་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པར་བྱུང་།
སྲོག་བཏང་དམ་པའི་གྲགས་པ་དག། .བདེན་པའི་འཆོ་བ་ནོམ་པར་བཙུགས། 119

ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེ་སྙིང་སྟོབས། རྟོ་རྩེ་བྱགས་པ་པས་ཀྱང་བདེན།
དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་འཆོ་བྱུང་ན། སྨིན་ན་བསྒྲུབ་བྱར་ཅིས་མི་འགྱུར། 120

གཟིངས་ཀི་དོགས་ཕྱིན་ཤིན་དུ་དོགས། དེ་དང་བཅལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི།
སྐུ་ངན་བསལ་ནས་གྲོགས་པོ་ཡིས། ལུས་ནི་ལེགས་པར་བྱ་བ་བསྒྲུབས། 121

རྟེན་ནི་ནོམ་པར་ཚད་པའི་ཚེ། གང་ཞིག་བྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད།
འདི་ཉིད་བདག་ཉིད་ཆེ་ནོམས་ཀྱིས། སྙིང་སྟོབས་སྤྲོ་བས་མཐོ་བའི་དོགས། 122

ततः प्रवहणारूढौ तौ योजनशतान्यपि।
पवनस्यानुलौम्येन जग्मतुर्विपुलाशयौ॥ ११५॥

स्थाने स्थाने जलं दृष्ट्वा नानावर्णं महोदधेः।
किमेतदिति पप्रच्छ सुप्रियः कौतुकान्मघम्॥ ११६॥

जले लोहाचलाः पञ्च सन्त्यस्य पयसां निधेः।
ताम्ररूप्यमयाश्चान्ये हेमरत्नमयाः परे॥ ११७॥

तेषां छायाविशेषेण नानावर्णैः पदे पदे।
दृश्यतेऽब्धिरयं दीप्तः प्राप्तान्तरौद्गतौषधिः॥ ११८॥

इत्युक्ता व्याधिनाक्रान्तः प्राप्तकालावधिर्मघः।
प्राणान्मुमोच सत्कीर्त्तिविन्यस्तस्थिरजीवितः॥ ११९॥

वज्रलेपादपि दृढं यथा सत्त्वं महात्मनाम्।
तथा यदि भवेदायुः[1] किमसाध्यं भवे भवेत्॥ १२०॥

कूलावाप्तप्रवहणः सुप्रियस्तद्वियोगजम्।
शुचं संस्तभ्य विदधे सुहृदस्तनुसत्क्रियाम्॥ १२१॥

एतदेवोन्नतं लक्ष्म सत्त्वोत्साहमहात्मनाम्।
विच्छिन्नालम्बने काले यत्कर्त्तव्यदृढं मनः॥ १२२॥

---

१ Orig. तत्रेदायुः।

ཡང་ནི་གཟིངས་ལ་ཞོན་བྱས་ཏེ། ཆུ་བོའི་གཏེར་ནི་ཡང་དག་བསྒལ།
རིན་ཆེན་རི་བོའི་ངོས་ནས་ནི། ནགས་ཚལ་སྤུག་པོའི་ནང་དུ་ཉུགས། 123

བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཟློ་གྱོས་ནི། སྐུ་རབ་འབྲལ་བས་མ་ཡིན་ཞིང་།
གཏུང་དང་དག་ནོམས་མངོན་སྤྱོད་དང་། ནད་གང་ཉེན་མོངས་སྤྱོད་པས་མིན། 124

དེར་ནི་ནམ་མཁར་སོན་པའི་རི། ཕྱོགས་ངོས་མ་ལུས་བཀག་གྱུར་པས།
མདུན་དུ་བགེགས་ནི་གཟུགས་ཆ་བཞིག བགྲོད་པར་དཀའ་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 125

རྣོངས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོར་བའི་རི། དེ་མཐོང་ཐབས་ནི་དམན་གྱུར་ཅིང་།
ཞབས་སུ་ཡལ་འདབ་མལ་སྟན་ལ། ཉལ་ནས་དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་བསམས། 126

ཀྱེ་མ་བདག་ནི་ཉུགས་གྱུར་ནས། ཇི་སྙེད་དུས་ནི་རབ་ཏུ་འདས།
གང་དུའང་བ་དང་ཡི་གྲྭང་། མིང་ཡང་ངེས་པར་མ་ཐོས་སོ།། 127

བསོད་ནམས་ཟོང་གི་བདག་གི་ནི། འཆོག་པའི་གྲོགས་མཆོག་གྱུར་པ་གང་།
དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་བོ་རྒྱབས་ཀྱིས། དུས་མིན་གདོས་པ་ཆགས་པ་བཞིན། 128

ཐབས་ཉམས་ཐབས་ནི་འདི་ལ་ཡང་། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་འབད་རྩོལ་གྱིས།
བདག་ནི་ངེས་པར་ནམ་མི་ལྡོག། གྲུབ་པའམ་ཡང་ན་ཤི་བར་འགྱུར། 129

འགྲོ་བ་གསུམ་པོ་འདིར་སྐྱེས་པ། གཞན་ལ་ཐན་ཕྱིར་སྤྲོག་དག་ནི།
ཟད་པར་གྱུར་པ་དེ་གཅིག་པུ། སྐྱེ་འགྲོ་ནམས་སུ་མཆོད་པར་འོས། 130

पुनः प्रवहणारूढः स[1] समुत्तीर्य्य वारिधिम्।
रत्नपर्व्वतपार्श्वेन विवेश विकटाटवीम्॥ १२३॥

न वियोगैर्नचोद्वेगैर्नाभियोगैर्द्विषामपि।
न रोगैः क्लेशभोगैर्व्वा ह्रीयते महतां मतिः॥ १२४॥

स तत्राक्रान्तगगनं निरुद्धाशेषदिक्तटम्।
दुरारोहं ददर्शाग्रे मूर्त्तं विघ्नमिवाचलम्॥ १२५॥

उपायहीनस्तं दृष्ट्वा गिरिं मूर्खमिवोद्धतम्।
अधःपल्लवशय्यायां सुप्तः सोऽचिन्तयत् क्षणम्॥ १२६॥

अहो वत कियान् कालः प्रयातः प्रस्थितस्य मे।
वदरद्वीपनामापि न नाम श्रूयते क्वचित्॥ १२७॥

व्यवसायसहायो मे योऽभूत्पुण्यपणैः परम्।
भग्नप्लव इवाकाले सोऽपि कर्म्मोर्म्मिविप्लवैः॥ १२८॥

नष्टोपायेऽप्युपायेऽस्मिन् व्यवसायान्महीयसः।
न नाम विनिवर्त्तोऽहं सिद्धिर्निधनमस्तु वा॥ १२९॥

तदेकं जन्मयाचासु पूज्यं जन्म जगत्त्रये।
यस्मिन् परोपकाराय जायते जीवितव्ययः॥ १३०॥

---

१ Orig. omits सः।

དེར་ནི་དེ་ལྟར་བསམ་འབྲུགས་ཏེ། སྐྱིང་སྟོབས་ཀྱི་མཚོར་ཤེས་ཀྱང་ནས།
རི་ལ་གཤས་པའི་གཏོར་སྦྱིན་ནི། སྟོན་པོ་ཞེས་པ་འོངས་ནས་སྨྲས། 131

ཤར་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱིན་ཀྱང་ནས། སངས་རྒྱས་རྣམ་པ་ནི།
སལ་བྱས་པའི་ཐེམ་སྐས་ལ། འཇིགས་ལ་དེ་ནས་འགྲོ་བར་གྱིས། 132

དེ་སྐད་གཅོད་སྦྱིན་གདམས་ངག་གིས། རི་ཆེན་དེ་ཡི་རྣམ་བཀོལ་བས།
རྩེ་མོ་ཤིན་དུ་མཐོ་བ་ཡི། ཤེལ་གྱི་ས་འཇིག་མདུན་དུ་མཐོང་། 133

བྱ་རོམས་ཀྱིས་ཀྱང་བགྲོད་དཀའ་བ། འཇམ་པའི་བྲག་ནི་གཅིག་ཕུ་དེད།
དེ་ཡི་ཡིད་ལ་རེ་བ་ནི། ཡུད་ཙམ་བྱ་བ་མེད་པར་གྱུར། 134

ཤིན་དུ་མཐོ་ཞིང་རྐེན་དང་བྲལ། རང་གི་རྟོག་བཞིན་གཡོ་མེད་པར།
དེ་ལ་རོམ་དབྱུང་ཡུན་རིང་དེ། རི་མོ་བཀོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 135

དེ་ནས་རྩྭ་འདོད་ཅེས་པ་ཡི། གཏོར་སྦྱིན་བྱག་གི་ཕུག་གཤས་པ།
སྐྱིང་སྟོབས་ཕུན་ཚོགས་དེ་ལ་ནི། མངོན་ཕྱོགས་ཡ་མཚན་ལྡན་པས་སྨྲས། 136

འདི་ནས་ཤར་དུ་ཁྱོང་གྲགས་ཙམ། སོང་བས་ཙན་དན་ནགས་ཚལ་ནི།
རྒྱང་བཞེན་གྱིས་བསྐྱོད་འཁྲི་ཤིང་ལྟ། སྟོན་མེད་ནོམ་འཕྱལ་མཐོང་བར་འགྱུར། 137

དེ་ནི་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པ། ཕུག་ན་གཉམས་པའི་སྨན་ཆེན་པོ།
ལུས་ཅན་བསྲུང་ཕྱིར་རིག་ཆེན་ལ། རབ་ཏུ་བཏུས་པས་ཐོབ་པར་འགྱུར། 138

इति चिन्ताकुलं तत्र तं ज्ञात्वा सत्यसागरम्।
नीलो नाम समभ्येत्य यक्षः प्राहाचलाश्रयः ॥ १३१ ॥

पूर्व्वेण योजनं गत्वा त्रीणि शृङ्गाणि भूभृतः।
वेत्रसोपाननिश्रेण्या समारुह्याथ[1] गम्यताम् ॥ १३२ ॥

इति यक्षोपदेशेन स विलङ्घ्य महाचलम्।
ददर्शाग्रे समुत्तुङ्गशृङ्गं स्फटिकभूधरम् ॥ १३३ ॥

तस्मिन्नेकशिलाश्लक्ष्णे दुर्गमे पक्षिणामपि।
मुहूर्त्तमभवत्तस्य निर्व्यापारो मनोरथः ॥ १३४ ॥

अभ्युन्नतं निरालम्बं स्वसङ्कल्पमिवाचलम्।
स तं विचार्य्य सुचिरं चिन्तयन्त इवाभवत् ॥ १३५ ॥

अथ चन्द्रप्रभो नाम यक्षः शैलगुहाशयः।
अभ्येत्य सत्त्वसम्पन्नं तमभाषत विस्मितः ॥ १३६ ॥

क्रोशमात्रमितो गत्वा पूर्व्वेणापूर्व्वविभ्रमम्।
दृश्यते चन्दनवनं बालानिलचलल्लतम् ॥ १३७ ॥

तत्रास्ते प्रसरा[2] नाम गुहालीना महौषधिः।
लभ्यते देहरक्षायै समुत्तोल्य महाशिलाम् ॥ १३८ ॥

28 १ Orig. श्वमातुन्याथ। २ Orig. तत्र प्रसरा।

དེ་ཡི་འོད་ཀྱིས་སྣང་བྱས་པའི། སྐས་ཀྱི་ཤེལ་ཀྱི་རི་ལ་ནི།
འཕྲལ་ཉིད་དུ་ནི་ཡང་དག་འཛོགས། འདོད་པ་ཐོབ་པྱིར་འགྲོ་བ་བྱོས། 139

སྨན་ཆེན་དེ་ཞི་དོན་བྱས་བཞིན། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་འགྲོ་བར་འགྱུར།
འདོད་པ་ཐོབ་བ་ཐྲོག་ལྡང་གསོ། དེ་ཕྱིར་མྱ་ངན་བྱ་བ་མིན། 140

དེ་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་གཅོད་སྨྲིན་གྱིས། བསྟན་པས་དེ་ཡིས་ས་འཛིན་དག།
ཡང་དག་འཛོགས་པས་མདུན་དུ་ནི། གསེར་གྱི་ཁང་ལྟར་གྲོང་ཁྱེར་མཐོང་། 141

ལྷུན་པོ་བརྩེགས་པས་བྱོས་པ་བཞིན། རབ་གསལ་ནོམས་ཀྱི་སྣུལ་པ་བཞིན།
ངོ་མཚར་ཀུན་གྱིས་བྱས་པ་བཞིན། དེ་མཐོང་ཡ་མཚན་ལྟར་པར་གྱུར། 142

གྲོང་ཁྱེར་ལམ་གྱི་མི་མེད་ཅིང་། གསེར་གྱི་སྐོ་བྱེགས་ཆེན་པོ་ཡིས།
དེ་ཡི་སྐོ་ནི་བཅད་མཐོང་ནས། དེ་ནི་ནགས་ཀྱི་མཐའ་ན་གནས། 143

སྐབས་འདིར་ཉིན་མོའི་མཐར་བྱུང་ཏེ། མཐའ་མེད་མཁའ་ཡི་ལམ་བགྲོད་པས།
ཚ་ཟེར་ཅན་ནི་ཡོངས་ངལ་བཞིན། ནུབ་ཀྱི་རི་དང་ཉེ་བར་སྐྱེབ། 144

འོད་སྣོང་ཐོབ་པར་བྱུང་པའི་ཚེ། མངོན་པར་འགྲོ་བ་སྐྱབ་ཅན་མ།
ཀུན་སྐང་བདག་པོ་འདོད་བྱུང་ནས། དལ་བུས་རབ་ཏུ་འགྲོ་བ་བཞིན། 145

དེ་ནས་རབ་གསལ་འབྱོར་པ་ཡིས། ཐུགས་ཀུན་ཡོངས་རྫོགས་བྱིན་དུ་ཐུགས།
དྲི་མེད་བྱང་རྩྭ་སེམས་དཔའ་བཞིན། བདུད་རྩིའི་འོད་དེ་ཤར་བར་གྱུར། 146

तत्प्रभावकृतालोकं सोपानैः स्फटिकाचलम्।
सहसैव समारुह्य गम्यतामीप्सितान्नये ॥ १३९ ॥

तत्क्षणात् कृतकार्य्येव[1] सा प्रयाति महौषधिः।
न खेदस्तत्कृते कार्य्यस्तड़िल्लोलाः प्रियान्नयः ॥ १४० ॥

इति यक्षोपदिष्टेन विधानेन स भूधरम्।
समुत्क्रम्य ददर्शाग्रे नगरं हेममन्दिरम् ॥ १४१ ॥

मेरुकूटैरिवाकीर्णं प्रकाशैरिव निर्म्मितम्।
सर्व्वाश्चर्य्यैरिव कृतं तद् दृष्ट्वा विस्मितोऽभवत् ॥ १४२ ॥

महाहेमकपाटाभ्यां रुद्धद्वारं विलोक्य तत्।
निर्जनं वारसञ्चारं वनान्ते निषसाद सः ॥ १४३ ॥

अथान्तरे दिनस्यान्ते व्योमानन्तपथाध्वगः।
अवापास्ताचलोपान्तं परिश्रान्त इवांशुमान् ॥ १४४ ॥

अस्तङ्गते सहस्रांशौ रजनीरमणौ शनैः।
तारापतिमिवान्वेष्टुं प्रससाराभिसारिका ॥ १४५ ॥

अथ प्रकाशविभवैः सर्व्वाशापूरणोन्मुखः।
बोधिसत्त्व इव स्वच्छः सुधादीधितिरुद्ययौ ॥ १४६ ॥

---

१ Orig. क्षणात् कृतकार्य्ये वा।

སྐྱེ་བའི་ཚོགས་ནི་མ་ལུས་པ། རབ་དུ་ཞི་བར་ནུས་ཤིང་ཐོབ།
ཡིད་ནི་དངས་ཏེད་ཟད་བའི་འོད། སྟེང་སྟོབས་སྟོང་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཛོས། 147

ཉིན་བྱེལ་ལས་སྐྱེས་ཐོགས་རྣམས་ཀྱིས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་བས་ཟློག་པ་ཡི།
གང་ཕྱིར་རིང་ནས་བཞུགས་པ་ཡི། བདག་ཉིད་ཆེ་རྣམས་གཞན་ཕན་མཆོག། 148

ཟད་བའི་ཟེར་གྱིས་ཤིན་དུ་དགའ། སྣང་ཅིག་ལུས་ནི་ཁངས་གྱུར་ནས།
བྱ་བའི་གྲོ་མཆོ་ཏི་རྟག་པས་དག། འཁྲུག་པའི་གྲོ་ནི་གཉིད་ཐོབ་གྱུར། 149

མཚན་མོ་ཟད་པར་གྱུར་པའི་ཚེ། ཡོན་ཏན་ཡོན་གྱིས་གུས་བཅས་པ།
མཐུ་ཆེན་ལྷ་ཡི་རྒྱི་ལས་དུ། དེ་ལ་མངོན་པར་ཐྱོགས་ནས་སྨྲས། 150

ཨེ་མ་ཀྱ་ཡེ་སྟེང་སྟོབས་ཅན། དེ་ཉིད་དམ་པའི་མངོན་ཞེན་པ།
ལེགས་བྱས་བྱེད་ཀྱི་ངལ་དུབ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་གྲོ་ཆེན་བྱས། 151

ཉོན་མོངས་ལྷག་མ་ཆུང་ངུ་འདིར། ཡིད་ནི་འབྱུང་བར་མི་འོས་སོ།
སྟེང་སྟོབས་དམན་པ་མེད་ཅིས་ཀྱིས། རང་དབང་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་གྱུར། 152

གསེར་གྱི་གློང་ཁྲེར་གང་འདི་དང་། གསུམ་ནི་ཐ་དོལ་གཞན་དང་གཞན།
གོང་ནས་གོང་དུ་ཅིམ་པར་བཀྲ། འདི་ན་རིན་ཆེན་གློང་ཁྲེར་ཡོད། 153

ཁྲེད་ཀྱི་སྐོ་ནི་བཟློངས་པ་ན། དེ་དག་ལས་ནི་མི་འམ་ཅི།
བཞི་དང་བཅུད་དང་བཅུ་དྲུག་དང་། སོ་གཉིས་རིམ་པས་ཕྱིར་འབྱུང་འགྱུར། 154

स्फीता तमःसमूहस्य निःशेषप्रशमोचिता।
मानसोल्लासिनी ज्योत्स्ना सत्त्ववृत्तिरिवाबभौ॥ १४७॥

तमोमोहं जहारेन्दुर्दिशां दिनवियोगजम्।
परोपकारे हि परो दूरारोहो महात्मनाम्॥ १४८॥

सुप्रियश्चन्द्रकिरणैः पूर्य्यमाणतनुः क्षणम्।
निद्रां कार्य्यसमुद्रोर्म्मिक्षोभमुद्रा[1]मवाप्तवान्॥ १४९॥

क्षपायां क्षीयमाणायां[2] गुणदाक्षिण्यसादरा।
जगाद देवता स्वप्ने महेशाख्या समेत्य तम्॥ १५०॥

अहोवत महासत्त्व सत्तत्त्वाभिनिवेशिना।
परार्थे विपुलः क्लेशः कृतः सुकृतिना त्वया॥ १५१॥

अल्पशेषे प्रयासेऽस्मिन् नोद्वेगं कर्त्तुमर्हसि।
अपर्य्युषितसत्त्वानां स्वाधीनाः सर्व्वसिद्धयः॥ १५२॥

हैमं यदेतन्नगरं चीणि चान्यान्यतः[3] परम्।
सन्ति रत्नपुराण्यत्र विचित्राण्युत्तरोत्तरम्॥ १५३॥

तेभ्यो निर्यान्ति किन्नर्य्यश्चतस्रोऽष्टौ च षोड़श।
द्वाचिंशच्च[4] क्रमेणैव त्वया द्वारि विघट्टिते॥ १५४॥

---

१ Orig. कार्य्यसमूहोर्म्मिफेनमुद्राम्।
२ क्षमायां क्षियमाणायाम्।
३ Orig. चीणि चान्यतः।
४ Orig. द्वार्त्रींश्च।

ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་སྐྱལ་བ་ཡིས། དེ་ཡི་བག་མེད་རིག་པར་བྱ།
རིང་པོ་མིན་པར་འདོད་པ་དག། མཐོང་བར་གྱུར་ཏེ་གཞན་པ་ཅི། 155

ལྷ་མོས་གུས་བཅས་འདི་བརྗོད་ལ། དེ་ནས་རབ་སད་ཤིན་དུ་དགས།
བྱོང་ཁྱེར་སྐོ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། ལག་པ་ཡིས་ནི་ལན་གསུམ་བདུངས། 156

དེ་ནས་མི་འམ་ཅི་མོ་བཞི། གཡོ་བའི་མིག་ཅན་འཕོན་གྱུར་ཏེ།
གཡོ་བའི་རྟུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡིས། ངོ་མཚར་ལྷོག་པའི་སྐེ་མ་བཞིན། 157

ཡིད་ནི་རིངས་པར་བྱེད་གྱུར་ཅིང་། འདྲེན་བྱེད་དག་གི་བདུད་རྩིའི་ཚར།
བཞིན་རས་ཟླ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས། ཉིན་མོར་ཟླ་འོད་ལྡན་པར་བྱས། 158

དགའ་བས་མཐོང་དེས་ཤིན་དུ་དགའ། འདོད་པ་ཀུན་ཆེར་ཡང་དག་མཆོད།
དེ་ནི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིས། མཛའ་བས་མགྲོན་གཅེས་བཞིན་དུ་བྱས། 159

ཟླ་བ་ཚུ་ཤེལ་སྣོན་འཁོད་པ། དེ་ལ་དྲན་པ་འཆོ་བའི་སྣོན།
ལུས་དང་བཅས་པར་སྐྱེས་པ་བཞིན། སྣོན་ནི་བཟང་བྱས་དེ་དག་གིས། 160

རྣེ་དགའ་དགོད་པའི་འོད་ཟེར་དག། ཡང་དག་གྱེས་པར་གྱུར་པ་ནི།
མཛའ་བའི་ཐུབ་སྐྱེས་གཟུང་དག། སྟོན་དུ་སྣོང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་། 161

ཡོན་ཏན་དམ་པས་བསྒྱེན་པའི་དབྱིངས། ཁྱོད་ཅན་འོང་བར་འོས་པ་ཡང་།
གང་གིས་ཁྱིམ་དུ་རང་ཉིད་འོངས། ཀྱེ་མ་བདག་ཅག་བསོད་ནམས་ཅན། 162

जितेन्द्रियस्य भवतस्तत्प्रमादमवेदिनः।
किमन्यद्चिरेणैव वाञ्छितान्निर्भविष्यति ॥ १५५ ॥

इत्युक्तः सादरं देव्या प्रतिबुद्धोऽथ सुप्रियः।
जघान नगरद्वारं चिः समभ्येत्य[1] पाणिना ॥ १५६ ॥

ततश्चतस्रः किन्नर्यो निर्ययुस्तरलेक्षणाः।
आश्चर्यतरुमञ्जर्य इव लीलानिलाकुलाः ॥ १५७ ॥

मानसोल्लासकारिण्यो नयनामृतदृष्टयः।
वदनेन्दुसमुद्योतैर्दिवापि कृतचन्द्रिकाः ॥ १५८ ॥

ताः सम्पूज्य स्मरोदारं सुप्रियं प्रियदर्शनाः।
तस्याभिलाषप्रणयैरातिथ्यमिव चक्रिरे ॥ १५९ ॥

चन्द्रकान्तसमासीनं कृतासनपरिग्रहाः।
जीवनौषधयो जाताः स्मरस्येव सविग्रहाः ॥ १६० ॥

तास्तमूचुः समुन्मीलद्विलासहसितत्विषः।
ददत्य इव कर्पूरं प्रेमोपायनतां पुरः ॥ १६१ ॥

अहो धन्या वयं यासां सद्गुणालङ्कृताकृतिः।
स्वयमेवाभिगम्योऽपि भवानद्यागतो गृहम् ॥ १६२ ॥

---

१ Orig. चिजघान नगरद्वारमभ्येत्य।

བདུད་རྩི་ལ་ནི་སྲུ་ཞིག་སྟང་། ཚན་དན་ལ་ནི་སྲུ་མི་སྲིད།
རྒྱ་བ་ལ་ནི་སྲུ་གུས་དམན། དམ་པ་ནོམས་ལ་སྲུ་མི་འདོད། 163

གང་ཡང་བྱད་མེད་རང་ཉིད་ནི། གླེང་བ་སྐལ་བཟང་ཉམས་པའི་ཚུལ།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁྱོད་མཐོང་བ། ཉིད་ཀྱི་སྡུ་ཅོར་བྱས་ཕྱིར་སླེ། 164

མི་འམ་ཅི་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་འདི། བདག་ཅག་དང་བཅས་མཛའ་བས་སྟེར།
ལེགས་པར་བརྟོན་ལྡན་རིན་ཆེན་ཁང་། དགེ་བ་ཁྱོད་ཀྱི་རང་དབང་ཉིད། 165

དེ་སྐད་དེ་དག་ནོམས་ཀྱི་ཚོག། མཛའ་བར་འོས་པོས་ཤིན་དུ་དགས།
སོ་ཡི་རྒྱ་འོད་སྐྱིང་སྟོབས་ལྡན། རབ་དུ་དཀར་བ་སྤྲོ་ཞིང་སླ། 166

ཕེབས་པར་སླ་བའི་བདུད་རྩི་འདི། སྲུ་ཡི་གུས་མང་གནས་མ་ཡིན།
ཁྱེད་ནོམས་བདག་གིས་གུས་བྱས་པ། བདག་གི་ཡང་ནི་གུས་པའི་གནས། 167

འདི་མཐོང་ཉིད་ནི་བསྟན་པར་འོས། དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འཇོག་པ་འདི།
སྲུ་དྲིག་འཁྲི་ཤིང་གདུང་སེལ་ལ། ཚན་དན་གྱིས་ཀྱང་བྱུགས་སམ་ཅི། 168

ནོམ་པ་འདི་ལྟའི་དྲི་མེད་དག། རྒྱ་བའི་འོད་བཞིན་གྱུར་པ་དང་།
ནོམ་པ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཚུལ་ནི། ཡང་དག་རིགས་ཤིང་མཇོས་པ་ཡིན། 169

རིགས་ཤིང་མཇོས་པའི་སྟོང་པ་དང་། རབ་དུ་དང་ཞིང་དྲི་མེད་ཡིད།
མཉེས་གཤིན་པ་དང་འཇམ་པའི་ཚོག། སྲུ་ཡི་གུས་པའི་ས་མ་ཡིན། 170

विद्वेषः कस्य पीयूषे चन्दने कस्य चारुचिः।
इन्दौ मन्दादरः को वा साधुः कस्य न सम्मतः॥ १६३॥

स्त्रीणां यद्यपि सौभाग्यभङ्गाय प्रणयः स्वयम्।
क्षमस्त्वदर्शनेनैव तथापि मुखरीकृताः॥ १६४॥

इदञ्च किन्नरपुरं वयञ्च प्रणयार्पिताः।
रत्नञ्च सौभाषणिकं साधो स्वाधीनमेव ते॥ १६५॥

इति तासां वचः श्रुत्वा सुप्रियः प्रणयोचितम्।
उवाच सत्त्वधवलां दिशन् दशनचन्द्रिकाम्॥ १६६॥

बहुमानास्पदं कस्य नेदं सम्भाषणामृतम्।
आत्मनोऽप्यादरस्थानं भवतीभिः कृतादरः॥ १६७॥

श्लाघ्यं दर्शनमेवेदं तचाप्ययमनुग्रहः।
मुक्तालतास्तापहराः किं पुनश्चन्दनोक्षिताः॥ १६८॥

एवंविधानां स्वच्छानामैन्दवीनामिवामूषाम्[१]।
आकृतीनां समुचिता रुचिरा लोकवृत्तयः॥ १६९॥

औचित्यचारुचरितं प्रसादविशदं मनः।
वात्सल्यपेशला वाणी न कस्यादरभूमयः॥ १७०॥

29 १ Orig. °बाधीषाम्।

མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་འོས་གྱུར་པའི། ཀུན་སྤྱོད་འདི་ནི་བདག་གིས་བླངས།
བྱང་མེད་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་སྐད། ཁྱེད་ཀྱང་བདག་ཉིད་སྤྱིན་མི་འོས། 171

གཞོན་ཉ་མ་དངོས་ལས་འདས་པས། ཁྱོད་ནི་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་།
བྱམས་ཤིང་གྲས་པས་མ་དང་ནི། ཤེབས་པས་བདག་གི་སྲོང་མོ་ཡིན། 172

གང་ཞིག་གཞན་གྱི་འབྱོར་པ་དུག། གཞན་གྱི་བྱད་མེད་མ་དང་ནི།
གཞན་འཚོ་བདག་ཉིད་འཚོ་བ་ཉིད། དེ་དག་ཆྱོགས་ནི་གཅིད་པ་མེད། 173

ཕྱ་མ་ཇོ་དང་ཆོག་ཆུབ་དང་། ཀུལ་པ་སྦྱ་བ་སྦྱངས་པའི་ཆོག།*
གང་གི་ཁ་ན་དོག་པ་ཉིད། དེ་དག་ཆྱོགས་ནམས་ཀུན་དུ་ཤིས། 174

གང་ཞིག་བརྟན་སེམས་བྱམ་བའི་སེམས། གཉེད་སེམས་དག་ནི་ཡོངས་སུ་སྦྱངས།
ལོག་པར་ལྟ་བས་དམན་གྱུར་པ། དེ་དག་ལེགས་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན། 175

མི་དགེ་བཅུ་ཡི་ལམ་དག་ལས། ངེས་པར་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན།
དེ་དག་དགེ་བའི་སྡེ་ནམས་ཀྱིས། བཀག་པ་མེད་པའི་མཐོ་རིས་ལམ། 176

ཆོར་གྱིས་མཐོ་བ་ནམས་ཀྱི་ཆོར་ནི་ཆོུ་གྲོས་ཉིད།
དབང་པོ་ནམ་གྱལ་ནམས་ཀྱི་མིག་ནི་རིག་པ་ཉིད།
སྐྱེས་བུ་མཆོག་གྱུར་ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྩེ་བ་ཉིད།
ཡིད་ནི་གཙང་བ་ནམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་བདག་ཉིད་དོ། 177

* ཐུལ་ཀ།

गृहीतोऽस्माभिराचारः पूजापरिकरोचितः।
आत्मार्पणं कुलान्तं वः[1] परायत्ता हि योषितः॥ १७१॥

कन्याभावादपक्रान्ता यूयं परपरिग्रहाः।
विश्रम्भेण भगिन्यो मे जनन्यः स्नेहगौरवात्॥ १७२॥

परवित्तं विषं येषां जनन्यश्चान्ययोषितः।
परहिंसात्महिंसैव पक्षास्तेषां निरत्ययाः॥ १७३॥

पैशुन्यासत्यपारुष्यभिन्नवादोज्झितं वचः।
सदैव वदने येषां तेषां सर्व्वाशिषा दिशः॥ १७४॥

अभिध्यारहितं चेतः व्यापारपरिवर्ज्जितम्।
मिथ्यादृष्टिविहीनञ्च येषान्ते सत्यमं श्रिताः॥ १७५॥

दशाकुशलमार्गेभ्यो निर्गतानां निसर्गतः।
एते कुशलवर्गस्य मार्गाः स्वर्गे निरर्गलाः॥ १७६॥

धीरेव धन्यं धनमुन्नतानां
विद्यैव चक्षुर्विजितेन्द्रियाणाम्।
दयैव पुण्यं पुरुषोत्तमानां[2]
आत्मैव तीर्थं शुचिमानसानाम्॥ १७७॥

---

१ कुलान्तवः। २ दयैव पुरुषोत्तमा पुण्यानाम्।

སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ནོམ་པ་དེ་ལྟའི་ཡོན་ཏན་དག།
ཞེགས་གནས་འདི་ནི་ཁྱིམས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པར་བྱུང་།
རིན་ཆེན་སྤུ་དཀར་པའི་ཚོགས་ལས་ཤིན་དུ་ལྷག།
ཚུལ་ཁྱིམས་དག་ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གྱོན་དུ་བརྗོད། 178

སེམས་ཅན་དོན་གཉེར་དབང་པོ་ཐུལ་བ་དེ་ཡིས་ནི།
ཡོན་ཏན་རྗེས་མཐུན་དེ་སྐད་བརྗོད་པ་ཐོས་བྱུང་ནས།
ཚོམས་པར་བྱུང་ཅིང་ལྟད་མོའི་དོན་བཞིན་མཁའ་ལས་ནི།
ཟླ་བ་འཇིག་རྟེན་ས་ལ་སྦྲོ་ཞིང་དེ་ཡིས་སྨྲས། 179

ནོར་བུ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་རབ་འབར་རིན་ཐང་མེད།
དགེ་བ་ཆོུད་ཀྱི་མཛོས་པའི་འོད་ནི་མཐོང་བྱུང་པ།
གང་ཞིག་མགོ་དང་ཀོ་བ་སྐྱིང་ཁ་ཉིད་ལ་ཡང་།
དེག་པར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གྱོན་དུ་ཆོུད་ཉིད་བགྱིད། 180

བདག་ཉིད་དང་མཉམ གྱགས་པའི་མཐུ་ལྟན་རིན་ཐང་ཆེ།
ནོར་བུ་འདི་ནི་ཆོུད་ཀྱི་རབ་དུ་བཟུང་བར་མཛོད།
གང་ཞིག་གྱོལ་མཚན་ལ་བཞག་དཔག་ཚད་སྡོང་ཐུག་དུ།
སྐྱོང་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཚར་དུ་བབ་པར་འགྱུར། 181

एवंविधोऽयं गुणसन्निवेशः
शीलेन वैमल्यमुपैति पुंसाम्।
सद्रत्नमुक्तानिकरातिरिक्तं
शीलं सतामाभरणं वदन्ति ॥ १७८ ॥

इत्युक्तमाकर्ण्य गुणानुरूपं
सत्त्वार्थिना तेन[1] जितेन्द्रियेण।
तुष्टास्तमूचुर्भुवि चन्द्रलोकं
ताः कौतुकायैव मुखैः सृजन्त्यः ॥ १७९ ॥

मणेरिवानर्घगुणोज्ज्वलस्य
दृष्टैव साधोरुचिता रुचिस्ते[2]।
ययैव मौलौ हृदये श्रुतौ च
सद्भिः सदैवाभरणीकृतोऽसि ॥ १८० ॥

मणिर्महार्हः प्रथितप्रभावः
प्रगृह्यतामात्मसमस्त्वयायम्।
ध्वजार्पितो वर्षति योजनानां
सहस्रमेवार्थिसमाहितं यः ॥ १८१ ॥

---

१ Orig. Omits तेन। २ साधो यथोचारुचिस्ते।

དེ་སྐད་བཙོད་པས་རིག་ཅིག་ངབ་མཆོག་གཞོན་ནུ་མས།
རབ་དུ་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་ལ་བྱིན།
དེས་ཀྱང་དེ་ནི་མཛའ་བའི་ཉེ་བར་སྦྱོར་པས་ཟློང་ས།
དཏུལ་ལས་བྱས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དག་ནི་གཉིས་པར་ཕྱིན། 182

དེར་ནི་གྱས་པས་དེ་ཡིས་ཉིས་འགྱུར་དག་གི་ནི།
མི་འམ་ཅི་མོ་ནོམས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཆོད་པ་བྱས།
རིམ་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནོམ་དག་ཏྲི་གྲོས་ཀྱིས།
དེ་ཡི་ཉིས་འགྱུར་མཐུ་ལྡན་ཤིན་བྱ་ཐོབ་པར་གྱུར། 183

དེ་ནས་གསུམ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གེ་དུ་རུ་ངང་བཞིན།
མཇོས་པའི་མིག་ཅན་བཙུ་དྲུག་དེ་དག་དེ་ཡིས་མཐོང་།
དེ་དག་ནོམས་ལ་དེ་བཞིན་རིམ་བཞིན་བགྲོད་ནས་ནི།
དེ་ཡི་ཉིས་འགྱུར་མཐུ་ལྡན་རིམ་གྲོ་དམ་པ་ཐོབ།* 184

དེ་ནས་མདུན་དུ་རིག་ཅིག་བཞི་ཡི་ངང་བཞིན་གྱི།
གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་ཁྱེར་ཀུན་ལས་ལྷུག་པའི་དཔལ་ལྡན་པ།
ཆགས་པར་ཕྱིན་དེ་མི་འམ་ཅི་ནི་མཇོས་མ་དེའི།
གཉིས་འགྱུར་དག་གི་ཡོན་དན་ལྷུག་པས་དེ་དོན་གཉིར། 185

---

* ཤེ་ལྷ་ག་ཚཊིཀ་ཆི་སྐད་དོད་སྐེབ་སྦྱོར་ཁེ་དགའ་རོ་རྗེ་ཡོད་པ་འདི། ཟ་ཧོར་གན་དེས་ཁ་བསྐད་པ་མཁས་པ་ཅིམས་ཆུས་དཔྱད་པ་ཞུ།

उक्तेति रत्नप्रवरं तरुण्य-
स्तस्मै ददुर्मूर्त्तमिव प्रसादम् ।
आदाय तञ्च प्रणयोपचारं
सोऽपि द्वितीयं पुरमाप रौप्यम् ॥ १८२ ॥

तचादरात्तद्द्विगुणाभिरेव
स पूजितः किन्नरकामिनीभिः ।
क्रमेण तेनैव विशुद्धबुद्धिः
लेभे मणिं तद्द्विगुणप्रभावम् ॥ १८३ ॥

* * * *

* * * *

* * * *

* * * *

प्राप्तश्च तं रत्नमयं चतुर्थं
पुरं ततः सर्व्वपुराधिकश्रि ।
सोऽभ्यर्थितस्तद्द्विगुणाभिरग्रे
गुणाधिकः किन्नरसुन्दरीभिः ॥ १८५ ॥

* This Śloka was lost. An attempt was made to reproduce it from its Tibetan version by a *Bande* of Sahor.

ལེགས་གདམས་དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དམ་ཚོས་ཀྱི།
གཏམ་དག་ཞོར་ལ་བྱང་བས་ཆོམ་གྱུར་དེ་དག་ནི།
རབ་གྲོས་ལྷུབ་ལ་སྟོན་པོའི་ཐུབ་བ་ལྟར་རིང་བའི།
རྒྱར་མིག་གིས་འཕངས་འོད་དང་ལྡན་པས་ལུས། 186

རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་རྒྱ་བ་ན་དར་ཞེས་པ།
ངེད་ཀྱི་མིང་པོ་མི་འམ་ཅི་ཡི་རྒྱལ་རིགས་ཡོད།
རྟོག་འཕྲལ་ཡོངས་ཀྱིས་རང་གི་མིང་གི་མཚན་གྱུར་པ།
རིན་ཐང་ཆེ་བའི་གླིང་འདི་དེ་ཡི་བཞུགས་གནས་ཡིན། 187

འོད་ཟེར་ཚོགས་ནི་གསལ་ལྡན་རིན་ཆེན་འདི་ཡང་བསོད་ནམས་བརྟེན་རྣམས་ཀྱིས།
གསོ་སྦྱོང་ཞེས་བྱའི་བདུལ་ཞུགས་ངེས་པའི་ཚོ་གས་གྱིལ་མཚན་ལ་བཀོད་ན།
ཪསྨའི་གླིང་དུ་མཐའ་དག་འགྲོ་ཚོགས་མངོན་འདོད་དོན་རྣམས་ཚར་ཉིད་འབེབས།
གཞན་དོན་བདེན་པར་བྱུར་པས་ཁྱབ་པར་བགྱིད་སྨད་དེ་ནི་བཟང་བར་མཛོད། 188

དེ་ལྟར་མཛོས་མ་རྣམས་ཀྱིས་འཆི་མེད་ཤིང་འབྲས་ལེགས་བཏུས་གྱུས་བཅས་ཤིང་།

ལྷག་པར་མཛའ་སྡུག་ལྡན་པས་སྐལ་བཟང་ཞོར་བྱ་བྱིན་པ་ཟློང་བྱས་ནས།
མགྲོགས་འགྲོ་རབ་དགའ་སྨིན་ཤུགས་ཞེས་བྱ་རྒྱང་ལས་གྱིལ་བ་ལ་ཞོར་ཏེ།
དེ་ཡི་ལམ་གྱི་གདམས་ངག་ཐོབ་པས་དེ་ཡང་རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་། 189

तथैव सद्धर्मकथाप्रसङ्गै-
स्तास्तोषितास्तेन सुसंयतेन।
उत्फुल्लनीलोत्पलदामदीर्घ-
कटाक्षविक्षिप्तकरास्तमूचुः ॥ १८६ ॥

भ्रातास्ति नः किन्नरराजवंश-
रत्नाकरेन्दुर्वरदाभिधानः।
तस्यास्पदं द्वीपमिदं महार्हं
स्वनामचिह्नं प्रथितं समृद्ध्या[1] ॥ १८७ ॥

रत्नच्चेदं नियमविधिना पोषधाख्यव्रतेन
न्यस्तं भास्वत्किरणनिकरं पुण्यभाजां ध्वजाग्रे।
जम्बुद्वीपे किल जनगणाभीप्सितार्थान् प्रयत्नात्
वर्षत्येव स्थिरपरहितव्याप्तये गृह्यतां तत् ॥ १८८ ॥

इत्युत्पाद्यामरतरुफलं सादरं सुन्दरीभिः
प्रेमोद्दामप्रणयसुभगं दत्तमासाद्य रत्नम्।
वालाहाख्यं विजितपवनन्तं प्रकृष्टं तुरङ्गं
सोऽप्यारुह्य स्वनगरमगाल्लब्धमार्गोपदेशः ॥ १८९ ॥

---

30 १ Orig. वर्धितऋद्धि।

དུས་ཚོད་དེར་ནི་དྲི་མེད་གྲངས་མྱ་ངས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་བྱིན།
ཡང་པའི་དགེ་བས་མཐོ་རིས་ལམ་དུ་རབ་བཀག་ཏུ་ང་ནས་ཟེ།
དཔལ་ལྡན་འཇིག་རྟེན་བསྐྱབ་བློ་ནོམ་བསྐྱུན་སྤྲོང་བ་ཀུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེར།
ཤིན་དུ་དགའ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་གཙོ་བོས་ཆོས་ཀྱི་གྲུར་སྤྲིད་ལ་དབང་བསྐུར། 190

དེ་ནས་མགོ་བཀྲུ་ཆོ་གའི་རིམ་པ་ཡིས།
གསོ་སྦྱོང་དག་ལ་ཉར་གནས་བཅོ་ལྔ་ལ།
རིན་པོ་ཆེ་དེ་གྱུར་མཚན་རྟེར་བཏགས་ནས།
སྐྱ་ཚོགས་འདོད་པས་ཡོངས་སུ་གང་བར་བྱས། 191

གཞན་ལ་ཕན་པས་འབྲས་བུ་ལྡན་པར་གཤེགས་བགྱིད་བྱས་ཤིང་ལོ་བསྒོར་ནི།
གྱུལ་སྤྲིད་ཆེན་པོ་ལ་གནས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་ཁེངས་བྱས་མི་བདག་གི།
གནས་ལ་སྤས་བཞག་ཅེ་བར་ཞི་བ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ཅིང་དེ་ཉིད་ཤེས།
གང་ཡང་འདི་ནི་ཚངས་པའི་དངོས་པོ་དམ་པ་དག་དུ་གཤེགས་པར་གྱུར། 192

རིན་ཆེན་གྲིང་དུ་མངོན་བགྱིད་པ། ཤིན་དུ་དགའ་ཡི་སྒེ་བ་དེར།
གང་སྟོན་བདག་གིས་ཁེངས་བྱས་པ། ཚོམ་ཀུན་དེ་ཁྱེན་འདི་དག་གོ། 193

དེ་སྐད་སྟོན་པ་གཅོ་བོ་ཡིས། རང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་མཐའ་ཡི་གཏམ།
སྤྱིན་དང་བཟོད་འབྱུས་མན་ངག་གིས།དགེ་སློང་ཆོམས་ལ་རྟེས་བསྟེན་བསྒྲུབས། 194

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣོག་པ་བརྟེད་པ་དབག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བ་དར་རའི་གླིང་དུ་འགྲོ་བའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་དྲུག་པའོ།།

तस्मिन् काले विपुलकुशलैः स्वर्गमार्गं प्रयाते
वाराणस्यां विशदयशसि क्षापतौ ब्रह्मदत्ते।
श्रीमान् सर्व्वप्रणयिफलदः सुप्रियः पौरमुख्यै-
र्लोकत्राणे विनिहितमतिर्धर्म्मराज्येऽभिषिक्तः ॥ १९० ॥

ततः शिरःस्नानविधिक्रमेण
तत्पञ्चदश्यां ध्वजमूर्द्ध्नि रत्नम्।
स पोषधैः पोषित एव धृत्वा
चकार विश्वं परिपूर्णकामम् ॥ १९१ ॥

कृत्वा यात्रां परहितफलां वत्सराणां शतेन
स्थित्वा राज्ये महति निखिलं पूरयित्वा च लोकम्।
पुत्रं धृत्वा नरपतिपदे प्राप्य सर्व्वोपशान्तिं
तत्त्वज्ञोऽसौ किमपि परमं ब्रह्मभावं जगाम ॥ १९२ ॥

स्युरेते दस्यवः सर्व्वे पूर्व्वं ये पूरिता मया।
रत्नद्वीपाभिगमने तस्मिन् सुप्रियजन्मनि ॥ १९३ ॥

इति शास्ता स्ववृत्तान्तकथया विदधे विभुः।
दानवीर्य्योपदेशेन भिक्षूणामनुशासनम् ॥ १९४ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां वदरद्वीपयात्रावदानं नाम षष्ठः पल्लवः।

Chapter VII.

ཡལ་འདབ་བདུན་པ།

སྐུ་དཀའ་འཁྲིད་ཤིང་གི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ཀ ། དཀའ་བའི་སྟོན་ལམ་དག་པའི་གཟི་བརྗིད་དང་།
དབེན་པ་དྲི་མེད་སྣང་བའི་རྟོགས་བྱེད་ལྡན།
གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྒགས་པ་ཅམ་ཉིད་ན།
སྒིད་པའི་རྣོངས་འཇིག་དེ་ཉིད་བསྟགས་པར་འོས། 1

གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐུ་ཞེས་པར་ནི། ཀུ་གྲོ་ཉ་ཡི་ནགས་ཚལ་གནས།
སྟོན་ཆོ་འཕྲོད་ནི་སྡོང་ཐུགས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་མཛད། 2

མི་དམན་ཀུན་དགའ་ཆོགས་ཀྱི་བཅུད། ཚན་དན་ལྡར་བསིལ་དེ་ཡི་ནི།
གསུང་གི་བདུད་རྩི་གསན་པ་ཡི། སྐྱེམས་པས་བསོད་ནམས་ལྡན་པས་འཐུངས། 3

ཆོས་ནི་ཉན་པའི་ཆོགས་པ་དེར། གྲུལ་པོ་ཟས་ནི་གཙང་མ་ཡིས།
བསོད་ནམས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ཚུལ། དྲི་མ་དང་བྲལ་དགའ་བ་ཐོབ། 4

དེ་ནས་བྱོལ་རིགས་ལས་སྐྱེས་པ། ཤ་ཀྱ་མིང་ཆེན་དགེགས་དེར།
ཆོས་ཀྱི་གདམས་དག་ཐོས་བྱུང་ནས། རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཕྱིན་ཏེ་སྣམས། 5

सप्तमः पल्लवः ।

मुक्तालतावदानम् ।

कुशलप्रणिधानशुद्धधाम्नां
विमलालोकविवेकबोधकानाम् ।
परिकीर्त्तनमात्रमेव येषां
भवमोहापहर्त्तारस्त एव धन्याः ॥ १ ॥

पुरा पर्षत्सहस्राणां न्यग्रोधोपवनस्थितिः ।
कपिलाख्ये पुरे चक्रे भगवान् धर्म्मदेशनाम् ॥ २ ॥

अमन्दानन्दसन्दोहस्यन्दि चन्दनशीतलम् ।
तस्य वागमृतं धन्याः कृताञ्जलिपुटाः[1] पपुः ॥ ३ ॥

राजा शुद्धोदनस्तत्र धर्म्मश्रवणसङ्गमे ।
पुण्योपदेशसलिलैर्लेभे[2] वैमल्यनिर्वृतिम्[3] ॥ ४ ॥

अथ तत्र महानामा शाक्यराजकुलोद्भवः ।
धर्म्मोपदेशमाकर्ण्य प्राप्तः स्वगृहमब्रवीत् ॥ ५ ॥

---

१ Orig. श्रुताञ्जलिपुटैः । २ Orig. लेभे । ३ Orig. वैमल्य०।

ཀུ་མ་སངས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་འདི། བདག་ཅག་གི་ནི་དོན་ཆེན་ལ།
བཅོམ་ལྡན་སངས་ཀྱིས་ཆོས་དང་ནི། དགེ་འདུན་གྱང་དང་མྱང་འདའི་སྐད། 6

དེ་ཡི་ཚོགཿདེ་ཐོས་གྱུར་ནས། ཁྱིམ་ཐབ་རྩ་འོད་གདམས་ངག་གི།
ཁྲད་པར་ཐོས་པས་དགའ་བ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་ལས་དེ་ལ་སྨྲས། 7

སྐྱེས་བུ་བསོད་ནམས་སྐལ་ལྡན་ནོམས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྗེས་བཟུང་འོས།
བདག་ཅག་བྱང་མེད་སྨྲའ་འོས་ནོམས། དེ་ཡི་མན་ངག་འོས་མ་ཡིན། 8

དེ་སྐད་ཁྱིམ་ཐབ་ཚོགཿཐོས་ནས། དེས་སྨྲས་བཟང་མོ་བཅོམ་ལྡན་འདས།
འགྲོ་བའི་བླ་མ་སྐྱིང་རྡེ་ཡིས། གཟིགས་པ་དག་ལ་དབྱེ་བ་མེད། 9

ཀུན་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སྐྱོམས། ཆུ་འཛིན་དག་གི་ཆར་པ་སྐྱོམས།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་སྐྱོམས།10

སྐྱེ་གཏུའི་བདག་མོ་ཆེན་མོ་ཡིས། ཆོག་གིས་ཕྱི་དྲོ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐབས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ནི། གྱེལ་པོ་ཟས་གཙང་བྱེད་པ་ཉིད། 11

དེ་སྐད་བདག་པོའི་ཆོག་སྐྱན་གྱིས། ཤུ་ཀྱའི་བུ་མོའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐོར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ནགས། གཅང་མ་དེར་ནི་དེ་སོང་གྱུར། 12

དེར་ནི་སྐྱིང་རྡེའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། སྐྱིང་སྟོབས་མེ་རྟོག་འབྲས་བུ་ཆེ།
རབ་ཏུ་ཞི་བའི་བདུད་རྩི་ཡིས། ཡང་དག་བྱན་པ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 13

अहो नु भगवान् बुद्धो धर्म्मः सङ्घश्च सिद्धये।
बुद्धोत्पादोऽयमस्माकं निर्व्वाणाय महाफलः॥ ६॥

उपदेशविशेषात्तनिर्दृतेस्तस्य तद्वचः।
श्रुत्वा शशिप्रभा पत्नी[1] प्रणयात्तमभाषत॥ ७॥

अनुग्राह्या भगवतः पुरुषाः पुण्यभागिनः।
निन्द्यास्तदुपदेशानामनर्हा योषितो वयम्॥ ८॥

इति जायावचः श्रुत्वा स जगाद जगद्गुरोः।
भद्रे भगवतो नास्ति भेदः कारुण्यदर्शने[2]॥ ९॥

समा सर्व्वत्र भा भानोः समा दृष्टिः[3] पयोमुचः।
समा भगवतो दृष्टिः सर्व्वसत्त्वानुकम्पिनः॥ १०॥

महाप्रजापतेर्वाक्यादपाङ्क्षीत् क्षणं तपः।
शुद्धोदनः करोत्येव राजा भगवतोऽन्तिके॥ ११॥

इति पत्युः प्रियगिरा हृता शाक्याङ्गनागणैः।
याचने[4] तद्भगवतः सा पुण्योपवनं ययौ॥ १२॥

सा सत्त्वकुसुमं तत्र तं ददर्श महाफलम्।
प्रशमामृतसंसिक्तं करुणाकल्पपादपम्॥ १३॥

---

१ Orig. यत्नी। २ Orig. भेदवारुण्यदर्शने। ३ Orig. दृष्टिः।
४ Orig. याचन।

རྒྱང་གི་དུད་བའི་འཁྲི་ཤིང་བཞིན། དེ་ཡིས་རིང་ནས་དེར་ཕྱག་འཚལ།
ཀོ་གྲོན་གཡོ་བའི་རྩེལ་གྱིས་ནི། རྣོང་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་བཞིན། 14

གསེར་འོད་རིན་ཆེན་བྱིན་ནོམས་ཀྱིས། བགྱིན་པ་དག་ནི་མཐོང་བྱུང་ནས།
དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་པས། ཤིན་དུ་ཕན་བཟོན་དེ་ལ་སྨྲས། 15

མ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཚ་ལྷགས་འདི། རྟེགས་པས་བྱགས་ཤིང་རབ་ཞེས་སྡོང་།
ཐུབ་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སུ་ནི། མི་རིགས་འདི་ནི་ཚགས་བླལ་གནས། 16

ཡོན་དན་གྱིས་གདམས་ཚགས་པ་ཡི། ཐུ་ཚོར་གྲོན་ནོམས་ཀྱི་མ་འདིར།
བདག་ཅག་བཟུང་བར་མི་འོས་ཞེས། ཁྱོད་ལ་ཉེ་བར་འདོམ་པ་བཞིན། 17

དེ་ཡི་འདི་བརྟེད་གཟུགས་བཟང་དེའི། སྐྱེས་པའི་གདོང་ནི་དམན་པ་ཡིས།
གྲོན་ནོམས་ཐམས་ཅད་ཏིལ་ནས་ནི། རང་གི་ཁྱིམ་དུ་བསྐྱེལ་བར་གྱུར། 18

དེ་ནས་ཐམས་ཅད་འཁོད་པ་ལ། དགེ་བ་སྡེའ་མཛད་བཅོམ་ལྡན་འདས།
དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ། ཉེ་བར་སྡེའ་པའི་རྩོམ་པ་མཛད། 19

གང་གི་རྟག་དུ་མི་རྟག་ཉིད། རྟག་པ་ཉིད་བཞིན་འགྲོ་བར་ནི།
སྡོག་ཆགས་རྣོངས་པས་འཇོམ་བྱེད་པ། འདི་ནི་རྣོངས་པའི་མཐུ་ཆེན་ནོ། 20

བདེན་པར་ཡིད་ཆེས་རྣོངས་པ་ཡིས། འཇིག་རྟེན་མི་བདེན་པ་ལ་དགའ།
དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དངོས་མེད་ནི། ཉམས་རྟོང་གནས་པ་རིག་པ་མེད། 21

लतेव पवनानम्रां तं दूरात् प्रणनाम[1] सा।
लोभेनेव परित्यक्ता च्युतकर्णोत्पलच्छलात् ॥ १४ ॥

विलोक्य काञ्चनरुचिं रत्नभूषणभूषिताम्।
आनन्दनामा भिक्षुस्तामुवाच प्रहितोद्यतः ॥ १५ ॥

वेशः प्रशमशून्योऽयं मातर्मुनितपोवने।
दर्पोत्सक्तो न युक्तस्ते विरक्तानामिदं पदम् ॥ १६ ॥

गुणसंयमसिक्तानि मुखराभरणान्यहो।
नेहास्मत्ग्रहणं युक्तमितीवोपदिशन्ति ते ॥ १७ ॥

इत्युक्ता तेन सा तन्वी वैलक्ष्यविनतानना।
उन्मुच्याभरणं सर्वं प्राहिणोन्निजमन्दिरम् ॥ १८ ॥

उपविष्टेषु सर्वेषु निर्दिष्टकुशलस्ततः।
अनित्यतैवं भगवानुपदेशं प्रचक्रमे ॥ १९ ॥

महामोहप्रभावोऽयं येन नित्यमनित्यताम्।
नित्यतामिव मन्यन्ते मूढा जगति जन्तवः ॥ २० ॥

असत्ये रमते लोकः सत्यप्रत्ययमोहितः।
न वेत्ति सर्वभावानामभावानुभवां स्थितिम् ॥ २१ ॥

१ Orig. दूराग्रे ननाम।

སྐྱེ་བ་ཐོས་པའི་ལུས་དུ་ཡང་དག་ཚགས་ལྡན་ཏེ་ཅིག་སྐྱེ་ཡིས་བསྟན་བཅོས་དག་དང་ནི།
གཞན་ནི་རིག་བྱེད་ལམ་དང་རྟོག་གེ་རྣོ་བས་གཞན་དེ་ཅི་ཅིག་ཀྱོད་ནི་ཡོངས་འཛིན་དང་།
གཞན་དག་ནོམ་མང་སྐྱེ་ཚོལ་མཁས་དང་ལྡན་ཅིག་ཉིད་དུ་འཇིག་པར་སྐད་ཅིག་གནས།
དེ་ལ་ཡང་ནི་མི་འཇིགས་པ་བཞིར་རོལ་རྣོད་དག་གིས་རྒོངས་ནོམས་དགའ་བ་རབ་དུ་འཛིན། 22

མི་བཟང་ཡུལ་གྱི་གནོད་པའི་ལུས་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྱང་པོ་དག་གི་གནས།
རབ་རྒོངས་ལས་བྱང་སྲིད་པ་རབ་ཆོུག་རྒྱ་ངམ་ཐང་གི་ནོམ་པར་གསལ།
མཐའ་དང་བྲལ་བའི་སྲིད་པའི་ནད་འདི་ཇི་ལྟར་ནོམ་པར་ལྡོག་འགྱུར་བ།
དེ་ལྟར་བྱ་དང་བྱ་མིན་ཐག་པའི་ས་ལ་ནོམ་དབྱེད་ལྡན་པས་དབྱུད། 23

བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་འདི་ལ་སོགས། འདུ་བྱེད་མི་དཀག་ཡང་དག་རྟོག།
ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་དག་བ་ནི། རིགས་བར་གསུང་བར་བཙོན་པ་ཆོ། 24

དེར་ནི་ཤ་ཀྱའི་བུ་མོ་གཅིག། བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་ཡི་མཚམས།
བཟོད་དཀའི་ཡང་ཆོ་ལ་གནས་པ། གཟུགས་དང་སྐལ་བཟང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེགས། 25

ནུ་མའི་ངོས་སུ་སུ་ཏིགས་ཀི། དོ་ཤལ་དགའ་མའི་བདག་པོ་ཡི།
གྲགས་པའི་སྐྱིང་པོ་གསལ་འདུ་ལ། ཟུར་མིག་གཡོ་བས་ཡང་ཡང་བལྟས། 26

केचित् व्याकरणैः परे श्रुतिपथैस्तर्कप्रवादैः परे
केचित्तन्त्रपरिग्रहैर्बहुविधैरन्यैः कलाकौशलैः।
संसक्ताः पुनरुक्तजन्मशरणा याताः सहैव क्षयं
तत्त्वाप्यक्षयलोलया क्षणपदं मुग्धैर्निबद्धा धृतिः॥ २२॥

विषयविषमापायः कायः प्रपञ्चयाशया
खरतरमरुत्फाराकारो मोहभवो भवः।
हितभूमि तथाकार्य्यं कार्य्यं विवेकिनां[1] तथा
निरवधिरयं दृष्ट्वा व्याधिर्यथा निवर्त्तते[2]॥ २३॥

इत्याद्यनित्यसंस्कारसंयुक्तं युक्तमुद्यते।
धर्म्मोपदेशकुशलं वक्तुं भगवति स्वयम्॥ २४॥

एका शाक्यवधूस्तच्च रूपसौभाग्यगर्व्विता।
स्थिता शैशवतारुण्यसन्धौ[3] वयसि दुःसहे॥ २५॥

मुक्ताहारं स्तनतटे लोलापाङ्गैर्मुहुर्मुहुः।
आलुलोके यशस्कारसारं रतिपतेरिव॥ २६॥

---

१ Orig. विवेकिनी। २ Orig. निरवर्त्तते।
३ Orig. ०तारुण्यबन्धौ।

མིང་ཆེན་ཀུང་མ་རྟུ་འོད་ཀྱིས། རྩེ་གཅིག་མིན་པའི་སེམས་ལྡན་དེ།
དོ་ཤལ་ནོམ་པར་བལྟ་ཚ་དག། མཐོང་ནས་ཆགས་བྱལ་བཞིན་དུ་བསམས། 27

ཆོས་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་ཆོ་ཡང་། གཤོ་བའི་དོ་ཤལ་འདི་ལ་ལྟ།
དངོས་པོ་ནོམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ། འདི་དག་རྣོང་པས་མི་ཉན་ཉིད། 28

རང་གི་དོ་ཤལ་བསྟན་ནས་འདི། དོ་ཤལ་སྟོ་བ་བདག་གིས་དབྱོག།
སྟེགས་པ་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ཡིས། ལུས་ཅན་དྲེགས་པ་ཞི་བར་གྱུར། 29

འདི་བསམས་དེ་ཡིས་འབངས་མོ་ནི། རང་ཉིད་ཀ་ཞེས་བྱ་ལ་སྨྲས།
རང་ཉིད་སོང་བདག་གི་ནི། དོ་ཤལ་ཁྱིམ་ནས་མཉེགས་སུ་ལོངས། 30

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བརྗོད་པས་དེ། དེར་ནི་ཆོས་ཉན་ལ་ཞུགས་པ།
དུས་མིན་འགྲོ་བས་ཡིད་བྱུང་ནས། ཤུགས་དང་བཅས་པས་སྐད་ཅིག་བསམས། 31

ཀུ་མ་བདག་གི་དགེ་བ་འདིན། བར་ཆོད་འདི་ནི་ཡང་དག་སྐྱེས།
གང་ཕྱིར་གཞན་དབང་འཆོ་བྱུང་པ། བདག་གིས་ཆོས་ཉན་མི་འགྱོ་ལོ། 32

བསོད་ནམས་དྲི་བཟང་གྱེས་གྱུར་ཅིང་། སྐྱིང་རྡེའི་གེ་སར་འཁྲིགས་གྱུར་པ།
བཅོམ་ལྡན་ཞལ་གྱི་པདྨ་ལས། གསུང་གི་སྒྲང་རྩི་མཆོག་གིས་གྲོབ། 33

ཀུ་མ་རང་དབང་ནོམ་པར་བཅོད། ལུས་འཇིག་བདེ་བ་ཉམས་བྱེད་པ།
སྟུག་བསྔལ་འགྲོ་དྲང་སྲོག་ཆགས་ནོམས། གསོག་ནི་སྟུག་བསྔལ་བསྒྱེད་མ་ཡིན། 34

हारावलोकिनीं दृष्ट्वा तामनेकाग्रहादसौ।
अचिन्तयद्विरक्तेव महत्यन्ती शशिप्रभा ॥ २७ ॥

इयं धर्मोपदेशेऽपि चपला हारमीक्षते।
भावानां न शृणोत्येव मूढ़ा क्षणिकतामिमाम्[1] ॥ २८ ॥

स्वं हारं दर्शयित्वास्या हारोत्साहं हराम्यहम्।
अधिकालोकनेनैव दर्पः शाम्यति देहिनाम् ॥ २९ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा[2] दासीं रोहिकाख्यामभाषत
रोहिके गच्छ मे हारं गृहात् सत्वरमाहर ॥ ३० ॥

इत्युक्ता सा तया तत्र प्रवृत्ते धर्मसंश्रवे।
अकालगमनोद्विग्ना निश्वस्याचिन्तयत्[3] क्षणम् ॥ ३१ ॥

अहो वतान्तरायोऽयं सञ्जातः कुशले मम।
नास्मिन् श्रोतुं लभे धर्मं यत्परायत्तजीविता ॥ ३२ ॥

पुण्यसौरभसम्भारात् कीर्णकारुण्यकेसरात्।
मुखपद्माद् भगवतो धन्यः प्राप्नोति वाङ्मधु ॥ ३३ ॥

अहो स्वाच्छन्द्यविच्छेद[4]स्तनुभङ्गः सुखक्षयः।
सेवा जगति जन्तूनां दुःखे दुःखपरम्परा ॥ ३४ ॥

---

१ Orig. मूढ़त्वणिकनामिमाम्।
२ Orig. omits सा।
३ Orig. निश्वाचिन्तयत्।
४ Orig. °विच्छद°।

གསོག་གི་ངལ་དུབ་ཀྱིས་འཐོབ་པ། ཐུབ་དོན་བྱ་དགའི་ཚུ་ཡི་ཐིགས།
ཤུགས་རིངས་ཤིན་དུ་ཆོ་བས་བསྐོལ། ཀུ་ན་དཀའ་སྤྱད་དག་གིས་འཐུངས། 35

དབོན་པོ་མཐོང་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཉམས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་ཉམས་དང་གཟི་བརྗིད་མཆོད།
ཞི་ཞིང་ངལ་བ་འདི་དག་ཀི། གསོག་བྱེད་དག་གི་དང་པོའི་འབྲས། 36

གསོག་ནི་ཀོང་པ་འཆིང་བའི་ལྷགས་ཀྱི་ལྷགས་སྐྱོགས་ཞུམ་ཞིང་ཚུལ་ཆགས་པའི་ས།
དཀའ་དུ་ངེས་པར་རང་གི་བྱ་བ་འགོག་ཅིང་གཉིད་དང་བདེ་བ་འཇོམས་པར་བྱེད།
ངེ་བའི་ཆགས་ཞེན་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་དང་ལེགས་འགྲོགས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ནོ་རྫི་དང་།
རྣོངས་པ་ནོམས་ནི་དེ་དགས་སྐོམ་བསྐྱེད་ཟུ་ངན་ས་གཞི་ལྷས་ནི་ཟད་བྱེད་ཡིན། 37

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་ནི། དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་དེ་སོང་སྟེ།
ལྷས་ནི་གསོག་དུ་བཅོངས་ནོམས་ལ། རང་དགར་གནས་པ་ག་ལ་ཡོད། 38

གཞན་གྱིས་བསྐུལ་བས་དམན་བྱུང་ཅིང་། འགྲོ་བ་དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས།
སྐྱིང་རྡེ་བྱིས་པའི་ལྟ་ཡིས་ནི། སྨྲས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་སྐད་ཅིག་བསམས། 39

སྐྱེ་བ་འདི་ལ་འདི་ཡིས་ནི། འཆོ་བའི་མཚམས་སྦྱས་ལྟག་ཡོངས་སུ་རྫོགས།
སྤྲུག་མ་འདི་ནི་འཁོར་བ་ལས། བདག་རང་ཉིད་ཀྱིས་གདོན་པར་བྱ། 40

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་སྨྲོང་བ་ཡིས། ལམ་དུ་འཕྲལ་ལ་བགྲོད་དེ་ལ།
བཟུ་ལ་ཆགས་རྣོངས་བཅས་པའི། བ་ཡི་རྡ་ཡིས་བདུངས་པར་གྱུར། 41

सेवाप्रयाससंप्राप्तं धनमानकणोदयम्।
तप्तमत्युष्णनिश्वासैरहो कृच्छ्रेण पीयते ॥ ३५ ॥

मानग्लानिर्गुणग्लानिरोजःपूजशमः श्रमः।
प्रथमं सेवकस्यैतत् फलमीश्वरदर्शने ॥ ३६ ॥

लौही बन्धनशृङ्खला चरणयोर्हेलावमानावनी[१]
स्वव्यापारनिषेधनित्यनियती निद्रासुखद्रोहिणी।
आशास्थस्य विशालजालसरणिः सत्सङ्गभोगाशनिः
मुग्धानां मृगतृष्णिकामरुमही सेवा शरीरक्षयः ॥ ३७ ॥

इति सञ्चिन्त्य सुचिरं सा जगाम तदाज्ञया[२]।
सेवाविक्रीतकायानां स्वेच्छाविहरणं कुतः ॥ ३८ ॥

व्रजन्तीं तां परप्रेष्यां कृपणां[३] करुणाकुलः।
निरीक्ष्य भगवान् दिव्यचक्षुषाचिन्तयत् क्षणम् ॥ ३९ ॥

अस्मिन् जन्मनि शेषोऽस्याः सम्पूर्णो जीवितावधिः।
इयं वराकी संसारादुद्धर्त्तव्या स्वयं मया ॥ ४० ॥

अथ तां कर्म्मयोगेन व्रजन्तीं सहसा पथि।
वत्सवात्सल्यविवशा शृङ्गाभ्यामाजघान गौः ॥ ४१ ॥

---

१ Orig. हेन्यावमानावनीः। २ Orig. स्वजगाम तदाज्ञया।
३ Orig. व्रजन्ती वरप्रेष्यकृपणाम्।

སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་ལྷག་གཤེས་ཀྱིས། ཡིད་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ཤིང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་ལས། དེ་ཡི་རང་བཞིན་དྲན་ངེས་བསམས། 42

འཁོར་བ་ཆུ་སྦྲིན་འབྱུང་གཤེས་ཀྱི། སྐྱེ་བའི་འཁོར་མོར་སྡོག་ཚགས་ནོམས།
ལས་ཀྱི་བོ་རྟྲབས་ཀྱིས་དཀྲགས་པས། ཀུ་མ་འབྲིང་ཞིང་འབྱུང་བའི་རིམ། 43

སྐྱེས་བུ་ནོམས་ཀྱི་དབྱལ་བ་ཡངས་པའི་རྡོ་ཡི་གླེགས་བུ་ལ།
བདེ་མེད་ལས་ཀྱི་སྐྱལ་བ་བསལ་བའི་དོགས་ཅན་བཟོང་དགུ་གིས།
སྐྱེ་དང་འཆི་བར་རབ་སྦྱོས་ཡི་གེ་དག་དུ་བཀོད་གྱུར་པ།
འདི་དག་ནོམས་ནི་ལག་པས་ཡོངས་སུ་ཕྱིས་པས་བསྐྱོད་པ་མིན། 44

གང་གིས་མངལ་ནས་བཅོམས་ཏེ་རིམ་གྱིས་སྐྱེང་དང་གོ་དང་འཛིག་པའི་དུས་
ནོམས་དག།
གང་དུ་ཡང་ནི་ལྷས་ཀྱི་རྩིས་རིས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ།
ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་ནོམས་དག་གི་རབ་མང་སྣེད་པས་ནོམ་པར་བཀྲ་བ་དག།
བཀོད་པ་འདི་ནི་མཁ་བྱའི་སྒྲོ་ཡི་ཚོགས་དང་མཚུངས་པར་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་
འགྱུར། 45

དེ་ལྟར་བསམས་ཏེ་སྟོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་སྐབས་བཟང་པོ་དང་པའི་ནོམ་གཞག་
རབ་གནས་པ།
མི་བཟད་འབང་མོའི་དངོས་པོ་བནོག་པས་སྐྱེངས་པར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་
མེད་ཉིད་གྱུར།
སྒྲོག་ལམ་ཁང་པ་དཀར་པོ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱིས་དག་པའི་བྱོ་ནི་ཡོངས་སུ་བརྟུང་
བྱས་ནས།
འཁོར་བ་དག་དུ་རྣོངས་པར་བྱེད་པས་དེ་མ་ཚང་བཞིན་དེ་ཡི་སྒོག་ཏེ་བཏང་བར་
གྱུར།། 46

सा प्रद्ध्यौ भगवतः प्रसादात् तन्मयस्मृतिः।
जन्मान्तराधिवासेन बुद्धालम्बनमानसा ॥ ४२ ॥

अहो कर्म्मोर्म्मिभिः शीर्णैः[1] संसारमकराकरे।
जन्मावर्त्तेषु जन्तूनां मज्जनोन्मज्जनक्रमः ॥ ४३ ॥

पुंसां ललाटविपुलोपलपट्टिकासु
निःशर्मकर्म्मघटितप्रकटाङ्कटङ्कैः।
न्यस्तानि जन्ममरणप्रसराक्षराणि
नैतानि पाणिपरिमार्ज्जनया चलन्ति ॥ ४४ ॥

इयं कर्म्मायत्ता प्रचुरविचवैचित्रचरचना
नराणां मायूरच्छदपटलतुल्या परिणतिः।
यया गर्भारम्भे क्रमनिपतने वृद्धिसमये
क्षये वा नान्यत् प्राभजत[2] तनुलेखाच्छविरपि ॥ ४५ ॥

सञ्चिन्त्याथ पुरः प्रवृत्तसुदृशासन्नावसन्नस्थितिं
प्राप्तेवासमदासभावकलनावैलक्ष्यनिस्यन्दताम्।
आधाय प्रणिधानधाम्नि धवले सद्धर्म्मशुद्धां धियं
संसारे विचिकित्स्य एव मलिनं तत्याज सा जीवितम् ॥४६॥

32

१ Orig. अहो कर्म्मोर्विनर्मोनैः।
२ Orig. नान्यवजति।

དེ་ནས་མཐོ་རིས་ཕུན་ཚོགས་ཉེ། སིང་གལ་ཡི་གླིང་དུ་དེར།
འོ་མའི་ཚྭ་མཆོང་ཟླ་བ་ཡི། རི་མོ་བཞིན་དུ་རབ་གསལ་སྐྱེས། 47

དེ་ནི་མངལ་ཞུགས་སྐྱེས་བའི་དུས། མཁའ་ལ་སྐུ་དེག་ཚར་བ་གཅིག།
སིང་གལ་བདག་བྱ་མོ་དེ། སྐུ་དེག་འཁྲི་ཤིང་ཞེས་བར་གྱུར། 48

དེ་ནི་ཆེ་བར་སྐྱེས་པ་ཡིས། བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་འཛོ་སྐྱེ་འཇིག།
ཡན་ལག་མོམས་ཀྱི་མོར་འབྱེད་ཀྱིས། ཆོག་ཤེས་བཞིན་དུ་ལང་ཚོ་ཐོབ། 49

དེ་ནས་ནམ་ཞེག་མཉན་ཡོད་ཀྱི། གློང་ཁྱེར་པ་ཡི་ཚོང་པ་རྣམས།
ཆུ་སྦྲིན་འབྱུང་གནས་རབ་བསྒྲལ་ནས། སིང་གལ་ཡི་གླིང་དུ་སོང་། 50

དེ་ནི་དེ་དག་མཚན་མོའི་མཐར། རབ་སད་ངལ་བསོས་དགའ་བ་ཡིས།
ཆོས་དོན་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་བཅིངས་པ་སངས་ཀྱས་ཀྱིས་གསུངས་བླུ་ད་བྱངས།51

ཐོ་བྱང་བ་གམ་ལ་གནས་པ། མི་བདག་བྱ་མོས་ནོ་བ་ཡིས།
བདུད་རྩི་དེ་ཐོས་དེ་དག་རྣམས། བཀུག་སྟེ་འདི་དག་ཅེ་ཞེས་བྱེས། 52

རབ་དགའ་ལྡན་མས་དེ་ལ་དེས། འདི་ནི་སངས་ཀྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས། རང་བཞིན་དུ་འོས་གསུང་ཞེས་སྨྲས། 53

སངས་ཀྱས་མངོན་བརྗོད་ཐོས་ཉིད་ཀྱིས། དེ་ནི་སྤྱ་ལོང་གིས་བཀྱན་ལྷས།
ཡང་དག་རིག་པ་ལེགས་ལྡན་མཐུ། རབ་དུ་བསྐྱེད་བའི་ས་གཞིར་གྱུར། 54

ततः सा सिंहलद्वीपे समीपे स्वर्गसम्पदाम्।
चन्द्रलेखेव दुग्धाब्धौ दिव्यद्युतिरजायत ॥ ४७ ॥

आधानजन्मनस्तस्य[1] मुक्तावर्षे दिवश्च्युते।
साभूत् मुक्तालता नाम सिंहलाधिपतेः सुता ॥ ४८ ॥

सा पुण्यमिव लावण्यं वहन्ती दृष्टिमागता।
लेभे विवेकेनाङ्गानां सन्तोषमिव यौवनम् ॥ ४९ ॥

ततः कदाचिद्वणिजः श्रावस्तीपुरवासिनः।
मकराकरमुत्तीर्य्य सिंहलद्वीपमाययुः ॥ ५० ॥

ते तत्र रात्रिपर्य्यन्ते विश्रान्तिसुखमाजगुः।
धर्म्मार्थगाथासन्नद्धप्रबुद्धबुद्धभाषितम् ॥ ५१ ॥

तदन्तःपुरहर्म्यस्था श्रुत्वैव श्रवणामृतम्।
किमेतदिति पप्रच्छ तानानाय्य नृपात्मजा ॥ ५२ ॥

ते तामूचुः प्रमुदितामिदं बुद्धस्य भाषितम्।
स्वभावार्हं भगवतः सर्व्वसत्त्वानुकम्पिनः ॥ ५३ ॥

बुद्धाभिधानं श्रुत्वैव पुलकालङ्कृताकृतिः।
सा बभूव समुद्भूतसम्भ्रमव्यानुभावभूः ॥ ५४ ॥

---

१ Is it आधाने जन्मनस्तस्याः ?

སྐྱ་ནི་སྨྲོག་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡིན། མི་བྱ་བཞིག་དུ་དེ་རངས་ནས།
སངས་ཀྱོས་བཅོམ་ལྡན་ཞེས་པ་འདི། སྡུ་ཞེས་ཡང་ནི་དེ་ལ་སྨྲས། 55

དེ་ནས་དེ་ལ་དད་པ་དག། སྐྱེས་པར་གྱས་པ་དེ་དག་གིས།
བསོད་ནམས་རང་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་ཀྱི། སྨྲོད་པའི་ལུགས་ནི་མ་ལུས་སྨྲས། 56

དེ་ནས་དེ་ཡི་གཏམ་ཀྱིས་དེ། སྔར་སྐྱེས་དག་ལ་ཀྱོས་པ་ཐོབ།
བཅོམ་ལྡན་སྐད་དུ་གསོལ་བ་ཡི། སྨྲིངས་ཡིག་དེ་དག་ནོམས་ལ་བསྐྱུར། 57

དུས་ཀྱི་ཆུ་གཏེར་ཡང་དག་བསྐལ། རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་ཐོབ་ནས་དེས།
བདག་ཉིད་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། དེ་ཡི་གཏམ་བཤད་སྨྲིང་ཡིག་ཕྱལ། 58

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅོམ་སྡན་ཀྱིས། དེ་ནི་མངོན་ཉིད་མཁྱེན་ཀྱང་ཀྱང་།
སྡུ་དེག་འབྲི་ཤིང་ལ་བརྩེ་བས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྨྲིངས་ཡིག་བཀླགས། 59

ཀྱེ་མ་བསོད་ནམས་ཆོང་ཐོང་དག་གི་རྟེན་པར་བྱུང་པ་ཁྱོད་ནི་དྲན་པ་ཉིད།
གོད་དང་གདུང་བ་དང་ནི་སྡིག་པ་འཇོམས་པའི་སྨིན་པའི་སྨན་བཟང་ཅི་ཡང་ཡིན།
བཅོམ་ལྡན་ལས་བྱུང་གཏོ་གྲི་རིམ་པས་ཉེར་བསྟན་ཡང་དག་རིག་པ་མྱོང་བའི་ས།
བཅོམ་ལྡན་འདི་དེ་བདག་ཏུ་དུ་རྩེ་ཡང་བསོད་སྐལ་ཆེན་པོར་བྱུང་པ་ཡིན། 60

དེ་ལྟར་མདོར་བསྡུས་སྨྲིངས་ཡིག་དོན། བཅོམ་ལྡན་རང་གིས་རྟོགས་བྱུང་ནས།
རྒྱང་ཟད་འཇེམ་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས། ཐུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གསལ་མཛད། 61

उन्मुखी सा मयूरीव शब्दैरेव पयोमुचः।
क एष भगवान् बुद्ध इति पप्रच्छ तान् पुनः ॥ ५५ ॥

ततस्ते निखिलं तस्यै श्रद्धासम्बर्द्धितादराः।
न्यवेदयन् पुण्यमयीं भगवच्चरितस्थितिम् ॥ ५६ ॥

अथ सा तत्कथावाप्तप्राग्जन्मकुशलोदया।
विज्ञप्तिलेखं प्रददौ तेषां भगवतः कृते ॥ ५७ ॥

कालेन सिन्धुमुत्तीर्य्य सम्प्राप्तास्ते[1] निजां पुरिम्।
प्रणम्यावेद्य तद्वृत्तं ददुर्लेखं महात्मने ॥ ५८ ॥

भगवानपि सर्व्वज्ञः पूर्व्वमेव विभाव्य तत्।
मुक्तालतायाः कृपया स्वयं लेखमवाचयत् ॥ ५९ ॥

अहो स्मरणमेव ते किमपि पुण्यपण्यं सतां[2]
भवति भवभैषजं व्यसनतापतृष्णापहम्।
भवन्मयकथाक्रमेापनतसम्बिदास्वादभूः
स एष भगवन् महानमृतसंविभागेा मम ॥ ६० ॥

इति संक्षिप्तलेखार्थं विभाव्य भगवान् स्वयम्।
ईषत्स्मितत्विषा सत्त्वप्रकाशमदिशद्दिशाम्[3] ॥ ६१ ॥

---

१ Orig. कालेनौपन्यसमुत्तीर्य्य प्राप्तस्ते। २ Orig. पुण्य ऋतम्।
३ Orig. प्रकाशमदग्रधिशम्।

དེ་ནས་འོད་ཚོགས་རྣམ་བྱས་ཤིང་། རི་མོ་མཁའ་གྲིས་མི་ནུས་པའི།
རང་གི་སྐུ་གཟུགས་རས་ལ་བཀོད། བཅོམ་ལྡན་གྲིས་ནི་དེ་ལ་སྨྲིངས། 62

དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་ཕྱི་ནས་ཡང་། ཆོང་པ་དེ་དག་གཟིངས་ལ་ཞོན།
སིང་གা་ལ་ཡི་གྲིང་ཕྱིན་ནས། དེ་ལ་ཐང་སྐུ་རབ་དུ་བསྟན། 63

གསེར་གྲི་སེང་གེའི་ཁྲི་བཀོད་པའི། རས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་མཐོང་ནས།
དེ་ལས་བྱང་བའི་བསམ་གཏན་གྲིས། སྐྱེ་བོ་དགོངས་པ་གཅིག་བཞིན་གྱུར། 64

དེ་ཡི་འོག་ན་བྲིས་པ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱིས་འཕེལ་མཐོང་གྱུར་པ།
སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་གསུམ་དག་དང་། བསླབ་པའི་གནས་ནི་ལྔ་ཡང་ངོ་། 65

ལུགས་ལས་འབྱུང་དང་ལྡོག་བཅས་པའི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་དང་བཅས།
དེ་བཞིན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བགྲོད། མཆོག་གི་བདུད་རྩིས་རྫོགས་གྱུར་པའོ། 66

དེ་ཡི་སྟེང་དུ་ལེགས་བཤད་ནི། གསེར་གྲི་ཡི་གེ་རབ་མཛེས་པར།
དགོངས་པ་མཉམ་གཞག་བཅོམ་ལྡན་འདས། རང་གི་བཀོད་པས་མཛེས་གྱུར་པ། 67

སྐྱེ་དང་འཆི་བའི་རྩེན་མོངས་ཀྱིས་བདག་གཉང་བ་དྲག་པོ་རབ་གྲིས་དག།
མི་བཟད་ཡུལ་ནི་གཡོ་བའི་སྐྱེལ་གྲི་འཕྲེང་བས་དགྲིས་ཤིང་དཀྲུགས་གྱུར་པ།
རབ་རིབ་རབ་གྲིས་རབ་རྫོངས་ཕྱག་གི་ཁང་པ་འདི་ལས་ཕྱིར་ཐོན་ལ།
སངས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞེག་དེར་ནི་སྲིད་ལ་འཇིགས་པ་མེད། 68

ततश्चित्रकराश्चक्यां प्रभावैरनुपूरिताम्।
भगवान् प्राहिणोत् तस्यै न्यस्तां स्वप्रतिमां पटे ॥ ६२ ॥

पुनः प्रवहणारूढा वणिजस्ते तदाज्ञया।
अवाप्य सिंहलद्वीपं तस्यै पटमदर्शयन् ॥ ६३ ॥

हेमसिंहासनन्यस्ते पटे दृष्ट्वा तथागतम्।
जनस्तन्मयताध्यानादेकीभावमिवाययौ ॥ ६४ ॥

अधस्तात् लिखितं तस्मिन् पुण्यप्राप्तमदृश्यत। Buddha
तिस्रः शरण्या गतयः पञ्च शिक्षापदानि च ॥ ६५ ॥

सप्रतीत्य[1]समुत्पादः सानुलोमविपर्ययः।
आर्याष्टाङ्गस्तथामार्गः परमामृतनिर्भरः ॥ ६६ ॥

स्वयं भगवता न्यस्तं तस्योपरि सुभाषितम्।
शोभते भावनालीनं भ्राजिष्णुकनकाक्षरम् ॥ ६७ ॥

विषमविषयालोलव्यालावलीवलयाकुलात्
तरुणतिमिरान्निष्क्रम्यास्मात् प्रमोहाङ्गृहात्।
जननमरणक्लेशावेशप्रवृत्तपृथुव्यथा
व्रजत शरणं बौद्धं धर्मं नाच भवाद्भयम् ॥ ६८ ॥

१ Orig. वखतीत्य०।

དག་བྱེད་གྱེལ་བའི་སྐུ་གཟུགས་ལ། ཟ་ཡི་བདག་པོའི་བྱ་མོས་བསྐྱས།
ཐོག་མེད་དུས་ནས་བསགས་པ་ཡི། མི་ཤེས་བག་ཆགས་བཏང་བར་གྱུར། 69

རབ་མཐོ་གསེར་ཉུན་ལྟ་བུར་མངོས་པའི་སྐུ།
ཕྲག་མངོས་དཔུང་པ་ཐུགས་མོའི་བར་མཁོན་དགའ།
བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་ཕྱེད་ནི་ཟློམ་པའི་སྟེན།
མངོས་སྐྱག་གྱོན་བཞིན་རབ་དུ་མཐོ་བའི་ཤང་ས། 70

རི་བོ་ཉིད་ཀྱི་མངོས་པར་རྟོགས་བྱ་བ།
གྱོན་མེད་སྐྱེན་གྱི་ཞགས་པ་རིང་དུ་འཕྱང་།
ཐུན་མཚམས་སྦྱིན་ཆགས་ལྟ་ཡི་རི་བོ་བཞིན།
ལོ་འདབ་གསར་པའི་ལྟད་དམར་ན་བཟས་མཚན། 71

འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ལ་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་སྟོན་པ་བཞིན།
ཞལ་གྱི་ཟླ་བས་ཀུན་དགའ་སྦྱིན་པར་བཙོན།
བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་ས་ལ་སྤོས་པ་བཞིན།
བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་སྐལ་བཟང་ལན་གསུམ་དུ། 72

བསྐོང་ནས་བདུད་པས་ཀོ་བའི་ཚུལ་བྱལ་དག།
འཕྱང་བ་མཁྲུང་ཚོས་ལ་རེག་དེས་མཐོང་ནས།
སྐྱེ་བོ་མེད་པའི་ལུམྦི་ལ་བལྟ་བ་སྐང་ས།
བདེན་པའི་མཐུ་ཞི་དམ་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར།། 73

जिनप्रतिकृतिं पुण्यां पश्यन्ती पार्थिवात्मजा।
अनादिकालोपचितां मुमोचाज्ञानवासनाम् ॥ ६९ ॥

प्रांशुं कवतकाञ्चनकान्तकायं
सुस्कन्धमाजानुभुजाभिरामम्।
ध्यानावधानार्थनिमीलिताक्षं
लावण्यधारायिततुङ्गनासम् ॥ ७० ॥

स्वभावभव्यं प्रविभासमानं
प्रलम्बनिर्भूषणकर्णपाशम्।
वालप्रवालारुणवल्कलाङ्कं
संसक्तसन्ध्याभ्रमिवामराद्रिम्[1] ॥ ७१ ॥

त्विषा दिशां शीलमिवादिशन्तं
आनन्ददानोद्यतवक्त्रचन्द्रम्।
क्षमागुणं क्षामिव शिक्षयन्तं
पुण्योचिता सा सुभगं विलोक्य ॥ ७२ ॥

प्रणामपर्य्यन्तकपोलचुम्बि-
कर्णोत्पलानां परिवर्त्तनेन।
निरस्य निःसारशरीरतृप्तिं
सत्यानुभावं परमं प्रपेदे ॥ ७३ ॥

१ Orig. °मिवद्रिम्।

གྲོན་དུ་ཡང་དག་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དག།
རབ་དུ་གསལ་བྱས་དེ་ཆོ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ།
དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མཐུང་ནི་ནོམ་བསམས་ཤིང་།
ཡ་མཚན་དགའ་བའི་ས་ཡིས་མངོན་པར་སྨྲས། 74

ཀྱེ་མ་རྨོངས་པའི་སྐུན་ཆེན་འཕྲོག་བྱེད་པའི།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དང་ལྡན་པའི་སྐུ།
རིང་དུ་གནས་ཀྱང་ནོམ་པར་གྱིས་པ་ཡི།
དཔལ་འདི་དག་བའི་ཆུ་སྐྱེས་དགའ་སྟེར། 75

སྐད་ཅིག་གིས་ནི་སྲིད་བསྐལ་དམ་པ་ཡིས།
སྨོན་ལམ་ཐོབ་ཅིང་ནང་གི་བྱེད་པབ་དང་།
ཀྱེ་མ་སྲེད་པའི་ཡོངས་གདུང་ཞི་བའི་སྐད།
ཞི་བའི་བདུད་རྩིའི་ཆུ་བོ་རབ་འཕྱུར་བཞིན། 76

འདི་བརྗོད་དེ་ཡིས་བཅོམ་ལྡན་ལ། སྐུ་དཀའ་རིན་ཅེན་ནོམས་ཀྱི་སྐྱེས། ..
དགེ་འདུན་མཆོད་སྐད་ཆོང་པ་ཡི། སྐྱེ་བོ་ལ་བསྐུར་བཏང་བར་གྱུར། 77

དེ་དག་ཆུ་གཏེར་ཆེ་སྨོལ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་ཕྱིན།
དེ་ཡི་སྐུ་དཀའ་རིན་ཅེན་ཚོགས། ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་དེ་ལ་སྐུལ། 78

དེར་ནི་ཚོང་པས་དེ་ཡི་གཏམ། བཤད་པ་ཐོས་ནས་དགེ་སློང་ནི།
ཀུན་དགའ་བོ་ཞེས་བྱ་བས་དྲིས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་བྱོམ་བས་གསུངས། 79

स्रोतःसमापत्तिफलप्रकाशं
सासाद्य तच्च क्षणलब्धबोधिः।
विचिन्तयन्ती सुगतप्रभावं
समभ्यधादिस्मयहर्षभूमिः॥ ७४॥

अहो महामोहतमोहरेण
दूरस्थितेनापि तथागतेन।
प्रसह्य भास्वद्वपुषार्पितेयं
विकाशलक्ष्मीः कुशलाम्बुजस्य॥ ७५॥

तीर्णो भवः सत्प्रणिधानमात्रं
प्रसन्नमन्तःकरणं[१] क्षणेन।
अहो नु तृष्णापरितापशान्त्यै
समुच्छलन्तीव शमामृतौघाः॥ ७६॥

इत्युक्त्वा सा भगवते मुक्तारत्नान्युपायनम्।
वितीर्य सङ्घपूजायां विससर्ज वणिग्जनम्॥ ७७॥

ते महोदधिमुत्तीर्य प्राप्ता भगवतोऽन्तिकम्।
तन्मुक्तारत्ननिकरं प्रणम्यास्मै न्यवेदयन्॥ ७८॥

वणिग्भिः कथितां श्रुत्वा तत्कथां तच्च भिक्षुणा।
आनन्दनाम्ना पृष्टोऽथ बभाषे भगवान् जिनः॥ ७९॥

१ Orig. प्रदयन्तःकरणम्।

གང་འདི་ཀུཀྱིའི་ཏྲིམ་དུ་སྟོན། རོ་ཏེ་དུ་ཞེས་འབང་མོད་གྱུར།
དེ་ཉིད་སྐུ་དཀའ་འཁྲིལ་ཤིང་དུ། སྟོབས་ལས་དམ་བའི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེས། 80

ནོར་ཆེན་ཞེས་བའི་ཆོང་བ་ནི། བ་ར་ཎ་སིར་སྟོན་བྱུང་གྱུར།
དེ་ཡི་ཏྲིམ་གནས་བསོད་ནམས་ཅན། རིན་ཆེན་ལྡན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། 81

བདག་པོ་ལྡ་བ་ཉིད་གྱུར་ཚོ། བྱད་མེད་དེ་ཡིས་མཆོད་རྟེན་རྩེར།
དོ་ཤལ་ཆེན་པོ་གུས་ལྡན་བས། མཆོད་པ་བྱས་ནས་ཐུབ་བར་གྱུར། 82

བསོད་ནམས་ནོམ་སྨིན་དེས་དེ་ཉིད། སིང་ཀ་ལ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
བྱ་མོ་སྐུ་དཀའ་འཁྲིལ་ཤེང་གྱུར། ཡོངས་སུ་སྐྱངས་འདས་པ་ཐོབ། 83

དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་ནི། ཕུག་པས་གྲོགས་ཤིང་རྣོངས་གྱུར་ནས།
མཆོད་ལ་སྨོད་ཅིང་སྨིན་གྱུར་པ། དེ་ཡིས་ཡུན་རིང་འབང་མོད་གྱུར། 84

དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་གང་གང་། སྐྱེ་བའི་ཞིང་ལ་སྐྱེ་བོས་བདག
དེ་དང་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་འཁས་བྱ་སྨོད། 85

དགེ་བ་གྲགས་པའི་མེ་དོག་དཔལ་རབ་འབར།
ལེགས་དཔུང་འབྱུ་ཡི་ཆོགས་བསྐྱེད་ཆོས་ཀྱི་འཁྲིལ་ཤིང་མི་ཧོམས་ཀྱིས།
སྟོག་དང་ཉོན་མོངས་ཙོ་བ་འཕྲལ་ཞིང་སྡུང་དང་སྐོངས་པ་དང་།
མཐའ་ཡས་ཡོངས་སུ་གདུངས་གྱུར་དུག་གི་འཁྲིལ་ཤིང་དག་ཀྱང་ཡིན། 86

यासौ पुरा रोहिताख्या दासी शाक्यगृहेऽभवत्।
सैव मुक्तालता जाता सत्कर्म्मप्रणिधानतः॥ ८०॥

अभून्महाधनो नाम वाराणस्यां वणिक् पुरा।
तस्य रत्नवती नाम पत्नी पुण्योचिताभवत्॥ ८१॥

सा पत्यौ पञ्चतां याते निःपुत्रा स्तूपशेखरे।
पूजां कृत्वा महाहारं भक्तियुक्ता न्यवेदयत्॥ ८२॥

तेन पुण्यविपाकेन सिंहलाधिपतेः सुता।
जाता मुक्तालता सैव प्राप्ता च परिनिर्वृतिम्॥ ८३॥

सैव जन्मनि चान्यस्मिन्नैश्वर्यमदमोहिता।
पूजाधिष्ठेपदक्षाभूत् दासी तेनातिवत्सरम्॥ ८४॥

जन्मभूमौ[1] जनेनातं यद्यत्कर्म्म शुभाशुभम्।
तस्य तस्य स तद्रूपं भुङ्क्ते परिणतं फलम्॥ ८५॥

निखिलकुशलमूला कीर्त्तिपुष्पोज्ज्वलश्रीः
शुभफलभरसूतिर्धर्म्मवल्ली नराणाम्।
भवति च विषवल्ली किल्विषक्लेशमूल-
भ्रमनिपतनमोहानन्तसन्तापहेतुः॥ ८६॥

१ Orig. जन्मते।

རབ་ཚོན་མུ་ཅམ་དུ་གསལ་འཁོར་བའི་ལམ་ནི་ཤིན་དུ་གཏུང་བ་འདོད།
དགེ་པོར་རྟེས་སུ་གདུང་ལྡན་སྨིག་པ་སྨིག་པ་བོར་ཅིག་སྐྱེ་བོ་དག།
དོག་དུ་བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མཛོད་ཅིག་བསོད་ནམས་སྐྱེས་བསྟེན་པ་རྣོ་དག་གི།
བསོད་ནམས་བདུད་རྩིས་བླུན་པའི་བསོད་ནམས་གྲིབ་བསིལ་ཤིང་གི་ས་གཞི་
བསིལ། 87

དེ་ལྟར་སྨོན་ལམ་དམ་པའི་འབྲས། བཤད་པ་ཡིས་ནི་གདམས་ངག་འདི།
དགེ་སྦྱོང་རོམས་ནི་གུས་པའི་སྨད། བཅོམ་ལྡན་རང་གིས་མཛད་པ་ཡིན། ९8

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས་སྒུ་དོག་འཁྲི་ཤིང་གི་རྣོགས་པ་བརྗོད་པའི་
ཡལ་འདབ་སྟེ་བདུན་པའོ།།

सन्तप्तेऽस्मिन् खरतरमरुत्सारसंसारमार्गे
पापं पापं त्यजत जनताः सत्कृतीव्रानुतापम् ।
पुण्यं पुण्यं कुरुत सततं पुण्यपीयूषसिक्ताः
पुण्यच्छायातरुतलभुवः शीतलाः पुण्यभाजाम् ॥ ८७ ॥

इति सत्प्रणिधानस्य फलं कथयता स्वयम् ।
भिक्षूणामुपदेशोऽयं भक्त्यै भगवता कृतः ॥ ८८ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां मुक्तालतावदानं नाम सप्तमः पल्लवः ॥

Chapter VIII.

ཡལ་འདས་བཅུད་པ།

དཔལ་སྦས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ཨཱ །བསམ་པ་རིག་པ་ནོར་ཀྱི་ཐུགས་དགའ་ནི།
གཞོན་པ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྐྱེང་རྩེ་བྱེད།
དྲག་པོར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་འདབ་ལྡར་མཉེན།
ཞེ་སྡང་ཚ་གདུང་ལ་ཡང་ཤིན་དུ་བསིལ། 1

བྱོང་ཁྲེར་གྱིལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ། ལྷ་ཡི་བྱོང་ལྡར་གྱི་ཆེར་སྨོན།
ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྦས་ཞེས་བྱ་བ། ནོར་སྦྱིན་ལྡ་བྱ་བྱུང་བར་གྱུར། 2

སྐྱེ་བོ་ལེགས་ལ་སྡང་ཞིང་དྲེགས། ཡོན་དུན་ནོམས་ལ་གུས་པ་བདུང་།
དོག་དུ་ནོར་གྱི་གྱུགས་མྱོས་ཏེ། དམ་པ་ནོམས་ཀྱི་ཟློ་ལ་ཚོད། 3

སྡུ་ཞིང་ཤིན་དུ་འཁྲོག་པ་དང་། སྡོང་ཞིང་སྐུ་ཅོར་སྒྲོག་པ་ཡི། --
དུང་ཉིད་ལ་བཞིན་མི་བསྒུག་ལ། དཔལ་འབྱོར་ཡོན་དུ་སྡེབ་བར་བྱེད། 4

དེ་ལ་ནམ་ཞིག་ཟད་བྱེད་པ། ཐ་མ་མི་བསྒུག་གཉེན་གྱི་བྱས།
དབེན་པར་དམན་པའི་གདམ་ལ་ཚགས། བསོད་ནམས་དག་ལ་སྡང་ལས་སྐྱེས། 5

अष्टमः पल्लवः ।

श्रीगुप्तावदानम् ।

कृतापकारेऽपि कृपाकुलानि
क्रूरेऽप्यलं पल्लवकोमलानि ।
द्वेषोष्मतप्तेऽप्यतिशीतलानि
भवन्ति चित्तानि सदाशयानाम् ॥ १ ॥

पुरा सुरपुरोदारे पुरे राजगृहाभिधे ।
श्रीगुप्ताख्यो गृहपतिर्बभूव धनदोपमः ॥ २ ॥

दृप्तः सुजनविद्वेषी गुणेषु विरतादरः ।
सदा धनमदाध्मातः स जहास मतिं सताम् ॥ ३ ॥

कठिनेष्वतिवक्रेषु शून्येषु मुखरेषु च ।
शङ्खेष्विव खलेषेव लक्ष्मीर्दाक्षिण्यमाश्रिता ॥ ४ ॥

नं कदाचित् गुरुर्ज्ञातिपुत्रः क्षपणकः खलः ।
मिथः स्वैरकथासक्तः पुण्यद्वेषादभाषत ॥ ५ ।

གང་འདི་བྱ་ཚོད་སྤྱངས་ཞེས་པའི། རི་ལ་དག་རྩྭོང་ལྟ་བཅུས་བསྐོར།
བདེ་གཤེགས་ཀུན་མཉེན་ཞེས་བྱགས་ཤིང་། འགྲོ་གསུམ་མཆོད་བྱ་ཉིད་བྱུང་པ། 6

འདི་ཡི་རྟོ་འཕྲལ་མཆོག་དག་ནི། ཅི་ཡང་བདག་གིས་མ་དམིགས་ཏེ།
འོན་ཀྱང་བླུན་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་མཁོ་བ་ཞོག། 7

དཀའ་དུ་ནོམ་པར་མ་དྲུད་ཉིད། ཚ་རོལ་བཏོད་པའི་རྣེས་སུ་བརྩེད།
སྐྱེ་བོ་ཕལ་ཆེར་གྲགས་པ་ཡི། ལམ་དུ་སོང་བའི་རྣེས་སུ་འགྲོ། 8

དེ་ཡི་བདུལ་ཞུགས་ལ་སོགས་ཀྱིས། ངེས་པ་ཆུང་འཆོས་ཉིད་དུ་དོགས།
ཆུ་སྐྱེར་མི་སྐྱོ་ཀོང་གཅིག་གིས། བདུལ་ཞུགས་བཟང་ནས་ཉ་ནོམས་ཟ། 9

དེས་ན་ཉེ་བར་བགམ་པའི་སྒོད། དེ་ལ་སྐྱབ་འགའ་ཞིག་བགྱི།
གཡོ་སྐྱུ་ཅན་ནོམས་སྐྱུ་མ་ཡིས། རྨོངས་ནས་གཞན་ཡང་ཡོངས་སམ་འགྱུར། 10

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བཏོད་པོས་ནས། ལས་ཀྱིས་རྨོངས་པའི་དབལ་སྐལ་ནི།
སྟོག་པའི་གཡང་ལ་མཆོང་བའི་སྒོད། དེ་ཡིས་བསྟན་པའི་རིག་པ་ཡིས། 11

ཁྱིམ་དུ་གསང་དོད་སེང་ལྡེང་གིས། སོལ་བ་རབ་འབར་གྱིས་ཤེར་དང་།
དུག་ལྡན་ཟས་ཀྱང་བྱས་ནས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དྲུང་དུ་སོང་། 12

བཏྱོན་གྱིས་བསྐྱན་པའི་གུས་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ཟས་ལ་མགྲོན་དུ་སོང་།
ཐམས་ཅད་ནོམ་དོག་ཀུན་མཉེན་གྱིས། དེ་བཞིན་ཤེས་ཞེས་འཇུམ་བཅས་གསུངས། 13

य एष गृध्रकूटाख्ये गिरौ भिक्षुशतैर्वृतः।
सर्व्वज्ञकीर्त्तिः सुगतस्त्रिजगत्पूज्यतां गतः ॥ ६ ॥

नैवास्य प्रतिभां काञ्चित् भव्यामुपलभामहे।
नोतः किन्नूनतिं मूर्खैर्भगवान् भगवानिति ॥ ७ ॥

अविचार्य्यैव सततं परोक्तमनुभाषते।
गतानुगतिकः प्रायः प्रसिद्धसरणौ जनः ॥ ८ ॥

व्रतादिनियमस्तस्य दम्भ एव विभाव्यते।
अश्नाति मौनकृत् मत्स्यानेकपद्व्रतो वकः ॥ ९ ॥

तस्मात् तस्योपहासाय क्रियतां कापि वञ्चना।
मायामोहितो धूर्त्तानां परोऽपि परितुष्यति ॥ १० ॥

इति तेनोक्तमाकर्ण्य श्रीगुप्तः कर्म्ममोहितः।
पतितुं पापश्वभ्रेषु युक्त्या तदुपदिष्टया ॥ ११ ॥

प्रदीप्तखदिराङ्गारपूर्णां गूढां खदां गृहे।
कृत्वा सविषमन्नञ्च ययौ भगवतोऽन्तिकम् ॥ १२ ॥

तेन मिथ्याविहितया भक्त्या भोक्तुं निमन्त्रितः।
विज्ञाय सर्व्वं सर्व्वज्ञस्तथेति प्राह सस्मितः ॥ १३ ॥

དུག་དང་མི་སྡུག་ལ་ཁྲོས་པའི། ཏིམ་ཐབས་ཆོས་ནི་སྦྱ་བ་མོ།
གློས་ནི་ཟགས་སུ་དོགས་པ་ཡིས། དཔལ་སྦས་ཀྱིས་ནི་ཏྲིམ་དུ་བཅིངས། 14

དེ་ནས་སྤྲིད་ཡུལ་མཏྱེན་གྱུར་ཀྱང་། འགྲོ་བས་ཕྱག་འོས་གདོང་བཞི་སོགས།
ཕྲ་རྐོམས་ཀྱིས་ནི་ཕུག་འཚལ་ཞིང་། བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་གཤེགས་པར་གྱུར། 15

དཔལ་སྦས་ཀྱིས་ནི་བཙོམས་པ་དེ། གྲོང་ཁྱེར་དག་ཏུ་སྐྱེ་བོས་རིག།
སྟེགས་ཚན་རོམས་ཀྱི་སྟིགས་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྦས་ཀྱང་ཕྱོགས་རོམས་གྱུག། 16

དེ་ནས་དགེ་བསྟེན་དག་ཅིག་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་དེ།
མེ་དང་དུག་ལ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། ཞབས་ལ་རབ་ཏུ་གཏུགས་ནས་སྐྱེས། 17

ཇོ་བྱིས་ཕྱག་འཚལ་སྐྱབས་པར་སྐྱེས། གསང་ནས་མེ་དང་དུག་ཟས་སྟེང་།
བཅོམ་ལྡན་རབ་ཏུ་འབད་པ་ཡིས། སྐྱེ་བོ་ངན་འདི་ཡོངས་བཏང་འོས། 18

དོགས་པས་སྐྱབས་སྐྱེ་ལ་བརྟེན་ནས། འཕགས་པ་མིན་ཆོམས་དབུགས་འབྱིན་བྱེད།
གང་ཕྱིར་སྐྱང་རྩིས་ཁ་བྱགས་པའི། སྤྱ་བྱི་མང་ན་ཙུ་མ་གཅོད། 19

ཡོན་དན་ལ་སྐང་མི་བསྲུན་པས། ཡོན་དན་ཚན་གཞན་བསྟོད་མི་བཟོད།
གང་གིས་དམ་པ་དགེས་འགྱུར་ཉིད། དེ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཁྲོ། 20

འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མིག་དག་ནི། འདབ་བཟུ་ཆོམ་པར་གྱིས་བྱེད་ཁྲོད།
སྐྱ་གཅན་འདི་ཡི་གནས་ཐོབ་ན། འགྲོ་བ་ལོང་བ་མིན་པ་ཅི། 21

विषाग्नियोगकुपितां पत्नीं सद्धर्म्मवादिनीम्।
गृहे बबन्ध श्रीगुप्तः शङ्कितो मन्त्रविश्रवात्॥ १४॥

अथ विज्ञातवृत्तोऽपि भगवान् स्वयमाययौ।
वन्द्यमानो जगद्वन्द्यैश्चतुर्मुखमुखैः सुरैः॥ १५॥

श्रीगुप्तस्य तमारम्भं विवेद नगरे जनः।
दिक्षु धावति पापानां सुगुप्तमपि पातकम्॥ १६॥

ततः कश्चित् समभ्येत्य भगवन्तमुपासकः।
उवाच चरणालीनश्चिन्तयन् दहनं विषम्॥ १७॥

मिथ्यानम्रः प्रियालापी गूढवह्निविषान्नदः।
परिहार्य्यः प्रयत्नेन भगवन्नेष दुर्ज्जनः॥ १८॥

कुर्य्यादनार्य्ये नाश्वासि कार्य्यं माधुर्य्यमाश्रिते[1]।
अन्तश्छदी विगीर्णो हि मधुदिग्धमुखः क्षुरः॥ १९॥

नान्यस्तुतिं गुणद्वेषी सहते गुणिनां खलः।
सन्तस्तुष्यन्ति येनैव तेन कुप्यन्ति दुर्जनाः॥ २०॥

त्वयि लोकत्रये नेत्रशतपत्रविकाशिनि।
अस्य राहोः पदं प्राप्ते नान्धीभवति किं जगत्॥ २१॥

---

१ Orig. कुर्य्यादनार्य्येनाश्वासि कार्य्यन्मधुर्य्याश्रीते।

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཆུང་ཟད་ནི། འཇམ་པའི་ཟེད་དཀར་དག་གིས་དེའི།
གཙོད་པ་མི་བཟད་རབ་རིབ་དག། རིང་ནས་ཡོངས་སུ་སེལ་བཞིག་གསུངས། 22

བདག་གི་ལུས་ལ་མེས་རེག་དང་། དུག་གིས་ཀུང་ནི་ཆུགས་པ་མིན།
གཞན་ལ་སྐང་བས་དབུལ་ནོམས་ལ། སྐྱོན་བྱིས་ཀུང་ནི་ཉིར་འཆོ་མེད། 23

གང་གིས་སེམས་ནི་མི་ཁྲོ་བསེལ། ཞི་བའི་བདུད་རྩིས་བྱན་གྱུར་པ།
དེ་ལ་མེ་ཡིས་ཅི་བྱ་སྟེ། ཡུལ་བྱི་དག་ལ་དུག་གིས་ཀུང་། 24

ཞེ་སྡང་སྐྱོན་བྱིས་གཟིར་བ་ལ། བདུད་རྩི་དུག་ཉིད་བཞིན་དུ་སྤྲོད།
མེ་ཏོག་རྡོ་རྗེ་བཞིན་དུ་སྤྲོད། ཙཱ་དན་སྤེག་བྱེད་བཞིན་དུ་སྤྲོད། 25

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་གནས། སྟོང་རྗེ་བྱམས་པ་དག་དང་ལྡན།
དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་སོང་གྱུར་ཀྱང་། ལུས་ནི་མེ་ཡིས་མི་འཆོག་གོ། 26

ཀ་ལིང་ཀ་ཡི་མི་བདག་སྟོན། རི་དྭགས་ཆོག་ནོམས་འཇོམས་པ་ལ།
ཡང་དག་བརྩོན་པས་དུམ་བུའི་གྲིང་། ཞེས་པའི་ནགས་ཚལ་བསྲེགས་པར་གྱུར། 27

ནགས་ཚལ་རབ་དུ་འབར་བ་དེར། བྱི་ཌུ་དྲི་དྲི་རི་གཅིག་པུ།
བྱམས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པས། སྲེག་བྱེད་རབ་དུ་ཞི་བར་བསྐྱེས། 28

དེ་ལས་འཕྲུ་མེད་ཡིད་ལྡན་ནོམས། གང་དུ་ཡང་ནི་འཇིགས་པ་མེད།
སྟོང་སྟོབས་ཐུབ་སྲུམ་ཚོགས་པ་ཡིས། དགེ་མཚན་འདི་དང་གཞན་ཡང་ཉོན། 29

तच्छ्रुत्वा भगवानूचे किञ्चित् स्मितसितांशुभिः।
तन्निकारोग्रतिमिरं दूरात् परिहरन्निव ॥ २२ ॥

न मामङ्गं स्पृशत्यग्निः प्रभवत्यपि वा विषम्।
परद्वेषदरिद्राणां दोषोऽपि निरुपद्रवः ॥ २३ ॥

अरोषशीतलं चेतः सिक्तं यस्य शमामृतैः।
किं करोत्यनलस्तस्य विषं वा विषयद्विषः ॥ २४ ॥

विषायते तु पीयूषं कुसुमं कुलिशायते।
द्वेषदोषोत्तरस्यैव चन्दनं दहनायते ॥ २५ ॥

तिर्यग्योनिगतस्यापि बोधिसत्त्वपदस्थितेः।
कारुण्यमैत्रीयुक्तस्य नाग्निर्दहति विग्रहम् ॥ २६ ॥

पुरा कलिङ्गनृपतिः खण्डद्वीपाभिधावनीम्। Story
ददाह मृगसङ्घानां संक्षेपे स समुद्यतः ॥ २७ ॥

कानने ज्वलिते तस्मिन्नेकस्तित्तिरिशावकः।
मैत्र्या बोधिं समालम्ब्य दहनप्रशमं व्यधात्[1] ॥ २८ ॥

तस्माद्द्रोहमनसां न भयं विद्यते क्वचित्।
श्रूयतां सत्त्वसम्पत्तेरिदमन्यच्च कौतुकम् ॥ २९ ॥

१ Orig. प्रशमव्यधात्।

ཚར་མེད་མི་བཟད་དུས་སྐྱེ་ནི། ཐུབ་པ་འགའ་ཡི་བསྟི་གནས་ན།
མི་དང་འབྲ་བར་བརྗོད་པ་ཡི། རི་བོང་ཞེག་ནི་ཡུན་རིང་གནས། 30

འབྲས་བྱུ་ཅོ་བ་ཡོངས་ཟད་པས། ལྷོགས་རིད་ཐུབ་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
བསམ་པ་དེ་ཡི་གདུང་བས་གཟིར། གཡོ་མེད་ཀུན་དུ་དོག་པར་སྨྲས། 31

བཅོམ་ལྡན་བདག་གི་ཤ་དག་གིས། དཀི་སྲོག་གི་རྟེན་པོ་དག།
མཛོད་ཅིག་ཆོས་ནི་བསྐྱབ་བགྱིད་པ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ནི་བསྲུང་བར་འོས། 32

འདི་བརྗོད་ནགས་སྲེག་མཆུག་གི་མེད། ཐུབ་པས་བྱམས་པས་ཡང་ཡང་དུ།
འབད་པ་ཡིས་ནི་བརྒྱོག་གྱུར་ཀྱང་། རི་བོང་གི་ཞེ་ལུས་པོ་འཕངས། 33

དེ་ཡི་སྐྱིང་སྟོབས་མཐུ་ཡིས་ནི། འབར་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་དཀྲིགས་པའི་མེ།
འཇམ་པའི་སྐྲ་སྐྲོགས་བྱང་བ་ཙམ། ལྷོངའི་རྫིང་བུར་རབ་དུ་གྱུར། 34

དེ་ཡང་ལྷ་ཡི་ལུས་ཀྱིས་དེར། ཤུལ་ཆེན་པོ་དག་ལ་གནས།
ཐུབ་པས་ཕྱག་འཚལ་ལྷན་པ་ལ། ཆོས་ནོམས་རབ་དུ་བསྟན་པ་བྱས། 35

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཞུགས་པ་ནོམས། འཇིགས་པ་མེས་མིག་དུག་གིས་མིག
དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། དབལ་སྦས་ཀྱི་ནི་ཁང་པར་གཤེགས།36

དེས་ནི་དེ་ཏ་ཞུགས་ཉིད་ན། ཞབས་ནི་གཡས་པ་བཞག་པ་ཡིས།
མེ་ཡི་དོང་ནི་མཆོ་སྐྱེས་ཙམ། བྱང་བ་འཇམ་སྐྲོགས་ལྷན་པར་བྱུང། 37

अवृष्टिविषमे काले मुनेः कस्यचिदाश्रमे।
मनुष्यसदृशालापः शशकः सुचिरं स्थितः॥ ३०॥

क्षुत्क्षामं मुनिमालोक्य फलमूलपरिक्षयात्।
उवाचाचलसङ्कल्पस्तद्यथाव्यथिताशयः॥ ३१॥

भगवन् मम मांसानां संप्रति प्राणवर्त्तनम्।
क्रियतां रक्षणीयं तत् शरीरं धर्म्मसाधनम्॥ ३२॥

इत्युक्त्वा दावशेषाग्नौ चिक्षेप शशकस्तनुम्।
वार्य्यमाणोऽपि यत्नेन प्रणयान्मुनिना मुहुः॥ ३३॥

तस्य सत्त्वप्रभावेण ज्वलज्ज्वालाकुलोऽनलः।
प्रययौ मञ्जुशिञ्जानभ्रमराम्भोजखण्डताम्॥ ३४॥

सोऽपि दिव्यवपुस्तच्च कमले महति स्थितः।
प्रणम्यमानो मुनिभिर्विदधे धर्म्मदेशनाम्॥ ३५॥

इति बोधिप्रवृत्तानां न वह्नेर्न विषाद्भयम्।
भगवान् कथयित्वेति श्रीगुप्तभवनं ययौ॥ ३६॥

तच्च तेन प्रविश्यैव निक्षिप्ते दक्षिणे पदे।
बभूवाग्निखदा मञ्जुगुञ्जद्भृङ्गसरोजिनी॥ ३७॥

མཆོ་སྐྱེས་ཁྲིལ་བཞུགས་པ་དེ། དཔལ་སྒས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་གྱུར་ནས།
དེ་མཐོང་སྨོག་པ་ཉམས་པ་ཡིས། ཞབས་ལ་བདུད་དེ་རབ་དུ་སྒྲས། 38

བཅོམ་ལྡན་བདག་ནི་སྨིག་ཙམ་གྱིས། རིམ་ལས་འདས་འདི་བཟོད་པར་བགྱི།
གཏི་མུག་གིས་ལོང་ལྟུང་ཚགས་ལ། དམ་པ་རྣམས་ནི་ཐུགས་རྗེས་ལྷུག། 39

བདག་ནི་མི་དགེའི་བཤེས་གཉེན་དག། རབ་དུ་རྣོངས་པས་སྨིག་པ་ཡི།
ལམ་ལ་ཉེ་བར་གདམས་པ་བྱས། དེ་ལ་བྱོང་ཉིད་དྲན་པ་སྐྱབས། 40

བྱོང་ཀྱི་ཟས་དང་བཏུང་བ་ཀུན། བདག་གི་དུག་གིས་བསྐོལ་བ་བྱས།
ཕྱི་ནས་གཏུང་བའི་རང་བཞིན་དུག། ཀྱེ་མ་བདག་ཉིད་རང་ལ་འཕོ། 41

འདི་བརྗོད་དཔལ་སྒས་མཆི་མ་དང་། བཅས་པའི་མིག་ལ་སྐྱིང་རྗེའི་གཏེར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་གསུངས།དགེ་སློང་དག་འདུན་ཉམ་པར་བྱེད། 42

ལེགས་པ་ཡི་སྐྱག་མ་བྱེད་ཅིག། བདག་ཅག་བྱོང་ལ་ཕྱིང་མ་ཐུགས།
འཇིགས་རྟང་ཁོར་གྱི་དུག་སྤྲངས་པས། ངེད་ལ་དུག་གི་གཉེད་པ་མེད། 43

བྱོང་ནི་བར་ཆད་སྐོང་སྟོན། དཔལ་ལྡན་མི་བདག་ཚངས་བྱིན་གྱུར།
དེ་ཡི་སྒོག་དང་མཉམ་པ་ཡི། དགའ་མ་དའི་མེད་མ་ཞེས་པའོ། 44

དེ་ནས་དེ་ཡི་གྲོང་བྱེད་མཁའི། ནགས་གནས་མོ་བྱའི་གྱོལ་མོ་ནི།
ཀུས་ངེ་དུ་སྐྱང་བ་ཞེས་པའོ་སྟེ། དེ་ཡིས་ནམ་ཞིག་ཐོས་པར་གྱུར། 45

दृष्ट्वोपविष्टं श्रीगुप्तस्तं सरोरुहविस्तरे[1]।
तद्दृष्टिनष्टकालुष्यः प्रोवाच चरणानतः ॥ ३८ ॥

भगवन् मम पापस्य क्षन्तव्योऽयं व्यतिक्रमः।
मोहान्धपतिते रुच्यं कारुण्यमधिकं सताम् ॥ ३९ ॥

ममाकल्याणमिच्छेण येोऽयं पापपथे कृतः।
उपदेशः प्रमोहेण तत्र चाणं भवत्स्मृतिः ॥ ४० ॥

विषदिग्धरसं सर्व्वं भोज्यन्ते कल्पितं मया।
अहो ममैव संक्रान्तं पश्चात्तापमयं विषम् ॥ ४१ ॥

इति ब्रुवाणं श्रीगुप्तं साश्रुनेत्रं कृपानिधिः।
दृष्ट्वा बभाषे भगवान् भिक्षुसङ्घस्य शृन्वतः ॥ ४२ ॥

विषादं मा कृथाः साधो न वयं विमुखास्त्वयि।
घोरवैरविषत्यागान्नैवास्मान् तपते विषम् ॥ ४३ ॥

वाराणस्यां पुरा श्रीमान् ब्रह्मदत्तोऽभवन्नृपः।
अभूदनुपमा नाम तस्य प्राणसमाश्रया ॥ ४४ ॥

सुवर्णभाससंज्ञस्य तत्पुरान्तवनस्थितेः।
रवं मयूरराजस्य सा कदाचिदशृणोत् ॥ ४५ ॥

---

१ Orig. सरोरुहवल्लिरे।

བློ་བྱ་པི་ཏང་གདངས་ལྟ་བུ། དེ་ཡི་སྐྱ་ནི་ཐོས་ཀྱང་ནས།
དགེ་མཚན་ལྡན་པས་འདི་ཅི་ཞེས། མི་ཡི་མགོན་ལ་དེ་ཡིས་དྲིས། 46

ཀུལ་པོས་སྨྲས་པ་ནགས་མཐའ་འདིར། རིན་ཅེན་སྐྱ་ལྡན་མི་བྱ་ཡོད།
གང་གིས་མགྲིན་ནས་བསྐྲགས་པ་འདིས། འཇིག་རྟེན་ནོམས་ནི་སྐྱེན་པས་ཁྱབ། 47

དེ་སྐད་སྨྲས་པའི་མི་བདག་གིས། ཤིན་དུ་མཛའ་སྤྲུག་རབ་འབད་པས། ·
དེ་མཐོང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ། རབ་ཏུ་དགོད་ཅིང་ཡང་སྨྲས་པ། 48

དེ་ལྟའི་ངོ་མཚར་གཟགས་ཅན་ནོམས། མཇོས་མ་མཐོང་བ་རྣེད་པ་དཀའ།
དེ་ལྟ་ན་ཡང་འབད་པ་ན། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་བྱ། 49

དེ་སྐད་བཙོད་ནས་མི་བདག་གིས། ཀུ་ཡིས་འཆོ་བ་དེ་གཟུང་ཕྱིར།
མ་ཐོབ་ན་ནི་གསོད་པ་དག། ཡང་དག་རིག་པར་བྱས་ནས་བཏང་། 50

ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་མིག་རྣོངས་པས། དབང་དུ་བྱས་པ་མི་ཤེས་ཀྱིད།
བྱད་མེད་རྣེས་ཆགས་ཀྱིས་བཅོམ་པས། བྱ་བ་མིན་པ་ནོམས་ཀྱང་བྱེད། 51

མཛའ་ལས་མ་རྟུངས་ཁྱིམ་ཐབ་ཀྱི། ཀོང་པའི་སྟེགས་སུ་གྱུར་ནོམས་ཀྱི།
བློ་དང་དགའ་བྱན་གྱགས་པ་ནོམས། ཕྱག་དོག་གིས་བཞིན་ནོམ་པར་ཉམས། 52

དེ་འོག་བྱ་པས་གཤེས་གནས་སུ། ཞགས་པས་བཅིང་པ་བཀོད་པ་ནོམས།
མོ་བྱའི་ཀུལ་མོའི་མཐུ་ཡིས་ནི། ཀུན་ཏུ་ནོམ་པར་ཆད་པར་གྱུར། 53

सा तस्य शब्दमाकर्ण्य वेणुवीणास्वनोपमम्।
किमेतदिति पप्रच्छ नरनाथं सकौतुका ॥ ४६ ॥

राजोवाच वनान्तेऽस्मिन्नस्ति रत्नच्छदः शिखी।
मधुरं योजनव्यापि यस्यैतत् कण्ठकूजितम् ॥ ४७ ॥

इति ब्रुवाणो नृपतिस्तत्सन्दर्शनमर्थितः।
प्रेमप्रयत्नैः प्रेयस्या प्रहसन् पुनरब्रवीत् ॥ ४८ ॥

दर्शनं दुर्लभं मुग्धे तद्विधाद्भुतरूपिणः।
तथापि यदि निर्ब्बन्धः क्रियते तत्परिश्रमः ॥ ४९ ॥

इत्युक्ता नृपतिस्तस्य ग्रहणे जालजीविनः।
व्यसृजत् तस्य सम्प्राप्त्यै विधाय वधसम्विदम् ॥ ५० ॥

वशीकृतो न वेत्त्येव मोहाद्दक्षिपरीक्षया।
अनुरागाहतः स्त्रीभिरकर्म्माण्यपि कार्य्यते ॥ ५१ ॥

प्राप्तानां प्रणयात् पत्न्याः प्रौढ़ायाः पादपीठताम्।
ईर्षयैव विनश्यन्ति धी-धृति-स्मृति कीर्त्तयः ॥ ५२ ॥

ततः शाकुनिकैर्न्यस्ताः पाशबन्धाः पदे पदे।
प्रभावाद्हिराजस्य व्यशीर्य्यन्तैव सन्ततम् ॥ ५३ ॥

འབད་འབྲས་མེད་ལས་སྦྱིག་བསྡུལ་ཞིང་། མི་བདག་བཀའ་ཡིས་འཇིགས་གྱུར་ཏེ།
མཐོང་ནས་མི་བྱའི་ཚུལ་མི་ནི། སྐྱིང་རྡེ་འབྲུགས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 54

དེ་ཡིས་བསམས་པ་ཁོ་མོ་དག། འཆིངས་པར་མ་གྱུར་ས་བདག་གི།
བཀའ་ནི་དྲག་པོའི་འཇིགས་གྱུར་པ། ཀྱེ་མ་སྦྱིག་པ་ཀུ་ཡིས་འཆོ། 55

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་སྐྱིང་རྡེ་ཡིས། གསལ་བས་སྣུས་ཏེ་དེ་བཏང་ནས།
མི་བདག་བཞུག་སྟེ་དེའི་ཁྱིམ་དུ། དེ་ཉིད་དང་ནི་ལྡན་ཅིག་སོང་། 56

ཕོ་བྲང་ནང་དེར་ཏོག་དུ་དེ། ས་བདག་བཙུན་མོར་བཅས་པ་ཡིས།
མཆོད་ཅིང་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པ་ལས། གུས་པ་ནོམ་པར་སྨྲོ་ཞིང་གནས། 57

མཐོན་མཐིང་ནོར་བུའི་ཁང་པ་ནི། འཇམ་ལྷག་ཆུ་འཛོག་འོད་དེ་ལ།
འདབ་མ་མཛེས་པཀྱ་དབང་པོའི་གཞུ། ཆགས་པ་ལྟ་བུར་འབྲུལ་པ་བྱས། 58

དེ་ནས་དེ་ཡི་རིམ་གྱི་ལ། གུས་དང་བཅས་པས་ལྟ་མོ་བསྐོས།
ཕྱོགས་ལས་གྱུལ་བའི་བགྱིད་པ་ལ། ནམ་ཞིག་སཡི་བདག་པོ་སོང་། 59

དེ་ནས་ལྟ་མོ་དག་མེད་མ། བདག་པོ་སོང་བས་བག་མེད་ཅིང་།··
གཟུགས་དང་ལང་ཚོའི་དྲེགས་པས་ལོང་། རིགས་ཀྱི་ཡུགས་ནི་མཐོང་མ་གྱུར། 60

གཞོན་ནུ་འབང་ལ་ཆགས་ལྡན་མ། འདོད་པས་ནོམ་པར་བསྒྱུར་མ་དེའི།
ངོ་ཚ་ཤེས་ཀུ་རིང་སོང་སྟེ། ཡང་ཡང་དམིགས་པས་འཇིགས་པ་བཞིན། 61

दुःखितान् यत्नवैफल्याद्भीतान् नृपतिशासनात्।
मयूरराजस्तान् दृष्ट्वा करुणाकुलतां ययौ॥ ५४॥

सोऽचिन्तयद्हो भीताः क्षमापतेः क्रूरशासनात्।
मद्बन्धने विसम्बादादराका जालजीविनः॥ ५५॥

इति सञ्चिन्त्य कृपया स्पष्टवाग्भिर्विसृज्य तान्।
नृपमानाय्य तद्देश्म तेनैव सहितो ययौ॥ ५६॥

स तत्रान्तःपुरे नित्यं सभार्य्येण महीभुजा।
पूज्यमानः परिचयादुवास विहितादरः[1]॥ ५७॥

स्निग्धश्यामाम्बुदत्विषा सुनील[2]मणिवेश्मसु।
चित्रपत्ररुचा चक्रे संसक्तेन्द्रायुधभ्रमम्॥ ५८॥

अथ दिग्जययात्रायां कदाचिद्वसुधाधिपः।
ययौ तदुपचाराय देवीमादिश्य सादरः॥ ५९॥

ततश्चानुपमा देवी पद्मो याते प्रमादिनौ।
रूपयौवनदर्पान्धा नालुलोके कुलस्थितिम्॥ ६०॥

तरुणं प्रेक्ष्य रागिण्यास्तस्याः कन्दर्पविह्वले।
भूयः प्रलम्भभीतेव लज्जा दूरतरं ययौ॥ ६१॥

---

१ Orig. विहता॰; २ स्निग्धश्यामाम्बुदतनु वानील॰।

དྲི་མ་ལྡན་ཞིང་གྱུ་སྐྱེ། ནོ་བ་དག་ལ་རིག་པར་བཟོད།
གསོ་བ་གསོ་བའི་མིག་ཅན་དང་། མིག་ནི་ལེགས་པ་རིམ་པ་མཚུངས། 62

འཁོར་བ་ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་སུ། ཧོམ་པ་མང་པོས་མྱོས་བྱེད་ཅིང་།
སྡོག་འཕྲོག་ནག་པོ་བཙེགས་པ་ཡི། རི་མོ་བྱད་མེད་ཧོམ་པ་ཀུ། 63

མེ་ཏོག་པས་ཀྱང་ཤིན་དུ་འཇམ། སོག་ལེ་བས་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཆུང་།
བྱད་མེད་སེམས་ནི་བཀྲ་བ་དག། སྐུ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གཙོད་པ་ཤེས། 64

མང་ཚགས་དག་འ་མས་མགུ་བྱས་ནས། གང་གི་དག་འ་བར་བགྲོད་བྱེད་དེ།
བསིལ་ཞིང་དྲི་མེད་འཇམ་པ་ཡིས། རལ་གྲིའི་རྩོ་ཀྱེན་འཕྱང་བར་བྱེད། 65

དེས་བསམས་བདག་ཀི་ཐོ་བྱང་ན། མོ་བྱའི་ཀྱེལ་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤེས།
སྐྱེས་བྱའི་ལྷགས་བཞིན་ཀུན་བརྗོད་པ། ཟླ་དྲུ་འདི་ནི་གནས་པར་གྱུར། 66

བདག་གི་སྨྲོད་འདི་ས་བདག་ལ། གདོན་མི་ཟ་བར་འཚང་པར་འགྱུར།
ལས་ནི་སྨད་འོས་རྣ་ཞེག་བྱས། དཀྱི་བདག་གི་ཅི་ཞེག་བྱ། 67

འདི་ནི་གནས་ཤེས་མཚོག་གི་ཐྲོ། ཐ་རོལ་ཆུང་གྱིས་འཇོན་ལྟ་ཞེག།
བདག་གིས་བྱས་པའི་སྡིག་པ་ཡིས། དོགས་པ་སེམས་མེད་ཧོམས་ལའང་སྐྱེ། 68

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་དེ་ཡིས་ནི། དེ་ལ་དུག་ལྡན་བཟའ་བ་བྱིན།
ཚགས་སྐོས་མི་བསྟུན་དབང་གྱུར་པའི། བྱ་མེད་ཅི་དང་ཅི་མི་བྱེད། 69

मलिनः कुटिलस्तीक्ष्णः कर्णसंस्पर्शनोचितः।
चपलश्चपलाक्षीणां सदृशां सदृशः क्रमः॥ ६२॥

विविधोन्मादकारिण्यः संसारमकराकरे।
चरन्ति प्राणहारिण्यः कालकूटच्छदाः स्त्रियः॥ ६३॥

कुसुमात् सुकुमारस्य क्रूरस्य क्रकचादपि।
को जानाति परिच्छेदं स्त्रीणां चित्तस्य चेतसः॥ ६४॥

प्रचरन्तीं प्रियां कण्ठे कृत्वा ये यान्ति निर्हृतिम्।
शीतलां विमलां स्निग्धां खड्गधारां पिबन्ति ते॥ ६५॥

साचिन्तयत् स्थितः शल्यमयमन्तःपुरे मम।
मयूरराजः शीलघ्नः पुरुषालापवेष्टितः॥ ६६॥

कथयिष्यत्यवश्यं मे वृत्तमेष महीपतेः।
निन्द्यं कर्म्म कृतं तावद्धुना किं करोम्यहम्॥ ६७॥

आस्तां परिज्ञाततत्त्वो मर्मज्ञोऽसौ विदग्धधीः।
जाता मे कृतपापायाः शङ्का निश्चेतनेष्वपि॥ ६८॥

इति सञ्चिन्त्य सा तस्य सविषं भोजनं ददौ।
रागमत्ताः खलायत्ताः किं किं कुर्व्वन्ति न स्त्रियः॥ ६९॥

དེ་ཡིས་ཉེ་བར་སྐྱེད་པ་ཡི། བཟའ་དང་བཏུང་བ་དུག་ལྡན་གྱིས།
མི་བྱའི་གྲོལ་མོ་ནོམ་གྱིས་ཤིང་། མདངས་བཟང་ཡིད་འོང་མཛེས་པར་གྱུར། 70

ལྷུ་མོས་ནོལ་གནས་དེ་མཐོང་ནས། གསང་བ་ངན་མཆེད་དོགས་པ་ཡིས།
དལ་བུ་དལ་བུས་རྒྱ་ངན་གྱི། ཕད་ཀྱིས་བཟུང་ནས་སྤྲོག་བཏང་གྱུར། 71

དེ་ལྟར་དེ་ཡི་དུག་གིས་ཀྱང་། ཤད་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མ་གྱུར།
ཆེན་པོ་ནོམས་ཀྱི་སེམས་ཡངས་པ། དུག་གིས་དུག་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར། 72

འདོད་ཆགས་དུག་ཡིན་གཏི་རྨུག་དུག། ཞེ་སྡང་དག་ཀྱང་མི་བཟད་དུག།
སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དེ་བཞིན་དུ། དག་འདུན་བདེན་པ་བདུད་རྩིའི་མཆོག། 73

གཏི་རྨུག་ཆུ་ཆོག་ཆེན་པོ་འཇིགས་སུ་རྟང་བའི་དུག་ནོམས་སྤྲོ།
ཆགས་པའི་ལྷོས་འགྲོ་ཆེན་པོ་འཇིགས་སུ་རྟང་བའི་དུག་ནོམས་སྤྲོ།
སྡང་བའི་ནགས་ཀྱི་ཁྲེང་བ་འཇིགས་སུ་རྟང་བའི་དུག་ནོམས་སྤྲོ།
མི་བཟད་དུག་ནོམས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་གཉན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། 74

འདི་བཞིན་སྐྱེ་བ་གཉན་ལ་ཡང་། དཔལ་སྦས་ཀྱིས་ནི་མེ་ཡི་དོང་།
ཆོས་ནི་འདོད་མ་དེ་ལ་བྱས། དེ་ཡང་འཕྲལ་ལ་བད་ཁྲན་གྱུར། 75

དེ་སྐད་བཤོད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཡང་དག་སྨིང་རྗེས་གཟིགས་པའི་ཚུལ།
བསྟན་པ་དག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་པའི། དཔལ་སྦས་དཀྲིལ་དང་བྲལ་བ་བྱས། 76

तयोपाचर्य्यमाणस्य सविषैः पानभोजनैः।
विदङ्गा वर्द्धिराजस्य रुरुचे रुचिरा रुचिः॥ ७०॥

स्वस्थमालोक्य तं देवी रहस्योद्वेदशङ्किता[1]।
शनैः शोकामयग्रस्ता चस्ता तत्याज जीवितम्॥ ७१॥

एवं तस्य विषेणापि नैव ग्लानिरजायत।
महतां चित्तवैमल्यं निर्विषं कुरुते विषम्॥ ७२॥

रागो विषं विषं मोहो द्वेषश्च विषमं विषम्।
बुद्धो धर्म्मस्तथा सङ्घः सत्यञ्च परमामृतम्॥ ७३॥

घोरं विषं सृजति मोहमहाम्बुराशिः
घोरं विषं सृजति रागमहोरगश्च।
घोरं विषं सृजति वैरवनावनिश्च
जन्मक्रमोऽस्ति विषमस्य विषस्य नान्यः॥ ७४॥

अधर्म्मकामः कृतवानेवमेवान्यजन्मनि।
श्रीगुप्तोऽग्निखदां सापि तस्याभूत् सहधर्म्मिणी[2]॥ ७५॥

इत्युक्ता भगवान् सम्यक् करुणालोकनाम्बुभिः।
चकार वीतरजसं श्रीगुप्तशासनोन्मुखम्॥ ७६॥

---

१ Orig. रहस्योद्वेदता। २ Orig. सहस्रक्रिणी।

དེ་ནས་དཔལ་སྦས་དགེ་བ་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་གནས་ཐོབ་ཕྱིར།
དྲི་མེད་དྲན་པས་སྐྱབས་འགྲོ་བ་གསུམ་ཉིད་དྲན་ཀྱིས་གཞན་མ་ཡིན།
བྱུལ་དང་ཡོངས་འདྲིས་པས་བསོད་ནམས་འཐོབ་སྟེ་གང་ཕྱིར་དཱ་ན་ནོམས།
མཐོང་བར་གྱུར་པ་དགེ་བ་ཆེ་དང་རབ་ཏུ་དུགའ་དང་བདེ་བའི་སྣད། 77

མི་ཤེས་རྣོང་སེ་པ་སེལ་བའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྟིང་རྗེ་བསོད་ནམས་ལ་བརྩོན་པས།
གཤོད་བྱེད་སྡིག་པ་བསྟེན་པའི་དཔལ་སྦས་ཀྱང་ནི་འབད་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་བྱས་ནས།
འཆིང་བའི་ཁང་པར་ཡང་སྒིད་འདུག་པ་འདི་དག་ནོམས་སུ་གང་གིས་མི་འགྱུར་བ།
སྒིད་པ་ཡང་དག་གཞི་ལ་སྦྱངས་དགེ་སྦྱོང་ནོམས་ལ་ཁོན་དང་བྲལ་བའི་བསྟན་པ་བསྐྱེས། 78

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲིང་ཤིང་ལས་དཔལ་སྦས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡན་འདབ་སྟེ་བཅུད་བའོ།།

कलितकुशलः श्रीगुप्तोऽथ प्रकाशपदाप्तये
शरणगमनान्येव त्रीणि स्मरन् विमलस्मृतिः।
जिनपरिचयात् पुण्यं लेभे सतां हि विलोकनं
भवति महते कल्याणाय प्रमोदसुखाय च ॥ ७७ ॥

श्रीगुप्तस्य निकारकिल्बिषजुषोऽप्यज्ञानमोहापहः
कृत्वावश्यमनुग्रहेण[1] भगवान् कारुण्यपुण्योद्यतः[2]।
भिक्षूणां भवसंक्षयाय विदधे निर्वैरताशासनं
येनैते न भवन्ति बन्धभवने भूयो भवग्रन्थये ॥ ७८ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां श्रीगुप्तावदानं नाम अष्टमः पल्लवः ॥

---

१ The xylograph remarks that अवश्यमनुग्रहेण was substituted by *H*dar Locháva, the original being lost.

२ Orig. कारुण्योद्यतः।

Substituting
Attach again

Chapter IX.

ཡལ་འདས་དགུ་པ།

མེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྣོགས་བརྗོད་ནི།

ཞེས་ ། སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་མི་ཤིས་པ་ཅི་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་ལས་བྱུང་དགེ་ཉིད་གྱུར། རྣོངས་པ་རྣམས་ལ་དགེ་བ་མ་ཡན་ཉིད་འགྱུར་འདི་ནི་རིམ་པ་འདི་ཡིས་མཆོག། མཚན་ཕྱེད་སྨག་རྩམ་སྐུན་པ་སྨན་གྱི་ནགས་ལ་མཆོག་ཏུ་མཐོས་པ་རབ་ཏུ་སྟེར། གང་ཡང་ཉི་མའི་གཟེ་བྱིན་འཕུག་པའི་རིགས་ཀྱི་མིག་ནི་ཀུན་ཏུ་ཉམས་པར་བྱེད། 1

ས་བདག་གཟུགས་ཅན་སྐྱིང་པོ་ཡི། གློང་ཁྲེར་གྱོལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ། རབ་བཟང་ཞེས་པའི་གློང་ཁྲེར་པ། ཡོངས་རྫོགས་ཐྲིམ་ནཱ་གནས་པ་བྱུང་། 2

ལྷ་བ་ཀུན་ལ་རྣམ་སྣང་ཞིང་། གཏི་སྐུག་རབ་ཏུ་ཟློས་པ་དེས། རྣོངས་ལས་ཟད་བྱེད་པ་ཉིད་ལ། མངོན་པར་གུས་པ་ལྷག་པར་གྱུར། 3

དེ་ཡི་ཚུང་མ་ཆོ་རིགས་ཅན། བདེན་ལྡན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིས། མངལ་བཟུང་ཟླ་བ་ཉ་བ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བཞིན། 4

नवमः पल्लवः ।

ज्योतिष्कावदानम् ।

धन्यानामशिवं विभर्त्ति शुभतां भव्यस्वभावोद्भवं
मूर्खाणां कुशलं प्रयात्यहिततामित्येष लक्ष्यः क्रमः ।
निशीथतिमिरान्ध्यमौषधिवनस्यात्यन्तकान्तिप्रदं
एतच्चौलुककूलदृष्टहृतये सर्व्वत्र मैत्रम्महः ॥ १ ॥

पुरा राजगृहाभिख्ये विम्बिसारस्य भूपतेः ।
अभूत् पौरसुभद्राख्यः परिपूर्णगृहस्थितेः ॥ २ ॥

मौर्ख्यात् मोहप्रपन्नस्य सर्व्वदर्शनविद्विषः ।
तस्य क्षपणकेष्वेव बभूवाभ्यधिकादरः ॥ ३ ॥

तस्य सत्यवती नाम जायाभिजनशालिनी ।
गर्भमाधत्त पूर्णेन्दुविम्बं पौरन्दरीव दिक् ॥ ४ ॥

ཀ་ལན་དྲ་ཀའི་གནས་ཞེས་པ། འོད་མའི་ཚལ་དུ་ཡང་དག་གནས།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་བསོད་སྙོམས་ལ། ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་ཁང་བར་གཤེགས། 5

དེ་ནི་ཆུང་མར་བཅས་པ་ཡིས། དེ་ལ་མཆོད་བྱས་གྱས་བཅས་པས།
བྱ་ནི་མངལ་དུ་གནས་གང་དེ། ཅི་ཡི་གཟུགས་འགྱུར་དེ་ལ་དྲིས། 6

དེ་ཡིས་བཀའ་སྩལ་ཏྲོད་ཀྱིས་བྱ། ལྷ་མིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སྦྱིན་ནས།
ང་ཡི་བསྟན་ལ་རབ་བྱང་ནས། ཡང་དག་ལྡན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། 7

དེ་སྐད་གསལ་བར་བཀའ་སྩལ་ནས། བཅོམ་ལྡན་རང་གི་གནས་སུ་གཤེགས།
ཏྲིམ་བདག་ཁང་བར་ཟད་བྱེད་པ། བྱ་རི་ཀ་ནི་མངོན་པར་འོངས། 8

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ། རབ་བཟང་གིས་ནི་སྨན་པར་གྱུར།
ཟད་བྱེད་པས་ཐོས་མྱུར་བར་ནི། ཁོང་ཁྲིའི་དུག་གིས་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 9

ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་དེས་བརྩེས་ནས། ངལ་བས་གཟའ་ནི་ཤེས་བྱས་དེ།
དྲིས་ཉན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་གསུངས་གང་། དེ་ལྟའི་ཆོམ་པ་ཁོ་ནར་མཐོང་། 10

ངེས་བསམས་ཀྱི་མ་ཐེ་ཚོམ་དག། མེད་པར་དེ་ཡིས་བདེན་པར་བརྗོད།
འོན་ཀྱང་དེ་ཡིས་སྨས་པའི་དོན། གཞིན་སྣང་བདག་ནི་མི་བདེན་བརྗོད། 11

བདག་གི་ཚོག་གིས་རབ་བཟང་གིས། གལ་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་དེ་རིགན།
དེ་ལས་དག་སྨྲོང་ལ་ཀུས་འདིས། ཟད་བྱེད་ལ་དད་གཏོང་བར་འགྱུར། 12

कलन्दकनिवासाख्यः वेणुकाननसंश्रयः।
कदाचित् भगवान् बुद्धः प्राप्तः पिण्डाय तद्गृहम् ॥ ५ ॥

पूजां सभार्य्यः कृत्वास्मै तं स पप्रच्छ सादरः।
गर्भस्थितमपत्यं यत् किं रूपं तद्भविष्यति ॥ ६ ॥

सोऽवदत् सम्पदं भुक्ता[1] पुत्रस्ते दिव्यमानुषीम्।
प्रव्रज्यया शासने मे संयुक्तो मुक्तिमेष्यति ॥ ७ ॥

याति भगवति स्पष्टमित्यादिश्य निजाश्रयम्।
अभ्याययौ गृहपतेर्भूरिकः क्षपणो गृहम् ॥ ८ ॥

भगवद्भाषितं तत्तु सुभद्रेण निवेदितम्।
श्रुत्वा क्षपणकः क्षिप्रमभूद् द्वेषविषाकुलः ॥ ९ ॥

गणयित्वा स सुचिरं ग्रहज्ञानकृतश्रमः।
यद्देवोक्तं भगवता प्रश्नेऽपश्यत्तथाविधम् ॥ १० ॥

सोऽचिन्तयद्हो सत्यमुक्तन्तेन न संशयः।
तत्प्रभावोपमादाय किं स्वसत्यं वदाम्यहम् ॥ ११ ॥

तस्य सर्व्वज्ञतां वेत्ति सुभद्रो यदि मद्गिरा।
तदेष क्षपणश्रद्धां त्यक्ष्यति श्रमणाद्रात् ॥ १२ ॥

37 १ Orig. भुञ्ज।

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ཁྲོ་ལྷགས་པ། དེ་ཡིས་རབ་བཟང་དག་ལ་སྨྲས།
ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཅན་དེ་ཡིས། འདི་དག་མི་བདེན་པ་ཉིད་བརྗོད། 13

ལྷ་ཡིས་ཕུན་ཚོགས་ལྷ་ལ་འོན། མི་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པར་འགྱུར།
འོན་ཏེ་རབ་བྱང་བདེན་ཉིད་ན། དེ་ལི་འདི་ནི་བསམ་པར་བྱ། 14

དབུལ་དང་ལྡོགས་པས་གདུངས་པ་འམ། གང་ལ་འཚོ་ཐབས་གཞན་མེད་པ།
སྐུ་གྲོལ་འོས་པ་དེ་དེ་ཡིས། སྐབས་ནི་དག་སྦྱོང་བདེ་ལྷགས་ཡིན། 15

ཁྱིམ་བདག་བདག་གིས་མཐོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་གི་ཚོག་ཚད་ན།
བཟློག་པར་བྱས་པ་འདི་སྐྱེས་པས། རིགས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར། 16

འདི་བཙོང་ཟད་བྱེད་པ་སོང་ཚེ། ཁྱིམ་བདག་གིས་ཉུན་རིང་དུ།
ཆོས་པར་དཔྱད་ནས་མངལ་སྐྱང་སྨད། སྦྱོར་བ་དེ་དང་དེ་དག་བསྟེན། 17

གང་ཚེ་ཇོ་ཇས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། མངལ་ནི་ཡོངས་སུ་གཡོས་ཉིད།
དེ་ཚེ་འདི་ཡིས་བདེན་པར་ནི། ཆུང་མ་དྲག་པོས་མཉེས་ཏེ་བསད། 18

དེ་ནས་སྨིག་ཅན་དེ་ཡིས་དེ། བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ།
རབ་ཏུ་བསྐལ་ཚེ་ཟད་བྱེད་པ། དེ་ཡིས་གཏམ་ཐོས་དགའ་ནས་སྨྲས། 19

ཨ་ཏོ་ཀྱི་མ་ཀུན་མཁྱེན་འདིས། བྱིས་པ་ལ་བརྟེན་དེ་བདེན་ལྡན།
བྱ་ནི་མ་སྐྱེས་མ་དག་ནི། ལྷ་པ་ཉིད་གྱུར་འདི་དེ་ཡིན། 20

इति सञ्चिन्त्य सामर्षः स सुभद्रमभाषत।
असत्यमेतत् कथितं तेन सर्व्वज्ञमानिना ॥ १३ ॥

मनुष्यः कथमाप्नोति देवार्हां दिव्यसम्पदम्।
प्रव्रज्या किन्तु सत्येव कथन्तेनास्य चिन्तिता ॥ १४ ॥

क्षीणः क्षुदुपसन्तप्तो यस्य नास्त्यन्यतो गतिः।
तस्य तस्य सुभिक्षार्हं शरणं श्रमणव्रतम् ॥ १५ ॥

पश्याम्यहं गृहपते प्रमाणं यदि मद्वचः।
प्रत्युतायं शिशुर्जातः कुलं सन्तापयिष्यति ॥ १६ ॥

इत्युदीर्य्य क्षपणके याते गृहपतिश्चिरम्।
विचार्य्य विदधे तां तां युक्तिं गर्भनिपातने ॥ १७ ॥

यदा द्रव्यप्रयोगेऽपि नैव गर्भः परिच्युतः।
तदास्य पत्नीमवधीदेकान्ते हठमर्दनैः ॥ १८ ॥

ततः शीतवनं तस्यां श्मशानं तेन पापिना।
प्रापितायां क्षपणकास्तद्वार्त्तां नन्दिता जगुः ॥ १९ ॥

अहो वताहो सर्व्वज्ञः शिश्नोः सत्यं तदुक्तवान्।
सेयं स्नुनावजातेऽस्य जननी पञ्चतां गता[1] ॥ २० ॥

१ Orig. सैयं स्नुनारेजातेस्या जननीपञ्चतन्मता।

དེ་ཡིས་བརྟེད་པའི་བྱིས་པ་ཡིས། ལྷ་མིའི་དཔལ་མཆོག་དེ་ནི་འདི།
འདི་ཡི་རབ་བྱང་དེ་ཡང་འདི། གང་ཞེག་དཀྱུར་ནི་ཤི་གྱུར་པའོ། 21

དེ་སྐད་དེ་དག་རབ་སྨྲ་ཞིང་། ཅི་བར་དགོད་པས་ཐམས་ཅད་ནི།
དུར་ཁྲོད་བལྟ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བོ་ཡང་དག་འདུས་པར་གྱུར། 22

སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས། འབྱུང་པོ་དགོངས་པས་ལྷ་ཡི་ནི།
སྤྱན་གྱིས་དེ་སྐད་ཀུན་མཐྱེན་ནས། འཇུམ་པ་དང་ལྡན་སྐད་ཅིག་བསམས། 23

ཀྱེ་མ་གཏི་མུག་གིས་བཅིངས་པས། རྨོངས་པ་རིང་དུ་གནས་པས་ཀྱང་།
ལུས་ཅན་ནོམས་ལ་སྣང་བ་སྨིན། སྨིན་གྱི་ནོམ་པར་འགྱུར་བས་བཞིན། 24

ཀྱེ་མ་དགེ་བ་ཟད་བྱེད་པའི། ཟད་བྱེད་པ་དེ་སྨིག་པ་ལས།
ཁྱིམ་བདག་དམན་པའི་ཚྭོ་ཅན་ལས། བྷ་ཏ་མིན་པ་བྱེད་དུ་བཏུག། 25

ཅེས་བསམས་སྨིང་རྗེ་རབ་གྱིས་པའི། བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་དགེ་སློང་གི།
ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ནས་སྐུང་བར་ནི། བསིལ་བའི་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་གཤེགས། 26

བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་དུར་ཁྲོད་ན། གྱུ་བ་ཤེས་ནས་གྱོལ་བོ་ནི།
གཟུགས་ཅན་སྨིང་པོ་ཆྭོན་དང་བཅས། ས་དེ་ཉིད་དུ་འདོངས་པར་གྱུར། 27

དེ་འདེག་རབ་བཟང་ཆུང་མ་ནི། སྲེག་པའི་མེ་ལ་བཏུག་པ་དང་།
ཆུ་སྐྱེས་ལ་གནས་བྱིས་པ་དག། དཀྱུ་བཏོལ་ཅི་མ་བཞིག་དུ་འཕོན། 28

इयं सा श्रीः शिशोर्दिव्या सेोक्ता दिव्यमनुष्यता।
इयच्च सास्य प्रव्रज्या यत् कुक्षौ निधनं गतः॥ २१॥

इति तेषां प्रवादेन सेापहासेन सर्व्वतः।
श्मशानदर्शनायैव बभूव जनसङ्गमः॥ २२॥

अचान्तरे दिव्यदृशा भगवान् भूतभावनः।
सर्व्वं विज्ञाय तद्दुःः प्रदध्यौ सस्मितः क्षणम्॥ १३॥

अहेा मेाहानुबन्धेन दूरस्थैरपि देहिनाम्।
आलेाकश्छाद्यते मूर्खैर्मेघैरिव विकारिभिः॥ २४॥

शुभं क्षपयता[1] तेन क्षपणेन स मुग्धधीः।
अहेा गृहपतिः पापादकार्य्यमपि कारितः॥ २५॥

इति सञ्चिन्त्य भगवान् स्वयं भिक्षुगणैर्वृतः।
ययौ शीतवनं क्षिप्रं श्मशानं करुणाकुलः॥ २६॥

श्मशानचारिकां ज्ञात्वा राजा भगवतः स्वयम्।
विम्बिसारः सहामात्यैस्तामेव भुवमाययौ॥ २७॥

ततः सुभद्रजायायां प्रक्षिप्तायां चितानले।
कुक्षिं भित्त्वाम्बुजासीनः शिशुः सूर्य्य इवोदयौ॥ २८॥

---

१ Orig. च्चयपयता।

མེ་འབར་དབུས་ན་གནས་པ་དེ། གང་ཚོ་སྲས་ཀྱང་མ་བྱངས་པ།
དེ་ཚོ་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་རིམས་ཀྱིས། ཉུ་ཉུ་ཞེས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། 29

དེ་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀས། འཚོ་བྱེད་ཅེས་པའི་གཞོན་ནུ་བསོས།
རྒོངས་པ་ལྟ་བུ་རང་འགྲོ་ཡིས། གཞོན་ནུ་འོད་ལྟར་དེ་བྱངས་གྱུར། 30

བྱོལ་བས་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། བྱིས་པ་རབ་ཏུ་ལེན་པའི་ཚེ།
རོ་སྲེག་མེ་དག་དེ་ལ་ནི། ཁ་རི་ཙན་དན་ལྟར་བསིལ་གྱུར། 31

བྱིས་པ་འཚོ་ཞིང་མེ་ལས་གྲོལ། རབ་ཏུ་མཛེས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
སྐྱེས་པས་ཟད་བྱེད་པ་ནོར་ནི། སྐད་ཅིག་ཤི་བ་བཞིན་དུ་གནས། 32

དེ་ནས་རབ་བཟང་ཡ་མཚན་གྱིས། ནོམ་པར་འབྱལ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས།
འབྱང་པོ་ཀུན་ཕན་ལ་དགྱེས་པས། བྱ་འདི་ཟང་བར་གྱིས་ཞེས་གསུངས། 33

དེ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་དག་ལས་བྱོ། ཅི་བྱ་སྙམ་པའི་ཁྱོགས་ལ་འཕྱང་།
ཟད་བྱེད་ནོམས་ཀྱིས་བཞིན་དག་ལ། བསྟན་པའི་སྙད་དུ་སྐད་ཅིག་བལྟས། 34

དེ་ལ་དེས་སྨས་དུང་ཁྲོད་ཀྱིས། མེ་སྐྱེས་བྱིས་པ་ཉིད་མི་ཟངས།
གསལ་བར་གང་དུ་འདི་གནས་པ། དེ་ཁྱིམ་བརྒྱ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 35

དེ་སྐད་དེ་དག་ཚོག་གིས་དེ། རྒོངས་པས་གང་ཚེ་དེ་མ་བྱངས།
དེ་ཚོ་བྱོལ་བའི་བཀའ་ཡིས་ནི། ས་ཡི་བདག་པོས་བྱིས་པ་བྱངས། 36

ज्वालितानलमध्यस्थं तं कश्चिन्नाग्रहीद्यदा।
तदा जनसमूहस्य हाहाकारो महानभूत् ॥ २९ ॥

ततस्त सम्भ्रमाद्वद्वगतिः सुगतशासनात्।
कुमारभृत्यो जग्राह जीवकाख्यः कुमारकम्[1] ॥ ३० ॥

जिनावलोकनेनैव बालकग्रहणक्षणे।
अभूच्चितानलस्तस्य हरिचन्दनशीतलः ॥ ३१ ॥

जीवन्तं ज्वलनान्मुक्तं रुचिरं वीक्ष्य दारकम्।
वैलक्ष्येण क्षपणकाः क्षणं तस्थुर्मृता इव ॥ ३२ ॥

ततः सुभद्रं भगवान् सर्व्वभूतहिते रतः।
बभाषे विस्मयोद्भ्रान्तं पुत्रोऽयं गृह्यतामिति ॥ ३३ ॥

स तु दोलाकुलमतिः किं करोमीति संशयात्।
क्षपणानां मुखान्येव शिक्षायै क्षणमैक्षत ॥ ३४ ॥

ते तमूचुः न बालोऽयं ग्राह्यः श्मशानवह्निजः।
यचायं तिष्ठति व्यक्तं न भवत्येव तद्गृहम् ॥ ३५ ॥

इति तेषां गिरा मूर्खः स जग्राह न तं यदा।
तदा क्षितिपतिर्बालमाददे जिनशासनात् ॥ ३६ ॥

१ Orig. जीवाख्यकुमारम्।

མེ་དང་མཆོངས་པའི་འོད་ལྟན་པ། གསལ་བས་དེ་ནོམས་བར་ཁྱབ་པས།
དེ་ཡི་མིང་ནི་མེ་སྐྱེས་ཞེས། བཅོམ་ལྡན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པར་བྱུང་། 37

ས་སྐྱོང་ཁང་པར་བྱིས་པ་ནི། རབ་དུ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་དེའི།
ཞང་པོ་ཡུལ་གཞན་སོང་ཤི་བ་དག། དུས་ཀྱིས་ཡང་དག་འོངས་པར་གྱུར། 38

དེ་ཡིས་སྲིད་མོ་ཤི་བ་དང་། བྱ་སྐྱེས་སྲོད་ཚུལ་རིག་བྱུང་ནས།
ཁྲོ་བས་འདར་ཞིང་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། རབ་བཟང་ལ་ནི་ཡང་དག་སྨོས། 39

རྣོངས་པ་ཟད་བྱེད་ལ་གུས་ཤིང་། དེ་ཡི་ཆོག་གིས་ཚུང་མ་བསད།
ཁྲོད་ཀྱིས་རང་གི་བྱ་དོར་ན། ཝེགས་བྱས་མིང་ནི་ཅི་ཞེག་བྱས། 40

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སེམས་མེད་ཅིང་། གཞན་གྱི སྐྱས་ཀྱིས་ཀུན་དུ་སྨད།
སྐྱེ་བོ་ངན་པ་དགོད་ན་ཡང་། ནོམ་པར་འཇོམས་བྱེད་རོ་ལང་ས་བཞིན། 41

གལ་ཏེ་གྱོལ་བོའི་ཁབ་ནས་བྱ། ང་ལྟ་ཅིད་དུ་མི་ལེན་ན།
བྱ་མེད་བསད་པ་བསླུགས་ནས་དེ། ཁྲོད་ནོར་ཆད་པས་གཅོད་དུ་འཇུག། 42

དེ་ཡིས་དེ་སྐད་བཙོད་པ་དེས། འཇིགས་ནས་ས་བདག་ཁབ་ནས་བྱ།
ལེན་དུ་བཏུག་པས་ས་བདག་ནི། འདོད་དང་ལྡན་པས་རིང་ནས་གཏད། 43

དེ་ནས་རབ་བཟང་དུས་ཀྱིས་ནི། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བར་གྱུར།
མེ་སྐྱེས་ནོམ་པར་འབྱོར་པའི་གཏེར། འོད་ཀྱིས་ཅི་མ་བཞིན་དུ་གྱུར། 44

ज्योतिर्मध्याद्वात्तस्य ज्योतिष्कसदृशत्विषः[1]।
ज्योतिष्क इति नामास्य चकार भगवान् स्वयम् ॥ ३७ ॥

तस्य प्रवर्द्धमानस्य भूपालभवने शिशोः।
देशान्तरगतः काले मातुलः समुपाययौ ॥ ३८ ॥

स विदित्वा स्वसुर्वृत्तं निधनं पुत्रजन्मनि।
कोपात् सुभद्रमभ्येत्य कम्पमानः समभ्यधात् ॥ ३९ ॥

मूर्ख क्षपणभक्तेन तद्गिरा हतयोषिता।
त्वया त्यक्तस्वपुत्रेण किं नाम सुकृता कृतम् ॥ ४० ॥

निश्चेतनाः स्वभावेन परमन्त्रसमुत्थिताः।
हसन्तोऽपि विनिघ्नन्ति वेताड़ा इव दुर्जनाः ॥ ४१ ॥

अधुनैव न गृह्णासि यदि राजगृहात् सुतम्।
तत्ते स्त्रीवधमुद्घुष्य कारयाम्यर्थनिग्रहम् ॥ ४२ ॥

इत्युक्तस्तेन तद्भीत्या स भूपतिगृहात् सुतम्।
आनिनाय चिरात् मुक्तमकामेन महीभुजा ॥ ४३ ॥

ततः सुभद्रे कालेन कालस्य वशमागते।
अभूत् निधिर्विभूतीनां ज्योतिष्कोऽर्क इव त्विषाम् ॥ ४४ ॥

[1] The text and the translation of the last half of this line were lost. The former was supplied by a Bande of Sahor.

སྒོང་བ་ནོམས་ཀྱི་དཔག་བསམ་ཤིང་། ལྷ་མིའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ།
སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གྱི། སྐབས་ལ་དེ་ཡི་བྱོ་བྲག་བྱས། 45

དེ་ལ་གུས་པས་ཉེར་བསྐྲུན་པ། མོད་བྱང་ལྷ་ཡི་རིན་ཆེན་ཚོགས།
བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་སྐྱབ་བཙོན་དེས། དགེ་སྒོང་དགེ་འདུན་ནོམས་ལ་ཕྱལ། 46

ཆུ་གཏེར་ཆེར་ནི་ཆུ་བོ་བཞིན། དེ་ལྟའི་ཏིམ་དུ་ལྷའི་རིས་ལས།
ནོམ་མང་ཕུན་ཚོགས་ངོ་མཚར་ཅན། རང་ཉིད་ཁོ་ན་འོངས་པར་བྱུང་། 47

དེ་ཡི་ཏིམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཙུ་དང་རིན་ཆེན་མཆུངས་བློས་ཀྱང་།
དེ་ཡི་ངོར་ནི་རིན་པོ་ཆེའི། སྟོད་ནི་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མཛད། 48

དེས་ནི་ལྷ་ཡི་གོས་ཟུང་དག། རང་གི་ཏིམ་བཞིན་དྲི་མ་མེད།
བྱགས་པ་ནོམས་ཀྱི་དབེར་བཟོད་པ། བསོད་ནམས་ཟོང་གིས་མྱོས་ནས་ཐོབ། 49

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དེ་ཡིས་གོས། བཀུས་ནས་བརྟན་པ་ཉི་འོད་བཀོད།
ཡང་དག་གཡོ་བས་རབ་བསྒྱེད་ནས། སྡ་ཡི་བདག་པོའི་སྒྲི་བོར་ལྷུང་། 50

མེ་སྐྱེས་དེ་ཡི་གོས་དག་ནི། སྲོན་མེད་རབ་མཛེས་མཐོང་གྱུར་ནམ།
ལྷ་ཡི་དཔལ་ལ་ཡ་མཚན་པའི། གྱོལ་པོ་རང་དཔལ་ཅོ་བཞིན་སེམས། 51

ཟས་ལ་མགྲོན་གཉེར་མི་ཡི་བདག། མེ་སྐྱེས་ཏིམ་ན་གནས་པས་དེའི།
རིན་ཆེན་རང་བཞིན་ཁང་པ་དག། མཐོང་ནས་མཐོ་རིས་ཡིན་པར་སེམས། 52

अर्थिकल्पद्रुमः प्राप्य सम्पदं दिव्यमानुषीम्।
स बुद्धधर्म्मसङ्घेषु शरण्येष्वकरोन्मतिम्॥ ४५॥

तद्भक्त्युपनतं दिव्यरत्नसञ्चयमद्भुतम्।
प्रददौ भिक्षुसङ्घेभ्यः पुण्यरत्नार्जनोद्यतः॥ ४६॥

तस्य देवनिकायेभ्यः साश्चर्य्या विविधर्द्धयः।
स्वयमेवाययुर्वेश्म महोदधिमिवापगाः॥ ४७॥

तृणे रत्ने च समधीर्भगवानपि तद्गृहे।
चक्रे तदनुरोधेन रत्नपात्रपरिग्रहम्॥ ४८॥

स दिव्यवस्त्रयुगलं यशसामुपमाक्षमम्।
प्राप पुण्यपणक्रीतं निजं गृहमिवामलम्॥ ४९॥

कदाचिदथ तद्वस्त्रं स्नानार्द्रं न्यस्तमातपे।
समीरणेनापहृतं न्यपतन्मूर्द्ध्नि भूपतेः॥ ५०॥

विलोक्यापूर्व्वरुचिरं ज्योतिष्कस्य तदंशुकम्।
दिव्यश्रीविस्मितो राजा तृणं मेने निजश्रियम्॥ ५१॥

भोक्तुं निमन्त्रितः प्राप्य तस्य रत्नमयं गृहम्।
नृपतिः स्वर्गमन्वासीत् ज्योतिष्कभवनस्थितः॥ ५२॥

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ས་སྐྱོང་ནི། ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་མ་སྐྱེས་དག།
བྱ་ནི་གྱེལ་སྲིད་ལ་ཆགས་པའི། གཡོ་ཡིས་ངེས་པར་བཀྲོངས་པར་གྱུར། 53

གྱེལ་པོ་ཡོན་དུན་དམ་པ་ཙམ། རྫོགས་ལྡན་ལྷ་བྱ་དེ་འདས་ཚེ།
གྱེལ་པོ་མཆོག་གི་བྱ་དེ་ཡིས། ཆོས་མིན་བཞིན་དུ་གྱེལ་སྲིད་ཐོབ། 54

མེ་སྐྱེས་དག་གིས་ཁྱིམ་གྱི་དཔལ། ས་བདག་ལ་དཀོན་དེས་མཐོང་ནས།
ཡང་དག་མངོན་པར་སོང་སྙེ་སྟེས། ཁྱོད་ནི་ཐ་མས་ཆོམ་པར་བསོས། 55

ཁྱོད་དང་ང་སྦྱན་ཆོས་དག་གིས། འབྱོར་པ་ཐྱེད་ནི་བདག་ལ་སྙོལ།
གལ་ཏེ་མིན་ན་ནོར་སྐལ་ལ། འཁྲུལས་རྩོད་པ་ཉིད་རབ་སྐྱེ། 56

ཀུ་བྱས་སྡང་བར་བྱེད་པ་དེས། དེ་སྐད་བཙོད་པས་མི་སྐྱེས་ནི།
ཁང་པ་རིན་ཅན་གྱིས་གང་བ། དེ་ལ་བྱིན་ནས་ཁྱིམ་གཞན་སོང་། 57

ལྷུ་ཡི་རིན་ཅན་ཡིད་འཕྲོག་གྱེས། འཇིག་རྟེན་ཐན་བྱེད་དཔལ་འབྱོར་དེ།
མེ་སྐྱེས་ཁོ་ནའི་རྫེས་སུ་འབྲང་། ཉིན་མོར་བྱེད་ལ་འོད་ཟེར་བཞིན། 58

ཡང་ཡང་མེ་སྐྱེས་ཀྱིས་སྡང་སར་ཀྱང་། ཕུན་ཚོགས་དེ་ནི་ལན་བདུན་དུ།
མེ་སྐྱེས་ཅན་སོང་མི་བདག་གིས། མ་རེག་ཆུང་མ་ཁྱོ་ཅན་བཞིན། 59

ཆོས་ཀྱོན་ལ་སོགས་རིགས་པ་ཡིས། ནོམ་པ་ཀུན་དུ་འཕྲོག་བཙོན་ཅིང་།
ཁྲོས་པར་ཤེས་ནས་མི་སྐྱེས་ནི། ཡིད་བྱུང་གྱུར་པས་ཡང་དག་བསམས། 60

अथ कालेन भूपालः पुत्रेणाजातशत्रुणा।
छद्मना राज्यलुब्धेन धर्म्मशीलो निपातितः॥ ५३॥

अतीते सद्गुणे राज्ञि तस्मिन् कृतयुगोपमे।
अधर्म्म इव स प्राप राज्यं राजवरात्मजः॥ ५४॥

स भूभृद्दुर्लभां दृष्ट्वा ज्योतिष्कस्य गृहे श्रियम्।
तमुवाच समभ्येत्य मत्पिचा त्वं विवर्द्धितः॥ ५५॥

भ्राता तवाहं धर्म्मेण विभवार्द्धं प्रयच्छ मे।
न चेत् भागधनद्रोहात् कलिरेव प्रजायते॥ ५६॥

इत्युक्तस्तेन कौटिल्यात् ज्योतिष्कः क्रूरकारिणा।
रत्नपूर्णं गृहं तस्मै दत्त्वा प्रायात् परं गृहम्॥ ५७॥

सा दिव्यरत्नरुचिरस्फीता लोकोपकारिणी।
ज्योतिष्कमेवानुययौ श्रीः प्रभेव[1] दिवाकरम्॥ ५८॥

पुनस्त्यक्तापि सा सम्पत् सप्तकृत्वः प्रभावती।
ज्योतिष्कमसृष्टपा साध्वी पतिमिवाययौ॥ ५९॥

सर्व्वथा हरणोद्युक्तं दस्युचौरादियुक्तिभिः।
ज्योतिष्कः कुपितं ज्ञात्वा निर्व्विण्णः समचिन्तयत्॥ ६०॥

---

१ Orig. प्रतिभेव।

སྐྱེ་ཀྱིའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུ་སྨིན་པས་ཕ་ལྷ་བྱ།
བྱུལ་པོ་མཉེས་གཤིན་ཡངས་པ་ནི། དྲན་པའི་ལྷག་མ་ཉིད་དུ་བྱུང། 61

འདི་ནཆོལ་མེད་དྲང་པོ་ལ། སྐྱེ་གཏུགས་ཕྱུང་ཕ་མ་བཞིན།
མཚན་མོ་བདེ་བར་ཉལ་བྱེད་པ། དེ་དང་མཚུངས་པ་གཞན་པ་སྟེ། 62

ནོར་ལྷན་ཅོ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཟློ་གྲོས་རིན་ཅེན་བཞིན་དུ་ཐོབ།
སྐྱེ་བོ་དམ་པ་དྲང་པོ་ནི། བདུད་རྩི་བས་ཀྱང་རྣེད་པ་དཀའ། 63

རྩོལ་མིན་མཁས་པས་བསྟེན་པ་དང་། རྣོངས་མིན་དྲང་པོའི་བདག་ཉིད་དང་།
མ་བརྫིགས་མཐོན་པོ་ཉིད་དག་ཀྱང་། དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ཤིན་དུ་ཉུང་། 64

དཀྱི་མི་བདག་ཞེ་སྡང་གིས། ཚུལ་ངན་གཅོད་བྱེད་ལ་རབ་ཞུགས།
འཇིག་རྟེན་ནམས་ཀྱི་སྨིག་སྨིན་གཅས། དུས་མིན་དུས་དུ་རྩོད་ལྡན་འོང་ས། 65

འགྲོ་བར་སངས་བདག་འོད་ལྡན་པ། བཤེས་གཉེན་དེ་ནི་ནུབ་པའི་ཚེ།
དེ་སྲས་སྐྱོན་སྐྱེད་མཚན་མོ་ནི། མུན་པའི་སྣང་དུ་རབ་དུ་གྱོས། 66

མི་བསྟུན་དམ་བ་འདས་ནམས་ཀྱིས། གྲུ་མེད་སྐྱིང་སྡུག་ཡིན་ནམྲ་སྐམ།
གང་ཞིང་སྦྱོང་ཚུལ་གཞན་ཆ་ལས། བྱགས་པ་དེ་དག་རབ་གསལ་བྱེད། 67

དེ་སྨད་མི་བདག་ངན་པ་ཡིས། བྱིན་བརླབས་ས་འདི་ཡོངས་གཏོང་འོས།
རྟོད་ལྷན་དུས་ཀྱི་ས་དབང་ལ། སྐྱེ་བོ་ནམས་ནི་གཡ་འཚོ། 68

अपुण्यपरिपाकेण प्रजानां जनकोपमः।
संयातः स्मृतिशेषत्वं राजा वात्सल्यपेशलः॥ ९१॥

कोऽन्यस्त्वत्सदृशो यस्मिन् निर्व्याजशरले प्रजाः।
पितरीव कृताश्वासाः सुखं रात्रिषु शेरते॥ ९२॥

धनिनस्तृणवत् प्राप्याः प्राप्यन्ते रत्नवद्बुधाः।
अमृतादपि दुष्प्राप्यः सौजन्यशरलो जनः॥ ९३॥

निर्व्याजवैदग्ध्यजुषाममुग्धशरलात्मनाम्।
अनुद्वतोन्नतानाञ्च विरलं जन्म तादृशाम्॥ ९४॥

अधुना द्वेषदुर्वृत्तः प्रवृत्तनिकृतिर्नृपः।
पापपाकेन लोकानां अकाले कलिरागतः॥ ९५॥

मित्रे जगति यातेऽस्तं तस्मिन् भास्वति भूपतौ।
दोषोदयः प्रवृद्धोयमन्धकाराय तत्सुतः॥ ९६॥

नूनं सतामतीतानां निष्कारणसुहृत् खलः।
यद्वृत्तपरभागेण यशस्तेषां प्रकाशते॥ ९७॥

तस्मादियं परित्यज्या नृपत्यधिष्ठिता मही।
काले कलौ क्षितीशे च जनानां जीवितं कुतः॥ ९८॥

མཆོག་དུ་ཡོངས་འདྲིས་ཡིད་འོང་ཆུང་མ་དམ་པ་ཆོམས་ཀྱི་རབ་སྦྱངས་ཡྱོན་དང་།
འཆོལ་པ་མིན་པའི་རིགས་དང་ལེགས་ལྡན་ས་བདག་རི་བོང་ཅན་མཆུངས་བྲགས་
པ་དང་།

ལུགས་ལ་ཡང་དག་འོས་པའི་སྨྲོད་ཚུལ་དག་དང་ཡོངས་མེད་ཀྱུ་ཡི་ཆོར་ཆོམས་ཏེ།
མི་བདག་ཡོན་ཏན་ལྡན་ན་སྐྱེས་བུ་ཆོམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ཆོར་བསྡུད་མིན་པར་འགྱུར།
69

ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བ་ཆོར་བྱི་ལྡོག་པས་ཡང་དག་བསྐྱེད་བྱུར་པ།
སྐྱོན་མེད་འདོད་པ་ཆོམས་ཀྱིས་མེ་ཏོག་བྱིས་ཤིང་རབ་འབར་བ།
བསོད་ནམས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ངེས་པར་འཇིག་རྟེན་ལོངས་སྤྱོད་དེ།
ཆོམ་པར་ལྷུང་བྱེད་བྱོལ་ངན་ཆུང་གིས་ཀུན་ཆོམ་བཅོམ་ནའོ། 70

རྩོད་ལྡན་དུས་དང་བདག་པོ་བྱིས། དེ་ཡིས་རབ་གཏུང་བསྟེག་པའི་མེ།
དུས་མིན་ཆོམ་བསྐྱངས་རབ་དུ་དྲག། མི་བསྲུན་ངོ་ལངས་ཆོག་ཀྱིས་གང་། 71

དགའ་བ་ཡིད་བྱུང་བྱོ་གྲོས་བསྒོམ། བདེ་བའི་དཔལ་གྱི་ལང་ཚོ་སོང་།
དཀྱི་འབྱོར་པ་ལོངས་སྤྱོད་ཆོམས། སྤྱོད་དང་ལྡན་ལ་བདག་མི་སྲིད། 72

ཆོར་དང་ཁྱིམ་དང་ཆུང་མ་དང་། བྱ་དང་གཡོག་པོ་ཡོ་བྱད་ཆོམས།
མཐའ་མེད་ནད་དང་གཉེན་པ་སྟེ། ཀྱེ་མ་སྐྱེས་བུའི་ཡོངས་འཛིན་ཀོ། 73

སོ་གའི་ཚ་བ་མི་བཟང་དཔལ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་ཆོམ་འཕེལ་བ།
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡུན་ཅན་ཆོམས། སྲིད་པའི་ཡོངས་སུ་གཉེར་བ་འཕེལ། 74

वरपरिचयोदारा दाराः सतां गुणानां गुणाः
कुलमविकलं भव्या भूतिर्यशः शशिसन्निभम्।
स्थितिसमुचितं वृत्तं वित्तमनिमित्तमनापदम्
गुणवति नृपे सर्व्वं भवत्यपांशुलं प्रजाकुलम्॥ ६९॥

धर्म्मद्रुमस्य धनमूलसमुद्गतस्य
निर्द्दोषकामकुसुमप्रवरोज्ज्वलस्य।
लोकः सुखानि किल पुण्यफलानि भुङ्क्ते
हृतो न चेत् कुनृपतेर्विनिपातवातैः॥ ७०॥

कलिः कालः पतिर्वालस्तत्प्रतापश्चितानलः।
अकालविप्लवोत्ताल-खलवेताल-सङ्कुलः॥ ७१॥

प्रीतिर्विषण्णा खिन्ना धीः सुखश्रीर्गतयौवना।
अधुना विभवाभोगे भोगयोगे न मे रुचिः॥ ७२॥

धनं भूमिर्गृहं दाराः सुता भृत्याः परिच्छदाः।
अहो निरवधिः पुंसामाधिव्याधिपरिग्रहः॥ ७३॥

यथा यथा विवर्द्धन्ते ग्रीष्मोष्मविषमाः श्रियः।
तथा तथा ज्वलत्येव तृष्णातापः शरीरिणाम्॥ ७४॥

སྐྱེ་བ་ཀུན་དུ་ཉིར་བསྐྱབས་པས། ཧོར་ཀྱི་ཚོགས་པ་རབ་ཀྱོས་ཀྱང་།
ལན་ཚྭའི་མཆོ་ཡི་ཆུ་ཡིས་བཞིན། མི་ནམས་སྲིད་བྱལ་ཉིད་མ་ཡིན། 75

གང་ཞིག་ཧོར་ལྟས་ཚོག་མི་ཤེས། མེད་དོ་མེད་དོ་ཞེས་བཟློས་པ།
གལ་ཏེ་དེ་ཡིས་རབ་ཞི་ན། ཡང་སྲིད་དག་དུ་སྡུ་ཞིག་འགྱུར། 76

རྩོད་དང་འཐབ་མོ་རྣོངས་དང་ཆགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་འབྱང་བའི་ལྟས་ངན་ཧོར་ཀྱིས་ཅི།

ཀྱོད་པ་བཀྱོར་ལྷང་ཡང་དག་ཆགས་པས་ནད་སྐྱེད་འབྱལ་བར་འགྱུར་བའི་ལོངས་སྤྱོད་དག་གིས་ཅི།

ཡིར་ཉམས་གཡེག་ལ་མི་བདག་ཁེངས་པ་ཐོབ་པའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ཅི།

འདིར་ཞི་ཆགས་བྱལ་ཁོ་ན་འཇིག་དུས་འཇིགས་པར་ནད་མེད་ལོངས་སྤྱོད་དག་དུ་འོས་པ་ཡིན། 77

རང་གི་སྐྱེ་བོ་སྙིང་སྡུག་དྲི་མེད་སྣང་བའི་དུས་ཀེ་འདས་གྱུར་ཅིང་།
ལྷག་པར་མི་བསྙུན་སྡིག་པས་ངྱོས་པའི་རྣོངས་པ་ཡང་དག་འོངས་པ་ན།
ངལ་དུབ་ཡོངས་བཏང་སྐྱེ་བོ་མེད་པའི་ནགས་ཀྱི་གནས་ལ་ཡོངས་འདྲིས་པས།
ཡིད་ནི་རབ་ཞིའི་ཆུས་བགྱས་སྐྱེས་བུ་ནམས་ཀྱི་བའི་བའི་དབྱགས་འབྱིན་ཡིན། 78

དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་དེ་བསམས་ནས། མཆོག་དུ་འདོད་ཆགས་བྱལ་བར་གྱུར།
སྡུག་བསྔལ་རྣོངས་པའི་གཏི་སྐུག་དང་། བློ་ལྡན་ནོམས་ཀྱིས་ནོམ་འབྱིད་སྐད། 79

प्रवृद्धैरपि वित्तौघैराजन्मोपार्जितैर्नृणाम् ।
लवणाब्धेरिव जलैर्विवृष्णा नैव जायते ॥ ७५ ॥

नास्ति नास्तीत्यसन्तोषाद् य एव धनिनां जपः ।
पुनर्भवे भवेत् को वा स एव प्रशमो यदि ॥ ७६ ॥

किं वित्तैर्दुर्निमित्तैः कलिकलहमोहलोभानुवृत्तैः
किं भोगैर्विप्रयोगैर्व्यसनशतपतनाभ्याससंसक्तरोगैः ।
किं वा मिथ्याभिमानैर्नरपतिसदनप्राप्तसेवावमानैः
अस्मिन् वैराग्यमेव क्षयसमयभये भाग्यमारोग्ययोग्यम् ॥ ७७ ॥

अतिक्रान्ते काले स्वजनसुहृदालोकविमले
समापन्ने मोहप्रबलकालुष्यमलिने ।
सुखाश्वासः पुंसां प्रशमसलिलस्नातमनसां
परित्यक्तायासे विजनवनवासे परिचयः ॥ ७८ ॥

इति सञ्चिन्त्य स चिरं परं वैराग्यमाययौ ।
दुःखं मोहाय मूर्खाणां विवेकाय च धीमताम् ॥ ७९ ॥

སྒོང་ནོམས་ལ་དེས་ཀུན་བྱིན་ནས། བདེ་གཤེགས་གནས་སུ་རབ་ཏུ་སོང་།
གང་ཕྱིར་བདེན་བའི་བདེར་མངོན་ཕྱོགས། དཔལ་བྱི་ལྷུགས་སྒོག་གིས་མི་ཤྲུགས།
80

གང་ཚེ་ངང་བའི་གྱལ་པོ་ནི། རྗིང་བུ་གཅང་མ་དྲན་བ་ན།
དེ་ཚེ་ནོར་གྱི་བློ་གྲོས་མ། རོ་ལྡན་ལ་ཡང་དེ་མི་སྲིད། 81

ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་རྗེས་ཆགས་མེ་ནི་བཟོད་དཀའ་རྣོངས་བའི་དུ་བ་འབྱིམས་གྱུར་བ།
ཆོག་ཤེས་བདུད་རྩིའི་བྱུག་གྱིས་ཡིད་ལ་བསིལ་བ་ཉིད་ཀི་དལ་བུས་ཐོབ་གྱུར་ན།
བཀྲ་བས་མྱོས་ཤིང་རབ་བྱུག་ནོམ་པར་གཡོ་གྱུན་ཀ་ཆུང་གཡོ་བའི་མིག་འབྲོག་ཅན།
སྐད་ཅིག་འགྲོགས་པའི་དཔལ་མོ་འདི་དག་ཞི་ལྡན་རྟོས་ཀྱི་བགེ་ཀི་བྱེད་མ་ཡིན།
82

སྲིད་པའི་ལམ་གྱི་སྤྲུག་བསྔལ་ནོམ་ཉམས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ།
དྲི་མེད་ཉིད་ཀྱི་གནས་སུ་རབ་ཏུ་བྱང་བས་རབ་ཏུ་ཞུགས།
ཞི་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ནས་མཉམ་མེད་རབ་གསལ་ཞིང་།
མཚོན་བྷལ་ཐར་པར་འགོ་བའི་སྨད་དུ་ཐུབ་པར་དེ་གྱུར་ཏོ། 83

མེ་སྐྱེས་བྱང་ཆུབ་གྲུབ་པ་དེ། མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་ལྡན་པ་ཡི།
དགེ་སྦྱོང་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། སྔོན་གྱི་སྡོད་པའི་མཐའ་ནོམས་གསྒྲངས། 84

སྐྱེ་བའི་ཞིང་ངན་ལ་བཏབ་པའི། ས་བོན་ལྟ་བུའི་ལས་ནོམས་ཀྱིས།
འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེ་བོ་ནོམས། འཆོལ་བ་མེད་པར་སྒྲོད་པར་གྱུར། 85

स दत्त्वा सर्व्वमर्थिभ्यः प्रययौ सुगताश्रमम्।
श्रीस्पृङ्खलाकृष्टमतिः न हि सत्यसुखोन्मुखः ॥ ८० ॥

यदैव राजहंसेन स्मर्य्यते शुचि मानसम्।
तदैवास्मै वसुमती सरसीव न रोचते ॥ ८१ ॥

याते दुःसहमोहधूममलिने भोगानुरागानले
सन्तोषामृतनिर्झरेण मनसि प्राप्ते शनैः शीतताम्।
नैताः पानमदोत्तरङ्गविचलद्वाराङ्गनाभङ्गुर-
भ्रूभङ्गक्षणसङ्गमाः शमवतां कुर्व्वन्ति विघ्नं श्रियः ॥ ८२ ॥

सर्व्वज्ञशासनविजृष्टभवाध्वकष्टः
प्रव्रज्यया विमलमेव पदं प्रविष्टः।
संप्राप्य सर्व्वसमतामसमप्रकाशः
निर्लक्ष्यमोक्षगमनाय मुनिर्बभूव ॥ ८३ ॥

तां बोधिसिद्धिमालोक्य ज्योतिष्कस्य सविस्मयैः।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टः प्राग्वृत्तान्तमभाषत ॥ ८४ ॥

जन्मक्षेचशतोप्तानां बीजानामिव कर्म्मणाम्।
भुज्यते फलसम्पत्तिरविसम्वादिनी जनैः ॥ ८५ ॥

གྱེལ་པོ་གཅིག་དང་ལྡན་པ་ཡིས། གློང་ཁྲེར་གཅིག་ལྡན་དག་ཏུ་སྟོན།
ཁྱིམ་བདག་བསམ་པ་ཆེན་པོ་ནི། དཔལ་ལྡན་མ་བསྟམས་ཞེས་བྱ་བྱུང་། 86

དེ་ནས་སྟོན་པ་རྗོགས་སངས་རྒྱས། ནོར་གཟིགས་ཞེས་པ་གློང་ཁྲེར་དེར།
དེ་དག་ནོམས་ཀྱིས་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། ནམ་ཞིག་ལྷོང་སྤྱོད་ནི་རྒྱུ་ཞིང་གསེགས། 87

དེ་ཉི་དག་སྟོང་སྟོང་ཕྲག་དག། དུག་ཆུ་གཅིས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐོར་བར།
མ་བསྟམས་པ་ཡིས་དད་ནས་ཕྱིན། ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་མགྲོན་དུ་གཅེར། 88

དེ་ཡི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཟླ་གསུམ་རིམ་གྲོ་བཀྱེད་པ་ཉིད།
ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་གྱེལ་པོས་ཀྱང་། ཕྱག་འཚལ་བས་ནི་མགྲོན་དུ་གཅེར། 89

གློང་པ་ལ་འོས་མ་བསྟམས་པས། ས་སྐྱོང་ལ་འོས་ས་བདག་གིས།
དེ་དག་འགྲན་པས་རྗེས་བསྐྱབས་པའི། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟག་གཤེས་བྱས། 90

གླང་པོ་གྱེལ་མཚན་ཞོན་བྱ་གདུགས། ངོ་ཡབ་གྱེ་ཆེའི་དཔལ་འབྱོར་གྱིས།
གྱེལ་པོས་མཆོད་པ་དེ་མཐོང་ནས། མ་བསྟམས་བསམ་པ་འཁྲུགས་པར་གྱུར། 91

སྐྱིང་སྟོབས་དཀར་བར་གྱུར་པ་དེའི། གྱེལ་བ་མཆོད་ལ་སྟོང་གྲོགས་ཏེ།
ཐུགས་བདག་མཆོད་སྤྱིན་བགྱི་བ་ཡིས། ལྷ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ནོམས་ཀྱིས་བྱས། 92

དེ་ཡིས་ལྷ་ཡི་འབྱོར་པ་དེས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་མཆོད་གྱུར་པ།
གང་མདན་འཁོར་ལོ་རྒྱུར་བའི དཔལ། ངོ་ཚ་ཡིས་ནི་སྟོང་ཉིད་གྱུར། 93

राज्ञो बन्धुमतः पुर्य्यां बन्धुमत्यां महायशाः।
अभूदनङ्गनो नाम श्रीमान् गृहपतिः पुरा ॥ ८६ ॥

शास्ताथ सम्यक् सम्बुद्धो विपश्यी नाम तां पुरीम्।
जनचारिकया प्राप्तः कदाचित् सुकृतैः सताम् ॥ ८७ ॥

द्वाषष्टिभिः स भिक्षूणां सहस्रैः परिवारितः।
अङ्गयानङ्गनेनैत्य प्रणम्योपनिमन्त्रितः ॥ ८८ ॥

सर्व्वोपकरणैस्तेन चैमासं परिवारितः।
यथा तथैव राज्ञापि प्रणिपत्य निमन्त्रितः ॥ ८९ ॥

भोगैः स्पर्द्धानुबन्धेन स ताभ्यामधिवासितः।
अनङ्गनेन पौराहैर्भूपालार्हैश्च भूभुजा ॥ ९० ॥

गजध्वजमणिच्छत्रचामरोदारया श्रिया।
तं दृष्ट्वा पूजितं राज्ञा चिन्तार्त्तोऽभूदनङ्गनः ॥ ९१ ॥

तस्य सत्त्वावदातस्य पक्षपाती शतक्रतुः।
चकार दिव्यया लक्ष्म्या साहाय्यं जिनपूजने ॥ ९२ ॥

स तया दिव्यया भूत्या भगवन्तमपूजयत्।
यद्य चक्रवर्त्तिश्रीर्लज्जाभाजनतां ययौ ॥ ९३ ॥

ཉི་ཟླའི་འོད་ཟེར་ཉམས་བྱེད་རིག་ཅེན་ཆོས་ཀྱམས་དང་ས་སྲུང་འོད་ལྡན་གྲྭང་ཡོ་དང་།
དྲི་མེད་གོས་དང་སྒོས་འཕེང་ཁྲུས་དང་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་དག་
གིས།
བདེ་སོགས་གྱུས་བཏུད་རོལ་པས་གཡོ་ཞིང་དལ་བྱས་ངོ་ཡབ་དག་ཉི་རབ་བསྒྲོད་ཅིང་།
པར།
དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་མངོན་མཆོད་མཐོང་ནས་མི་ཡི་བདག་པོ་ངོ་ཚས་དམན་
པར་གྱུར། 94

དེ་ལྟར་སྡོམ་པ་ལ་གྱས་དགེ་བ་ཡོངས་སྨིན་འབྲས་བུ་རང་མང་དག།
གང་ཞིག་བསོད་ནམས་བྱ་ཆེན་མ་བསྟམས་པས་སྡོམ་ཡང་དག་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་།
དྲི་མེད་ཡིད་ལྡན་དེ་ཡིས་སྐད་ཅིག་སྨོན་ལམ་ཉིད་ལས་དེ་ཉིད་ཀི།
མཆོག་གི་ཉི་མ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་བྱི་གནས་མེ་སྐྱེས་འདིར་བྱུར་ཏོ། 95

འབྱོ་གསུམ་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། རབ་དུ་གསལ་མཛད་བཅོམ་ལྡན་འདས།
གྱེལ་བས་དགེ་སྦྱོང་ཆོམས་ལ་ནི། སྨོན་ལམ་གདམས་ངག་དེ་སྐད་གསུངས། 96

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣོགས་པ་
བརྟེན་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་མེ་སྐྱེས་ཀྱི་རྣོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཡལ་
འདབ་སྟེ་དགུ་པའོ།།

रत्नैर्न्यक्षतचन्द्रसूर्य्यभानराकं कीरणैरावणाभै-*
रम्लानाम्बरगन्धमाल्यशवलैः कल्पद्रुमाणां फलैः।
भक्तिप्रह्वशचीविलासचलनाहेलोच्छसच्चामरं
तेनाभ्यर्चितमाकलय्य सुगतं लज्जानतोऽभून्नृपः ॥ ९४ ॥

इति बहुतरं भक्त्या शास्तुः फलं तदनङ्गनः
शुभपरिणतेः पुण्योदारः पुरा समवाप्तवान्।
विमलमनसस्तस्यैवासौ क्षणप्रणिधानतः
पर इव रविर्ज्योतिष्कोऽभूत् स एव पदाश्रितः ॥ ९५ ॥

इत्याह विमलज्ञानप्रकाशितजगत्त्रयः।
प्रणिधानोपदेशाय भिक्षूणां भगवान् जिनः ॥ ९६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां ज्योतिष्कावदानं नाम नवमः पल्लवः ॥

---

* This line was lost. It was replaced by *H*dar Lochâva.

Lüders Ling.

Chapter X.

ཡལ་འདས་བཅུ་པ།

མཇོས་དགའ་བོའི་རྟོགས་བརྗོད།

གང་ཞིག་མཉེས་གཅིག་ཏུམས་པའི་ཚུལ་ཡིས་དགེ་བའི་སྒང་དུ་ནི།
སྲིད་པའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་བུ་ཕོམས་ཀྱིས་མཆོད་དུ་རྗེས་འཇོམ་དག།
འབད་པས་མཛད་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཕོམས་ལ་སྐྱིང་རྗེ་དང་།
རྗེས་སུ་བཟུང་བས་ཉེ་བར་གནས་པའི་ལེགས་ལྡན་སུ་ཞིགས་ལགས། 1

སེར་སྐྱའི་གཞི་ལ་ཆུ་ཁྲོ་ཐྲའི། ཀུན་དགའ་རར་བཞུགས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
བསྟུ་ཕྱིར་ཤ་ཀྱའི་གྱལ་པོའི་བུ། དགའ་བོ་སོང་བར་གྱུར་ཏེ་སྨོན། 2

ངེས་འབྱུང་གཉམ་དང་གྲོས་དགེས། གཉམ་མཐར་མདུན་ན་གནས་པ་ལ།
རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མཛེས་ཅིག་ཅེས། བཅོམ་ལྡན་དགྱེས་པས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། 3

དེ་ཡི་རྗེས་ལ་མངོན་དགའ་ནས། དགའ་བོས་དེ་ལ་ལན་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་བསོད་ནམས་འཕེལ་མོད་ཀྱང་། རབ་བྱུང་བདག་ཉིད་མངོན་མི་འདོད། 4

ཁྱོད་ཀྱི་ཉེ་གནས་སུ་གྱུར་ནས། ཡོ་བྱད་ཅི་ལྟར་བཞེད་ཀུན་གྱིས།
རེ་ཞིག་དགེ་སློང་དགེ་འདུན་ལ། གུས་པས་བདག་ཉིད་རིམ་གྲོ་བགྱིའོ། 5

दशमः पल्लवः ।

सुन्दरीनन्दावदानम् ।

ते केऽपि सत्त्वहितसन्निहितानुकम्पा
भव्या भवन्ति भुवने भवभीतिभाजाम् ।
वात्सल्यपेशलधियः कुशलाय पुंसाम्
कुर्व्वन्ति ये वरमनुग्रहमाग्रहेण ॥ १ ॥

न्यग्रोधारामनिरतं द्रष्टुं कपिलवास्तुनि ।
भगवन्तं ययौ नन्दः शाक्यराजसुतः पुरा ॥ २ ॥

नैष्क्रम्यदेशनामन्त्रकथान्ते स पुरस्थितम् ।
उवाच भगवान् प्रीत्या प्रव्रज्या गृह्यतामिति ॥ ३ ॥

प्रसाद्याभिनिवेद्यास्य तं नन्दः प्रत्यभाषत ।
भगवन् पुण्यलाभापि प्रव्रज्याभिमता न मे ॥ ४ ॥

सर्व्वोपस्थायको भूत्वा भिक्षुसङ्घं यथेप्सितैः ।
सर्व्वोपकरणैस्तावत् भैक्ष्यं परिचराम्यहम् ॥ ५ ॥

འདི་བཤེད་རིགཅེན་ཅོད་པགཀྱིས། དེ་ཡི་ཞབས་པད་ལ་རེགནས།
ཀུལ་བོའི་བྱ་ནི་བཙུན་མོ་ལ། ཚགས་པས་ངང་གི་བྱིར་དུ་སོང་། 6

དེ་ནི་མཤེས་མ་ཡིད་འོང་མ། དགའ་ཞིང་མཤེས་དང་ཡང་དགའ་ལྡན།
ཡུད་ཙམ་འབྲལ་བར་མི་བཟོད་པས། སྐྱེ་ཚལ་མཆོགདུ་རྣམ་པར་རོལ། 7

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ངང་བཞིགཀྱིས། ཡོན་ཏན་ལྡན་དགྱེས་བཅོམ་ལྡན་འདས།
དགེ་སློང་ཚོགས་དང་བཅས་པ་དག། དགའ་བོའི་ཁྱིམ་དུ་ངང་ཉིད་གཤེགས། 8

ཀུན་དགའི་བཞིན་ལྡན་དགའ་བོ་ཡིས། དེ་ཡི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་།
ཆེར་འོས་སྡུག་ལ་བཞུགས་དེ་ལ། མཆོད་པ་བྱས་ནས་རིམ་གྱི་བསྐྱེད། 9

གང་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་ངང་ཉིད་ཀྱིས། གཟིགས་པས་རྒྱ་བཟུང་བྱས་པ།
འདི་འདྲ་བསོད་ནམས་ཆུ་གླུ་རོམས། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་འབྲས། 10

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རོམས་དྲན་ནམ། ཐོས་པ་དང་ནི་མཐོང་གྱུར་པ།
འདི་དེ་དག་བའི་འཁྲི་ཤིང་གི། འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དག་གི་གྱུན། 11

ཁྲོད་ཀྱི་སྐང་བ་བྱམས་པ་ནི། ཆེན་པོར་གྱུར་པ་འདི་མཐོང་ནས།
སྐྱིང་གི་ཆུ་སྐྱེས་ཀྱིས་བའི་དཔལ། སུ་ཞིག་གིས་ནི་མི་བསྐྱེད་འགྱུར། 12

བདག་ཉིད་ཆེ་རོམས་མཐོང་བ་ནི། སྨྲིན་པ་བས་ཀྱང་ཤིན་དུ་དགའ།
བསོད་ནམས་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ཆེ། སྨྲིད་བཟང་བས་ཀྱང་བསྟགས་པར་འོས། 13

इत्युक्ता रत्नमुकुटैः स्पृष्टतत्पादपङ्कजः ।
राजपुत्रः स्वभवनं ययौ जायासमुत्सुकः ॥ ६ ॥

स सुन्दरीं समासाद्य दयितां रतिसुन्दरीम् ।
विजहार वरोद्यानं मुहूर्त्तविरहासहः ॥ ७ ॥

ततः कदाचिद् भगवान् प्रकृत्यैव गुणिप्रियः ।
स्वयं नन्दस्य भवनं भिक्षुसङ्घैः सहाययौ ॥ ८ ॥

सानन्दवदनः कृत्वा नन्दस्तत्पादवन्दनाम् ।
तं महार्हासनासीनं पूजयित्वा व्यजिज्ञपत् ॥ ९ ॥

केषां पुण्यप्ररोहाणां परिपाकोऽयमीदृशः ।
कृतोऽयं यद् भगवता दर्शनानुग्रहः स्वयम् ॥ १० ।

स्मरणं श्रवणं वापि दर्शनं वा महात्मनाम् ।
सेयं कुशलवल्लीनां महती फलसन्ततिः ॥ ११ ॥

अस्य मैत्रस्य महतस्तदालोकस्य दर्शनात् ।
हृदयस्य विकाशश्रीः कस्य नाम न जायते ॥ १२ ॥

दानादपि प्रियतरं पुण्यादपि महाफलम् ।
सदाचारादपि श्लाघ्यं महतां किल दर्शनम् ॥ १३ ॥

དེ་སྐད་བཙོན་དེའི་གྲས་པ་དང་། མཛའ་ཞིང་བྱམས་པ་ཉིད་དགའ་དང་།
སྟོན་དུ་མཆོད་ལ་མངོན་དགྱེས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་གཤེགས་པར་བརྟེན། 14

དགའ་བོ་དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་བ། རང་གི་གསེར་གྱི་སྟོད་དུ་ནི།
མཆོག་གི་ཉེར་སྤྱད་དང་བོ་དག། རང་གི་བསམ་པ་བཞིན་དུ་ཟློང་ས། 15

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་བཞིན་དུ། གྲུས་པས་བདག་པོ་བགྲོད་མཐོང་ནས།
འབྲལ་བ་མི་བཟོད་མངོས་མ་ཡིས། རྒྱང་མིག་གིས་ནི་ངེས་པར་བལྟས། 16

ཐུབ་མ་ནོམས་མདུན་མིག་གི་འགྲོས་ནི་དྲང་ཞིང་རབ་དུ་གཡོ་བ་དག།
ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱང་མིག་རབ་མངོས་ཆུང་ཟད་བྱེ་བས་མངོས་བའི་མཆོག།
བལྟ་བྱ་བལྟས་ནས་གང་ཞིག་རྣམ་ཅིག་དུ་བྱུང་དེ་ཕྱིར་ལྟག་པར་ནི།
འགྲོ་བར་མི་བྱ་མགོན་པོ་ཞེས་ནི་ཐུབ་པ་ཆོག་མེད་གསུངས་པ་བཞིན། 17

མཛའ་མོ་ཤུགས་རིང་ལྟན་པ་ལ། དགའ་བོ་བཞིན་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས།
བདག་ནི་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར། འོང་པ་འདི་ཉིད་ཅེས་རབ་སྨྲས། 18

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་རང་ཉིད་ཀྱི། གནས་སུ་བྱོན་ལ་ཐམ་སྤྱད་ནས།
རེ་ཞིག་རང་ཁྱིམ་མཆིའོ་ཞེས། འབྲལ་བ་བཟོད་པ་མེད་པས་སྨྲས། 19

དེ་ནས་ཁྱིར་བཞུགས་བཅོམ་ལྡན་ཀྱི། མདུན་དུ་རབ་ཏུ་བཏུད་དེ་ལ།
འཇིམ་དང་བཅས་གསུངས་ད་ལྟ་ཉིད། སྐུང་བར་འགྱོ་བ་འདི་ཅི་ཞེས། 20

इति तस्य ब्रुवाणस्य भक्तिप्रणयपेशलम्।
अभिनन्द्य पुरः पूजां भगवान् गन्तुमुद्ययौ ॥ १४ ॥

अनुबव्राज तं नन्दः स्वच्छे कनकभाजने।
वरोपचारमादाय मधुरं स्वमिवाशयम् ॥ १५ ॥

पश्चाद् व्रजन्तमालोक्य भक्त्या भगवतः पथि।
निरैक्षत कटाक्षेण सुन्दरी विरहासहा ॥ १६ ॥

गुरूणामग्रे सा सरलतरलालोचनगतिम्
विहायैव चासाञ्चितमुकुलिताक्षी प्रियतमा।
निरीक्ष्यालक्ष्यं यत् क्षणमवनताभूत्तदधिकम्
न गन्तव्यं नाथेत्यवददिव मौनादवचनम् ॥ १७ ॥

नन्दः प्रणयिणीं दृष्ट्वा सोच्छ्वासं चलिताननाम्।
अयमागत एवाहमचिरादित्यभाषत ॥ १८ ॥

ततः स्वमाश्रमं प्राप्तं भगवन्तं कृताञ्जलिः।
व्रजामि स्वगृहन्तावदित्याह विरहासहः ॥ १९ ॥

ततस्तमासनासीनः प्रणतं भगवान् पुरः।
उवाच सस्मितं केयं गमने सम्प्रति त्वरा ॥ २० ॥

ཡུལ་གྱི་རོ་ལ་གཅགས་པ་ཡི། ཀུན་རྫོངས་ཀྱིས་གཟིར་སེམས་ལྷན་ནོམས།
ཀྱེ་མ་ཁྱིམ་གྱི་བདེ་ཉིད་ལ། ཡིད་འབྱང་ལས་ཞི་ཕྱིར་ཕྱོགས་བློ། 21

ཚོ་ཡི་ཀུན་ནི་ཡོན་དུན་དེ། ཡོན་དུན་ཀུན་ནི་དབེན་པའོ།
འདི་ཡི་ཀུན་ནི་རབ་ཞི་སྟེ། ཞི་བའི་ཀུན་ནི་ཚགས་བྲལ་ལོ། 22

སྣོང་སྟུག་སེམས་ལ་བཀོད་པའི་བློན་པོ་དེ་དང་བཅོད་དཀའི་ཟུང་ངུའི་དུམ་བུ་སྟེ།
བློ་ལྷན་ནོམས་ཀྱིས་དེ་ཞི་ནོམ་པར་དཔྱད་ཚོ་ཚོ་ནི་འབྲས་བྲལ་ཉིད་དུ་བརྟེས།
གང་ཡིད་ཕྱུགས་བཞིན་ཚགས་བྲལ་དབེན་པ་ཡིས་སྟོང་མཚན་ཉིད་མེད་པ་རྟོས་
པ་གིས།
རྣད་ཅིག་འདི་དག་འོང་དང་འགྲོ་བ་ཡང་ནི་འཁོར་ལོའི་སྡུག་ཁྱད་གཡོ་བ་བཞིན། 23

སྣོང་སྟོབས་ལྷན་པའི་བསོད་ནམས་བློ་ལྷན་ཀྱིས་ཐོས་རིག་བྱེད་ལྷན་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་།
རྣལ་ལྷན་དག་གི་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷན་ནོམས་ཀྱི་བདེ་བ་འགྱུར་ཡང་རྟེད་ཀའི་མིན།
མཐའ་དག་དོངས་པའི་རྟེན་གྱུར་ཚོ་ཞི་ཤིན་དུ་ཆུང་བའི་ཆ་ཡང་རྟེད་དཀའ་སྟེ།
འབྲས་མེད་ཉིད་ཀྱིས་གང་གིས་ཟད་འགྱུར་སྡུ་ངན་འོས་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། 24

ཡུལ་བྱི་ཆུ་གཉིར་གཡོན་མའི་ཀློང་འཁྱིལ་འཇོ་སྐེག་ཆུ་ཤིས་གང་གྱེར་བ།
དེགས་པ་མི་བཟད་ཆུ་སྲིན་རབ་ལངས་མཚན་མ་འཁྲུགས་པ་རབ་བསྐྱེད་ཅིང་།
ལྷག་པར་འབྲལ་བའི་དོ་གོངོང་མེ་ཞི་རབ་འབར་དོག་དུ་གནས་པ་ལ།
སྐྱེས་བུ་ནོམས་ཞི་སྐྲོག་ལམ་ཚགས་བྲལ་དག་པོ་ཁོ་ན་བསྟོམས་པའི་སྟེགས། 25

विषयास्वादसौहार्द-सम्मोहार्द्रितचेतसाम्।
अहो गृहसुखेष्वेव निर्वेदविमुखा मतिः ॥ २१ ॥

गुणाभरणमेवायुर्विवेकाभरणो गुणः।
प्रशमाभरणश्चासौ वैराग्याभरणः शमः ॥ २२ ॥

तज्जाड्यं तदसह्यशल्यशलकं न्यस्तं सुहृच्चेतसि
प्राज्ञैस्तन्नणितं विचारसमयैर्वैफल्यमेवायुषः।
यद्वैराग्यविवेकशून्यमनसामेते पशूनां यथा
यान्त्यायान्ति च चक्रनेमिचलनैर्निर्लक्षणानां क्षणाः॥ २३ ॥

पुण्यं सत्त्ववतां श्रुतम्मतिमतां शीलञ्च विद्यावताम्
सर्व्वं भाग्यवतां सुखं शमवतां नैव क्वचित् दुर्लभम्।
दुष्प्रापस्तु समस्तवस्तुवसतेः स्वल्पांशकोऽप्यायुषः
तद्यस्य क्षयमेति निष्फलतया शोच्याय तस्मै नमः ॥ २४ ॥

वामावर्त्ते विषयजलधौ पूर्णलावण्यसारे
दर्पोत्सर्पद्विषममकराक्रोड्डवक्षोभमाणे।
नित्यासन्नप्रबलविरह-प्रज्वलद्वाड़वाग्नौ
पुंसां सेतुस्तरणशरणे तीव्रवैराग्यमेव ॥ २५ ॥

དེ་སྐད་རབ་བྱང་གཟུང་བར་མཛོད། གྱེལ་པོའི་སྡས་ནི་དབང་པོ་ཐུབ།
བྱད་མེད་བདེ་དང་དཔལ་འབྱོར་འདི། མྱང་དུ་ཡང་དག་འགྲོགས་པ་བཞིན། 26

དགེ་བ་ཉིད་སྐད་ཚངས་པ་ཡི། སྟོང་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་མཛོད།
འཁོར་བ་སྟེང་པོ་མེད་པའི་ཐྲིམ། གདོན་ངན་འདི་ནི་གཅང་བར་མཛོད། 27

བཅོམ་ལྡན་གསུང་ནི་སྟེང་རྣམས་ཡིས། བཀྱེད་པ་འདི་སྐད་གྱིས་བྱང་ནས།
དོན་གཉིས་མཆོད་འོས་ཀྱིས་གདམས་པའི། དགའ་བོས་དེ་ལ་ལན་གསོལ་པ། 28

དཀའ་རྙ་ཐོབ་ཉིད་བསྟེན་པ་ཉིད། བཅོམ་ལྡན་བདག་གི་རབ་བྱང་ཡིན།
དགེ་སྟོང་དག་འདུན་རིམ་གྱོང་ནི། འོས་པའི་ཐྲིམ་ལ་མཆོག་ཏུ་གྱུར། 29

དེ་སྐད་སྨས་ནས་བཅོམ་ལྡན་གསུང་། བསྐོམ་བྱའི་དབང་ཕྱུག་མིན་པ་དང་།
དགའ་མ་ལ་དགས་བྲང་པས་འདིའི། བསམ་པ་ཐོགས་ལ་ཕྱང་མོ་ཡུག། 30

ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅོམ་ལྡན་བྱིས། འདི་ལ་བརྟུལ་ཞུགས་ཉིད་བསྟན་མཛད།
ཕན་པར་བརྩོན་པའི་དམ་པ་ནོམས། མི་འོས་པ་ཉིད་མ་བསམ་མོ། 31.

དབང་པོ་མ་ཐུལ་དགའ་བ་ནི། གང་ཚོ་རབ་བྱང་མི་འདོད་པ།
དེ་ཚོ་དེ་ཡིས་ལྷས་ལ་དེ། བཅོམ་ལྡན་གསུང་གིས་རང་ཉིད་ཟློང་། 32

དེར་ནི་དེ་ཚོ་ངུར་སྨིག་གོས། མགོ་རྒྱམ་ལགས་ཁ་ལྟེང་བཟེད་ཅན།
སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་ནོམས་ཀྱིས། གསེར་གྱི་འོད་ཟེར་ལྔ་བྱང་མཛེས། 33

तस्मात् गृहाण प्रव्रज्यां राजपुत्र जितेन्द्रियः।
एताः स्त्रिय इव क्षिप्रं समागमसुखाः श्रियः॥ २६॥

क्रियतां कुशलायैव ब्रह्मचर्य्यपरिग्रहः।
त्यज्यतामेष निःसारगृहसंसारदुर्ग्रहः॥ २७॥

इति श्रुत्वा भगवतः करुणाभरणं वचः।
प्रत्यभाषत तं नन्दः पूर्व्वप्रणययन्त्रितः॥ २८॥

सदा भवदुपायैव प्रव्रज्या भगवन् मम।
भिक्षुसङ्घोपकारार्थं गृह एवादरः परम्॥ २९॥

इत्युक्ता भगवद्वाक्यमतिक्रान्तुमनीश्वरः।
क्षुभ्यमाणः प्रियाप्रेम्णा सोऽभूद्दोलाकुलाशयः॥ ३०॥

पुनः पुनश्चकारास्य भगवान् व्रतदेशनाम्।
उपकारोद्यताः सन्तश्चिन्तयन्ति न योग्यताम्॥ ३१॥

यदा नेच्छति नन्दस्तां प्रव्रज्यामजितेन्द्रियः।
तदास्य भगवद्वाक्यमपतद्वपुषि स्वयम्॥ ३२॥

नन्दः काषायावरणः पात्रपाणिः स तत्क्षणम्।
बभौ चामीकररुचिर्महापुरुषलक्षणैः॥ ३३॥

དགོན་པ་པ་དང་བསོད་སྙོམས་པར། བྱོལ་བའི་བཀའ་ཡིས་དེར་གྱུར་ཏོ།
ཁྱིམ་ལས་ཁྱིམ་ནི་མེད་ཉིད་དང་། ཕྱག་དང་ཁྲོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 34

དེ་ཀི་དབུ་བྱང་གྱུར་ཀྱང་། སྐྱིང་ལ་ཡང་དག་གཅགས་པ་ཡིས།
སྟོ་བསངས་དག་འ་མ་དོག་དུ་འཛིན། ཟླ་བའི་མཚན་མ་མཛེས་པ་བཞིན། 35

གང་ཡང་སེམས་ཀྱི་ཚགས་པ་དག། བཀྲས་ཀྱང་འདག་པ་མིན་པ་གང་།
ལམ་ནི་གང་ནས་ལམ་དུ་ཞུགས། ཤེལ་གྱི་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་སོ། 36

བྲལ་བས་སྐུ་བོད་གྱུར་པའི་འདི། ཆོས་གོས་དམར་པོ་ཡང་དག་ཚགས།
དེ་ཀི་ཐུན་འཚམས་སྦྱིན་དུམ་བྱིས། མཚན་པའི་ཟླ་བའི་དཔལ་འཕྲོག་གྱུར། 37

ནགས་ན་གྱུ་ཞིང་རོལ་བྱེད་ལ། རིད་ཆིང་འཇིན་པ་བརྗེད་པ་དེ།
ལུས་མེད་སྐྱེ་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱིས། མཛེས་མ་དག་ནི་བཟེད་མ་གྱུར། 38

རྡོ་བའི་གཞི་ལ་བསྟད་ནས་ནི། ཡོངས་རྫོགས་ཟླ་བའི་བཞིན་རས་ཀྱི།
བཞིན་ལ་བསམ་གཏན་གཅོ་མེད་ཀྱི། ཡུན་རིང་དག་དུ་དེ་དེ་བསམས། 39

ཀུ་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི། འབད་པས་ཟེས་བཟུང་འདི་དག་ཀྱང་།
ཚགས་པས་བྱིན་བརླབས་བདག་གི་སེམས། ཏེ་མ་དང་བྲལ་ཉིད་མི་འགྱུར། 40

འཁོར་བའི་སྡུག་ཚུལ་ཐོས་གྱུར་ཅང་། གྲོགས་མེད་བདུལ་ཞུགས་བསྟེན་མོད་ཀྱང་།
རི་དགས་གཞིས་ཀྱའི་མིག་ཅམ། བདག་གི་ཡིད་ལ་བཟེད་པ་མེད། 41

स शासनाज्जिनस्याभूदारण्यपिण्डपाचिकः।
आकाराद्नगर्य्यतां प्रयातः पांशुकूलिकः॥ ३४॥

प्रियामुवाह सततं श्यामां प्रव्रजितोऽपि सः।
शशाङ्क इव संव्यक्तां हृदये लाञ्छनच्छविम्॥ ३५॥

मनसः स्फटिकस्येव न विद्मः केन वर्त्मना।
रागः कोऽपि विशत्यन्तर्नापैति क्षालितोऽपि यः॥ ३६॥

विरहापाण्डुररुचिः संसक्तारुणचीवरः।
स संन्ध्याभ्रकलङ्कस्य जहार शशिनः श्रियम्॥ ३७॥

विचरन् विरहाक्षमः स विस्मृतधृतिर्वने।
जन्मविद्यामनङ्गस्य न विसस्मार सुन्दरीम्॥ ३८॥

सम्पूर्णचन्द्रवदनावंदनध्याननिश्चलः।
अचिन्तयच्चिरं तत्तदुपविश्य शिलातले॥ ३९॥

अहो भगवताप्येष कृतो यत्नादनुग्रहः।
नायाति मम वैमल्यं रागाधिष्ठितचेतसः॥ ४०॥

श्रुतं संसारचरितं निःसङ्गव्रतमास्थितम्।
तथापि मृगशावाक्षीं न विस्मरति मे मनः॥ ४१॥

ཀུ་ཁྱུད་དགའ་མ་གསོལ་ཚན་གྱིས། འབའ་ཞིག་པ་བཞིན་བདེན་པ་བཏང་།
ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིན་ངས། ཇོ་གྲི་བཏུལ་ཞུགས་འདི་ལ་བཏེག། 46

རེ་ཞིག་བཏུལ་ཞུགས་འདི་བཏང་ནས། མཇོས་མའི་གན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ།
གང་ཕྱིར་ཚགས་པའི་མེས་གདུངས་པའི། དཀའ་ཐུབ་གདུང་བ་བཟོད་པར་དཀའ། 47

སྟོག་ཚན་ཡུན་རིང་ནས་འོངས་པ། བདག་མཐོང་ཀྱལ་པོའི་བྱ་མོ་དེ།
གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཁྲོ་བ་ཡིས། ཅི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཡོངས་མི་ཤེས། 48

མཐའ་ལ་ཆགས་པའི་དུལ་གྱི་ཆ། གཉེར་ཅིང་དགའ་མེད་བཟོད་དགའ་བ།
ངེས་པར་བློག་པ་དགའ་བ་ཉིད། ཀུན་ཏུ་ཆོས་འགྱུར་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན། 49

གང་གི་དུས་ན་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། ནགས་འདི་བཏང་བར་མཐོང་ཐུབ་པ།
དེ་ཚེ་ཁོ་ན་བདག་ཏྱིམ་དུ། འགྲོ་བར་བྱ་ཞེས་འདི་ངེས་སོ། 50

དཀྱི་དགའ་བའི་དམིགས་རྟེན་དུ། རྟོ་ཡི་གླེགས་བྱ་འདི་ཉིད་ལ།
རི་ཡི་ཁམས་ནི་ཡིད་འོང་གི། ཟླ་བཞིན་མ་དེ་བདག་གིས་བྱིས། 51

ཡང་ན་གང་གིས་མཇོས་སྨྲག་ཕིགས། བདུད་རྩིའི་ཇུ་དུལ་ཟླ་བ་འདྲ།
མཇོས་མ་དེ་ཉི་ཙི་མོ་ཡི། ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་འགྱུར། 52

ཡིད་འབྲོག་རི་དགས་མིག་ཅི་བྱང་བ་གཡོ་བས་ཁྱེབ་པའི་ཇུ་དུལ་འཁྱིལ་བ་བཞིན།
འཇོ་སྐེས་ཆུ་གཏེར་འགྲམ་དུ་བྱ་རྒྱའི་ཚགས་ལྟར་མཆུ་ཀི་བིམ་པའི་འོད་རབ་གསལ།
གང་ཡང་ཁ་ཡི་འོད་དེ་སྐྱོན་མེད་བདུད་རྩིའི་ཟེར་གྱི་དོན་མཐུན་དག་གི་ལམ།
མཇོས་མ་ལུས་ཀི་ང་མཚར་སྐྱིང་པོ་རི་མོའི་ལམ་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲོ་བར་འགྱུར། 53

हा प्रिये त्यक्तसत्येन कितवेनेव केवलम् ।
श्रितं तच्चित्तचौरेण मिथ्याव्रतमिदं मया ॥ ४६ ॥

त्यक्त्वा व्रतमिदं तावद् गच्छामि दयितान्तिकम् ।
अनुरागाग्नितप्तानां तपस्तापो हि दुःसहः ॥ ४७ ॥

राजपुत्री चिरायातं नृशंसमवलोक्य मां ।
मन्युना नवलग्नेन न जाने किं करिष्यति ॥ ४८ ॥

न सर्व्वत्र विकाराय निकारः प्रेमदुःसहः ।
दुर्निवारो भवत्येव स्नेहक्षीनो रजःकणः ॥ ४९ ॥

यस्मिन् क्षणे भगवता पश्यामि रहितं वनम् ।
मया तदैव गन्तव्यं गृहमित्येष निश्चयः ॥ ५० ॥

अस्मिन्नेव शिलापट्टे रुचिरैर्गिरिधातुभिः ।
लिखामि तां शशिमुखीं सम्प्राप्यालम्बनं धृतेः ॥ ५१ ॥

अथवा कथमालेख्यविषयं याति सा प्रिया ।
सौन्दर्य्यविन्दवो यस्याः सुधाकुवलयेन्दवः ॥ ५२ ॥

दृष्टिर्मुग्धकुरङ्गसच्चलदलिव्याप्तोत्पलोद्वर्त्तिनी-
लावण्योदधिकूलविद्रुमवनं विम्बाधराग्रत्विषः ।
निर्द्दोषामृतरश्मिसार्थशरणिः सा कापि वक्त्रद्युतिः
सौन्दर्य्यं कथमेति चित्रपदवीमाश्चर्य्यसारं वपुः ॥ ५३ ॥

འདི་བསམས་ཏེ་ཡིས་རྟོག་ཞི་ལ། མཆི་མས་བཀྲས་ཤིང་འདུད་པ་ཡིས།
འཁྲུགས་པའི་སོང་མོས་ཇི་ལྟར་ཡང་། མཇོས་མ་དག་ནི་དལ་བྱས་བྱིས། 54

དེ་ཡིས་རྟོག་པས་གསལ་བྱས་པའི། གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པར།
སྟོན་དུ་བྱས་ནས་མཇོས་མ་ལ། མཆི་མས་འཇོངས་འཇོངས་སྐད་དུ་སྨྲས། 55

མིག་གཉིས་མ་ལུས་བདེ་བའི་ཚད་ཀྱིས་སྟོན་ཀའི་ཟླ་བའི་བཞིན་རས་ཆ།
མཇོས་མ་བདག་གིས་བྱིས་དེ་མིག་ཆུས་ཀྱིས་པས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་།
གཟུང་ཅན་མ་དང་བྲལ་ལ་སྟོས་མེད་བདུལ་ཞུགས་ལྡན་པ་བདག་ལ་ནི།
སྟེགས་ལས་ཅི་ཡང་གདུང་བ་རབ་བསྒྲིད་དམོན་པ་ཟུག་པ་མ་ཡིན་ནས། 56

ཀྱིས་པའི་ཆུ་སྐྱེས་ནགས་ཀྱི་འོད་འབྱུང་གཉའ་བའི་མི་གིས་རྗེས་ཆུ་པའི་ལུས།
དེ་ཡི་དུས་ན་ཉེ་བར་བྱུང་པའི་བར་ཚད་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཁྲོ་བ་ཡང་དག་ཐོང་།
ཀུ་ཡེ་མཇོས་མ་བདག་ལ་ཆོག་ལན་བྱིན་ཅིག་མི་སྣང་བར་ནི་ཅི་ལ་འདུག།
བདེན་པར་བདག་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་ཆགས་པའི་ཆོས་གོས་འདི་བཟོ་བདུལ་ཞུང་བདུལ་
བཞུད་སོ། 57

དེ་སྐད་སྨྲ་ཞིང་བྱ་མེད་དག། བྱིས་པ་རིང་ནས་མཐོང་བྱུང་ནས།
ཁྱོ་ལྷན་དག་སྟོང་ཆོམས་ཀྱིས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་སྨྲས། 58

བཅོམ་ལྡན་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་དུལ་ལ། མཉེས་གཤིན་འབའ་ཞིག་པ་ཉིད་ལས།
རབ་དུ་བྱང་བ་འདི་བྱིན་ཏེ། ཁྱི་ལ་མེ་དོག་འཕྱོང་བ་བཞིན། 59

इति सञ्चिन्त्य स शनैरालिलेख शिलातले।
सुन्दरीं मुखमुक्ताश्रु-स्नातकम्पाकुलाङ्गुलिः॥ ५४॥

स सङ्कल्पसमुत्तीर्णं प्रतिविम्बमिवाश्रिताम्।
कृत्वा पुरः प्रियतमामूचेऽदर्वाष्पगद्गदः॥ ५५॥

प्रियामालिख्याहं निखिलसुखदृष्टिं नयनयोः
न पश्याम्युद्बाष्पः क्षणमपि शरच्चन्द्रवदनाम्।
अयं नूनं तन्वीविरहनिरपेक्षव्रतवतः
स्फुरत्तापः शापः किमपि मम पापादुपनतः॥ ५६॥

फुल्लाम्भोजवनत्विषा 'स्पृहावशासक्ताश्रुतोयं वपु-
स्तत्कालोपगतान्तरायजनितः कोपः समुत्सृज्यताम्।
हंहो सुन्दरि देहि मे प्रतिवचः किं मौनमालम्बसे
सत्यं त्वन्मयरागचीवरमिदं चित्तव्रतं मे व्रतम्॥ ५७॥

इति ब्रुवाणं तं दृष्ट्वा दूरादालिखितञ्च तत्।
सास्रया भिक्षवोऽभ्येत्य भगवन्तं बभाषिरे॥ ५८॥

भगवन् दुर्विनीतस्य वात्सल्यादेव केवलम्।
पुनः कुसुममालेव प्रव्रज्येयं त्वयार्पिता॥ ५९॥

१ Orig. स्पृहादशासक्ताश्रुतायं वपुः।

མཛེས་མ་བྲིས་ནས་དགའ་བོ་ནི། རྟོ་བའི་གཞི་ལ་དལ་བུ་ཡིས།
དེ་བརྟེད་བཟློས་པ་ལ་ཚགས་ཤིང་། བསམ་གཏན་ལ་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར། 60

དེ་དག་ཐོས་ནས་བཅོམ་ལྡན་བྱིས། དགའ་མ་བྱལ་བའི་རྣོང་གྱུར་པའི།
དགའ་བོ་ནགས་ནས་བོས་ནས་ནི། འདི་དག་ཅི་ཞེས་རབ་དུ་བྱེས། 61

དེ་སྐྱས་བཅོམ་ལྡན་བདེན་པར་ནི། མཆོག་དུ་མཛེས་མ་ལ་ཚགས་བདག།
དགེ་སློང་ནོམས་ནི་འདོད་གྱུར་ཀྱང་། ནགས་ཚལ་འདི་ལ་ཆྱི་མི་དགའ། 62

དེ་སྐད་དགའ་བོའི་ཆོག་ཐོས་ནས། ཞལ་གྱི་རླུ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས།
འོད་ཚགས་ཆུ་སྐྱེས་འཇུམ་པ་བཞིན། བཅོམ་ལྡན་གྱི་ལ་བས་དེ་ལ་གསུངས། 63

ཀུན་དུ་ཚགས་ལས་མི་རིགས་ཆྱི། དམ་པ་ཆྱོད་ཀྱི་རིགས་མ་ཡིན།
དགེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་ནོམས་ཀྱིས། སེམས་ནི་བགེགས་ནོམས་ཀྱིས་མི་ཁྲགས། 64

ལོངས་སྤྱོད་ཙྭ་ཡི་གཟེགས་མ་དང་མཚུངས་བཏང་ལ་མངོན་སྤྱོར་རེབ་བའི་ནི་གང་།
སྐད་ཅིག་བདེ་བའི་ཚ་ཡི་རོ་མྱོང་ཆོགས་དང་འགྲོ་པ་སྣང་འོས་འདི་ནི་གང་།
ཚགས་བས་ལོང་བ་རྣོས་ནི་གང་དུ་འཕལ་ལ་ལྷུང་བྱེད་བཟོད་དགའ་གྱུར་པ་ཡི།
བསྒལ་དགའ་བདུད་ཀྱི་ལམ་འདི་རིགས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དགེ་བ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། 65

དེ་སྐད་དེ་ལ་ཚགས་བྱལ་དག། ཡུན་རིང་བསྟན་པར་མཛད་ནས་ནི།
འདུག་བྱ་ཞེས་བརྗོད་བཅོམ་ལྡན་རང་། རང་གི་བྱ་བའི་སྣང་དུ་གཤེགས། 66

आलिख्य सुन्दरीमुखं नन्दः स्वैरं शिलातले ।
तत्प्रलापजपासक्तो ध्यानालम्बनतां गतः ॥ ९० ॥

एतदाकर्ण्य भगवान् नन्दमाह्वाय्य काननात् ।
किमेतदिति पप्रच्छ प्रियाविरहमोहितम् ॥ ९१ ॥

सोऽब्रवीद् भगवन् सत्यं कान्तासक्तस्य मे परम् ।
भिक्षूणां सम्मतेऽप्यस्मिन् वने न रमते मतिः ॥ ९२ ॥

इति नन्दवचः श्रुत्वा तमूचे भगवान् जिनः ।
मीलयन्नेव वक्त्रेन्दुकान्त्या रागसरोरुहम् ॥ ९३ ॥

साधो तावन्न युक्ता ते संरागानुगता मतिः[1] ।
विघ्नैर्नाक्षिप्यते चेतः कल्याणाभिनिवेशिनाम् ॥ ९४ ॥

क्वायं योगस्तनुतृणतुलात्यक्तभोगाभियोगः
क्वायं निन्द्यः क्षणसुखलवास्वादसम्बाद एषः ।
ज्ञात्वैवायं हरति कुशलं दुस्तरो मारमार्गः
प्रेमान्धानां भवति सहसा दुःसहो योक्त्रजातः ॥ ९५ ॥

इत्यस्य भगवान् कृत्वा चिरं वैराग्यदेशनाम् ।
संस्थातव्यमिहेत्युक्त्वा स्वकृत्याय स्वयं ययौ ॥ ९६ ॥

१ Orig. साधो भवनयुक्ते संरागादनुचितामतिः ।

མཛོས་མ་ལྷ་ལ་ཆགས་པ་ཡི། དགའ་ལྡན་དགའ་བོའི་གནས་སྐབས་དེར།
འགྲོ་བར་འོས་པར་བསམས་ནས་ནི། རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཆས་པར་གྱུར། 67

གཏུག་ལགས་ཁང་ནི་མང་པོ་ཡི། སྐོ་རྣམས་བཅད་པས་ཡུན་རིང་ན།
བློང་ཁྱེར་མིའོན་ཕྱོགས་ལས་དགའ་ནི། ཇི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ཐོབ་ནས་འགྲོ། 68

དེ་ནས་ཆགས་ལས་འགྲོ་བཙོན་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས།
མཁྱེན་ནས་མངོན་ཕྱོགས་བཀའ་སྩལ་པ། དགའ་བོ་མགྲོགས་པར་གང་དུ་འགྲོ། 69

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་དེ་ཞིག་ནི། ནགས་ནི་བདག་ལ་དགའ་བ་མེད།
སེམས་ནི་ངལ་བསོས་མིན་ནམས་ཀྱིས། བྱ་བ་གང་ཡང་དག་པ་མིན། 70

དཔལ་ནི་ངོ་ཡབ་བཞད་ལྡན་དེ་དང་ནོར་བུའི་རང་བཞིན་དགའ་བའི་བ་གམ་
འཕྲོང་ལྡན་དེ།
ཞ་སྡའི་འབྲི་ཤིང་རྟུང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱོད་སྐྱེད་ཚལ་གསར་པའི་ས་གཞི་
མཛོས་པ་དེ་དང་ནི།
མེ་དོག་མདའ་ཅན་གཞུ་ཡི་འབྲི་ཤིང་གཟུགས་བཟང་ལྷོ་བ་ཕྱ་བའི་མཛོས་
མ་དེ་དག་ལ།
སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་བག་ཚགས་བཞིན་དུ་བདག་གི་ཡིད་ནི་ཚགས་ལས་རྣམ་
པར་མི་གྱོལ་ལོ། 71

ཡིད་ནི་ཚགས་བཅས་ཁོ་ན་ཡིས། ཚངས་པར་སྐྱེད་པ་བདག་གིས་སྐྱེད།
བདུལ་ཞུགས་འཆིང་བའི་གཟེབ་དག་གིས།མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་བསྟམས་པ་བཞིན། 72

तमेवावसरं नन्दः सञ्चिन्त्य गमनोचितम्।
प्रतस्थे स्वगृहं हृष्टः सुन्दरीदर्शनोत्सुकः ॥ ६७ ॥

व्रजन् द्वारि पिधानार्गैर्विहारैर्बहुभिश्चिरात्।
नगराभिमुखं मार्गं स कथञ्चिद्वाप्तवान् ॥ ६८ ॥

अथ विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तं रागाद् गन्तुमुद्यतम्।
उवाचाभ्येत्य भगवान् नन्द तूर्णं क्व गम्यते ॥ ६९ ॥

स जगाद वने तावत् भगवन् नास्ति मे रतिः।
न ह्यविश्रान्तचित्तानां क्रिया काचित् प्रसीदति ॥ ७० ॥

सा श्रीश्चामरहासिनी मणिमयी सा रम्यहर्म्यावली
सा वालानिललोलचारुलतिका कान्ता नवोद्यानभूः।
सा तन्वी कुसुमेषुकार्म्मुकलताक्षामोदरी सुन्दरी
नो जन्मान्तरवासना इव मनः सक्तं विमुञ्चन्ति मे ॥ ७१ ॥

सरागेणैव मनसा ब्रह्मचर्य्यं चराम्यहम्।
व्रतपञ्जरबन्धेन विहङ्ग इव यन्त्रितः ॥ ७२ ॥

གོས་ནི་ཚོགས་བྱིས་དམར་བ་ཡིས། འདོད་ཆགས་བྱལ་བ་ཉིད་མི་འགྱུར།
རབ་བྱང་བཏང་ནས་བདག་འགྲོའོ། བདག་གི་དམྱལ་བ་ཟད་གྱུར་ཅིག། 73

དེ་སྐད་ལན་གཅིག་མིན་སྟེ་ཞིང་། རང་གནས་འགྲོ་བར་བརྩོན་དེ་ལ།
ལྷོག་ཅིང་རྟེས་བཟུང་ཏེ་གྲོས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་གྱེལ་བས་བཀའ་སྩལ་པ། 74

ཤེས་ལྡན་སྐྱེ་བོ་ཉིད་སྟེན་ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོར་མི་འགྱུར་བཞིན།
དགའ་བ་ཐོས་པས་ནོམ་པར་གྱུར། སྐད་ཅིང་བསྙད་པ་མ་ཕྱེད་ཅིག། 75

ནོམ་པར་རིགས་སྐྱོན་བཤིག་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པ་མཐས་ནོམས་ཏེ།
སྙིང་པོ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལ། ཆགས་པས་བྱ་མིན་ལ་མི་འཇུག། 76

མཆོག་ཏུ་སྐད་པའི་ཁང་པར་ནི། ངན་པའི་ལས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཆགས།
གྱི་ཆེན་འདོད་ཆགས་འཇོམ་པ་ཁྱོད། ངོ་ཚ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཅི། 77

སྐྱེ་གནས་ལས་སྐྱེས་སྐྱེ་གནས་ཆགས། ནུ་མ་འཐུངས་པ་ནུ་མ་ཉིད།
ཀྱེ་མ་ངོ་ཚ་མི་བྱེད་པ། སྐྱེ་བ་ཉིད་ལ་བརྟག་པར་འགྱུར། 78

དཀའ་དུ་དམ་པའི་སྐྱེ་བོ་སྣང་ཤས། མ་ཡི་སྐྱོམ་ལ་ཆགས་གྱུར་པ།
སེམས་ནི་ཀུན་རྫོངས་ཀྱིས་བཅོམ་པའི། ཕུགས་ནོམས་ཉིད་ལ་མཁྱོང་བ་ཡིན། 79

བྱད་མེད་སྐྱེས་པའི་ང་ཡི་འདི། ཁྱོད་ཀྱིས་དགའ་དང་བྲལ་ནས་ཁྱོང་།
སྙིད་པའི་ཁྲང་བྱང་ལྟག་འགྲོ་ནོམས། ལོངས་སྤྱོད་དང་བཅས་འཇིག་པ་ཁྱོང་། 80

त्यक्त्वा व्रजामि प्रव्रज्यामस्तु मे नरकोऽक्षयः ।
न वीतरागतामेति मञ्जिष्ठारक्तमंशुकम्[1] ॥ ७३ ॥

इति ब्रुवाणमसकृत् स्वपदं गन्तुमुद्यतम् ।
निषार्य्यानुग्रहधिया तमूचे भगवान् जिनः ॥ ७४ ॥

मा कृथा विप्लवं नन्द निन्दितं हि श्रुताश्रुतम् ।
विद्वज्जनोपदिष्टेन[2] यथायाति पृथक्जनः ॥ ७५ ॥

विवेकव्यस्तदोषाणां विदुषां शीलशालिनाम् ।
निःसारसुखलाभेन नाकार्य्ये धीः प्रवर्त्तते ॥ ७६ ॥

गाढरागगृहीतस्य जुगुप्सायतने परम् ।
जघन्यकर्म्मण्यासक्तिः किं लज्जाजनने न ते ॥ ७७ ॥

योनिजयोनिसंसक्ताः स्तनपस्तनमर्हिनः ।
अहो बत न लज्जन्ते जन्मन्येव लयं गताः ॥ ७८ ॥

सदा मज्जनवर्ज्जिता जननीजघनासक्तिः ।
सम्मोहाहतचित्तानां पशूनामेव दृश्यते ॥ ७९ ॥

रामारमणमानोऽयं विरम्य त्यज्यतां त्वया ।
भोगैः सह भुजङ्गानां दृष्टो भवविलेशयः ॥ ८० ॥

43 १ Orig. अंशुकः । २ Orig. तुष्टेन ।

སྒོམ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དག། སྡུ་ཡི་ཡིད་འབྱང་སྐྱེད་མི་བསྐྱེད།
གང་གི་མཐུག་ཏུ་ཁྱི་ནོམས་ཀྱང་། འེས་པར་ཁ་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་འགྱུར། 81

ཁྱིམ་གྱི་གྱུ་ལས་ནོམ་གྱོལ་ཁྱོད། དེ་ཉིད་དུ་མངོན་གྱུག་པ་ཅི།
གང་ཕྱིར་རི་དགས་ཐར་གྱུར་པ། སྨར་ཡང་གྱར་ནི་འཐུག་པ་མིན། 82

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་གསུངས་པའི། བཀའ་ཡིས་ངེས་པར་གདམས་པ་ཡི།
དགའ་བོ་མཛེས་མ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། སྨར་ཡང་གནས་སུ་རབ་ཏུ་ཞུགས། 83

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དགའ་བོ་ལ། གནས་ཁང་ཕུག་དང་བསྐོས་ནས་ནི།
ཐོངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྩོན་པའི། བཅོམ་ལྡན་སྨར་ཡང་རབ་ཏུ་གཤེགས། 84

དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་གནས་ཁང་དག། སྤྱོད་ལ་རབ་ཞུགས་དགའ་བོ་ཡིས།
བསམས་པ་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་བཞིན། ས་ལས་དུལ་ནོམས་ཡོངས་མ་སོང་། 85

ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཚུ་དག་ནི། ལེན་དུ་སོང་བར་གྱུར་པ་དེའི།
ཡང་ཡང་བཀང་ཞིང་རབ་བླངས་ཚེ། བྱམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 86

བགེགས་ནི་དེ་ཡིས་ཡིད་དག་ནི། ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་ནས་འགྲོ་བའི་སྨད།
མཛེས་མ་བཟླ་བར་འདོད་པ་འདི། དགའ་བོས་བཏང་ནས་རབ་ཏུ་སོང་། 87

དེ་ནས་ར་བ་བཏེག་པ་ཡིས། འགྲོ་བ་དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི།
ལྷ་ཡི་སྐུན་གྱིས་མཁྱེན་གྱུར་ནས། འཕགས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་བཀའ་སྩལ་པ། 88

जघन्या जनयत्येव न कस्य विरतिं रतिः।
यस्यां भवति पर्य्यन्तेष्वपि नैव[1] पराङ्मुखः॥ ८१॥

गृहजालविमुक्तस्त्वं किन्तचैवाभिधावसि।
न हि निर्गत्य सारङ्गः पुनर्विशति वागुराम्॥ ८२॥

इति वाक्याद् भगवतः शासनेन नियन्त्रितः।
चिन्तयन् सुन्दरीं नन्दः प्रविवेशाश्रमं पुनः॥ ८३॥

ततः कदाचिदादिश्य नन्दमाश्रममार्ज्जने।
आसनानुग्रहव्यग्रः प्रययौ भगवान् पुनः॥ ८४॥

तच्छाश्वनात् प्रवृत्तस्य नन्दस्याश्रमशोधने।
नो भूतलादपययौ रजो राग इवाशयात्॥ ८५॥

तस्याहर्त्तुं गतस्याथ सलिलं पारभागिकम्।
मुहुः पूर्णोसमुत्क्षिप्तः शून्य एवाभवद्घटः॥ ८६॥

तेन विघ्नेन गमने सुतरां खिन्नमानसः।
त्यक्त्वा तु प्रययौ नन्दः सुन्दरीदर्शनोत्सुकः॥ ८७॥

अथ विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तं यान्तं दिव्यचक्षुषा।
बभाषे सहसाभ्येत्य स्तम्भमानमनोरथः॥ ८८॥

---

१ Orig. नाम।

ཀུ་མ་མཛེའི་བའི་སྟེམ་གྱི་དྲི། སྟོང་དུ་སྦྱང་བས་ཚུལ་བྱིད་ཅིང་།
ཁྱོད་ཀྱི་ཚགས་པ་མཚན་མེའི་ཁོད། མར་མེ་བཞིན་དུ་ཞི་མི་འགྱུར། 89

གཡོན་མ་མཆོག་དུ་མངོན་འདོད་པས། རི་ཡང་ཁྱོད་སྐྱིང་ལ་ཚགས་འདི།
དཀྱུང་ཡང་ཅི་མིའི་འབྲལ་དུ། གང་ཞིག་རམ་གྱིས་ཆོག་བཞིན་ནོ། 90

ཚགས་པ་རབ་ཏུ་བཙོམས་པའི་ཚེ། དེ་དུས་འཇིགས་ཤིང་ལོང་བར་བྱེད།
ཡན་ལག་གཅོད་བགྱིད་རྣབ་ཞུགས་ཆོ། སྐད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་། 91

ཡུལ་གྱི་ཉམས་མྱོང་དང་འབྲེགས་པ། སྟེགས་པའི་བྱེགས་ལྟའི་དབང་པོ་ཡིས།
སྟུག་བསྔལ་བཟོད་དཀའ་འབྱིལ་བ་ཡིས། དམྱལ་བར་མི་རོམས་འཕེན་པར་བྱེད། 92

བྱེགས་ན་རེག་པའི་ཚ་ཡིས་ཀྱང་། ལྷག་པར་རབ་ཏུ་སྐོ་བར་བྱེད།
ཉ་དང་རོ་ནི་རྟག་པ་ཡིས། དྲི་ང་རབ་ཏུ་ལྷང་བ་བཞིན། 93

དགེ་བའི་བྱེགས་ཀྱིས་རེག་གྱུར་པ། རོམ་པ་ཀུན་ཏུ་དགེ་བ་འཛིན།
དགེ་བའི་དྲི་བཟང་གིས་ཁྱབ་བཞིན། གང་ཞིག་རི་ནི་ཆེན་པོར་བྱེད། 94

འདི་བཙོད་དེ་ལ་བཙོམ་ལྡན་གྱིས། དམ་པ་དམ་པ་མཉན་པའི་ལམ།
མངོན་དུ་རེག་པས་དྲི་བསྟན་ནས། བྱེགས་ནི་དེ་དག་བསྟན་པ་མཛད། 95

དེ་ནས་དགའ་བོ་བཙོམ་ལྡན་གྱིས། ཁྱེད་ནས་རི་ཡི་དབང་པོ་ནི།
སྟོས་ངད་ལྡང་བའི་རི་དགས་ཀྱི། ཪཻམའི་རྒྱང་ཡབ་གཡོབ་པར་གཤེགས། 96

पात्रयोगेन तप्तस्य श्यामरक्तरुचेः परम् ।
अहो स्नेहकलङ्कस्ते दीपस्येव न शाम्यति ॥ ८९ ॥

अलं वामाभिलाषेण नीलीराग इवैष ते ।
संसक्तः कोऽपि हृदये यन्नाद्यापि विरज्यसे ॥ ९० ॥

अन्धीकरोति प्रारम्भे रतिस्तत्कालकातरम् ।
आलिङ्गति जुगुप्सेव दृत्ते मुखाङ्गसङ्गमे[1] ॥ ९१ ॥

विषयास्वादसङ्गेन पापमिचैरिवेन्द्रियैः ।
दुःसहव्यसनावर्त्ते पात्यते नरके नरः ॥ ९२ ॥

अधिवासयति स्पर्शलेशेनापि कुसङ्गमः ।
प्रक्लिन्नमत्स्यक्लेदात् पूतिगन्ध इवोज्झतः ॥ ९३ ॥

कल्याणमित्रसम्पर्कः सर्व्वथा कुशलावहः ।
शुभामोद इव व्याप्तो यः करोति महार्हताम् ॥ ९४ ॥

इत्युक्ते तस्य भगवान् साक्षात् सदसतोः पथि ।
घ्राणस्पर्शेन सन्दर्श्य चक्रे तत्सङ्गदेशनाम् ॥ ९५ ॥

अथ नन्दं समादाय भगवान् गन्धमादने ।
ययौ विरिञ्चिचमरीबालव्यजनवीजितः ॥ ९६ ॥

---

१ Orig. प्रवृत्ते मुखाङ्गसङ्गमे ।

དེར་ནི་ནགས་མེས་ཆོག་གྱུར་ཅིང་། མི་སྡུག་ཤིན་དུ་དིད་པའི་ལུས།
སྣ་མོ་ཉར་མ་དེ་ལ་ནི། བསྟན་ནས་བྱོལ་བས་བཀའ་སྩལ་པ། 97

དགའ་བོ་འདི་ནི་མཐོང་ངམ་ཅི། དམན་པས་ཤིན་དུ་སྨད་པའི་ཡིད།
འདི་ལའང་སྐུ་ཞིག་འོས་པ་ཡི། དགའ་མར་མཐོང་ནས་སྲེད་པ་ཡིན། 98

ལེགས་དང་མི་ལེགས་ཡོད་ཉིད་མིན། དགའ་བ་ཉིད་དུ་ཆགས་པས་བླ།
འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྐྱེ་བོ་གང་། གང་གི་དགའ་དེ་དེ་ཡིས་དགའ། 99

འདི་དང་མཇོས་མ་དེ་ཡི་ནི། མཇོས་པའི་བར་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད།
དགའ་བོ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣྱང་དག། རབ་ཏུ་ཕོང་ལ་བདེན་པར་སྨྲོས། 100

བདག་གིས་དོན་དུ་མ་གཉེར་སྨད། མཇོས་པའི་ཁྱད་ཉིད་རིག་པ་མེད།
དོན་དུ་གཉེར་ན་དགའ་བར་འགྱུར། དགའ་བ་ཉིད་ན་མཇོས་པ་ཉིད། 101

འདི་དང་དེ་ལ་ཁྱད་པར་དག། ངས་ནི་ཆུང་ཟད་མ་མཐོང་སྟེ།
ཀ་པཁས་རྒས་པའི་འཁྱལ་འཁོར་ལ། དགའ་བར་དམ་ཆོག་བྱས་ཙམ་ཉིད། 102

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་དྲི་བ། ཤིན་དུ་རིགས་མིན་དྲིས་གྱུར་ཅིང་།
གང་ཡང་བླ་མས་གདམས་གྱུར་པའི། དགའ་བོས་དེ་ལ་ལན་གསོལ་པ། 103

བཅོམ་ལྡན་དེ་སྐད་ཅེ་ལ་གསུངས། གང་འདི་སྐྱ་ངན་ལ་ཅོ་འདྲི།
ཀུན་གྱི་བླ་མ་གཅོ་བོར་ནི། གྱུར་པ་སྐུ་ཡིས་རྣམ་པར་དུལ། 104

तच्च दावानलक्लुष्टामनिष्टक्लिष्टविग्रहाम्।
काणां मर्कटिकामस्मै दर्शयित्वावदज्जिनः ॥ ९७ ॥

इमां पश्यसि किं नन्द माद्यनिन्द्यतराकृतिम्।
कस्मैचिदुचिता चेयं रोचते प्रियदर्शना ॥ ९८ ॥

सत्ता सदसतोर्नास्ति रागः पश्यति रम्यताम्।
स तस्य ललितो लोके यो यस्य दयितो जनः ॥ ९९ ॥

पक्षपातं समुत्सृज्य सत्यं नन्द त्वयोच्यताम्।
अस्यास्तस्याश्च सुन्दर्य्या लावण्यस्य किमन्तरम् ॥ १०० ॥

अनर्थित्वाद्वयं नैव सौन्दर्य्यान्तरवेदिनः।
अर्थिप्रियत्वमायाति प्रार्थितं[1] तच्च चारुताम् ॥ १०१ ॥

पश्याम्यहं विशेषन्तु तस्या नास्याश्च कञ्चन।
रम्यत्वं मांसचर्म्मास्थियन्त्रे समयमाचकम् ॥ १०२ ॥

इति पृष्टो भगवता नन्दस्तं प्रत्यभाषत।
अत्यन्तानुचितः प्रश्नः कोऽपि गौरवयन्त्रितः[2] ॥ १०३ ॥

किमेतद् भगवान् वक्ति केयं शोके विडम्बना।
क्वापि वा विश्वगुरवो विनेयाः प्रभविष्णवः ॥ १०४ ॥

---

१ Orig. omits प्रार्थितं। २ Orig. कौरव०।

མཛེས་མ་ཡི་ནི་དགའ་བ་དེ། མཆོག་གི་ཚ་ལ་མཛེས་པ་སྟེ།
འགྲོ་ལས་གྱུར་བའི་དྲན་བ་ཡང་། གང་མཐོང་དགའ་མ་མི་དྲན་ཞེ། 105

དེ་ཡི་མཛེས་པས་ཀུ་སུད་ཚལ། དགའ་བཞིན་ཟླ་བའི་འོད་ཀྱིས་མིན།
གྲགས་པའི་ལམ་འགྲོ་བླུན་པོ་ཡིས། ཡོན་དྲན་ཐུབ་པར་ཡོངས་མི་ཤེས། 106

དེ་ཡིས་མེ་དོག་ཆོག་ཤེམས་བཞིན་གྱི་དྲི་བཟང་ཞོར་ལ་ནི།
བཀྲིས་པར་མཐོང་ནས་རབ་དུ་གྱིས་པའི་སྡུ་ཚོགས་དག་ལ་བཅིངས།
འཛེ་སྐེག་འགྲོས་དང་མིག་གིས་མཛེས་པ་དག་ལ་བཀྲིས་གྱུར་པའི།
ངང་པ་རི་དགས་འཇིགས་བཞིན་ནགས་ཉིད་དུ་ནི་བྲོས་སམ་སྟམ། 107

རི་དགས་མིན་ཚན་དའི་མིད་མ་དེ་ཡོངས་འདྲིས་བདོག་པ་མི་ཉུང་ཞིང་།
ཆོས་མང་ཆོས་པར་རྟོག་པས་ཀུང་ནི་དྲི་བཟ་ནུས་པ་ཉིད་མ་ཡིན།
གང་གི་བཞིན་མཛེས་དག་དང་སྲང་ལ་གཞལ་ཆེ་ཡང་པ་ཉིད་ཀྱི་ན།
གྱུ་སྐར་བདག་པོ་དེ་ནི་མཁའ་ལ་ལྷག་པར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ནམ། 108

བསོད་ནམས་ཀྱིས་འཕོབ་ཡིད་འོང་སྨིན་མའི་འབྲི་ཤིང་གཡོ་ལྡན་སྐེག་ཆིང་རོལ།
དེ་ཡི་བཞིན་ནི་ཡིད་འཕྲོག་དགའ་དང་ལྡན་དེ་གལ་ཏེ་མི་འཕོབ་ན།
རབ་བྱང་འདིས་བདག་ལེགས་བྱས་ལྷག་པར་ཅི་ཞེག་བགྱིད་འགྱུར་འདི་ཡི་སྨད།
བདུལ་ཞུགས་ཡོ་བྱད་ཁྱེར་དུ་གྱུར་པ་འདི་དག་ཅི་སྨད་བདག་འཁྲུར་ལགས། 109

रतिः साधिकसुन्दर्य्याः परभागेण रज्यते।
यां दृष्ट्वा जगतां जेता न रतिं स्मरति स्मरः॥ १०५॥

ज्योत्स्नयेव न तत्कान्त्या मोदते कुमुदाकरः।
गुणान्तरं न जानाति प्रसिद्धिशरणो जनः॥ १०६॥

बद्धन्तया वदनसौरभसारहार-[1]
मालोक्य पुष्पनिचयं पृथुकेशपाशे।
मन्ये विलासगतिलोचनकान्तिचौरैः
भीत्येव हंसहरिणैर्वनमेव यातम्॥ १०७॥

अनल्पैः संकल्पैर्बहुविधविकल्पैरनुपमा
न सा सारङ्गाक्षी लिखितुमपि शक्या परिचितैः।
तुलारोहे यस्या वदनपरभागे लघुतरः
स नूनं ताराणां गगनमधिरूढः परिवृढः॥ १०८॥

पुण्यप्रच्छं ललितललितभ्रूलतालास्यलीला-
रम्यं तस्या यदि न वदनं नन्दनं लभ्यते तत्।
प्रव्रज्येयं सुकृतमधिकं किङ्करी किङ्करी मे[2]
कस्मादेतं व्रतपरिकरं भारभूतं वहामि॥ १०९॥

44 १ Orig. omits हार०। २ Orig. किङ्करीकिङ्करीष्यतो मे।

དེ་སྐད་དགའ་བའི་ཚོགས་ཐོབ་ནས། ཚགས་པ་རབ་དུ་གྱོས་པ་དེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་མཐུས་བླངས་ནས། ལྷ་ཡི་གནས་སུ་ཕྱིན་པར་གྱུར། 110

བཀྲ་བྱིན་དགའ་ཚལ་དེ་ནུ་ཞི། བདུད་རྩི་བསྡུས་ལས་རབ་འབྱུང་པའི།
ལྷ་ཡི་བུ་མོ་མཛེས་པ་དག། དེ་ལ་རབ་ཏུ་བསྟེན་པར་གྱུར། 111

ཀོང་པ་པད་ཚལ་ལས་འབྱུང་པ། མཛེས་པའི་གྱུད་ཀི་དམར་པོ་ཡིས།
ཆུ་གཏེར་ངོགས་ཀྱི་བྱ་རུ་ཡིས། ནགས་ཀྱི་རྔེས་སུ་འཁྱིད་པ་བཞིན། 112

ཡོངས་འདུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཡིས། ཡལ་འདབ་ཆགས་པ་ལྟར་གྱུར་པ།
རོལ་ཞིང་སྐྱེག་པའི་གྲོགས་པོ་ཡིས། ལག་པས་ཆུ་སྐྱེས་དག་ལས་བྱོལ། 113

མཛེས་ཤིང་ཡིད་འཕྲོ་རོལ་པ་དང་། འདོད་པ་ཀུན་ཏུ་དགའ་བའི་གྲོགས།
ཆུ་སྐྱེས་བདེ་བླག་ཉིད་ཏུ་ཞི། འཇུག་ཅིང་ཐབ་དང་། 114

ཀྱི་ཀྱ་སྦ་རའི་མིག་དག་དང་། ཀུན་མཁྱེན་གཤོ་བས་ནག་མོ་ནི།
བཅེག་ས་བའི་རི་མོས་རེག་པ་ཡིས། བདུད་རྩིའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་བ་བཞིན། 115

མཛེས་སྡུག་ལང་ཚོ་ཇོགས་གྱུར་པ། དེ་དག་མཐོང་ནས་འཕྲལ་ཉིད་དུ།
ཀུན་དགའི་བཞིན་ལྡན་དགའ་བོ་ནི། རྟུལ་གྱིས་བཀུས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 116

པདྨའི་བཞིན་རས་དང་ནི་ཤུ་དྲལ་གྱོས་པའི་མིག།
ཀུན་དའི་འཇུམ་དང་མེ་ཏོག་ཚོམ་བུའི་ནུ་གྱོས་ཅན།
དེ་དག་རྣམས་ལ་དགའ་བོའི་སྐྱིང་ནི་ཅིག་ཅར་དུ།
ཕྱོགས་ལྷུང་བྱང་བ་རོལ་ཅིང་གཡོ་བ་དང་མཚུངས་ཕོབ། 117

इति नन्दवचः श्रुत्वा भगवान् रागनिर्भरम्।
उपक्षिप्य प्रभावेण तं निनाय सुरालयम्॥ ११०॥

अदर्शयच्च तत्रास्य लीलोद्याने शतक्रतोः।
सुधामन्थसमुद्भूताः कान्तास्त्रिदशयोषितः॥ १११॥

अरुणैः कान्तिसन्तानैः पादपद्मवनोदितैः।
अनुयाता इवाम्भोधिकूलविद्रुमकाननैः॥ ११२॥

विशाललास्यसचिवैः पाणिभिर्विजिताम्बुजैः।
संसक्तैः सहजस्येव पारिजातस्य पल्लवैः॥ ११३॥

कान्तिमाधुर्य्यललितैर्मदनानन्दबान्धवैः।
हेलानिमीलिताम्भोजवदनैश्चन्द्रसुन्दरैः॥ ११४॥

सम्मोहनैर्जीवनैश्च कृष्णसारैर्विलोकनैः।
कालकूटच्छदस्पृष्टैरमृतोघैरिवावृताः॥ ११५॥

पूर्णयौवनलावण्याः सहसैव विलोक्य ताः।
नन्दः सानन्दवदनः स्वेदस्नात इवाभवत्॥ ११६॥

पद्माननासु विपुलोत्पललोचनासु
कुन्दस्मितासु निविड़स्तवकस्तनीषु।
नन्दस्य तासु हृदयं युगपत् निपत्य
दोलाविलासतरलालितुलामवाप॥ ११७॥

དེ་ལ་ཡིད་སོང་དགའ་བོ་ལ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས།
དགའ་བོ་འདི་དག་མཐོང་བ་དང་། ཚགས་བས་ཁྱོད་ཚོ་དགའ་འམ་ཅི། 118

འདི་ནོམས་དག་དང་མཇོས་དེའི། མཇོས་སྐྱག་ཁྱད་པར་ཇི་སྙེད་ཅིག།
གཞན་གྱི་ཚ་ལས་རབ་གྱུར་པ། གསལ་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པར་བྱ། 119

གལ་ཏེ་ལྷ་མོ་ནོམས་ཀྱི་གཟུགས། མཇོས་མའི་གཟུགས་པས་ལྷག་པ་ན།
དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་ཉིད། དུས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པར་བྱས། 120

རེ་ཞིག་རབ་ཏུ་དང་བའི་ཚུལ། ཡིད་ནི་ཚགས་བྲལ་ཁོ་ན་ཡིས།
ཚངས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཅིག་དེ་ནས་ངས། ལྷ་མོའི་ཚོགས་ནི་ཁྱོད་ལ་བྱིན། 121

དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་གསུང་གི་ནི། ངེས་པ་སྐྱེས་བའི་དགའ་བོ་ཡིས།
དེ་བཞིན་ཞེས་བཇོད་བདུལ་ཞུགས་སེམས། མཐོ་རིས་བྱ་མོའི་བསམ་པས་བྱས། 122

དེ་དང་འགྲོགས་འདོད་གྱུར་པས་དེས། རང་གི་ཆུང་མ་ལ་གུས་དམན།
ཡོན་དུན་རྩོང་མཚྭངས་དགའ་བ་ཡིས། མཇའ་བ་བདེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན། 123

སྐྱེས་བུའི་གོམས་སྐྱེས་མཇའ་བ་ནི། གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་དམན་པ་ཡིས།
ཀུ་མ་གནས་ནི་བཇོད་གྱུར་ནས། འཕྲལ་ལ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད། 124

སྐད་ཅིག་ལང་ཚོ་དགའ་བོ་ཡིས། མཇའ་བ་གཅུགས་པ་ཉམས་པ་ཡིས།
བདེན་པ་མ་ཡིན་དེག་མིན་ཏེ། ལུས་ཅན་ནོམས་ཀྱི་བདེ་བ་བཞིན། 125

ततः प्रोवाच भगवान् नन्दं तद्गतमानसम्।
आसां[1] सन्दर्शने नन्द प्रीत्या ते रमते मतिः॥ ११८॥

आसां तस्याश्च सुन्दर्य्या लावण्ये कियदन्तरम्।
उत्कर्षः परभागेण स्फुटमेवाभिभाव्यते॥ ११९॥

निरस्तसुन्दरीरूपं रूपमप्सरसां यदि।
तदेता एव कालेन करिष्यामि त्वदाश्रयाः॥ १२०॥

अरोगेणैव मनसा ब्रह्मचर्य्यं प्रसन्नधीः।
चर तावत्ततस्तेऽहं[2] दास्याम्यप्सरसां गणम्॥ १२१॥

एवं भगवतो वाक्यान्नन्दः सञ्जातनिश्चयः।
तथेत्युक्त्वा व्रते चेतश्चक्रे स्वर्गाङ्गनाशया॥ १२२॥

मन्दादरः स्वदारेषु सोऽभूत् तत्सङ्गमेच्छया।
गुणपण्यतुलारूढैर्नास्ति स्नेहस्य सत्यता॥ १२३॥

अहो विस्मृतसंवासप्रवासपरिशोषिता।
पुंसामाभ्यासिकी प्रीतिः सहसान्यत्र धावति॥ १२४॥

क्षणयौवनरम्याणि प्रेमाणि प्रणयव्ययैः।
न सत्यानि न नित्यानि न सुखानि[3] शरीरिणाम्॥ १२५॥

१ Orig. अस्याः। २ Orig. स्नेहं। ३ Orig. न सभानि।

དེ་ནས་དགའ་བོ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། ཤཱཀ་ཅིག་གིས་ནི་རང་གཤེས་ཁྱེད།
ངེས་པ་དེ་ཡིས་ཚངས་སྤྱོད་ནི། དུལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བདུལ་ཞུགས་སྤྱད། 126

མཛེས་མའི་མཛེས་སྤྲུགཕྱོགས་པ། གཞན་གྱི་ཟློ་དེས་བཟེད་པར་གྱུར།
ཤཱཀ་ཅིག་རབ་ཉམས་དགའ་བ་ནི། ཡོན་ཏན་ལའང་དམན་པར་གྱུར། 127

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དགའ་བོ་ནི། གྱུ་བས་རབ་འཇིགས་དམྱལ་བའི་ཚོགས།
འཇིགས་རུང་ཟངས་ཆེན་འཇོམ་པ་ཡང་། འགའ་ཞིག་དག་ཏུ་མཐོང་བར་གྱུར། 128

དེ་མཐོང་ཉིད་ལ་སྤྲུགབསྟལ་ཞིང་། འདར་བར་གྱུར་པས་འདི་ཅི་ཞེས།
དེ་ཡིས་དེ་ནས་ཚོགས་པ་ཡི། འཇིགས་རུང་དམྱལ་སྤུང་ནོམས་ལ་དྲིས། 129

དེ་ལ་དེས་སྨྲས་ཚ་བའི་ས། ཟངས་ཆེན་གྱི་ནི་རྫོགས་པ་འདི།
ཤིན་ཏུ་ཆགས་ལྡན་གྱིས་བོའི་བྱ། དགའ་བོ་ལ་ནི་བྱས་པ་ཡིན། 130

ཆགས་བྱམ་ཉིད་ནི་ད་དུང་ཡང་། བདུལ་ཞུགས་ལེགས་པ་དེ་མི་སྡེག
མཐོ་རིས་བྱད་མེད་འགྲོགས་བསམ་པས། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད། 131

བཀོམ་ཆགས་ལེགས་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཅན། ཆགས་སྡང་སྤྲིགས་མ་ཅན་ནོམས་ཀྱི།
རྟག་ཏུ་ཚ་བའི་ཟངས་ཆེན་ནི། འདི་དག་འཇིག་པ་མེད་པརི་གནས། 132

དེ་ལྟར་དགའ་བོས་ཡང་དག་ཐོས། སྤྲུ་ལོང་གོས་ལྟར་གྱུས་གྱུར་ཅིང་།
དེར་ནི་རྗེས་སུ་གཏུང་བ་ཡིས། ལུས་པོ་དུམ་བུར་གྱུར་བཞིན་སེམས། 133

ततो भगवता नन्दः क्षणान्नीतः स्वमाश्रमम्।
तन्निश्चयात् ब्रह्मचर्य्यं चचार नियतव्रतः॥ १२६॥

स विसस्मार सुन्दर्य्याः कान्तिसम्पद्मन्यधीः।
क्षणप्रमुषिता प्रीतिः मलं याति गुणेष्वपि॥ १२७॥

ततः कदाचिद्विचरन् नन्दः क्वापि व्यलोकयत्।
करालनरकासक्तां धीमान् कुम्भीभृतां भुवम्॥ १२८॥

तां विलोक्यैव साकम्पः किमेतदिति दुःखितः।
स पप्रच्छ तदासक्तान् घोरनरककारणम्॥ १२९॥

ते तमूचुरियं भूमिस्तप्तकुम्भीशताचिता।
कल्पिता राजपुत्रस्य नन्दस्यानन्दरागिणः॥ १३०॥

मिथ्याव्रतः स नाद्यापि भजते वीतरागताम्।
ब्रह्मचर्य्यं चरत्येव स्वर्गस्त्रीसङ्गमाशया॥ १३१॥

मिथ्याव्रतानां लुब्धानां रागद्वेषकषायिणाम्।
एतासु नित्यतप्तासु कुम्भीष्वेवाक्षयः क्षयः॥ १३२॥

इति नन्दः समाकर्ण्य जातरोमाञ्चकञ्चुकः।
तच्च च्युतामिव तनूं पश्चात्तापादमन्यत॥ १३३॥

གཤས་སུ་མངོན་སོང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས། བག་ཆགས་ཞེན་པ་བཏང་བྱས་ནས།
ཟླ་མེད་ཚངས་པར་སྦྱོང་པ་ནི། ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་དུལ་བར་གྱུར། 134

ནང་དུ་ཐེ་ཚོམ་རྣམ་གྲོལ་ཅིང་། སྤྱག་པོའི་རྣོངས་པ་ཟད་ལས་དེའི།
ཡིད་ནི་རབ་དང་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། སྟོན་ཀའི་ཟླུང་གི་ཆུ་བཞིན་ནོ། 135

འདོད་པ་མེད་ཅིང་རབ་ཞི་ཐོབ། མཆོག་དུ་ངེས་པར་དེར་ཞུགས་པ།
དགེ་པའི་བློ་ཡི་བཅོམ་ལྡན་ལ། ཡང་དག་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་སྨྲས། 136

བཅོམ་ལྡན་བདག་ལ་བྱ་བ་ནི། ལྷ་མོས་ཡོད་མིན་མཐོས་མས་མིན།
གནོད་པ་དང་བཅས་ཡུལ་གྱི་དབལ། འདི་དག་མཐུག་ནི་མཐོས་དང་བླལ། 137

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དངོས་ནམས་ཀྱི། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་འདི་བསྒོམས་པ།
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྨིན་པ་དང་། བླལ་བའི་སྨྱོད་ཚུལ་རབ་གསལ་བྱུར། 138

དེ་སྐད་སྨྲས་པའི་དགའ་བོ་དག། རིམ་གྱིས་དག་བཅོམ་གཤས་ཐོབ་པ།
ཡོངས་སུ་ཟུངས་འདས་པ་དག། འགྲས་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོངས། 139

དགེ་བའི་ཚོ་བ་གང་དག་གི། འབྲས་བུ་དཀའ་བོས་ཐོབ་གྱུར་ཅེས།
དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་ཕྱོགས་དྲིས། གྲོལ་བས་དེ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། 140

སྐྱེ་བ་གཉིས་བསྒྲུབས་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ལེགས་བྱས་གོམས་པར་བྱས་གྱུར་པ།
དགའ་བོས་དྲག་བའི་ཚོ་བ་ཡི། འབྲས་བུ་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ། 141

समभ्येत्य त्यक्तरागसंवासवासनः स्वयम् ।
बभूवानुत्तरब्रह्मचर्य्यपर्य्याप्तसंयमः ॥ १३४ ॥

घनमोहक्षयात्तस्य विमुक्ते संशये ततः ।
मनः प्रसादमापेदे शरदीवोदधेः पयः ॥ १३५ ॥

निष्कामः प्रशमं प्राप्तः परां निष्ठामुपागतः ।
शुद्धधीः स समभ्येत्य भगवन्तमभाषत ॥ १३६ ॥

नाप्सरोभिर्न सुन्दर्य्या भगवन् कृत्यमस्ति मे ।
एताः पर्य्यन्तविच्छायाः सपाता[1] विषयश्रियः ॥ १३७ ॥

यथा यथेयम्भावानां भाव्यते निःस्वभावता ।
तथा तथा प्रसीदन्ति निरावरणदृत्तयः ॥ १३८ ॥

इति नन्दस्य वदतः प्राप्तस्यार्त्तपदं शनैः ।
भगवान् निर्व्वाणशुद्धामस्य सिद्धिममन्यत ॥ १३९ ॥

केषां कुशलमूलानां नन्देनासादितं फलम् ।
इति भिक्षुभिरभ्येत्य पृष्टस्तानवदज्जिनः ॥ १४० ॥

जन्मान्तरार्ज्जितैः पुण्यैः सुकृताभ्यासकारिणा ।
प्राप्ताः कुशलमूलानां नन्देन फलसम्पदः ॥ १४१ ॥

१ Orig. सापथा ।

དྲི་མེད་ཡངས་པའི་རིགས་སྡུ་སྐྱེས་ཤིང་དྲན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུའི་ཡུས།
དཔལ་འབྱོར་སྐྱེ་བོ་བདེ་བའི་གྲོགས་མོ་སྦྱོང་ཚུལ་དམ་པ་དོག་དུ་དགའ།
སེམས་ནི་རབ་དུ་ཞི་བའི་ཆུས་བཀྲུས་ངང་བཞིན་ཡུགས་ཀྱི་འགྲོས་ལྷན་འདི།
སྐྱེས་བུ་ཆོམས་ཀྱི་དགེ་བའི་མེ་ཏོག་དགུ་གི་འབྲས་བུ་ཆེར་འབྱུངས་ཡིན། 142

ཞ་ཅུ་ཀླ་ལྷན་གྱོང་ཁྱེར་དུ། སྟོན་ཆོས་བདག་ཞ་ཅུ་ཀླས།
དགྱབ་ཆོམ་ཡང་དག་རྟོགས་སངས་གྱོས།ཚོམ་བར་གཟིགས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ནི། 143

ནོར་བྱའི་ངང་བཞིན་བྱེད་པ་ལ། བྱམས་ལྷན་ཞེས་པ་བྱམ་ཟའི་བུ།
བསོད་ནམས་ཆེན་པོའི་བགོ་སྐལ་བྱིས། སྐལ་ལྷན་བྱེད་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར། 144

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དགེ་སློང་གི། དགེ་འདུན་བསྡོམ་སྦྱིན་ཁྱེས་བྱས།
དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྨོན་ལམ་གྱིས། ཁྱིམ་བདག་གི་ནི་རིགས་སུ་སྐྱེས། 145

བསོད་ནམས་ངང་ཚུལ་དེ་ནི་སྟོན། རང་སངས་གྱོས་ཀྱིས་ཀྱི་ཉེ་གནས་བྱུང།
མཛེས་ལྷན་འཕྲེང་བས་མངོན་བཀྱོན་པའི། རབ་འབར་མཆོད་རྟེན་དགུ་ཀྱང་བྱས། 146

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྨོན་ལམ་གྱིས། དེ་ནི་ལེགས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ།
ཀ་ཤིའི་བདག་པོ་ཀྱི་ཀའི་བུ། གསལ་བའི་མཚན་གྱིས་མཚན་པར་བྱུང། 147

དགྱབ་ཆོམ་ཡང་དག་རྟོགས་སངས་གྱོས། འོད་སྲུང་ཆུ་ངན་འདས་པའི་མཐར།
མཆོད་རྟེན་རིན་ཅེན་བདུན་རང་བཞིན། ཀ་ཤིའི་སྐ་ཡི་བདག་པོའི་བྱས། 148

विपुलविमलवंशे जन्म स्मरप्रतिमा तनुः
सुखजनसखी लक्ष्मी वृत्तिः प्रिया सततं सताम्।
प्रशमसलिलस्नातं चेतः स्वभावगतिर्गतिः
कुशलकुसुमस्येयं पुंसां विशालफलोन्नतिः ॥ १४२ ॥

स्तूपे विपश्यिनः सम्यक्सम्बुद्धस्यादरः पुरा।
नगर्यामरुणावत्यामरुणेन महीभुजा ॥ १४३ ॥

क्रियमाणो मणिमये मैत्रो नाम द्विजन्मजः।
महतः पुण्यभोगस्य भागी कारकतां ययौ ॥ १४४ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन जातो गृहपतेः कुले।
स एव भिक्षुसङ्घस्य जन्तुकास्थानसञ्चरत् ॥ १४५ ॥

स पुण्यशीलः प्रत्येकबुद्धोपस्थायकः पुरा।
स्तूपञ्चक्रे शोभनस्तं मालाभिवरणोज्ज्वलम् ॥ १४६ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन ककेः काशीपतेः सुतः।
सोऽभवद्द्युतिमान् नाम दिव्यलक्षणलक्षितः ॥ १४७ ॥

काश्यपस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्यान्तनिर्वृत्तौ।
सप्तरत्नमये स्तूपे कृते काशीमहीभुजा ॥ १४८ ॥

དེ་ཡི་བྱ་ནི་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱིས། འོད་གསལ་གསེར་གྱི་གདུགས་དག་བཙུགས།
དགའ་བོ་དེ་ཡི་རྟོག་ལས་གྱིས། ང་ལྟ་ཤ་ཀྱའི་རིགས་སུ་སྐྱེས། 149

དེ་ལྟར་སྟོན་སྐྱེའི་རིམ་པས་ཐོབ་པ་ལེགས་བྱས་ཀྱིས་བསྟང་བའི།
གང་ཡང་ཡང་རས་པའི་བསོད་ནམས་ཁོ་ནས་དྲི་མེད་རིགས་དང་ནི།
ཡིད་འོང་གཟུགས་དང་ལོངས་སྤྱོད་མཆོག་དང་ཞི་བ་ཡོངས་འདྲིས་མཐར།
དམ་པའི་གནས་སུ་ལེགས་པར་འགྲོ་བ་དག་ཀྱང་དགའ་བོས་ཐོབ། 150

དགའ་བོ་དགེ་བར་མཛད་པ་ལ། དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས།
དགེ་སློང་གི་ནི་དགེ་འདུན་ལ། ལེགས་བྱས་དེ་དེ་བསྟན་པར་མཛད། 151

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྣོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་མཛོས་དགའ་བོའི་རྣོགས་པ་བརྗོད་པའི་
ཡུལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་པའོ།།

तत्क्षनुर्द्युतिमान् हैमच्छत्रमारोप्य भास्वरम् ।
जातस्तत्प्रणिधानेन नन्दः शाक्यकुलेऽधुना ॥ १४९ ॥

इति सुकृतसमुत्थैः पूर्वजन्मक्रमातैः
किमपि विपुलपुण्यैरेव नन्दः प्रपेदे ।
कुलममलमुदारं रूपमग्र्यञ्च भोगं
शमपरिचितमन्ते सत्पदं[1] सौगतञ्च ॥ १५० ॥

कथयित्वेति भगवान् नन्दकल्याणकारणम् ।
चकार भिक्षुसङ्घस्य तां तां सुकृतदेशनाम् ॥ १५१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां सुन्दरीनन्दावदानं नाम दशमः पल्लवः ॥

---

१ Orig. सत्पदसौगतम् ।

Chapter XI.

འཕགས་སྐྱེས་བྱའི།

རྟོགས་བརྗོད་ནི།

གོང་ན་མེད་པའི་གནས་སུ་དེ་མེད་ཀྱི། དེ་མ་དང་བྲལ་དགེ་བའི་སྐས་ལ་འཇོག་ས།
ཆོ་གྲོས་དེ་མ་ཅན་ནི་དམྱལ་བའི་ཁྲང་། འཇིགས་རྩང་ཆུན་པ་འཕེགས་པ་དག་ཏུ་ལྷུང་། 1

ཤཀྱ་རྣམས་ཀྱི་གོང་ཁྱེར་སྟོན། སེར་སྐྱའི་གཞི་ནི་རབ་གྲོས་པར།
ཤཀྱའི་གཙོ་བོ་ཆེན་པོ་ཡིས། འབང་གི་བུ་མོ་བཞིག་བཟང་མ། 2

བསྟན་བཅོས་དག་ལ་ངལ་བ་བྱས། སྐྱུ་ཚོལ་ཀུན་ལ་མཁས་དང་ལྡན།
ཡོན་དན་རིགས་ལྡན་འཕྲེང་ཅན་མ། ཞེས་པ་འདོད་པའི་འཕྲེང་བ་བཞིན། 3

སྐྱེད་ཚལ་མཆོག་ན་རྗེ་བོ་ཡི། ཆོག་གིས་མེ་ཏོག་འཐུ་བཙོན་པ།
དེ་ཡི་མདུན་དུ་བདེ་གཤེགས་ནི། འཚག་ཅིང་ཡང་དག་འོང་བ་མཐོང་། 4

དེ་མཐོང་ཉིད་ན་དེ་ཡི་ཡིད། རབ་དུ་དང་བ་དག་དང་གྱུར།
སྟོན་ཀའི་དུས་ནི་དེ་མེད་ཀྱིས། ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བ་བཞིར། 5

དེ་མཐོང་ལས་བསྐྱབས་དག་བ་དག། གནས་པར་བྱས་པ་དེས་བསམས་པ།
བདག་གི་བསོད་སྙོམས་ལེགས་བྱས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྡན་ལེན་པར་འགྱུར་ནཞེས། 6

एकादशः पल्लवः ।

विरूढकावदानम् ।

आरोहति पदमुन्नतममलमतिर्विमलकुशलसोपानैः ।
नरककुहरेषु निपतति मलिनमतिर्घोरतिमिरेषु ॥ १ ॥

शाक्यानां नगरे पूर्व्वं स्फीते कपिलवास्तुनि ।
महतः शाक्यमुख्यस्य सुमुखी दासकन्यका ॥ २ ॥

शास्त्रे कृतश्रमा सर्व्वकलाकौशलशालिनी ।
मालिका नाम कामस्य मालिकेव गुणोचिता ॥ ३ ॥

प्रभोर्गिरा वरोद्याने कुसुमावचयोद्यता ।
भ्रमन्तन्तं समायान्तं ददर्श सुगतं पुरः ॥ ४ ॥

तस्यान्तेऽस्यास्तमालोक्य[1] प्रसन्नमभवन्मनः ।
शरत्काल इव स्वच्छः प्रसादयति मानसम् ॥ ५ ॥

साचिन्तयत्तदा लोकप्रीत्या दृढीकृतास्पदा ।
सुकृतैः पिण्डपातं मे गृह्णीयाद्भगवानपि ॥ ६ ॥

---

१ Orig. तस्यन्ते मालोक्यत० ।

སྙིང་རྗེ་ཀུན་པའི་ཀུན་མཆེག་གྱིས། དེ་ཡི་བརྩོག་པ་ཀུན་མཆེག་ནས།
ཟློང་བཟེད་བསྟན་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། བཟང་མོ་བྱིན་ཞེས་དེ་ལ་གསུངས། 7

རེ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། དེ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཕྱལ་ནས་ནི།
འབང་མོའི་སྐུག་བསྔལ་བྱོག་པའི་སྣད། སྨོན་ལམ་དག་ནི་བྱས་པར་གྱུར། 8

དེ་ནས་དེ་ཡི་ཐ་ཡི་ཁྲོགས། གཉིས་སྐྱེས་ནས་ཞིག་འདོད་བ་ཡིས།
མཚན་མ་ལྡན་པའི་ཐྲོགས་མཐོང་ནས། ཡ་མཚན་གྱས་པས་དེ་ལ སྨྲས། 9

ཀྱེ་མ་དཔལ་ལྡན་ཆྱིམ་བདག་དེའི། བྱ་མོ་གཉེན་དང་བྲལ་གྱུར་ཅིང་།
ཆོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྤངས་ནས་ནི། བྱ་མོ་ཁྱོད་ནི་འབང་མོར་གྱུར། 10

ཀྱེ་མ་གཏི་མུག་སྨིན་དག་གིས། བཅོམས་པའི་སྐད་ཅིག་གསལ་བའི་སྐྱོག།
འཁོར་བ་སྤྱལ་གྱི་ལྷེ་དག་གིས། རོལ་པ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་གསོ། 11

དག་མ་དོགས་པ་མ་བྱེད་ཅིག། ངེས་ཤེས་ལག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས།
རིང་པོ་མིན་པ་ཉིད་ན་ཁྱོད། ས་ཡི་བདག་པོའི་དགའ་མར་འགྱུར། 12

ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་དཔལ་མོ་ཡི། པད་ལྟར་མཉེན་པའི་འཕྲེང་བ་དག།
འཁོར་ལོ་ལྟགས་ཀྱའི་དབྱིབས་འདི་མཐོང། དེ་སྐད་བཙོད་ནས་གཉིས་སྐྱེས་སོང་། 13

དེ་ནས་ཡིད་བསྲུབས་ལོངས་སྤྱོད་གྱོགས། སྤྲང་རྩི་འཕྲངས་པ་ནོམས་ཀྱི་གཉེན།
སྐལ་བཟང་འབྲི་ཤིང་འཁྲུད་བྱེད་པ། ལེགས་ལྡན་དབྱིད་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། 14

विज्ञाय तस्याः सर्व्वज्ञः सङ्कल्पं करुणाकुलः ।
प्रसार्य्य पाचं भगवान् भद्रे देहीत्युवाच ताम् ॥ ७ ॥

दृष्ट्वा प्रणम्य सा तस्मै परिपूर्णमनोरथा ।
प्रणिधानं प्रविद्धे दास्यदुःखनिवृत्तये ॥ ८ ॥

ततः कदाचिदायातः पितुस्तस्याः सखा द्विजः ।
नैमित्तिकस्तं प्रदेशं दृष्ट्वा तां विस्मितोऽवदत् ॥ ९ ॥

अहो गृहपतेस्तस्य पुत्री त्वं श्रीमतः सुता ।
बन्धुहीना गता दास्यं धनभोगविवर्जिता ॥ १० ॥

अहो मोहघनारम्भक्षणोद्योतनविद्युतः ।
संसारसर्परसनाविलासचपलाः स्त्रियः ॥ ११ ॥

गम्यानां मा कथाश्चिन्तां जानेऽहं हस्तलक्षणैः ।
अचिरेणैव भूभर्त्तुर्वल्लभा त्वं भविष्यसि ॥ १२ ॥

इदं पश्यामि ते पाणौ लक्ष्मीकमलकोमले ।
मालाचक्राङ्कुशाकारमित्युक्ता प्रययौ द्विजः ॥ १३ ॥

अथ मन्मथसम्भोगसुहृन्मधुपबान्धवः ।
लतालिङ्गनसौभाग्यभव्योऽदृश्यत माधवः ॥ १४ ॥

མཛེས་མའི་ང་གྱལ་གཉིས་འཐུང་དག། དབྱིད་ནི་རལ་པ་ལྟེགས་པ་དག།
བླ་ཡང་བྱིད་བའི་ཚེ་བཞིན་དུ། ། ཐུ་ངན་མེད་བའི་དོག་པ་མཛེས། 15

གཞོན་ནུའི་འབྲས་པ་མཛེས་པ་ཡིས། ཀྱིན་པོ་ཙམ་པ་ཀ་ཡི་ཚོགས།
མིག་བཟང་མ་ཡི་སྐུ་ཞགས་ལ། བཅིངས་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 16

དབྱིད་ཀྱི་ཟླ་སྤའི་མེ་དོག་གིས། ཁྱོ་དང་བྲལ་ནོམས་ཐ་རོལ་བསྒྲལ།
མཐུ་ལྟན་ནོམ་པར་མ་ཐུལ་བ། གཞན་དག་འཇོམས་ལ་ལྷོས་པ་མེད། 17

སྤྲང་རྩི་འཐུང་པས་ཟ་སྤ་ཡི། འབྲི་ཤིང་མཆོག་ཏུ་སྨྱད་བྱར་གྱུར།
ཡིད་འོང་ལོངས་སྤྱོད་མཁྲས་ནོམས་ཀྱིས། འཕྲལ་ཉིད་གཅད་པར་བྱ་བ་འཁྲིག། 18

ཟ་སྤའི་འབྲི་ཤིང་གཞུ་ལ་མདའ། བཀོད་པ་ཟ་སྤའི་མཆོག་དང་ལྡན།
གྱལ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བདག་ངེགས་ལ། སྤྱོང་མོ་པ་བཞིན་ཁུ་བྱག་སྐྱོགས། 19

སྐབས་འདིར་ཀོ་སལ་ཡི་དབང་། དཔལ་དང་ལྡན་པ་གསལ་གྱལ་ནི།
རི་དྭགས་འདེད་དུ་སོང་བ་དག། དཔལ་ཁྲིད་ནས་ཡུལ་དེར་འོངས། 20

གཞུ་ལྟན་ཡིད་འབྱང་ནོམ་པ་ཅན། དཔལས་བབས་པར་གྱུར་པ་དེས།
མཛེས་མ་དགའ་མ་གཞན་པ་བཞིན། མཛེས་སྤྲུག་གཞན་ཡོད་མིན་པ་མཐོང་། 21

མིག་གི་ལམ་ནས་ཡ་མཚན་ལས། ཡིད་འབྱང་རབ་ཏུ་ཞུགས་གྱུར་ཏེ།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡི་ཡིད། དེ་ལ་ལྷ་འདོད་ནོམ་པར་གྱིས། 22

मधोः केशरिणस्तस्य कान्तामानद्विपद्विषः ।
विबभौ जिह्मभानस्य जिह्वेवाशोकमञ्जरी ॥ १५ ॥

बालाकपोललावण्यचौरश्चम्पकसञ्चयः ।
सुदृशां केशपाशेषु ययौ बन्धनयोग्यताम् ॥ १६ ॥

सहकारैर्विरहिणीनिधनं विदधे मधुः ।
निरपेक्षापरवधे विधुराः प्रभविष्णवः ॥ १७ ॥

ययुर्मधुलिहां चूतलता निर्भरभोग्यताम् ।
सहसैव विदग्धानामिव मुग्धविभूतयः ॥ १८ ॥

चूतायुधश्चूतलताचापन्यस्तशिलीमुखः ।
जयतीति जगौ वन्दी कन्दर्पस्येव कोकिलः ॥ १९ ॥

अस्मिन्नवसरे श्रीमान् कोशलेन्द्रः प्रसेनजित् ।
मृगयानिर्गतोऽश्वेन हृतस्तं देशमाययौ ॥ २० ॥

धन्विमनोभवाकारः सोऽवतीर्य्य तुरङ्गमात् ।
ददर्शानन्यलावण्यां[1] कन्यां रतिमिवापराम् ॥ २१ ॥

तद्विलोकनविस्तीर्णं मनस्तस्य महात्मनः ।
विस्मयाद्दृष्टिमार्गेण प्रविवेश मनोभवः ॥ २२ ॥

---

१ Orig. °नन्यलावण्यरतिमिवापराम् ।

འཕྲལ་ལ་འཇིགས་པ་རབ་གྱུར་ཅང་། ངོ་ཚས་གདོང་བཏུད་དེ་མཐོང་ནས།
མཛེས་མའི་རྣབས་ཅན་གྱིས་ཕྱོགས་བའི། མི་ཡི་བདག་པོས་བསམས་པར་གྱུར། 23

གང་གི་མཛེས་པར་ཉིན་མཚན་དུ། མིག་གི་འདབ་བཏུ་རྣམ་བྱེད།
གཞོན་ཀུ་ཟླ་བཞིན་སྤྱོ་བསངས་མ། མིག་འབྲས་གཡོ་ལྡན་མ་འདི་སྙམ། 24

ལྟ་ྲྀ་ལ་མཆུ་བ་ཀུ་ལའི། དྲི་བཟང་ལ་ནི་བྱང་བ་བཞིན།
འདི་ཡི་བཞིན་ལ་མེ་དོག་མཆོག། དབྱིད་དང་མཛེས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 25

ཀུ་མ་མཛེས་སྐྱག་མི་དམན་ཞིང་། ལང་ཚོས་རྣམ་པར་བཏུན་པའི་ལུས།
བདེན་ལྡན་བདག་ཉི་འང་བདེན་པ་ནི། གང་གིས་བཀུས་བ་བཞིན་དུ་དོགས། 26

ཀུ་མ་སྦྲང་རྩིའི་དོག་པ་དག། མོད་བྱང་ཡོན་དུན་རྩོམ་པས་ཀྱང་།
ཀོང་དྲུག་པས་ཀྱང་ཀོང་ལས་ཀོང་། གང་གིས་འགྲོ་བ་འང་མ་ནུས་སོ། 27

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ས་སྐྱོང་གིས། དེ་མཐོང་ནས་ཀྱི་ལྷ་དུ་ཤེས།
དེ་ཡིས་རིམ་གྱིས་བཤད་པ་ཡིས། དེ་ཡི་སྤྱོད་ཚུལ་རྣམ་པར་རིག། 28

དེ་རྗེས་དེར་ཞི་གྱས་བྱས་ཏེ། དེ་ཡིས་ཡལ་འདབ་རྣྱང་ཡབ་དང་། -
གཅང་ཞིང་བསིལ་བའི་ཆུ་ཡིས་ཀྱང་། མི་བདག་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར། 29

དེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་པདྨ་དག། དེ་ཡིས་མཉེས་ཤིང་ལག་པ་ཡི།
ཆུ་སྐྱེས་རེག་པས་ངལ་བ་དེ། འཕྲལ་ལ་གཉིད་དག་ཐོབ་པར་གྱུར། 30

तां लज्जावनतां दृष्ट्वा सहसोद्भूतसाध्वसाम्।
अचिन्तयन्नरपतिः कान्तिकल्लोलिनीहृतः॥ २३॥

केयं नवा शशिमुखी श्यामा तरलतारका।
यत्कान्तिरनिशं नेत्रशतपत्रविकाशिनी॥ २४॥

वकुलामोदविभ्रान्तभ्रमरे पाटलाधरे।
कान्तं वसन्तं पश्यामि मुखेऽस्याः कुमुदायुधम्॥ २५॥

अहो लावण्यमम्लानं तारुण्याभरणं तनोः।
धीरस्यापि धृतिर्येन शङ्के सङ्गलितेव मे॥ २६॥

अहो नु मधुमञ्जर्याः प्रारम्भेऽप्यद्भुतो गुणः।
येन गन्तुं न शक्नोति षट्पदोऽपि पदात्पदम्॥ २७॥

इति सञ्चिन्त्य भूपालस्तां मत्वा वनदेवताम्।
पृष्ट्वा विवेद तद्वृत्तं क्रमेण कथितन्तया॥ २८॥

ततस्तच्च कृतातिथ्यस्तया पल्लववीजनैः।
शुचिशीतैश्च सलिलैः प्राप्तवान् निर्वृतिं नृपः॥ २९॥

श्रान्तः सम्वाहने तस्य तया चरणपद्मयोः।
कृते करात्तसंस्पर्शे स निद्रां सहसा ययौ॥ ३०॥

དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གིས་རབ་སད། རི་དགས་བདས་པའི་ངལ་བ་བསོས།
དེ་ནི་ལྷ་ཡིས་རེག་པ་ཡིས། དགའ་མ་གཟགས་གཞན་གྱུར་པར་ཤེས། 31

དེ་ནས་ཤུཀྲ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། ཀོ་སལ་དབང་འཕངས་པ་དག།
ཐོས་ནས་དེ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། མཆོད་པར་འོས་པ་དེ་ལ་མཆོད། 32

གྲུས་བཅས་བླངས་པའི་འཕྲེང་ཅན་མ། འདོད་པའི་བཀུ་ཤིས་མེ་ཏོག་འཕྲེང་།
དེ་ཡིས་རང་གི་བུ་མོ་བཞིན། རིན་ཆེན་འོས་པ་དེ་ལ་བྱིན། 33

འཇུམ་དཀར་ཡིད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡི། བ་དན་དེ་ནི་བླངས་བྱས་ནས།
ས་ཡི་བདག་པོ་བླང་པོ་ལ། ཞེས་ནས་རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་། 34

བླང་པོ་རིའོའི་སྟེང་དེ་ན། ལན་བྱ་གསོ་བའི་བྱང་བ་ཅན།
གྲོལ་པོ་དཀྱིལ་དང་འགྲོགས་པ་ཡི། གསར་པ་འཕྲེང་ཅན་མ་དེ་མཇོས། 35

མཇོས་མ་དེ་དང་སྡེའུ་ཅིག་དུ། གྲོལ་པོའི་ཕོ་བྲང་ཕྱིན་ནས་དེ།
རིན་ཆེན་བ་གམ་འོད་ཟེར་ཅན། ཡིད་འོང་ཁང་པར་ཆོམ་པར་རོལ། 36

གྲོལ་པོའི་བཙུན་མོ་སྟོན་མ་ནི། ལྷ་མོ་དབུར་གྱིས་ཆོམ་པའི་མིང་།
སྐྱོང་ཚུལ་ཐ་དད་ཉིད་མིན་སེམས། གྲོལ་པོའི་དཔལ་མོ་ས་གཞི་བཞིན། 37

དེ་ནི་དེ་ཡིས་རེག་པས་དང་། དེ་དང་དེ་ཡི་གཟུགས་བཟང་གིས།
ཕན་ཚུན་ཡོན་དུན་ཕྱལ་བྱུང་བས། མཆོག་དུ་ཡ་མཚན་ལྡན་པར་གྱུར། 38

क्षणेन प्रतिबुद्धोऽथ विश्रान्तमृगयाश्रमः।
दिव्यस्पर्शेन तां मेने रतिं रूपान्तरागताम्॥ ३१॥

महानपि ततः शाक्यः सम्प्राप्तं कोशलेश्वरम्।
श्रुत्वा तं देशमभ्येत्य पूजार्हं तमपूजयत्॥ ३२॥

सादरेणार्थितां तेन स्वसुतामिव मालिकाम्।
रत्नार्घाय ददौ तस्मै स्मरमङ्गलमालिकाम्॥ ३३॥

तामादाय मनोजन्मवैजयन्तीं सितस्मिताम्।
निजं जगाम नगरं गजमारुह्य भूपतिः॥ ३४॥

तस्मिन्नागनगोत्सङ्गे सा लोलालकषट्पदा।
बभौ राजवसन्तेन सङ्गता नवमालिका॥ ३५॥

राजधानीं समासाद्य सुन्दर्या सहितस्तया।
रत्नहर्म्यकरोदारमन्दिरे विजहार सः॥ ३६॥

वर्षाकाराभिधा देवी राज्ञः प्रथमवल्लभा।
अभिन्नवृत्तिं तां मेने राजलक्ष्मीमिव क्षितिः॥ ३७॥

दिव्यस्पर्शेन सा तस्याः साचास्या रूपसम्पदा।
परस्परगुणोत्कर्षात् परं[1] विस्मयमापतुः॥ ३८॥

१ Orig. omits परं।

སྟོན་མ་ལྷ་ཡི་གཟུགས་ལྡན་དང་། ཕྱི་མ་ལྷ་ཡི་རིག་ལྡན་ཞེས།
ངོ་མཚར་ལྡན་པ་དེ་དག་གཉའ། འཇིག་རྟེན་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་གྲགས། 39

བར་དེར་དེ་དག་ལྷ་ཡི་ནི། གཟུགས་དང་ཡང་དག་རིག་པའི་གྱུ།
གཉས་སུ་དགེ་སློང་ནོམས་ཀྱིས་དྲིས། བཅོམ་ལྡན་བྱིན་བས་རབ་ཏུ་གསུངས། 40

སྟོན་ཆོ་ཐོས་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ། གཉིས་སྐྱེས་ཁྱིམ་པར་གྱུར་པ་ཡི།
ཚུང་མ་མཛའ་བོ་མཛོས་མ་དང་། ཤི་རི་pa་ཀ་ཞེས་པར་གྱུར། 41

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་མཛོས་མ་ཡི། མིང་པོ་རབ་བྱང་ཁད་ཀྱིས་ནི།
ཉི་ཚེའི་སང་ཉ་ཤིན་གྱུར་པ། སྲིང་མོའི་ཁང་པར་འཇོམས་པར་གྱུར། 42

བདག་པོའི་བཀའ་ཡིས་དེ་ཡི་དེ། ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་རིམ་གྱོ་ཡིས།
གྱས་པས་མགྲོན་དུ་གཉེར་ཏེ་གནས། དེ་ཡི་ཚུན་མ་ཡིས་ཀྱང་མཆོད། 43

མཛོས་འཇམ་ལོངས་སྤྱོད་དག་གིས་ཏེ། དེ་དག་གིས་མཆོད་སྐྱེ་བ་ནི།
དཔལ་ལྡན་ཡི་གཟུགས་མཛོས་དང་། རེག་པ་ཡང་དག་ལྡན་པར་སྐྱེས། 44

དང་པོ་འདུལ་བ་དག་དང་རབ་ལྡན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་གོ་བཟང་སྤོས་བྱས་ཤིང་།
དཀའ་ཐུབ་དག་གིས་རབ་གདུངས་ལུས་ཀྱི་ཞིང་བཟང་ཤིན་དུ་གཤིན་པར་གྱུར་པ་ལ།
གང་གི་དུས་སུ་དགེ་བའི་ཤ་བོན་རིགས་བཏབ་དེ་ནི་སྨིན་ཅིང་རབ་འབར་བའི།
འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་དུ་དམ་པའི་ལས་ལ་ཆགས་པའི་བྲོ་བཟང་ནོམས་ཀྱིས་སྤྱོད། 45

दिव्यरूपवती ज्येष्ठा दिव्यस्पर्शवती परा ।
इति प्रवादः साश्चर्य्यस्तयोर्लोकेषु पप्रथे ॥ ३९ ॥

अचान्तरे तयोर्दिव्यरूपसंस्पर्शकारणम् ।
आश्रमे भिक्षुभिः पृष्टः प्रोवाच भगवान् जिनः ॥ ४० ॥

पुरा श्रुतवराख्यस्य द्विजस्य गृहमेधिनः ।
कान्ता शिरीषिका चेति प्रिये भार्य्ये बभूवतुः ॥ ४१ ॥

स कदाचिदथो कान्ताभ्राता प्रव्रज्यया शनैः ।
प्रत्येकबुद्धतां यातः स्वसुर्भवनमाययौ ॥ ४२ ॥

चैमासिकोपचारेण स तया पत्युराज्ञया ।
भक्त्या निमन्त्रितस्तस्थौ तत्सपत्न्यावपूजितः ॥ ४३ ॥

ते चारुमृद्भिर्भोगैस्तमभ्यर्च्यान्यजन्मनि ।
जातेऽधुना चारुरूपदिव्यसंस्पर्शसंयुते ॥ ४४ ॥

क्षेत्रेषु प्रथमं प्रयुक्तविनयामादाय गोसम्पदं
सत्क्षेत्रेषु तपःप्रतप्ततनुषु प्राप्तेषतिस्वादुताम् ।
यत्काले शुभबीजमुप्तमुचितं सत्कर्म्मशक्तेः परं
भुज्यन्ते फलसम्पदः सुमतिभिस्तस्यैव पाकोज्वलाः ॥ ४५ ॥

དེ་སྐད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་། བདེན་པ་དག་སྟོང་ཆོམས་ཀྱིས་ཐོས།
དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་ངེས་བྱས་ནས། ཞི་བ་ལ་ནི་བརྟེན་པར་གྱུར། 46

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ས་བདག་གི། སྲས་ནི་འཕྲིང་ཚ་མ་ལ་གྱུར།
འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རིག་དང་སྐྱུ་ཚོལ་རབ་སྦྱངས་པའོ། 47

དེ་ཡི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ། མ་ཡིས་སྨྲག་བསྟལ་གྱིས་བཅོས་པས།
མ་ལ་གཞོན་ཅེས་ནིས་གྲགས་པ། ཀ་ཆོད་མཚུངས་པ་མཛའ་བོར་གྱུར། 48

ནམ་ཞིག་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་ཏ་ལ་ཞོན།
རྩེ་ཞིང་སྟོན་ལ་སོང་བ་དག། ཤ་ཀྱའི་གྲོང་གི་སྐྱེད་ཚལ་ཕྱིན། 49

འདི་ནི་ངེད་ཀྱི་འབངང་མོ་ཡི། བྱ་ཞེས་དེགས་པ་རབ་སྨྲ་བས།
ཤ་ཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོག་བཟུང་ནས། དེར་ནི་དེ་ལ་མཐོ་འཚམས་བྱས། 50

རང་གི་གྲོང་ཁྱེར་སོང་ནས་དེས། དེ་ནི་ཁོག་ལན་བསམ་པར་གྱུར།
རིགས་ཀྱི་དེགས་པས་སྨད་པ་ནི། ཡུས་ཅམ་ཟག་ངོ་ལྷགས་ཀྱ་ཡིན། 51

དེ་ལ་ལན་བྱའི་བསམ་པ་ཡིས། ཡིད་ནི་ངེས་པར་བསྒོགས་པ་དེ། -
ཡབ་ཀི་འཆོ་ཡང་གྱལ་སྒིད་ལ། མཆོག་ཏུ་འདོད་པ་སྐྱེས་པར་གྱུར། 52

དེ་ཡིས་རིང་སྟོད་ལ་སོགས་པའི། ཆོས་པོ་བཅུ་ཐག་ལྟ་དག་ནི།
ཐ་ལས་སྟུད་ནས་དབྱེ་བ་ཡིས། རིགས་པ་ནམས་ཀྱིས་ངང་དབང་བྱས། 53

इति सर्व्वज्ञवचनं तथ्यमाकर्ण्य भिक्षवः ।
तत्तथेति विनिश्चित्य बभूवुः शान्तिसंश्रयाः ॥ ४६ ॥

अथ कालेन भूभर्त्तुर्मालिकायामभूत् सुतः ।
विरूढकेतिमुख्याख्यो विद्यासु च कृतश्रमः ॥ ४७ ॥

प्रियस्तुल्यवयास्तस्य पुरोहितसुतोऽभवत् ।
मातुर्दुःखेन जातत्वाद्विश्रुतो दुःखमाचिकः ॥ ४८ ॥

कदाचित् सहितस्तेन हयारूढो विरूढकः ।
प्राप शाक्यवरोद्यानं मृगयायां विनिर्गतः ॥ ४९ ॥

न्यक्कारञ्चक्रिरे तच्च शाक्यास्तस्योद्यतायुधाः ।
अयं दासीसुतोऽस्माकमिति दर्पप्रवादिनः ॥ ५० ॥

गत्वासौ स्वपुरन्तेषां वैरं दर्प्यमचिन्तयत् ।
कुलदर्पापवादो हि शल्यतोदः शरीरिणाम् ॥ ५१ ॥

तस्य निर्दह्यमानस्य तत्प्रतीकारचिन्तया ।
राज्याय जाता जनके जीवत्यपि परा स्पृहा ॥ ५२ ॥

स चारायणमुख्यानां मन्त्रिणां शतपञ्चकम् ।
स्ववशं पितुराकृष्य विदधे भेदयुक्तिभिः ॥ ५३ ॥

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བདག། གསལ་བྱེལ་རྣམ་རིག་ཡང་དག་སྟེས།
ཆོས་ཀྱི་གདམས་ངག་མཉན་པ་ལ། གུས་པ་མཆོག་འཕེལ་ལེགས་བསྟེམས་པས། 54

རིང་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞི་ དོ་བརྩང་བའི། ཤིང་དོ་དག་ལ་ཞོན་ནས་ནི།
ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། བལྟ་བའི་སྣང་དུ་སོང་བར་གྱུར། 55

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གནས་ཕྱིན་ཏེ། ཞབས་ལ་མངོན་པར་ཕྱག་འཚལ་ནས།
དེ་ཡི་དྲིན་གྱིས་དང་བའི་ཟློས། ཆོས་ཀྱི་རྡེས་འགྲོ་དེ་ཡིས་ཐོས། 56

མགྲོགས་པ་ཉིད་དུ་རིང་སྤྱོད་ཀྱང་། ཤིང་དོ་གྲོང་ཁྱེར་མྱུར་སོང་ནས།
སྐབས་དེར་གྱལ་པོའི་བུ་དག་ནི། མངོན་པར་དབང་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱས། 57

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ལ་ཞུས་ནས། མི་ཡི་བདག་པོ་འགྲོ་བཙོན་པས།
མདུན་དུ་རྡེས་འབྲང་མཐོང་མ་ཡིན། ཤིང་དོ་མ་ཡིན་ཟློན་པོའང་མིན། 58

ཀོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བདག་དེ། དལ་བུས་རབ་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིས།
དབྱར་གྱི་ནོམ་པ་འཛིང་ཅན་མར། བཅས་པ་རིང་ནས་འདོང་བ་མཐོང། 59

འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་དབང་བསྒྲུབ་བ། དེར་དྲིས་དེ་ཡིས་ཆོག་གིས་ཤེས།
བྱ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་ཡོངས་སྤྱད་སྣང། འཕྲིང་ཅན་མ་ནི་དེ་ཡིས་བདང་། 60

དེ་ཡིས་དབྱར་གྱི་ནོམ་པ་བརྩང་། གྲོགས་པོ་ས་ཡི་བདག་པོ་དག།
མ་སྐྱེས་དགྲ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་ནི། གྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་བརྗོད་པར་ཕྱིན། 61

ततः कदाचित् संजातविवेकः पृथिवीपतिः।
धर्म्मोपदेशश्रवणे वर्द्धमानादरः परम्॥ ५४॥

चारायणगृहीताश्वं रथमारुह्य संयतः।
द्रष्टुं जगाम सर्व्वज्ञं भगवन्तं प्रसेनजित्॥ ५५॥

प्राप्याश्रमं भगवतः कृत्वा पादाभिवन्दनम्।
धर्म्मान्वयं स शुश्राव तत्प्रसादप्रसन्नधीः॥ ५६॥

चारायणोऽप्याशु गत्वा रथेन नगरं जवात्।
अकरोदन्तरे तस्मिन् राजपुत्राभिषेचनम्॥ ५७॥

भगवन्तमथामन्त्र्य नृपतिर्गन्तुमुद्यतः।
ददर्श नानुगानग्रे न रथं न च मन्त्रिणम्॥ ५८॥

स पद्भ्यामेव शनकैः प्रस्थितां पृथिवीपतिः।
दूरादपश्यदायान्तीं वर्षाकारां समालिकाम्॥ ५९॥

ते पृष्ट्वा तङ्गिरा ज्ञात्वा सोऽभिषिक्तं विरूढकम्।
विससर्ज सुतैश्वर्य्यपरिभोगाय मालिकाम्॥ ६०॥

वर्षाकारां समादाय स मिचस्य महीपतेः।
अजातशत्रोर्नगरं प्राप राजगृहाभिधम्॥ ६१॥

གཏུགས་དང་བྲལ་བས་དེ་གཏུང་ཞིང་། བཀྲིས་སྐོམ་ངལ་བ་དང་ལྡན་པ།
ངོ་ཡབ་ཆུང་དག་རིང་པོ་ཡིས། ཤུགས་ནི་བཏོང་བ་བཞིན་དུ་གྱུར། 62

འཇིགས་མེད་བདེ་བ་སྐུ་ཡིས་ཐོབ། ཆོ་ཤེ་སྐུ་ཡི་དབང་དུ་གྱུར།
སྐུ་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ནི། མྱུར་བར་རྗེས་སུ་ཉམས་མ་མཐོང་། 63

དེ་ཡིས་ལས་ཀྱི་ཚ་བ་བཞིན། རིང་བའི་ལ་ཕུག་ཆིང་བ་རེས།
ཆུ་ཡང་འགྱུར་བྱེད་འཕྲངས་པ་ཡིས། གཉེད་པ་ཀུན་གྱི་ཚོགས་གྱུར་པ། 64

ལུས་ཀྱི་ཐབས་ལ་སྦྱད་པ་ཡིས། མི་དཀྲ་པ་ཉིད་མི་ཤེས་པར།
རྐང་པའི་སྟབ་དུ་སྐྱེ་བོ་འབང་། མ་ཞུའི་ཧད་ཀྱིས་ཐེབས་ནས་འགྲོལ། 65

མ་སྐྱེས་དག་ཡིས་ཀོ་ས་ལའི། དབང་པོ་འོངས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།
སོང་ནས་དོལ་གྱིས་ཁ་གང་ཞིང་། སྡོག་དང་བྲལ་བ་དེ་མཐོང་གྱུར། 66

བཙུན་མོ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དེའི། ལུས་ནི་ལེགས་པར་བྱ་བ་བྱས།
སྐུག་བསྔལ་ཞི་བའི་སྟབ་དུ་དེ། བཅོམ་ལྡན་བདེ་གཤེགས་ལྟ་རུ་སོང་། 67

དེ་ཡིས་དེ་ལ་བཀུད་ནས་སྨྲས། བཅོམ་ལྡན་ཀོ་ས་ལ་ཡི་དབང་།
བློགས་པོ་བདག་གི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། འོངས་ནས་ཆོར་མེད་གྱམ་པར་གྱུར། 68

གང་གི་བློགས་ལ་ཕན་པ་དག། བྱས་པ་མིན་པའི་དཔལ་འབྱོར་འདི།
བདག་དང་ཕུན་ཚོགས་སྐད་ཅིང་སྨོག། རྣོངས་ལས་གྲགས་པ་མིན་པའི་སྐད། 69

स तप्तश्छविरहात् क्षुत्पिपासाश्रमान्वितः।
ययौ वमन्निव श्वासं दीर्घैश्चामरमारुतैः॥ ६२॥

सुखमस्खलितं केन प्राप्तं कस्यायुरायतम्[1]।
न कस्यानुपदं दृष्टः क्षयः[2] सपदि सम्पदः॥ ६३॥

स जीर्णमूलकं भुक्त्वा कर्म्ममूलमिवायतम्।
क्षणं पीत्वा च पानीयं पपातातिविषूचिकः॥ ६४॥

अनित्यतामविज्ञाय मोहाय पतते जनः।
स चापायनिकायस्य कायस्योपायतृष्णया॥ ६५॥

अज्ञातशुचुः श्रुत्वैव कोशलेश्वरमागतम्।
अभ्येत्य पांशुपूर्णास्यं विगतासुं ददर्श तम्॥ ६६॥

तस्य जायानुयातस्य स कृत्वा देहसत्क्रियाम्।
भगवन्तं ययौ द्रष्टुं सुगतं दुःखशान्तये॥ ६७॥

स तं प्रणम्य प्रोवाच भगवन् कोशलेश्वरः।
पुरं मे सुहृदः प्राप्य निर्धनो निधनं गतः॥ ६८॥

धिङ्मामसम्पदं पापं मोहादयशसः पदम्।
विभवो येन नैवायं मित्रोपकरणीकृतः॥ ६९॥

---

१ Orig. रायनं। २ Orig. omits क्षयः।

གྱེད་ཚོ་སྣིང་ལ་རེ་བ་དག། ནོམ་པར་བཀོད་ནས་བྱོགས་ཐོབ་པའི།
བྱོགས་པོ་འབྲས་མེད་ཉིད་གྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་འཆོ་བ་དེ་ཡིས་ཅི། 70

བྱོགས་ལ་ཕན་པའི་དཔལ་དང་ནི། ཐོང་ལ་ཕན་པའི་ནོར་དག་དང་།
འཇིགས་ལ་ཕན་པའི་སྒོག་གང་ཡིན། དེ་དག་འཆོ་བ་ལེགས་པ་ཡིན། 71

བཅོམ་ལྡན་སྐྱེ་བ་སྟ་མ་ལ། དེ་ཡིས་ལས་ངན་ཅི་ཞིག་བགྱིས།
གང་ཞིག་སྨིན་ནས་མཐུག་ཏུ་ནི། དེས་ཀྱང་གནས་སྐབས་ངན་པ་ཐོབ། 72

ས་བདག་མིག་ནི་མཆི་མ་དང་། བཅས་པས་འདི་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས།
གཏུང་བ་ཞེ་བྱད་ཆོམས་ཀྱིས་ནི། ཟླ་འོད་སྒྲོ་ཞིང་དེར་བཀའ་སྩལ། 73
ས་སྐྱོང་ཆུ་ངན་མ་བྱེད་འདི། སྲིད་པར་གནས་པའི་རང་བཞིན་ནོ།
ནོམ་པ་འདི་ལྟར་དངོས་པོ་ནི། བདེན་པ་མིན་ནོམས་མི་དགེ་ཉིད། 74

འཁོར་བའི་ནགས་ནང་ནོམ་པར་ཡངས་པ་འདིར།
རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་དུས་ཀྱི་བྱང་བ་དག།
རང་དགར་འབབ་པས་འགྲོ་སྒྲོག་མེ་དོག་གི།
གེ་སེར་ཆོགས་ལ་ཁམས་ཟས་བྱེད་པ་ཉིད། 57

ལོངས་སྤྱོད་བཟོ་རྣམས་དག་དང་མཚུངས་ཤིང་རི་དྭགས་འཇིགས་པའི་མིག་ལྟར་གཡོ།
དཔལ་འབྱོར་སྐད་ཅིག་མཆོག་བྱ་སྐྱེ་བའི་ཆུ་གཏེར་ནོམ་པར་གསལ་བའི་སྒྲོག།
ལུས་ཀྱི་ལྷུངས་ལང་ཚོགས་པའི་ཉི་འོད་གཞོན་ནུ་དམར་བ་གཡོ།
སྒྲོག་གི་ཕིགས་པ་སྲིད་པའི་སྡུ་ངམ་ཐང་ལ་སྐྱུར་དུ་འཇིག་པར་གྱུར། 76

हृदये विनिवेश्याशां प्राप्तः सुहृदमापदि।
सुहृन्नैष्फल्यमायाति यस्य किन्तेन जीवता॥ ७०॥

मित्रोपकरणं लक्ष्मीर्दीनोपकरणं धनम्।
भीतोपकरणं प्राणा येषां तेषां सुजीवितम्॥ ७१॥

कुकर्म्म किं कृतं तेन भगवन् पूर्व्वजन्मनि।
यस्य पाकेन पर्य्यन्ते प्रपेदे सोऽतिदुर्दशाम्॥ ७२॥

इति पृष्टः क्षितीशेन भगवान् साश्रुचक्षुषा।
तमूचे तापशमनीं दिशन् दशनचन्द्रिकाम्॥ ७३॥

मा शुचः पृथिवीपाल स्वभावोऽयं भवस्थितः।
एवम्बिधैव भावानामसत्यानामनित्यता॥ ७४॥

विसारिसंसारवनान्तरेऽस्मिन्[1]
निसर्गलोलः किल कालभृङ्गः।
स्वच्छन्दजातजनपुष्करजीवपुञ्ज-
किञ्जल्कपुञ्जमनिशं कवलीकरोति॥ ७५॥

तरङ्गन्तो भोगाश्चकितहरिणीलोचनचलाः
क्षणेऽलक्ष्या लक्ष्मीर्जनजलदविद्योतनतड़ित्।
शरीराजे बालातपचपलरागं नववयः
क्षयं याति क्षिप्रं भवमरुतटे जीवितकणः॥ ७६॥

---

१ Original. विसारि संसारवनान्तेऽस्मिन्
नैसर्गलोलः किल कालभृङ्गः।
स्वच्छन्दयातिजनपुष्पजीव-
किञ्जल्कपुञ्जं कवलीकरोतु॥

ཡིད་ནི་བྱམས་པའི་སྟོབ་གྱུར་གཞན་ལ་ཕན་པས་དགྲ་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་ནོར།
གྲུགས་པའི་ཚོགས་ནམས་རབ་བཟོད་གཅོད་ཅིང་ནོམ་པར་སྦྱོད་ལ་ཡོངས་འདྲིས།
འདི་ནི་ཡུལ་གྱི་བདེ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་བདེ་ལྡན་དེ་ཉིད་ཚོལ་ནོམས་ཀྱི།
སྐྱིང་པོ་མེད་པའི་འཁོར་བར་ནོམ་འགྱུར་དག་དང་བྲལ་བའི་ཡོ་བྱད་མིན། 77

རོ་ཡིས་མྱུར་དུ་བཅོམ་པ་བཞིན། སྐྱེ་བོ་སྡུག་ལ་མྱ་ངན་བྱེད།
ཐོངས་པ་དྲག་པོ་དེ་བྱོག་པའི། བྱ་བ་སྨར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། 78

སྲིད་པའི་ངལ་དུབ་མཐོང་གྱུར་ཀྱང་། ནོམ་ཀུན་དབེན་པ་མེད་པ་ཡི།
སྐྱེ་བོ་འདི་དག་རྨོངས་པ་ལས། མི་དགེར་འདོད་པར་བྱེད་པ་ཅི། 79

བྱམ་ཅི་རབ་བའི་ཞེས་པས་སྟོན། འབའ་ཞིག་ལས་རྣེད་ལ་ཕྱག་དག།
མ་ཡི་ལག་ཏུ་བཞག་ནས་ནི། ཁྱེས་ལ་ཀུང་གི་ངོགས་སུ་སོང་། 80

སྐབས་དེར་མ་དག་འོངས་པ་ཡིས། ཕྱག་ན་ལྷུང་བཟེད་རང་སངས་གྱོས།
དེ་ཉིད་མངོན་པར་བཞིད་གྱུར་པ། དེས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བཏུད་ནས་བྱིན། 81

དེ་ནས་དེ་ཡི་བྱ་བཀྲིས་ནས། རིངས་པར་ཁྱེས་བྱས་ཡང་དག་འོངས།
ཟས་ཀི་རྩོམ་པར་བྱེད་པའི་ཚེ། མ་ལར་ཀ་གི་ལ་ཕྱག་ཁྲངས། 82

བདག་གིས་མགོན་ལ་དེ་བྱིན་བྱ། དགེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱོས།
དེ་སྐད་མ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། དེ་ནི་མདའ་ཡིས་ཕྱག་བཞིན་གྱུར། 83

मनो मैत्रीपात्रं परहितरतिर्धर्म्मधनता
मदोद्भेदच्छेदक्षमशमविचारे परिचयः ।
अयं तत्त्वान्वेषो विषयसुखवैमुख्यसुखिना-
मसारे संसारे परिहृतविकारः परिभवः ॥ ७७ ॥

जनः शोचति दुःखेषु क्षिप्रं हत इवाग्निना ।
न करोति पुनस्तीव्रतदापातप्रतिक्रियाम् ॥ ७८ ॥

पश्यतोऽपि भवायासं निर्व्विवेकस्य सर्व्वथा ।
क्रियते किं जनस्यास्य मोहादकुशलस्पृशः ॥ ७९ ॥

पुरा विप्रः सुशर्म्माख्यः कुतश्चित् प्राप्य मूलकम् ।
निधाय[1] जननीहस्ते ययौ स्नातुं नदीतटम् ॥ ८० ॥

सापि प्रत्येकबुद्धाय तां प्राप्ताय तदन्तरे ।
प्रणता पाचहस्ताय तदेवाभिमुखौ ददौ ॥ ८१ ॥

अथ स्नात्वा समायातस्तत्सुतस्त्वरितं क्षुधा ।
जननीं भोजनारम्भे ययाचे निजमूलकम् ॥ ८२ ॥

पुण्यं पुत्रानुमोदस्व तन्मयातिथयेऽर्पितम् ।
इति मातुर्वचः श्रुत्वा सोऽभूद्विद्ध इवेषुणा ॥ ८३ ॥

---

१ Orig. विधाय ।

མགོན་ཁྱོད་འཕྲལ་ལ་མ་ཞུ་བས། གཟིར་ཅིང་དགྱེ་ཞིག་གྱུར་ནས།
མི་རྟུང་བདག་གི་ལ་ཕྱག་དག། སྨོག་དང་ལྡན་ཅིག་ཕྱིར་འབྱུང་ཤོག། 84

དེ་སྐད་སྨིག་པ་ཐོབ་པ་དེའི། ཤིན་དུ་རྩོད་པའི་ཚོག་དེ་ཡིས།
མཐུག་དུ་མ་ཞུའི་ནད་ཉིད་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་བཅོམས་སུ་འགྱུར། 85

དེ་ཉིད་ད་ལྟ་གསལ་གྱལ་དེ། སྤྱ་མའི་བསོད་ནམས་གཞན་སྨིན་པས།
གྱལ་སྨིད་ཡངས་པ་ཐོབ་གྱུར་ནས། མཐུག་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཞིག་གྱུར། 86

འཁོར་བའི་ལམ་གྱི་མགོན་པོ་ལ། དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས་ཁོ་ན།
ལོངས་སྤྱོད་སྐད་དུ་ཉིད་བསྐྱབས་པའི། ལམ་བཀྱེས་བཞིན་དུ་ལག་ན་གནས། 87

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་དེ་ཡི་གསུང་། ཐམས་ཅད་བདེན་པ་ཐོས་ནས་ནི།
དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་མེམས་བྱེད་ཅིང་། དེར་ཕྱག་འཚལ་ནས་མི་བདག་སོང་། 88

སྐབས་འདིར་གྱལ་སྨིད་ཐོབ་པ་ཡི། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་ཤ་ཀྱའི་ཁོན།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་སོང་ནས། སྤྲུན་པས་དེ་དག་བརྒྱ་བཅུ་བཙོན་པ། 89

བླང་ཞོ་ཤིང་ཏ་ཏ་དུལ་བྱིས། རྩོངས་པས་བློ་བཞིན་ཕྱོགས་ཀོམས་ནི།
ཧོམ་དབྱེ་མིག་པ་ཉིད་བྱེད་ཅིང་། ཤ་ཀྱའི་གྲོང་དུ་རབ་ཏུ་སོང་། 90

དེ་ཡི་སྤྱོད་ཚུལ་མ་རྟང་དེ། བཅོམ་ལྡན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་ནས།
ཤ་ཀྱའི་གྲོང་དང་ཉེ་བར་ནི། གཤེགས་ནས་ཤིང་སྐམ་འོག་ཏུ་བཞུགས། 91

सद्यो विसूचिकार्त्तस्य मन्मूलकमनल्पकम्।
कुक्षिं भित्वा विनिर्यातु प्राणैः सह तवातिथेः ॥ ८४ ॥

इति तस्याप्तपापस्य वाक्पारुष्येण भूयसा।
विसूचिकैव पर्य्यन्ते बभूवापरजन्मनि ॥ ८५ ॥

प्राक्पुण्यान्तरपाकेन स एवाद्य प्रसेनजित्।
विपुलं राज्यमासाद्य तयैवान्ते क्षयं गतः ॥ ८६ ॥

संसारपथपान्थानामेवं कर्म्म शुभाशुभम्।
पाथेयमिव हस्तस्थं भोगायैवोपपद्यते ॥ ८७ ॥

इति श्रुत्वा भगवतस्तथ्यं पथ्यञ्च तद्वचः।
एवमेतदिति ध्यात्वा तं प्रणम्य ययौ नृपः ॥ ८८ ॥

अथान्तरे प्राप्तराज्यः शाक्यवैरं विरूढकः।
पुरोहितसुतेनैत्य स्मारितस्तत्क्षयोद्यतः ॥ ८९ ॥

प्रययौ शाक्यनगरं गजाश्वरथरेणुना।
[1]मोहेनेव दिशां कुर्व्वन् निर्व्विवेकं धियामिव ॥ ९० ॥

सर्व्वज्ञो भगवान् ज्ञात्वा तस्य तद्दुष्टचेष्टितम्।
गत्वा शाक्यपुरोपान्ते तस्थौ शुष्कतरोरधः ॥ ९१ ॥

१ Original. मोहेनैव दिशामकुर्व्वन् धियामिव निर्व्विवेकताम् ॥

རིང་ནས་དེ་ན་བཞུགས་པ་དེ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་འོངས་པས་མཐོང་།
ཤིན་དོ་ལ་བབས་མདུན་དུ་ནི། མངོན་ཕྱོགས་ངན་དུ་བདུད་ནས་སྨྲས། 92

འདབ་མ་སྙམ་པའི་ཡལ་གा་ཅན། གྲིབ་མ་སྦུག་ནོམས་ཡོད་པ་ལ།
དེར་ནི་བཅོམ་ལྡན་མི་བཞུགས་པར། ཤིང་སྐམ་འོག་ཏུ་ཅི་ཞིག་མཛད། 93

ས་སྐྱོང་གིས་ནི་འདི་བརྗོད་ཚོ། བཅོམ་ལྡན་གྱོལ་བས་དེར་བཀའ་སྩལ།
མི་བདག་གཅེན་གྱི་གྲིབ་མ་ནི། ཙན་དན་པས་ཀྱང་ཤིན་དུ་བསིལ། 94

གཅེན་དང་མཚུངས་པའི་ཞོར་ཇོས་མེད། གཅེན་དང་མཚུངས་པའི་དགའ་བ་མེད།
གཅེན་དང་མཚུངས་པའི་མཇོས་མ་མེད། གཅེན་དང་ཚུངས་པའི་མཛའ་བོ་མེད། 95

ས་བདག་ཀླུ་འདི་དག་གཅེན། དེ་ལ་དགའ་བས་དེ་དག་གིས།
གྲོང་འགྲམ་འདབ་མ་བསྐམས་པ་ཡི། ཀོང་འཕུང་འདི་ལ་དགའ་བ་སྐྱེས། 96

དེ་དག་ཐོས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཀླུའི་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིང་བར་ནི།
རིག་ནས་ཁྲོ་དང་བྲལ་བ་ཡི། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་ལོག་པར་གྱུར། 97

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཀླུར་འཇིགས་པ་འབྱུང་མཁྱེན་ནས།
སེམས་ཅན་དག་པ་ནོམ་དག་ལ། དགེ་ལེགས་སྨད་དུ་ཆོས་བསྟན་མཛད། 98

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གྱོན་ཞུགས་འབྲས། གཞན་གྱིས་ལྷན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་དང་།
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གཞན་གྱིས་ནི། དེ་ཡི་བཀའ་ཡིས་ཡང་དག་ཐོབ། 99

दूरात्तच स्थितं दृष्ट्वा तमागच्छन् विरूढकः।
अवतीर्य्य रथाद्ग्रमभ्येत्य प्रणतोऽवदत् ॥ ९२ ॥

सत्सु स्निग्धपलाशेषु घनच्छायेषु शाखिषु।
भगवन्नच विश्रान्तिः किमु शुष्कतरोरधः ॥ ९३ ॥

इत्युक्तः क्षितिपालेन तं प्राह भगवान् जिनः।
ज्ञातिच्छाया नरपते चन्दनादपि शीतला ॥ ९४ ॥

नास्ति ज्ञातिसमं वित्तं नास्ति ज्ञातिसमा धृतिः।
नास्ति ज्ञातिसमा च्छाया नास्ति ज्ञातिसमः प्रियः ॥ ९५ ॥

ममैते भूपते शाक्या ज्ञातयस्तत्पुरान्तिके।
जातः प्रियोऽयं तत्प्रीत्या शुष्कशाखोऽपि पादपः ॥ ९६ ॥

श्रुत्वैतद्विरतामर्षः शाक्यानां पक्षपातिनम्।
भगवन्तं विदित्वैव न्यवर्त्तत विरूढकः ॥ ९७ ॥

भगवानपि शाक्यानां ज्ञात्वागामि भयन्ततः।
श्रेयसे शुद्धसत्त्वानां विदधे धर्म्मदेशनाम् ॥ ९८ ॥

श्रोतापत्तिफलं कैश्चित् सकृदागामि चापरैः।
अनागामिफलं चान्यैः सम्प्राप्तं तस्य शासनात् ॥ ९९ ॥

ལྷག་མ་བློ་གྲོས་ལྡན་པོ་ཡིས། ཤ་ཀྱས་གཤས་དེ་མ་ཐོབ་སྟེ།
གང་ཞིག་ཉིན་བར་རབ་རིབ་དག། འབྱང་བའི་བྱ་ནི་འགའ་ཞིག་ཡོད། 100

དེ་ནས་མི་བདག་ལོག་པ་ཡིས། ཁོན་གྱི་སྨྲལ་དག་ཉལ་བ་དག།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་ཡིས་ནི། རབ་དུ་སད་པ་ནོམ་པར་བསྐྱབས། 101

དེ་ཡིས་བསྐལ་བས་ཤ་ཀྱའི་རིགས། གཞོམ་པའི་ཐྲོ་གྲོས་དེ་ཡིས་བྱས།
ཁོན་གྱི་མེ་ནི་རབ་འབར་བར། ཕྱ་མ་ཡི་ནི་ཆུང་གིས་བྱེད། 102

འཇིགས་རྩང་སྐྱེ་བོ་ངན་པ་ཡིས། སྐ་གས་ཀྱིས་འཕལ་བསྐད་མི་བསྡུན་པའི།
རོ་ལངས་དང་ནི་ས་སྐྱོང་དག། སྡུ་ཡི་སྡོག་ནི་འཕྲོག་བྱེད་མིན། 103

དེ་ནས་དེ་ཡི་དམག་དཔུང་ནི། གླང་པོ་ཤིང་རྟའི་མཆོག་རབ་དཀྲིགས།
ཡམ་བཀག་ཤཀྱ་ནོམས་ཀྱི་ནི། གྲོང་ཁྱེར་ཡང་དག་འཇྲུགས་པར་བྱུང་། 104

དེར་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཤཀྱ་བསྡུང་སྐད་ཕྱོགས་ཆུང་ཞིང་།
ཡང་དག་བརྩོན་པ་མོ་གལ་ལ། ཆེན་པོ་དག་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། 105

ཤཀྱ་ནོམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྐྱོན། ནོམ་ཀུན་ནས་འདི་ཉེ་བར་གནས།
དེ་ལ་བསྡུང་བ་སྐྱབ་བྱེད་པ། ནམ་མཁའ་ལ་ནི་བགྲོད་སྐྱེགས་བཙོགས། 106

སྐྱེས་བུ་ནོམས་ཀྱི་བསམ་ཡས་འབྱོར་པ་དག་དང་མི་དག་དག།
འོང་དང་རབ་ཏུ་འགྲོ་ཡང་ཕྱད་ཙམ་རང་དབང་མེད་པ་ནི།
ལས་ཀྱི་ཡི་གེ་རང་གི་སྐྱེ་བའི་གནས་ལ་རང་ལག་གིས།
བགོད་པ་དག་ནི་ངེས་པར་དོན་མེད་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མིན། 107

शेषास्तु मूढ़मतयः शाक्याः प्रापुर्न तत्पदम्।
सन्ति केऽपि खगा येषां वासरे तिमिरोद्भवः ॥ १०० ॥

निवृत्तस्याथ नृपतेः पुरोहितसुतस्ततः।
वैरसर्पस्य सुप्तस्य विदधे प्रतिबोधनम् ॥ १०१ ॥

स तेन प्रेरितश्चक्रे मतिं शाक्यकुलक्षये।
वैरानलं प्रचलनं करोति पिशुनानिलः ॥ १०२ ॥

घोरदुर्जनमन्त्रेण सहसोत्थापिताः खलाः।
वेताला: क्षितिपालाश्च न कस्य प्राणहारिणः ॥ १०३ ॥

सैन्ये गजरथोदग्रे ततस्तस्मिन् प्रसर्पति।
बभूव पुरसंक्षोभः शाक्यानां रुद्धवर्त्मनाम् ॥ १०४ ॥

तस्मिन् भगवान् रक्षार्थं शाक्यानां पक्षपातिनम्।
समुद्यतं तच्च महामौद्गल्यायनमब्रवीत् ॥ १०५ ॥

शाक्यानां कर्म्मदोषोऽयं सर्व्वथा समुपस्थितः।
तच्च रक्षाविधानन्ते गगने सेतुबन्धनम् ॥ १०६ ॥

पुंसामचिन्त्यविभवानि शुभाशुभा।न
आयान्ति यान्ति च मुहुर्निरवग्रहाणि।
कर्म्माक्षराणि निजजन्मपदस्वहस्त-
न्यस्तानि नाम न भवन्ति निरर्थकानि ॥ १०७ ॥

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་གསུང་གིས་ནི། དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་དེང་ཕྱིན་ཏེ།
འཕགས་སྐྱེས་བོ་ནི་ཉིར་ལྷགས་བས། ཤ་ཀྱ་ཏོགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་བྱས། 108

སྲོག་དང་ལྡན་ཙམ་སྲུ་ལ་ཡང་། ཡུ་ཅག་འཆོ་བར་མི་བྱའོ།
དག་ཡིས་རབ་ཏུ་འཕངས་བའི་མདའ། ཡུ་ཅག་ལུས་ལ་འཆུགས་སུ་བས། 109

དེ་དག་དེ་ལྟར་གྱོས་བཟུང་སྟེ། ཁྲོ་བས་ལམ་ནས་མདུང་བཟུང་སྟེ།
གཞུ་ནི་རབ་ཏུ་གདུངས་བྱས་ནས། ཞ་རོལ་འཆུག་ལ་བཏེག་པས་གནས། 110

སྐབས་དེར་དོན་བྱི་སྟོང་བ་ལས། རང་གི་ཡུལ་ན་མི་གནས་པ།
ཤ་ཀྱ་ཤམ་པ་ཀ་ཡིས་གྱོས། མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་འོངས། 111

དེ་ཡིས་ས་བདག་གོ་བགོས་པས། གྱོང་ཁྱེར་བསྲེམས་པ་མཐོང་ནས་ནི།
ཁྲོས་ཏེ་གཅིག་ཏུས་གཡུལ་དུ་ཕྱིན། དེ་ཡི་དཔལ་ནོམས་བརླག་པར་བྱས། 112

གཡུལ་དུ་སྐྱེས་བུ་སེང་གེ་ཡིས། དཔའ་བོ་གྲུང་པོ་དེ་དག་བསད།
སྡུ་དིག་གིས་བཞིན་གྱགས་པ་ཡིས། དགའ་བར་བྱས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 113

གཞན་ལ་ཁྲོས་པར་གྱུར་པ་དེའི། རལ་གྲི་དེ་ནི་ཅི་ཡང་འབར།
གང་གིས་རབ་ཏུ་གདུང་བས་དེས། དགྲ་ཡི་རྩ་བོ་ཡངས་པར་སོད། 114

འཕགས་སྐྱེས་བོ་ནི་སྟོབ་པ་ཉམས། འཕམ་ནས་རང་གི་གྱོང་ཁྱེར་སོང་།
དགྲ་ནི་བསད་པས་ཤམ་པ་ཀ། ཤ་ཀྱས་ནང་དུ་འཆུག་མ་སྟེར། 115

इति वाक्याद् भगवतस्तस्मिन् याते प्रणम्य तम्।
चक्रिरे सम्विदं शाक्याः प्रत्यासन्ने विरूढके ॥ १०८ ॥

हिंसास्माभिर्न कर्त्तव्या प्राणिमात्रस्य कस्यचित्।
शराः शरीरमस्माकं विशन्त्वरिसमीरिताः ॥ १०९ ॥

इति सम्विदमाधाय ते वियष्टिकपाणयः।
धीराः परोद्यमे तस्थुरवारयितकार्म्मुकाः ॥ ११० ॥

अचान्तरे कर्म्मयोगान्निजदेशानवस्थितः।
अज्ञात्वा सम्विदं शाक्यैः शम्याकः समुपाययौ ॥ १११ ॥

स दृष्ट्वा नगरे बद्धसन्नाहं[1] वसुधाधिपम्।
कोपादेकश्चकारास्य रणे सुभटसंक्षयम् ॥ ११२ ॥

युद्धे पुरुषसिंहेन हतास्ते वीरकुञ्जराः।
प्रययुः स्पृहणीयत्वं यशोभिर्मौक्तिकैरिव ॥ ११३ ॥

स कोऽपि तस्य जज्वाल कोपितस्य परैरसिः।
स ययौ यत्प्रतापेन विपुलां रिपुवाहिनीम् ॥ ११४ ॥

प्रवेशं न ददुः शाक्याः शम्याकस्य द्विषां बधात्।
स्वजनोऽपि परित्यक्तः स तैर्निस्त्रिंशकर्म्मणा ॥ ११५ ॥

---

१ Orig. बद्धसन्नद्धं।

སྟོག་ལས་ཀྱིས་དེ་དེ་དག་གིས། ནང་མི་ཡིན་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏང་།
དམ་བཅོས་ཀྱི་གཉེན་ལྡན་ནོས། རང་གིའང་མ་རྟོང་ལ་ཕྱིར་ཕྱོགས། 116

དམ་བའོས་ཉིད་ཏིག་པ་ནོས། ནོར་ཧོས་ལས་ཀྱང་གཏོང་ཡོད་དང་།
ནང་མི་བས་ཀྱང་ལེགས་བྱས་དང་། ཆོ་སྤྲིག་བས་ཀྱང་གྲགས་པ་དག། 117

དེ་དག་གིས་ནི་བསྒྲུབ་པ་དེ། མཐའ་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདུད་ཕྱིན།
དེ་ལ་དག་ལེགས་སྨན་ཉིད་དུ། རང་གི་མཚན་མ་ཆང་ཟད་ཟིངས། 118

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཇོ་འཕྲལ་གྱིས། རང་གི་དབུ་སྐ་སེགས་ཆ་བྱིན།
དེ་ཡིས་བླངས་ནས་བ་ཀླུ་ཀ། ཞེས་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཏུ་སོང་། 119

དེར་ནི་ཤེས་རབ་མཐུ་དགེ་དང་། རྟུལ་ཞོད་སྟོབ་བ་ཡོན་དན་ཀྱིས།
དེ་ཡིས་ཀྱིལ་སྲིད་ཞོབ་སྟེ་དབལ། བློ་ལྡན་ཧོམས་ལ་ཀུན་ཏུ་མོད། 120

དཔལ་འབྱོར་བྱང་ཞོའི་མཚན་ཉིད་དེ། གྲགས་པ་མཁས་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན།
གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཚུང་མ་ནི། རིག་འགྲུས་ལྡན་པ་ཧོམས་ཀྱི་ཡིན། 121

དེ་ནས་དེར་ནི་དེར་གནས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་དབུ་སྐ་སེགས་ཆ་ལ།
རིན་ཅེན་མཆོག་གི་རབ་མཛོས་པའི། མཆོད་རྟེན་རབ་ཏུ་གནས་པར་བྱས། 122

འཕགས་སྐྱེས་ཞོས་ཞོའང་ཁོན་གྱིས་ནི། ཐ་རོལ་བསྒྲལ་འདོད་སྨན་ནས་ཡང་།
སྐོ་དབྱེའི་རིགས་པས་འཕྲལ་ཉིད་ལ། ཀུན་ཧོམས་ཀྱི་གྲོད་དུ་ཞུགས། 123

निजेऽपि विमुखाः[1] क्रूरे साधवो धर्म्मबन्धवः।
धनादपि वदान्यत्वं सुकृतं स्वजनादपि॥ ११६॥

* * * *

शतमौचित्यनित्यानामायुषोऽपि यशः प्रियम्॥ ११७॥

निर्व्वासितः स तैः प्राप्तः शनैर्भगवतोऽन्तिकम्।
ययाचेऽभ्युदयायैव तं किञ्चिन्निजलाञ्छनम्॥ ११८॥

कृतं भगवता दत्तं निजकेशनखांशकम्।
स जगाम समादाय वाकुड़ं नाम मण्डलम्॥ ११९॥

तच्च प्रज्ञाप्रभावेण शौर्य्योत्साहगुणेन च।
स प्राप राज्यं धीराणां सर्व्वत्र सुलभाः श्रियः॥ १२०॥

दक्षाणां लक्षणं लक्ष्मीः सहजं विदुषां यशः।
व्यवसायसहायानां कलत्रं सर्व्वसिद्धयः॥ १२१॥

तत्र स्थितो भगवतः सोऽथ केशनखांशके।
स्तूपप्रतिष्ठामकरोद्वररत्नविराजिताम्॥ १२२॥

विरूढकोऽपि शाक्यानां वैरपारतितीर्षया।
पुनर्युक्त्या पुरद्वारभेदेन सहसाविशत्॥ १२३॥

---

१ Original निर्जिते विमुखाः।

དེར་ནི་ཤ་ཀྱ་སྡོང་ཕྲག་དག། བདུན་ཆུ་ཚོ་བདུན་རབ་ཏུ་བསད།
དེ་ནས་བྱ་མོ་གཉིས་ཀྱ་རྣམས། སྡོང་ཕྲག་དེ་ཡིས་བཅིངས་ནས་ཁྱེར། 124

ཤ་ཀྱ་བཀྱོ་ཕྲག་ལྟ་རྣམས་ནི། ལྷགས་དང་སྐང་པོའི་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི།
རབ་ཏུ་བཅོམ་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ནི། མཐར་བྱེད་གྲོང་ཁྱེར་བཞིན་དུ་བྱས། 125

བཅོམ་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་ཤ་ཀྱ་རྣམས། དག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྒྱ་བྱས་པ།
ལས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཅིངས་མཁྱེན་ནས། སྐད་ཅིག་ཐུགས་ནི་འབྱུང་བར་མཛོད། 126

སྐྱིང་རྗེ་བྱས་པའི་དགེ་སློང་རྣམས། དེ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་དེ་དྲིས།
ཤ་ཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་བསྒྲུབས། འཇིགས་རྟེན་གང་གི་འབྲས་འདི་གང་། 127

དེ་སྐད་དེས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དེར་བཀའ་སྩལ།
རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱིས། ཤ་ཀྱ་རྣམས་ནི་བརྒྱ་པ་འདི། 128

ཉ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆུ་ནང་ནས། སྡོམ་ཚོ་ཉ་ཆེན་གཉིས་ཞིག་དྲངས།
ཉ་ནི་དཀའ་དུ་རབ་བཅད་པའི། གཏུང་བ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བསད། 129

དུས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་ནི། དེ་རྣམས་ཆོམ་ཀྱོན་ཉིད་གྱུར་པ།
ནོར་ནི་འཕྲོག་པས་དེ་དག་ཉིད། ཆོམ་ཀྱོན་དུ་གྱུར་བསྟེགས་ནས་བསད། 130

ཉ་དེ་དག་དང་ཁྱིམ་བདག་དེ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་དང་མདུན་ན་འདོན།
ཉ་པ་དང་ནི་ཆོམ་ཀྱོན་པུའི། ཀྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསད་པར་གྱུར། 131

हत्वा तत्र सहस्राणि शाक्यानां सप्तसप्तति।
बद्ध्वा कन्याकुमाराणां स सहस्रमथाहरत्॥ १२४॥

शतानि पञ्च शाक्यानां गजैर्लोहैश्च मर्दनैः।
सम्प्रमृज्य पुरीञ्चक्रे कृतान्तनगरीमिव॥ १२५॥

भगवानपि शाक्यानां[1] शत्रुणा भेदनं कृतम्।
कर्म्मानुबद्धं विज्ञाय बभूव विमनाः क्षणम्॥ १२६॥

पप्रच्छुस्तं समभ्येत्य भिक्षवः करुणाकुलाः।
किं कर्म्म विहितं शाक्यैर्धीरं यस्येदृशं फलम्॥ १२७॥

भगवानिति तैः पृष्टः सर्व्वज्ञस्तानभाषत।
निजकर्म्मविपाकेन शाक्यानामेष संक्षयः॥ १२८॥

कृष्टौ पुरा महामत्स्यौ धीवरैः सरितोऽन्तरात्।
तदा निकृत्तौ शल्येन भूयोऽप्यव्यथयन् धृतौ॥ १२९॥

कालेन चारुतां यातैस्तैरेव परजन्मनि।
हतौ गृहपती दग्ध्वा तावेव धनहारिभिः॥ १३०॥

तौ मत्स्यौ तौ गृहस्थौ च विरूढकपुरोहितौ।
दासानां तस्कराणाञ्च शाक्यानां मृत्युतां गतौ॥ १३१॥

१ Orig. शत्रूणां।

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་འདི་ཐོས་ནས། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ནོམས་ཀྱི།
འབྲས་བུའི་ཚུལ་ནི་བསྟུན་པ་དག། མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་གྱུར། 132

དེ་ནས་བྱོལ་བས་ངན་སྐྲག་པའི། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ནི་རང་གྲོང་སོང་།
བུ་ནི་བྱོལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི། བྱིས་པ་རྩེ་བས་མཛའ་ལ་སྨོས། 133

ལྷ་གཅིག་ཤ་ཀྱ་ཅི་ལ་གསོད། དེས་ནི་ཡུལ་ལ་གནོད་མ་བགྱིས།
དེ་སྐད་བཞེད་པའི་རང་གི་བྱ། འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཡིས་བསད་པར་གྱུར། 134

མྱོས་ཐོབ་གནོད་པ་གོམས་པ་ལས། གླང་པོ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་གོ་ངན།
ངེས་པར་སྡང་དང་ཉེ་བ་དང་། འཇོམས་པ་ཉིད་དུ་ཅི་མི་བྱེད། 135

རང་གི་དཔུང་པ་ལྷ་བྱེད་ཅིང་། མདུན་སར་འདུག་ནས་དེས་སྨྲས་པ།
ཀྱེ་མ་བདག་གི་གཟི་བྱིན་མེད། དགྲ་རྣམས་ཕྱེ་མ་ལེབ་ལྟར་བཅོམ། 136

བདག་གི་དཔུང་སྨྲས་འདི་གཉིས་ནི། མཐར་བྱེད་དོ་བབས་ཀ་བ་སྟེ།
ཤ་ཀྱ་རིམས་ནི་མ་ལུས་པ། གསོད་པ་གདམས་བྱེད་བློ་མར་གྱུར། 137

དེ་ཡི་ཚོལ་ལ་བསྟགས་པ་ཉེ། ཤ་ཀྱའི་བུ་མོ་བཟང་བ་དེས།
ཐོས་ནས་ཡིད་འབྱུང་དྲག་པོ་ཡིས། གོངྟ་པ་བཀུག་ནས་རྟ་སྨྲས་པ། 138

ལས་ཀྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་པ་ཡི། ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱ་བཞིན་དུ།
འཆི་བ་བསྐོམ་པའི་ནུས་པ་དག། གཤེགས་པ་ལྷན་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། 139

इति श्रुत्वा भगवतः कर्म्मणां फलसन्ततिम्।
अविसम्वादिनीमेव मेनिरे सर्व्वभिक्षवः॥ १३२॥

विरूढकोऽथ स्वपुरं प्राप्य विजयदुर्म्मदः।
जेतानाम्ना सुतेनोक्तः प्रणयाद्बाललीलया॥ १३३॥

देव किं निहताः शाक्या न तेऽस्माकं कृतागसः।
इति ब्रुवाणमबधीन्निजसूनुं विरूढकः॥ १३४॥

निपातमतिमृद्नाति निहन्ति न करोति किम्।
मदलब्धबधायासो मातङ्ग इव दुर्जनः॥ १३५॥

स जगाद सभासीनः स्वभुजावलोकयन्।
अहो नु मम तापाग्नौ द्विषद्भिः शलभायितम्॥ १३६॥

कृतान्ततोरणस्तम्भौ प्राज्यौ मम भुजाविमौ।
निःशेषबधदीक्षायां शाक्यानां गुरुतां गतौ॥ १३७॥

तं तस्य विक्रमं श्लाघ्यं हृतास्ताः शाक्यकन्यकाः।
श्रुत्वा बभाषिरे तीव्रमुद्वेगनमिताननाः॥ १३८॥

कर्म्मपाशनिबद्धानां खगानामिव देहिनाम्।
निधनोल्लङ्घने शक्तिर्नास्ति पक्षवतामपि॥ १३९॥

གང་གི་མེ་ནི་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་དག་ནི་ཏི་གདོང་གིས་ཟ་ལོ།
འབད་རྩོལ་ཆུང་ངུས་ཟ་བའི་ཐུན་བ་དུས་སུ་ཚ་ཟིར་ལྡན་པ་འཇོམ་པར་བྱེད།
ཡོངས་སུ་བལྟ་བའི་ལམ་གྱི་ཡུལ མིག་ངོ་མཚར་དང་བཅས་སྤྲོད་པ་དག་གི་གནས།
ལས་དང་ལྡན་པའི་ཚྭད་ཀྱི་གདམས་པ་འདི་ཀུན་སུ་ཡི་བྱ་བར་བཟོད། 140

དེ་དག་ཐོས་ཅས་མི་ཡི་བདག། ཀོང་པས་བཅོམ་པའི་ལྷོས་འགྲོ་བཞིན།
འཇིགས་རྩང་ཁྲོ་བའི་དུག་བྱོས་ནས། འདི་ཡི་ལག་པ་ཆོད་ཅས་བསྐོས། 141

གང་གི་འབྲམ་དུ་དེ་ཡིས་ནི། ལག་པ་གཅོད་པའི་སྡིག་ལས་བྱས།
རྡིང་བྱ་ལག་པའི་སྐྱིང་པོ་ཞེས། དཔལ་ཡང་ཤེ་ས་ལ་གྲགས། 142

འབྲི་ཤིང་ལ་ཡང་ལྷུ་སྐྱིང་མེ། བད་ལྡན་ལ་ཡང་སོག་ལེའི་སོ།
འཕྲེང་བ་ལ་ཡང་རྡོ་རྗེའི་ཚར། བཙེ་མེད་འབེབས་སུ་འཇུག་པ་ཉིད། 143

ལག་པའི་པདྨོ་བཅད་དེ་ཧོམས། དེར་ཞི་གདུང་བ་དྲག་པོས་གཟིར།
བཅོམ་ལྡན་སྐུབས་འོས་བྱོ་ཡིས་ནི། བསྐོམས་ནས་སྐུབས་སུ་སོང་བར་གྱུར། 144

དེ་དག་གཤར་བསྟན་གདུང་བ་ནི། དྲག་པོ་ཀུན་མཉེན་གྱིས་མཉེན་ནས།
དེ་དག་ཡང་དག་དབུགས་འབྱིན་པར། འོས་པ་བདེ་སོགས་ལྷ་མོར་བསམས། 145

དེ་ཡིས་རེག་བས་ལག་པར་སྐྱེས། དེ་ཡིས་ལྷ་ཡི་གོས་ཀྱིས་གཡོགས།
དེ་དག་སེམས་ཉི་རབ་དང་བཅས། ལུས་བདང་མཐོ་རིས་སོང་བར་གྱུར། 146

येनाग्निः शममेति तत्किल जलं प्राप्नोत्यलं वाड़वः
तीग्मांशुग्रहणं करोति समये हेलावलेह्यं तमः।
पर्य्यालोचनवर्त्म नामविषयं साश्चर्य्यचर्य्यास्पदं
सर्व्वं कार्म्मिकतन्त्रयन्त्रितमिदं कः कस्य कर्त्तुं क्षमः ॥१४०।

एतदाकर्ण्य नृपतिः पदान्तर इवोरगः।
करच्छेदं दिदेशासां घोरामर्षविषोत्कटः ॥ १४१ ॥

तीरे यस्याः कृतं तासां पाणिच्छेदनवैशसम्।
साद्यापि हस्तगर्भेति ख्याता पुष्करिणी भुवि ॥ १४२ ॥

लतास्वपि कुकूलाग्निं क्रकचं नलिनीष्वपि।
[1]मालास्वपि शिलावर्षं पातयन्त्येव निर्घृणाः ॥ १४३ ॥

ताश्छिन्नपाणिकमलास्तच तीव्रव्यथातुराः। | Again Corrupt
भगवन्तं धिया ध्यात्वा शरणं शरणं ययुः ॥ १४४ ॥

तासां विज्ञाय सर्व्वज्ञस्तीव्रां मर्म्माहतिं व्यथाम्।
शचीमचिन्तयद्देवीं तत्समाश्वासनोचिताम् ॥ १४५ ॥

तत्स्पर्शजातहस्ताब्जास्ता दिव्यवसनावृताः।
ययुश्चित्तप्रसादेन ताः स्वर्गं त्यक्तविग्रहाः ॥ १४६ ॥

१ Original मालासु विशिलापर्जं।

ལྷ་བད་སྲུབ་བྱིས་མཚན་ལྡན། ལྷ་ཡི་བུ་མོ་ཉིད་ཐོབ་ནས།
སྟོན་པས་ཆོས་འདི་བསྟན་པ་ཡིས། དེ་དག་ཡང་ས་བའི་གནས་སུ་སོང་། 147

དགེ་སློང་གིས་དེས་བཅོམ་ལྡན་བྱིས། དེ་དག་ལས་འབྲས་མངོན་པར་གསུངས།
འདི་དག་ལག་པ་གཡོ་བཞིན་དུ། དགེ་སློང་དག་ལ་མཐོ་འཚམས་བྱས། 148

དེ་ཡི་ལས་ཀྱི་ནོར་སྨིན་གྱིས། མི་འདོད་པར་ནི་རབ་ཏུ་ལྡུང་།
ང་ལ་སེམས་ནི་དད་པ་ཡིས། འདི་དག་དགེ་བའི་འགྲོ་བ་ཐོབ། 149

ལས་འབྲས་སྨིན་པ་ནོམ་བཀྲ་ཉིད། དེ་སྐད་བཤེད་ནས་བཅོམ་ལྡན་བྱིས།
དེ་ཡི་ཞར་ལ་དགེ་སློང་དག། ནོམས་ལ་ཆོས་ནི་བསྟན་པར་མཛད། 150

སྐབས་འདིར་བྱལ་བོས་བཏང་བ་ཡི། གསང་གནས་སྦྱོང་པའི་ཉན་ནོ་ཡིས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྦྱོང་ཤེས་ནས། འཕགས་སྐྱེས་བོ་དང་ཉེ་བར་སོང་། 151

དེ་སྨས་ལྷ་གཅིག་དགེ་སློང་ནོམས། མདུན་དུ་དེ་ཡིས་འདི་སྐད་གསུང་།
ས་བདག་དེ་ཡི་ངང་ལས་ཀྱི། འབྲས་བུ་ཉེ་བར་བདག་གིས་མཐོང་། 152

བློན་པོ་མདུན་ན་འདོན་བཅས་དེ། ཞག་བདུན་ན་ནི་མེས་ཆོག་ནས།
དམྱལ་བ་མཉན་མེད་ཅེས་བྱ་བ། བཟོད་དཀའ་དག་ཏུ་ལྡུང་བར་འགྱུར། 153

དེ་སྐད་དེ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། མི་བདག་མདུན་ན་འདོན་དང་བཅས།
ཚུ་ཡི་འཁྲུལ་འཁོར་ཁང་ནང་དུ། ཞག་བདུན་འབད་བས་གནས་པར་བྱས། 154

देवकल्पास्तमासाद्य दिव्यपद्मोत्पलाङ्किताः।
धर्म्मदेशनया शास्तुस्ताः प्रापुर्विपुलं पदम्॥ १४७॥

भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तं कर्म्मफलमभ्यधात्।
पाणिचापल्यमेताभिः कृतं भिक्षुविडम्बने॥ १४८॥

कर्म्मणस्तस्य पाकेन विशसे पतिताः परम्।
मयि चित्तप्रसादेन प्राप्ताश्चैताः शुभां गतिम्॥ १४९॥

इत्युक्ता भगवान् कर्म्मफलपाकविचिचताम्।
भिक्षूणां तत्प्रसङ्गेन विदधे धर्म्मदेशनाम्॥ १५०॥

अचान्तरे गूढचारी राज्ञा प्रणिहितश्चरः।
भगवच्चरितं ज्ञात्वा विरूढकमुपाययौ॥ १५१॥

सोऽवदद्देव भिक्षूणां तेनेदं कथितं पुरः।
स्वकर्म्मफलमासन्नं तस्य पश्यामि भूपतेः॥ १५२॥

सप्ताहेनाग्निना दग्धः स पापात्मा पुरोहितः।
अवीचिनाम्निनरके दुःसहे निपतिष्यति॥ १५३॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा नृपतिः सपुरोहितः।
यत्नादुवास सप्ताहं जलान्वितगृहान्तरे॥ १५४॥

ཞག་བདུན་མཐུག་ཀ་སྐད་ཅིག་ལ། ཐོ་བྱང་འཁོར་དུ་སོང་བ་དེས།
མེ་ཤེལ་ཉི་མའི་འོད་དག་གི། སྤྲོས་བས་མེ་ནི་རབ་ཏུ་འབར། 155

འཇིག་པའི་རྟུང་གིས་གཙོབས་པ་ལྟ་བུར་རབ་ཏུ་འབར་བ་རྩེ་མོ་ཅན།
རྣག་ཅེས་སྤྲོགས་པས་དེ་ནི་མྱུར་བས་ངེས་བསྲེགས་དམྱལ་བའི་མེ་དག་ཐོབ།
སྟོག་ཅཀ་ནོམས་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི་དང་གཞན་དུའང་ཕྱོང་ཀུན་འབར་བས་ཁེངས།
བསོད་ནམས་བསྟེན་ལ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ནར་བདེན་ཞིང་གདུང་བའི་ས་བཞི་བསིལ། 156

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་འཕགས་སྐྱེས་པོའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡུལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་གཅིག་པའོ།།

क्षणावशेषे सप्ताहे तस्मिन्नन्तःपुरं गते।
सूर्य्यकान्तार्कसन्तापयोगाज्ज्वाल पावकः॥ १५५॥

उद्भूतेन प्रलयसवनावर्त्तिनेवाशुवेगा-
न्निर्दग्धोऽसौ धगिति शिखिना नारकं प्राप वह्निम्।
अस्मिन् लोके ज्वलनजटिलाः पापिनां प्रेत्य रागाः
सर्व्वचैव स्थिरसुखभुवः शीतलाः पुण्यभाजाम्॥ १५६॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां विरूढकावदानं नाम एकादशः पल्लवः॥

Chapter XII.

ཡལ་འདས་བཅུ་གཉིས་པ།

འཕྲོག་མའི་རྟོགས་བརྗོད་ཀི།

དམ་པ་བདུད་རྩིའི་བརླན་པའི་ཞལ་དང་རི་བོང་ཅན་ཟེར་དག།
སྦྱིག་བསྡུལ་ཞི་བྱེད་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད།
སྐྱེ་བོ་ནོམས་ནི་ཡང་དག་འཆོ་བྱེད་རབ་རིབ་འཕྲོག་པར་བྱེད།
དམ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཚོ་ནི་ནོམ་པར་བྱས་ཤིང་དགོད་པར་བྱེད། 1

བྱོང་ཁྲེར་གྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་པ། ས་ཡི་སྙིང་པོར་གཟགས་ཅན་སྙིང་།
མཐའ་དག་ས་བདག་སྙིང་པོ་ནི། ས་ཡི་བཟུ་བྱིན་བྱང་བར་བྱུར། 2

གང་གིས་དཔུང་པ་ས་ཡིས་རྟེན། སེམས་ནི་བཟོད་པའི་རྟེན་དག་ལ།
ཁྱོད་ནི་བཀོད་པའི་སྐྱེ་བོ་ནོམས། བསམ་པ་མཐའ་དག་ཕྱི་རོལ་གྱུར། 3

གང་གི་གཏོང་དང་དུལ་ཐོད་ཀྱིས། རེ་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བྱེད་ཚིང་།
ལག་པ་རིན་ཅེན་ཚོགས་ལ་ཡང་། རལ་གྲི་འཛིན་ལ་དམ་པར་གྱུར། 4

ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་བྱོང་ཁྲེར་དུ། ཉི་བར་འཆོ་བ་སྤྱི་བ་བྱུང་།
མི་བསྟུན་གསར་དུ་མངོན་དར་བས། ཀུན་དུ་དེགས་སྐྱེས་བཞིན་དུ་འབྱུགས། 5

द्वादशः पल्लवः।

हारीतिकादमनावदानम्।

दुःखं नुदन्ति सुखसम्पदमादिशन्ति
सञ्जीवयन्ति जनतां तिमिरं हरन्ति।
सन्मानसस्य कलयन्ति विकाशहासम्
सन्तः सुधार्द्रवदनाः शशिनः कराश्च ॥ १ ॥

विम्बिसारः क्षितेः सारे पुरे राजगृहाभिधे।
सारः समस्तभूपानामभूद्भूमिपुरन्दरः ॥ २ ॥

क्षमाधारे भुजे यस्य क्षमाधारे च चेतसि।
वाह्यः समस्तचित्तानामाशु न्यस्तकरो जनः ॥ ३ ॥

कुर्वतस्त्यागशौर्य्याभ्यामाशायाः परिपूरणम्।
पाणौ विमुक्तरत्नौघे सुवङ्गोऽभूदसिग्रहः ॥ ४ ॥

कदाचिदभवत्तस्य विप्लवो नगरे गुरुः।
नवाभ्युदयसञ्जातदर्पकाल इवाकुलः ॥ ५ ॥

སྐྱེ་བོའི་བསམ་པའི་སྐབས་ཐུབ་སྟེ། མདུན་སར་ཡང་དག་བཞུགས་པ་ནི།
སྐྱེ་གཤེའི་ཐ་སྙད་གྱུར་དེ་ལ།' གོང་ཁྲིར་པཡིས་སྐྱེ་བོས་ཞུས། 6

ཚུལ་གཅིག་ལྷ་ཡི་མཐུ་ལྡན་པ། ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་ཡིས་དུལ་བ་ཡི།
སྐྱེ་བོ་དེག་དུ་བྱེ་ལྡན་འདི། ལུགས་ལ་རབ་དུ་མི་འདའོ། 7

དམ་པའི་ལམ་ནས་རང་བཞིན་བྱིས། རབ་ཞུགས་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་ལ།
ཉེ་བར་འཚོ་བ་རབ་བྱེས་འདི། ཐོག་མེད་དག་དུ་གནས་འོང་ཤས། 8

རང་གི་ཚོས་ལ་ཞུགས་དགའ་བའི། ལས་དང་བྱེལ་པོ་བཟང་པོས་ཀྱང་།
སྐྱས་པར་གྱུར་པའི་མི་ནོམས་ནི། གྱེད་པ་དག་དུ་ལྡུང་བ་མིན། 9

བདག་ཅག་ནོམས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཁྱིམ་དུ། སྐྱམ་མ་བཅོས་པའི་བྱ་ཚ་ནོམས།
བྱ་བ་ལེགས་པའི་འབྲས་བུ་དག། མ་བསྒོམས་པ་ལས་བཞིན་དུ་འཐོག། 10

དེ་ཅི་མི་ཤེས་འབྱུང་པོ་འམ། ཡང་ན་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་གྱུ།
གང་གི་མཐུ་ཡིས་རིགས་དག་ནི། བྱ་བཀྱེད་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད། 11

དེ་དག་ཆོག་དེས་ས་བདག་ལ། དེ་ཡི་གདུང་བ་འཕེས་པར་གྱུར།
དམ་པའི་ནང་དུ་ཐ་རོལ་གྱི། སྐུག་བསྔལ་ཞིང་ལ་ཆུ་བཞིན་འཆུག། 12

ཡན་ལག་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་པ། སྐྱེ་བོའི་སྐུག་བསྔལ་ཆེན་པོ་དེས།
དུག་གི་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས་དེ། སྐད་ཅིག་སྐྱིང་ནི་རབ་འཁྱམ་གྱུར། 13

तमास्थानसमासीनं जनचिन्ताकृतक्षणम् ।
व्यज्ञिज्ञपत सौराजं प्रजानां जनकोपमम् ॥ ६ ॥

देव दिव्यप्रभावस्य नियतः शासनेन ते ।
जनः सदा समुद्रोऽयं मर्य्यादां नातिवर्त्तते ॥ ७ ॥

येनास्य कृतवृत्तस्य सन्मार्गेण प्रसर्पतः ।
उपसर्गोऽगमः कस्माद्कस्माद्यमागतः ॥ ॥ ८ ॥

स्वधर्म्मसम्वृत्तेन हि कर्म्मणा शर्मणा नृणाम् ।
सुन्दपे न च गुह्यानामापतन्ति विपत्तयः ॥ ९ ॥

ह्रियन्ते नः प्रसूतीनां गृहिणीनां गृहे कया ।
अपत्यानि फलानीव सत्क्रियाणामसंयमात् ॥ १० ॥

किन्तु भूतान् न विद्मस्तान् मायाश्चापि महीपते ।
यत्प्रभावेण नीयन्ते कुलानि निरपत्यताम् ॥ ११ ॥

इति तेषां गिरा भूभृदभूत् संक्रान्ततद्व्यथः ।
परं दुःखं विशत्यन्तः सतां केदारवारिवत् ॥ १२ ॥

सर्व्वाङ्गव्यापिना तेन जनदुःखेन भूयसा ।
विषेणेवावृतः सोऽभूदुद्भ्रान्तहृदयः क्षणम् ॥ १३ ॥

དེ་སྐད་དུས་བའི་དབང་དང་ནི། སྐྱེས་བུ་མིན་པ་འདིར་ཅི་བྱ།
མི་མཆོག་པ་དེ་ཕྱིར་བཅོམ་པ། ཇི་ལྟར་ཁོ་ནར་བཅོམ་པར་བྱ། 14

ཁྱོད་ནོམས་དེ་རིང་ཉིམ་གཅིག། རང་རང་གནས་སུ་འགྲོ་བར་བྱོས།
ཁྱོད་ཀྱི་བུ་ཚ་འཇིག་བསྲུང་བ། བདུལ་ཞུགས་བཅས་པས་ངེས་པར་བསམ། 15

དེ་སྐད་བྱམ་བའི་གསུང་ཐོས་ནས། གྲོང་པ་ཆེན་པོ་མགུ་ནོམས་ཀྱིས།
མཆོད་པ་གསལ་བྱེད་ཐལ་མོ་དག། ཡང་དག་སྤྱན་ནས་དེ་ལ་སྨྲས། 16

ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་ངེས་འཇིན་དང་། བྱམས་དང་རྗེས་སུ་ཐོས་པས་ཀྱང་།
ཁྱོད་ལ་བསམས་པ་ནོམ་བཀོད་པ། བདག་ཅག་དག་ནི་ངལ་བ་མེད། 17

ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་མི་རྟོག་ཅིང་། ཡིད་དུ་འོང་བས་རབ་གཟིགས་པ།
འདི་ཉིད་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་ནི། འཆི་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་འདག་བཞིག། 18

ཅི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་བསྲུང་འདི་དག། བདུད་རྩི་དག་དང་མཉམ་ཤིང་དག་འ།
གཏུང་བ་འཕྲོག་བྱེད་འཇམ་ཞིང་མཉེན། ངེད་ཀྱིས་ཅི་དང་ཅི་མི་སྨྲའམ། 19

མཁས་ཤིང་བྱས་ཤེས་སྨིང་རྗེའི་གཏེར། མཐོང་བ་རྣེད་སྤྲུང་ཐོང་གྱུར།
སྐྱེ་བོ་ལེགས་པའི་རྗེ་བོ་ནི། སྐལ་བ་སྨྱོད་པ་དག་གིས་ཐོབ། 20

དམ་པའི་སེམས་ལ་གནས་པའི་དམ་པ་ནོམས་ཀྱིས་ཡོངས་འདྲིས་བདུད་རྩི་དག་པས་ཀྱང་།
ཤིན་དུ་མཉེས་གཤིན་ཆོག་ནི་ལྟ་བ་བས་ཀྱང་མཉམ་འོས་སྡོམ་རྫབི་འོད་ཆོགས་པས།
སྨྱོད་པའི་ཀུན་དགའི་ཆོགས་སྡེར་གཞན་པ་ཅི་ཞིག་ཡིད་ནི་མི་དོགས་པས་ཀྱང་འཇམ།
སྐྱེ་བོ་ལེགས་པ་ཁ་དོ་ཙོན་དག་བས་ཀྱང་ཡོངས་གདུང་མཆོག་དུ་བླངས་པར་བྱེད། 21

सोऽब्रवीत् किं करोम्यद्य बाहुजाधीने विपौरुषे।
कथं नाम प्रवर्त्तन्ते दुर्लक्ष्येषु प्रतिक्रिया ॥ १४ ॥

दिनमेकं व्रजन्त्वद्य भवन्तो निजमास्पदम्।
संव्रतश्चिन्तयाम्येव रक्षां वः प्रसवक्षये ॥ १५ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा हृष्टाः पौरमहत्तमाः।
जगदुस्तं समावर्ज्य पूजाव्यञ्जनमञ्जलिम् ॥ १६ ॥

देव त्वद्वधानेन प्रणयाकर्णनेन च।
त्वयि विन्यस्तचिन्तानां नास्माकमधुना श्रमः ॥ १७ ॥

अनुद्वतमुदारञ्च त्वत्प्रसादावलोकनम्।
इदमेव जनस्यास्य जीवितानीव वर्षति ॥ १८ ॥

किं पुनः प्रियमेतत्ते पीयूषसदृशं वचः।
तापापहं मृदु स्वा , किं किं न विदधाति नः ॥ १९ ॥

कृती कृतज्ञः कारुण्यनिधिः सुलभदर्शनः।
लभ्यते भाग्यभोग्येन सौजन्यसरलः प्रभुः ॥ २० ॥

पीयूषादतिपेशलः परिचयः श्राव्यं वचः पञ्चम-
माचारः शरदिन्दुवृन्दमहसोऽप्यानन्दसन्दोहदः।
सच्चित्ते वसतां सतां किमपरं पुष्यान्मनः कोमलम्
सौजन्यं हरिचन्दनादपि परं सन्तापनिर्व्वापणम् ॥ २१ ॥

ཅེས་བརྗོད་དེག་དང་ལྡན་དེ་ལ། ཕྱག་འཚལ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ནི།
ཡིད་འོང་མེ་དོག་འཕྲེང་བ་དག། ཐོག་སྐུ་འགྲམས་ཤིང་གྲོང་པ་སོང་། 22

ཀུལ་པོ་ཡིས་ཀྱང་གྲོང་ཁྱེར་དུ། འབྱུང་པོ་མཆོད་པའི་ཆོ་གའི་རིམ།
བྱས་ནས་ཞི་དང་ཤིས་པ་ཡི། ཆོག་ཀྱིས་ངེས་པའི་བདུལ་ཞུགས་བྱས། 23

འཕྲོག་མ་ཞེས་པའི་གཤོད་སྨྲིན་མོ། གྲོང་ཁྱེར་གནས་པའི་བྱིས་པ་ནོམས།
འཕྲོག་ཅེས་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་དག་གིས། བརྗེད་པ་དེ་ཡིས་ཐོས་པར་གྱུར། 24

དེ་ནས་ས་བདག་ཟློག་དང་བཅས། གྲོང་ཁྱེར་སྐྱེ་བོས་ལྟོན་ཅིག་དུ།
ཀ་ལན་དུ་ཀའི་གནས་ཞེས་པ། འོད་མའི་ཚལ་བྱི་གནས་བཞུགས་པ། 25

སྨྲག་བསྟལ་རིམ་གྱིས་གཏུངས་དག། བསྟེན་པ་ཀུན་གྱི་མི་ཚའི་སྨན།
བདེ་བར་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། སྐྱོན་ནམས་ཞི་སྨད་བལྟ་ཏུ་སོང་། 26

མཐོང་བ་དགའ་སྟེ་མི་བདག་གིས། རིང་ནས་མཐོང་ནས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ།
མདུན་དུ་འཁོད་ནས་དེ་ལ་ནི། གྲོང་ཁྱེར་པ་ཡི་སྨྲག་བསྟལ་སྨྲས། 27

གྲོང་ཁྱེར་པ་ཡི་བགྱིད་དག་ནི། ཉམས་པ་མཁྱེན་ནས་སྐྱིང་རྡེའི་གཏེར།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་མྱུར་བར་ནི། ཐུགས་ནི་གཡོ་བ་མེད་ཉིད་འཛིན། 28

འགྲོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་བདག་དང་། བཅས་པས་བསྐུལ་ནས་འགྲོ་བའི་གཉེན།
དེ་ནི་ལྷུང་བཟེད་ཆོས་གོས་བཟུང་། གཤེད་སྨྲིན་མོ་ཡི་ཁང་བར་གཤེགས། 29

इत्युक्ता प्रययुः पौरास्तं प्रणम्य प्रसादिनम्।
किरन्तस्तद्गुणोदारामाशाकुसुममालिकाम्॥ २२॥

राजापि नगरे कृत्वा भूतपूजाविधिक्रमम्।
शान्तिस्वस्तिकसम्भारञ्चकार नियतव्रतः॥ २३॥

यक्षी हारीतिका नाम बालकान् पुरवासिनी।
हरतीति स शुश्राव पुरदेवतयोदितम्॥ २४॥

ततः पौरजनैः सार्द्धं सामात्यः पृथिवीपतिः।
कलन्दकनिवासाख्ये स्थितं वेणुवनाश्रमे॥ २५॥

भगवन्तं ययौ द्रष्टुं सुगतं दोषशान्तये।
सर्व्वदुःखज्वरायासजुषामकटुकौषधम्॥ २६॥

तं दृष्ट्वा नृपतिर्दूरात् प्रणम्य प्रियदर्शनम्।
उपविश्याग्रतस्तस्मै पौरदुःखं न्यवेदयत्॥ २७॥

भगवानपि विज्ञाय पौराणां सन्ततिक्षयम्।
चिन्तानिश्चञ्चलः क्षिप्रमुवाच करुणानिधिः॥ २८॥

स विसृज्य जगद्बन्धुः सन्नपं पौरमण्डलम्।
पात्रचीवरमादाय ययौ यक्षीनिकेतनम्॥ २९॥

དེ་ཡིས་དབེན་པ་དེ་ཡི་ནི། ཆྱིམ་དུ་བཅོམ་ལྡན་གྱི་བས་བྱོན།
དགའ་བྱེད་ཅེས་པ་དེ་ཡི་བྱ། གཅིག་ནི་སྟང་བ་མིན་པར་མཛད། 30

བཅོམ་ལྡན་གཤེགས་ནས་གཏོད་སྦྱིན་མོ། མྱང་བར་བང་ཆྱིམ་འོངས་པ་ཡིས།
རབ་མང་བྱ་ལས་དགའ་བའི་བྱ། དགའ་བྱེད་དག་ནི་མཐོང་མ་གྱུར། 31

དེ་ནི་འཆོལ་ཞིང་རྨོངས་བཅས་པས། དྲས་མ་བཟུ་སྡེར་བ་བཞིན།
འཇིག་རྟེན་དང་ནི་ཤགས་ཧོམས་ཀྱང་། རིངས་པ་རབ་འབྲལ་དེ་ཡིས་བསྐོར། 32

ཀྱེ་ཁྱད་དགའ་བྱེད་ཀྱེ་ཁྱད་བྱ། ཁྱོད་ཀྱི་བཞིན་ནི་གང་མཐོང་ན།
ཞེས་པ ཆེ་བར་རབ་སྨྲོགས་ཤིང་། དེ་ནི་མ་ལུས་ཐུབས་སུ་སོང་། 33

དེ་ཡིས་ཐུགས་ཀུན་མཁྱོགས་བཅོལ་ནས། བྱ་ནི་མཐོང་རེ་མེད་པ་ཡི།
རྒྱ་ངན་བྱེད་ཅིང་རི་དང་བྲིང་། གྱེ་མཆོད་དེ་དག་ཐོས་དགའ་དུ་སོང་། 34

མི་ཡིས་ལས་འདས་ནས་ནི། འཇིགས་སུ་རུང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་།
མཐོ་རིས་ཐུགས་ནི་མ་ལུས་པ། གཞན་ཡས་ཁང་དང་སྐྱེད་ཚལ་གནས། 35

འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བའི་གྲོང་ཁྱེར་དུའང་། ངལ་ཞིང་གང་དུའང་ངལ་མི་གསོ།
ཐུགས་ནི་འཆོལ་ཞིང་རབ་སོང་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་བྱ་ནི་རྟེད་མ་གྱུར། 36

དེ་ནས་ལུས་ངན་ཚོག་གིས་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གནས་སོང་སྟེ།
བཅོམ་ལྡན་སྐུབས་སུ་འོས་པ་ལ། འབྲལ་བས་གཟིར་བ་སྐྱབས་སུ་སོང་། 37

तया विरहितम्प्राप्य तद्गृहं भगवान् जिनः।
प्रियङ्करास्यं तत्पुत्रं निनायैकमदर्शनम्॥ ३०॥

याते भगवति क्षिप्रं यक्षी स्वगृहमागता।
प्रभूतपुत्रा नापश्यत् प्रियं पुत्रं प्रियङ्करम्॥ ३१॥

तमीक्षमाणा विवशा हृतवत्सेव धेनुका।
बभ्राम संभ्रमाद्भ्रान्ता सा जनेषु वनेषु च॥ ३२॥

हा प्रियङ्कर हा पुत्र क्व नु पश्यामि ते मुखम्।
इति प्रलापिनी तारं निःशेषाः सा ययौ दिशः॥ ३३॥

सा विचित्याशु सर्व्वाशा निराशा पुत्रदर्शने।
क्रोशन्ती पर्व्वतद्वीपं समुद्रवलयं ययौ॥ ३४॥

मर्त्यभूमिमतिक्रम्य घोरेषु नगरेषु सा।
स्वर्गोद्देशेष्वशेषेषु विमानोद्यानशालिषु॥ ३५॥

श्रान्ता क्वचिन्न विश्रान्ता यक्षिणी प्राणिघातिनी।
पुत्रमन्विष्य नापश्यल्लोकपालपुरेषु च॥ ३६॥

कुबेरस्याथ वचसा गत्वा च सुगताश्रमम्।
भगवन्तं वियोगार्त्ता शरण्यं शरणं ययौ॥ ३७॥

དེར་ནི་དེ་ཡིས་རང་སྦྱིད་མཐའ། ངེས་པར་ཟབ་པ་དེས་གསན་ནས།
རྒྱང་རྒྱད་འཛེམ་གྱི་དཀར་བའི་མཆུས། ཐུ་ཆུ་ཚམ་དེར་བཀའ་སྩལ། 38

འཕྲོག་མ་ཁྱོད་ལ་བྱ་དགེ། ཀྱི་མ་བཀྱེ་ཐག་ལྟ་དགེ་ཡོད།
གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་སྡོང་བ་ལ། འདི་སྙེད་བྱས་བའི་སྐྱེ་བསྲལ་ཅི། 39

ཞེས་དེས་བཀའ་སྩལ་སྐྱེ་བསྲལ་བྱིས། ཉམས་ཤ་གཤེད་སྦྱིན་མོས་ཐོས་སྨྲས།
བྱ་འབྱམ་ཡོད་ཀྱང་བཆོམ་ལྡན་འདས། བྱ་གཅིག་བརླག་པ་ཡོངས་མི་བཟོད། 40

བྱ་ལས་མཆོག་དགའ་གཞན་ན་མེད། བྱ་ཆགས་དུག་གིས་གདུང་བ་ནི།
དེ་བརླག་ལས་གཞན་སྐྱེ་བསྲལ་ཅི། བྱ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ནས་ཤེས། 41

ཀྱུ་མེད་ངེས་པར་གདམས་པ་ཡི། བྱ་ཡིས་དགའ་བ་ལྟ་སྐྱེས་ཉིད།
མ་ཚང་རིད་དང་དྲི་མ་ཅན། སྣ་ཡི་བྱ་ནི་ཟླ་མི་མཚུངས། 42

དེ་སྐད་གཤེད་སྦྱིན་ཆུང་མའི་ཚེག། མཉེས་གཤིན་གྱིས་འཁྲུགས་གསན་བྱུང་ནས།
བཅོམ་ལྡན་འབྱུང་པོ་ལ་བཏེ་བས། འཛེམ་བཅས་དེ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། 43

ཁྱོད་ཀྱི་བྱ་ནི་མང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་གཅིག་བལ་སྐྱངས་འདི།
བྱ་གཅིག་རོམས་ཀྱི་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས། སྡོགས་པའི་གདུང་བ་ཅི་ཞིག་འདྲ། 44

དཀའ་དྲུ་ཁྱིམ་དུ་མ་མཐོང་བར། ཁྱོད་ཁྲགས་བྱད་མེད་རོམས་ཀྱི་བྱ།
བྱ་ཡི་མས་ཀྱང་སྐྱ་སྐྲ་ཡིས། རི་དགས་རོམས་ཀྱི་བྱ་བཞིན་ཟོས། 45

तया तद्दुःखवृत्तान्तं स निशम्य निवेदितम्।
तामवोचत शोचन्तीं किञ्चित् स्मितसिताधरः॥ ३८॥

हारीति तव पुत्राणां सन्ति पञ्चशतान्यहो।
इति तेनोक्तमाकर्ण्य यक्षी दुःखक्षतावदत्॥ ३९॥

पुत्रलक्षेऽपि भगवन् सङ्ख्या नैकसुतक्षतिः।
पुत्रात् प्रियतरं नान्यत् किं दुःखं तत्क्षयात् परम्॥ ४०॥

पुत्रवानेव जानाति पुत्रस्नेहविषव्यथाम्।
सहजैव सुतप्रीतिरकारणनिबन्धना॥ ४१॥

* * *

मलिनो विकलः क्षीणः कस्य नेन्दुसमः सुतः॥ ४२॥

इति यक्षबधूवाक्यं श्रुत्वा वात्सल्यविह्वलम्।
भूतानुकम्पी भगवान् सस्मितस्तामभाषत॥ ४३॥

शोकोऽयं बहुपुत्राया यद्येकविरहे तव।
हृते त्वयैकवत्सानां पुत्रैके किदृशी व्यथा॥ ४४॥

त्वं प्रविश्य सदा गेहं स्त्रीणां पुत्रमलक्षिता।
अश्वास पुत्रमातापि व्याघ्रीव मृगशावकान्॥ ४५॥

རང་གི་ལུས་ལ་གང་གང་གི། སྟུག་བསྔལ་ཉེར་སྤྱོད་ཉིད་འགྱུར་བ།
ཐུ་ཆུ་ཉམས་ཆུང་མཚུངས་པས་ན། དེ་ནི་གཞན་ལ་བྱ་བ་མིན། 46

སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཀྱི། བསྟན་པའི་གཞི་གསུམ་གལ་ཏེ་ངྲོད།
འཇིག་ཅིང་འཆོ་ལས་ཕྱིར་ལྡོག་ན། དགའ་བའི་བྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འཕོབ། 47

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ། དེ་ཡིས་བསྟན་གཞི་བརྟང་དེ་ནས།
འཆོ་བ་སྤངས་ལས་དགའ་བྱེད་བྱ། དེ་ཡིས་བྱིན་ནས་ཕོབ་པར་གྱུར། 48

དེ་ཡི་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ཡི། སྤྱོད་མཐའ་ལས་ཀྱི་རྗེས་འགྲོ་དེ།
དགེ་སློང་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། སྤྱོད་པའི་མཐའ་དེ་བཀའ་སྩལ་པ། 49

སྟོན་ཆོ་གྲོང་ཁྱེར་འདི་ཉིད་དུ། གྲོང་པ་ཁ་ཅིག་ལོངས་སྤྱོད་ཅན།
རི་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་འགྲོ་ཞིང་། གང་དང་རོལ་མོས་ནོམ་པར་རྩེ། 50

དེ་ནས་ལམ་དེར་བ་རྡེ་ཡི། མཛོས་མ་སྤུ་ཞིག་ཀུ་གྱིས་ཤིང་།
རི་དགས་མིག་ལྟན་དང་བ་དག། ཁྱེར་ནས་འཚོང་དུ་ཡང་དག་འོངས། 51

རང་བཞིན་གྱིས་ནི་བློང་པོའི་འགྲོས། མངལ་ཁྲུངས་ལེ་ལོར་བགྲོད་ལྟན་མོ།
དེ་ཡི་དལ་བུས་ཉེར་བགྲོད་ཅིང་། ཚགས་བཅས་དེ་དག་ནོམས་ལ་བལྟས། 52

ནགས་ཀྱི་རི་དགས་ལྟར་མཛོས་མ། ཡིད་འོང་མ དེའི་ལྟ་རྩ་ལ་ནི།
མཅོག་འདོད་མ་བསྒྲིགས་བརྟན་བརྟག་པ་དེས། དེ་དག་ནོམས་ཀྱང་སྒིད་ལྟན་གྱུར། 53

येन येन स्वदेहस्य दुःखं यात्युपभोगताम्।
न तत् परस्य कुर्व्वीत समानोऽनुभवः शुचाम्॥ ४६॥

त्वं बुद्धधर्म्मसङ्घानां चीणि शिक्षापदानि चेत्।
गृह्णासि हिंसाविमुखी तत्प्राप्नोषि प्रियं सुतम्॥ ४७॥

इत्युक्ता सा भगवता प्राप्तशिक्षापदा ततः।
हिंसाविरामात् तङ्गत्वा पुत्रं प्राप प्रियङ्करम्॥ ४८॥

तस्याः प्राग्जन्मवृत्तान्तं तस्याः कर्म्मफलान्वयम्।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तद्वृत्तान्तमभाषत॥ ४९॥

पुरास्मिन्नेव नगरे पौराः केऽप्युपभोगिनः।
पर्व्वतोद्यानमालायां विजहुः नर्त्तनादिना॥ ५०॥

अथ तेन पथा कापि गोपकान्ता घनस्तनी।
मथितं पण्यमादाय हरिणाक्षी समाययौ॥ ५१॥

गर्भभारालसगतिः प्रत्युप्ता गजगामिनी।
सा शनैरुपसर्पन्ती सस्पृहन्तान् व्यलोकयत्॥ ५२॥

तस्या वनमृगीमुग्धैरवदग्धा विलोकनैः।
असम्वृत्ता विलासाद्रैस्तेऽपि सोत्कण्ठतां ययुः॥ ५३॥

འདོད་པས་མྱོས་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་། ངང་ཚུལ་འཕྲལ་ལ་ཉམས་པ་དག།
མ་རིག་བག་མེད་མ་དེ་ནི། དེ་དག་ཆོམས་ཀྱིས་དེར་དོན་གཉེར། 54

དེ་ནས་དེ་དག་རབ་སོང་ཚེ། ཚགས་པས་ངལ་ནས་དེ་ཡི་མངལ།
ཁྲོས་པས་དམར་པོར་གྱུར་པ་བཞིན། བདུན་པ་དང་ནི་ལྡན་ཅིག་ལྟུང་། 55

སྐབས་དེར་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ལམ་དེ་ནས་ནི་རང་སངས་ཀྱས།
ལུས་དང་སེམས་ནི་རབ་དང་བ། ལེགས་པར་འོང་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 56

དར་བའི་རིན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡི། ཤ་སྤུ་ལྤ་བཀྱེ་དེ་ཡིས་ནི།
རིང་ནས་ཕྱག་འཚལ་ནོམ་བདུད་ནས། ཡིད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་ཕུལ། 57

བསོད་ནམས་དེ་ལས་གནོད་སྦྱིན་རིགས། ཕྱོ་འཕྲལ་ལྷན་འདིར་ད་ལྟ་སྐྱེས།
ཤ་སྤུ་ཕུལ་བས་འདི་ལ་བྱ། ལྤ་བཀྱེ་དག་ནི་སྐྱེས་པར་གྱུར། 58

ངང་ཚུལ་བཟེད་ནས་བདག་པོ་དག། བཏང་བས་འཆོ་བ་ལྷན་གྱུར་སྟོན།
རང་སངས་ཀྱོས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བས། དེ་ཡིས་བསྟན་གཞི་དེ་རིང་ཐོབ། 59

དེ་སྐད་དེར་ནི་གནོད་སྦྱིན་མ་ཡིས་ལས་ཀྱི་ཚྭེད་ཅི་ཡང་།
ནོམ མང་ནོམ་སྐྱིན་ནོམ་པར་བཀྲ་བ་དག་ནི་བཀའ་སྩལ་ནས།
འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་ལེགས་བྱས་བསམས་བྱས་སྟོན་པ་དེ་ཡིས་ནི།
སྐྱེ་བོ་ནོམས་ཀྱི་སྤྲིད་པའི་མཆོ་ལ་དག་བའི་ཟམ་སྟེགས་མཛད། 60

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་འཕྲོག་མའི་རྟོགས་པ་ བརྗོད་པའི་ ཡལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་པའོ།།

सा तैर्निमन्त्रिता तत्र मदनक्षीवतां गता ।
हारितं सहसा शीलं न विवेद प्रमादिनी ॥ ५४ ॥

ततस्तेषु प्रयातेषु तदा तस्या रतिश्रमात् ।
पपात सह धैर्य्येण गर्भः कोपादिवारुणः ॥ ५५ ॥

अत्रान्तरे समायातं तत्पुण्यैस्तेन वर्त्मना ।
प्रत्येकबुद्धं साद्राक्षीत् कायचित्तप्रसादनम् ॥ ५६ ॥

सास्मै मथितमूल्यात्तमाम्राणां शतपञ्चकम् ।
दूरात् प्रणामविनता मनसैव न्यवेदयत् ॥ ५७ ॥

ततः पुण्यर्द्धिमत्यस्मिन् जाता यक्षकुलेऽधुना ।
जातमाम्रार्पणेनास्याः पुत्राणां शतपञ्चकम् ॥ ५८ ॥

हिंसावती पापत्यागात् शीलविस्मरणात् परम् ।
प्रत्येकबुद्धप्रणतेः प्राप्तशिक्षापदाद्य सा ॥ ५९ ॥

इति विविधविपाकं कर्म्मतन्त्रं विचित्रं
किमपि स कथयित्वा तत्र यक्षाङ्गनायाः ।
कलितकुशलसेतुः सम्भवाब्धौ जनाना-
मकृत सुकृतचित्तं सर्व्वलोकस्य शास्ता ॥ ६० ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां हारीतिकादमनावदानं नाम द्वादशः पल्लवः ॥

Chapter XIII.

ཡལ་འདས་བཅུ་གསུམ་པ།

ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ནི།

གང་ཞིག་རྟོག་པའི་ལམ་དུའང་བྱུ་བ་ཉིད་མིན་མོད་བྱང་རབ་དུ་འཕེལ་དང་ལྡན།
རྣི་ལམ་བྱིས་ཀྱང་གང་དང་འབྲེགས་མིན་གང་ལ་ཡོངས་འདྲིས་སྤོན་ཆད་མེད་པའི་རིམ།
གང་ལ་མི་རྟོམས་ཆོག་ནི་མི་སྣ་ཉིད་དང་གང་ཞིག་ནོ་བ་མིག་གི་མཁྲེན།
བྱུ་མེད་སྐྱེ་བོའི་མཐུ་ནི་འབྱོར་པ་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་མིན་པ་དེ་ལ་བསྟོད། 1

གྲོང་ཁྱེར་བྱལ་པོའི་ཁབ་ཅེས་ལ། ས་བདག་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ཡིས།
འོད་མའི་ཚལ་ན་བཞུགས་པ་ཡི། བྱིལ་བ་མཆོད་པ་མཐོང་བྱུང་ནས། 2

སྨོངས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ངྱིལ་ཅན། ཕྱག་དོག་དུག་གིས་རབ་གདུངས་པས།
དེ་ཡི་ཁྲད་འཕགས་མ་བཟོད་དེ། ཀོའུ་ཤི་ཀས་སྐང་བ་བཞིན། 3

ནུབ་མོར་བྱུང་བའི་རབ་རིབ་ཆོགས། དྲི་མ་ཅན་གི་ཤར་ཆ་ནས།
འཆར་བར་དཀའ་དུ་ཉིན་བར་ལ། རང་ཉམས་བྱ་སྨད་འགྲན་པར་བྱེད། 4

གཤེག་ལས་བྱ་དང་ཡང་དག་བྱོལ། མི་ཕམ་རོག་ཅན་དེ་བཞིན་དུ།
རྟོགས་བྱེད་གཉིས་བྱི་བྱ་ལ་སོགས། སྨོངས་པ་ཟད་བྱེད་གཞན་དག་ཀྱང་། 5

चयोदशः पल्लवः ।

प्रातिहार्य्यावदानम् ।

यः सङ्कल्पपथा सदैव चरति प्रोज्जृम्भमाणाद्भुतं
स्वप्नैर्यस्य न सङ्गतिः परिचयो यस्मिन्नपूर्व्वक्रमः ।
वाणी मौनवती च यच्च हि नृणां यः श्रोचनेचातिथि-
स्तं निर्व्याजजनप्रभावविभवं मानैरमेयं नुमः ॥ १ ॥

पुरे राजगृहाभिख्ये विम्बिसारेण भूभुजा ।
पूज्यमानं जिनं दृष्ट्वा स्थितं वेणुवनाश्रमे ॥ २ ॥

मात्सर्य्यविषसन्तप्ता मूर्खाः सर्व्वज्ञमानिनः ।
न सेहिरे तदुत्कर्षं प्रकाशमिव कौशिकाः ॥ ३ ॥

मलिनैः स्वविनाशाय परभागेादितैः सदा ।
क्रियते वासरस्पर्द्धा शार्व्वरैस्तिमिरोत्करैः ॥ ४ ॥

मस्करी सञ्जयी वैरैरजितः ककुदस्तथा ।
पूरणज्ञातिपुत्राद्या मूर्खाः क्षपणकाः परे ॥ ५ ॥

བདུད་ཀྱི་སྐྱུ་མས་རྣམ་བྱས་ཅིང་། འགྲུབ་འདོད་ཞེ་སྡང་སྐྱེས་ཀྱིས་ནི།
དུ་བས་བཞིན་དུ་སྐྱབ་གཏིབས་པས། མི་བདག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ནས་སྨྲས། 6

ཤཱས་ན་འདུག་པའི་དགེ་སློང་གང་། འདི་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཁྱོད་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་དང་འདི་རྣམས་ཀྱི། རྟོག་པའྱུལ་མཐུ་ནི་བདག་ཁྱོས། 7

རྟོག་པའྱུལ་མཐུ་ལས་གང་ཆུང་ཟད། སྐྱེ་བོ་མགུ་བར་རབ་སྤེལ་བ།
ངོ་མཚར་ཆེ་བ་མཐོང་གྱུར་པ། དེ་དག་ཆོ་འཕྲུལ་ཞེས་སུ་བརྗོད། 8

གྱེལ་པོ་བདག་ཅག་གམ་དང་དེ། མདུན་སར་ཆོ་འཕྲུལ་སྟོན་པ་ཡི།
ནུས་པ་གང་ལ་ཡོད་གྱུར་དེ། འགྲོ་བ་གསུམ་དུ་མཆོད་འོས་འགྱུར། 9

ཞེས་པ་དེ་དག་ཆོག་ཐོས་ནས། མིང་བདག་དེ་དྲིས་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས།
སྨྲས་པ་ཁྱེད་བས་མ་འདི་ཅི་ཞེག། འཕྲོ་བོ་རི་ལ་འཇོག་པར་འདོད། 10

འདི་ནི་རིགས་མིན་ཕྱེ་མ་ལེབ། ཀོས་ས་ཀྱིས་མེ་ཁ་འགྲན་ནས་ཅི།
འདི་ནི་སྨྲ་བར་མི་བྱ་ཡང་། སྨྲ་ན་བདག་གིས་གྲོང་ལས་འབྱིན། 11

གྱེལ་པོ་ཡོན་དུན་ཤེས་པ་ཡིས། དེ་སྐད་སྨྲོ་ཞིང་བཤད་པས་ན།
མི་བསྒྲུན་དེ་དག་མཁའ་ལ་བཞིན། རྟེན་མེད་པར་ནི་སོང་བར་གྱུར། 12

མི་བདག་གཟུགས་ཅན་སྐྱིང་པོ་འདི། རྣོང་ས་ལས་ཕྱོགས་སུ་ལྟུང་གྱུར་པས།
ས་སྐྱོང་གཞན་དག་འགྲོ་བ་ཞེས། དེ་དག་ནོམས་ཀྱིས་བསམས་པར་གྱུར། 13

ऊचुर्नृपतिमभ्येत्य मारमायाविमोहिताः ।
संघर्षद्वेषदोषेण धूमेनेवान्धकारिताः ॥ ६ ॥

एष सर्व्वज्ञतामानी वने यः श्रमणः स्थितः ।
ऋद्धिप्रभावो भवता तस्यास्माकञ्च दृश्यताम् ॥ ७ ॥

ऋद्धिप्रभावाद्यत् किञ्चित् जनव्यावर्जनेार्ज्जितम् ।
दर्श्यते महदाश्चर्य्यं प्रातिहार्य्यं तदुच्यते ॥ ८ ॥

शक्तिः संसदि यस्यास्ति प्रतिहार्य्यस्य दर्शने ।
अस्माकं तस्य वा राजन् पूजाः सन्तु जगत्त्रये ॥ ९ ॥

इति तेषां वचः श्रुत्वा तद्दर्पविमुखेा नृपः ।
उवाच वाञ्छा केयं वः पङ्गूनां गिरिलङ्घने ॥ १० ॥

असमञ्जसमेवैतत् का स्पर्द्धाग्नेः पतङ्गकैः ।
नैतद्वाच्यं पुनर्वादी मया निष्कास्यते पुरात् ॥ ११ ॥

इति राज्ञा गुणज्ञेन प्रत्याख्यातेाद्यमाः खलाः ।
प्रययुस्ते निरालम्बे लम्बमाना इवाम्बरे ॥ १२ ॥

विम्बिसारेा नरपतिर्मूर्खतापक्षपातवान् ।
अन्यं व्रजामेा भूपालमिति ते समचिन्तयन् ॥ १३ ॥

སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྡན་མཉན་ཡོད་ཀྱི། གྲོང་ཁྱེར་དང་ཉེ་གྲོམ་བྱེད་ཚལ།
ཀུན་དགའ་ར་བར་བྱོན་པར་ཟད། ཕྱོགས་དེ་ཉིད་དུ་དེ་དག་སོང་། 14

དེ་དག་དེར་ཕྱིན་ཀོ་ས་ལའི། ས་ཡི་བདག་པོ་ས་གྲོལ་ལ།
ཆོ་འཕྲུལ་མོད་བྱང་འབྱན་པ་ན། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་དེ་ལ་བཟོད། 15

ཡོན་ཏན་ཁྱད་ཤེས་མི་བདག་ནི། དེ་དག་རྣམས་པ་གཞོན་འདོད་པས།
རྟོ་འཕྲུལ་ལྟ་བར་སྨོ་བའི་སྣད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱང་དུ་སོང་། 16

མངོན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དུལ་བ་ཡིས། ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་རབ་གསོལ་པ།
བཅོམ་ལྡན་བྱ་སྟེགས་ནོམས་ཀྱི་ནི། དྲེགས་པ་ཞི་བར་མཛད་པར་འདོས། 17

རྟོ་འཕྲུལ་འབྱུང་བའི་ཉེ་སྦྱོར་གྱིས། ཁྱེད་ཀྱི་མཐུ་ནི་བལྟ་བར་འདོད།
དེ་དག་ངང་གི་ཡོན་བསྟན་ནས། བདག་ཅག་ནོ་བའོན་པར་བྱེད། 18

གཅོ་བོ་དམ་པ་མཁྱུ་བ་ཡིས། རང་གི་གཟི་བརྗིད་རབ་གསལ་མཛོད།
སྟུ་སྟེགས་ཞེས་པ་མ་ལུས་པའི། སྟན་པ་བརླག་པར་རབ་ཏུ་ཐོང་། 19

དེ་སྐད་བྱོལ་པོའི་ཚོགས་ཐོས་ནས། བསམས་པ་ཆེན་པོ་ནོམ་འགྱུར་མེད།
འབྱན་བཞེད་ཁྲོ་བ་དང་བྲལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེར་བཀའ་སྩལ། 20

བྱོལ་པོ་གཞན་དག་ཉིད་གཞོར་དང་། རྩོད་དང་བྱོགས་པའི་ཕྱིར་ཡང་མིན།
ནོམ་དབེན་བྱོན་ཏུ་འོས་པ་ཡང་། ཡོན་ཏན་འདི་ནི་གཟུང་བར་བྱ། 21

अत्रान्तरे भगवति श्रावस्तीमभितः पुरीम्।
प्राप्ते जेतवनारामं दिगन्तानेव ते ययुः॥ १४॥

ते प्रसेनजितं तत्र प्राप्य कोशलभूपतिम्।
प्रातिहार्यकृतस्पर्द्धां तामेवास्मै न्यवेदयन्॥ १५॥

गुणान्तरज्ञो नृपतिस्तेषां दर्पक्षयेच्छया।
कृद्विसन्दर्शनोत्साहाद् ययौ भगवतोऽन्तिकम्॥ १६॥

स समभ्येत्य विनयात् प्रणिपत्य तमब्रवीत्।
भगवन् दर्पदलनं तीर्थ्यानां कर्तुमर्हसि॥ १७॥

कृद्विस्पर्द्धानुबन्धेन त्वत्प्रभावदिदृक्षया।
स्वगुणश्लाघयास्माकं तैः कर्णौ बधिरीकृतौ॥ १८॥

प्रकाशय निजं तेजः सज्जनावर्जनं विभो।
तीर्थ्याभिधानामखिलं प्रयातु प्रलयं तमः॥ १९॥

इति राजवचः श्रुत्वा निर्विकारो महाशयः।
भगवान् विरतामर्षः सहर्षस्तमभाषत॥ २०॥

राजन्नान्योपमर्दाय विवादाय मदाय वा।
विवेकाभरणार्होऽयं क्रियते गुणसंग्रहः॥ २१॥

འབྲན་པའི་ཙཱུ་ཡིས་རབ་བསྒྲུབས་གང་། ཐ་རོལ་བསྟུགས་འཕྲོག་ཡོན་དུན་ནི།
ཐུ་དོག་དག་གི་དྲི་མ་ཅན། ནོམ་དབྱུང་ཡོན་དུན་བྱས་དེས་ཅི། 22

གང་ཞིག་རང་གི་ཡོན་དུན་བྱིས། གཞན་གྱི་ཡོན་དུན་སྨིན་བྱེད་པ།
བསྟུགས་པར་འོས་པ་མིན་པ་དེས། རང་ཉིད་ཁོ་ནས་ཆོས་ཚུད་གསོན། 23

ཡོན་དུན་དམ་པ་ཡོངས་བདོག་ཉིད། མཆོག་དུ་སྐྱེངས་པར་བྱེད་པ་ཡིན།
གང་ཕྱིར་དག་པ་སྣང་ལ་ནི། གཞལ་བའི་མཐོ་འཚམས་རིགས་པ་མིན། 24

གང་ཞིག་ཡོན་དུན་ལྡན་ན་ཡང་། གཞན་ལ་རབ་དངས་ཉིད་མི་འབྱུང་།
ལག་ན་མར་མེ་ཐོགས་དེ་དེའི། སྟོང་ཀྱི་གྲིབ་མས་སྐུན་པར་བྱེད། 25

དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ན་ཀུན་མཁྱེན། བདག་གིས་ལྷག་པ་ཅི་ཞིག་རིག།
ཐ་རོལ་མངོན་ཁြངས་ཟིལ་གཏོར་པར། དུལ་བ་བདོན་པས་རང་ཟིལ་གཏོན། 26

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། རབ་ཞི་མངོན་པར་བཞེད་ཐོས་ནས།
ཙཱུལ་པོས་ངོ་མཚར་བསྟན་པ་ལ། མཆོག་དུ་མངོན་པར་ཞུ་བ་བྱས། 27

དེ་ནས་ཆོགས་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས། ཞལ་བཞེས་མཛད་པས་མི་ཡི་བདག།
མགུ་བས་ཞག་བདུན་དུས་བསྟབ་སྟེ། ཙཱུལ་པོའི་ཐོ་བྱང་སོང་བར་གྱུར། 28

སྐབས་དེར་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། མ་གཅིག་མིན་པའི་སྐུ་ཟླ་ཞིག།
ཐོ་བྱང་འཁོར་དང་ཉེ་བ་ཡིས། ཁང་བཟང་གཞི་ཡི་ལམ་ནས་ཀྱོས། 29

मात्सर्य्यमलिनैः किन्तैर्विचारविगुणैर्गुणैः।
ये हरन्ति परोत्कर्षं स्पर्द्धाबन्धप्रसारिताः॥ २२॥

गुणाच्छादनमन्यस्य स्वगुणेन करोति यः।
धर्म्मस्तेनाप्रशस्तेन स्वयमेव निघातितः॥ २३॥

सद्गुणानां परीक्षैव परवैलक्ष्यकारिणी।
उचिता न हि शुद्धानां तुलारोहविड़म्बना॥ २४॥

गुणवानपि नायाति यः परेषु प्रसन्नताम्।
स दीपहस्तस्तत्पाचच्छायया मलिनीकृतः॥ २५॥

लोके त एव सर्व्वज्ञा विद्मः किमधिकं वयम्।
पराभिमानाभिभवप्रागल्भ्यं स्वपराभवः॥ २६॥

इति श्रुत्वा भगवतः प्रशमाभिमतं वचः।
भृशमभ्यर्त्थनां राजा चकाराश्चर्य्यदर्शने॥ २७॥

ततः कृच्छात् भगवता कृताभ्युपगमो नृपः।
राजधानीं ययौ हृष्टः सप्ताहावधिसम्विदा॥ २८॥

अस्मिन्नवसरे भ्राता भूमिभर्त्तुरसोदरः।
चचारान्तःपुरोपान्ते प्रासादतलवर्त्मना॥ २९॥

ལས་ཀྱི་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པ་བཞིན། གྲོལ་པོའི་བཙུན་མོའི་ལག་ནས་འཕོས།
རྩེ་དགའ་དང་བཅས་འགྲོ་བ་དེའི། ཐུག་པར་མེ་ དོག་འཕྲེང་བ་རྒྱང། 30

སྐྱོན་ཀི་རིག་པར་གྱུར་པ་དེའི། སྐྱོན་ནོམས་དཔང་པོས་བསལ་བྱས་ནས།
ཐུ་མ་མཁན་གྱིས་གཏམ་དེ་དག། གྲོལ་པོ་ཡིས་ཀི་རྟོགས་པར་བྱས། 31

རྩེ་བོའི་བསམ་པ་སྟོང་པར་ཤེ། ཆུང་ཡང་བྱ་ཀ་རྣོ་བར་གྱུར།
གཤེད་པ་ཀུན་བྱེད་ལྷེ་གཉིས་པ། ཐུ་མ་རབ་ དུ་འཆག་པ་ཉིད། 32

གྲོལ་པོ་ཐུ་མས་བསྐུལ་བ་ཡིས། ཐུ་དོག་དུག་གྱིས་གྲོལ་གྱུར་པས།
སྤྱན་ཟླའི་ལག་པ་ཀོང་པ་དག། སྐུར་དུ་ཆོད་ཅེས་ཡང་དག་བསྒོས། 33

ལག་པ་ཀོང་པ་ནོམས་བཅད་པའི། གཞོན་ནུ་ལས་ཀྱི་ནོམ་བསྒྲུབ་པས།
གསོད་པའི་ཆོད་འཇོམ་ལ་ཉལ་དེ། མི་བཟད་གྲོད་པར་ཞུགས་པར་གྱུར། 34

མ་དང་གཉེན་ཀི་མྱ་ངན་ཅན། གཏུང་བ་དྲག་པོས་ཡོངས་བསྐོང་དེ།
སྐད་ཅིག་མིག་ཀི་གཡོ་བ་ཡི། ཟད་བྱེད་ནོམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་གྱུར། 35

དེ་ནི་ཡོངས་བསྒྲབས་ལ་ཚགས་ཤིང་། ཀུན་ལ་ཐུགས་འཚལ་མྱ་ངན་གྱིས།
གཟིར་བའི་གྲོལ་བྱ་གཉེན་དེ་ནོམས། དེ་དག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ནས་སྐྱེས། 36

ཀ་ལ་ཞེས་པ་མི་བདག་བྱ། སྐྱོན་མེད་འདི་ཀི་ཚད་པས་བཅད།
ཁྲེད་ནོམས་ཀུན་མཁྱེན་སྐྱེ་བ་པོ། འདི་ལ་བཀའ་དྲིན་བསྒྲུབ་པར་མཛོས། 37

सलीलं व्रजतस्तस्य कर्म्मवातैरिवेरिता।
कुसुमस्रक् पपातांसे राजपत्नीकराच्युता ॥ ३० ॥

तस्य विज्ञातदोषस्य दोषं सम्भाव्य साक्षिभिः।
पिशुनाः किम्वदन्तीन्तां चक्रिरे राजगामिनीम् ॥ ३१ ॥

छिद्रमल्पमपि प्राप्य क्षुद्राः सर्व्वापकारिणः।
द्विजिह्वाः प्रविशन्त्याशु प्रभूनां शून्यमाशयम् ॥ ३२ ॥

पिशुनप्रेरितो राजा भ्रातुरीर्षाविषोल्वणः।
छेदमस्यादिदेशाशु पाणिपादस्य मूर्च्छितः ॥ ३३ ॥

निकृत्तपाणिचरणः कुमारः कर्म्मविप्लवात्।
स बध्यवसुधाशायी विवेश विषमापदम् ॥ ३४ ॥

तीव्रव्यथापरिवृतं शोचद्भिर्मातृबन्धुभिः।
ददृशुस्तं क्षपणकाः क्षणं नयनचालने ॥ ३५ ॥

तान् समभ्येत्य शोकार्त्तास्ते राजसुतबान्धवाः।
जगदुस्तत्परित्राणसंलिप्साः सर्व्वप्राणिनः ॥ ३६ ॥

अदोषं निगृहीतोऽयं कालनामा नृपात्मजः।
सर्व्वज्ञवादिनो यूयं प्रसादोऽस्य विधीयताम् ॥ ३७ ॥

དེ་སྐད་མཆི་མ་དབ་ཟགས་ཤིང་། རབ་སྦྱས་དེ་ཡིས་གསོལ་བཏབ་པས།
མཐུ་མེད་དེ་དག་མི་སྣུ་ཞིང་། སྐྱེངས་ནས་གཉེར་དུ་སོང་བར་གྱུར། 38

དེ་ནས་དགེ་སློང་ཀུན་དགའ་བོ། བདེ་གཤེགས་བཀའ་ཡིས་ལམ་དེ་ནས།
འོངས་ཏེ་བདེན་པའི་བྱིན་ཟླབས་ཀྱིས། དེ་ཡི་ལུས་ནི་མོམ་པར་བསྐྱབས། 39

ཀོང་ལགས་ཡང་དག་སྐྱེས་པ་ཡིས། ཐུབ་པོའི་གྲུ་ཡང་དང་བའི་ཏྲོས།
ཐུབ་ལ་སྐྱབས་སུ་མངོན་སོང་སྟེ། དེ་ཡི་ཉེ་གནས་དག་ཏུ་གྱུར། 40

དེ་ནས་ཞག་བདུན་བཟློས་པའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྟོ་འཕྲུལ་གྱི།
ཚོ་འཕྲུལ་བལྟ་འདོད་ས་བདག་གིས། ཁང་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་དུ་བཅུག། 41

དེར་ནི་ཟད་བྱེད་པ་སོགས་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་བདག་བཞུགས་པ་ལ།
བདེ་གཤེགས་བཞེད་པས་ས་གཞི་དག། དཔག་བསམ་ཤིང་གིས་བསྒྲིབ་པར་གྱུར། 42

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཐུ། ལྷ་རྣ་ལྷ་རྣམས་འོངས་པའི་ཚེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སེང་གེའི་ཁྲི། རིན་ཅེན་རབ་འབར་ཆེ་བ་བསྟེན། 43

མེ་ཡི་ཁམས་ལ་རབ་ཞུགས་པ། དེ་ཡི་འགྲམ་པ་ལས་འཁྲུངས་པའི།
མེ་ཡི་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱིད་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་དག་ནི་ཁྱབ་པར་གྱུར། 44

སྤྱིད་པར་གནས་པ་མཐའ་དག་འཇིག་པའི་འཇིགས་པས་དལ་བུ་ཡིས།
པདྨའི་ཚལ་དང་མཚུངས་པའི་མེ་ནི་ཞི་བར་གྱུར་པ་ལ།
དེ་རྣམས་བཅོམ་ལྡན་སྐུ་ཉི་སྟོང་རྣའི་ཚུ་ཡི་ཕྱང་པོ་ལས།
བདུད་རྩིས་གང་བའི་བོ་རྒྱས་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འཕྲོས། 45

इति तैः प्रसरद्बाष्पैरर्थ्यमानाः प्रलापिभिः ।
ते मौनिनो निष्प्रतिभा वैलक्ष्याद्न्यतो ययुः ॥ ३८ ॥

अथ तेन पथा यातो भिक्षुः सुगतशासनात् ।
आनन्दो विदधेऽङ्गानि तस्य सत्योपयाचनात् ॥ ३९ ॥

राजपुत्रस्तु सञ्जातपाणिपादः प्रसन्नधीः ।
जिनं शरणमभ्येत्य तदुपस्थायकोऽभवत् ॥ ४० ॥

सप्तरात्रे व्यतीतेऽथ आन्तिहार्यं गृहं महत् ।
ऋद्धिं भगवतो द्रष्टुं महीपतिरकारयत् ॥ ४१ ॥

उपविष्टे नृपे तत्र सह क्षपणकादिभिः ।
कल्पवृक्षीकृता भूमिरभवत् सुगतेच्छया ॥ ४२ ॥

ततः प्राप्तेषु देवेषु द्रष्टुं भगवतः प्रभाम् ।
रत्नप्रदीपं भगवान् भेजे सिंहासनं महत् ॥ ४३ ॥

तेजोधातुं प्रपन्नस्य तस्य गण्डसमुद्गतैः ।
व्याप्तं पावकसङ्घातैरभूद्भुवनमण्डलम् ॥ ४४ ॥

शान्ते शनैः कमलकाननसन्निकाशे
वह्नौ समस्तभुवनस्थितिभङ्गभीत्या ।
देहात्ततो भगवतः करुणाम्बुराशेः
पूर्णामृतोर्म्मिविमलारुणयः प्रसस्रुः ॥ ४५ ॥

སྡོང་ལྷག་བྲུ་བའི་མཛེས་པ་ལጓ་ཀྱལ་མཛེས་པས་ཁེངས་ཀྱང་ཅིང་།
གཟི་བརྗིད་རབ་དུ་གྱིས་པས་ཉི་མའི་འཁོར་ལོ་འབྲས་མེད་མཛད།
འབྲེག་པ་དེ་ཤི་སྐྱེ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་ནོར་པར་ལྷུ་བྱེད་ཀྱིས།
ལེགས་བྱས་ཀྱིས་ཐོབ་སྟོན་མེད་མཁྱེན་དགའ་བས་འཕྲངས་པར་གྱུར། 46

ཆུ་བ་བཞི་ཟླུ་ལྷག་དེག་ཅེག་དམར་པོའི་འདབ་མ་ཡངས།
མཛེས་ཤིང་རབ་དུ་འབར་བའི་གསེར་གྱི་གེ་སར་ཟེ་འབྱུ་ཅན།
ཀོང་དྲུག་པ་ནོམས་དྲི་བཟང་ཆོགས་ཀྱིས་འབོད་པའི་པདྨ་ནི།
དེ་ནས་དེ་ཡི་དྲུང་དུ་ས་གཞི་དགའ་ལས་མངོན་འཕྲུངས་གྱུར། 47

དེ་དག་ནོམས་ལ་ཉེ་བར་བཞུགས་པའི་བདེ་གཤེགས་འཁོར་ལོ་ནི།
གསེར་འོད་མཛེས་པའི་འཇམ་པའི་གྱོན་ལྷན་དེ་ནས་ཉེ་བར་མཐོང་།
བདུད་རྩི་མཉེས་གཤེགས་དེ་བོང་ཆུ་འོད་བསིལ་བར་གྱུར་པ་དག།
གང་ཞིག་ཤན་བས་འཇིག་རྟེན་དག་གིས་འཕྲལ་ལ་བདེ་ཐོབ་གྱུར། 48

དེ་དག་དབུས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་མཐུ་ཡི་འབྱོར་པ་དག།
རི་ནོམས་དག་ལས་གསེར་གྱི་རི་བོ་བཞིན་དུ་ལྷུག་པར་འཇིམ།
ཕྱག་པ་ལེགས་མཐོ་སྟུག་ཅིང་མཛེས་པར ཡང་དག་གནས་པ་ནི།
ལྷུ་ཡི་སར་སྐྱེས་ནོམས་ལས་ཡོངས་འདུ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐོ། 49

लावण्यसारमतिचन्द्रसहस्रकान्तिं
तेजःप्रतानविफलीकृतसूर्य्यचक्रम् ।
तं नागनायकनिकायविलोचनानि
प्रीत्या पपुः सुकृतलब्धमपूर्व्वहर्षम् ॥ ४६ ॥

वैदूर्य्यनालविपुलारुणरत्नपात्र-
कान्तोल्लसत्कनककेशरकर्णिकानि ।
अभ्युद्ययुः क्षितितलादथ तत्समीपे
पद्मानि सौरभभराहृतषट्पदानि ॥ ४७ ॥

तेषूपविष्टमथ काञ्चनचारुकान्तिं
स्निग्धेक्षणं सुगतचक्रमदृश्यतारात् ।
पीयूषपेशलशशिद्युतिशीतलेन
यस्योदयेन सहसा सुखमाप लोकः ॥ ४८ ॥

तेषां प्रभावविभवं भगवान् बभार
मध्येऽधिकं कनकशैल इवाचलानाम् ।
सुस्कन्धबन्धुरघनद्युतिसन्निवेशः
प्रांशुः सुरक्षितिरुहामिव पारिजातः ॥ ४९ ॥

མཐོ་རིས་བྱ་མོའི་ལག་པས་མེ་ཏོག་ནོམས་ནི་གཏོར་གྱུར་པའི།
མི་དམན་འཕྲོང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས ཡན་ལག་མཆོག་ནོམས་གྱིས་གྱུར་ཅིང་།
དེ་ཞལ་ཆུ་སྐྱེས་ནོམ་པར་བལྟ་ལ་མིག་ནི་འཇུམ་བྱལ་བས།
མི་ནོམས་དག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མི་ཡི་དངོས་མིན་ཐོབ་པར་འགྱུར། 50

དེ་ནས་ལྷ་ཡི་ངོ་ཚེགས་དང་ངོ་སྤྲས་ཁྱབ་གྱུར་ཅིང་།
མེ་ཏོག་ཆར་པ་གང་གྱིངས་ཆེར་བཞད་ནས་མཁའི་དོ་རར་ནི།
དྲི་ཟ་མི་འམ་ཅི་དང་ཐྱག་པའི་དབང་ཕྱུག་སྤྱོད་ནོམས་ཀྱིས།
བཅོམ་ལྡན་བསྟོད་པའི་ཚོག་གི་སྒྲ་ནི་བསྒྲགས་པར་གྱུར། 51

དེར་ནི་བཅོམ་ལྡན་ཞལ་ཀྱི་པདྨ་མཆུ་ཡི་འདབ་དམར་ཞིང་།
འོད་ཟེར་དཀར་བས་ཀུན་དགྲིས་སོ་ཡི་གེ་སར་རྀགས་པ་ལས།
བསོད་ནམས་ཀྱིས་གཙང་ཤིན་དུ་དང་བའི་གསུང་གི་སྒྲང་རྀ་ནི།
རང་ཉམས་དང་མཐུན་དམ་པའི་དྲི་བཟང་སྐལ་དང་ལྡན་པས་འཐུབས། 52

སྨྲིག་པའི་ཐར་པ་ཐོང་ལ་བསོད་ནམས་དག་གིས་ས་བོན་ཐོབ།
ཁོན་ནི་ཡོངས་སུ་དོར་ལ་ཞི་བའི་བདེ།
འཆི་བའི་དུག་ནི་ཉམས་བྱེད་ཡེ་ཤེས་བདུད་རྩི་འཐུངས་ཤིག་དང་།
དག་བའི་གྲོགས་པོར་གྱུར་པའི་ཐུས་འདི་རིང་པོ་མི་གནས་སོ། 53

स्वर्गाङ्गनाकरकुशेशयकीर्य्यमानै-
रम्लानमाल्यवलयैः कलितोत्तमाङ्गाः।
तस्याननाम्बुजविलोकननिर्निमेषे
मर्त्या अपि क्षणमवापुरमर्त्यभावम् ॥ ५० ॥

व्योमाङ्गनेषु सुरदुन्दुभिशङ्खतूर्य्य-
घोषावृतः कुसुमवर्षमहाट्टहासः।
गन्धर्व्वकिन्नरमुनीश्वरचारणानां
स्फीतश्चचार भगवत्स्तुतिवादनादः ॥ ५१ ॥

तच्चारुणाधरदलाद्दशनांशुशुभ्राद्
व्याकीर्णकेशरकुलाद्दशनारविन्दात्।
सत्सौरभं भगवतः स्वरसन्निवृत्तं
धन्याः पपुर्मधुरवाङ्मधु पुण्यलभ्यम् ॥ ५२ ॥

पापं विमुञ्चत निषिञ्चत पुण्यबीजं
वैरं परित्यजत शाम्यसुखं भजध्वम्।
ज्ञानामृतं पिवत मृत्युविषापहारि
नेयं तनुः कुशलकर्म्मसखी चिराय ॥ ५३ ॥

དཔལ་འབྱོར་གཡོ་ཞིང་ལང་ཚོ་ཉིད་ཀྱང་གི་བར་རྣེས་སུ་འགྲོ།
ལུས་ཀྱང་གཅོད་པའི་ཚོགས་ནོམས་དག་གི་གནས་ཉིད་བྱུང་པ་ཡིན།
སྲོག་ཞི་ངན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཁྱིམ་གྱི་ཡུད་ཙམ་མཐོར་ཡིན་པས།
ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོག་དུ་སྐྱེད་ལ་རབ་ཏུ་འབད་པར་མཛོད། 54

དེ་ལ་སོགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཉིད་བསྟན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི།
སྣང་བ་དྲི་མ་མེད་པ་དབེན་ཞིང་དག་བའི་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས།
སྐྱེ་བའི་ངར་འཇིག་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བའི་རི་བའི་རྩེ་མོ་ཅི།
ཉི་ཤུ་རྩེ་རྣེས་བཞིན་དུ་མྱུར་བཅོམ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་གྱུར། 55

རྟོག་འཕྲལ་འོད་ལྡན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཐུ་སྟོབས་རྣམས།
སྤྲུགས་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་དུག་འཇིག་བཞིན་དྲེགས་པ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།
ཉི་མའི་འོད་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་མར་མེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གྱིས་མནན།
ཡུན་རིང་གཡོ་བ་མེད་པའི་མོ་བཀོད་པ་བཞིན་གྱུར། 56

སྐབས་དེར་གཤེད་སྨིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེས་ཟད་བྱེད་པ་ནོམས་ནི།
བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་དོག་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
ཡིན་པར་ཤེས་ནས་དྲག་པོའི་རྣང་གིས་དགྲེས་པའི་ཚར་དག་སྨོས།
ཀོར་བར་རྣོངས་ནས་སྐ་ཡི་ཁྲང་བྱད་བསྐྱབས་པ་དག་ཏུ་བྱས། 57

लक्ष्मीश्चला तरुणता च जरानुजाता
कायोप्यपायनिचयस्य निवास एव।
प्राणाः शरीरकुटीषु मुहूर्त्तपान्था
नित्योदये कुरुत धर्म्ममये प्रयत्नम्॥ ५४॥

इत्यादिभिर्भगवतः प्रविभक्तदीप्त-
ज्ञानैर्विवेकविमलैः कुशलोपदेशैः।
वज्रैरिवाशु दलनं प्रययौ जनानां
सत्कायदृष्टिसमविंशतिशृङ्गशैलः॥ ५५॥

ऋद्धिप्रभा भगवतः प्रविभाव्य तीर्थ्या
मन्त्राहता विषधरा इव भग्नदर्पाः।
दीपा इवार्ककिरणप्रतिभाभिभूता
श्चित्रार्पिता इव ययुश्चिरनिश्चलत्वम्॥ ५६॥

अथान्तरे भगवतः सततं विपक्षः
सर्व्वात्मना क्षपणको नवधर्म्मयक्षः।
क्षिप्तश्रवान् स वृतवर्षवरैश्चकार
विद्राव्य रन्ध्रशरणान् भुवि वज्रपाणिः॥ ५७॥

དེ་ནས་དེ་དག་ལ་མཆོག་བཅོམ་ལྡན་སྐྱབས་འོས་སྙིང་རྗེ་ཡིས།
བརྟན་པར་གྱུར་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་བཀའ་སྩལ།
རི་དང་ནགས་དང་ས་དང་ཟླུང་དང་ཁྲངས་ལ་སོགས།
འདི་ཀུན་ངེས་པར་སྡུད་མ་ནོམས་ཀྱི་འཇིགས་ལ་སྐྱབས་མི་འགྱུར། 58

རབ་དུ་སྐང་བའི་རང་བཞིན་གནས་ལ་ཟློ་གྲོས་བསྒྱིད་བྱས་ནས།
སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་བཅས་ལ་གང་ཞིག་སྐྱབས་སོང་བ།
དེ་དག་འགྲོ་བ་འཇིགས་པས་འཇིག་པ་ལ་ཡང་འཇིགས་པ་མེད།
དམན་པ་ཡོངས་འཛིན་སྐྱབས་ནི་གཞན་ན་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། 59

འཇིག་རྟེན་ཐ་རོལ་མི་བཟད་སྐན་པ་རྣོག་དཀར་ཆོས་ནི་རབ་གྱིས་ཚ་ཟེར་ཅན།
བཟོད་དཀར་སྟིག་པའི་གདུང་བ་ཐོངས་པས་མངོན་པར་བསྒྲིད་པ་སྤྱིན་པ་ཆུ་གཏེར་ཡིན།
མི་བཟད་གཏི་སྐུག་གཡང་ས་ཆེན་པོའི་གཅོང་ལ་ཤེས་རབ་ལག་པས་འཆེལ་བ་སྟེ།
ཀུན་དུ་མི་ནོམས་ཀྱི་ནི་བསོད་ནམས་ཁོར་ན་དམན་དང་ཆོ་ངེ་བྱལ་བའི་སྐྱབས། 60

དེ་ལྟར་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསྒྲིབས་མིག་ཅན་ནོམས་ཀྱི་མིག་ནི་དབྱེར་འོས་ཤིང་།
ཆོམས་ཀྱི་ནོར་བྱའི་འོད་ཟེར་དག་གིས་རབ་གསལ་ལྡན་པས་གསལ་བྱས་ནས།
མདུན་སར་བདེ་གཤེགས་རྣམ་པས་དག་པའི་ཆོས་ནི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་དག།
བདེན་པར་གྱུར་པའི་གནས་བཞིན་མཛད་ནས་རང་གི་ནགས་སུ་གཤེགས་པར་གྱུར། 61

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲིང་ཤིང་ལས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པའོ།།

उद्दिश्य तानथ कृपार्द्रभयाशरण्यः
सर्व्वोपदेशविषयान् भगवान् बभाषे।
भूमृद्वनावनिमणिर्विवरादि सर्व्वं
तेने भयेषु शरणं किल कातराणाम्॥ ५८॥

बुद्धिं प्रबोध मम धाम्नि निधाय बुद्धिं
धर्म्मं ससङ्घमपि ये शरणम्प्रपन्नाः।
तेषां जगत्क्षयभयेष्वपि निर्भयाणां
नैवान्यतः शरणदैन्यपरिग्रहोऽस्ति॥ ५९॥

दुर्वारे परलोकतीव्रतिमिरे धर्म्मः प्रबुद्धोंऽशुमान्
दानं दुःसहपापतापविपदामभ्युद्गमे वारिदः।
प्रज्ञा मोहमहाप्रपातविषमस्वभ्रे करालम्बनं
दैन्याक्रान्तमहीनमेव शरणं सर्व्वच पुण्यं नृणाम्॥ ६०॥

इति तिमिरहताक्षणां चक्षुरुन्मीलनार्हं
दशनमणिमरीचिव्यज्यमानप्रकाशम्।
सदसि सुगतचन्द्रः शुद्धधर्म्मोपदेशं
स्थिरपदमिव कृत्वा काननं स्वं जगाम॥ ६१॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां प्रातिहार्य्यावदानं नाम चयोदशः पल्लवः॥

Chapter XIV.

ཡལ་འདབ་བཅུ་བཞི་པ།

ལྷ་ལས་བབས་པའི་རྟོགས་བརྗོད།

རྗེས་དང་མདུན་དང་མཇོག་དུ་གྱུར་པར་ཡང་།
སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དག་ནི།
གསལ་བར་བྱེད་པ་བདག ཉིད་ཆེན་པོའི་མཐུ།
རིག་ཅིག་སྨོན་མ་ལྟ་བུར་གྱོལ་གྱུར་ཅིག། 1

སྨོན་ཚོ་ལྟ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། ཡོངས་འདུ་ཀོ་བི་དར་འདུང་།
ལ་བ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ། འོད་བཟང་རྟོ་ལེབ་སྟེང་དུ་ནི། 2

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐབས་གསུམ་པའི། ཆོགས་ལ་ཆོས་ནི་བསྟན་མཛོན་ནས།
མི་རྣམས་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་སླད། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་བབས་པར་གྱུར། 3

སངས་བབས་པར་གྱུར་པ་དེའི། རྗེས་སུ་འཆི་མེད་རྣམས་འབྱུངས་པས།
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཆོགས་ཀྱིས་ནི། སངས་གཞི་མཉམ་པ་ཁྱེངས་པར་གྱུར། 4

བྲེ་བའི་འོད་ལྡན་ངོ་ཡབ་ནི། དེ་ཡི་ཆོམས་ཀྱི་འོད་གྱོན་གྱིས།
གྱོས་པའི་ཉེ་བར་བསྟོན་པ་བཞིན། གདོང་བཞི་པ་ཡིས་བླངས་པར་གྱུར། 5

चतुर्दशः पल्लवः ।

देवावतारावदानम् ।

जयतु महतां प्रभावः
पश्चादग्रे च वर्त्तमानो यः ।
जनकुशलकर्म्मसरणिः
प्रकाशरत्नदीपो वः ॥ १ ॥

पुरा सुरपुरे पाण्डुकम्बलाख्ये शिलातले ।
समीपे पारिजातस्य कोविदारस्य सुप्रभे ॥ २ ॥

कृत्वा चिदशसङ्घानां भगवान् धर्म्मदेशनाम् ।
अनुग्रहाय मर्त्यानां जम्बूद्वीपमवातरत् ॥ ३ ॥

अमरैरनुयातस्य तस्यावतरतो भुवम् ।
विमानकाननाकीर्णं बभूव भुवनाङ्गनम् ॥ ४ ॥

तस्य दन्तांशुसन्तानैरुपदेशमिवाचितम् ।
जग्राह चन्द्ररुचिरं चामरं चतुराननः ॥ ५ ॥

ཐུབ་མ་བཀྱེ་ཡིས་མཚན་པའི་གདུགས། མཚན་མིད་རི་དགས་མཚན་ལྡང་དཀར།
དེ་ཡི་བཀའ་དྲིན་རྣམ་བཅས་བཞིན། བཀྱེ་བྱིན་བྱིས་ནི་ཟློང་པར་གྱུར། 6

གོང་ཁྱེར་ཤང་ཀུ་ཤུ་ཡི་འབྲས། ཕྱུ་དུམ་བ་རའི་གཤས་དྲང་དུ།
འབབས་པ་དེ་ལ་ལེགས་བྱས་ལྟན། ཀུན་དགའ་བཅས་པས་ཕྱག་འཚལ་གྱུར། 7

སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་དེར་དགེ་སློང་མ། ཕྱུང་ལ་མདོག་མ་ཞེས་པ་ཡིས།
བལྟ་བའི་གནས་སྐབས་མ་ཐོབ་ནས། མི་བདག་གཟུགས་ནི་ཉེ་བར་བླངས། 8

རིན་ཆེན་ཅོད་པན་རབ་གསལ་ཞིང་། ནོ་གྷོན་འབྲས་པར་རབ་མཛེས་པ།
དེ་ཡི་གཟུགས་གསར་མཐོང་གྱུར་ནས། གཙུག་ཏོར་ཡལ་འདབ་དགོད་པ་བཞིན།9

དེ་ཡིས་བསམ་པ་ཤིན་དུ་ཡང་། སྐྱེ་བོའི་མདུན་འདི་བར་མཚམས་མེད།
བདག་གི་གྱེལ་པོའི་གཟུགས་མཐོང་ནས། གྱས་བཅས་སྐབས་ནི་སྤྱིར་བར་འགྱུར།
10

འདི་ལས་གཞན་ཡང་བཅོམ་ལྡན་ལ། ཕྱག་འཚལ་བདག་གིས་རྟེད་པར་དཀའ།
དབང་ཕྱུག་ལ་དགའ་སྐྱེ་བོ་ཡིས། ཡོན་ཏན་ཞེས་པའི་གནས་མ་ཡིན། 11

ཀྱེ་མ་རྩྭ་མཆྱངས་གཡོ་བའི་ནོར། རོ་བྲལ་སྐྱིང་པོ་མེད་པ་ཡིས།
བག་ཆགས་གོམས་པར་གྱུར་པ་ལས། མ་དཔྱད་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་འཕྲོག། 12

འཕྲལ་ལ་སྐྱེ་བོའི་མི་བདག་ལ། ཞེ་སང་བྱས་ནས་སྐབས་བྱིན་དེས།
དོ་ཤལ་གཡོ་བས་བཅོམ་ལྡན་ལ། མདུན་དུ་ཕྱག་ཀྱང་བྱས་པར་གྱུར། 13

छत्रं शतशलाकाङ्कमनङ्कं रङ्कुपाण्डुरम् ।
प्रसादमिव साकारमादेऽस्य पुरन्दरः ॥ ६ ॥

सङ्कास्यनगरोपान्ते काननोदुम्बरान्तिके ।
अवतीर्णं सुकृतिनः सानन्दास्तं ववन्दिरे ॥ ७ ॥

तस्मिन्नुत्पलवर्णाख्या भिक्षुकी जनसङ्गमे ।
अलब्धावसरा द्रष्टुं नृपरूपमुपाददे ॥ ८ ॥

प्रदीप्तरत्नमुकुटं गण्डताण्डविकुण्डलम् ।
दृष्ट्वैवास्य नवं रूपं जहासोष्णीषपल्लवः ॥ ९ ॥

सा चिन्तयन्ती को वायं जनैर्निर्व्विवरः पुरः ।
अन्तरं नृपरूपं मे दृष्ट्वा दास्यति सादरः ॥ १० ॥

अतोऽन्यथा तु भगवत्प्रणतिर्मम दुर्लभा ।
न गुणं गौरवस्थानमैश्वर्य्यप्रणयो जनः ॥ ११ ॥

अहो तृणतुलालोलैर्निःसारविरसैर्धनैः ।
ह्रियते वासनाभ्यासात् निर्विचारतया जनः ॥ १२ ॥

दत्तान्तरा सा सहसा जनेन नृपगौरवात् ।
लोलहारं भगवतः प्रणाममकरोत् पुरः ॥ १३ ॥

གནས་སྐབས་དེར་ནི་མདུན་སུ་ནི། འཚར་དཀའ་ཞེས་པའི་དགེ་སློང་གིས།
དེ་ལྟའི་གཟུགས་དེ་མཐོང་ཐུང་ནས། བཞིན་ནི་འཇུམ་པ་དང་བཅས་སྨྲས། 14

མི་བདག་གཟུགས་ཅན་དགེ་སློང་མ། ཡུན་དུལ་མདོག་མ་སྐྱེ་བོ་ཡིས།
ཕྱག་བྱས་མ་འདི་རྟོག་འཕྲལ་གྱིས། བཅོམ་ལྡན་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནེད། 15

ཡུན་དུལ་དྲི་དང་མདོག་དགའ་གིས། བདག་གིས་འདི་ནི་མདུན་དུ་ཤེས།
དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་འདུག་པའི་ཚེ། བཅོམ་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་པ། 16

དེགས་ལས་རྟོག་འཕྲལ་རབ་སྤྱོད་པ། དགེ་སློང་མ་ཡི་རིགས་མིན་ཉིད།
མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་རིམས་གསར་གྱིས། རབ་ཏུ་ཞི་བ་ནད་པར་བྱེད། 17

དེ་སྐད་བརྗོད་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དགེ་བ་དེ་དེ་བསྟན་མཛད་ནས།
ལྷ་ཆོམས་བཟློག་སྤྱི་དགེ་སློང་དང་། ལྷག་ཅིག་རང་གི་གནས་སུ་གཤེགས། 18

དེ་ནི་ཉིན་བཞུགས་དེ་དག་གིས། རབ་ཏུ་དྲིས་ཤིང་ཀུན་མཆྱེན་གྱིས།
སྔར་སྐྱེས་ལས་ཀྱི་ཡང་དག་བསྟན། དགེ་སློང་མ་དེའི་གཏམ་གསུངས་པ། 19

བླ་ཏ་ཀ་སིར་སྤྲོས་བྱུང་བ། དེད་དབོན་ཚོང་ནི་ཆེན་པོ་ཡི།
ཆུང་མ་ཚོང་ལྡན་མ་ཞེས་པ། དེ་ཡི་སྲོག་དང་མཚུངས་པར་བྱུང་། 20

གཟུགས་བཟང་ལག་པའི་ཡལ་འདབ་ལྡན། ལང་ཚོ་སྐྱེད་ཚལ་སྐེ་མ་དང་།
འབྲས་བུ་མེ་ཏོག་ལྡན་དུས་སུ། དེ་ཡིས་དེ་ལ་མངལ་བཟུང་བྱུང་། 21

अस्मिन्नवसरे भिक्षुरुद्रयी नाम संसदि।
तां विलोक्य तथारूपामवदत् सस्मिताननः॥ १४॥

द्रुयमुत्पलवर्णाख्या भिक्षुकी नृपरूपिणी।
नत्वा भगवतः पादौ वन्दते जनवन्दिता॥ १५॥

उत्पलामोदवर्णाभ्यां विज्ञातेयं मया पुरा।
इत्युक्ता विरते तस्मिन् भगवानप्यभाषत॥ १६॥

अयुक्तमेव भिक्षुक्या दर्पाद्दद्विप्रकाशनम्।
करोति प्रशमग्लानिमभिमानेन च ज्वरः॥ १७॥

इत्युक्ता भगवान् कृत्वा तां तां शुभ्रोपदेशनाम्।
विसृज्य देवान् प्रययौ स्वपदं सह भिक्षुभिः॥ १८॥

तत्रोपविष्टः पृष्टस्तैः प्रणतैर्भिक्षुकीकथाम्।
प्राग्जन्मकर्म्मसम्बद्धां सर्व्वज्ञस्तानभाषत॥ १९॥

वाराणस्यामभूत् पूर्व्वं सार्थवाहो महाधनः।
पत्नी धनवती नाम तस्य प्राणसमाभवत्॥ २०॥

पाणिपल्लविनी तन्वी यौवनोद्यानमञ्जरी।
फलपुष्पवती काले सा तस्मात् गर्भमादधे॥ २१॥

སྐབས་དེར་ཆུ་གཏེར་གྱིང་ལ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བརྟོན་པ་ཡི།
ཁྲོ་ལ་རབ་དུ་ཉེ་བ་དག། འབྲལ་བས་གཟིར་བ་དེ་ཡིས་སྨྲས། 22

ཇི་སྙེད་ཧོར་ནི་ཕུན་ཚོགས་ཤིང་། དཔལ་ཡང་ནི་འཕེལ་བ་ཐོབ།
གང་གི་ཚེད་དུ་འཇིགས་རུང་བའི། ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་ཟབ་མོ་བགྲེལ། 23

ཧོར་ནི་འཕྲོག་པ་གཏོར་པ་མང་། ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་གཏོར་པ་མེད།
ཧོར་ནི་དོན་གཉེར་རང་ཕུལ་ནས། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་དུ་འགྲོ། 24

ཁ་ཅིག་རིང་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། སྡུག་བསྔལ་ལས་ནི་འབྲས་མེད་ལྡོག།
གཞན་ནི་གཡོ་མེད་ཧོར་དང་ལྡན། འདི་ཡི་ངེས་པ་ལས་ནོམས་སོ། 25

དེ་སྐད་དགའ་མའི་ཚོག་ཐོས་ནས། དོན་མཐུན་བདག་པོས་དེ་ལ་སྨྲས།
མཇོས་མ་ཧོར་དག་བསྐྱབས་པ་ནི། བསྔགས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན། 26

བདེན་གནས་ཧོར་སྐྱབ་ཀྱིས་དམན་ནོམས། ཇོ་བ་ཟོས་པའི་འཕྱེ་བོ་བཞིན།
དེ་རིང་སང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ལྷག་ཅིག་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་གྱུར། 27

རང་ཕྱིམ་དུ་ཡང་དབུལ་ནོམས་ལ། སྐྱེ་བོ་སོགས་ཀྱེ་བཞིན་དུ་སྡུག
འཇིག་རྟེན་གཞན་དུའང་ཧོར་ལྷག་ནི། སྐྱེ་བོ་ནོམས་ཀྱི་མཛད་སྡུག་ས། 28

འཕེལ་བར་རྩོམ་སྐད་ཟློ་ཚོས་ནི། ཕྱ་མོ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བོ་འདུད།
མཐར་ནི་ཡོངས་འཛད་རབ་ཉེ་བས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཡང་མིན། 29

अचान्तरे जलनिधिद्वीपानुगमनोद्यतम्।
प्रत्यासन्नवियोगार्त्ता सा वल्लभमभाषत ॥ २२ ॥

कियती धनसम्पत्तिर्दृष्टिमद्यापि नीयते।
यत्कृते घोरगम्भीरस्तीर्य्यते मकराकरः ॥ २३ ॥

वह्वपायं धनादानं निरपायं गुणार्ज्जनम्।
स्वदेशात् परदेशं हि गच्छन्ति द्रविणार्थिनः ॥ २४ ॥

केचिद्दुःखान्निवर्त्तन्ते दूरं गत्वापि निष्फलाः।
निश्चला धनिनश्चान्ये कर्म्मणामेष निश्चयः ॥ २५ ॥

इति प्रियावचः श्रुत्वा सार्थवाहस्ततोऽभ्यधात्।
मुग्धे सम्भावनापात्रो भवत्येवं धनोद्यतः ॥ २६ ॥

धनार्ज्जनविहीनानां पङ्गुवत् मूलभक्षणात्।
अद्य श्वोवा सुखस्थानां भोगैः सह परिक्षयः ॥ २७ ॥

स्वगृहेऽपि दरिद्राणां जनः ककचनिष्ठुरः।
धनिनां परलोकोऽपि प्रेमस्निग्धजनम्भवः ॥ २८ ॥

क्षीणमप्युद्यतं दृष्ट्वा न वेणुं बन्धते जनः।
न तु स पूर्णतां याति प्रत्यासन्नपरिक्षयः ॥ २९ ॥

སྐྱེ་བོ་མངོན་པར་དད་ལ་ཉེ།། རྣོངས་པའང་མཁས་པས་ཕྱག་བྱར་ཡོད།
གཞན་ཡང་ཆོ་ཡི་ཡིད་དུ་འོང་། མ་ནིང་ཡིན་ཡང་དཔའ་བསྟེན་འོས། 30

མཁས་ཀྱང་བཀྲེས་དང་སྐོམ་པ་ལ། སྨྲ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ཟོས་པ་འམ།
སྙན་ངག་བདད་རྩི་འཕྲུངས་པས་ནི། སྐད་ཅིག་སྣ་ཡིས་ནོམ་པར་བྱོལ། 31

གང་ལ་ནོར་ཡོད་དེ་ནི་ཡོན་དན་གྱིས་མཐོ་བསྟོད་བྱས་ཡོན་དན་དག་ཀྱང་ཅིས་མི་འཛེམ།
དབྱལ་ལས་ཉམས་པའི་སྐྱེས་གྱིས་གཟི་བྱིན་སྲུན་ཕྱུང་ཡོན་དན་མེ་ཏོག་སྐྱིང་མཚུངས་ནོར་གྱིས།
ཡོན་དན་ཉིད་དེ་ཡོན་དན་ལ་ནི་ནོར་མིན་ནོར་ལྡན་བསྟུགས་འོས་ཡོན་དན་ལྡན་པ་མིན།
སྐྱོང་བའི་ངན་བྱས་ཆོག་ནོམས་ཞི་བ་དག་ལས་ནོར་ནི་ཡོན་དན་ནོམས་ཀྱི་ཆོ་སྟོག་ཡིན། 32

དེ་སྐད་སྟོག་ལས་ནོར་ལྷག་པ། དེ་ཡིས་བདག་པོའི་ཆོག་ཐོས་ནས།
འཁྲི་ཤིང་ཀོང་དྲུག་པས་བསྒོན་བཞིན། མིག་དམན་དང་བཅས་མཆི་ཐིགས་བྱོས། 33

དེ་ནས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། དོན་མཐུན་མགོན་གྱི་གྲུ་གཟིངས་བསྟེན།
སྲིད་པ་དྲག་པོ་འཇིག་ནོམས་ཀྱིས། ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་ལག་པའི་སྟོན། 34

ལས་ཀྱི་རླུང་གི་རྡེས་ཞུགས་པ། ཆུང་མའི་གྲགས་ལྷན་དེ་ཡི་གཟིངས།
ཡིད་ལ་དེ་བ་སྟོག་དང་བཅས། ཆུ་གཏེར་དུ་ནི་ཞིག་པར་གྱུར། 35

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི། ལྷག་མས་ཤིང་དུམ་བཟུང་གྱུར་པས།
ཀ་སེ་ཏ་ཡི་གླིང་ཕྱིན་ནས། དེ་ཡི་ཆུང་མ་ཤི་མ་གྱུར། 36

मूर्खोऽपि विदुषां वन्द्यः स्त्रीणां दृष्टोऽपि वल्लभः ।
क्लीवोऽपि सेव्यः शूराणामासन्नाभ्युदयो जनः ॥ ३० ॥

केनान्यकरणं भुक्ता पीत्वा काव्यामृतानि वा ।
क्षणं विचक्षणेनापि क्षुत्पिपासे विवर्जिते ॥ ३१ ॥

यस्यार्थः स गुणोन्नतैः कृतनुतिः कम्वा न धत्ते गुणं
दारिद्र्योदयदोषदूषितरुचां निर्माल्यतुल्या गुणाः ।
वित्तेनैव गुणा गुणी न तु धनी धन्यो धनी नो गुणी
कायाद्दुष्कृतसन्निपातशमनादायुर्गुणानां धनम् ॥ ३२ ॥

इति प्राणाधिकार्थस्य पत्युराकर्ण्य सा वचः ।
साञ्जनाश्रुकणोत्कीर्णा लतेवाभ्रतषट्पदा ॥ ३३ ॥

अथ प्रवहणं भेजे सार्थनाथस्तया सह ।
तीव्रतृष्णागृहीतानां हस्तपाद्यं महोदधिः ॥ ३४ ॥

तस्य जायासखस्यासौ कर्म्मवातानुवर्त्तिनः ।
अभज्यत प्रवहणं समनोरथजीवितम् ॥ ३५ ॥

ततः फलकमासाद्य भाग्यशेषाच्च कर्म्मणः ।
कञ्चिद्द्वीपमासाद्य तत्यतिर्विपदं गतः ॥ ३६ ॥

དེར་ནི་བསམ་པ་ཉམས་གྱུར་ཏེང་། མགོན་མེད་སྡུ་ངན་བྱེད་དེ་དང་།
འདབ་བཟང་རིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱ། སྐྱེས་བུའི་དབྱིབས་ཅན་ཐུབ་པར་གྱུར།37

མཛེས་པས་ཐོགས་པ་བཞིན་བཟང་མིང་། དེ་ཡིས་མཛེས་མ་དེ་ལ་སྨྲས།
མིག་ནི་གཡོ་མ་ཡིད་བདེན་མཛེད། གཤས་འདིར་ཁྱོད་ལ་འཇིགས་པ་མེད། 38

འདི་ནི་སྐལ་བཟང་མཆོག་གིས། བདག་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་འཚོལ།
ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གཤས་འདི་འཇིགས་རུངས། དགེ་མ་ཁྱོད་ནི་ཡང་སྐྱེས་སོ། 39

དེ་ཡིས་འདི་བརྗེད་དལ་བུ་ཡིས། རིན་ཅེན་རང་བཞིན་ཁང་བར་ཕྱིན།
མངལ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་དེ་ལ། གཟུགས་མཛེས་བུ་དག་བཅས་བར་གྱུར། 40

བྱིས་པ་དེ་ནི་ཆེར་སྐྱེས་ཚེ། རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་སྣྲ་བྱེད་པ།
མཁས་པ་དེ་ཡིས་མཛེས་མ་དེ། ལོངས་སྤྱོད་དག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་བྱས། 41

བྱང་ཕྱིད་ཕྱིར་དང་འཇམ་ཕྱིད་ཕྱིར། མཛའ་གཟུགས་ཉེ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ།
བྱང་མེད་རང་ཉིད་འཁྱུད་གྱུར་དེ། ཀོང་འཕྱང་དག་ལ་འཁྲིལ་ཤིང་བཞིན། 42

དེ་ཡིས་མཆོག་གི་སྐྱེད་ཚལ་དུ། ནུ་གྲོས་དེ་ལ་རོལ་པ་ལས།
གཞོན་ནུ་མཛེས་པའི་ནོམ་པ་ཅན། ཐ་དང་མ་རྟོངས་པ་བཅས་པར་གྱུར། 43

པད་ལྟའི་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ། ལང་ཚོའི་གྲོན་གྱིས་བཏུབ་པ་ཡིས།
དུས་སུ་འདབ་ཆགས་གྲོལ་བོ་ནི། བཞིན་བཟང་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་སོང་། 44

अनाथां तत्र शोचन्तीं विहङ्गः पुरुषाकृतिः।
तामाप पाद्दीर्णाशां सुवर्णकुलसम्भवः॥ ३७॥

स कान्तां सुमुखो नाम तामुवाच रुचाकृतः।
समाश्वसिहि लोलाक्षि निर्भयोऽयं तवाश्रयः॥ ३८॥

दिव्येयं सुभगा भूमिः वयन्त्वत्प्रणयैषिणः।
पुण्यायातासि कल्याणि घोरोऽयं मकराकरः॥ ३९॥

इत्युक्ता तेन शनकैर्नीता रत्नालयं गृहम्।
सम्पूर्णगर्भा तनयं चारुरूपमसूत सा॥ ४०॥

वर्द्धमाने शिशौ तस्मिन् सा शनैः प्रियवादिना।
मुग्धा तेन विदग्धेन सम्भोगाभिमुखीकृता॥ ४१॥

सरलत्वान्मृदुत्वाच्च समीपप्रणयी जनः।
स्वयमालिङ्ग्यते स्त्रीभिर्लताभिरिव पादपाः॥ ४२॥

दिव्योद्यानेषु सा तेन रममाणा घनस्तनी।
कुमारं रुचिराकारं सुषुवे सदृशं पितुः॥ ४३॥

तस्मिन् पद्ममुखाभिख्ये यौवनालङ्कृताकृतौ।
सुमुखः पक्षिणां राजा काले लोकान्तरं ययौ॥ ४४॥

དེ་རྣེས་དབལ་ལྡན་པདྨའི་བཞིན། ཕ་ཡི་གནས་ནི་ཐོབ་གྱུར་ཏེ།
ཡོན་དན་ཚན་ལ་རྩོད་མེད་དུ། རིགས་ཀྱི་ཕུན་ཚོགས་རང་དབང་འགྱུར། 45

ཀུན་དུ་དེ་ཡི་མཐུ་དག་ནི། གཙོ་བོའི་ནུས་ལྡན་ཉིད་ཤེས་ནས།
དབང་ཕྱུག་ཐོབ་པའི་བྱ་དེ་ལ། སྐྱེ་བོ་མེད་པར་མ་ཡིས་སྨྲས། 46

བྱ་གཅིག་རང་རིགས་ལ་འོས་པའི། དཔལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐོབ།
དེད་དཔོན་ལས་སྐྱེས་བདག་གི་བྱ། འདི་ལ་སྐུལ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། 47

བ་ར་ཀྲ་སིད་རང་སྟོབས་ཀྱིས། ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ནི་གྱེལ་པོར་གྱིས།
རང་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཕུན་ཚོགས་པ། དགའ་བ་ཉམས་སྐྱོང་རོ་དང་བཅས། 48

དེ་སྐད་མ་ཡི་ཚིག་གིས་བྱས། གཤོག་རྒྱས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཡིས།
སྤུན་ཟླ་ཕྲག་པ་ལ་ཁྱེར་ནས། མཁའ་ལས་བ་ར་ཀྲ་སིད་སོང་། 49

དེ་ནས་ས་བདག་ཚངས་པས་བྱིན། སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་བཞུགས་པ་དག།
དྲག་རྩེ་རྡོ་རྗེའི་སྡེར་མོ་རྣམས། དེ་ཡིས་ལན་གཅིག་བསྐྱེན་ནས་བསད། 50

གྱེལ་པོའི་སྡུག་ཅི་དེ་ཉིད་ལ། ཕྱ་བོ་རྩོགས་པར་དབང་བསྐུར་ནས།
བློན་པོ་འཇིགས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ལ། ཙོལ་མཆོག་ལྡན་པ་དེས་སྨྲས་པ། 51

བདག་གིས་གྱེལ་པོར་དབང་བསྐུར་འདི། གང་གིས་རབ་ཏུ་སྐྱོད་བྱེད་ན།
དེ་ཡང་རྩེ་ལ་གྱས་པ་ཡིས། འདས་པ་དེ་རྣེས་འགྲོ་བར་འགྱུར། 52

P K Narayan

BIBLIOTHECA INDICA:

A

COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.
NEW SERIES, No. 1156.

AVADĀNA KALPALATA

WITH ITS TIBETAN VERSION.

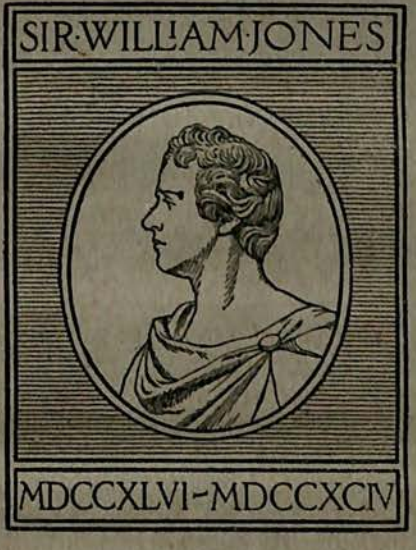

NOW FIRST EDITED BY
SARAT CHANDRA DAS, C.I.E., *Rai Bahadur.*
Associate Member, Asiatic Society; Foreign Corresponding Member of the Imperial Archæological Society, St. Petersburgh, etc.
AND
MAHAMAHOPĀDHYĀYA SATIS CHANDRA VIDYĀBHUSANA, M.A.
Professor of Sanskrit and Pali, Presidency College, Calcutta.

VOL. I, FASCICULUS VI.

CALCUTTA:
PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,
AND PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.
1906.

ASIATIC SOCIETY

LIST OF BOOKS FOR SALE

AT THE LIBRARY OF THE

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

THE SOCIETY'S AGENTS, Mr. BERNARD QUARITCH,

15, Piccadilly, London, W., and Mr. Otto

Harrassowitz, Bookseller, Leipzig, Germany.

*Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some of the Fasciculi being out of stock.*

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

*Advaita Brahma Siddhi, (Text) Fasc. 2, 4 @ /6/ each ...	Rs. 0	12
Advaitachintā Kaustubha, Fasc. 1-2	0	12
*Agni Purāṇa, (Text) Fasc. 4–14 @ /6/ each	4	2
Aitarēya Brāhmaṇa, Vol. I, Fasc. 1-5 and Vol. II, Fasc. 1-5; Vol. III, Fasc. 1-5, Vol. IV, Fasc. 1-8 @ /6/	8	10
Aphorisms of Śāṇḍilya, (English) Fasc. 1	0	12
Aṣṭasāhasrikā Prajñāpāramitā, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/ each ...	2	4
Açvavaidyaka, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	1	14
*Avadāna Kalpalatā, (Sans. and Tibetan) Vol. I, Fasc. 1-6; Vol. II. Fasc. 1-5 @ 1/ each	11	0
A Lower Ladakhi version of Kesarsaga, Fasc. 1-2	2	0
Bāla Bhaṭṭi, Vol. I, Fasc. 1-2	0	12
Baudhāyana Śrauta Sūtra, Fasc. 1-3 @ /6/ each	1	2
Bhāṭṭa Dīpikā Vol. I, Fasc. 1-5	1	14
Bṛhaddēvatā (Text) Fasc. 1-4 @ /6/ each	1	8
Bṛhaddharma Purāṇa, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/ each	2	4
Bodhicaryāvatāra of Cāntideva, Fasc. 1-4	1	8
Çatadūṣaṇī, Fasc. 1-2	0	12
Catalogue of Sanskrit Books and MSS., Fasc. 1-4 @ 2/ each ...	8	0
Çatapatha Brāhmaṇa, Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-3, Vol. III, Fasc. 1-7	6	6
Çatasāhasrikā-prajnāpāramitā (Text) Part I, Fasc. 1-12 @ /6/ each ...	4	8
*Caturvarga Chintāmaṇi (Text) Vols. II, 1-25; III. Part I, Fasc. 1-18. Part II, Fasc. 1-10, Vol IV, Fasc. 1-5 @ /6/ each	21	12
Çlokavartika, (English) Fasc. 1-5 @ /12/ each	3	12
*Çrauta Sūtra of Āpastamba, (Text) Fasc. 6-17 @ /6/ each ...	4	8
Ditto Çānkhāyana, (Text) Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-4; Vol. III, Fasc. 1-4 @ /6/ each; Vol 4, Fasc. 1	6	0
Çrī Bhāshyam, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/ each	1	2
Dāu Kriyā Kaumudī, Fasc. 1-2	0	12
Gadadhara Paddhati Kālasāra, Vol I, Fasc. 1-7...	2	10
Ditto Ācārasāra, Vol. II, Fasc. 1-2	0	12
Kāla Viveka, Fasc. 1-7	2	10
Kātantra, (Text) Fasc. 1-6 @ /12/ each	4	8
Kathā Sarit Sāgara, (English) Fasc. 1-14 @ /12/ each	10	8
Kūrma Purāṇa, (Text) Fasc. 1-9 @ /6/ each	3	6
Lalita-Vistara, (English) Fasc. 1-3 @ /12/ each	2	4
Madana Pārijāta, (Text) Fasc. 1-11 @ /6/ each...	4	2
Mahā-bhāṣya-pradīpodyota, (Text) Vol. I, Fasc. 1-9 & Vol. II, Fasc. 1-12 Vol. III, Fasc. 1-4 @ /6/ each.	9	6
Manuṭīkā Saṃgraha, (Text) Fasc. 1-3 @ /6/ each	1	2
Mārkaṇḍeya Purāṇa, (English) Fasc. 1-9 @ /12 each	6	12
*Mīmāṁsā Darçana, (Text) Fasc. 7-19 @ /6/ each	4	14
Nyāyavārtika, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/	2	4
*Nirukta, (Text) Vol. IV, Fasc. 1-8 @ /6/ each	3	0
Nityācārapaddhati, Fasc. 1-7 (Text) @ /6/	2	10
Nityācārapradīpa, Fasc. 1-7	2	10
Nyāyabinduṭīkā, (Text)	0	10

ततः पद्ममुखः श्रीमानाससाद पदं पितुः ।
गुणिनामविवादेन स्वाधीनाः कुलसम्पदः ॥ ४५ ॥

प्राप्तैश्वर्य्यं तमवदत् विजने जननी सुतम् ।
तत्प्रभावस्य सम्भाव्य सर्व्वत्र प्रभविष्णुताम् ॥ ४६ ॥

पुत्र प्राप्ता त्वया लक्ष्मीरियं निजकुलोचिता ।
अयं तु सार्थवाहान्ने जातः पुत्रो निरंशकः ॥ ४७ ॥

वाराणस्यामयं राजा स्वशक्त्या क्रियतां त्वया ।
प्रीतिसंवादसास्वादः स्वदेशे सेव सम्पदः ॥ ४८ ॥

इति मातुर्गिरा पक्षी पक्षपातेन भूयसा ।
स्कन्धे भ्रातरमारोप्य व्योम्ना वाराणसीं ययौ ॥ ४९ ॥

तत्र सिंहासनासीनं ब्रह्मदत्तं महीपतिम् ।
संजघानैकदैनं स वज्राग्रनखरैः खरैः ॥ ५० ॥

अभिषिच्याग्रजं पूर्णं तस्मिन्नेव नृपासने ।
अमात्यान् सोऽवदत् भीतान् समग्रानग्रविक्रमः ॥ ५१ ॥

यस्य राज्ञोऽभिषिक्तस्य मया यः प्रचलीकरः [?] ।
सोप्यतीतः प्रभो भक्त्या तमेवानुगमिष्यति ॥ ५२ ॥

རབ་མཆོག་བློ་ལ་དལ་བུ་ཡིས། འདི་སྐད་བྱ་ཡི་གང་ཟག་ནི།
སྤྱན་ལ་ཕྱིས་ཀྱང་ཕྱད་པ་ཡི། འགྲོ་བ་ཁྱེས་ནས་སོང་བར་བྱུང།། 53

ཚངས་བྱིན་དེ་ཉིད་འདི་འདྲ་ཞེས། བློ་ཤོ་རྡམས་ཀྱི་བསྟོས་པ་ལས།
རང་གི་སྐྱེ་བོ་གཞན་ལ་ཡང། མི་བདག་དེ་ནི་གྲགས་པ་ཐོབ།། 54

སྐབས་དེར་ནགས་ནས་བླངས་པ་ཡི། མངལ་དང་བཅས་པའི་གླང་མོ་ཞིག།
མངལ་ནི་ནང་ནས་བཀག་པ་བཞིན། ཕྱེད་ནི་ཕྱིར་བྱང་གྲོལ་མ་གྱུར།། 55

བྱད་མེད་དག་པའི་ལག་རྩེ་ཡིས། རེག་བས་མངལ་ནི་གྲོལ་བར་བྱུང།
ཅེས་པ་རྩིས་པས་བསྟན་པ་ནི། བློ་ཤོ་རྡམས་ཀྱིས་ཆུལ་ལ་སྨྲས།། 56

དེ་ནས་སེ་ཡི་བདག་པོའི་བཀས། ཞོ་བྲང་འཁོར་གྱི་བྱད་མེད་ཀྱིས།
ལག་པས་གླང་མོ་ལ་རེག་ནས། དེར་ནི་བདེན་པའི་ཕྱིར་བཏང་བྱས།། 57

གང་ཚེ་དེ་དག་བདེན་ཚེག་གིས། གླང་མོའི་མངལ་ནི་མ་གྲོལ་བ།
དེ་ཚེ་ཆུལ་པོའི་ཞོ་བྲང་གི། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེངས་པར་བྱུང།། 58

དེ་ནས་བ་གླང་ཕྲེ་མོ་ཞིག། མངོན་ཕྱོགས་ངང་ཚུལ་བདེན་པའི་ཚོག།
སྐྱས་ནས་གླང་མོ་ལ་རེག་པ། གང་གིས་མངལ་འདི་གྲོལ་བར་བྱུང།། 59

ཆུལ་པོའི་ངང་གི་བཙུན་མོ་རྣམས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབུལ་ཉིད་ཤེས་ནས།
བ་གླང་ཕྲེ་མོ་དེ་ཉིད་ནི། འགྲོ་བ་གསུམ་ན་དག་པར་སེམས།། 60

इत्युक्ता प्रवरामात्यान् स्वैरं विहङ्गपुङ्गवः ।
ययौ भ्रातरमामन्त्र्य पुनर्दर्शनसंविदा ॥ ५३ ॥

स एव ब्रह्मदत्तोऽयमिति मन्त्रित मन्त्रिणाम् [?] ।
स नृपः ख्यातिमायातः स्वजनेषु परेषु च ॥ ५४ ॥

अचान्तरे समानीता सगर्भा हस्तिनी वनात् ।
न मुमोचार्धनिर्यातगर्भं रुद्धमिवान्तरे ॥ ५५ ॥

साध्वीकराग्रसंस्पर्शादियं गर्भं विमुञ्चति ।
इति मौहूर्तिकादिष्टं राज्ञे मन्त्री न्यवेदयत् ॥ ५६ ॥

शासनादथ भूभर्तुः स्पृष्ट्वा हस्तेन हस्तिनीम् ।
अन्तःपुराङ्गनाश्चक्रुस्तच्च सत्योपयाचनम् ॥ ५७ ॥

तासां सत्यगिरा गर्भं नात्यजत् करिणी यदा ॥
तदा विलक्ष्यः सर्व्वोऽभूत् भूपस्यान्तःपुरे जनः ॥ ५८ ॥

अथ गोपाङ्गनाभ्येत्य शीलसत्योपयाचनम् ।
कृत्वा पस्पर्श करिणीं येनासौ गर्भमत्यजत् ॥ ५९ ॥

राजापि निजजायानां ज्ञात्वा शीलदरिद्रताम् ।
मेने गोपां मनःस्वेव तां जगच्चितये सतीम् ॥ ६० ॥

དག་པའི་རིགས་ལ་ཆགས་པ་དེས། དེ་ཡི་བུ་མོ་སོ་ཤུམ་བ།
ཞེས་པ་མདུན་དུ་ཡོངས་ཟློངས་པ། ལྷ་མོ་འི་སྐྱ་ཡི་སྟོང་ཉིད་བྱུང་།།

བྱད་མེད་གཡོ་བ་ཉིད་དག་དང་། དེ་ཡི་མཛེས་པ་བསམས་པ་ལས།
དོགས་པའི་ཀུན་ཏུ་བགྲོ་བ་ཡིས། གཉིད་ཀྱང་དེ་ཡིས་བཏང་བར་བྱུང་།། 61

བར་སྐབས་དེར་ཀི་སྤུན་ཟླ་ལ། མཛའ་ལས་ཤིན་ཏུ་གཅགས་པ་ཡི།
བྱ་ཡི་བདག་པོ་བརྟེ་འི་བཞིན། དེ་ལ་བསྟུ་རྟ་འོང་སར་བར་བྱུང་།། 62

ས་བདག་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་འཁྱུད། དགའ་བ་ཡིས་ཀི་བཀུར་སྟི་བསྒྲུབས།
སྐྱེ་བོ་མེད་སར་དེ་ལ་ནི། རང་གཏམ་བཤད་ནས་ཡང་སྐྱས་པ།། 63

ངང་ཚུལ་བདེན་པའི་སྒང་གཞལ་བས། བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་མཐོང་ནས།
བདག་ཀི་བཙུན་མོ་འི་ཚོགས་ལས་ཕྱིར། ཕྱོགས་དེ་བག་མ་གཞན་གསར་བྱུང།།
64

གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་འབྱོ་ལྡན་མ། དེ་ལ་འང་བདག་ཀི་མི་སྡུག་དེ།
གཅིག་ལ་སྐྱོན་ཀི་མཐོང་བ་རྣམས། ཀུན་ལ་ཡིད་ཀི་དོགས་པ་སྐྱེ།། 65

དེ་སྐད་སྤྲུན་ཟླ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། གྲོང་ཁྱེར་མི་མེད་དག་ཏུ་བཟུང་།
ངང་ཚུལ་ལ་ཀི་དོགས་བཏང་ནས། བདག་ཀི་རིམས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར།། 66

དེ་ལས་དེ་ཀི་མཚན་དེ་བཞིན། ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་ལས་འདབ་ཆགས་ཀྱིས།
དལ་བུས་ཁྱེར་ནས་བདག་ཁྱིམ་དུ། འོངས་པར་འགྱུར་བ་འདི་བདག་འདོད།། 67

स सती जातिलोभेन सोशुम्भां नाम तत्सुताम् ।
परिणीयानिनायाग्रे देवीशब्दस्य पाचताम् ।

तस्याः सञ्चित्य लावण्यं चपलत्वं च योषिताम् ।
स सर्व्वगामिनीं निद्रामपि तत्याज शङ्किताम् ॥ ६१ ॥

अस्मिन्नवसरे द्रष्टुं भ्रातरं विहगाधिपः ।
ययौ पद्ममुख स्तच स्नेहादतिशयोत्सुकः ॥ ६२ ॥

भूपालोऽपि तमालिंग्य प्रीत्या विहितसत्कृतिः ।
विजने स्वकथामस्मै निवेद्य पुनरब्रवीत् ॥ ६३ ॥

शीलसत्यतुलारोहात् दृष्टदोषेण योषिताम् ।
ममान्तःपुरवैमुख्यात् विवाहोऽभिनवः कृतः ॥ ६४ ॥

रूपयौवनगामिन्यां तस्यामपि न मे धृतिः ।
एकत्र दृष्टदोषाणां सर्व्वचाशङ्कते मनः ॥ ६५ ॥

तस्मात्तव पुरे भ्रातर्निमानुष्ये निधीयताम् ।
शीलशङ्कां परित्यज्य भवामि विगतज्वरः ॥ ६६ ॥

तस्मात् प्रतिनिशं पक्षी शासनात् तव मद्गृहम् ।
प्रापयिष्यति तां स्वैरमित्ययं मे मनोरथः ॥ ६७ ॥

དེ་སྐད་ཕུ་བོ་འི་ཚོགས་ཐོས་ནས། མཁའ་ལ་འགྲོ་བས་དེ་ལ་སྨན།
དོགས་པའི་དྲི་མས་ཕྱག་དོག་ནི། རྒྱལ་པོ་ཇུག་པ་ཉིད་མ་བྱེད།། 68

ཕྱག་དོག་དུག་གིས་རྣག་གཟིར་བ། དཀའ་བར་བྱ་བ་དེས་མི་དགའ།
བཟའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མི་རིག། བལྟ་བ་མ་ཡིན་གཉིད་མ་ཡིན།། 69

མ་ཧིང་འདོད་ལྡན་བདེ་ལྡན་མཁས། ཀོང་ལྡན་དུད་པ་རྟེ་བཟོད་ལྡན།
སྨོང་བ་ཁིངས་པ་མི་བསྲུན་དེས། བྱད་མེད་དག་ཅེས་གཏམ་ཉིད་ཅི།། 70

དྲང་པོ་ལ་ཡང་བྱ་བྱུ་ཅན། གནས་པ་ནི་ཡང་ཤིན་དུ་གཡོ།
རིགས་ལྡན་ཡིན་ཡང་ལོག་རྟོག་གནས་པའི། བྱད་མེད་འཁྲི་ཤིང་འཁྱུད་པར་བྱེད།། 71

མིག་གཡོ་མཆུ་ཀི་ཚགས་དང་བཅས། སྨིན་མ་འཁྲོག་ཅིང་ནུ་མ་སྦ།
བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཤས་ལ་འང་། སྐྱེས་མེད་མཐོང་བ་ཉིད་ཡོད་མིན།། 72

མཁས་པས་གཡོ་ལྡན་བྱང་བ་ཡི། རྣམ་པར་རོལ་བས་བྱད་མེད་སྨྲ།
མཆོ་སྐྱེས་རྙ་བ་བཙལ་བ་ན། འདམ་གྲིས་ཉེ་བར་གོས་པ་ཉིད།། 73

འཇུམ་བཅས་ཡ་མཚན་དག་གི་ས། གཙང་སྦྲ་ངང་ཚུལ་དག་དང་བལ།
བྱད་མེད་རྣམས་ནི་ངེས་བསྟམས་པའི། དཀའ་བ་གཅིག་ལ་བློ་མ་ཡིན།། 74

དེ་ལྟ་ན་ཡང་གལ་ཏེ་འབད། གང་ཞིག་མངོན་པར་བཞེད་པར་མཛོད།
ཉིན་རེ་བདག་གིང་སྐྱེད་མོས་ཚལ། སྐྱེ་བོ་མེད་ས་དེ་གཞག་བྱ།། 75

इति भ्रातुर्वचः श्रुत्वा तमुवाच विहङ्गमः ।
ईर्ष्याशङ्काकलङ्केन राजन्मिथ्यैव मा क्षथाः ॥ ६८ ॥

न नाम रमते रम्ये नास्वादं वेत्ति भोजने ।
न पश्यति न निद्राति नित्यमीर्ष्यावशातुरः ॥ ६९ ॥

क्लीवः कामी, सुखी विद्वान्, धनी नम्रः, प्रभुः क्षमी ।
अर्थी मान्यः खलः स्निग्धः स्त्री सतीति कथैव का ॥ ७० ॥

सरलत्वेऽपि कुटिलाः स्थायिन्योप्यतिचञ्चलाः ।
कुलीना अपि पार्श्वस्थमालिङ्गन्त्यवलालताः ॥ ७१ ॥

दृष्टिर्लोलाधरोरागी भ्रूर्वक्रा कठिनौ स्तनौ ।
दृश्यते नैव निर्दोषः स्त्रीणामवयवेष्वपि ॥ ७२ ॥

भुज्यन्ते कुशलैः श्यामा भ्रमद्भ्रमरविभ्रमैः ।
मूलान्वेषी सरोजिन्याः पङ्केनैवावलिप्यते ॥ ७३ ॥

नैकस्मिन् विस्मयभुवां सस्मितानां नियन्त्रिते ।
शुचिशीलविरामाणां रामाणां रमणे मतिः ॥ ७४ ॥

तथापि यदि निर्ब्बन्धः क्रियतां यद्भीप्सितम् ।
प्रत्यहं मत्पुरोद्याने निर्जने सा निधीयताम् ॥ ७५ ॥

སྦུག་ཟླ་འདབ་ཚགས་ཀྱིས་དེ་སྣུས། ཀ་སེ་རྟ་ཀའི་ཐྲིང་དུ་ཤ།
དེ་དང་མཛེས་མ་མི་བདག་གིས། གྱས་བཅས་བསྟེན་བཀུར་བྱས་དེ་བཏང་།། 76

དེ་ཡང་ཐྲིང་དུ་སྐྱེས་པ་ཡི། དྲི་མཆོག་རང་བཞིན་འཕྲོང་བ་ཤྲངས།
བྱ་ལ་ཞོན་ནས་མཚན་རེ་ཞིང་། ནམ་མཁའ་ལས་ནི་འོངས་པར་གྱུར།། 77

ཡོངས་འཁྲུའི་རྟེས་འགྲོ་ལྟོས་པ་ཡི། མེ་དོག་དེ་དག་དེ་ཡིས་ཐོབ།
བྱང་བ་གཡོ་བའི་སྐུན་གཏེབས་པས། གྲགས་པ་ཡི་ནི་རབ་རིབ་བཞིན།། 78

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་མ་ནུབ། ཞེས་པ་གཏེས་སྐྱེས་གཞོན་ནུ་ནི།
བ་ངུ་རྣ་སིང་གནས་པ་གཅིག། ནགས་ནས་ཡམ་ཤིང་ལེན་དུ་སོང་།། 79

དེར་ནི་མིའམ་ཅི་མོ་ཡིས། ཡིད་བསྤུབས་གསལ་བ་དེ་མཐོང་གྱུར།
གང་ཞིག་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དེ། དྲག་པ་རྣམ་པར་བཤེད་པར་གྱུར།། 80

གསར་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིས། ཕས་བཞིན་དེ་ལ་དེ་གཏད་ནས།
མཛེས་ལྡན་ཞེས་པའི་མཛེས་མ་དང་། ཕྱག་གི་ཁང་པར་རྣམ་པར་རོལ།། 81

རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱིས། རབ་རིབ་ཆོག་ནི་དེས་བསལ་ཏེ།
དེ་དང་ཡུན་རིང་རྩེས་པ་ལས། དུས་སྐུ་བུ་ནི་ཡིས་ཐོབ།། 82

བྱ་དེ་བྱིས་པ་ཉིད་ལ་ཡང་། གང་ཚོ་སྟོབས་ལྡན་རྣུང་ལྡར་མཁྲོགས།
དེ་ཚོ་མ་ཡིས་དེ་ཡི་མིང་། རྒྱུ་འགྲོ་ཞེས་པར་བསྒྲགས་པར་གྱུར།། 83

इत्युक्तः पक्षिणा भ्राता नृपतिर्विससर्ज ताम् ।
कान्तां कंशेरुकद्वीपे तच्च सत्कृत्य सादरः ॥ ७६ ॥

सापि प्रतिनिशं व्योम्नः खगारूढ़ा समाययौ ।
दिव्यगन्धमयीं मालामादाय द्वीपसम्भवाम् ॥ ७७ ॥

पारिजातान्वयतरोस्तानि पुष्पाण्यवाप सा ।
ख्यातानि तिमिराणीव भ्रमद्भृङ्गान्धकारतः ॥ ७८ ॥

अथ वाराणसीवासी कदाचिन्मानवाभिधः ।
प्रययौ समिधाहारी द्विजन्मा काननं युवा ॥ ७९ ॥

तच्च किन्नरकामिन्या स दृष्टः स्पष्टमन्मथः ।
यस्य सन्दर्शनेनैव साभवत् विस्मृतस्मृतिः ॥ ८० ॥

असौ नवाभिलाषिण्या जनकेनेव सार्पिता ।
कान्ता कान्तिमयी नाम विजहार गुहागृहे ॥ ८१ ॥

तत्राभरणरत्नांशुः प्रतीततिमिरोत्करे ।
रममाणा चिरन्तेन काले पुत्रमवाप सा ॥ ८२ ॥

बलवान् मरुदुद्भवः स बाल्येऽपि यदा शिशुः ।
तदा माता तस्य संज्ञा शीघ्रग इत्यसाधयत् ॥ ८३ ॥

བགེགས་མེད་ལོངས་སྤྱོད་བདེ་བ་ཡིས། ངོམས་མེད་དེ་ཡང་ཕྱག་གཞོན་དུ།
མཛའ་བོ་བཞག་ནས་རྟོ་བ་ཡིས། ཕྱག་ནི་བསྒིགས་ཤིང་རྐུ་འགྲོ།། 84

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ཐ་ཡིས་ནི། རང་གི་སྤྱོད་པའི་མཐའ་རྣམས་བཤད།
ཐུབ་འགྲོ་ཡིས་ཐོས་བསམ་པ་ནི། ཡ་མཚན་དག་གི་རྒྱས་པས་སྨོས།། 85

ཏྲིམ་གཞན་སྐོ་ནི་རྟོ་བ་ཡིས། ལོང་བ་བཞིན་དུ་བསྟམས་པ་འདིར།
ཀྱེ་མ་ཡབ་ཏྲེད་མཛེས་པས་ཀྱང་། བཅིངས་པ་འདི་ཅིར་དག་དུ་གྱུར།། 86

ཆུང་ཤོག་ཏྲེད་ཀྱི་རང་གི་གནས། བ་ར་ཎ་སི་ཅིར་དུ་འདོད།
ཆེ་ཡང་འབད་པ་མེད་པར་ནི། རྟོ་བ་བདག་གིས་བསིལ་བར་བྱས།། 87

རང་ཡུལ་བྱལ་བའི་ཅོག་མོངས་ནི། བཟོད་པར་དཀའ་བ་ཇི་ལྟར་བཟོད།
རང་གི་ལུས་བཞིན་ཡུལ་དག་ཀྱི། སྐུས་ཀྱང་གཏང་བར་མི་ནུས་སོ།། 88

རང་ཡུལ་བྱལ་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། ཧོར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲང་པོ་དང་།
ལོངས་སྤྱོད་ཅེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་མིན། ཡོན་དན་ཐག་པའི་མདུད་པར་རིག།། 89

ཅེས་སྨོས་ཕྱག་གི་ཁང་པ་ནས། རྟོ་བ་ཆེན་པོ་དེས་བསལ་ནས།
ཁ་ཟངས་པ་ཡི་ཐ་དང་ནི། ལྷག་ཅིག་མཁྱོགས་པར་སོང་བར་གྱུར།། 90

དེ་དག་ཐུབ་དུ་སོང་དེ་ནས། མིའམ་ཅི་མོ་མངོན་པར་འདོངས།
ཕྱག་ཏྲིམ་སྟོང་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། སྐྱིང་མི་དགའ་སྟེ་འདི་ལྟར་བསམས།། 91

सापि निर्विघ्नसम्भोगा सुखातृप्ता गुहान्तरे ।
प्रियं धृत्वा सदा याति विधाय शिलया गृहम् ॥ ८४ ॥

कदाचिदथ वृत्तान्तं निजपित्रा निवेदितम् ।
आकर्ण्य शीघ्रगश्चिन्ताविस्मयाकुलितोऽवदत् ॥ ८५ ॥

शिलानिबद्धद्वारेऽस्मिन्नन्धस्यैव गृहान्तरे ।
अहो स्नेहोऽप्ययं तात तव बन्धनतां गतः ॥ ८६ ॥

एहि वाराणसीमेव गच्छावस्ते निजास्पदम् ।
विपुलामप्ययत्नेन शिलामुत्सारयाम्यहम् ॥ ८७ ॥

स्वदेशविरहक्लेशं दुःसहं सहसे कथम् ।
त्यक्तुं न शक्यते कैश्चिद्देशो देह इव स्वकः ॥ ८८ ॥

भारं द्रविणसम्भारं वेत्ति ग्रन्थिगुणगुणः ।
भोगं निरुपभोगञ्च स्वदेशविरही जनः ॥ ८९ ॥

इत्युक्ता स गुहागेहादुत्पाट्य विपुलां शिलाम् ।
कृताभ्युपगमेनाशु जनकेन ययौ सह ॥ ९० ॥

प्रयातयोस्ततस्तूर्णं समभ्येत्याथ किन्नरी ।
शून्यं दृष्ट्वा गुहागेहं निर्वेदादित्यचिन्तयत् ॥ ९१ ॥

ཀྱེ་མ་བདག་ལ་གཅུགས་པ་བརྗེད། སྐྱེ་བོ་ངན་པ་དེ་གང་སོང་།
ལྷུ་གཅིས་པ་དང་ལག་འགྲོ་ཡིས། བྱ་གྱུ་ཉིད་ལའང་རྣད་བྱུང་ཅི།། 92

བདེ་ལ་ཆགས་ལྡན་མཐུག་ཏུ་ནི། དགའ་བར་མི་བྱེད་འགྲོས་པར་བྱེད།
རིང་དུ་གཤས་ཀྱང་མཛའ་གཅུགས་མེད། སྐྱེ་གཅིས་ལྡན་པ་ནི་ཅོ་བཞིན།། 93

དེ་ལྟར་བསམས་ནས་དེ་ཡིས་ནི། གཤོད་ལས་ངྲོ་ལ་དགའ་བ་བཏང་།
མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་མཛའ་བ་ཡིས། གཤོད་པ་བཟོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། 94

བདག་གི་བྱ་ནི་རིག་བྱེད་དང་། ཡོན་ཏན་གང་གི་ཟ་ལ་འཆོ།
ཞེས་བསམས་གྲོགས་མེ་འི་ལག་ཏུ་ནི། དེ་ལ་དེ་ཡི་རྒྱུད་མང་སྨྲངས།། 95

ལོངས་སྤྱོད་བདེ་བའི་ཟོང་དག་གིས། བྱད་མེད་རྣམས་ནི་ངྲོ་ལ་དགའ།
མཉེས་གཤིག་ཡོངས་སུ་མ་ཉམས་པ། བྱ་ལ་དགའ་བ་གཡོ་བ་མིན།། 96

དེ་དག་ཚུལ་ལངས་ངོ་ཚོ་ནས། མགྲོགས་པས་སྐུང་དུ་འགྲོ་བ་ལ།
དེ་ཡི་གྲོགས་མོ་མགྲོགས་འགྲོ་མས། སྐུང་འགྲོ་ལ་ནི་རྒྱུད་མང་བྱིན།། 97

འདི་ཡི་རྒྱུད་ནི་དང་པོ་འདིར། རེག་པར་མི་བྱ་གཙེགས་བྱེད་ཡིན།
དེ་སྐད་སྨྲས་ནས་དེ་བྱིན་པས། རྒྱུད་མང་བྱངས་ནས་དེ་སོང་གྱུར།། 98

དེ་ནས་རང་ཡུལ་རང་ངྱིམ་དུ། དེ་ཡི་ཚ་ནི་བཞག་བྱས་ནས།
རྒྱུད་མང་བསྐྱེངས་པ་མཁས་པ་ཡིས། ཀུན་དུ་རྟེན་དང་མཆོད་པ་ཐོབ།། 99

अहो मे विस्मृतस्नेहः स गतः क्वापि दुर्जनः ।
द्विजिह्वानां भुजङ्गानां कौटिल्यं वा किमद्भुतम् ॥ ९२ ॥

न रमन्ते पलायन्ते पर्य्यन्ते सुखरागिणः ।
चिरस्था अपि निःस्नेहाः शुक इव द्विजातयः ॥ ९३ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा पत्युर्निकारात्प्रीतिमत्यजत् ।
पुष्पोपमानि प्रेमाणि न सहन्ते कदर्थनाम् ॥ ९४ ॥

विद्यागुणेन केनासौ पुत्रो मे भुवि जीवति ।
इति ध्यात्वा सखी-हस्ते तस्मै वीणां दिदेश सा ॥ ९५ ॥

सम्भोगसुखपण्यैव प्रीतिः पतिषु योषिताम् ।
अपर्युषितवात्सल्या पुत्रप्रीतिस्तु निश्चला ॥ ९६ ॥

जवेन व्रजतो स्तूर्णं तयोर्दौर्जन्यलज्जया ।
शीघ्रगाय ददौ वीणां तत्सखी वेगगामिनी ॥ ९७ ॥

आद्या तन्त्रिरियं नास्याः स्प्रष्टव्या विघ्नकारिणी ।
इत्याभाष्य तया दत्तां वीणां प्राप्य जगाम सः ॥ ९८ ॥

ततः स्वदेशे जनकं स्वगृहे विनिवेश्य सः ।
वीणाप्रवीणः सर्व्वत्र लाभपूजामवाप्तवान् ॥ ९९ ॥

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ཚོང་པ་དག། ཆུ་གཏེར་གྲིང་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས།
ལྷ་ཡི་རྒྱུད་མང་ལ་ཆགས་པས། དེ་ནི་གཟིངས་ལ་སྐྱོན་པར་བྱུང།། 100

དེ་ཡི་རྒྱུད་མང་ཡིད་འཕྲོག་པ། རྣ་བའི་བདུད་རྩིའི་རྒྱུན་དག་གིས།
སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་རྒྱ་མཚོ་ཡང་། རླབས་ནི་མེད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར།། 101

དེ་ནས་དང་པོ་འི་རྒྱུད་དག་ལ། རེག་པས་ཉིན་འཆོ་རབ་བསྐྱེད་དེ།
གཟིངས་ནི་རབ་ཏུ་འཕར་ཞིང་ཆག། ཚོང་པ་ཐམས་ཅད་བརླག་པར་གྱུར།། 102

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཡིས། རྒྱུར་འགྲོ་ཡིས་ནི་ཤིང་དུམ་ཐོག།
རླུང་གིས་བསྐྱེད་ནས་སྐད་ཅིག་གིས། ཀ་སི་རྒྱ་ཡི་གླིང་དུ་ཕྱིན།། 103

དེར་ནི་ཆུ་གཏེར་ངོགས་འགྲམ་གྱི། སྐྱེ་ཚལ་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞུགས་དེས།
ནུ་མ་མེ་ཏོག་ཆུན་པོ་དག། རབ་རྒྱས་བྱད་མེད་སོ་ཤུམ་བྱ།། 104

མེ་ཏོག་དྲི་སར་ཞེས་བྱ་བའི། འཕྲེང་བ་རབ་འབར་རྒྱུད་བྱེད་ཅིང་།
སེམས་མེད་རྣམས་ཀྱང་ལུས་ཀྱི་ནི། ཡོན་ཏན་གྱིས་ངེས་འཆིང་བྱེད་མཁོང་།། 105

དེས་ཀྱང་མཛེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བརྟན་པ་བྱིས་པ་ལང་ཚོ་ཡིས།
མཚམས་ཀྱི་དབུས་གནས་ཉིད་གྱུར་པ། དེ་མཁོང་ཡ་མཚན་དག་ཏུ་གྱུར།། 106

འདོད་པའི་རྒྱང་གིས་རབ་བསྐྱེད་པས། ལག་པའི་ཡལ་འདབ་གཡོ་ལྡན་ཞིང་།
ངང་ཚུལ་མེ་ཏོག་ལྟུང་བ་དེས། འཕྲི་ཤིང་བཞིན་དུ་དེ་རབ་བཏུད།། 107

ततः कदाचिद्वणिजा अम्बुधिद्वीपगामिना ।
आरोपितः प्रवहणं दिव्यवीणानुरागिणा ॥ १०० ॥

वीणामूर्च्छनया तस्य श्रोत्रपीयूषधारया ।
क्षणे क्षणे समुद्रोऽपि निस्तरङ्ग इवाभवत् ॥ १०१ ॥

अथाद्यतन्त्रिसंस्पर्शादुत्पन्नोपप्लवोत्प्लुते ।
भग्ने प्रवहणे सर्व्ववणिजामभवत् क्षयः ॥ १०२ ॥

ततो वलाहकावाप्या पवनप्रेरितः क्षणात् ।
कश्चेरुद्वीपमासेदे कर्म्मशेषेण श्रीघ्रगः ॥ १०३ ॥

तचाब्धिकूलसंलीनं दिव्योद्यानं प्रविश्य सः ।
श्यामां ददर्श सोशुम्बां मूर्द्धन्यस्तवकस्तनाम् ॥ १०४ ॥

ग्रथ्नन्तीन्तिमिराख्यानां पुष्पाणामुज्वलस्रजम् ।
निबन्धनं तनुगुणैः कुर्व्वाणामप्यचेतसाम् ॥ १०५ ॥

सापि तं रुचिराकारं दृष्ट्वा विस्मयमाययौ ।
धीरं शैशवतारुण्यसन्धिमध्यस्थतां गतम् ॥ १०६ ॥

मारमारुतसञ्चालसकम्पकरपल्लवा ।
सा शीर्णशीलकुसुमा लतेव प्रणनाम तम् ॥ १०७ ॥

འཕལ་ལ་ཡུན་རིང་འགྲོགས་པ་བཞིན། དེ་དག་མཆོག་ཏུ་མཛའ་བར་གྱུར།
སྐྱེ་བ་སྟ་མའི་མཛངས་གཅན་པ། ཡིད་ཀྱིས་ཡིད་ནི་མི་མཐོང་ངོ།། 108

ཉིན་པར་དེ་དང་དགའ་བྱེད་ཅིང་། མཚན་མོ་ཡང་ནི་ཤ་བདག་དང་།
སྤྲས་བའི་འདོད་ལྷན་མཛའ་བོར་ནི། གཡོག་མའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་བསམས།། 109

སྤྱོད་ཚུལ་ཤེས་པ་དེས་དེ་ལ། བ་ར་ཉ་སིར་འགྲོ་དོན་གཉེར།
དེ་ཡི་ཆོག་གིས་མིག་བཙུམས་ནས། བྱ་ལ་ཞོན་ནས་དེ་ཡིས་ཕྱིན།། 110

དེ་ཡིས་བློག་པར་གྱུར་མོད་ཀྱང་། མཁའ་ལ་མིག་ནི་ཕྱེ་བ་ཡིས།
ཆུ་གཏེར་གཡོ་བའི་བསྒྲེས་པའི་མིག། དེ་ནི་འཕལ་ཉིད་ལོང་བར་གྱུར།། 111

ཐོ་བྲང་འཁོར་གྱི་སྐྱེད་ཚལ་དུ། དེ་ཡིས་དེ་བཞག་འཆིག་པ་ཡིས།
སྐག་ཅིང་མྱ་ངན་ཀྱིས་གདུངས་པས། ས་བདག་གཟིམས་པའི་ཁང་པར་ཞུགས།། 112

ཡིད་ནི་ཤིན་ཏུ་གདུང་བ་ཡིས། མཚན་མོ་དེ་ནི་འདས་བྱས་ནས།
ཐོ་རང་བསམ་པས་ཟིལ་ནོན་དེས། བགྲོད་དང་སྡོད་པར་ནུས་མ་གྱུར།། 113

སྐབས་དེར་ཙུ་ད་ྲི་བཟང་གིས། ཆོག་ས་ནི་ཡང་དག་རྟུས་གྱུར་ཅིང་།
མེ་ཏོག་གཞུ་ཅན་རྟེ་དགའ་ཡི། ལང་ཚོ་དཔྱིད་ཀྱི་ཟླ་བ་ནི།། 114

ཁྱུ་བྱག(ཟློང་)བྱང་བས་གཤག་གྱུར་ཅིང་། དུས་ཀྱི་བྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དུས།
བཟོད་དཀའ་མྱ་ངན་འགྲིམས་བྱེད་པ། མྱ་ངན་མེད་གསར་རབ་དུ་མཁྱོང།། 115

सहसा चिरारूढेव प्रीतिः प्रौढ़ा तयोरभूत्।
प्राग्जन्मस्नेहसंलीनं न मुञ्चति मनोमनः ॥ १०८ ॥

रममाणा दिवा तेन निशायां च महीभुजा।
मेने बामाचरिचतां तां प्रियो गूढ़कामुकः ॥ १०९ ॥

तेन वाराणसीं गन्तुं ज्ञात्वा वृत्तं समर्थिता।
तन्निनाय खगारूढ़ा तन्निरा मीलितेक्षणम् ॥ ११० ॥

वारितोऽपि तदा व्योम्नि नयनोन्मीलने तया।
सोऽभवत्सहसैवान्धश्चापलाद्दिष्टतेक्षणः ॥ १११ ॥

सा तमन्तःपुरोद्याने निधाय भयकातरा।
विवेश शोकसन्तप्ता शय्यावेश्म महीपतेः ॥ ११२ ॥

दूयमानेन मनसा रजनीमतिवाह्य ताम्।
प्रातर्न गन्तुं न स्थातुं चिन्ताक्रान्ता शशाक सा ॥ ११३ ॥

अचान्तरे समुद्भूतश्रुतसौरभनिर्भरः।
मधुमासो विलासानां यौवनं पुष्पधन्वनः ॥ ११४ ॥

कोकिलालिकुलैः कालः कालः कालो वियोगिनाम्।
शीर्णशोकनवाशोकदुःसहः प्रतिदृश्यते ॥ ११५ ॥

འདོད་པས་མྱོངས་པའི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང། སྲིད་དང་མ་བྲལ་སྐྱེད་མོས་ཚལ།
བལྟ་བར་བརྩོན་པས་ཉི་མ་གཅིག། སོ་ཤུམ་བྱ་ནི་བཏང་མ་ཀྱུར།། 116

དེ་ནི་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ། ཆགས་དང་རྒྱགས་དང་འདོད་པ་ཡིས།
འཁོར་བ་བཞིན་དུ་ངལ་གསོའི་གནས། མི་དོག་གི་ནི་ནགས་སུ་སོང།། 117

དེར་ཉི་རྒྱང་བཞེག་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའི། འབྲི་ཤིང་སྐྱེས་པར་བྱེད་པ་ཡི།
བཙུན་མོ་མཁྲིང་ནས་ཁ་ཡི་བདག། རབ་དུ་དགའ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།། 118

གཞན་ཆགས་དུག་གིས་ཟིལ་མནན་པས། དེ་ཡང་དྲན་པ་ཟློམས་པར་གྱུར།
བསམ་པའི་ཟུག་ངུས་དགྱེས་པའི་ཡིད། བདེ་ལའང་བདེ་བ་མིན་པར་རིག།། 119

ལག་འགྲོ་ནང་དུ་སོང་བ་ཡིས། བྱད་མེད་ཀྱི་ནི་འཕྲོང་བ་བཞིན།
མཀྱིན་པར་བྱས་པས་མྱོངས་བྱས་པའི། ཤིན་དུ་ཆགས་ལྷན་བྲོགར་བྱེད།། 120

དེར་ནི་དབེན་པར་འབྲི་ཤིང་གི། ཚོགས་ཀྱིས་བསྒྲིབས་པར་གཤེས་བྱས་པ།
ལོང་བས་སོ་ཤུམ་བྱ་ཡི་ནི། དྲི་སར་འཕྲོང་བའི་དྲི་བཟང་ཚོར།། 121

འཕྲལ་ལ་ཉིད་དུ་ཆགས་པ་ཡི། རྣམ་འགྱུར་ལས་ནི་སྤྲས་པ་བརྟེད།
གླུ་བླངས་འདོད་པས་ཆྱོས་པ་རྣམས། འཇིགས་པ་དག་གིས་གལ་ཏེ།། 122

དམན་པའི་རྒྱང་གིས་རོལ་པས་བསྐྱོད་པར་གྱུར་པའི་དགའ་མ་ཡིས།
བཞིན་ནི་ཆྱོས་ལྷན་པདྨའི་དྲི་བཟང་ཚོགས་པའི་སྣིང་པོ་ཅན།།

राजाप्यविरतौत्सुक्यादुद्यानं गन्तुमुद्यतः ।
दिनमेकं न तत्याज सौभुम्बां काममोहितः ॥ ११६ ॥

स तया सह रागस्य मदस्य मदनस्य च ।
संसारमिव विश्रान्तिपदपुष्पवनं ययौ ॥ ११७ ॥

तच्च बालानिलालोललतावैलक्ष्यकारिणीम् ।
पश्यन् प्रमोदमासेदे दयितामेव भूपतिः ॥ ११८ ॥

अन्यरागविषाक्रान्ता साप्यभून्मलिनस्मृतिः ।
सुखमप्यसुखं वेत्ति चिन्ताशल्याकुलमनः ॥ ११९ ॥

अन्तर्गतभुजङ्गाभिः स्त्रीभिरत्यन्तरागिणः ।
कण्ठे कृताभिर्नृत्यन्ति मालाभिरिव मोहिताः ॥ १२० ॥

तचैकान्तलताकुञ्जनिकुञ्जनिहितस्थितिः ।
अन्धः सौरभमाघ्राय सोभुम्बातिमिरस्रजः ॥ १२१ ॥

सहसैव विकारेण रागात् विस्मृतसंहृतिः ।
अगायन्मदनक्षीवा गणयन्ति भयं कुतः ॥ १२२ ॥

तनुपवनविलासैः कीर्य्यमाणः प्रियायाः
समदवदनपद्मामोदसम्भारसारः ।

དྲྭ་སར་མེ་ཏོག་དྲྭ་དེ་རིང་ནས་འོངས་པར་གྱུར་བ་འདི།
བྱང་བའི་ལམ་ནི་ཆུང་མང་འབྲུལ་སྣ་ཡིས་དགའ་བར་འོས།། 123

ས་བདག་གིས་ཅི་དེ་ཡི་སྨྲ། སྟིང་ལ་འབབ་པ་དེ་ཐོས་ནས།
རྒྱིད་མོས་ཚལ་དག་བཙལ་བྱས་པས། འབྲི་ཤིང་ནང་དུ་མཐོང་གྱུར།། 124

ཚགས་པ་བྲག་པོས་ཟྱོས་དེ་ལ། དོགས་པར་གྱུར་བ་དེ་ཡིས་དྲྭས།
སོ་ཤུམ་བྱ་འམ་དེ་ཡིས་ནི། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁྱོད་ཤེས་སམ།། 125

དེ་སྐྱས་སོ་ཤུམ་བྱ་དག་ནི། ཅི་ཕྱིར་མི་ཤེས་གང་གི་མཆུ།
བིམ་བ་དཀར་དམར་ཚགས་པ་ཡིས། རྒྱལ་སྲིད་ལ་ནི་ཡི་འབྱུང་ཞུགས།། 126

འདོད་པས་བཀོད་བཞིན་དེ་ཡི་བརྒྱ་རྩ་ན།
རི་མོའི་རང་བཞིན་བཀྲ་ཤིས་མཛེས་པ་ཡོད།
འབྲིལ་བ་སྟུག་གུ་མཛེས་པའི་འཁོར་ལོ་འདྲ།
དེ་ཡི་ནུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ལའང་ཡོད།། 127

དེ་དག་ཐོས་ནས་མི་བདག་ནི། ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དྲག་པོས་ཉེན།
ཡིད་ཀྱི་ཚགས་པ་མེ་ཏོག་ནི། རྣིང་པ་བཞིན་དུ་དོར་བར་གྱུར།། 128

དེ་ཡིས་སྐྱས་པ་མི་མོ་རྣམས། བསྟུང་བ་བརྒྱས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་མིན།
ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་འཕྲེང་བ་བཞིན། དག་པ་རྣམ་ཀུན་ཉིད་དུ་མེད།། 129

तिमिरकुसुमगन्धः सोऽयमायाति दूरात्
भ्रमरसरणिवीणाविभ्रमारावरम्यः ॥ १२३ ॥

श्रुत्वा हृदयसंवादगीतं तत् तस्य भूपतिः ।
उद्यानविचयं कृत्वा तं ददर्श लतान्तरे ॥ १२४ ॥

गाढ़रोचमदक्षीवं स तं पप्रच्छ शङ्कितः ।
अपि जानासि सोष्ठुम्बां तस्य वा लक्षणं तनोः ॥ १२५ ॥

सोऽब्रवीत् किन्न जानामि सोष्ठुम्बां विम्बपाटलाम् ।
उपविष्टोऽधरे यस्या रागराज्ये मनोभवः ॥ १२६ ॥

न्यस्तं स्मरेणेव तदूरुमूले
लेखीमयं स्वस्तिकमस्ति कान्तम् ।
आवर्त्तशोभा स्तनमण्डले वा
लावण्यकल्लोलनिभास्ति तस्याः ॥ १२७ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः सद्यः सन्तापशोषितम् ।
मुमोच रागकुसुमं निर्माल्यमिव चेतसः ॥ १२८ ॥

सोऽब्रवीन्नास्ति नारीणां शीलरक्षा शतैरपि ।
खपुष्पमालेव सती सर्व्वथा नैव जायते ॥ १२९ ॥

རྒྱལ་པོས་འདི་བརྗོད་ལོང་བ་དང་། རྣམ་ཅིག་དུར་ཁྲོད་ནགས་ལ་དེ།
མྱང་དུ་བོང་བུ་ལས་སྐྱོན་ནས། གྲོང་ཁྱེར་ཡས་ནི་ཕྱིར་བཏོན་གྱུར།། 130

ངོ་ཚ་མེད་པར་དེ་དང་དེ། རྣམ་ཅིག་འགྲོ་བས་ཉིན་འདས་ཚེ།
ནགས་སུ་ཆོམ་ཀུན་བདག་པོ་ཡིས། ཕུན་ཚོགས་དགེ་དང་བཅས་ཉིད་གོབ།། 131

འཕུལ་ལ་ཆོམ་ཀུན་དཀྱིལ་འཁོར་དག། སྟོན་བྱོས་དེ་ཆེ་སྐྱེ་བོ་ཡིས།
ལོང་བ་ཉེས་པ་མེད་པ་ཉིད། ཆོམ་ཀུན་དག་ཏུ་འཕུལ་ནས་བསད།། 132

སོ་ཤྲམ་བ་དེ་ཀུན་བོས་ཀྱང་། སྐད་ཅིག་འབྱོགས་པས་མཚན་སྨྲ་ནས།
དེ་ཡི་རྒྱུན་རྣམས་བླངས་ནས་ནི། ཆུ་བོ་རབ་ཏུ་ཀལ་ནས་སོང་།། 133

ཆུ་ཀླུང་ཀ་རན་དུ་བ་དེའི། འགྲམ་དུ་གོས་དང་བལ་བ་དེས།
མིག་སྨན་དང་བཅས་མཆི་མའི་ཆུ། ཀུ་མ་སྐོག་ཅིང་མྱ་ངན་བྱས།། 134

དེ་ཡི་དུས་ན་ཁྱེས་ཤིག། ཁ་ཡི་ཤ་ནི་རབ་བཏང་ནས།
ཆུ་ལ་འཕངས་བའི་ཉ་ལ་སོང་། དེ་ནི་མཁའ་ལ་འགྲོ་བས་ཟིར།། 135

ཉ་ནི་འཕུལ་ལ་གཏིང་དུ་སོང་། ཤ་ནི་བྱ་ཡིས་སྒོགས་པའི་ཚེ།
གཅིས་ཀ་ཉམས་པས་དེ་ཡིས་ནི། བསམས་པ་མིག་ནི་གཡོ་མེད་གྱུར།། 136

དེ་མཐོང་དེ་ཡིས་བཞིན་ལ་ནི། སྨྲག་ཀྱང་འཇུམ་པ་མཐོང་བར་གྱུར།
གཞན་དག་གི་ནི་འཁྲུལ་བ་ལ། འཆོར་ཉེ་རྣམས་ཀྱང་དགོད་པ་ཡིན།། 137

इत्युक्त्वान्धेन तां राजा सह श्मशानकाननम् ।
गर्दभारोपितां तूर्णं तत्याज नगराद्बहिः ॥ १३० ॥

सा तेन सह निर्लज्जा व्रजन्ती दिनसंक्षये ।
अटव्यां चौरपतिना प्राप्तैव सह सम्पदा ॥ १३१ ॥

जनैरभिद्रुते तस्मिन् सहसा चौरमण्डले ।
निरपराध एवान्धश्चौरभ्रान्त्या निपातितः ॥ १३२ ॥

चौरोऽपि तां निशां भुक्त्वा सोष्णुम्बाक्षणसङ्गतः ।
गृहीत्वाभरणान्यस्या जगामोत्तीर्य निम्नगाम् ॥ १३३ ॥

कारण्डवायाः सरितस्तस्यास्तीरे निरम्बरा ।
शुशोच साञ्जनैरश्रुजलैः सा मलिनस्तनौ ॥ १३४ ॥

तस्मिन् क्षणे मुखासक्तं मांसमुत्सृज्य जम्बुके ।
याते जलोत्प्लुतं मत्स्यं तद् जहार विहङ्गमः ॥ १३५ ॥

मत्स्ये निमग्ने सहसा खगेन पिशिते हृते ।
स बभूवोभयभ्रंशाच्चिन्तानिश्चललोचनः ॥ १३६ ॥

तस्यास्तं वीक्ष्य दुःखेऽपि मुखे स्मितमदृश्यत ।
हासः परस्य स्खलिते दुःस्थस्याप्युपजायते ॥ १३७ ॥

སྐྱེས་པས་ཁྲོས་པ་དེ་ཡི་ནི། མི་འོས་འཇུམ་པ་དེ་ལ་སྨས།
ཀུ་མ་འཇིག་རྟེན་གད་མོ་ཡི། གནས་བྱང་ཁྲོད་ཉིད་བདག་ལ་དགོད།། 138

མི་བདག་བཏང་ནས་ལོང་བར་ཕྱིན། ལོང་བ་བཏང་ནས་ཆོམ་རྐུན་བསྡེན།
གསུམ་ཆར་ཉམས་པ་ཁྲོད་ཀྱིས་ནི། འཇུམ་པའི་གནས་ནི་གཉིས་ཉམ་ང།། 139

ཡོངས་སུ་བགད་པ་འདི་ནི་ཆོག། བདག་ཀྱི་རིགས་པས་ཁྲོད་ཕན་བསྒྲུབ།
མི་བཟད་གནས་ལ་གང་ཞིག་ནི། ཅོ་འདྲིའི་མཁས་པ་དེ་མི་བསྒྲུབ།། 140

འདི་བརྗོད་གློང་ཁྲེར་སོང་ནས་ནི། ཀླུང་གི་ངོགས་ནས་སོ་ཤུམ་བྱ།
དཀའ་ཐུབ་རིག་པས་གནས་སོ་ཞེས། བློ་གྲོས་བཟང་མོས་རྒྱལ་ལ་སྨས།། 141

དེ་ནས་གོས་དང་རྒྱན་བསྐུངས་ནས། དེ་ཞི་རྒྱལ་པོས་བླངས་པར་གྱུར།
ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚགས་པ་ཡིས། ལྷག་མ་སྐྱེ་ཞི་སྨིན་པ་ཉིད།། 142

དལ་ལྷའི་ཤུབ་མདོག་འདི་དེ། འཚར་ཀ་འདི་ཡང་མྱུར་འགྲོ་དེ།
སྐྱོན་ཆོ་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། དགེ་སློང་བཏུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ཐོབ།། 143

འདི་ཡི་ཡིད་ནི་གང་ཞིག་ཚགས་པས་སྡུག་ལ་ཉམས་ཀྱིས་རབ་བརླན་དང་།
རྒྱགས་པ་དང་ནི་འདོད་པའི་དབང་གྱུར་ཚགས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།།
དེས་ན་དེ་ཚོ་ཡུད་ཙམ་ཞིག་བར་དབྱེད་པ་དང་བྲལ་ནས།
མི་ཡི་བདག་པོའི་གཟུགས་བྱས་ཀུན་དགའ་ལྡན་པས་བདག་ལ་ཕྱག་འཚལ་གྱུར།། 144

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་ཐུབ་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་འབྲིང་ཤིང་ལས་ལྷ་ལས་བབས་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པའོ།།

स तां वैलक्षकुपितः प्रोवाचानुचितस्मिताम् ।
अहो हससि मां लोके हास्यायतनतां गता ॥ १३८ ॥

नृपं त्यक्त्वागता ह्यन्धम् त्यक्त्वान्धं चौरमाश्रिता ।
तवाहमुभयभ्रष्टं चिभ्रष्टायाः स्मितास्पदम् ॥ १३९ ॥

आस्तां वः परिहासोऽयं तं युक्त्याहं करोमि ते ।
खलास्ते विषमस्थानां ये विडम्बनपण्डिताः ॥ १४० ॥

इत्युक्त्वा नगरीं गत्वा स नृपाय न्यवेदयत् ।
सोशुम्बा ते नदीतीरे तपोयुक्तेति सन्मतिः ॥ १४१ ॥

अथ निनाय तां राजा वितीर्य्याभरणाम्बरम् ।
दोषमाच्छादयत्येव रागशेषः शरीरिणाम् ॥ १४२ ॥

सैवाद्योत्पलवर्णेयमुदायी शीघ्रगोऽप्यसौ ।
प्राग्जन्मान्तरपुण्येन भिक्षुव्रतमुपागतौ ॥ १४३ ॥

अभवदतिरसार्द्रमानसं रागयोगे
यदु मदनविधेयं रागयुक्तं यदस्याः ।
विरतशमविचारा तेन तस्मिन् मुहूर्ते
कृतनरपतिरूपानन्दिनं मां ववन्दे ॥ १४४ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
देवावतारावदानं नाम चतुर्दशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བཅོ་ལྔ་པ།

བྱག་ངེས་པར་འཕངས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ཀི།

མཐུ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མཚུངས་མེད་བརྟན་པ་དང་།
བརྩོན་འགྲུས་སྟོབས་ཀི་ངོ་མཚར་བཅས་པ་ཡིན།།
ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་པ་ལས།
གང་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར།། 1

སྟོན་ཀི་སྟོབས་ལྡན་བྱད་ཀྱི་གཤས།
ཀུ་ཤའི་བྱོང་ཁྲེན་དགའ་བརྟ།
རང་དགར་རོལ་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས།
བདེ་གཤེགས་རང་ཉིད་གཤེགས་པར་གྱུར།། 2

ལེགས་པར་བྱོན་པ་དེ་ཐོས་ནས། རིམ་གྱི་དགའ་རབ་བརྩོན་པ།
དགེ་བ་འཚོལ་བ་དེ་དགའ་གིས། ལམ་ནི་ལེགས་པར་སྣང་བ་བྱས།། 3

རྣ་དང་ཆོར་མ་རྟོག་པ་དང་། ཤེག་མ་རྣལ་དགའ་བསལ་བྱས་ནས།
ཚན་དག་ཆུ་ཡིས་ལེགས་ལྡན་ཏེ། ཡུལ་ནི་མཛེས་པ་དེ་དགའ་གིས།། 4

དབུས་སུ་འབིགས་བྱིད་ཀྱང་གྱུར་པའི། ཆུང་མ་གཏིང་དུ་ཞུམས་པ་བཞིན།
གཏིང་དུ་བྱིང་བའི་རྟོ་ཆེན་ནི། ས་ལས་ཡང་དགའ་བྱུང་བར་གྱུར།། 5

पञ्चदशः पल्लवः ।

शिलानिक्षेपावदानम् ।

बलमतुलधैर्य्यवीर्य्यं साश्चर्य्यं
भवति सप्रभावाणाम् ।
महदाश्रययोगाद् यस्मै
सर्व्वं महिमत्वमायाति ॥ १ ॥

पुरा कुशीपुरीं रम्यां
मल्लानां बलशालिनाम् ।
स्वेच्छाविहारी भगवान्
प्रतस्थे सुगतः स्वयम् ॥ २ ॥

ते तदागमनं श्रुत्वा कल्याणं कुशलैषिणः ।
वर्त्मसंशोधनं चक्रुरुपचारपदोद्यताः ॥ ३ ॥

देशं भूषयतां तेषां संसिक्तं चन्दनोदकैः ।
तृणकण्टकपाषाणशर्करारेणुवर्जितम् ॥ ४ ॥

मध्ये समाययौ भूमिनिमग्ना महती शिला ।
अवसन्ना विसन्ना च वधूर्विन्ध्यगिरेरिव ॥ ५ ॥

འབྱོར་དང་དཔྱང་པ་ཐག་པ་ཡིས། དེ་ནི་སོལ་ལ་དེ་དག་རྣམས།
རྒྱ་སོང་ཡང་དེ་ཡིས་ནི། སྟོང་ཐག་ཆ་ཡང་ཟད་མ་བྱུང།། 6

དེ་ནས་འཁོར་བའི་ཡོངས་གཏུངས་དག། རབ་ཏུ་ཞི་བྱེད་བདུད་རྩིའི་ཟིན།
ཀུན་གྱི་ཡིད་ནི་དགའ་བའི་གཉེན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་བྱོན་པར་གྱུར།། 7

སྡུག་པོ་འི་སྐྱན་པ་དག་དང་བྲལ། གསལ་ཞིང་མཐོང་བ་འབྲས་དང་བཅས།
རབ་དང་ལྡོགས་ནི་རྣམ་པ་ཐྱེ། རབ་ཏུ་གསལ་བ་སྟོན་ཉིད་བཞིན།། 8

འབྲས་མེད་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཏུངས་པ། ཡོངས་ངལ་དེ་དག་དེས་གཟིགས་ཤིང་།
དེ་དག་གཏུངས་བྱང་ཐོག་ནས་ཀྱང་། ཐུག་འཚལ་བཞིན་ལྷན་དེར་བཀའ་སྩལ།། 9

ངལ་དུབ་འབད་རྩོལ་ལྷན་པ་ཟྱེད། འཁོར་བ་ཡིས་ནི་ལས་ལ་བཞིན།
བྱ་བ་འདི་ལ་རབ་བརྩོན་པ། ཀྱེ་མ་ཉོན་མོངས་འབྲས་བུ་རྩོམ།། 10

བརྒྱས་ན་རྣི་བཟང་ཉོན་མོངས་དང་། བྱེད་པ་ན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་བཅས།
གྲུབ་ཀྱང་ཉེར་མཁོ་མེད་བའི་ལས། ཤེས་རབ་ལྷན་རྣམས་ཡོངས་མི་བྱེད།། 11

དེ་སྐད་གསུངས་ནས་ཆེ་བའི་རྟོ། ཞབས་མཇུག་ཀྱིས་ཐུང་གིས་ཡི། །
ཐུགས་གཡས་བའི་ཐུགས་ཀུ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀོད་མཛད་ནས།། 12

མཐའ་མེད་ཐ་རོལ་གཤེགས་པ་ཡིས། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མཐར་བཏང་སྟེ།
འགྲོ་བ་གསུམ་དུ་ཇི་མཚར་གྱི། སྨྲོད་པ་ཐོ་ཉ་བཞིན་དུ་མཛད།། 13

तामुत्पातयतां तेषां कुद्दालभुजरज्जुभिः ।
मासो जगाम नत्वस्याः सहस्रांशेऽप्यभूत् क्षतिः ॥ ६ ॥

अथ संसारसन्तापप्रशमामृतदीधितिः ।
आययौ भगवान् सर्व्वमानसोल्लासबान्धवः ॥ ७ ॥

घनान्धकारविरतिव्यक्तसफलदर्शनः ।
प्रसादसंविभक्ताग्रः प्रकाश इव शारदः ॥ ८ ॥

स तान् दृष्ट्वा परिश्रान्तान् विफलक्लेशपीड़ितान् ।
श्रुत्वा च तद्व्यवसितं तानूचे प्रणताननान् ॥ ९ ॥

अहो क्लेशफलारम्भः प्रयासव्यवसायिनां ।
संसारकर्म्मणीवास्मिन् व्यापारे वः समुद्यमः ॥ १० ॥

प्रारम्भे विषमक्लेशं क्रियमाणं ससंशयं ।
सिद्धमप्यनुपादेयं न प्राज्ञाः कर्म्म कुर्व्वते ॥ ११ ॥

इत्युक्ता चरणाङ्गुष्ठघट्टितां वामपाणिना ।
विन्यस्य दक्षिणे पाणौ भगवान् विपुलां शिलाम् ॥ १२ ॥

विसृज्य ब्रह्मलोकान्तमपर्य्यन्तपराक्रमः ।
चचाराश्वर्य्यचर्य्यायां दूतमिव जगत्त्रये ॥ १३ ॥

ཤིན་དུ་རྣམ་བྱང་མཛད་པ་དེས། དེ་ནི་འཕངས་པའི་འཕྲལ་ཉིད་ལ།
ཟླུང་ནི་རབ་ཏུ་ཡངས་པ་བཞིན། སྐྱེ་བོ་ཐུབ་པའི་སྐུ་རབ་བྱུང་། 14

འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཉིད། འདི་ནི་འཇུག་པ་མེད་པར་བྱེད།
ཚོར་རྣམས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དང་། ཞི་བ་སྒང་འདས་ཁོ་ནར་ཡོད།། 15

དེ་སྐད་གསལ་བའི་སྐུ་བརྙེད་དེ། བཅོམ་ལྡན་ཕྱག་ནས་དོ་བ་ནི།
རི་དབང་རྩེ་མོ་ནི་རྣམ་པ་ཅན། སྣང་ནས་ཀྱང་ནི་གནས་པར་མཐོང་།། 16

སྐད་ཅིག་གིས་དེ་བཅོམ་ལྡན་གྱི། ཞལ་གྱི་རྒྱང་གིས་གཞིག་བྱས་ཏེ།
མཚོག་ཀྱིང་མཚར་བརྒྱུད་མ་ནི། ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་པ་བྱས།། 17

སྣང་ནས་ཕྱ་རབ་རྒྱལ་རྣམས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཅིག་ཉིད་བྱས།
གཞན་དུ་རྟོག་དང་འགྲོ་གསུམ་དུ། ཡ་མཚན་དག་ཀྱང་བཞག་པར་མཛད།། 18

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་བཙུན་འགྲུས་དང་། སྟོབས་ནི་རྟོགས་པས་ཀུང་རྣམས་དག།
ང་མཚར་མིག་ནི་མི་གཡོ་བས། མཐོང་ནས་ཕྱག་འཚལ་དེར་གསོལ་པ།། 19

ཀུ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་པོ། སྟོབས་དང་བཙོན་འགྲུས་རྒྱས་པ་འདི།
གང་ཞིག་ངེས་པར་རྟོགས་པ་ཡིས། ནུས་པ་ལྟ་རྣམས་ལ་ཡང་མེད།། 20

ཁྱེད་ཀྱི་སྟོབས་དང་བླ་མ་ནི། རྟེས་སུ་འཇོག་ལ་རབ་ཞུགས་པས།
རྟོག་བྱིང་ཞིང་ཞིག་དག་དུ། སོང་འདི་སྐྱེ་བོ་བཞིན་དུ་བཏེག། 21

क्षिप्तायां सहसा तस्यां तेनात्यद्भुतकारिणा ।
उदभूत् गगनोद्भूत इव व्याप्तजनः स्वनः ॥ १४ ॥

अनित्यः सर्व्वसंस्कार इत्यभ्रान्तविधायिनः ।
सर्व्वधर्म्मा निरात्मानः शान्तनिर्व्वाणमेव तत् ॥ १५ ॥

इति स्फुटोदिते शब्दे शिला भगवतः करे ।
गिरीन्द्रशीर्षकाकारा स्थिता पुनरदृश्यत ॥ १६ ॥

क्षणेन सा भगवता क्षिप्ता वदनमारुतैः ।
कृताविसारिणी दिक्षु परमाणुपरम्परा ॥ १७ ॥

पुनरेकीकृतामेव भगवान् परमाणुभिः ।
शिलामन्यच्च विदधे विस्मयं च जगत्चये ॥ १८ ॥

आश्चर्य्यनिश्चलदृशस्ततो मल्ला बलोर्ज्जितं ।
वीर्य्यं भगवतो वीक्ष्य प्रणतास्तं बभाषिरे ॥ १९ ॥

अहो महाप्रभावोऽयं बलवीर्य्योदयस्तव ।
निश्चयाधिगमे यस्य न प्रगल्भाः सुरा अपि ॥ २० ॥

अनुग्रहप्रवृत्तेन बलेन गुरुणा तव ।
अधोगतिनिमग्नेयं जनतेव धृता शिला ॥ २१ ॥

ངོ་མཚར་མཆོག་མཛད་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། བརྟེན་འགྲུས་ཤེས་རབ་སྟོབས་སོགས་ཀྱི།
ཚད་ཀྱི་མཚམས་ནི་ངེས་པ་དག། སྐུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཅང་ཤེས་སམ།། 22

དེ་སྐད་སྨོས་ཞིང་ངོ་མཚར་ནི། གལ་མེད་དེ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས།
རྟོ་བ་དེ་ལ་རབ་བཞུགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་རྒྱལ་བས་བཀའ་སྩལ་པ།། 23

སྤྱིད་གསུམ་འབྱུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས། གཅིག་ཉིད་དུ་ནི་བྱང་བ་གང་།
བདེ་གཤེགས་གཅིག་གི་སྟོབས་དེ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་པ་མིན།། 24

ཆུ་གཏེར་ཆུའི་བྱམ་པ་དང་། འགྲོ་རྣམས་ཐུ་རབ་རྒྱལ་དག་ནི།
བསྟང་བ་རྩ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནུས། བདེ་གཤེགས་མཐུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། 25

གང་གི་སྡང་གི་ཚད་ཀྱིས་ནི། ཆུ་ཤི་འི་དེ་ཉིད་གང་རིག་པ།
དེས་ཀྱང་བདེ་གཤེགས་ཡོན་དཔག་ནི། དམ་པའི་ལྷུ་བ་ཉིད་མི་རྟོགས། 26

དེ་སྐད་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས། བརྒྱ་བྱིན་པདྨའི་གནས་དང་བཅས།
ལྷ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་འོངས་པ་ལ། དགེ་བ་དག་ནི་བསྟན་པ་མཛད།། 27

དེ་ཡིས་དེ་དེ་ཉིད་བསྟན་པས། བྱང་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཉན་ཐོས་ཞེས་བྱ་ཉི་ཚད་བཅས། ཡང་དག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཉིད་བྱུང།། 28

འགའ་ཡིས་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་བུ་ཐོབ། གཞན་གྱིས་ལན་གཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡང་།
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གཞན་གྱིས་ཏེ། གཞན་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་གར་སོང་བྱུང།། 29

वीर्य्यप्रज्ञाबलादीनां प्रमाणावधिनिश्चयं ।
अपि जानाति ते कश्चिदाश्चर्य्यतरकारिणः ॥ २२ ॥

इति ब्रुवानानाश्चर्य्यनिश्चलानवलोक्य तान् ।
तस्यां शिलासमासीनः प्रोवाच भगवान् जिनः ॥ २३ ॥

एकीभूतबलं यद्धि भूतानां भुवनत्रये ।
सुगतस्य तदेकस्य लोके नैव समं बलम् ॥ २४ ॥

अम्भांसि कुम्भैरम्भोधेर्जगन्ति परमाणुभिः ।
शक्यान्यलं लङ्घयितुं प्रभावो न तु सौगतः ॥ २५ ॥

सङ्ख्यां सुमेरोर्यो वेत्ति तूलमानेन तत्त्वतः ।
सुगतानां न जानाति सोऽपि सद्गुणगौरवम् ॥ २६ ॥

कथयित्वेति भगवान् संप्राप्ते सुरमण्डले ।
सशक्रपद्मनिलये चक्रे कुशलदेशनम् ॥ २७ ॥

मल्लास्तदुपदेशेन तत्तद् बोधिसमाश्रयात् ।
सश्रावकाख्यां प्रत्येकसम्यक्सम्बुद्धतां ययुः ॥ २८ ॥

स्रोतःप्राप्तिफलं कैश्चित् सकृदागामि चापरैः ।
अनागामिफलं चान्यैः प्राप्तमर्हत्पदं परैः ॥ २९ ॥

དེ་ལྟར་བསམ་པ་ཐུབ་ཀྱིས་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་གཟིགས་ཀྱང་ཅིང་།
མ་ཏྲིག་ནས་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གདམས་ངག་ཀི།
འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཡང་དག་རབ་གསལ་དྲི་མེད་པ།
དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བ་སྟོལ་སྨད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཛད།། 30

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འབྲིང་ཤིང་ལས་བྱག་ངེས་པར་འཕངས་པའི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདས་སྟེ་བཅུ་ལྔ་པའོ།།

इत्याशयानुशयधातुगतिं निरीक्ष्य
ज्ञात्वा तथाप्रकृतिमप्रतिमोपदेशं ।
तेषां चकार भगवांश्चतुरार्य्यसत्य-
सम्यक्प्रकाशविशदं कुशलोदयाय ॥ ३० ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शिलानिक्षेपावदानं पञ्चदशः पल्लवः ॥

The Buddha's Parinirvāṇa and

ཨཉ་འདབ་བཅུ་དྲུག་པ།

བྱམས་པ་ལྷང་བསྟན་པའི་རྟོག་བརྗོད་ནི།

ཚཀས་པ་མེད་རྣམས་ངེས་པར་རྣམ་པར་དག་པའི་གཏས།
དག་བ་མངོན་འདོད་འཁོར་བའི་གཡེང་བའི་གཡེན་དང་ལེགས་བྱས་ལ།
མངོན་པར་དགའ་ཞིང་ཡིད་ཀྱི་དྲི་མ་རྣམས་དག་གི།
ཁོན་གྱི་རྡུལ་དང་བྲལ་བ་དག་ལེགས་བསྒྲིད་པ་ཡིན།། 1

སྟོན་ཆོ་ཀུ་རྣམས་གདེངས་ཀ་ཡིས། ཟམ་པས་གང་གི་ལེགས་པར་བསྒྲལ།
བཅོམ་ལྡན་བདེ་གཤེགས་པ་རོལ་ཏུ། བྱོན་ནས་དག་སྒྲོང་རྣམས་ལ་གསུངས།། 2

འདིར་སྟོན་རིན་ཆེར་བའཕྲུ་གྱི། མཆོད་སྟོང་རྣ་བྱང་མཛོས་པ་བྱང་།
གལ་ཏེ་དག་མཚན་ཁྲིད་བལྟ་ན། འདི་ཉིད་དུ་དེ་བདག་གིས་བསྟན། 3

ཞེས་གསུངས་ས་ལ་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། མཚན་མཆོག་ལྡན་པའི་ཕྱག་དག་གིས།
རེག་པས་བླ་ཡི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས། རིན་ཆེན་མཆོད་སྟོང་བླངས་ནས་བསྟན། 4

དག་སྒྲོང་ཐམས་ཅད་དེ་མཐོང་ནས། ཡུན་རིང་མིག་ནི་མི་འཇུམ་ཞིང་།
ལུས་ནི་གཡོ་བ་མེད་པ་དག། རི་མོར་བྲིས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར།། 5

དེ་དག་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། དེ་གཏམ་སྨྲར་ཡང་རབ་གསུངས་ཏེ།
འདས་དང་མ་འོངས་མཁྱེན་པ་ནི། ཆོམས་ཀྱི་སྣང་བས་འགྲེམས་པ་བཞིན།། 6

षोड़शः पल्लवः ।

मैत्रेयव्याकरणावदानम् ।

असङ्गभो नाम विभुर्द्विधाम
श्रेयांसि सूते कुशलाभिकामः ।
संसारवामः सुकृताभिरामः
मनोमलैर्वैररजोविरामः ॥ १ ॥

पुरा गङ्गां समुत्तीर्य्य नागानां फणसेतुना ।
भगवान् सुगतः पारं प्राप्य भिक्षूनभाषत ॥ २ ॥

इह रत्नमयः पूर्व्वं यूपोऽभूदद्भुतद्युतिः ।
दर्शयामि तमचैव द्रष्टुं वः कौतुकं यदि ॥ ३ ॥

इत्युक्ता भगवान् भूमौ पाणिना दिव्यलक्षणा ।
स्पृष्ट्वा नागगणोत्क्षिप्तं रत्नयूपमदर्शयत् ॥ ४ ॥

तं दृष्ट्वा भिक्षवः सर्व्वे निर्निमेषेक्षणास्थिरं ।
बभूवुश्चित्रलिखित इव निश्चलविग्रहः ॥ ५ ॥

तत्कथामथ तैः पृष्टः प्रोवाच भगवान् पुनः ।
अतीतानागतज्ञानं दन्तालोकैः किरन्निव ॥ ६ ॥

སྟོན་ཚེ་ལྷ་ཡི་བྱ་འགའ་ཞིག། དུས་ཀྱི་མཐོ་རིས་ལས་ཡོངས་འཕོས།
བརྒྱ་བྱིན་བཀའ་ལས་མི་ཡི་བདག། མང་པོས་བཀུར་བ་ཞེས་བར་གྱུར།། 7

ས་ཡི་གནི་ལ་ཆོས་ཀྱི་ནི། སྤྲིད་པ་རྣེས་འཆག་བྲན་པའི་སྐད།
དེ་ཡིས་མཆོད་སྤྲིན་བརྒྱ་པ་ལ། རིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཆུང་ཟད་ཟློངས།། 8

དེ་ནས་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་དེ་བཀས། བི་ཤྭ་ཀརྨས་དེ་གནས་སུ།
འོད་ལྡན་རིན་ཅེན་མཆོད་སྟོང་ནི། བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་མཐོ་བ་བསྐྱེངས།། 9

དེ་ནས་དེ་ཉི་བཟླ་ལ་ཚགས། སྐྱེ་བོ་དག་མཚན་གཡོ་བ་མེད།
རྣོས་སོགས་ལས་རྣམས་རྒྱུན་ཆད་པས། རྒྱལ་པོ་འི་བང་མཛོད་ཟད་པར་གྱུར།། 10

དེ་ནས་ས་བདག་དེ་ཡིས་དེ། གང་གྱ་ཡི་ཉི་ཚུ་ལ་འཕངས།
དཔལ་ཡང་ནི་ས་འོག་ཏུ། རིན་ཆེན་ཀྱིས་བརྒྱན་ཉི་མས་བཞིན།། 11

དུས་ཀྱིས་དེ་ཉི་ཡོངས་ཆད་ནས། ཡོངས་སུ་འཇིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།
ཡོངས་སུ་བྱུང་པས་མི་འཇིག་གང་། འགྲོ་ན་ངས་པར་དེ་ཡོད་མིན། 12

མ་འོངས་དུས་ན་སྐྱེ་ཆུ་ལོ། སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་པ་ཡི་ཚེ།
རྒྱལ་པོ་གྲགས་པ་དུང་ལྡན་དག། དུང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར།། 13

མི་བདག་དཔག་བསམ་ཤིང་ལྡན་དེས། མཆོད་སྟོང་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཕྱོགས་འདི།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱུང་བྱུར་པ། བྱམས་པ་ལ་ནི་རབ་སྦྱིན་འགྱུར།། 14

देवघुत्रः पुरा कश्चित् काले स्वर्गपरिच्युतः ।
महाप्रणादनामाभूत् नृपतिः शक्रशासनात् ॥ ७ ॥

धर्म्मवृत्तानुसरणस्मरणाय महीतले ।
उचितं लक्षणं किञ्चित् स ययाचे शतक्रतुम् ॥ ८ ॥

ततः सुरपतेर्वाक्याद्विश्वकर्म्मा तदालये ।
भास्वरं विदधे रत्नयूपं पुण्यमिवोन्नतम् ॥ ९ ॥

ततस्तद्दर्शनसक्ते जने कौतुकनिश्चले ।
क्षुध्यादिकर्म्मण्युच्छिन्ने राज्ञः कोषक्षयोऽभवत् ॥ १० ॥

ततस्तेन क्षितिभुजा क्षिप्तोऽयं जाह्नवीजले ।
तिष्ठत्यद्यापि पाताले रत्नैः सूर्य्यैरिवाचितः ॥ ११ ॥

भविष्यत्यस्य कालेन परिच्छिन्नः परिक्षयः ।
न तज्जगति नामास्ति परिणामे यदक्षयम् ॥ १२ ॥

आगामिसमये पुंसां वर्षाशीतिसहस्रके ।
शङ्खशुभ्रयशाः शङ्खो नाम राजा भविष्यति ॥ १३ ॥

पुण्यलब्धमिमं यूपं नृपः कल्पद्रुमोपमः ।
स पुरोहितपुत्राय मैत्रेयाय प्रदास्यति ॥ १४ ॥

སྐྱོང་བའི་ཡིད་བཞིན་ནོར་གྱུར་པ། བྱ་སངས་པ་ཡིས་ཀྱང་འདི་ཐུབ་ནས།
འཕྲལ་ལ་དུམ་བུར་བྱས་ནས་ནི། འཇིག་རྟེན་དབུལ་པོ་མེད་བྱེད་འགྱུར།། 15

བྱམས་པས་མཆོད་སྟོང་བྱིན་དེ་ནས། ཡང་དག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཐོབ།
ཐུབ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཏེར། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་འགྱུར།། 16

བཙུན་མོ་ཁྱོན་པོའི་ཚོགས་དང་བཅས། སྡོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་དག་གིས་ནི།
ཡོངས་སུ་བསྐོར་ནས་དུང་ཞེས་པའི། རྒྱལ་པོ་འང་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར།། 17

སྐྱེ་བ་སྟ་མའི་སྐྱོན་ལམ་གྱིས། དུང་གི་དགེ་བ་རྒྱས་པ་དག།
བྱས་པ་ངེས་པར་ལོངས་སྤྱོད་སྐད། འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་འགྱུར།། 18

ཡུལ་དབུས་སུ་སྟོན་རྒྱལ་པོ་ནི། ནོར་ལྡའི་བུ་ལྡན་ནོར་ལྡའི་བུ།
བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡང་མི་བདག་ནི། ནོར་གིས་བཀུར་བ་ཞེས་པ་བྱུང་།། 19

འབྱོར་བ་འབྱུང་པ་ལས་འཁྱུང་སངས། ཁོན་གྱི་མེས་གདུངས་དེ་དག་གི།
ཡིད་ནི་གཡུལ་དག་རྩོམ་པ་ལ། ལྷག་པར་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གྱུར།། 20

དེ་ནས་ནོར་བྱིས་བཀུར་བ་འདོངས། གྲོང་ཁྱེར་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་ཞུགས།
བླང་པོ་ཤིང་རྟའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། གང་གིའི་འགྲམ་ནི་བར་མེད་བྱས།། 21

དེར་ནི་རིན་ཆེན་གཏུག་ཅེས་པ། ཡང་དག་རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ།
བརྒྱ་བྱིན་ཚངས་པོགས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས། ཞབས་ལ་མཆོད་ལྟར་དེ་ཡིས་མཐོང་།།
22

मैत्रेयोऽप्ययमादाय कृत्वा सपदि खण्डशः ।
अर्थिचिन्तामणिर्लोकमदरिद्रं करिष्यति ॥ १५ ॥

यूपं दत्वाथ मैत्रेयः सम्यक्संबुद्धताङ्गतः ।
अनुत्तरज्ञाननिधिर्भविष्यति सुरार्चितः ॥ १६ ॥

शङ्खो राजा सहस्राणामशीत्या परिवारितः ।
सान्तःपुरामात्यगणो राजापि प्रव्रजिस्यति ॥ १७ ॥

प्राग्जन्मप्रणिधानेन शङ्खस्य कुशलोदयः ।
कृतस्यावश्यभोग्यत्वात् परिणामे फलिष्यति ॥ १८ ॥

मध्यदेशे पुरा राजा वासवो वासवोपमः ।
धनसम्मतनामा च नृपोऽभूदुत्तरापथे ॥ १९ ॥

तयोर्विभवसङ्घर्षो भूतो वैराग्निदीप्तयोः ।
अभूद्युद्धसमारम्भसंभाररभसम्मनः ॥ २० ॥

नगरं च प्रविश्याथ समेत्य धनसम्मतः ।
चक्रे गजरथानीकैर्गङ्गातीरं निरन्तरम् ॥ २१ ॥

तत्र रत्नशिखी नाम सम्यक्संबुद्धतां गतः ।
दृष्टस्तेनार्च्यमानाङ्घ्रिः ब्रह्मशक्रादिभिः सुरैः ॥ २२ ॥

དེས་བསམས་ཀུལ་པོ་ནོར་ལྡན་བྱ། ཀུ་མ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོར་ལྷན།
གང་ལ་སྐབས་བསྲུམ་པས་ཕྱག་བྱས། འདི་ཀི་ཡུལ་གྱི་ཁོང་ན་གནས།། 23

དེ་ནས་དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ནི། དེར་ནི་ས་སྟོང་དེ་དག་གིས།
ཁོན་གྱི་རྟུལ་ནི་ཞི་བ་ཡིས། ལོག་པར་རྟོངས་པ་ཡོངས་ཟད་གྱུར།། 24

དེ་ནས་ས་བདག་ནོར་ལྡན་བྱས། ཕ་རོལ་དང་ནི་བསྟུམས་བྱས་ནས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་ཀུན་གྱིས་མཆོད་པ་བྱས།།25

མཆོད་པའི་མཐུག་ཏུ་བདག་ཕྱག་འཚལ། དགེ་བའི་ཙ་བ་དེ་དག་གིས།
བདག་ནི་ཆེན་པོར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། སྨོན་ལམ་དག་ཀྱང་བྱས་པར་གྱུར།། 26

སྐབས་འདིར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྐ། དུང་ལས་ཡང་དག་འབྱུངས་པའི་ཆེ།
ཕྱག་འཚལ་མདུན་ཏུ་གནས་དེ་ལ། རིན་ཆེན་གཏོག་གི་བཀའ་སྩལ་པ།། 27

དུང་ཞེས་བྱ་བའི་ས་སྟོང་ནི། འཁོར་ལོ་རྒྱུར་བར་ཁྱོད་འགྱུར་ཏེ།
མཐུག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ལྡན་པས་ཀྱང་། དགེ་བ་ཡང་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར།། 28

དེ་ལྟར་དམ་པའི་སྨོན་ལམ་བསོད་ནམས་རྒྱས་པ་ལ་ནི་ས་བདག་ནོར་ལྡན་བྱ།
མི་ཡི་བདག་པོ་དུང་ཞེས་བྱ་བས་བློ་གྲོས་ཐོབ་འགྱུར་རིན་ཆེན་གཏོག་གིས་བསྟན།།

དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་རྣམ་དག་བློ་གྲོས་བྱམས་པས་བྱམས་ལས་མཛད་པར་གྱུར།
གང་གི་དམ་པའི་གྲོགས་ནི་དགེ་ལ་མངོན་འཇུག་བསོད་ནམས་ལམ་གྱི་དང་པོ་ཡིན།།

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བྱམས་པ་ལྷང་བསྟན་པའི་
ཡབ་འདབ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པའོ།།

सोऽचिन्तयद्हो राजा वासवः पृथुपुण्यवान् ।
विषयान्ते वसत्येष यो हि चिद्भवन्दितः ॥ २३ ॥

ततस्तस्यानुभावेन तत्र भूपालयोस्तयोः ।
ययौ वैररजःशान्त्या मिथ्यामोहपरिक्षयम् ॥ २४ ॥

कृतसन्धिः परेणाथ वासवः पृथिवीपतिः ।
भगवन्तं समभ्येत्य सर्व्वभोगैरपूजयत् ॥ २५ ॥

प्रणिधानं च विदधे पूजान्ते प्रणमामि तं ।
अहं कुशलमूलेन स्यामेतेन महानिति ॥ २६ ॥

अस्मिन्नवसरे घोरं शङ्खशब्दे समुद्गते ।
प्रोवाच तं रत्नशिखी प्रणतं पुरतः स्थितम् ॥ २७ ॥

शङ्खोनाम महीपालश्चक्रवर्त्ती भविष्यसि ।
पर्य्यन्ते बोधियुक्तश्च कुशलं समवाप्स्यसि ॥ २८ ॥

एवं सत्प्रणिधानतः क्षितिपतिः पुण्योदयाद् वासवः
शङ्खो नाम नृपः स रत्नशिखिनादिष्टः श्रियं प्राप्स्यति ।
मैत्रेयः प्रणयात् करिष्यति तथा बोधौ विशुद्धां धियं
कल्याणाभिनिवेशपुण्यतरणिराद्याहि सत्सङ्गमः ॥ २९ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
मैत्रेयव्याकरणावदानं नाम षोड़शः पल्लवः ।

Prabhay about Maitreya

ཡལ་འདབ་བཆུ་བདུན་པ།

མེ་ལོང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ཞེམས་ནི་རབ་དུ་དངས་པའི་དྲི་མེད་མཉེས་གཤིན་རབ་འབར་བ།
ཤིན་དུ་ཆུང་བའི་སྦྲིན་པའི་མེ་དཀྱུ་འབྲས་བུའི་ཚ་ཤས་ནི།
རི་དབང་གསེར་རི་རོ་ཁ་ན་དང་བདུད་རྩིའི་གཅེར་སྦྲིན་པ་ཡི།
འབྲས་བུ་ཕུན་ཚོགས་དག་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་ཉེར་མི་འགྱོ།། 1

སྟོབ་ནི་ཀུན་མཆྱེན་དགོངས་པ་ཆེ། ཡིད་འོང་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ།
མགོན་མེད་ཟས་སྦྲིན་དག་གི་ནི། ཀུན་དགའ་ར་བར་བཞུགས་པར་འགྱུར།། 2

དེ་ཡི་སྒོའི་མ་སྐྱིང་རྡེའི་གཅེར། འཕགས་པ་འོད་སྲུངས་ཆེ་ཞེས་བྱ།
གྲོང་ཁྱེར་ཉེ་བའི་ནགས་ཀྱི་མཐར། ལྷོངས་ནི་རྒྱུ་ཞིང་གཤེགས་པར་གྱུར།། 3

དེར་ནི་གྲོང་ཁྱེར་མཐར་བརྟེན་པ། ཤིན་དུ་ངོམ་འགྲིའི་བྱད་མེད་དག།
མཛེ་ཡིན་ནས་ཀྱིས་གཟིར་བ་ཡིས། འོད་སྲུངས་དེ་ནི་ཅི་འདོད་མཐོང་།། 4

དད་པ་དག་ཤིས་ཡང་དག་བསམས། དེ་ཡིས་དེ་མཐོང་རབ་དངས་ཞིང་།
འདི་སྐོད་བསོད་སྙོམས་སྐུ་འོས་པ། བསོད་ནམས་ལས་ནི་ཅི་མ་སྐྱེས།། 5

དེ་ཡི་འདོད་པ་ངོ་མཚར་ཅན། དད་པ་དང་ལྡན་རྣམ་མཆྱེན་ནས།
སྐྱིང་རྡེ་རྒྱས་པའི་ལྷུང་བཟེད་དག། རབ་ཏུ་བཀྲངས་ནས་བསོད་སྙོམས་བླངས།། 6

सप्तदशः पल्लवः ।

आदर्शमुखावदानम् ।

चित्तप्रसादविमलप्रणयोज्ज्वलस्य
स्वल्पस्य दानकुसुमस्य फलांशकेन ।
हेमाद्रिरोहणनगेन्द्रसुधाब्धिदान-
सम्पत्फलं न हि तुलाकलनमुपैति ॥ १ ॥

पुरा मनोज्ञे सर्व्वज्ञः श्रावस्त्यां जेतकानने ।
अनाथपिण्डदारामे विजहार महाशयः ॥ २ ॥

आर्य्यो महाकाश्यपाख्यस्तच्छिष्यः करुणानिधिः ।
नगरोपवनस्यान्तं जनचारिकया ययौ ॥ ३ ॥

तच सुदुर्गतिर्योषित् नगराश्रवलम्बिका ।
अपश्यत् कुष्ठरोगार्त्ता काश्यपं तं यदृच्छया ॥ ४ ॥

सा तं दृष्ट्वा प्रसादिन्या श्रद्धया समचिन्तयत् ।
पाचेऽस्य पिण्डपातार्हा किं न जातास्मि पुण्यतः ॥ ५ ॥

विज्ञाय तस्या आश्चर्य्यश्रद्धायुक्तं मनोरथम् ।
प्रसार्य्य पाचं जग्राह पिण्डं तं करुणाकुलः ॥ ६ ॥

སེམས་ནི་དད་པ་དྲག་པོ་ཡིས། འབྲས་ཆེན་རབ་མང་ཕུལ་བའི་ཚེ།
མཐོ་མོ་དེ་ཡི་ལག་པ་ཡི། སོར་མོ་སྦུལ་ནས་སྟོན་དུ་ལྷུང་།། 7

དེ་འོག་དེ་ཡིས་སྟེག་པ་བཞིན། མི་རྣག་ལྷས་དག་དོར་ནས་ནི།
དགའ་ལྡན་ཞེས་བྱ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། ཤང་དུ་ཡང་དག་སྐྱེས་བར་གྱུར།། 8

རྣོད་བྱང་དེ་ཤེས་བརྒྱ་བྱིན་ནི། སྨྲིག་པའི་དགེ་ལ་གུས་ཆུས་པས།
འབད་པའི་འོད་སྣང་རམ་པའི་སྟོན། བདུད་རྩི་དགེས་ཨོང་སུ་བཀང་།། 9

དགེ་སློང་རབ་ཞིའི་བདུད་རྩི་ཡིས། ཁྱིམ་དེས་བདུད་རྩི་བྱིན་ལ་ཡང་།
དགའ་མེད་རྟ་ཡི་རྩེ་མོ་ཡིས། ལྷུང་བཟེ་ཐུབ་དུ་ཁབ་གྱུར།། 10

དམ་པའི་སྐྱིང་རྡེ་ཆུས་པ་རྣམས། དམན་ལ་མཛའ་གཏོགས་དགའ་བ་སྟེན།
ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབར་བ་ཡིས། བཞིན་ལ་གུས་པ་དམན་པར་གྱུར།། 11

དེ་ནི་དགའ་ལྡན་ལྷ་ཚོགས་ན། གནས་པ་ཐོས་ནས་མི་ཡི་བདག
གནས་ལ་ཆུལ་གྱིས་ནི་བཅོམ་ལྡན་གྱི། མཆོད་སྟོན་ལྷག་པར་གནས་པར་བྱས།། 12

ཆུལ་པོ་དེ་ཡི་ཁང་པ་ན། དཔལ་འབྱོར་ངོ་མཚར་བྱེད་མཐོང་ནས།
འཕགས་པ་དག་འོས་བསོད་ནམས་དེ། དྲིས་ཤིང་བཅོམ་ལྡན་གྱིས་བཀའ་སྩལ།། 13

སྟོན་ནི་ཁྱིམ་བདག་ཅིག་གི་བྷ། དབུལ་བ་ལས་ནི་འབང་ཉིད་གྱུར།
ཞིང་ལས་དག་ལ་ཡང་དག་ཆགས། ལྷོགས་ཤིང་རིད་པས་ངལ་བར་གྱུར།། 14

तीव्रचित्तप्रसादेन भक्तसारसमर्पणे ।
कुष्ठिन्या निपपातास्याः पात्रे शीर्णकराङ्गुलिः ॥ ७ ॥

ततः सा पातकमिव त्यक्त्वानित्यकलेवरं ।
देवानां तुषिताख्यानां निलये समजायत ॥ ८ ॥

शक्रस्तदद्भुतं ज्ञात्वा दानपुण्योदितादरः ।
यत्नात् काश्यपसत्पात्रं सुधया समपूरयत् ॥ ९ ॥

सुधार्पणेऽप्यसौ भिक्षुर्निस्पृहस्तृणलीलया ।
प्रशमामृतसम्पूर्णश्चक्रे पात्रमधोमुखम् ॥ १० ॥

भजन्ते प्रणयप्रीतिं कृपणेषु कृपाकुलाः ।
सन्तः सम्पत्समाध्मातवदने मीलितादराः ॥ ११ ॥

श्रुत्वा तां तुषिते देवनिकाये निरतां नृपः ।
प्रसेनजित् भगवतश्चक्रे भोज्याधिवासनाम् ॥ १२ ॥

राज्ञस्तस्य गृहे दृष्ट्वा लक्ष्मीमाश्चर्यकारिणः ।
आर्य्यानन्देन भगवान् पृष्टस्तत् पुण्यमभ्यधात् ॥ १३ ॥

पुरा गृहपतेः सूनुर्दारिद्र्याद् दासतां गतः ।
क्षेत्रकर्म्मणि संसक्तः क्षुत्क्षामः क्लान्तिमाययौ ॥ १४ ॥

ཕྱག་རིང་ཞིག་ན་མ་ཡིས་ནི། སྙམ་དང་ཚྭ་མེད་གཟན་ཚང་ཞིག།
ཁྲིར་ནས་འོངས་པ་དེས་ཐོབ་ནས། གྲུས་དང་བཅས་པས་ཟ་རུ་སོང་།། 15

ལག་པ་བཀྲུས་པ་དེ་ཡི་ཚེ། རི་དགར་ཡང་དག་འོངས་པ་ཡི།
རང་སངས་རྒྱས་ལ་དེ་ཉིད་ནི། རབ་ཏུ་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་བྱིན།། 16

དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་ས་སྐྱོང་ནི། གསལ་རྒྱལ་འདི་ཏ་སྐྱེས་པར་གྱུར།
འབྲོང་པ་འདི་ནི་སྨྱན་པ་ཡི། ཐེགས་པ་དེ་ཡི་དང་པོའི་འབྲས།། 17

དེ་སྐད་བཅོམ་སྡན་གསུང་ཐོས་ནས། དགེ་སློང་དགའི་ཡ་མཚན་གྱུར།
ཀུལ་པོ་ཡིས་ཀྱང་ཡངས་པ་ཡིས། མཆོད་པ་བཅོམ་ལྡན་མདུན་དུ་བྱས།། 18

ཀུལ་པོས་ལོངས་སྤྱོད་མ་ལུས་པས། གྲུས་པས་ཞལ་ཟས་ཕུལ་བྱས་ནས།།
འབྲུ་མར་བྱམ་པ་བྱེ་བ་ཡིས། མར་མེ་ཡི་ནི་འཕྲེང་བ་བྱས།། 19

དེར་ནི་དབུལ་མོས་མར་མེ་ནི། ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དག་ཅིག་ཕུལ།
ཐམས་ཅད་སྣུམ་ནི་རབ་ཟད་ནས། རབ་ཏུ་བཟློས་ཚེ་གང་མ་སོང་།། 20

དེ་ཡིས་སེམས་ནི་དྲི་མེད་ཀྱིས། སྤྲིན་ལས་དེ་ཡིས་རྣམ་བསམས་པ།
ཀླུ་ཀུ་ཐུབ་པ་ཉིད་དུ་ནི། འགྲུང་བར་ཀུན་མཁྱེན་བྱིས་བཀའ་སྩལ།། 21

བཅོམ་ལྡན་མདུན་དུ་རྒྱལ་པོས། རིན་ཅེན་སྤྲིན་མེའི་འཕྲེང་ཕུལ་ནས།
ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་མདུན་བསྡད་དེ། གྲུས་པ་ཡིས་ནི་དེར་གསོལ་པ།། 22

स्वजनन्या समानीतां निःस्नेहलवणां चिरात् ।
कल्माषपिण्डिमासाद्य भोक्तुं सादरमाययौ ॥ १५ ॥

धौतहस्तक्षणे तस्मिन् संप्राप्ताय यदृच्छया ।
ददौ प्रत्येकबुद्धाय तां प्रसन्नेन चेतसा ॥ १६ ॥

जातः स एव कालेन भूपालोऽयं प्रसेनजित् ।
तस्य दानकणस्येयं विभूतिः प्रथमं फलम् ॥ १७ ॥

श्रुत्वेति भगवद्वाक्यं भिक्षुर्विस्मयमाययौ ।
राजापि विपुलां पूजां चक्रे भगवतः पुरः ॥ १८ ॥

राजाहैरखिलैर्भोगैः ज्ञात्वा भक्तिनिवेदनम् ।
स कोटीस्तैलकुम्भानां दीपमालामकल्पयत् ॥ १९ ॥

दीपमेकं ददौ तत्र स्वल्पकं दुर्गताङ्गना ।
स्नेहक्षयात् प्रयातेषु सर्व्वेषु न जगाम यः ॥ २० ॥

विचिन्त्य प्रणिधानेन तया विमलचेतसा ।
भाविनीं शाक्यमुनितां सर्व्वज्ञोऽस्याः समभ्यधात् ॥ २१ ॥

रत्नदीपावलिं दत्त्वा राजा भगवतः पुरः ।
उपविश्य प्रणम्याग्रे प्रणयात्तं व्यजिज्ञपत् ॥ २२ ॥

བསོད་ནམས་དེ་དེའི་མཐུ་དག་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐྱེས་ལམ་བྱིས།།
བྲལ་མེད་ཡང་དག་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐུ་ལུས་མི་བགྱིད། 23

ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་བཙི་བ་ལས། དེ་ནི་ཐོབ་པར་བདག་འཚལ་ལོ།
རྣན་པར་མི་རྟོག་འབྲས་ཐོབ་སྟེད། དཔག་བསམ་ཀུང་འཐུང་བསྟེན་པ་ལགས།། 24

དེ་སྐད་ཆུལ་པོའི་ཚོགས་ཐོས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།
བྲལ་མེད་ཡང་དག་རྫོགས་པ་ཡི། བྱང་ཆུབ་སེམས་བདག་རྣེད་པར་དཀའ།། 25

པདྨའི་སྐུད་པ་བས་ཀྱང་སྲ། རི་བོ་ལས་ཀྱང་ཤིན་དུ་བརྟེང་།
ཆུ་མཚོ་བས་ཀྱང་ཟབ་པ་དེ། བདེ་བླག་དུ་ནི་འཐོབ་མ་ཡིན།། 26

བདག་གིས་སྐྱེ་བ་གཞན་རྣམས་སུ། སྨིན་པ་མང་པོས་ཐོབ་མ་གྱུར།
སེམས་ནི་རབ་དང་དྲི་མེད་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་དེ་ཡི་ཆུ་དུ་གསུངས།། 27

ང་ལས་ནུ་ཡི་སྐྱེ་བ་ལ། བདག་གི་བླིང་བཞིའི་བདག་པོ་ཡིས།
ཡུག་རིང་སྨིན་པའི་འབྲས་བུ་སྨྱུར། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར།། 28

བསྟུ་སྤྱག་སྐྱེ་བར་སྨིན་པ་ཡིས། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་དཔལ་དེ་ནི།
ཤིན་དུ་ཆེ་བ་བདག་གིས་སྨྱུར། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར།། 29

གཉིས་སྐྱེས་སྐྱེ་བ་བྱེ་ལེ་མར། བླང་པོ་བཏུང་ནི་སྨོན་བྱེ་བས།
བསོད་ནམས་ཆོས་པོ་བདག་གིས་ཐོབ། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར།། 30

भगवत्प्रणिधानेन तत्तत्पुण्यानुभावतः ।
न कस्यानुत्तरा सम्यक्संबोधिर्भवदर्पिता ॥ २३ ॥

भवत्प्रसादप्रणयात् प्राप्तुमिच्छामि तामहम् ।
निर्विकल्पफलावाप्त्यै सेव्यन्ते कल्पपादपाः ॥ २४ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा भगवान् समभाषत ।
दुर्लभानुत्तरा सम्यक्संबोधिः पृथिवीपते ॥ २५ ॥

सूक्ष्मा मृणालतन्तुभ्यो गिरिभ्योऽपि गरीयसी ।
समुद्रेभ्योऽपि गम्भीरा सा सुखेन न लभ्यते ॥ २६ ॥

न दानैर्बहुभिर्लब्धं मयैवान्येषु जन्मसु ।
चित्तप्रसादविशदं ज्ञानं तत्कारणं जगुः ॥ २७ ॥

चतुर्द्वीपाधिपत्येन मया मान्धातृजन्मनि ।
चिरं दानफलं भुक्तं बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ २८ ॥

दानेन चक्रवर्त्तिश्रीः सा सुदर्शनजन्मनि ।
भुक्ता मया महीयसी बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ २९ ॥

पुरा दत्त्वा गजानष्टौ बेलामद्विजजन्मनि ।
मया प्राप्तमहत् पुण्यं बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ ३० ॥

གང་ཞིག་རང་གི་ཚང་མས་འདི། ཤ་ཟ་ཞེས་བརྗོད་རྣམ་པར་སྨངས།
དགེ་བའི་བདག་ཉིད་ཆུལ་པོའི་བྱ། གཟུགས་ངན་དུ་གཏོང་བདག་ཀྱང།། 31

དཔལ་ལ་དཔལ་དང་དབྱང་བར་ས། གཏོང་ལ་དགའ་བ་རྟག་གནས་གང་།
དེ་ཤི་གཟུགས་དམན་སྐྱེ་བསྟལ་ལྷན། སྡུ་ཞིག་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཆུས།། 32

གཟུགས་བྲལ་ལུས་ནི་གཏོང་བ་ལ། ཞུགས་དེ་བདེ་སོགས་བདག་པོ་ཡིས།
ལྷ་ཡི་གཙུག་གི་ཉོར་བྱིན་ནས། མའ་ལྷ་བ་དང་མཚུངས་པར་བྱས།། 33

མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་དེའི་མཆོད་སྦྱིན་ལ། གྲོང་ཁྱེར་སྡོང་ཐ་དུག་ཆ་ནི།
གསེར་གྱི་མཆོད་སྡོང་ལྔར་མངོན་གཟུགས། རི་བོ་ལྷུན་པོའི་དཔལ་ཐོབ་གྱུར།།34

དགེ་བའི་རྒྱུ་བ་དེ་ལ་ནི། བདག་གིས་མཆོག་ཏུ་སྦྱིན་སོགས་བྱས།
བསོད་ནམས་དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར།། 35

རྩེ་གསུམ་ཆུལ་པོའི་རྒྱུ་བ་ལ། བདག་གིས་བདེན་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི།
ཚར་མེད་སྐུ་གེ་དང་བཅས་བཅོམ། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར།། 36

མི་ཐེ་ལར་ནི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད། ལྷ་ཆེན་ཆུལ་པོའི་རྒྱུ་བ་ལ།
བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས་བདག་གིས་ཐོབ། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར།། 37

ས་སྐྱོང་ནི་མིའི་རྒྱུ་བ་ལ། ་མི་ཐེ་ལར་སྟོན་དཀའ་ཐུབ་སྦྱིན།
མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་ནི་བསོད་ནམས་ཐོབ། བྱང་ཆུབ་དེ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར།། 38

कुरूपः कुशलात्माहं राजपुत्रः पुराभवम् ।
यः पिशाचोऽयमित्युक्ता निजपत्न्या विवर्जितः ॥ ३१ ॥

श्रियै श्रीस्कन्धो भूत्यागे प्रीतिर्यस्य सदा स्थिता ।
स दुःखी रूपवैकल्यात् क्व वा सर्व्वगुणोदयः ॥ ३२ ॥

तं रूपविरहे देहत्यागारूढं शचीपतिः ।
दिव्यचूड़ामणिं दत्त्वा चक्रे पञ्चशरोपमम् ॥ ३३ ॥

षष्टिपुरसहस्राणि तस्य यज्ञेषु यज्वनः ।
हेमयूपाभिरूपाणि प्रापुर्मेरुबलश्रियम् ॥ ३४ ॥

तस्मिन् मयातिदानाद्रिक्षते कुशलजन्मनि ।
तानि पुण्यान्यवाप्तानि बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ ३५ ॥

मया सत्यप्रभावेण चिशङ्कुन्दपजन्मनि ।
कृता वृष्टिः सदुर्भिक्षा बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ ३६ ॥

मिथिलायां महादेवन्दपजन्मनि यज्वना ।
मयाप्ता पुण्यसम्पत्तिर्बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ ३७ ॥

मिथिलायां पुरा पुण्यं निमिभूपालजन्मनि ।
प्राप्तं दानतपोयज्ञैर्बोधिर्नाधिगता तु सा ॥ ३८ ॥

སྟོན་ནི་མི་བདག་དགའ་བོ་ལ། ཐུ་མ་ལྷན་པའི་བྱ་བཞི་དང་།
ཕྱ་བ་དག་ཀྱང་མེ་ལོང་བཞིན། ཡོན་དགའ་རྒྱ་པ་བྱང་བར་གྱུར།། 39

དུས་ཀྱི་མཐར་ནི་ཉེ་བའི་ཚེ། ས་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡིས་བསམས།
བདག་གི་མཐར་ནི་རྒྱལ་སྲིད་ལ། རྣབ་མོ་འདི་བཞི་འོས་པ་མིན།། 40

བདག་གི་བྱ་ནི་མེ་ལོང་བཞིན། ལེགས་སྦྱོང་ཤས་ར་དྲི་མེད་དང་།
ལྷན་པས་རྒྱལ་སྲིད་དག་གི་དཔལ། གཟུགས་བརྙན་མཛེས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན།། 41

འདི་བསམས་དེ་ཡིས་བློན་ལ་སྨས། སྐྱེ་གནས་ཀྱིས་བསྐང་བཙུན་མོ་ཡི།
ཚོགས་ཀྱིས་མཆོད་པར་འབྱུང་བ་དང་། གང་གི་དབྱ་རྒྱན་མི་གསོ་ལ།། 42

ནོར་བུའི་ཀང་རྡེས་དག་ལའང་མཉམ། སྐོ་ཡི་སྟོན་པའི་བང་སོ་ལ།
གཏེར་དྲག་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ནི། ཁྱེད་ཀྱིས་མི་ཡི་དབང་པོར་བྱ།། 43

ཞེས་བརྗོད་མི་བདག་མཐོ་རིས་སུ། གཤེགས་ཚོ་བློན་པོས་མེ་ལོང་བཞེན།
དེ་ཡིས་བརྗོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས། རིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོར་བྱས།། 44

ཚོས་ནི་ངེས་པའི་བྱ་བ་ལ། ཆོལ་དང་ཕྱིར་ཆོལ་རྣམས་ཀྱིས་གང་།
མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་ཉིད་ནི། རྒྱལ་ཕམ་རིགས་པ་དག་ལ་གནས།། 45

སྟོན་ཉི་ཟླ་མཚན་མེད་པ་ཅུ། མི་འདོད་སྲིག་པ་ཐོབ་གྱུར་པ།
བྲམ་ཟེ་དབྱུག་ཅན་ཞེས་པ་ལ། བཙོ་བ་ལྷན་པའི་མདུན་དུ་ནི།། 46

पुरा नन्दस्य नृपतेश्चत्वारः पिशुनाः सुताः ।
बभूवुरादर्शमुखः पञ्चमश्च गुणाधिकः ॥ ३९ ॥

कालेनापन्नपर्य्यन्तः स भूपतिरचिन्तयत् ।
एते मदन्ते चत्वारो राज्यं नार्हन्ति कर्कशाः ॥ ४० ॥

पुत्रे ममादर्शमुखे राज्यश्रीः प्रतिबिम्बिता ।
सुवृत्ते लभते शोभां प्रज्ञावैमल्यशालिनि ॥ ४१ ॥

ध्यात्वेत्यमात्यान् सोऽवादीत् स भवद्भिर्नरेश्वरः ।
कृतोऽन्तःपुरवर्गेण योऽभ्युत्थानेन पूज्यते ॥ ४२ ॥

मौलिर्न कम्पते यस्य समेव मणिपादुकैः ।
दारद्रुमाद्रिवापीषु निधिषट्कं स पश्यति ॥ ४३ ॥

इत्युक्त्वा चिदिवं याते नृपतौ मन्त्रिणः क्रमात् ।
तदुक्तैर्लक्षणैश्चक्रुरादर्शमुखमीश्वरम् ॥ ४४ ॥

धर्म्मनिर्णयकार्य्येषु यं वादिप्रतिवादिनः ।
विलोक्यैव स्वयं तस्थुर्न्यायैर्जयपराजये ॥ ४५ ॥

पुरा निरभिसन्धेन प्राप्तवैश्यकिल्बिषम् ।
ब्राह्मणं दण्डिनं नाम दयालुः प्रययौ पुरः ॥ ४६ ॥

བ་ལང་ཟྭང་དོན་ཁྱིམ་བཤག་གིས། ཚོད་མ་བསད་ལས་ཤིང་ཏ་པས།
སྡེའུ་ཆྱང་ལས་འཇོག་པོར་ནི། གཤས་པའི་ཚུང་མས་རྣམ་པར་རྩོད།། 47

བྱ་ནི་བསད་ལས་ཆང་འཚོང་མས། རྩོད་ལ་མཚུངས་པའི་ཚགས་པ་ནི།
དེ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇིག་སྨད། བརྗེད་ནས་དེ་བཏང་རྣམ པར་བཀྲོལ།། 48

ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས། སེམས་ཅན་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ཀྱི།
སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྡུངས་ཕེ་ཚོམ་ནི། དེ་དང་དེ་དག་ངེས་པར་བྱས།། 49

གང་གིས་ཆར་མེད་ཀྱིས་དཀ་བའི། ཆུ་གེ་ལོ་ནི་བཆུ་གཉིས་ལ།
ཟས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྲོག། རབ་ཏུ་འཚོ་བ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབས།། 50

དེ་ལྟར་མེ་ལོང་བཞིན་སྐྱེས་ཚེ། བདག་གིས་བསོད་ནམས་ཐོབ་པར་གྱུར།
ཆེ་ཆུང་ཡང་དག་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། དེ་ནི་ནམ་ཡང་མ་རྟོགས་སོ།། 51

འབད་རྩོལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ནི། སྐྱེ་བ་མང་པོ་བརྒྱར་གཅོམས་པའི།
དྲེ་མེད་ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ནི། བཅོམ་པས་ད་ལྟ་བདག་གིས་ཐོབ། 52

གང་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཆོག་གྱུར་ཏྲ་མེད་བདེན་པ་རིག་པའི་ཡང་དག་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་འདི་
མི་བདག་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ་དག་གིས་རྟོགས་བྱ་ངེས་པར་སྨྲིག་བའི་བསོད་ནམས་
ཀྱིས་མི་འཐོབ།

गोयुगार्थं गृहस्थेन मृतेन वडवाहतेः ।
कुठारपातितः पत्या तक्षवासी विवादितः ॥ ४७ ॥

शौण्डिकेनात्मजवधादीक्षितं तुल्यनिग्रहम् ।
तद्विपक्षभयेनोक्ता तत्संत्यक्तं व्यमोक्षयत् ॥ ४८ ॥

अमानुषाणां सत्त्वानामध्याशयविशेषतः ।
चकार चित्तशोधनं तत्तत्सन्देहनिर्णयम् ॥ ४९ ॥

अवृष्टिसृष्टे दुर्भिक्षे येन द्वादशवर्षके ।
विहितं सर्व्वसत्त्वानामशनप्राणवर्त्तनम् ॥ ५० ॥

इत्यभून्मम पुण्यानिरादर्शमुखजन्मनि ।
न तु सा सम्यक्संबोधिर्विबोधिता महोदया ॥ ५१ ॥

बहुजन्मशताभ्यासप्रयासेन महीयसा ।
अद्य तु ज्ञानवैमल्यं मयाप्तं लुप्तसंवृति ॥ ५२ ॥

ज्ञानप्रज्ञाधिगम्या किमपि परतरानुत्तरा सत्यसंवित्
सम्यक्संबोधिरेषा न च खलु नृपते लभ्यते दानपुण्यैः ।

རྣོང་པའི་མཚན་མོ་དང་བྲལ་སྤྲིན་སོང་ནམ་མཁའ་རབ་གསལ་དྲི་མ་མེད་པ་
དག་གིས་བསྟེན།
རྨོལ་མེད་ཀུན་དགའི་ས་གཞི་དེ་ནི་སྒྲིབ་པའི་སྐུན་པ་གཅོད་བྱེད་ཉིན་མོའི་དཔལ་
འབྱོར་ཅིན།། 53

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲིང་ཤིང་ལས་མེ་ལོང་གི་བཞིན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པའི་གཡལ་འདབ་སྟེ་བཅོ་བདུན་པའོ།།

मोहश्यामाविरामे गतघनगगनव्यक्तवैमल्यभाजां
निर्व्याजानन्दभूमिर्भवति भवतमश्छेदिनी सा दिनश्रीः ॥
५३ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
आदर्शमुखावदानं नाम सप्तदशः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བཅོ་བརྒྱད་ནི།

ཀུ་རིའི་བུ་རབ་དུ་བྱང་བའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

གང་ཡང་ཡེ་ཤེས་སྣོབ་དཔོན་དགེ་བའི་རྒྱུ།
འཁོར་བའི་ཆུ་གཏེར་ཟམ་པས་གང་བསྐུབས་པ།
འདི་ནི་གཉེན་དང་མཛའ་བཤེས་སྡུག་ཟུར་དང་།
མ་དང་ཕ་དག་གིས་ཀྱང་བྱེད་པ་མིན། 1

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི། ཀ་ལར་དུ་ཀའི་གནས་ཞེས་པ།
འོད་མའི་ཚལ་གནས་དག་བར་སྣོན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་བཞུགས་པར་གྱུར།། 2

བང་ན་སྐྱེས་དང་ཉེ་རྒྱ་དེ། ཀུན་དུ་རྒྱུ་ཞི་གཉིས་པོ་སྟོན།
དཀྱིལ་འཁོར་དཔེས་པོར་རབ་རྫོགས་པས། ཞི་བ་དག་དུ་ཞུགས་པར་བྱས།། 3

དེ་ནས་ཡང་དག་བསྟན་མཛད་པས། དགེ་སྦྱོང་ཀུ་རིའི་བུ་དག་ནི།
གང་གིས་དག་བཅོམ་མངོན་བྱས་དེ། དེ་ཁར་བར་ལ་གྲོགས་བཟོད་གྱུར།། 4

དེ་ཡིས་རྣད་བྱང་བསྟན་འོས་དེ། དགེ་སྦྱོང་ཀུན་བྱིས་མཐོང་གྱུར་ནས།
དེ་ལ་སྟོན་བྱི་སྤྱིད་མཐའ་དྲིས། དེས་ཀྱང་དེ་དག་རྣམས་ལ་གསུངས།། 5

བྱམ་ཟེ་མེ་ཡི་བྱིགས་བོ་ཡི། ཆུང་མ་ཡོན་དུན་མཆོག་བྱུར་པ།
ཕ་ཡིས་རྡེད་མོར་མིང་དག་ཀྱང་། སྲུར་བི་ཀ་ཞེས་བཏགས་པར་གྱུར།། 6

अष्टादशः पल्लवः ।

शारिपुत्रप्रव्रज्यावदानम् ।

नेदं बन्धुर्नो सुहृत् सोदरो वा
नेदम्माता पिता वा न करोति ।
यत् संसाराम्भोधिसेतुं विधत्ते
ज्ञानाचार्य्यः कोऽपि कल्याणहेतुः ॥ १ ॥

कलन्दकनिवासाख्ये रम्ये वेणुवनाश्रमे ।
भगवान् विहरन् बुद्धः पुरे राजगृहे पुरा ॥ २ ॥

कौलितं चोपतिष्यञ्च द्वौ परिव्राजकौ पुरा ।
प्रपन्नौ भिक्षुभावेन चकार शमसंवृतौ ॥ ३ ॥

ततश्च शारिपुत्रस्य भिक्षोः संदेशना व्यापात् ।
यया साक्षात् कृतार्हत्त्वे सोऽभूद् मोक्षगतिक्षमः ॥ ४ ॥

तस्य तदद्भुतं दृष्ट्वा धनार्हं सर्व्वभिक्षुभिः ।
पप्रच्छुः पूर्व्ववृत्तान्तं स च तेभ्यो व्यभाषत ॥ ५ ॥

ब्राह्मणस्याग्निमित्रस्य भार्य्या गुणवराभवत् ।
सूर्पिकेति कृतं पित्रा क्रीड़ानाम च बिभ्रती ॥ ६ ॥

དེ་ཡི་མིང་ཡོ་སྤུང་པ་བ། ཞེས་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱུར།
དང་པོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་བྱ་བ། ནམ་ཞིག་ཁྱིམ་དུ་འོངས་པར་གྱུར།། 7

དེ་ཡིས་ཁྱོ་ཡིས་བསྟན་པ་ལས། ཁྱིམ་པའི་གྱས་པས་དེ་མགོན་གཉིར།
རབ་བཏུད་གུས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། རིམ་གྱིས་དག་གིས་ཆོམ་པར་བྱས།། 8

ནམ་ཞིག་ཆོས་གོས་དྲུབ་པ་ཡི། བྱ་བ་དག་ཀི་ཐེད་པ་དེའི།
ཁབ་ཀྱི་ལས་དབང་མཐོང་གྱུར་ནས། སྨོན་ལམ་དག་ཀི་གུས་བཅས་པས།། 9

ཇི་ལྟར་ཚན་པ་རྣོའི་དེ་དང་། ཇི་ལྟར་ཟབ་མོར་འགྲོ་བའི་ཁབ།
དེ་ལྟར་བདག་གི་ཤེས་རབ་ཀི། མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཅེས་ཡང་དག་བརྟབ།། 10

རང་སངས་རྒྱས་ལ་གུས་པ་དང་། སྨོན་ལམ་དག་ཀི་དེ་ཡིས་ཀྱང་།
ཤིས་རབ་ལྡན་པ་ཤ་སྟེ་བྱང་། སྐྱེ་བ་འདི་ལ་དེ་གྱུར་ཏོ།། 11

དགེ་སློང་ཤ་སྟེའི་བྱ་འདི་དེ། དཔལ་རབ་རྣོ་ཟློ་མཆོག་ལྡན།།
དགེ་བའི་སྟོང་གྱུར་གང་གི་ཕྱིར། དམ་པའི་ཟློ་ཀི་དཔག་བསམ་ཤིང་།། 12

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཐོས་ནས། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་ཞུས་པ།
མི་ལས་སྐྱེ་བ་ཟློས་གང་མཁན། རིགས་སུ་ཤ་སྟེའི་བུ་ཅིས་འཁྲུངས།། 13

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེར། བཀའ་སྩལ་སྐྱེ་བ་སྟོན་ཉིད་ལ།
ཟློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི། རྒྱལ་བྱ་དམ་པས་འདོད་པར་གྱུར།། 14

भ्राता प्रथमशीलाख्यः तस्य सूर्पसमाभिधः ।
प्रत्येकबुद्धतां यातः कदाचिद् गृहमाययौ ॥ ७ ॥

स तया भर्त्तुरादेशाद् गृहिभक्त्याधिवासितः ।
प्रणतिप्रणयाचारै स्तोषितः परिचर्य्यया ॥ ८ ॥

कदाचिच्चीवरे तस्य कुर्व्वाणस्य विपाचणम्(?) ।
सूचीकर्म्मवशाद् दृष्ट्वा प्रणिधानं समादधे ॥ ९ ॥

यथेयं कर्तरी तीक्ष्णा यथा गम्भीरगामिनी ।
सूची तथापरा प्रज्ञा मम स्यादिति सादरा ॥ १० ॥

प्रत्येकबुद्धविनयात् प्रणिधानेन तेन च ।
गतास्मिन् जन्मनि सैव सप्रज्ञशारिपुत्रताम् ॥ ११ ॥

स एष शारिपुत्रोऽद्य भिक्षुस्तीक्ष्णतराग्रधीः ।
कल्याणपात्रतां यातः कल्पवल्ली हि सन्मतेः ॥ १२ ॥

वाक्यं भगवतः श्रुत्वा पप्रच्छुर्भिक्षवः पुनः ।
कस्मान्नाद्यकुले जातः शारिपुत्रो नराधमे ॥ १३ ॥

ततस्तान् भगवानूचे पूर्व्वस्मिन्नेष जन्मनि ।
अभून्महामतिर्नाम राजपुत्रः सतां मतः ॥ १४ ॥

དབལ་དང་ལྡན་མང་དེ་ཡི་ཚྭ། རབ་ཏུ་བྱང་ལ་ཕྱོགས་བར་གྱུར།
རབ་ཏུ་དང་བ་ཡོངས་སྨིན་ལ། ཕུག་སྒམ་ཆོགས་པས་སྨྲིབ་མི་བྱེད།། 15

ཆུལ་སྲས་གཞོན་ནུ་རྣམས་དག་ནི། རབ་བྱང་རིགས་ལ་འཇོམ་ཉིད།
ཅེས་བརྗོད་ཕ་ཡི་བྱམས་པ་ཡིས། འབད་པས་དེ་ནི་བརྒྱོག་པར་གྱུར།། 16

ནམ་ཞིག་བླང་ཆེན་ལ་ཞོག་ནས། སྐྱེ་བོའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དེས།
ཐག་བོ་དབྱལ་བོ་མཐོང་གྱུར་ནས། སྙིང་རྗེ་ལས་ནི་འདི་དག་སྨྲས།། 17

སྐབས་མེད་ནོར་ལྷན་འཇིག་རྟེན་ན། གཅེན་གྱི་འཆིང་བས་བསྡམས་ནས་ཀྱིས།
རབ་བྱང་ཐོབ་པ་མིན་པ་ཉིད། ཁྱོད་ཀྱང་སྙིས་རྣམ་པར་བརྒྱོག།། 18

དེས་སྨྲས་དབྱལ་བོ་བདག་ལ་ནི། ལྷུང་བཟེད་མེད་ཅིང་ཆོས་གོས་མེད།
ཞི་བའི་ཡོ་བྱད་དག་ལ་ཡང་། ནོར་ནི་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཉིད།། 19

ཆུལ་པོའི་སྲས་ཀྱིས་དེ་ཐོས་ནས། ཕྱབ་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སོང་སྟེ།
དེ་ནི་རབ་ཏུ་འབྱང་བཙུག་ནས། ལྷུང་བཟད་ཆོས་གོས་རབ་ཏུ་བྱིན།། 20

ཡུན་རིང་མིག་པའི་དུས་ཀྱིས་དེ། རང་སངས་རྒྱས་ནི་ཉིད་གྱུར་ནས།
ཆུལ་པོའི་སྲས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། རྫུ་འཕྲུལ་མཆོག་རྣམས་བསྟན་པར་གྱུར།། 21

དེ་ཡི་མཐུ་རྣམས་མཐོང་གྱུར་ནས། མི་ཡི་བདག་པོའི་སྲས་དེས་བསམས།
ཀྱེ་མ་དང་བ་ཆེ་ཉིད་ཕྱིར། བདག་ལ་རབ་བྱང་དཀོན་པར་གྱུར།། 22

श्रीमतोऽपि मतिस्तस्य प्रव्रज्यायामजायत ।
परिपाकप्रसन्नानां कालुष्याय न सम्पदः ॥ १५ ॥

प्रव्रज्या राजपुत्राणां यूनां नैव कुलोचिता ।
इत्युक्ता जनकः प्रीत्या तं यत्नेन न्यवारयत् ॥ १६ ॥

कदाचित् कुञ्जरारूढः स व्रजन् जनवर्त्मनि ।
दृष्ट्वा दरिद्रं स्थविरं कारुण्यादिदमब्रवीत् ॥ १७ ॥

अधन्या धनिनो लोके बन्धुबन्धनयन्त्रिताः ।
प्रव्रज्यां नाप्नुवन्त्येव त्वं तु केन निवारितः ॥ १८ ॥

स न्यवेदयन् मे दरिद्रस्य न पात्रं न च चीवरम् ।
धनोपकरणान्येव शमोपकरणान्यपि ॥ १९ ॥

राजसूनुरिति श्रुत्वा गत्वा मुनितपोवनम् ।
प्रव्रज्यां कारयित्वास्य प्रददौ पात्रचीवरम् ॥ २० ॥

सोऽचिरेणैव कालेन यातः प्रत्येकबुद्धताम् ।
राजपुत्रं समभ्येत्य दिव्यामृद्धिमदर्शयत् ॥ २१ ॥

तस्य प्रभावमालोक्य स प्रदध्यौ नृपात्मजः ।
अहो महोदयत्वान्मे प्रव्रज्या दुर्लभाभवत् ॥ २२ ॥

དབྱལ་ཞིང་རྣམ་འབྱེད་མེད་ལས་ནི། དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཀུང་རྩེད་པར་དཀའ།
དེས་ན་དམན་རིགས་རྣམ་འབྱེད་དང་། ལྷན་པར་བདག་ནི་སྐྱེ་བར་མོག།། 23

དེ་ཡི་སྟོན་ལས་དགེ་ལས་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱང་རིའི་བྱ་འདིར་སྐྱེས།
སྐྱེ་བ་གཉིས་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས། འོད་སྲུངས་ཀྱིས་ནི་རབ་དུ་ཕྱུང་།། 24

བདེན་པའི་གཏེར་དེ་ངེས་པར་དགྱེས་པས་འདུལ་ལྡན་འདི་ནི་དགེ་བ་དག་གི་སྨད།
ཡང་དག་རབ་ཏུ་དང་བ་ཉོས་པས་དུས་སུ་ཤེས་རབ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག།།
ཀ་ཀུ་ཐུབ་པའི་སྟོབ་མར་འོས་པ་དག་ལས་མཆོག་ཏུ་བཞེད་པར་འགྱུར་བར་བསྟན།
མཱི་གལ་བྱ་འདི་འང་འདི་ནྟ་གསུངས་ཞེས་ཡང་དག་རིག་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་
རྣམས་སྨོ།། 25

སྐྱེ་བ་གཉིས་དུ་དབྱལ་པོ་ལས་བྱེད་ལ། དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་བརྩེ་བ་ཡིས།
ཕྱུང་བཟེད་ཆོས་གོས་དག་ནི་བྱིན་གྱིས་ནས། མཆུངས་མེད་རྫུ་འཕྲུལ་མཐུ་ཡང་
རབ་ཏུ་བསྟན།། 26

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དཔང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ཀ་རིའི་བུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདས་སྟེ བཅོ་བཀྱད་པའོ།།

दारिद्र्यादविवेकाच्च नीचानामपि दुर्लभा ।
जायेयमधमे कुले तस्मादस्मि विवेकवान् ॥ २३ ॥

स एव शारिपुत्रोऽयं ज्ञातस्तत्प्रणिधानतः ।
प्रव्रजितो भगवता काश्यपेनान्यजन्मनि ॥ २४ ॥

तेनायं नियमप्रणयविनयौ सम्यक्प्रसादोदया -
दादिष्टः कुशलाय सत्यनिधिना प्रज्ञावतामग्रणीः ।
काले शाक्यमुनेर्भविष्यति मतः शिष्यत्वयोगाद् वरं
मौद्गल्यायन एष चाच कथितः संविन्मयानां वदः ॥ २५ ॥

अन्यजन्मनि दरिद्रः कार्मिकः केनचिदपि दयया महर्षिणा ।
दत्तपात्रचीवरो भवद्दर्शितर्द्धिरासीदतुलप्रभाववान् ॥ २६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शारिपुत्रप्रव्रज्यावदानं नामाष्टादशः पल्लवः ।

བྱོ་བཞིན་བྱེ་བ་རྣ་བའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ཡལ་འདབ་བཅུ་དགུ་པ།

གང་ཡང་མཆོག་ཏུ་མི་ཟད་མཐུ་ལྡན་གང་།
དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཕུལ་བྱུང་དང་བའི་མཆོག།
མངོན་སུམ་གྱིས་མཆོད་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔང་།
སྐྱེ་གཞན་མཚན་ཉིད་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་གྱུར།། 1

སྔོན་ཆོ་མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། དགའ་བར་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཀྱི།
ཀུན་དགའ་ར་བར་བཅོམ་སྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པར་གྱུར།། 2

ཁྱིམ་བདག་སྟོབས་ཀྱི་སྟེ་ཞེས་པ། གྲོང་ནི་ནོར་ལས་བྱུང་བར་གྱུར།
འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡི། ཕྱོགས་རྣམས་གྲིབ་བསིལ་སྟོན་པ་བཞིན།། 3

དེ་ཡི་བཙུན་མོ་རྒྱལ་སྟེ་ལ། དུས་སུ་བདུན་ལི་མིག་ཅན་ཀྱི།
བྱ་ཞིག་བསོད་ནམས་དག་གིས་བཙས། དགའ་བ་དག་ནི་གཟུགས་ཅན་བཞིན།། 4

ལྷན་སྐྱེས་རིག་ཅེག་སྐྱོན་མའི་འོད། དེ་ཡི་རྣ་བའི་རྣ་རྒྱན་གྱུར།
གསེར་ནི་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཡིས་ཀྱང་། གང་གིས་རིག་ལ་མཆོངས་མ་གྱུར།། 5

འདི་ནི་རྒྱུ་སྐར་གྱི་བཞིན་སྐྱེས། རྣ་རྒྱན་རིན་ཅེན་བྱེ་བ་འི།
གྱི་བཞིན་བྱེ་བ་རྣ་ཞེས་དེ། གཞོན་ནུ་ཡོན་དན་ལྡན་བར་གྱུར།། 6

श्रोणकोटिकर्णावदानम् ।

जनविंशपल्लवः ।

स कोपि पुण्यातिशयोदयस्य
वरःप्रभावः परमाक्षयो यः ।
प्रत्यक्षलक्ष्यः शुभपक्षसाक्षी
जन्मान्तरे लक्षणतामुपैति ॥ १ ॥

रम्ये पुरा भगवति श्रावस्त्यां जेतकानने ।
अनाथपिण्डदारामे विहारिणि तथागते ॥ २ ॥

बभूव वासवग्रामे बलसेनाभिधो गृही ।
पूरिताशः फलभरैश्छायातरुरिवार्थिनाम् ॥ ३ ॥

जायायां जयसेनायां काले कमललोचनः ।
अजायत सुतस्तस्य पुण्यैर्मूर्त्त इवोत्सवः ॥ ४ ॥

सहजा रत्नदीपार्चिरभूत्कर्णस्य कर्णिका ।
नाभूत् मूल्यतुला यस्य हेमकोटिशतैरपि ॥ ५ ॥

श्रवणानक्षत्रजातोऽसौ रत्नकोट्यर्हकर्णिकः ।
स श्रोणकोटिकर्णाख्यः कुमारोऽभूद् गुणोचितः ॥ ६ ॥

དེ་ནི་དྲི་མེད་གསལ་ཞིང་མཛེས། ཆ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས།
མི་དམན་ཀུན་དགའ་རྒྱས་བྱུང་བ། སུ་ཡི་རྒྱ་བ་བཞེད་མ་བྱུང།། 7

མིག་ནི་མཆི་མ་འཁོག་བའི་མ། མཚོག་དུ་རྫུབ་པའི་ཚོག་དག་གིས།
སྙན་སྒྲ་ཡིན་ཡང་སྨད་བྱ་སྟེ། ཟུར་བས་དུག་གི་ཆར་ཕབ་བཞིན།། 8

ནོར་སྤྱིན་ལྡུ་བྱང་ཕུན་ཚོགས་པའི། ཕ་ཡིས་བཟློག་ཀྱང་གཞིར་ཆུ་དེ།
རིག་ཅེའ་དོན་གཉེར་དོན་མཐུན་ནི། ཆེན་པོས་གྲིང་གཞན་རིངས་པར་སོང་།། 9

ཆུ་སྲིན་འབྱུང་གནས་རབ་བསྒལ་ནས། སྐྱེ་བོ་མེད་པའི་ལམ་བགྲོད་དེ།
ལས་ཀྱི་རླབས་ཀྱིས་རྣམ་བསྐྱད་པས། རང་གི་དོན་མཐུན་བྱལ་བར་ཀྱང།། 10

དོན་མཐུན་བྱིས་ཀྱང་དེ་མ་རྟེན། མྱ་ངན་གྱིས་བློག་དལ་བྱ་ཡིས།
ཉེན་མོངས་བསྐྱབས་ནས་རང་ཡུལ་དུ། འཆིང་དང་བྲལ་བར་རབ་དུ་ཞུགས།། 11

དེ་ཡང་ངལ་ཞིང་ངལ་གསོ་དང་། རབ་དུ་བྲལ་བས་ཆུ་ཚོགས་བཏུལ།
གཉང་བའི་མྱ་ངན་འཕེང་བ་ཡིས། མཚན་པ་ལྷོ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་སོང་།། 12

དེས་བསམས་ནོར་ནི་ཆེན་པོ་དག། ཡོད་ལ་ནོར་སྐྱེལ་ལ་བརྩོན་པ།
ཉེན་མོངས་འབྲས་བུ་དང་བ་འདི། བདག་གི་ཚུལ་མིན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད།། 13

མི་རྣམས་ཆོག་ཤེས་བྲལ་བ་ལས། ཀུ་མ་ནོར་སྐྱེལ་ལ་འཇུག་པ།
གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིས། སྨད་འོས་རྒྱུད་པ་དག་གི་གནས།། 14

स निर्म्मलरुचिः कान्तः कलाभिः परिपूरितः ।
अमन्दानन्दनिष्यन्दी न कस्येन्दुरिवाभवत् ॥ ७ ॥

स युवा वार्य्यमाणोऽपि पित्रा धनदसम्पदा* ।
जननी साश्रुनयना परं परुषया गिरा ॥ ८ ॥

प्रियंवदोऽपि निर्भत्स्यो विषवर्षीव चन्द्रमाः* ।
महासार्थेन रत्नार्थी दूरद्वीपान्तरं ययौ ॥ ९ ॥

मकराकरमुत्तीर्य्य व्रजतस्तस्य निर्जने ।
कर्म्मोर्मिविप्लवेनाभूत् स्वसार्थविरहः पथि ॥ १० ॥

सार्थोऽपि तमनासाद्य विनिवृत्तः शुचा शनैः ।
स्वदेशमर्जितक्लेशः प्रविवेश विशृङ्खलः ॥ ११ ॥

सोऽपि तप्तमरुश्रेणीलक्षणां दक्षिणां दिशम् ।
श्रान्तः प्रशान्तविश्रान्तिर्वापिगाहं व्यगाहत ॥ १२ ॥

सोऽचिन्तयदहो वित्ते प्रतिवित्तार्ज्जनोद्यमः ।
ममायमनयेनैव जातक्लेशः फलोदयः ॥ १३ ॥

अहो धनार्जनावेशः सन्तोषविरहाद् नृणाम् ।
सर्व्वापवादसंवादो निन्द्यानां विपदां पदम् ॥ १४ ॥

---

* जननीं साश्रुनयनां परं परुषया गिरा ।
प्रियंवदोऽपि निर्भत्स्य विषवर्षीव चन्द्रमाः ॥
स युवा वार्य्यमाणोऽपि पित्रा धनदसम्पदा ।
महासार्थेन रत्नार्थी दूरद्वीपान्तरं ययौ ॥
Reading suggested by M. M.—H. Sastri.

འཁོར་བར་ཤེར་ནི་སྐྱབ་པ་ལ། བག་ཚགས་གོམས་ལས་ལྷས་ཅན་རྣམས།
རྣོངས་པ་དེ་ཀེ་གསེར་གྱི་རི། ཐོབ་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཚོམས་པ་མེད།། 15

ངལ་དུབ་རབ་རྒྱས་རོ་དང་བྲལ། འོག་གི་སྐུ་ངམ་ས་གཞི་འདི།
འབར་བའི་དཔལ་བཞིན་རིངས་པར་ནི། བདག་ཀི་སྲིད་པ་རབ་རྒྱས་བྱེད།། 16

ཀྱེ་མ་གཤས་དང་གཤས་རྣམས་སུ། རི་དྭགས་སྐོམ་པས་ལོང་བ་བཞིན།
མྱ་ངམ་གྱི་ཀེ་སྨིག་རྒྱུ་ཡིས། བདག་ལ་རྣོངས་པ་བསྐྱེད་པ་ཉིད།། 17

སྐོམ་པ་འདི་དང་ངལ་བ་འདིས། ཆུ་ཀེ་མེད་པའི་ས་གཞི་ཀེ།
ཕྱོགས་ནི་འབར་བར་བདག་གིས་མཐོང་། ཅི་ཞིག་བྱ་ཞིང་གང་དུ་འགྲོ།། 18

དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་དལ་བུམ་དེ། ཆུ་ཡི་བསམ་པས་སོང་ནས།
ངལ་དུབ་རྣམ་པ་དང་བཅས་བཞིན། ལྷགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་མཐོང་བར་བྱུང།། 19

ཤིན་དུ་སྣག་པའི་སྤུན་ཟླ་བཞིན། འཇིགས་སུ་རྔང་བའི་སྐྱེས་བུ་ཀེ།
དུས་ལྟར་རྟག་ཅིང་མིག་དམར་བ། སྐོ་དིར་གཤས་པ་མཐོང་བར་བྱུང།། 20

དེ་ཡིས་དེ་ལ་བཀྲང་བ་དྲིས། གང་ཚེ་ཅི་ཡང་མི་སྟླ་བ།
དེ་ཚོ་རང་ཉིད་ཁང་ཞུགས་པས། ཡི་དྭགས་འཇིག་རྟེན་རྣམ་པར་མཐོང་།། 21

རུས་པ་ཆུ་རྒྱུས་ལྷག་ལུས་བསྐམས། གོས་མེད་རྡུལ་བྱི་འཕྱང་བས་གོས།
ཤིང་བསྲེགས་ལྟ་བུའི་ཡ་དྭགས་རྣམས། མཐོང་བས་དེ་ཀེ་གཀྲང་བར་བྱུང།། 22

हेमाचलेऽपि संप्राप्ते न पर्याप्तिर्धनार्जने ।
संसारे वासनाभ्यासद्वेषमोहः शरीरिणाम् ॥ १५ ॥

पृथुप्रयासविरसा दीपिता श्रीरिवायता ।
तृष्णां तनोति नितरामियं मरुर्महीतले ॥ १६ ॥

अहोवत कुरङ्गाणां तृष्णान्धानां पदे पदे ।
ममापि जनयन्त्येव मोहं मरुमरीचिकाः ॥ १७ ॥

इयं तृष्णा श्रमश्चायमिमा निरुदका भुवः ।
किं करोमि क्व गच्छामि पश्यामि ज्वलिता दिशः ॥ १८ ॥

इति संचिन्त्य सः शनैः प्रसर्पन् सलिलाशया ।
आयासमिव साकारं ददर्श पुरमायसम् ॥ १९ ॥

घोरं द्वारिस्थितं तत्र संत्रासस्येव सोदरम् ।
ददर्श पुरुषं कालकरालं रक्तलोचनम् ॥ २० ॥

स तेन पृष्टः पानीयं यदा नोवाच किञ्चन ।
तदा स्वयं प्रविष्टेन प्रेतलोको विलोकितः ॥ २१ ॥

दग्धकाष्ठोपमान् धूलिमलिनान्निरम्बरान् ।
शुष्कास्थिस्नायुशेषाङ्गान् प्रेतान् दृष्ट्वा स विव्यथे ॥ २२ ॥

ཆུ་དང་བྲལ་བས་གཟིར་དེ་ལ། དེ་དག་གིས་ནི་ཆུ་བསྐང་བས།
རང་གི་གདུང་བ་ཡོངས་བཏང་སྟེ། དེ་ཡི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་གཟིར་གྱུར།། 23

གདུང་བ་རབ་སྐྱ་སྐོམ་པ་ནི། བྲག་ཐོས་གཟིར་དེ་ལ་དེས་སྐྱས།
བརྩེ་མེད་བཏགས་ལ་མྱ་ངམ་ཀྱི། དགོན་པ་འདིར་ནི་ཆུ་གང་ལས། 24

ཉིད་སྐུ་ལས་ནི་ཅི་ཞིག་གིས། སྡུག་བསྔལ་བཟོད་དཀའ་འདི་ལ་བཀོད།
ཁྱེད་རྣམས་ཕྱིར་བཅོས་འབྲས་མེད་པས། འདི་ལས་བདག་ནི་མྱ་ངན་བྱེད། 25

གཟིར་བ་མ་མཐོང་མཐོང་ཡང་གང་། དེ་དག་ཉོན་མོངས་འཇོམས་བཟོད་པ།
ཟུག་ཏུ་མེད་པར་བརྟག་པ་དེའི། གཉིད་ནི་བདེ་བས་བླན་པ་བཞིན།། 26

དེ་ལ་དེས་སྐྱས་བདག་ཅག་ནི། ཐར་མེད་མ་ཡིན་འགལ་བའི་ལས།
རྣོངས་པ་ལས་ནི་རབ་བསགས་པ། གདུང་བ་མི་བཟད་གནས་སྡུ་འཕངས།། 27

སྐྱག་པར་སྐྱོད་ཅིང་སྐྱོད་པས་གཞན་གྱི་བརྟན་པ་ཉམས་བྱས་ཏྲུག་པ་ཏྲུས་
པ་ལས།
འཕགས་པ་མིན་ཞིང་ཕྲག་དོག་དག་གིས་གདུང་བ་རྣམ་པར་བརྩེ་བ་མ་
བཟློག་པ།།
བདག་ཅག་རྣམས་ནི་བརྩེ་བ་མེད་པས་སྐྱེ་བོ་ལེགས་པའི་སྐྱིང་ལ་རྟག་དུ་ནི།
ཆོག་གིས་ལྷུགས་མདའ་དུག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐོལ་པས་ཟུག་ཏུ་རབ་དུ་
ཟུག་པར་བྱས།། 28

तैर्य्याचितः स पानीयं पानीयविरहार्दितः ॥
परित्यज्य निजामार्त्तिमभूत्तद्दुःखदुःखितः ॥ २३ ॥

तीव्रतृष्णातुरानूचे स तान् आर्त्तप्रलापिनः ॥
ममास्मिन्मरुकान्तारे निष्कृपस्य कुतः पयः ॥ २४ ॥

कृच्छ्रेऽस्मिन् दुःसहे न्यस्ताः के यूयं केन कर्म्मणा ।
युष्मद्प्रक्रियाबन्धश्चातः कृच्छ्रश्वराम्यहम् ॥ २५ ॥

निद्रा निःशल्यकल्पस्य सुखसिक्तेव तस्य या ।
नार्त्तान्पश्यति दृष्ट्वा तेषां क्लेशक्षये क्षमा ॥ २६ ॥

ते तमूचुर्विरुद्धेन कर्म्मणा मोहसञ्चयात् ।
अनिवर्त्य वयं मर्त्याः क्षिप्ता व्यसनसंकटे ॥ २७ ॥

अधिक्षेपात् क्षेपक्षपितपरधैर्य्यैर्म्मदभरा-
दनार्य्यैर्मानव्यसनेर्ष्याभिरवार्य्यव्यतिकरैः ।
कृतास्माभिर्नित्यं सुजनहृदये निर्दयतया
वचोभिर्नाराचैर्विषपरिचितैः शल्यकलना ॥ २८ ॥

སྨིན་པ་མ་བྱིན་ནོར་ཞི་ཐྲོགས་པ་ཉིད། འཆོ་བའི་སྐད་དུ་སེམས་ནི་བྱས་པ་ཉིད། བདག་ཅག་ལྷས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་དག། འཕྲོག་པའི་རྟམ་འགྱུར་རབ་དུ་བྱེད་པ་བསྟུབས།། 29

དེ་དག་དཔའ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་། ངན་པའི་ལས་ལ་མཁས་གྱུར་པ། ཡི་དྭགས་གྲོང་ཁྱེར་འཇིགས་རུངས་འདིར། བདག་ཅག་ཉེན་མོངས་སྟོང་ཉིད་གྱུར།། 30

དེ་དག་ཆོག་དེ་དེས་ཐེས་ཤིང་། གཞན་དུའང་རྟམ་པ་དེ་ལྟ་ཡི། ཡི་དྭགས་མངོན་པར་ནི་འདོད་པ། མཐོང་ནས་སྐྱིང་རྡེ་ཀྱས་པར་གྱུར།། 31

ངན་འགྲོ་འི་ཀྲོང་ཁྱེར་དེ་ལས་ནི། བསོད་ནམས་སྟོབ་ཀྱིས་ཐོག་ནས་དེ། དྲི་མེད་གྲིབ་མ་བཟིལ་བ་ཡི། ནགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར།། 32

དེ་ནས་ལམ་རིང་གི་དུབ་ཅིང་། ཡོངས་ངལ་དལ་བུ་དལ་བུ་ཡིས། སྐོམ་པས་ཡོངས་གཏུངས་ལོང་བ་བཞིན། འོད་བྱེད་རི་ལས་ལྷུང་བར་གྱུར།། 33

མ་ལུས་ཕྱོགས་རྟམས་གསལ་བྱེད་པའི། བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་ཉིན་ཟད་ཆོ། ཀུན་རྫོངས་ནག་པོ་འི་སྐུན་པ་དག། འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་སྲིག་བཞིན་བྱུང་ །། 34

བྱ་དང་བྱང་བ་ཆགས་གྱུར་པ། བདུད་ཅན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་རྒྱ། རྟམ་རྒྱས་རབ་དུ་འགྲོགས་པ་ཡིས། གཉིད་བཞིན་ཡང་དག་བྱང་བར་གྱུར།། 35

སྐྱིང་རྡེས་ལས་བཞིན་བསིལ་ཟེར་གྱི། ཟླ་འོད་བདུད་རྩིའི་ཕུང་མ་ཡིས། རབ་གསལ་སྐར་མ་འགྲོ་བའི་མིག། དེ་ནས་རབ་རིབ་བྲལ་བར་བྱས། 36

दानं न दत्तं हृतमेव वित्तं
हिंसानिमित्तीकृतमेव चित्तम् ।
अस्माभिरङ्गैर्विहिता विकाराः
परस्य दारापहृतिप्रकाराः ॥ २९ ॥

ते वयं कुहकासक्ता दक्षाः क्षुद्रेषु कर्म्मसु ।
प्रयाताः प्रेतनगरे घोरेऽस्मिन् क्लेशपाचताम् ॥ ३० ॥

इति तेषां वचः श्रुत्वा सोऽन्यच्च च तथाविधान् ।
प्रेतान् दृष्ट्वा नाभिप्रेतान् करुणाकुलितोऽभवत् ॥ ३१ ॥

निर्गम्य दुर्गमात् तस्मात् पुरात् पुण्यबलेन सः ।
विमलं शीतलच्छायमाससाद वनान्तरम् ॥ ३२ ॥

अथ दुराध्वसंतप्तः परिश्रान्तः शनैः शनैः ।
निपपाताचलादन्यस्तृष्णार्त्त इव भास्करः ॥ ३३ ॥

दिने पुण्य इव क्षीणे निःशेषाशाप्रकाशके ।
संमोहमलिनं लोके तमः पापमिवोद्ययौ ॥ ३४ ॥

क्षीणभृङ्गविहङ्गानां नलिनीनां प्रसङ्गिनी ।
विकाशसम्पदा मुद्रा निद्रेव समजायत ॥ ३५ ॥

कारुण्यादिव शीतांशुर्ज्योत्स्नामृतशलाकया ।
स्फारतारं जगन्नेत्रं चक्रे वितिमिरं ततः ॥ ३६ ॥

འཁོར་བ་ཉིན་མོ་ནུབ་མོ་ཡི། འཆར་ནུབ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དག།
རྣམ་འཕྲུལ་དུ་མ་མཐོང་བ་ལས། བདུད་རྩིའི་འོད་ཀྱི་ཆོད་པ་བཞིན།། 37

མིག་ནི་ཀུན་དགའི་བདུད་རྩིའི་ཚར། རེག་བདེ་མཆོག་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ནི།
བུ་མོ་འི་བཞིན་གྱི་མེ་ལོང་དག། དགའ་བ་གཟུགས་ཅན་བཞིན་ཤར་ཆོ།། 38

ལྟད་མོ་ལ་ནི་གཞན་གཟུགས་ཀྱིས། མཐོ་རིས་སུ་ལ་འོངས་པ་ཡིས།
མཛེས་པའི་གདོང་བཞིན་གཞལ་ཡས་ཁང་། གྲོ་བཞིན་བྱེ་བས་མདུན་དུ་མཐོང་།། 39

དེར་ནི་ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་དག། རྒྱུགས་པ་དང་བཅས་བཞི་མཐོང་སྟེ།
ཟླ་བ་ཤར་བའི་ཀུན་དགའ་དང་། རྣམ་པར་རྩེ་གྱིང་འགྲིགས་པ་བཞིན།། 40

དེ་དབུས་མཆོག་གི་རྣམ་པ་ཅན། དགའ་བ་དང་ལྡན་མཐོང་བྱར་ཏེ།
གཞོན་ནུའི་དགའ་བའི་ཚོགས་རྣམས་དག། རྣམ་བཅས་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་བཞིན།། 41

རིན་ཆེན་རྣ་རྒྱན་དཔྱང་གྱེན་དང་། རྒྱང་ཕྱད་འོད་ཟེར་རིང་པོ་ཡིས།
མཚམས་ལས་འདས་འདས་པའི་ངོ་མཚར་དག། ཕྱོགས་ཀྱི་གདོང་ལ་འདི་བ་བཞིན།། 42

དེར་ནི་ལེགས་བྱས་ལས་བྱུང་བའི། ལྷོན་ཤིང་གྱིས་པའི་འབྲས་བུའི་དཔལ།
ལོངས་སྤྱོད་བདེ་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས། རྣ་བྱུང་དེ་དག་མཐོང་བར་གྱུར།། 43

དེ་ནས་གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་རྣ། དེ་དག་དགའ་བས་མགྲོན་གཉེར་དེ།
ཞིམ་པའི་བཟའ་བཏུང་དག་ལ་ནི། མཚན་མོ་བདེ་བར་བོས་པར་གྱུར།། 44

क्षयोदयपरावृत्तिर्दर्शितानेकविभ्रमः ।
संसारदिनयामिन्योर्जहासेव सुधाकरः ॥ ३७ ॥

नेत्रानन्दसुधावर्षे सुखस्पर्शे निशाकरे ।
दिग्वधूवदनादर्शे हर्षे मूर्त्त इवोदिते ॥ ३८ ॥

श्रोणकोटि र्ददर्शाग्रे विमानमाननद्युतिम् ।
कौतुकादन्यरूपेण स्वर्गाङ्गुवमिवागताम् ॥ ३९ ॥

तस्मिन्नपश्यत्समदाश्चतस्रस्त्रिदशाङ्गनाः ।
दिशश्चन्द्रोदयानन्द विहारायेव संगताः ॥ ४० ॥

तासां मध्ये वराकारं रममाणं व्यलोकयत् ।
तरुणप्रेमसंभरमिव साकारतां गतः ॥ ४१ ॥

रत्नमण्डलकेयूरकिरीटिकचिरांशुभिः ।
आलिखन्तमिवाश्चर्य्यममर्य्यादं दिशां मुखे ॥ ४२ ॥

तस्य तामद्भुतां दृष्ट्वा सम्भोगसुखसम्पदम् ।
मेने स सुकृताख्यस्य तरोः स्फीतां फलश्रियम् ॥ ४३ ॥

प्रीत्या तेन कृतातिथ्यः स्वादुपानाशनादिभिः ।
तां श्रोणकोटिकर्णोऽथ निनाय रजनीं सुखम् ॥ ४४ ॥

དེ་ནས་རྒྱུ་སྐར་མེ་དཀར་གི། རྒྱང་ཆེན་ཐོ་རངས་འོད་དགེ་གིས།
མི་རྟག་པས་བཞིན་ཟློ་བ་ཡིས། དཔལ་འབྱོར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་བྱས།། 45

མཚན་མོ་དག་ཏེ་ཟད་གྱུར་ཅང་། སྲིད་པའི་མིག་ནི་ཉི་མ་དག།
འབྱུང་པོ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྡུག་གི། དཔང་པོ་གཅིག་པོ་ཤར་བའོ།། 46

གཞན་ཡས་ཁང་དང་ལྷ་མོ་རྣམས། སྐད་ཅིག་གིས་ཏེ་མི་སྣང་གྱུར།
སྐྱེས་བུ་ཡང་ནི་མཇེས་པའི་བཞིན། རྣམ་པར་ཉམས་ནས་ལ་ལྷུང་།། 47

དེ་ནས་དེ་ཡི་རྒྱབ་ཏུ་ནི། ཤིན་ཏུ་འཇིགས་རུངས་ཁྲི་ཆོགས་བྱུང་།
འབྱོ་གསུམ་དམོད་སྡིག་གི་བསྨང་བའི། ཉེན་མོངས་ཕྱུང་པོ་མ་ལུས་བཞིན།། 48

ཁ་དང་མཉིག་པ་ནས་བཙུམས་ཀ། ཟ་ཞིང་དྲག་སྦྱོད་ཁྲག་གིས་རྒྱས།
དེ་དག་རྣམས་ནི་ཆེ་དེ་ལྟར། དེ་ནི་ཟེས་ཤིང་ཟད་པར་བྱུང།། 49

ཉིན་མོའི་མཐར་ནི་སྣད་ནས་ཡང་། གཞན་ཡས་ཁང་དེ་བྱུང་བ་མཐོང་།
ལྷ་མོ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་། མཇེས་ལྷན་སྐྱེས་བུ་དེ་ཡང་ངོ།། 50

དེ་ནས་གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་རྣ། ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ནས་དེ་ལ།
གྲོགས་པོ་ངོ་མཚར་འདི་དག་ནི། མཐོང་བ་ཅི་ཡིས་སྐྱེས་ཞེས་དྲིས།། 51

དེ་དྲིས་དེ་ཡིས་རབ་སྨྲས་པ། གྲོགས་པོ་འདི་ནི་མཉན་པར་གྱིས།
ཁྱིད་ནི་གྲོ་བཞིན་བྱེ་བ་རྣ། ངས་ཤེས་ལེགས་བྱས་ལྷན་པ་ཡིན།། 52

ताराकुसुमवातालिप्रभा प्राभातिकी ततः ।
अनित्यतेव शशिनश्चक्रे लक्ष्मीपरिक्षयम् ॥ ४५ ॥

क्षयं क्षपायां यातायां भानौ भुवनचक्षुषि ।
उदिते सर्व्वभूतानां सुखदुःखैकसाक्षिणि ॥ ४६ ॥

विमानं सुरनार्य्यश्च क्षणाददृश्यतां ययुः ।
विनष्टवदनच्छायः पुरुषश्चापतत् क्षितौ ॥ ४७ ॥

ततस्तस्यापतत् पृष्ठे मुनां संघोऽतिभीषणः ।
त्रैलोक्यशापपापोत्थः क्लेशराशिरिवाखिलः ॥ ४८ ॥

स तैर्ग्रीवामुखारब्धमांसग्रासाग्रकर्षणैः ।
आक्रन्दिरुधिरक्षीरैर्भक्ष्यमाणः क्षयं ययौ ॥ ४९ ॥

दिनान्ते पुनरायान्तं तद्विमानमपश्यत (?) ।
चतस्रोऽप्सरसस्ताश्च पुरुषः स च कान्तिमान् ॥ ५० ॥

तं श्रोणकोटिकर्णोऽथ पप्रच्छात्यन्तविस्मितः ।
सखे किमेतदाश्चर्य्यं दृश्यते कथ्यतामिति ॥ ५१ ॥

स तेन पृष्टः प्रोवाच वयस्य श्रूयतामिदम् ।
त्वां श्रोणकोटिकर्णाख्यं जानामि सुकृतोचितम् ॥ ५२ ॥

ནོར་ལས་བྱུང་བའི་གྲོང་དུ་བདག། སྟོག་ཅན་ཕྱུགས་དག་སྐྱོང་བར་གྱུར།
རྒག་ཏུ་བདག་གིས་ཕྱུགས་རྣམས་ཀྱི། ཤ་ལ་རབ་ཏུ་བཅད་ནས་བཟློངས།། 53

ཀ་ཏུ་ཡ་ན་ཞེས་འཕགས་པ། སྐྱིང་རྡེའི་གཏེར་ནི་བསོད་སྙོམས་ལ།
བྱོན་པས་བདག་ལ་རབ་གསུངས་པ། ལས་ངན་འདི་ལས་རྣམ་པར་ཡོག།། 54

བབ་ཅོལ་ཆོལ་བའི་ཉེན་མོངས་རྣམས། འཆོ་བའི་རང་བཞིན་བཟོད་དཀའ་འདི།
ཙ་བ་བཅད་པའི་ལྟོན་ཤིང་བཞིན། རང་གི་ལུས་ལ་ལྟུང་བ་ཉིད།། 55

དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་བཟློག་བྱུར་ཀྱང་། གང་ཚོ་སྟོག་ལས་མ་ལོག་པ།
དེ་ཚོ་འཕགས་མིན་ལ་བརྩེ་བ། དེ་ཡིས་བདག་ལ་སྨར་གསུངས་པ།། 56

གཅེ་དེ་རྣམ་ཀུན་བརྩེ་མེད་ཁྱོད། ཉིན་བར་དག་ནི་འཆོ་བ་བྱོས།
མཚན་མོ་དག་གི་དམ་ཚིག་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོམ་པ་ཡང་དག་ལོང་།། 57

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་བཞེད་པ། དེ་ཡིས་འབད་པས་དེ་བརྟེད་ནས།
ཚུལ་ཁྲིམས་བློང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས། བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་བདག་ལ་གནང་།། 58

དུས་ཀྱིས་དུས་ཀྱི་དབང་སོང་སྟེ། བདག་གིས་གནས་སྐབས་འདི་དག་ཐོབ།
སོལ་ཚན་བདུད་རྩིའི་ཆར་དག་གི། ཉིན་དང་མཚན་ནི་གཅིག་པ་བཞིན།། 59

མཚན་མོ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློངས་འབྲས་དང་། ཉིན་བར་དག་ནི་འཆོ་བའི་འབྲས།
བདག་སྤྱོད་བསོད་ནམས་སྟོག་པ་ཡིས། བདེ་དང་སྐྱག་བསྡལ་དག་ཏུ་དོར།། 60

अभवं वासवग्रामे दुष्कृती पशुपालकः।
पशूनां मांसमुत्कृत्य विक्रीतं सततं मया ॥ ५३ ॥

पिण्डपाताय संप्राप्तो मामार्य्यः करुणानिधिः।
कात्यायनाख्यः प्रोवाच विरमास्मात् कुकर्म्मणः ॥ ५४ ॥

हिंसामयो ह्ययं क्लेशः दुःसहः सहसैषिणाम्।
स्वशरीरे पतत्येव छिन्नमूल इव द्रुमः ॥ ५५ ॥

इत्यहं वार्य्यमाणोऽपि तेनानार्य्यः कृपात्मना।
यदा न विरतः पापात् तदा स प्राह मां पुनः ॥ ५६ ॥

दिवा त्वं कुरुषे हिंसां सर्व्वथा यदि निर्दयः।
रात्रौ शीलसमादानं गृहाण समयात् मम ॥ ५७ ॥

इत्युक्ता तेन यत्नेन सर्व्वसत्वहितैषिणा।
दत्ता शीलसमादानमयी पुण्यमतिर्मम ॥ ५८ ॥

कालेन कालवशगः प्राप्तः सोऽहमिमां दशाम्।
तप्ताङ्गारसुधावर्षैरिव कीर्णो दिवानिशम् ॥ ५९ ॥

रात्रौ शीलसमादानफलं हिंसाफलं दिने।
चर्य्या मत्पुण्यपापाभ्यां पतितः सुखदुःखयोः ॥ ६० ॥

བདག་ནི་སྟོག་པ་བྱེད་དེ་ཅ། ཁྱོགས་པོ་ཤིས་ནི་སྐྱིང་རྡེ་མཛོད།
རང་ཡུལ་སོང་ནས་བདག་ཚོག་གིས། དབེན་པར་བདག་ཀྱི་བྱ་ལ་སྐྱོས།། 61

བདག་གི་ཁང་བའི་རྒྱང་མཐའ་ན། གསེར་ཀྱི་སྟོད་ནི་སྦས་ནས་ཡོད།
དེ་ཉིད་ཕྱུང་ལ་སྟོག་པ་དག། ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱ་བ་བསྒྲུབས།། 62

འཕགས་པ་ཀླུ་ཡ་ན་ནི། རྒག་ཏུ་བསོད་སྙོམས་དག་གིས་མཆོད།
དེ་ཉིད་དུལ་བས་དེ་བརྟེད་ཚོ། དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཞེས་སྨྲས་སོང་།། 63

དེ་ནས་སོང་བས་མདུན་དག་ཏུ། ཚྭ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་པ་གཉན།
རིན་ཆེན་པ་བླ་འབྲི་ཤིང་མཛེས། དགའ་ཚལ་གཉིས་པ་ལྷ་བྱ་མཐོང་།། 64

དེར་ནི་ཉིན་མོ་རྩེམ་པ་ནས། ལུས་མེད་དང་འགྲོགས་ལུས་ཅན་བཞིན།
ཚྭ་མོ་དག་དང་སྐྱེས་བུ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བརྒྱན་པ་མཐོང་།། 65

དེ་ཡིས་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་དེར་གུས་བྱས།
ལམ་རིང་ཉིན་མོང་རིངས་དབུས་སུ་ནི། བདུད་རྩིའི་རང་བཞིན་ཉིན་མོ་བརྒྱས།། 66

དེ་ནས་ནམ་མཁའི་གཞལ་མེད་ཁང་། རྩེ་ནས་བད་ཀན་བདག་ཚྭང་ཆོ།
སྦུག་བསྟལ་གྱིས་བཞིན་འཇིགས་རྟང་གིས། སྐྱན་བའི་ཁྲུང་གྱིས་འགྲོ་བ་ཁྱབ།། 67

དེ་ནས་མཆོག་བདག་བྱ་བའི་འོད། སྐུག་ཅིང་ཉམས་ལྡན་ཉིད་ཀྱི་བསིལ།
འོད་ཟེར་དཀར་ལྡན་རིམ་གྱིས་ནི། སྐུ་བོའི་ནང་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་།། 68

तस्य मे कुरु कारुण्यं सखे कलुषकारिणः।
गत्वा स्वदेशं मत्पुत्रं ब्रूहि मद्वचसा रहः ॥ ९१ ॥

अस्ति मे गृहकोटान्ते निखातं हेमभाजनम्।
तदुद्धृत्य परित्यक्तपापवृत्तिं विधीयताम् ॥ ९२ ॥

आर्यकात्यायनो नित्यं पिण्डपातेन पूज्यताम्।
इत्युक्तस्तेन विनयात् तथेत्युक्त्वा जगाम सः ॥ ९३ ॥

स ददर्श व्रजन् दिव्यविमानमपरं पुनः।
रत्नपद्मलताक्रान्तं द्वितीयमिव नन्दनम् ॥ ९४ ॥

तस्मिन् साङ्गमिवानङ्गं संगतं दिव्ययोषिता।
अपश्यद् वासरारम्भे पुरुषं रत्नभूषितम् ॥ ९५ ॥

तेन प्रीत्युपचारेण कृतातिथ्यस्तथैव सः।
दिनं निनाय दीर्घञ्च क्लेशमध्ये सुधामयम् ॥ ९६ ॥

अथ व्योमविमानाग्रात् पतिते पद्मिनीपतौ।
अपूर्यत जगद् घोरैर्दुःखैरिव तमोभरैः ॥ ९७ ॥

ततः क्षपापतिर्ज्योत्स्नां वमन्नेव रमताजडः।
शनकैः पाण्डुरोगीव गौरद्युतिरदृश्यत ॥ ९८ ॥

ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ཤིན་དུ་གཞིན། མཚན་མོ་སྲིན་པོའི་བྱད་མེད་ཀྱིས།
ཟོས་པའི་ཐོད་པའི་དུམ་བུ་བཞིན། རི་བོང་ཅན་ནི་སྣང་བར་གྱུར།། 69

འཇིག་རྟེན་དུས་ཀྱི་ཙན་དན་བྱིས། བྱགས་པ་རླུང་འོད་དག་གིས་ཁྱབ།
གཞལ་ཡས་ཁང་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི། རི་དྭགས་མིག་ནི་གཉའ་ཤིང་སོང་།། 70

གཞལ་ཡས་ཁང་ཤས་སྐྱེས་བྱ་དེ། ལྷུང་བར་གྱུར་ཅིང་སྨྱལ་གཟུགས་ཀྱི།
རྩེ་བརྒྱ་བས་ནི་རིམ་པ་ཡིས། ལག་བདུན་དཀྲིས་ཤིང་རྣམ་བར་བཅིངས།། 71

དེ་ཡི་སྨྱི་བོར་བྱ་གདག། དེ་ཡིས་བྱས་ནས་ཀྲད་པ་ཁྲག།
ཟ་བར་བྱེད་ཅིང་རིམ་པ་ཡིས། མགོ་བོ་དག་ནི་ཚགས་མར་བྱས།། 72

དེ་ནས་སྐྱ་རངས་ཟེར་གྱིས་བཀབ། ཉིན་མོ་ཡི་ནི་བཞིན་བསོས་ཤིང་།
འཇིགས་རུང་མཐོང་བའི་ཉེན་སོངས་ལས། རྨད་མ་རྣམས་ནི་མིག་ཟུམས་ཚོ།། 73

ཡང་ནི་ལྷ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་། ལྷ་མོ་དེ་དང་གཞོན་ནུ་དེའང་།
མ་ཟད་ལུས་ཅན་ལྷ་ཡི་ནི། རྒྱབ་གྱིས་བརྒྱན་བ་རབ་དུ་བྱུང་།། 74

ཤིན་དུ་མཚར་ལ་དེས་དྲིས་ཤིང་། རང་གི་སྤྱོད་པ་དེ་ཡིས་བཤད།
ནོར་ལས་བྱུང་བའི་གྲོང་གཤས་བའི། གཅིས་སྐྱེས་བདག་ནི་ཨིད་ཅེས་བྱ།། 75

ཁྱིམ་མཆོས་དག་གི་ཚུང་མ་ནི། གཞོན་ནུ་ཅན་དག་དོག་པ་མ།
གཡེམ་མ་ལག་འགྲོ་བདག་གི་ནི། ཤིན་དུ་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྱུར།། 76

सुकुमारे दिनालोके रात्रौ राक्षसयोषिता ।
भक्षितेऽलक्ष्यत शशी कपालदलसन्निभः ॥ ६९ ॥

व्याप्ते चन्द्रिकया लोके कालचन्दनचर्चया ।
विमानमगमत् क्वापि सा च स्वर्गमृगेक्षणा ॥ ७० ॥

विमानपतितः सोऽपि पुरुषः सर्व्वरूपया ।
शनैः सप्तभिरावर्तैः शतपद्या विवेष्टितः ॥ ७१ ॥

सा तस्य मूर्द्धविवरं कृत्वा मस्तिष्कशोणितम् ।
आस्वादयन्ती शनकैश्चकार शुषिरं शिरः ॥ ७२ ॥

अथारुणकरच्छन्ने सोच्छ्वासवदने दिने ।
बीभत्सदर्शनक्लेशादिव मीलिततारके ॥ ७३ ॥

प्रादुरासन् पुनर्दिव्यविमानं सा च कामिनी ।
युवा स चाद्भुततनुर्दिव्याभरणभूषितः ॥ ७४ ॥

पृष्टोऽतिविस्मयात् तेन स्ववृत्तान्तं जगाद सः ।
द्विजोऽहं वासवग्रामनिवासी मनसाभिधः ॥ ७५ ॥

तरुणी प्रातिवेश्यस्य पत्नी मलयमञ्जरी ।
अभूद् मम भुजङ्गस्य स्वैरिणी वल्लभा भृशम् ॥ ७६ ॥

གྲོང་དུ་གཞན་གྱི་ཚུང་མར་དགའ། ལུགས་ཆོ་འཕྲུགས་པ་དག་གི་ཆོ།
མཐའ་དག་ཡུལ་གྱི་གྲོང་དུ་ནི། ངེས་པར་བྱིངས་ཤིང་བརླག་པར་གྱུར།། 77

འཕགས་པ་ཀ་ཏྱ་ཡ་ནས་བདག། འདོད་པའི་ཆོམ་ཀུན་སྤོག་ཤེས་ནས།
བརྩེ་བའི་དབང་གི་སྐྱིང་རྡེ་ལས། སྐྱེ་བོས་དེབས་པར་དལ་བྱས་གསུངས།། 78

ཆུན་པོ་གཟུགས་དགའ་གཞན་གྱི་ནི། བྱད་མེད་ལུས་འགྲོགས་དགའ་བ་ཡིས།
ལུས་མེད་མེ་ལ་ཕྱེ་མ་ལེབ། འབབ་བཞིར་བརླག་པར་མ་འགྲོ་ཞེག།། 79

ཀྱེ་མ་འདོད་ཆགས་ལ་ཆགས་དང་། བག་མེད་རབ་ཏུ་སྐྱང་བ་དག།
འདོད་ལྷན་འཆོ་བ་པོ་དག་ལས། གཞན་འཇིམས་ཚུང་མར་གྱས་པ་མཆོག།། 80

སྣང་དང་ངལ་དུབ་ཆེ་བར་འདུར་བས་རྣམ་པར་འཕྲགས་གྱུར་ཅིང་།
བྱ་ཆོད་བྱད་མེད་ཀྱིས་ནི་སོས་སྐྱགས་སེན་མོས་ཉམས་པར་བྱེད།

གཞན་གྱི་ཚུང་མར་དགའ་བསྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཟིང་བྱེད་པ་ཡིས།
ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པ་དང་ནི་དམྱལ་བའང་འདོད་པ་མཆོག།། 81

དེ་སྨད་མཉེས་གཤིན་ངན་པ་ཡི། ལས་འདི་ལས་ནི་ཕྱིར་ལོག་ཏྲེད།
མི་གཙང་སྐྱེག་པའི་རིག་པ་ལ། ཁྱི་རྣམས་ཁོ་ན་དགའ་བར་འགྱུར།། 82

དེ་སྐད་དེ་ཡིས་བརྩེ་བས་བདག། བཀག་ཀྱང་རྣམ་པར་མ་དག་ཟློ།
མ་འགགས་པ་ཡི་ཚགས་པ་ཡིས། བསྟམས་པས་བས་དེ་ཉིད་བཏང་མ་བྱས།། 83

परदाररतेर्ग्रामे व्यग्रा मेषमतेर्मतिः ।
निमग्ना विषयग्रामे समग्रामे क्षयं गता ॥ ७७ ॥

आर्य्यकात्यायनः पापं ज्ञात्वा मां चौर्य्यकामुकम् ।
दयाविधेयः कारुण्यात् प्रोवाच विजने शनैः ॥ ७८ ॥

पराङ्गनाङ्गसंसर्गप्रीत्या रूपरतेः क्षिवम् ।
अनङ्गाग्नौ पतन्नाशं पतङ्ग इव मा गमः ॥ ७९ ॥

अहो आसक्तरतानां संपतनप्रमादिनाम् ।
कामिनां हिंसकानां च परदारादरः परम् ॥ ८० ॥

पृथु प्रवेपथु स्वापश्रमविह्वलानां
गृध्राङ्गनामुखनिखातनखक्षतानाम् ।
संमोहने परवधूविहितस्पृहाणां
रोमाञ्चकरिणीपरं नरके च कामः ॥ ८१ ॥

तस्मादस्मान्निवर्त्तस्व वत्स कुत्सितकर्म्मणः ।
जायते पातकं स्पर्शे शुनामेवाशुचौ रतिः ॥ ८२ ॥

इत्यहं कृपया तेन निषिद्धोऽप्यविशुद्धधीः ।
अनिरुद्धेन रागेण बद्धस्तमेव नात्यजम् ॥ ८३ ॥

དེ་ནས་བདག་གི་མ་གཏང་བ། མཁྱེན་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡ་ནས་ནི།
ཉིན་མོ་སྦྱིད་ལ་ཕན་བརྩེ་བས། བདག་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བླང་བ་གནང་།། 84

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་ཟློང་ས་ལས་ཉིན། གཞན་གྱི་བྱད་མེད་བསྲུང་ལས་མཚན།
བསོད་ནམས་སྟོག་ལས་བསྲུངས་ནས་ནི། བདེ་སྐྱ་ངང་བཞིན་དེ་བདག་གནས།། 85

ནོར་ལས་བྱང་བའི་གྲོང་དུ་ཁྱོད། སོང་ནས་བདག་གི་བྱ་ལ་སྐྱེས།
མེ་ཡི་གནས་ན་བདག་གིས་ནི། གསེར་དག་སྐས་ཏེ་བཞག་ནས་ཡོད།། 86

དེ་བྱང་འཆོ་བའི་བྱ་བ་དང་། ཀུ་ཏུ་ཡ་ན་དེ་ཡང་མཆོད།
དེ་ཡིས་གུས་བས་དེ་སྐད་བཞེད། དེ་ནས་གྲོ་གཞིན་བྱེ་བ་སོང་།། 87

དེ་ཡིས་མདུན་དུ་ཅོར་བྱ་ཡི། གཞལ་མེད་ཁང་གནས་ལྟ་མོ་མཐོང་།
མཛེས་སྐྱེག་དེ་མའི་ཐུ་ན་ཆོས་ལས། ངལ་དུབ་མེད་བསྒྲུབ་དཔལ་མོ་བཞིན།། 88

དེ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་པ་ཡི། ཀང་པ་བཞི་ལ་ཡི་དྭགས་བཞི།
བདུགས་པ་ལྟ་ན་མི་སྐྱེག་ཅིང་། ཆུ་ཀྲུས་ལྡན་པ་དེ་ཡིས་མཐོང་།། 89

དེས་ཀྱང་དེ་ནི་རབ་ཤེས་ནས། མཛེད་བའི་ཚིག་གིས་ཡང་དག་པར།
ལྷ་ལ་འོས་པའི་བདུང་བ་དང་། རོ་ལྡན་བཟང་བ་དེ་ལ་བྱིན།། 90

ཟ་ཆེ་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་བརྡས། སྐྱིང་རྡེ་རྡེ་ཞིང་ནས་བསྐྲངས།
དེ་ཡི་བརྩེ་བས་དེ་རྣམས་ལ། བྱ་རོག་ལ་བཞིར་གཟན་ཚང་བྱིན།། 91

विज्ञाय मामविरतं ततः कात्यायनो ददौ ।
मह्यं शीलसमादानं दिनचर्य्याहितोद्यतः ॥ ८४ ॥

दिनशीलसमादानात् परस्त्रीगमनाद् निशि ।
इयम्मे पुण्यपापोत्था सुखदुःखमयी स्थितिः ॥ ८५ ॥

गतेन वासवग्रामं वाच्यः पुत्रो मम त्वया ।
सुवर्णमग्निशालायामस्ति गूढं धृतं मया ॥ ८६ ॥

वृत्तिः कार्य्या तदुद्धृत्य पूज्यः कात्यायनश्च सः ।
प्रणयादिति तेनोक्तः श्रोणकोटिर्ययौ ततः ॥ ८७ ॥

सोऽपश्यद् दिव्यललनाभव्यमणिविमानगाम् ।
लक्ष्मीं लावण्यदुग्धाब्धेरनायासोद्गतामिव ॥ ८८ ॥

तस्य विमानपादेषु चतुर्षु स्वायुसंयुतम् ।
स ददर्शातिदुर्दर्शं बद्धप्रेतचतुष्टयम् ॥ ८९ ॥

सापि तं प्रत्यभिज्ञाय सम्भाष्य स्निग्धया गिरा ।
सुरोचितं ददौ तस्मै रसवत् पानभोजनम् ॥ ९० ॥

भुञ्जानसंज्ञया दूरात् प्रेतैर्दैन्येन याचितः ।
स ददौ कृपया तेभ्यः काकेभ्य इव पिण्डकाः ॥ ९१ ॥

གཅིག་གི་གཟུགས་ཚང་ཕྱབ་མར་གྱུར། གཞན་གྱི་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལྟེམ་དང་།
གསུམ་པ་ཅི་ནི་རང་ཤ་ཉིད། བཞི་པའི་ཁྲག་དང་རྣག་ཉིད་གྱུར།། 92

དེ་མཐོང་དེ་དག་སྡུག་བསྔལ་གྱི། སྤྱོད་པས་སྐྱིང་རེ་ལྡན་གྱུར་དེས།
བཞིན་གྱི་བདུམ་མཛེས་པ་དག། མཛེས་བྱལ་བྱས་པ་དེ་ལ་དྲིས།། 93

དེ་ཡིས་རྨད་བྱུང་དེ་དྲིས་པས། རི་དྭགས་མིག་ཅན་དེ་ཡིས་སྨྲས།
གྲོ་བཞིན་བྱེ་རྡ་འདི་དག་ལ། བྱིན་པས་ཆོམས་པའི་དོན་མི་འགྱུར།། 94

ནོར་ལས་བྱུང་བའི་གྲོང་གཤས་པ། བྲམ་ཟེ་དག་ད་ཞེས་པ་ནི།
དང་པོ་འི་ཀང་པ་ལ་བརྟེན་འདི་དྲིའོ། ཚུང་མ་རབ་དག་འཁོན་པ་བདག།། 95

གཉིས་པའི་ཀང་པ་ལ་བཤགས་པ། བྱ་ནི་གཙེ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན།
ཀང་པ་གཞན་ལ་བཤགས་འདི་དག། བདག་གི་འབང་མོ་མཁའ་མ་ཡིན།། 96

ཆུ་སྐར་སྤྱོར་བའི་མཆོད་པ་ལ། ཟས་ཀྱི་ཉེ་སྤྱོར་བདག་གི་སྟོན།
ལེགས་པར་བྱས་ཚོ་བདག་ཉིམ་དུ། འཕགས་པ་ཀུན་མགོ་བྱོན།། 97

བདག་སེམས་རབ་ཏུ་དང་ལྡན་པས། བསོད་སྙོམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་མཆོད།
མཛེས་པས་ཕྱོགས་རྣམས་དྲིས་མེད་ཀྱིས། རྟེས་སུ་བཟུང་བ་མཛད་བཞིན་
གཤེགས།། 98

དེ་ནས་བདག་གི་བདག་པོ་འདི། ཁྲོས་བྱས་མཉེགས་པར་ཡང་དག་འོངས།
རབ་ཏུ་དགའ་སྣང་བདུག་གིས་སྨྲས། བསོད་སྙོམས་ཕྱལ་བ་དེ་ཐོས་ནས།། 99

पिण्डो वुषत्वमेकस्य प्रयातोऽन्यस्य लोहताम् ।
स्वमांसत्वं तृतीयस्य चतुर्थस्य प्रपूयताम् ॥ ९२ ॥

विलोक्य तत् कृपाविष्टः स तेषां कष्टचेष्टया ।
पप्रच्छ तद् मुखच्छायाविच्छायीकृतपङ्कजाम् ॥ ९३ ॥

पृष्टा तदद्भुतं तेन उवाच सा मृगेक्षणा ।
न श्रोणकोटिकर्णैषां दत्तं भवति तृप्तये ॥ ९४ ॥

ब्राह्मणस्यास्य भार्य्याहं पूर्व्वपादावलम्बिनः ।
नन्दनाम्नः सुनन्दाख्या वासवग्रामवासिनः ॥ ९५ ॥

द्वितीयपादसंसक्तः पुत्रो मे निष्ठुराभिधः ।
पश्चात्पादावलम्बिन्यौ दासी चेयं सुषा च मे ॥ ९६ ॥

नक्षत्रयोगपूजायां पुरा सञ्जीकृते मया ।
भोक्षोपहारे मे गेहमार्य्यकात्यायनोऽविशत् ॥ ९७ ॥

मया चित्तप्रसादिन्या पिण्डपातेन सोऽर्चितः ।
कुर्व्वन्नेव ययौ कान्त्या वैमल्यानुग्रहं दिशाम् ॥ ९८ ॥

ततः स्नात्वा समायातस्तूर्णं पतिरयम्मम ।
तत्पिण्डपातमाकर्ण्य प्रमोदाय मयोदितम् ॥ ९९ ॥

ཁྲོ་ལས་བདག་སྨན་མཆོད་འོས་རྣམས། མཆོད་པ་མེད་པར་དགེ་སྦྱོང་ནི།
སྐ་མེད་གསོ་ལྡན་གྲོ་ཕྱབ་འོས། ཁྲོད་ཀྱིས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་དུ་མཆོད།། 100

མོངས་ཤས་འདི་ཡིས་དེ་བཟློད་ཆོ། དེ་བཞིན་བྱས་ཀྱང་བདག་ལ་སྨན།
ཆོས་པ་ཐོག་ཉར་ཟོས་དེ། ལུགས་ཀྱི་ཐོ་ཡུམ་ཅིས་མི་ཟ།། 101

བདག་གི་མནའ་མ་འདི་རྟག་ཏུ། སྟོན་ལ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་།
བདག་གིས་བཟློད་ལ་མནའ་བྱེད་པ། རང་ཤ་ཟ་ཞེས་སྨྲ་བ་མོ།། 102

འབང་མོ་འདི་ཡང་ཟས་དག་ལ། ཀུ་ཞིང་ཉམས་པ་དག་ཏུ་བྱེད།
སྨད་ཆེ་བདེན་པར་བྱེད་པ་ནི། རྣག་ཁྲག་ཟ་ཞེས་སྨྲ་བྱེད་ཡིན།། 3

དེ་དག་ཡི་དྭགས་འདི་དག་གྱུར། རང་གི་ངག་དང་མཚུངས་པ་ཟ།
བདག་ནི་འཕགས་པའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས། ལྷ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་ཉེ་བར་སྤྱོད།། 104

ཁྲོད་ཀྱིས་རང་ཡུལ་ཕྱིན་ནས་ནི། བདག་གི་བུ་མོ་དག་ལ་སྨྲོས།
ཁྲོད་ཀྱི་ཤ་ཡི་ཁང་པ་ན། གསེར་གྱི་གཏེར་ནི་རྣམ་བཞི་ཡོད།། 105

དེ་དག་ཐོག་ལ་ཅི་རིགས་པར། རང་གི་སྐྱེ་བ་གནས་པ་བྱོས།
ཕ་དང་མིང་པོའི་མིང་དག་གིས། ཀ་ཌྭ་ཡ་ནཱ་དུ་མཆོད།། 106

གྲོ་བཞིན་བྱེ་བའི་རྣ་བ་ཁྲོད། རང་ཡུལ་དུ་སོང་ངལ་བ་ཐོང་།
ཁྲོད་ནི་རང་ཡུལ་ནས་འཐོན་ནས། ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཨོངས་སུ་ཤོགས།། 107

कोपादुवाच मां कस्माद् विशिखः श्रमणः शठः ।
अपूजितेषु पूज्येषु वृषार्हः पूजितस्त्वया ॥ १०० ॥

इति मोहादनेनोक्ते पुत्रोऽप्येष जगाद माम् ।
पाके पूर्वाशनायोग्यः स किन्नाश्नात्ययोगुडान् ॥ १०१ ॥

इयं क्षुधा मे सततं पूर्वभक्ष्यावभोगिना ।
मयोक्ते शपथं चक्रे स्वमांसादनवादिनी ॥ १०२ ॥

इयं दासी च भोक्ष्याणां चौर्य्यात्तद्व्ययकारिणी ।
आक्षिप्ता चाकरोत् सत्यं पूयशोणितवादिनी ॥ १०३ ॥

तच्च ते प्रेततां याताः स्ववाक्यसदृशाशनाः ।
अहं त्वार्य्यप्रसादेन दिव्यभोगोपभोगिनी ॥ १०४ ॥

त्वया स्वदेशमात्रेण वक्तव्या दुहिता मम ।
सन्ति हेमनिधानानि गृहे चत्वारि ते पितुः ॥ १०५ ॥

तान्युद्धृत्य यथायोगं भजस्व स्वजनस्थितिम् ।
पूजनीयः पितुर्भ्राता नाम्ना कात्यायनः सदा ॥ १०६ ॥

सः श्रोणकोटिकर्णस्त्वं गच्छ देशं त्यज श्रमम् ।
वर्षा द्वादश सम्पूर्णाः स्वगृहान्निर्गतस्य ते ॥ १०७ ॥

དེ་སྐད་བཙོད་ནས་དེ་ཡིས་ནི། ཡི་དྭགས་བཞི་པོ་ལ་བསྐོས་ཏེ།
ཉལ་བ་ཉིད་ན་ཡུད་ཙམ་བྱིས། དེ་ནི་རང་ཡུལ་ཕྱིན་པར་བྱས།། 108

དེ་ཨང་འཕྲལ་ལ་རང་ཡུལ་བྱི། སྐྱེད་མོས་ཚལ་བྱི་ནགས་ལས་ལངས།
ཕ་མ་བྱལ་ནའི་རྒྱ་ངན་བྱིས། ལོང་ལ་ཉེ་བར་བྱུང་བ་ཐོས།། 109

དགེ་སློང་གཉིས་སྐྱེས་མགོན་པོའི་ཚོགས། ལྷ་ཡི་གནས་རྣམས་མཆོད་བྱེད་པ།
རང་གི་ཕ་ཡི་ཏྲིམ་མཐོང་ནས། མཆོག་དུ་ཡ་མཚན་དག་དུ་གྱུར།། 110

སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཀུན། མི་རྟག་ཉིད་དུ་ངེས་བྱས་ནས།
མཛེའ་དང་ཆགས་པ་ཀུན་བཏང་སྟེ། དེར་ནི་གནས་བས་ཡང་དག་བསམས།། 111

ཀྱེ་མ་ཉིན་མཚན་མཐའ་མེད་པར། ཀུན་དུ་རྒྱོངས་པའི་གཉིད་འདི་ནི།
རྨི་ལམ་སྐྱུ་མའི་རོལ་རྩེད་ཀྱིས། རྨད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་འཕྲུལ་བྱེད།། 112

སྐྱེ་བའི་ལམ་རབ་སྟེར་བའི་མ། ས་བོན་འདིས་ནས་ཀྱས་བྱ་འདྲའི་ཐ།
མགོན་པོའི་མཆོད་དང་སྟན་ལྟའི་ལུས། འདི་ལ་ངེས་པའི་ཚོགས་ནི་གང་།། 113

དབལ་འབྱོར་འཁོར་བའི་སྤྲིན་རྙམ་འཁྲམས་པར་ཡོངས་འདྲེས་གྱེལ་སྲིད་པའི་འོད།
རེ་བ་ཐོགས་རྣམས་རྩོགས་པར་འཆིང་བའི་ཀློག་བཞིན་རེག་པ་མེད་ཆྱིང་རབ་ཏུ་གཡོ།
ལུས་ནི་གཤེད་པ་ཀུན་དང་འཇིག་དང་འཇིགས་པའི་ཆོགས་དང་ཐ་དང་ན་བ་དང་།
སྡུག་བསྔལ་དག་གི་ཡོངས་སུ་འགྲོ་སྟེ་ལྟ་ན་ཡང་ལུས་འཛིན་ཡིད་མི་འབྱུང་།། 114

Nyāya Kusumāñjali Prakaraṇa (Text) Vol. I, Fasc. 2–6 Vol. II, Fasc. 1–3 @ /6/ each ... ... Rs	3	0
Padmāwatī, Fasc. 1–4 @ 2/	8	0
Pariçiṣṭa Parvan, (Text) Fasc. –5 @ /6/ each	0	6
Prākṛita-Paingalam, Fasc. 1–7 @ /6/ each	2	10
Prithvīrāj Rāsa, (Text) Part II, Fasc. 1–5 @ /6/ each	1	14
Ditto (English) Part II, Fasc. 1	0	12
Prākṛta Lakṣaṇam, (Text) Fasc. 1	1	8
Parāçara Smṛti, (Text) Vol. I, Fasc. 1–8 Vol. II, Fasc. 1–6; Vol. III, Fasc. 1–6 @ /6/ each	7	8
Parāçara, Institutes of (English)	0	12
Prabandhacintāmaṇi (English) Fasc. 1–3 @ /12/ each	2	4
*Sāma Vēda Saṁhitā, (Text) Vols. I, Fasc. 5–10; II, 1–6; III, 1 7; IV, 1–6; V, 1–8, @ /6/ each Fasc.	12	6
Sāṅkhya Sūtra Vṛtti, (Text) Fasc. 1–4 @ /6/ each	1	8
Ditto (English) Fasc. 1–3 @ /12/ each	2	4
Śrāddha Kriyā Kaumudī, Fasc. 1–6	2	4
Suçruta Saṁhitā, (Eng.) Fasc. 1 @ /12/	0	12
Suddhi Kaumudī, Fasc. 1–4	1	8
Ṣaddarśana-Samuccaya, Fasc. 1, ...	0	6
*Taittiriya Saṁhitā, (Text) Fasc. 22–45 @ /6/	9	0
Tāṇḍya Brāhmaṇa, (Text) Fasc. 1–19 @ /6/ each	7	2
Tantra Vārtika (English) Fasc. 1–6 @ /12/	4	8
*Tattva Cintāmaṇi, (Text) Vol. I, Fasc. 1–9, Vol. II, Fasc. 2–10, Vol. III, Fasc. 1–2, Vol. IV, Fasc. 1, Vol. V, Fasc. 1–5, Part IV, Vol. II, Fasc. 1–12 @ /6/ each	14	4
Tattvārthādhigama Sutram, Fasc. 1–8	1	2
Trikāṇḍa-Maṇḍanam, (Text) Fasc. 1–3 @ /6/	1	2
Tul'si Satsai (Text) Fasc. 1–5 @ /6/	1	14
Upamita-bhava-prapañca-kathā (Text) Fasc. 1–9 @ /6/ each ...	3	6
Uvāsagadasāo, (Text and English) Fasc. 1–6 @ /12/	4	8
Vallāla Carita, Fasc. 1	0	6
Varṣa Kriyā Kaumudī, Fasc. 1–6 @ /6/	2	4
*Vāyu Purāṇa, (Text) Vol. I, Fasc. 2–6; Vol. II, Fasc. 1–7, @ /6/ each	4	8
Vidhāna Pārijata, Fasc. 1–8	3	0
Vivādaratnākara, (Text) Fasc. 1–7 @ /6/ each	2	10
Vṛhat Svayambhū Purāṇa, Fasc. 1–6	2	4
Tibetan Series.		
Pag-Sam Thi S'iñ, Fasc. 1–4 @ 1/ each	4	0
Sher-Phyin, Vol. I, Fasc. 1–5; Vol. II, Fasc. 1–3; Vol. III, Fasc. 1–6 @ 1/ each	14	0
Rtogs brjod dpag bkhri S'iñ (Tib. & Sans. Avadāna Kalpalatā) Vol. I, Fasc. 1–6; Vol. II. Fasc. 1–5 @ 1/ each	11	0
Arabic and Persian Series.		
'Alamgirnāmah, with Index, (Text) Fasc. 1–13 @ /6/ each... ...	4	14
Al-Muqaddasi (English) Vol. I, Fasc. 1–3 @ /12/	2	4
Āīn-i-Akbarī, (Text) Fasc. 1–22 @ 1/ each	22	0
Ditto (English) Vol. I, Fasc. 1–7, Vol. II, Fasc. 1–5, Vol. III, Fasc. 1–5, @ 1/12/ each	29	12
Akbarnāmah, with Index, (Text) Fasc. 1–37 @ 1/ each	37	0
Ditto English Vol. I, Fasc. 1–8; Vol. II, Fasc. 1–3 @ 1/ each	11	0
Arabic Bibliography, by Dr. A. Sprenger	0	6
Bādshāhnāmah, with Index, (Text) Fasc. 1–19 @ /6/ each	7	2
Catalogue of Arabic Books and Manuscripts 1–2	2	0
Catalogue of the Persian Books and Manuscripts in the Library of the Asiatic Society of Bengal. Fasc. 1–3 @ 1/ each	3	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix, Fasc. 1–21 @ 1/ each	21	0
Farhang-i-Rashidī, (Text) Fasc. 1–14 @ 1/ each	14	
Fihrist-i-Tūsī, or, Tūsy's list of Shy'ah Books, (Text) Fasc. 1–4 @ /12/ each	3	0
Futūh-ush-Shām of Wāqidī, (Text) Fasc. 1–9 @ /6/ each	3	6
Ditto of Āzādī, (Text) Fasc. 1–4 @ /6/ each	1	8
Haft Āsmān, History of the Persian Masnawi, (Text) Fasc. 1 ...	0	12
History of the Caliphs, (English) Fasc. 1–6 @ /12/ each	4	8
Iqbālnāmah-i-Jahāngīrī, (Text) Fasc. 1–3 @ /6/ each	1	2
Iṣābah, with Supplement, (Text) 51 Fasc. @ /12/ each	38	4
Maāsir-ul-Umarā, Vol. I, Fasc. 1–9, Vol. II, Fasc. 1–9; Vol. III, 1–10; Index to Vol. I, Fasc. 10–11; Index to Vol. II, Fasc. 10–12; Index to Vol. III, Fasc. 11–12@ /6/ each	13	2
Maghāzi of Wāqidī, (Text) Fasc. 1–5 @ /6/ each	1	14

* The other Fasciculi of these works are out of stock, and complete copies cannot be supplied.

Muntakhabu-t-Tawārikh, (Text) Fasc. 1-15 @ /6 each ...	Rs.	5	10
Muntakhabu-t-Tawārikh, (English) Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-5 and 3 Indexes; Vol. III, Fasc. 1 @ /12/ each ...	...	12	0
Muntakhabu-l-Lubāb, (Text) Fasc. 1-19 @ /6/ each ...	...	7	2
Ma'āṣir-i-'Ālamgīrī, (Text), Fasc. 1-6 @ /6/ each ...	...	2	4
Nukhbatu-l-Fikr, (Text) Fasc. 1	...	0	6
Niẓāmī's Khiradnāmah-i-Iskandari, (Text) Fasc. 1-2 @ /12/ each		1	8
Riyāzu-s-Salātīn, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	1	14
Ditto Ditto (English) Fasc. 1-5	...	3	12
Tabaqāt-i-Nāṣirī (English) Fasc. 1-14 @ /12/ each ...	...	10	8
Ditto Index	...	1	0
Tārīkh-i-Fīrūz Shāhi of Ẓiyāu-d-dīn Barni (Text) Fasc. 1-7 @ /6/ each...		2	10
Tārīkh-i-Fīrūzshāhi, of Shams-i-Sirāj Aif, (Text) Fasc. 1-6 @ /6/ each...		2	4
Ten Ancient Arabic Poems, Fasc. 1-2 @ 1/8/ each ...		3	0
Wīs o Rāmīn, (Text) Fasc. 1-5 @ /6/ each	...	1	14
Ẓafarnāmah, Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-8 @ /6/ each ..		6	6
Tuzuk-i-Jahāngirī (Eng.) Fasc. 1 &.	...	0	12

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1.	Asiatic Researches. Vols. XIX and XX @ 10/ each ...	... 20	0
2.	Proceedings of the Asiatic Society from 1865 to 1869 (incl.) @ /6/ per No.; and from 1870 to date @ /8/ per No.		
3.	Journal of the Asiatic Society for 1843 (12), 1844 (12), 1845 (12), 1846 (5), 1847 (12), 1848 (12), 1866 (7), 1867 (6), 1868 (6), 1869 (8), 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8) 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882, (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6), 1886 (8), 1887 (7), 1888 (7), 1889 (10), 1890 (11), 1891 (7), 1892 (8), 1893 (11), 1894 (8), 1895 (7), 1896 (8), 1897 (8), 1898 (8), 1899 (8), 1900 (7) & 1901 (7), 1902 (9), 1903 (8), 1904 (16) @ 1/8 per No. to Members and @ 2/per No. to Non-Members.			
	N.B.—The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.		
4.	Journal and Proceedings, N.S., Vol. I, Nos. 1-10, 1905, @ 1-8 per No. to members and Rs. 2 per No. to non-members.		
5.	Memoirs Vol. I, No. 1, 4, 5, @ 1/8 to non-members and to members ...	1	2
	Ditto No. 2 @ 1/ Ditto Ditto ...	0	12
	Ditto No. 3 @ 2/ Ditto Ditto ...	1	8
6.	Centenary Review of the Researches of the Society from 1784-1883 ...	3	0
	A sketch of the Turki language as spoken in Eastern Turkistan, by R. B. Shaw (Extra No., *J.A.S.B.*, 1878)	4	0
	Theobald's Catalogue of Reptiles in th Museum of the Asiatic Society (Extra No., *J.A.S.B.*, 1868)	2	0
	Catalogue of Mammals and Birds of Burmah, by E. Blyth (Extra No., *J.A.S.B.*, 1875)	4	0
7.	Anīs-ul-Musharrahīn	3	0
8.	Catalogue of Fossil Vertebrata	3	0
9.	Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal	3	8
10.	Ināyah, a Commentary on the Hidāyah, Vols. II and IV, @ 16/ each...	32	0
11.	Jawāmiu-l-'ilm ir-riyāẓī, 168 pages with 17 plates, 4to. Part I ...	2	0
12.	Khizānatu-l-'ilm	4	0
13.	Mahābhārata, Vols. III and IV, @ 20/ each	40	0
14.	Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidopters, Parts I-III, with 8 coloured Plates, 4to. @ 6/ each	18	0
15.	Sharaya-ool-Islām	4	0
16.	Tibetan Dictionary, by Csoma de Körös	10	0
17.	Ditto Grammar „ „	8	0
18.	Kaçmīraçabdāmṛta, Parts I and II @ 1/8/	3	0
19.	A descriptive catalogue of the paintings, statues, &c., in the rooms of the Asiatic Society of Bengal, by C. R. Wilson...	1	0
20.	Memoir on maps illustrating the Ancient Geography of Kaśmir, by M. A. Stein, Ph.D., Jl. Extra No. 2 of 1899	4	0
21.	Persian Translation of Haji Baba of Ispahan, by Haji Shaikh Ahmad-i-Kirmasi, and edited with notes by Major D. C. Phillott.	10	0

Notices of Sanskrit Manuscripts, Fasc. 1-33 @ 1/ each ...	...	33	0
Nepalese Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra	...	5	0

N.B.—All Cheques, Money Orders, &c., must be made payable to the "Treasurer Asiatic Society," only.

12-10-06.

Books are supplied by V.P.P.

00001312

Digitized with financial assistance from

Ms.Swati Thakar

on 13 March, 2020